Greater Afghan
Library
@Greater_Afghan_Library93
@Greater_Afghan_Library_Group

ثالث عمر

د اسلامي امارت د مؤسس عاليقدر امير المؤمنين

ملا محمد عمر مجاهد رحمه الله

مستند تاريخ

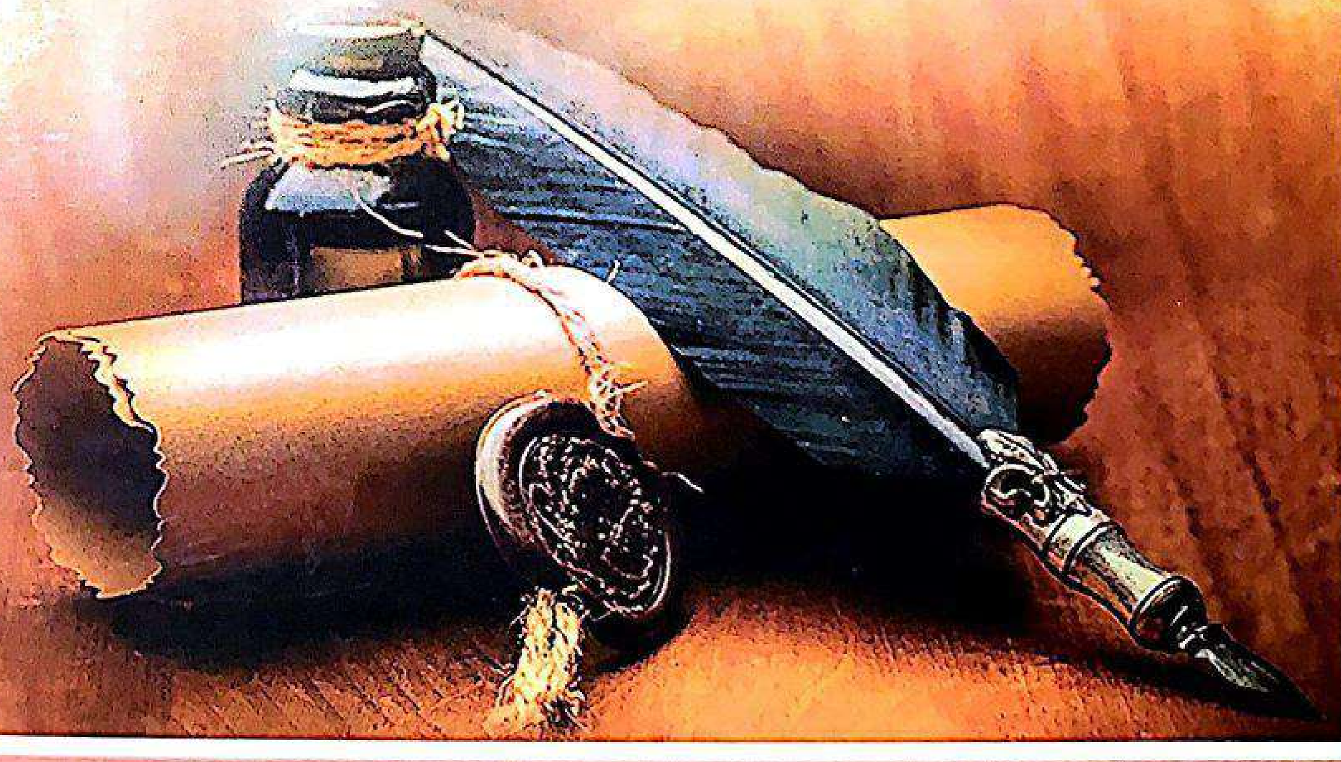

ليکوال

قاري عبدالستار سعيد

بسم الله الرحمن الرحیم

﴿وَ اِذْ يَمْكُرُ بِكَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لِيُثْبِتُوْكَ اَوْ يَقْتُلُوْكَ اَوْ يُخْرِجُوْكَ وَيَمْكُرُوْنَ وَيَمْكُرُ اللّٰهُ ؕ وَاللّٰهُ خَيْرُ الْمٰكِرِيْنَ﴾ [الانفال ۳۰]

ژباړه: او کله چې تا ته کفارو دسیسې جوړولې، چې بندي دې کړي، یا دې ووژني یا دې (له مکې) وباسي. او چلونه یې جوړول او الله تعالی هغوی ته تدبیر جوړاوه او الله تعالی تر ټولو ښه تدبیر جوړوونکی دی.

ثالث عمر

د اسلامي امارت د مؤسس عالیقدر امیر المؤمنین

ملا محمد عمر مجاهد رحمه الله

مستند تاریخ

لیکوال

قاري عبدالستار سعید

Greater Afghan Library
@Greater_Afghan_Library93
@Greater_Afghan_Library_Group

د کتاب مشخصات

نـــــوم: ثالث عمر

لیکـــوال: قاري عبدالستار سعید

خپرندوی : المجاهد خپرندویه اداره

ډیزاین او د پښتۍ طراحي: حافظ نخبت الله زاهد

د چاپ کال: ۱۴۴۲ هجري قمري/ ۱۴۰۰ هجري شمسي

د چـاپ وار: لومړی

تیـــراژ: ۱۰۰۰۰

@Greater_Afghan_Library93

(د چاپ حقوق محفوظ دي)

بسم الله الرحمن الرحيم

Twitter: @kareem_achakzai

✓ که هر ورور کوم اعتراض لري ده ټویټر له لاري پر دغه اکونټ دي اړیکه ونیسي.

لړلیک

د پیل خبرې ۱۱
موضوع ته ورتګ ۱۵
له عمره تر عمره لنډ تاریخي سرګذشت ۱۵
لومړی فصل ۲٤
له زیږېدو تر ځوانۍ ۲٤
زیږېدنه ۲٤
د زیږېدو سیمه ۲٤
تبر او کورنۍ ۲۵
د خویندو، کشري ورور او پلار وفات ۲٦
د تره لخوا تربیت ۲۸
د ماشومتوب د ژوند چاپېریال ۲۸
دیني زده کړې ۳۰
دوهم فصل ۳۳
د کمونیزم پرخلاف جهاد ۳۳
افغانستان او د کمونیزم فتنه ۳۳
له مدرسې د جهادي سنګر پر لور ۳۵
د جهادي ژوند لومړني کلونه او تېې کیدل ۳٦
کندهار ته راتګ ۳۹
د فیض الله آخندزاده جبهه ۳۹
کندهار ته تګ ٤۳
د شهید ملا نیک محمد نعم البدل ٤۵
د سترګې شهادت ٤۹
د شوروي یرغلګرو له تیښتې وروسته ۵۲
د مستقلې جبهې د مشر په توګه ۵٤
د تنظیمي هرج و مرج په دوران کې ۵٦
یو معنی دار خوب ۵۸
ملوک الطوائفي او هرج و مرج ۵۹
په کندهار کې څه تېرېدل؟ ٦۳

دریم فصل ٦٧
د طالبانو د اسلامي تحریک بنسټ اېښودل ٦٧
د پاڅون پیل ٦٧
شرعي فتوی ٦٩
د فساد په وړاندې د پیل شوې مبارزې شرعي حیثیت ۷۱
لومړنی عملي اقدام ۷۳
یو ځل بیا میوند ۷۷
له پاټکیانو سره د نرم او ګرم چلند پیل ۷۸
کندهار او د نظام لومړی هسته ۸۷
طالبان له مدرسو د مبارزې د میدان پر لور ۸۹
د نظام پراختیا او فتوحات ۹۱
په لویدیځه حوزه کې معرکې او د هرات فتحه ۹٦
لومړني اصلاحات او اجرآت ۱۰۱
د فساد محو کول او د امنیت تأمین ۱۰۲
شرعي حدود جاري کول ۱۰۳
امر بالمعروف و نهی عن المنکر ۱۰۵
د شرعي حجاب ترویج او د اختلاط مخنیوی ۱۰٦
نور انتظامي او ودانیز اجرآت ۱۰۸
د مرکزي دارالافتاء جوړول ۱۰۹
اسلامي امارت او امیرالمؤمنین ۱۱۱
په کندهار کې د افغانستان د مذهبي علماوو تر ټولو ستره غونډه ۱۱٤
د غونډې د پیل ورځې ۱۱۵
د غونډې وروستی ورځ او پریکړه لیک ۱۱۷
غونډې ته د ملا محمد عمر مجاهد تاریخي وینا: ۱۱۷
د ختیځو ولایاتو او کابل فتحه ۱۳۲
کابل څنګه ونیول شو؟ ۱۳۵
د شمالي او مرکزي ولایاتو فتحه ۱٤۱
څلورم فصل ۱٤۷
د افغانستان اسلامي امارت ۱٤۷
د اسلامي امارت جوړښت ۱٤۷

د امارت مقام او ریاست الوزراء ۱۴۸
د اسلامي امارت د مقام ځیني خاص واکونه ۱۴۹
د ریاسة الوزراء واکونه ۱۵۲
وزارتونه او ولایات ۱۵۳
د علماء کرامو شورئ گانې ۱۵۴
د اسلامي امارت لاسته راوړنې ۱۵۷
د اسلامي عدالت تطبیق ۱۵۹
اصلاحات او مصطلحات ۱۶۱
عمراني او انکشافي خدمتونه ۱۶۳
د اسلامي هیواد له ارزښتونو دفاع ۱۶۸
څو تورونه او د هغو سپیناوی ۱۶۹
آیا اسلامي امارت د ولس ملاتړ درلود؟ ۱۶۹
آیا د طالبانو تحریک د پاکستان په کویټه کې جوړ شو؟ ۱۷۲
د نصیر الله بابر کاروان ۱۷۳
آیا طالبان د مجاهدینو پر ضد راپورته شول؟ ۱۷۷
آیا اسلامي امارت یوازې د کوم خاص قوم خوځښت و؟ ۱۸۰
د سخت دریځی یا افراطیت اتهام ۱۸۳
د بتانو ماتولو موضوع ۱۸۶
پنځم فصل ۱۹۰
د امارت مقام او د امیرالمؤمنین روزمره فعالیت ۱۹۰
د امیرالمؤمنین دفتر او عامه مراجعین ۱۹۰
په اونۍ کې شپږ شبانه روزه مصروفیت ۱۹۴
له سهاره تر مابنامه ۱۹۵
همیشنی پوځي قومندان ۱۹۶
د امیرالمؤمنین د نوي دفتر او میشت ځای تأسیس ۱۹۹
د کندهار ښار کې د ملا صاحب پر کور لویه چاودنه ۲۰۱
بیلابیل موضوعات او د امیرالمؤمنین مواقف ۲۰۳
د افغانستان قضیه ۲۰۳
له داخلي مخالفینو سره جوړ جاړی ۲۰۴
د شمال غمیزه او د مالک سره موافقه ۲۰۵

د مخدره موادو موضوع ۲۱۰
یو فرمان او یو بوټی ۲۱۲
د ښځو د حقوقو او تعلیم مسئله ۲۱۴
ګاونډیان او اسلامي نړی ۲۱۶
پاکستان ۲۱۷
ایران ۲۱۹
ترکمنستان او چین ۲۲۱
د اسلامي امت د قضایاوو په اړه دامیرالمؤمنین ملامحمدعمرمجاهد مواقف ۲۲۱
د فلسطین قضیه ۲۲۱
د چیچنیا خپلواک دولت په رسمیت پیژندل ۲۲۳
د ترکیې له اسلامپالو سره خواخوږي ۲۲٤
مهاجر مجاهدین او د شیخ اسامه موضوع ۲۲٦
د اسامه بن لادن په اړه د ملاصاحب موقف ۲۳۱
له امریکايي طاغوت سره مخامختیا ۲۳۳
شپږم فصل ۲۳۷
په افغانستان د امریکا پوځي یرغل ۲۳۷
د سپتمبر د یوولسمې حمله ۲۳۷
له پیښې وروسته ۲۳۸
د امریکا د دښمنی او یرغل په اړه یې ارزونه ۲٤۰
په کابل کې د علماء کرامو لویه غونډه ۲٤۳
د افغانستان په پاک حریم د تیري په اړه د جیدو علماء کرامو شرعي فتوی او پریکړه لیک ۲٤٥
له یرغل نه وړاندې ۲٥۲
پوځي آمادګی ۲٥٥
د یرغل پیل ۲٥۷
لومړنی یرغل او بمبارونو دوام ۲٦۲
د ملا صاحب پر کور د امریکایانو چاپه ۲٦٥
د امریکايي یرغل خمکني ملاتړي ۲٦٦
پنځه اونی سخته جګړه او سخت ترین مقاومت ۲۷۰
طالبانو ولې شاتګ وکړ؟ ۲۷۳

د کندز محاصره او د شمال دوهمه غمیزه ۲۷۵
ملا صاحب د جګړې مخامخ قومنده په غاړه واخیسته ۲۷۸
له کندهاره وتل ۲۸۱
اووم فصل ۲۸٤
د صلیبي یرغل په مقابل کې د جهاد تداوم ۲۸٤
له کندهار ښاره د سور غر تر لمنو ۲۸۷
د زابل په سیوري کې لومړنی مشورتي مجلس ۲۸۷
شینکی ته تګ ۲۸۸
سیوري ته راګرځېدل ۲۸۹
اولنی کور (میشت ځای) ۲۸۹
په خپل عقل مکلف یم ۲۹۲
په لومړني میشت ځای کې د امریکایانو تلاشي ۲۹۳
د مرستیالانو تاکل او رهبري شورى تشکیل ۲۹٤
د میشت ځای بدلون ۲۹۷
دوهم میشت ځای ۲۹۹
په دوهم میشت ځای کې امنیتي خطرات ۳۰۰
د خاص استازو په واسطه د امارت اداره کول ۳۰۱
د اشغال پر وړاندې جهادي بهیر ته لنډه کتنه ۳۰۳
په نوې جهادي مرحله کې د اسلامي امارت اداري جوړښت ۳۰۸
د سیاسي چارو رهبري او د قطر دفتر ۳۰۸
د مخفي ژوند په مرحله کې د ملا صاحب ورځنۍ مصروفیت ۳۱۱
د کورنۍ سرپرستي یې ۳۱۳
ځینې عجیب خصوصیات ۳۱٤
په دې مرحله کې د ملاصاحب صحي حالت ۳۱۶
وروستی مرض او وفات ۳۱۶
د امارت مسؤلین او کورنۍ یې څنګه خبره شوه؟ ۳۱۷
اتم فصل ۳۲۲
تأثرات او خاطرې ۳۲۲
د اسلامي امارت د یو شمیر مشرانو او رهبري شورى د اعضاوو تأثرات ۳۲۶
د اسلامي امارت د زعیم امیر المؤمنین شیخ هبة الله اخندزاده صاحب تأثرات ۳۲۶

د اسلامي امارت د رياسة الوزراء پخواني مرستيال او د رهبري شوري غړی الحاج ملا محمدحسن آخند ۳۲۸
د اسلامي امارت سياسي مرستيال الحاج ملا عبدالغني برادر تأثرات ۳۳۳
د اسلامي امارت د مرستيال الحاج خليفه صاحب سراج الدين حقاني تأثرات ۳۳۵
د ملا صاحب د خانګړي محرر ملا عبدالسلام کاتب صاحب تأثرات ۳۴۱
د اسلامي امارت قاضي القضاة شيخ الحديث مولوي نور محمد ثاقب صاحب ۳۴۵
د رياسة الوزراء پخواني مرستيال او د رهبري شوری غړی مولوي عبدالکبير صاحب ۳۴۷
د رهبري شورى غړی شيخ الحديث مولوي عبدالحکيم صاحب ۳۴۹
د رهبري شورى غړی شيخ الحديث مولوي محمد شريف حقاني ۳۵۰
د رهبري شوری غړی او د سياسی دفتر مرستيال مولوي عبدالسلام حنفي ۳۵۱
د هرات پخواني والي ملا خير الله خير خواه صاحب ۳۵۲
د رهبري شوری غړی او د دعوت او ارشاد کميسيون مشر مولوي اميرخان متقي ۳۵۳
د رهبري شوری غړی قاري دين محمد حنيف ۳۵۵
د اسلامي امارت د واکمنی په مهال لوی درستيز ملا محمد فاضل مظلوم صاحب تأثرات ۳۵۷
د رهبري شوری غړی ملا عبدالقيوم ذاکر صاحب ۳۶۲
په سعودي کي داسلامي امارت پخواني سفير شيخ الحديث مولوي شهاب الدين دلاور صاحب ۳۶۳
د رهبري شوری غړی ملا نور الله نوري صاحب ۳۶۵
د اسلامي امارت د واکمنی په مهال د استخباراتو د عمومي رياست مرستيال ملا عبدالحق وثيق صاحب ۳۶۷
د رهبري شوری غړی شيخ الحديث مولوي محمد قاسم صاحب ۳۷۰
د رهبري شورى غړی الحاج شير محمد عباس ستانکزی ۳۷۱
د رهبري شوری غړی ملا عبداللطيف منصور ۳۷۳
د رهبري شوری غړی او د اقتصادي کميسيون مسؤل الحاج ملا گل اغا بدري ۳۷۳
د اسلامي امارت د واکمنی پر مهال د پکتيا والي مولوي شمس الدين پهلوان ۳۷۵
د اسلامي امارت د کابيني غړی مولوي مخدوم عبدالسلام سعادت ۳۸۱
مولوی عبدالفتاح بدخشي صاحب از منسوبين عالی رتبه امارت اسلامي افغانستان ۳۸۱
د بدخشان ولايت د مجاهدينو يو تن مشر مخدوم عبدالحق صاحب ۳۸۳
حاجي خليل الرحمن حقاني ۳۸۵
د رهبري شوری غړی شيخ الحديث مولوي عبدالرشيد صاحب ۳۸۶

درهبري شورى غړی او د نظامي کميسيون د جنوب لويديځې حوزې مسؤل ملا محمد ابراهيم صدر صاحب ۳۸۷
د رهبري شورى غړی الحاج ملا امير خان حقاني صاحب ۳۸۷
د رهبري شورى غړی ملا تاجمير جواد ۳۸۸
د امارت د مقام د مخابرې مسؤل نصرت حاجي لالا ۳۹۰
د رهبري شورى غړی ملا شيرين آخند ۳۹۲
د اسلامي امارت د بهرنيو چارو وزير مولوي وکيل احمد متوکل ۳۹۳
په پاکستان کې د اسلامي امارت دواکمنی په مهال سفير ملا عبدالسلام ضعيف ۳۹۵
د نړۍ د جهادي شخصيتونو، علماء کرامو او قلموالو تأثرات ۳۹۶
د قاعدة الجهاد د مشر شيخ أيمن الظواهري د پيغام يوه برخه ۳۹۶
د دارالعلوم حقانيه مهتمم شيخ الحديث مولانا انوار الحق صاحب ۳۹۷
د دارالعلوم حقانيه استاد شيخ الحديث مولانا مغفور الله صاحب ۳۹۹
د مدارسو د لوی اتحاد وفاق المدارس د مشر شيخ الحديث مولانا عبدالرزاق سکندر صاحب تأثرات ٤۰٤
د بلوچستان د ستر عالم شيخ الحديث مولانا منظور احمد مينگل تأثرات ٤۰٦
د عربي نړۍ لوی عالم شيخ ابو محمد المقدسي: ٤۰۸
د سعودي عربستان ستر محدث او فقيه علامه شيخ علوان: ٤۰۸
دکتور حاکم المطيري الکويتي: ٤۰۸
د عربي نړۍ مخکښ عالم دکتورشامل: ٤۰۹
أبو حمزة الدرعاوي: ٤۰۹
دکتور هانی السباعی ٤۰۹
تيسير علوني د الجزيرې نړيوالې شبکې خبريال........ ٤۱۰
مصری ليکوال، مؤرخ او ژورناليست ابوالوليد المصري (مصطفی حامد)........ ٤۱۳
ليکوال او ژورنالست أحمد موفق زيدان ٤۱٤
په شام کې اسلامي مبارز دکتور عبدالله محمد المحيسني ٤۱٤
د هيواد د څو ليکوالانو د ليکنو ځينې برخې ٤۱۷
استاد محمد زمان مزمل ٤۱۷
افغان ليکوال عبدالرحيم ثاقب ٤۱۷
ليکوال او مفکر استاد عبدالهادي مجاهد ٤۱۹
د حقيقت مجلې مسؤل مدير مولوي نعيم الحق حقاني هروي: ٤۲۰

لیکوال او مبصر أحمد فارسي ۴۲۰
د تولنیز رسنیو فعال عبدالسلام وزیروال ۴۲۱
نویسنده و عالم دین مفتی انعام الله حبیبي سمنګاني ۴۲۱
مفتي حسن زوی د شریعت مجلې مسؤل مدیر ۴۲۲
سعید بدخشاني نویسنده افغان ۴۲۲
ضمائم ۴۲۴
د امیر المؤمنین ځینې ویناوې، مرکې، لیکونه او فرمانونه ۴۲۴
پرافغانستان دامریکا له یرغل څو ورځې وړاندې ۴۲۴
اسلامي امت او د افغانستان میړني ولس ته د عالیقدر امیر المؤمنین وینا ۴۲۴
د امارت د مقام ځینې فرمانونه ۴۳۱
په تحریک کې د ناوړه او غیر شرعي اعمالو د نه کولو په هکله د امارت د مقام توصیه .. ۴۳۱
امارتي منسوبینو ته د سګرټ نه څکولو په هکله د امیرالمؤمنین پیغام ۴۳۲
مخالفینو ته د ناوړه الفاظو د نه استعمال په هکله د امیرالمؤمنین توصیه ۴۳۳
د الله تعالی د حدودو او احکامو د برپایه کیدو په مقابل کې د هیڅا د مراعات د نه ساتلو په هکله توصیه او پیغام ۴۳۵
د قوم پرستي د نه کولو په هکله د اسلامي امارت د مقام توصیه ۴۳۶
د مسلمانانو په کاروتو او د دین په امورو کې د پوره توجه په اړه مسؤلینو ته توصیه ۴۳۷
د علماء کرامو لخوا په اسلامي روحیه د خلکو د تربیې په هکله د امیرالمؤمنین پیغام ۴۳۹
د رئیس الوزراء ملا محمد رباني د وفات په اړه د امیرالمؤمنین پیغام ۴۴۱
د افغانستان د اسلامي امارت د مقام خبرتیا ۴۴۳
د افغانستان د اسلامي امارت د مقام اعلامیه ۴۴۴
نظامي مسؤلینو ته د عالیقدر امیر المؤمنین پیغام ۴۴۵
د نړیوالو خبرو اترو په هکله د افغانستا ن د اسلامي امارت روښانه دریځ ۴۴۶
د امریکي د ولس په نامه د عالیقدر امیر المؤمنین پیغام ۴۴۷
د افغانستان لپاره د هجري قمري تاریخ د رسمي ګرځولو په اړه د عالیقدر امیر المؤمنین د مبارکی پیغام ۴۴۹
د طالبانو د لوی سالار محترم ملا محمد عمر مجاهد پیغام ۴۵۱
د ملا محمد عمر مجاهد توصیه ۴۵۴
د سرې میاشتې د ځانګړې اونۍ په مناسبت د محترم امیر المؤمنین ملا محمد عمر مجاهد پیغام ۴۵۶

د خپلواکۍ د یواتیایمې کلیزې په مناسبت د عالیقدر امیرالمؤمنین پیغام ۴۵۸
د دار العلوم دیوبند د یونیم سل کلنو خدمتونو د یاد غونډې ګډون کوونکو ته د عالیقدر امیرالمؤمنین پیغام ۴۶۲
د ملاصاحب ځینې مرکې ۴۶۸
له عالیقدر امیرالمؤمنین سره د الامارة الاسلامیه (عربي) او خلافت (پښتو) مجلې مرکه ... ۴۶۸
تربیتي غونډې ته د عالیقدر امیرالمؤمنین پیغام ۴۷۶
د ولسوالانو او ښاروالانو تربیوي سمینار ته د عالیقدر امیرالمؤمنن د وینا لنډیز ۴۷۹
دنیکمرغه کوچني اختر درارسیدو په مناسبت دعالیقدر امیرالمؤمنین پیغام ۴۸۱
د مرحوم امیر المؤمنین شخصي ځانګړنې ۴۹۰
د امیرالمؤمنین د پیغامونو څو نمونې ۴۹۸
د کتاب معلوماتي منابع ۵۱۵
الف: هغه اشخاص چې د دې کتاب لپاره ورسره مرکې شوي دي. ۵۱۵
با: کتابونه او کلکسیونونه ۵۱۷

Greater Afghan Library
@Greater_Afghan_Library93
@Greater_Afghan_Library_Group

بسم الله الرحمن الرحيم

د پیل خبرې

الحمد لله رب العلمین والصلوة والسلام علی خیر خلقه محمد و آله و اصحابه أجمعین و بعد:

د افغانستان اسلامي امارت زموږ د هیواد (افغانستان) او اسلام په تاریخ کې یو مهم سیاسي او جهادي جریان ګڼل کیږي، چې تر ډیره به د مؤرخینو او لیکوالانو د څیړنې موضوع وي. د دې خوځښت مؤسس او مشر مرحوم امیر المؤمنین ملا محمد عمر مجاهد له هغو مهمو او تاثیرګذارو شخصیتونو څخه دی چې له یادونې پرته به یې د دې عصر تاریخ نیمګړی وي.

د ملا محمد عمر مجاهد په اړه له دې وړاندې هم ځینو کورنیو او بهرنیو لیکوالو کتابونه لیکلي دي. خو اکثر دغه کتابونو د تبلیغاتي مقاصدو او دښمنانه سیاسي اغراضو په اساس لیکل شوي دي. ځینو په لوی لاس د ملا صاحب د واقعي شخصیت د تشویه او ناسم معرفي کولو هڅه کړې او ځیني بیا د کره معلوماتو او مستندو منابعو د نه شتون له امله په غلطه تللي دي.

د دې کتاب د لیکلو مقصد دا دی تر څو د اسلامي امارت د زعیم ملا محمد عمر مجاهد ځانګړې دیني او سیاسي کړنې د اوسني او راتلونکي مسلمان نسل لپاره یوه ښه بیلګه او د اقتداء نمونه وګرځي. دغه راز د مرحوم ملا صاحب په اړه لومړی لاس، واقعي او مؤثق معلومات تر لوستونکو ورسول شي. تر څو د تاریخي پېښو څېړونکي او عام لوستونکي په خپلو قضاوتونو کې له همدې مؤثقو معلوماتو استفاده وکړي.

دلته به بې ځایه نه وي چې د کتاب لپاره د معلوماتو د راټولولو او کتاب لیکلو مختصر جریان درسره شریک کړو.

د ۱۳۹۵ لمریز کال د قوس د میاشتې په شپږمه نیټه د مرحوم امیر المؤمنین ملا محمد عمر مجاهد د تاریخ لیکلو په مناسبت د ده مرحوم د کورنۍ په نوښت یو مجلس دائر

شو چې د مرحوم ملا صاحب مشر زوی او د اسلامي امارت مرستیال مولوي محمد یعقوب مجاهد، د مرحوم ملا صاحب ورور او د رهبري شوری غړی ملا عبدالمنان عمري، د ملا صاحب مرحوم زوم قاري صدیق الله صاحب، د ملا صاحب مرحوم اخنبی مولوي عبدالرحمن صاحب، داسلامي امارت د مشرتابه د دفتر رئیس مولوي احمد جان احمدي، د اسلامي امارت پخوانیویاند مفتي لطف الله حکیمي،د فرهنګي کمیسیون مرستیال ملا احمد الله وثیق،د نظامي کمیسیون اداري مسؤل بخت الرحمن شرافت، د کتاب لیکوال قاري عبدالستار سعید او څو تنو نورو ملګرو لیکوالو په کې ګډون درلود.

دا مجلس چې دوه ورځې یې جریان درلود د مرحوم امیر المؤمنین د تاریخ لیکلو په اهمیت او ضرورت یې بحث وکړ او وروسته یې د دې کار لپاره یوه اجمالي لارنقشه وټاکله چې په لومړۍ مرحله کې باید معلومات را ټول او وروسته یې د لیکلو او تدوین کار پیل شي. د معلوماتو د راټولولو لپاره د معلوماتي منابعو په حیث لسګونه کسان مشخص کړای شول چې باید مخامخ ورسره مرکې وشي او د مرحوم امیر المؤمنین د ژوند د بیلابیلو مراحلو په اړه مؤثق معلومات ترې را ټول کړای شي. په مجلس کې د معلوماتو د راټولولو لپاره یوه کمیټه هم وټاکل شوه چې مشر یې د ملا صاحب زوم قاري صدیق الله او مرستیال یې قاري عبدالستار سعید (د دې کرښو لیکوال) تعین شو.

په دې ډول د مرحوم امیر المؤمنین رحمه الله د ژوند او کارنامو په اړه د معلوماتو د راټولولو کار پیل شو. د معلوماتو د راټولولو په کار کې د کمیټې د مشر او مرستیال نه علاوه د کمیټې نورو غړو لکه مولوي احمد جان احمدي، مفتي لطف الله حکیمي، ملا احمدالله وثیق، ملا عبدالاحد جهانګیروال، ملا بخت الرحمن شرافت، ملا عتیق الله عزیزي او ډاکټر محمد طاهر صاحب هم مهم نقش درلود او له لسګونو کسانو سره مصاحبې وشوې.

څو میاشتې وروسته چې یوه اندازه مواد راټول شوي وو یو ځل بیا د کمیټې غونډه دائره شوه. په غونډه کې فیصله وشوه چې د راټولو شویو موادو نه په استفاده دې د کتاب متن لیکل پیل شي. دا چې د کتاب متن باید څوک ولیکي په مجلس کې بحث وشو.

وروسته د متن ليکلو مسؤليت د دې کرښو ليکونکي (قاري عبدالستار سعيد) ته راوسپارل شو او فيصله په دې وشوه چې زه به د اونۍ په جريان کې د کتاب متن ليکم او د اونۍ په پای کې به درې کسيزه کميټه (چې اعضاء يې مولوي احمد جان احمدي، مفتي لطف الله حکيمي او قاري عبدالستار سعيد وو) دغه متن له نظره تېروي. کره کتنه به وربانديې کوي او لازم اصلاحات به په کې راولي.

په دې ډول د کتاب ليکنه پيل شوه او څو مياشتې يې دوام وکړ. د ښه تحقيق، توثيق او کله ناکله د اضافه معلوماتو د موندلو په تلوسه د کتاب نهايي کولو تر اټکل زيات وخت واخيست او بالاخره دغه متن تيار شو چې ستاسو په لاس کې دی.

تيار شوی متن لومړی څو اهل نظر کسانو ته د کتنې لپاره ورکړل شو او په وروستي څل د مرحوم امير المؤمنين د کورنۍ د غړو لکه د ملا صاحب مشر زوی او د اسلامي امارت مرستيال مولوي محمد يعقوب مجاهد، د ملا صاحب ورور او د رهبري شورى غړي ملا عبدالمنان عمري، د ملا صاحب زوم قاري صديق الله او د ملا صاحب خاص کاتب ملا عبدالسلام لخوا له نظره تېر او اصلاحات په کې راوستل شول. تر دې چې کتاب يو مخ نهايي او چاپ ته آماده شو.

بايد ووايو چې د دې کتاب حجم د هغو تحقيقي او توثيقي هڅو په نسبت کوچنی دی چې د خامو موادو د راټولولو او ترتيب په مرحله کې ترسره شوې دي. د ملا محمد عمر مجاهد او اسلامي امارت د قيام او واکمنۍ په اړه د واقعي معلوماتو د راټولولو لپاره په هره برخه کې هڅه شوې چې له لومړی لاس منابعو څخه استفاده وشي. د وقائعو او بيلابيلو جرياناتو له عيني شاهدانو سره مخامخ مرکې شوي او له توثيق او بيا بيا ارزونې وروسته په کتاب کې ځای شوي دي.

ځينې شهرت ته رسيدلي وقائع که څه هم د ملا صاحب په حق کې به و، خو دا چې په مؤثق ډول نه دي ثابت شوي نو پرېښودل شول. د ملا صاحب په اړه د ده د ملګرو، د اسلامي امارت د منسوبينو او ځينو نورو شخصيتونو خاطرات، تأثرات او د سترګو ليدلي حالات د پېښو د روايت کوونکو په استناد کټ مټ را اخيستل شوي.

که څه هم د ملا محمد عمر مجاهد او اسلامي امارت په هکله به څه موافق یا مخالف کتابونه تر دې پخوا هم لیکل شوي وي خو د دې کتاب د لیکلو موخه دا ده چې هغه حقائق رابرسیره شي چې د دروغو تر غبار لاندې پټ ساتل شوي دي. نو بناء دا کتاب د پخوانیو کتابونو تکرار نه، بلکې د پټ پاته حقائقو د رابرسیره کولو هڅه ده.

په پای کې د الله تعالی شکر اداء کول پر ځان واجب ګڼم چې د دې کتاب د لیکلو توفیق یې راکړ. لله الحمد والمنة

په تلو تلو کې د کتاب له هغو مینه والو بښنه غواړم چې د دې کتاب د چاپ او مطالعې لپاره یې اوږده موده انتظار وکړ. خو تقدیر د کتاب نهایي کېدل او چاپ ته برابرېدل تر دې وخته ځنډولي وو.

دا چې ملا محمد عمر مجاهد د الله تعالی د دین یو مخلص او فداکار ساتونکی و او د نومونړي د تاریخ له لیکلو مو غرض د مؤمنو رجالو د کارنامو خوندي کول او له ورکېدو ژغورل دي. الله تعالی ته سوال کوو چې دا هڅه د یو دیني خدمت په حیث په خپل عظیم دربار کې قبوله او زمونږ لپاره د آخرت توښه وګرځوي.

په همدې سره هیله

قاري عبدالستار سعید

د میزان دیارلسمه ۱۳۹۹هجري شمسي

موضوع ته ورتګ

له عمره تر عمره لنډ تاريخي سرګذشت

د اسلام د مشهور خليفه عمر فاروق رضی الله عنـه د خلافـت وروسـتي کلونـه وو چې د اسلامي لښکر دوه سپهسالاران د لويديځ لخوا د اوسني افغانستان خـاورې تـه را داخـل شول. احنف بن قيس تميمي رضی الله عنه د فارس د تښتيدلي ساساني پاچا يزدګـرد پـه لټون د ايران د ختيځې سيمې بيرجند او طبسين لـه لارې فـراه تـه ننـوت او وروسـې يـې هرات فتح کړ، څه موده وروسته عبدالله بـن عـامر رضـی الله عنـه د اميـر المـؤمنين عمـر فاروق رضی الله عنه په امر په سيستان بريد وکړ او د نيمروز او هلمند له نيولو وروسته تـر کندهاره ورسيد.

له هماغه وخت (۲۳ هجري قمري) څخه د اسلام او افغانستان نوم سره پيوند شو، داسـې پيوند چې بيا يې کله هم انفکاک قبول نکړ، له هماغه وخته دا هيواد او ولس د اسلام پـه نوم ساه اخلي، اسلام يې په رګونو کې د وينې په شان څغلي او اسلام ورتـه د آب و هـوا په شان د ژوند او پايښت سبک ورکوي.

د دې جغرافيې خلک لکه څنګـه چې پـه پخوانيـو بـاورونو ټينـګ ولاړ وو او د مـؤرخ استاد عبدالحی حبيبي په وينا په درست افغانستان کې د اسلام خپريـدلو تـر يـوې پيـړۍ زيات وخت ونيو، د اسلام لـه منلـو وروسـته يـې د دغـه ديـن رسـې هـم خـورا محکمـه ونيوله، داسې محکمه چې دا جغرافيه يې نړۍ ته د اسـلام د نـه ماتيـدونکي سـنګر او نـه تسخيريدونکې کلا په حيث ور معرفي کړه.

په لومړيو دوو هجري پيړيو کې افغانستان لومړی د اموي او وروسـې د عبـاسي خلافتونـو مربـوط و. د دريمـې هجـري پيـړۍ لـه پيـل سره چې د عباسـيانو افـول پيـل او ورسره د مستقلو سلطنتونو سلسله پراخه شوه، پر افغانستان د طاهري،صفاري او ساماني شـاهانو د واکمنۍ دوره راغله. د څلـورمې هجـري پيـړۍ لـه نيمايـي پـه دې سـيمه غزنـوي دولـت رامنځته شو چې حدود يې د ايران تر غرب، منځنۍ آسـيا، هنـد او عربـو بحيـرې پـورې

رسیدل. دا په لومړۍ هجري زریزه کې د افغانستان د تاریخ تر ټولو ویاړمن دور و. غزنوي شاهانو نه یوازې د سیمې په سطحه تر ټولو ځواکمن سلطنت را منځته کړ، بلکې د دوی په دور کې د افغانستان له لارې د هند نیمې وچې ته د اسلامي دعوت او فتوحاتو لړۍ وغځېده چې ورسره د شمال او لویدیځ هند پراخې پرګنې د اسلام په مبارک دین مشرفې شوې. سلطان شاه محمود غزنوي یوازې سیاسي واکمن نه و، بلکې لوی عالم، عابد او د اسلام د لارې سرسپارلی مجاهد و. د تاریخي روایاتو له مخې د نوموړي د ژوند ډیره برخه د في سبیل الله جهاد په لار کې د آس پر شا تېره شوه. هغه لکه څنګه چې ځان د مسلمانانو سیاسي مشر باله همداسې د ولس دیني هویت ساتنې، د باطلو فرقو ټکولو او د ولس اصلاح او فکري رهنمایي ته هم متوجه و.

د همداسې صالحو حاکمانو تر سیوري لاندې که د دې هیواد غازیان او مجاهدین په فتوحاتو کې پیشقدم ول علماء او ادیبان یې د علم او فرهنګ د ډګر مخکښان ول. په لومړیو پیړیو کې د خراسان علماوو د احادیثو له جمع کولو علاوه د علم التفسیر، فقه، بلاغت، ادب، حکمت، طب او نورو مروجه علومو په برخه کې د پام وړ خدمتونه وکړل او د اسلامي تمدن او فرهنګ په وده او احیاء کې یې مرکزي نقش درلود.

د غزنویانو له سقوط وروسته د غوریانو، سلجوقیانو او خوارزمشاهانو دورې هم د افغانستان د تاریخ زرینې دورې وې،په خاص ډول غوریان چې د غزنویانو لار یې تعقیبوله، په هند کې یې د اسلام د وړانګو خپرولو او اسلامي علم او فرهنګ د ودې په برخه کې مهم خدمتونه ترسره کړل.

خو په اوومه هجري پیړۍ کې د چنګیز یرغل د اسلامي نړۍ د ځینو نورو برخو په شان زموږ هیواد ته هم درانه ټکانونه ورکړل. چې ورسره افغانستان پخوانی ځواکمن وجود بایلود. له دې وروسته د څو پیړیو په جریان کې به دا هیواد کله په کوچنیو واکمنیو تقسیم و او کله به په ګاونډ کې د لویو واکمنیو لکه (د هند ګورګاني، د ایران صفوي او د منځنۍ اسیا شیباني) سلطنتونو تر اغیز لاندې و.

دا چې د اسلام غوندې د خپلواکۍ غوښتنې احساس هم د دې جغرافیې د اوسیدونکو په وینه کې ګډ و، نو څکه د تاریخ له توپاني حالاتو سره سره د دې هیواد خلکو

همیشه د ځان راټولولو او خپلواکۍ لپاره لاس او پښې وهل. د چنګیز، تیمور، بابري شاهي او صفویانو په وړاندې د افغانستان د ولس مقاومت او پاڅونونه د دې مدعا نغد شواهد دي.

په دوولسمه هجري پېړۍ کې په افغانستان کې دوه مهمې سیاسي پېښې وشوې. د میرویس خان نیکه په مشرۍ پاڅیدلو افغانانو په ۱۱۲۰ هـ ق کال د صفویانو اشغال ختم کړ چې په پایله کې نه یوازې د افغانستان جنوبي او لویدیځې سیمې له دې اشغاله خلاصې شوې، بلکې صفوي واکمني چې څه باندې دوه پېړۍ یې په ټوله سیمه سیورې پروت و، ونړیده او پر مرکز اصفهان یې د افغانانو بیرغ ورپېد.

خو د افغان ولس دغه خپلواکه واکمني درې لسیزې وروسته د داخلي نزاع او نادر افشار د یرغل په پایله کې ونړېده. د نادر افشار له مرګ وروسته په ۱۱۶۰ هـ ق کال کې دوهمهستره پېښه رامنځته شوه او هغه دا چې د اوسني افغانستان مؤسس احمد شاه ابدالي په کندهار کې د یوې نوې خپلواکې واکمنۍ بنسټ کېښود، چې ډېر ژر یې په سیمه کې د یو ځواکمن اسلامي سلطنت په حیث بروز وکړ او پولې یې د ایران له مشهد ونیسه بیا په ختیځ کې تر سرهند په جنوب کې تر عرب سمندرګي او په شمال کې تر منځنۍ آسیا ورسیدې. احمد شاه بابا هم د سلطان محمود غزنوي په شان یو عالم او فاضل پاچا و. د سلطنت یوه لویه ځانګړنه یې د الله په لار کې جهاد، د مسلمانانو مدد او د اسلام لوړتیا وه. نوموړي د هند وروستی اسلامي حکومت (مغلي دولت) د مرهټه هندوانو په لاس له سقوط څخه وژغوره او د هند د لوی عالم شاه ولي الله دهلوي په بلنه یې د هند د مسلمانانو مرستې ته ودانګل.

د افغانستان یاد شوي سلطنتونه د نورې اسلامي نړۍ د مستقلو پاچاهیو په شان له ځینو نیمګړتیاوو سره سره اسلامي واکمنۍ وې. ډیرو خو یې د اسلامي وحدت د ساتلو په مقصد عباسي او عثماني خلفاوو ته هم ارادت درلود او د اسلامي نړۍ د سیاسي مرکز په حیث یې ورته کتل. مؤمنو شاهانو ځانونه د امامت کبرې په مقام کې لیدل چې د سیاسي واکمنۍ ترڅنګ یې د ولس مذهبي رهبري هم کوله. هر سلطان به لویې پریکړې د دیني عالمانو د فتوی او مشورې په اساس کولې، په لښکرو کې به یې دیني

عالمانو، صوفیانو او مصلحینو ته ځانګړی رول او مسؤلیت ورکاوه. په مجموع کې اسلامي عقیدې ته تعهد، د دیني علم، ادب او فرهنګ خپرول، دیني علماوو، صوفیانو او مدرسینو ته د ټولنې د مهم قشر په نظر کتل، د کفارو په مقابل کې جهاد، د خپل ولس له دیني هویت څخه دفاع، د ټولنې اصلاح ته توجه، د کمزورو مسلمانانو لاسنیوی او اسلام ته فکري او عملي ژمنتیا د افغانستان د پخوانیو واکمنو هغه مشترکات دي چې د یوه متدین ولس په حیث یې د افغان ملت په ټولنیز تشکل او رشد کې مهم رول لوبولی دی. خو د وروستیو پیړیو نړیوال تحول د نورې اسلامي نړۍ په شان د افغانستان واکمن هم متأثر کړل چې ورسره نوي بحرانونه او تکرونه راپورته شول.

د احمد شاه بابا د عصر له مهمو نړیوالو جریانانو یو یې هم د اروپایي استعمار پراختیا او ورپسې د تیمورشاه په عصر کې د فرانسې انقلاب و. د اروپایانو استعماري هڅو که د مسلمانانو ځمکې، سمندرونه او مادي منابع تهدیدول، بل اړخ ته په اروپا کې د رنسانس تر نوم لاندې نوي تحول مسلمانانو ته په فکري، اجتماعي او سیاسي برخو کې لوی ګواښ رامنځته کړی و. ډېر وخت ونه ووت چې د دې زلزلې ټکانونه تر افغانستان را ورسیدل. انګریزانو چې د ختیځ هند کمپنۍ په توسط یې په هند کې مداخله پیل کړې وه، د احمد شاه بابا د لمسیانو په دور کې یې افغانستان ته هم د توطئو لاسونه را اوږده کړل، چې د سدوزو او ورپسې محمدزو شاهانو خپلمنځي اختلافاتو یې د دسیسو کامیابۍ ته زمینه برابروله.

د ۱۹ مې میلادي پیړۍ په لومړۍ نیمایي کې انګریزانو افغانستان ته د داسې سیمې په نظر کتل چې په یوه یرغل سره نیول کېدای او د انګریزي مستعمراتو په لست کې اضافه کېدای شي. نو ځکه یې د شاشجاع په ملتیا په افغانستان لوی یرغل وکړ. د افغانستان ولس چې همېشه یې له خپل هیواد څخه په مېړانه دفاع کړې وه، یو ځل بیا یې د جهاد بیرغ پورته کړ او انګریزي پوځیانو ته یې عبرتناک شکست ورکړ.

د ۱۹ میلادي پیړۍ په وروستي نیمایي کې د افغانستان په تاریخ کې په لومړي ځل د سیاسي واکمنو او دیني قشر لار سره بېله شوه. د هیواد سیاسي واکمن چې پخوا به همېشه د ولس د دیني تشخص د دفاع متصدیان ول او د خپل تخت و تاج په شان به

يې د ديني تشخص، استقلال، خپلواک حاکميت او معنوي ارزښتونو ساتل هم خپل فرض گڼه، دا مهال يوازې د خپل موروثي اقتدار د ساتنې په فکر کې شول او د ځاني سياسي گټو لپاره يې له انگريزانو سره د دوستۍ لاره ونيوله. په دې ډول د ولس د ديني هويت ساتنې او استقلال داعيه بې څښتنه پاتې شوه، چې بالاخره ديني علماوو او د ولس مذهبي قشر همدې مسؤليت ته اوږه ورکړه.

په ۱۸۷۹ ميلادي کال له انگريزانو سره د گندمک د شرمناک تړون له امضاء وروسته بيا تر اوسه پورې د افغانستان اکثره واکمن د دې پر ځای چې په خپل ديني او تاريخي تشخص قانع واوسي د پرديو افکارو او اقدارو د راوړلو او ترويج په تلاش کې دي چې په وړاندې يې د افغانستان مذهبي قشر د خپلو ديني او معنوي ارزښتونو د دفاع توغ رپاند ساتلی دی. حقيقتا په افغانستان کې د وروستۍ يوې نيمې پېړۍ د بحرانونو يو له سترو عواملو همدا دی چې وروستيو واکمنو د خپلو وياړمنو اسلافو غزنوي، ابدالي او نورو لاره پرېښوده، خپلو ديني ارزښتونو ته يې شا کړه او د تجدد تر عنوان لاندې يې د پرديو نظرياتو ترويج پيل کړ. بالمقابل د افغانستان مذهبي قشر چې د خپل ولس د ديني هويت دفاع او له فسق او گمراهيو څخه ساتل يې ديني او وجداني دنده ده پرلپسې يې د واکمنو د انحرافاتو په وړاندې مقاومت جاري ساتلی.

د امير عبدالرحمن خان سره د ملا مشک عالم، غازي محمد جانخان، ملا عبدالکريم اندړ، د کندهار مولوي عبدالرحمن او نورو مجاهدينو مخالفت په دې سبب و چې امير عبدالرحمن د گندمک تړون تائيد کړی او افغانستان يې د انگريز نامرئي اشغال ته پرې ايښی و. ورپسې د امير حبيب الله خان د استبداد په وخت کې ديني مصلحينو او منورينو لکه مولانا محمد سرور واصف کندهاري، مولانا محی الدين افغان، مولوي عبدالرؤف خاکي دغه راز نورو دردمنو علماوو او مبارزينو د انگريز د نامرئي اشغال، درباري فساد او ټولنيز رکود په وړاندې د لومړني مشروطيت تر عنوان لاندې اصلاحي غورځنگ پيل کړ چې بالاخره د انگريز په مستقيمه قومنده د وخت حاکمانو په بې رحمۍ سرکوب کړ.

امیر امان الله خان چې لـه انګریـز څخـه د اسـتقلال او د اسـلامي اخـوت او عـدالت پـر اساس د واکمنۍ جوړولو داعیه یې راپورته کړه، د افغانستان ټولو مبارزو علماء کرامـو او مجاهدینو یې کلک ملاتړ وکړ. د هغه تر مشرۍ لاندې په درې جبهاتو کـې لـه انګریـز سره وجنګېدل او استقلال یې واخیست، خو وروسته چې امـان الله خـان بیرتـه لـه غربي افکارو متأثر شو او د ریفورم تر عنوان لاندې یې د غـربي فرهنـګ تـرویج پیـل کـړ، نـو څکه یې علماء او روحانیون هم مخالف شول. د امـان الله خـان پـه وړانـدې د پکتیـا د شهید مـلا عبـدالله پـاڅون، دغـه راز پـه کابـل کـې د شـهید قـاضي عبـدالرحمن او نـور المشائخ فضل عمر مجددي مخالفت او په پای کې د حبیب الله کلکـاني پـه مشـرۍ د لوی قیام پیل د امان الله خان د همدې انحراف پایله وه چې د نومـوړي پـروني ملاتـړي یې ورته په مخالفینو واړول.

د نادر خان له څینو سیاسي نیمګړتیاوو سره سره لویه هوښیاري دا وه چې د افغـان ولـس د دیني تشخص رعایت او تحفظ ته یې توجه درلوده. نومـوړی د افغانسـتان پـه متـأخرو پاچاهانو کې له متدینو اشخاصو ګڼل کیږي. همدا لامـل و چـې د نومـوړي او د هغـه د وروڼو د واک په مرحله کې افغانستان د مسجد او تخت د ټکـر بیلګـه نـه لـري. امـا کلـه چې یې زوی محمد ظاهر شاه او وراره محمد داود خان ته واک په لاس ورغی، هغـوی یو ځل بیا زړې تجربې تکرار کړې. په هیواد کې یې د اروپایي لیبرالیـزم د تـرویج هڅـه پیل کړه، کمونیستي افکارو ته یې د خپریدلو مخـه ورکـړه چـې ورسره د هیـواد د مؤمنـو پرګنو او په خاص ډول مذهبي قشـر د دینـي غیـرت احسـاس یـو ځـل بیـا راوپارېـد او د شاهي تخت په مقابل کې له مساجدو او منبرونو د اعتراض غږونه راپورته شول.

د ظاهر شاه د حکومت په منځنیو کلونو کې په کندهار ښار کې د سینما د جوړیـدو پـه وړاندې د دیني عالمانو پـه مشـرۍ ولسي-احتجاج چـې پـه زبردسـتۍ وټکـول شـو، د همدې ټکر یوه بیلګه وه. د دموکراسۍ پـه لسیزه کـې چـې ګونـدونو تـه آزادي ورکـړل شوه. د افغانستان علماوو د خدام الفرقان تنظیم، ګهیځ او نـدای حق جریـدو لـه لارې د کمونیزم او بې دینۍ پر خلاف مبارزه کوله، دغه وخـت کـه څـه هـم چـارواکو د بیـان د ازادۍ خبـره کولـه، خـو پـه واقعیـت کـې ظـاهر شـاهي سلطنت د اسلامپالو پـه نسبت

کمونیستانو ته میلان درلود، د کابل په پل خشتي مسجد کې د زرګونو علماء کرامو د سوله ییز احتجاج په وړاندې د چارواکو توهین آمیز چلند د دې مدعا ثبوت دی.

د داود خان د واکمنۍ په مهال کمونیستان تر هر وخت ډېر د اقتدار منصب ته ورلنډ شول. سردار داود خان که څه هم په وروستیو کې د کمونیستانو پر ضد عاجل اقدامات وکړل خو دغه وخت اوبه تر ورخ تېرې وې نو ځکه وربانډې کمونیستانو د یوې خونړۍ کودتا په ترڅ کې غلبه وکړه.

د کمونیستي انقلاب او شورویانو له یرغل سره د حق او باطل فکري ټکر په مخامخ مسلحانه برخورد واوښت او د کمونیزم پر ضد جهاد پیل شو چې دیني عالمانو په کې مهم او کلیدي نقش درلود.

د کمونیزم پر ضد د افغان ولس جهاد دوه هدفه درلودل، له هیواد څخه د شوروي یرغلګرو او کمونیستي مفکورې محو کول او په افغانستان کې د یو داسې واقعي اسلامي نظام جوړول چې د دې مؤمن او مجاهد ولس د تاریخي دیني هویت او تشخص نمایندګي وکړای شي.

د کمونیست رژیم له سقوط او د جهاد له بریا وروسته په جهاد بوخت دیني علماء یو ځل بیا خپل مسجد او مدرسې ته ستانه شول او د نظام جوړولو کار یې هغو مبارزینو ته پرېښود چې ځانونه یې د عصر له غوښتنو آګاه او د نظام سازۍ په چارو پوه ګڼل. خو فاجعه دا پېښه شوه چې دغو د اقتدار شوقیانو د واک او تخت په هوس کې د جهاد ارمانونو ته شا کړه، حتی ډېرو خپل اسلامي او جهادي تشخص هم هېر کړ. دوی چې پخوا د اسلامي اخوت شعار بدرګه کاوه دغه وخت د نشنلستانو په شان قومي، ژبني او سمتي تعصباتو په مخه کړل. د مقدس جهاد ارمانونه، د یو نیم میلیون شهیدانو د وینو نتیجه او د مجاهد او مهاجر ولس هیلې یې ټولې هېرې کړې او یوازې د اقتدار لاسته راوړل یې مهم هدف وټاکه.

دا چې د افغانستان د اقتدار تخت یو او مدعیان یې ډېر وو نو ځکه خبره جګړې ته ورسیده، هغه د اسلامپالنې دعوه داران چې تر پرونه د کمونیزم پر ضد د یوه سنګر

ملګري ول اوس يې د خپل مؤمن او مجاهد ورور د وژلو لپاره له کمونيستانو سره ائتلافونه وکړل او د تنظيمي جګړو خونړۍ اور يې بل کړ.

د افغانستان ديني عالمانو په تنظيمي جګړو کې برخه نه درلوده، بلکې ځينو يې مسلسل هڅه کوله چې د جګړه مارانو تر منځه روغه جوړه وکړي. خو د قدرت پر سر جګړه کوونکو د هيچا خبر نه اوريده، تر دې چې نه يوازې د جهاد ثمره له خطر سره مخامخ شوه، بلکې ټول هيواد او د ملت راتلونکی له ګواښ سره مخامخ و. ښارونه لوټ او ملي شتمنی تالا ترغه شوې، ظلم، قتل و قتال او فساد اوج ته ورسيد، د هيواد د تجزيې نقشې تيارې شوې او هره ورځ د بلې په نسبت ولس د تباهی پر لور روان و.

که پخوا به د افغانستان مذهبي قشر يوازې د معنوي ارزښتونو د دفاع لپاره پاڅون کاوه دا ځل د ولس معنوي او مادي شتمنی دواړه له خطر سره مخامخ وې، نو بناء دا پر ديني، عقلي، تاريخي او هر لحاظ منطقي خبره وه چې د ولس د ديني تشخص ساتونکي (عالمان، مجاهدين، طالبان، منورين او نور مصلحين) يو ځل بيا د هيواد او خلکو د نجات لپاره صحنې ته راووځي. د ګړنګ پر ژۍ ولاړ افغانستان د سقوط له خطر څخه وژغوري او د مطلقې ګمراهی او زوال پر لار روان ولس د نيکمرغی، اتحاد او اسلامي واکمنی پر لور رهبري کړي.

د داسې يو نوراني پاڅون او ولسي غبرګون لپاره ټول تاريخي مقدمات بشپړ شوي وو. خو تقدير دغه کارنامه د ملا محمد عمر مجاهد په نوم ليکلې وه. د فساد، ګډوډۍ او هرج و مرج په اوج کې ملا محمد عمر مجاهد د الله تعالی د لارې د بلونکي او مجاهد په حيث د فساد د محو کولو غږ پورته کړ. د افغانستان تقريبا ټول علماء، طالبان او واقعي مجاهدين د نوموړي ملګري شول او د جهادي ارمانونو د خونديتوب، اسلامي حاکميت د احياء او د ولس د ديني تشخص د ساتنې مبارزه يې پيل کړه.

د لوړو مقدماتو په اساس د ملا محمد عمر مجاهد د قيام او اسلامي امارت په اړه هغه اساسي پوښتنه په ډېر واضح ډول خوابيږي چې د ملا محمد عمر مجاهد د پاڅون وجودي فلسفه څه وه؟ نوموړی له کومې خوا د افغانستان سياسي صحنې ته راغی؟ او ولې راغی؟

دا چې د افغان مؤمن ولس د ایمان او وجدان له ژورو د را پاڅیدلي دغه نوراني پاڅون سرلاری څوک و؟ څرنګه یې دغه پاڅون رهبري کړ؟ د اسلام او مسلمانانو لپاره یې څه وکړل او په وړاندې یې نړیوالو څه غبرګون وښود؟ راتلونکی متن د همدې او ډیرو نورو اړوندو پوښتنو په ځواب کې درسره مرسته کوي.

*****

لومړی فصل

له زیږېدو تر ځوانۍ

زیږېدنه
ملا محمد عمر مجاهد په ۱۳۷۹هجري قمري کال چې له ۱۹۶۰ میلادي کال سره سمون خوري د افغانستان په جنوب کې د کندهار ولایت د خاکریز په ولسوالی کې دنیا ته راغی.

د زیږېدو سیمه
کندهار ولایت د افغانستان په جنوب کې واقع دی چې مرکز یې (کندهار ښار) دی او د افغانستان دوهم تر ټولو ستر ښار بلل کیږي. کندهار په سیاسي لحاظ د افغانستان یوه مهمه او مردخیزه سیمه ګڼل کیږي. د معاصر افغانستان مؤسس احمدشاه بابا د خپلې واکمنۍ اساس په همدې ولایت کې ایښی و او له همدې ځایه یې د هند، ماوراء النهر او فارس پرخوا لښکرکښۍ کولې. تر هغه وړاندې د میرویس نیکه په مشرۍ د پاخون مرکز هم کندهار و چې په پایله کې یې له افغانستانه د صفوي یرغل تغر ټول او د افغانانو مستقل دولت رامنځته شو. د صفوي اشغال د محو کولو او خپلواکۍ د اخیستلو له امله افغانان میرویس خان هوتک خپل ویاړمن ملي مشر بولي او د (میرویس نیکه) په احترامانه نوم یې یادوي. دغه راز هوتکي دولت چې د صفویانو له زوال وروسته یې څوکاله په افغانستان او ایران سلطه درلوده د اسلامي تاریخ یو ویاړمن باب ګڼل کیږي.

کندهار د معاصر افغانستان لومړنۍ پلازمینه وه چې وروسته د تیمورشاه په دوره کې پایتخت کابل ته انتقال شو.

د کندهار ښار شمال ته په پنځوس کیلومترۍ کې د خاکریز ولسوالي پرته ده. ملا محمد عمرمجاهد د همدې ولسوالی په (چاه همت) قریه کې دنیا ته سترګې وغړولې

نوموړی د خپل پلار او مور دریم اولاد و، تر ده دوې مشرانې خویندې او یو کشر ورور یې په ماشوموالي وفات شوي دي.

تبر او کورنۍ

ملا محمد عمرمجاهد د پښتنو د هوتکو د قوم له تومزی ښاخ څخه دی. هوتک د پښتنو له مشهورو قبیلو څخه دي چې د میشت اصلي سیمه یې د افغانستان په جنوب کې د زابل ولایت دی.

څرنگه چې پښتانه بعضی وختونه د بیلابیلو اقتصادي او اجتماعي دلائلو له امله له خپلو اصلي مېنو نورو ځایونو ته انتقال شوي دي، د ملا محمد عمر کورنۍ هم ډېر کلونه وړاندې د زابل ولایت څخه د کندهار خاکریز ولسوالۍ ته انتقال شوې. د ملا محمد عمر مجاهد پلار مولوي غلام نبي صاحب د خاکریز ولسوالۍ د ناصرو په کلي کې دنیا ته راغلی. د ملا محمد عمر مجاهد نیکه مولوي محمد رسول صاحب، غور نیکه یې مولوي محمد ایازصاحب او له هغه پورته آباء او اجداد یې ټول د دیني علومو پوهان، ملا امامان او مدرسین وو، چې د دیني علومو زده کړه، تعلیم، تدریس او امامت یې د ژوند اساسي مشغله وه. د ملا محمد عمر مجاهد پلار مولوي غلام نبي صاحب د خپل پلار مشر زوی و چې د مولوي محمد انورصاحب، ملا عبد الولي صاحب،ملا محمد حنفیا صاحب او مولوي محمد جمعه صاحب په نومونو یې څلور نور کشران ورونه درلودل. د دوی کورنۍ د افغانستان د اکثریت عامو اوسیدونکو په څیر غریبانه ژوند درلود. په کندهار کې یې کوم معلوم جایداد، ځمکه او مالداري نه درلوده، د نورو علماء کرامو او طالبانو په شان په خپل غریبانه ژوند قانع وو او د دنیا او مال د جمع کولو په ځای یې ډېره توجه د علم او دیني خدمت خواته وه.

ملا محمد عمر مجاهد په همدې علمي او متدین خاندان کې په ۱۳۷۹هجري قمري کال کې (چې له ۱۳۳۸ هجري شمسي ـ او ۱۹۶۰میلادي کال سره برابر دی) وزیږید، مور یې په قوم ناصره او د خاکریز ولسوالۍ د ناصرو د کلي یوه متدینه او عبادت گذاره میرمن وه. ملا محمد عمر مجاهد ایله د دوو کلونو و چې پلار یې د کندهار ښار ته نږدې د ډنډ ولسوالۍ په نوده کلي کې د یوه مسجد امام شو او خپل کور یې له خاکریز

ځخه نودې کلي ته را انتقال کړ. ملا محمد عمرمجاهد د ماشومتوب د عمر دری کلونه همدلته د پلار تر سیوري لاندې تیر کړل خو لا ماشوم و چې ژوند یې له ستونزو او درنو مصائبو سره مخامخ شو.

د خویندو، کشري ورور او پلار وفات

د ملا محمد عمر مجاهد والده شریفه (چې اوس هم ژوندۍ ده)حکایت کوي، چې له خاکریز نه کله د کندهار د ډنډ ولسوالۍ (نوده) کلي ته لاړو، نو دلته د ملاصاحب پلار امامت کاوه او له خپلو اولادونو سره یې غریبانه ژوند درلود. د دوی کورنۍ له پلار او مور، دوو لوڼو او دوو زامنو ځخه عبارت وه. د ملا محمد عمر دوه خویندې تر ده مشرانې وې او ورور یې چې شیرعلي نومیده تر ده کشر و.

ملا محمد عمر په خپلو ماشومو خویندو ډېر گران و او دده پالنه به یې کوله، خو یو وخت په سیمه کې د خپرو شویو مرضونو له وجې یې خویندې یو په بل پسې وفات شوې. چې دا د څلور کلن محمد عمر په ژوند کې لومړنۍ او خورا درنه ابتلاء وه. مور یې حکایت کوي چې ملا محمد عمر د خپلو خویندو په فراق ډېر ځوریده ځکه چې د ماشومتوب په دنیا کې تنها شوی و.

څو تر دې پیښې یو کال وروسته چې په ده کومه ابتلاء راغله هغه خورا درنه او سخته وه، د ملاصاحب مور د دې واقعې حکایت داسې کوي.

ملا محمد عمر د پنځو کلونو په عمر و چې پلار یې سخت مریض شو. د ملا صاحب[1] تره مولوي محمد انور صاحب دغه وخت طالب و او په کندهار ښار کې یې درسونه ویل، په دې ورځو کې د ملاصاحب کشر ورور چې د غیرې ماشوم و هم

---

(۱) په کتاب کې ډېر ځله له ملا محمد عمر مجاهد ځخه یوازې په (ملا صاحب) تعبیر شوی دی. ملا صاحب په افغاني ټولنه کې یو احترامانه نوم دی. چې هغه دیني عالم ته ویل کیږي چې تعلیمي سلسله یې تکمیل کړې نه وي. امیر المؤمنین ملا محمد عمر مجاهد هم د خپلو ملگرو تر منځ په همدې لقب شهرت درلود.

مریض و. د ملاصاحب تره مولوي محمد انور راغی، د ملاصاحب پلار یې د علاج لپاره کندهار ښار ته بوت او د کور سرپرستي یې د ملاصاحب بل تره ملا محمد حنفیا ته چې د ملا محمد عمر د مور رضاعي ورور هم کیده، پریښوده.

څو ورځې بعد د ملا صاحب د کشر ورور شیرعلي مرض زیات شو، مور او تره یې د علاج لپاره د کندهار ښار خواته روان کړ، دوی پیاده روان وو خو چې د میربازار سیمې ته ورسیدل، د ماشوم بدن بې حسه شو او سر یې د مور په اوږه ولګاوه، دوی چې د ماشوم دا حالت ولید بیرته کور ته راوګرځیدل، کور ته په رسیدو یې لیدل چې ماشوم وفات شوی دی. په دې ډول پنځه کلن محمد عمر یو مخ تنها شو.

د ملا صاحب تره د ماشوم له تدفین وروسته کندهار ښار ته لاړ تر څو د ملاصاحب د پلار پوښتنه وکړي. هلته چې ورغی هغه لا هم مریض و خو له ده څخه یې د کوچني ماشوم پوښتنه کوله، ده یې له وفاته خبر نکړ بلکې د روغتیا ډاډ یې ورکړ، د ملاصاحب پلار چې په ښار کې د خپل طالب وروړسره په حجره کې اوسیده څو ورځې بعد یې مرض سخت او ورپسې وفات شو. وروڼو او نورو طالبانو یې تکفین او جنازه وکړه او د کندهار ښار د طالبانو په نامه مشهوره هدیره کې یې خاورو ته وسپاره.

د ملاصاحب تره ملا محمد حنفیا د خپل وفات شوي ورور کالي او پاتې شیان په څادره کې غوټه کړل، کور ته په رسیدو یې دا زړه ونکړای شو چې د دې درانه مصیبت خبر د ملا محمد عمر مور ته واوروي نو ځکه یې یوازې دغه غوټه د کور په دروازه کې کیښوده او لاړ. د ملاصاحب مور فکر کاوه چې شاید خاوند به یې روغ شوی وي او لږ وروسته به راځي خو وروسته یې چې غوټه خلاصه کړه ورمعلومه شوه چې د ملاصاحب د پلار وروستي اغوستي کالي، لنګوټه او صدرۍ په کې تړلي دي نو په دې پوه شوه چې خاوند یې له دنیا رحلت کړی دی.

په دې ډول له ټولې کورنۍ څخه یوازې مور او یو زوی یې ملا محمد عمر د یتیمتوب او بې سرپرستۍ له درنو غمونو او مصائبو سره پاته شول. وروسته د مصلحت په اساس د ملا محمدعمر مجاهد د والدې شریفې نکاح د ده له تره او پالونکي مولوي محمد انورصاحب سره وشوه.

د تره لخوا تربيت

وړاندې وویل شول چې د ملامحمد عمر مجاهد کورنی له پخوا څخه د علم او دینداری خاندان وو. د نوموړي ترونه او نور نږدې خپلوان زیاتره د ددیني علومو عالمان وو چې د امامت او تدریس په چارو بوخت وو. دوی نه یوازې په خپل اصلي میشت ځای (خاکریز ولسوالی) کې د امامت او تدریس وظیفه ترسره کوله بلکې د کندهار په نورو شاوخوا سیمو کې یې هم وخت په وخت دغه سپیڅلې وظیفه سرته رسوله.

لکه څنګه چې د ملا محمد عمر پلار د امامت اوتدریس د وظیفې د پاللو لپاره له خاکریز څخه ډنډ ولسوالی ته تللی و، ترونه یې مولوي محمد انور او مولوي محمد جمعه د کندهار په شمال کې د روزګان ولایت دهراود ولسوالی ته د امامت او تدریس لپاره لاړل او خپل یتیم وراره یې له خپلي مورسره یوځای له ځان سره دهراود ولسوالی ته بوتلل. کوچني محمد عمر له همدې ځایه د خپل تره تر سیوري لاندې ژوند پیل کړ او د کفالت او روزنې چارې یې د عالم تره مولوي محمد انور صاحب په غاړه وې،، ملا محمد عمر مجاهد د ځوانی تر وخته د روزګان په دهراود کې واوسېد.

د ماشومتوب د ژوند چاپیریال

ملا محمد عمر مجاهد په پنځه کلنی د روزګان دهراود ته لاړ او د خپلو ترونو مولوي محمد انور او مولوي محمد جمعه تر سیوري لاندې یې ژوند پیل کړ. د نوموړي ترونه دواړه د دیني علومو پوهان یا په دودیزه اصطلاح ملایان وو. ملا یا مولوي د دیني عالم مرادفه اصطلاح ده خو په افغانستان کې ټولنیز نقش او اغیز ته په پام سره د دیني عالمانو یا ملایانو نفوذ د نورې نړۍ په نسبت په مراتبو زیات دی.

په افغاني ټولنه کې ملا یا عالم یوازې د امامت او تدریس دنده نه ترسره کوي، بلکې په دیني او ډیری اجتماعي امورو کې د یوه معتبر مرجع حیثیت لري چې د ټولنې د رهبری، اصلاح، د منازعو د حل و فصل، له بې لاریو او ګمراهیو څخه د خلکو د ساتنې، ددیني شعائرو د ژوندي ساتلو او حتی د حکومت او سیاسي مرجعیت د تنبیه او اصلاح دنده هم د دیني عالمانو له مسؤلیتونو ګڼل کیږي.

په افغاني ټولنه کې د ديني عالم يا ملا اساسي دنده د مسجد امامت دی. ډیری مساجد په خپله احاطه کې یو یا تر یوه زیات اطاقونه هم لري چې درس یا دائره ورته وایي او د ديني علومو طالبان په کې اوسي. شاید له مسجد سره یو ځای د درسګاه دغه دود د صدر اسلام له نبوي مسجد څخه اخیستل شوی وي چې په څنګ کې یې د صفې په نوم د اوسیدو ځانګړی ځای درلود او هغه صحابه کرام (رضی الله عنهم) به په کې اوسیدل چې له لرې سیمو به د ديني علم او شرعي احکامو د زده کړې لپاره مدیني منورې ته راغلي وو.

څو لسیزې وړاندې چې په افغانستان کې منظم ديني مدارس لږ وو او د حکومتونو لخوا هم ديني زده کړو ته کومه توجه نه کیدله، د هیواد په لراوبر کې د ديني علومو نږدې ټولو طالبانو په همدې کلیوالي مدرسو (حجرو) کې زده کړې کولې. ملا او طالب یا استاد او شاګرد چې د ټولنې په زړه کې اوسیدل، پنځه وخته له عامو خلکو سره په یوه صف کې دریدل او د عام ولس په هر غم او ښادي کې یې ځان شریک باله د وخت په تیریدو یې له ټولنې سره ځانګړی نه شلیدونکی پیوند جوړ شوی و چې دغه تړون تراوسه پاتې دی.

ملا محمد عمر مجاهد د ولس او علماوو د همدې صمیمانه تړون په کلیوالي چاپیریال کې را ستر شو، د لارښودو استادانو او طالبانو څخه یې د ژوند لومړني اداب زده کړل. راسخ ایمان، پاکې عقیدې، دیانت او سوچه مسلماني یې په زړه کې ریښې وکړې. د ولس په منځ کې اوسیدو ورته سوچه عادات، ژبه، غیرت، میلمه پالنه، خواخوږي، شرافت او د افغانولۍ نور مشخصات تلقین کړل. د یتیمتوب او غریبانه ژوند سختیو یې روح او بدن صیقل او محکم کړل او د ژوند په اوږدو کې د سختو آزموینو زغملو ته یې اماده کړ.

د دهراود هغه سیمه چې ملا محمد عمر مجاهد په کې له ۵ کلنۍ بیا تر یوویشت کلنۍ پورې د خپل عمر مهم او شخصیت ساز کلونه تیر کړي یوه کلیواله سیمه ده. همدا لامل و چې نوموړی د یوه سوچه مؤمن افغان په حیث را ستر شو او نه ماتیدونکی ديني

صلابت يې د فطرت برخه وګرځید چې بیا د ژوند تر پایه له هماغه راسخې عقیدې، ساده ژوند، صمیمانه چلند، ساده لباس او سوچه عاداتو سره پاته شو

نوموړي د قریبانو په قول ملا محمد عمر په کوچنیوالي خاموش مزاج درلود خو په عین حال کې متحرک و او خپل کارونه یې په جدیت ترسره کول. له ماشومتوبه یې دا ځانګړنه درلوده چې کار او فعالیت یې د خبرو په نسبت ډیر و. صداقت او اخلاص چې د نوموړي مثالي صفتونه یادیږي له ماشومتوبه یې درلود. دیني چارو په خاص ډول لمانځه ته یې له ډیر ماشومتوبه بشپړه توجه درلوده او حتی په لمانځه کې خو له هماغه پیله دومره جدي و چې که به په هرکار مصروف و خو چې د لمانځه او جماعت وخت به شو کار یې په ځای پریښود او مسجد ته یې ځان رساوه. نوموړي په ډېر کم عمر د خپل مسجد په دائره کې ژوند پیل کړ او د دیني علومو زده کړو ته یې ملا وتړله، دا چې د خپل کور مشر ماشوم و نو د کور په کارونو کې یې هم برخه اخیسته خو ډیره مشغولا یې په درس او سبقونو وه.

هغه محیطي عوامل چې د ماشومتوب او ځوانۍ په وخت کې یې د ملا محمد عمر مجاهد په ژوند اغیز درلود ټول داسې څه وو چې په ده کې یې مثبت او نیک خصلتونه را ژوندي کول او روزل. نوموړی د یوه صالح پلار او دینداري مور زوی و چې له ښه نسب سره یې تعلق درلود. د کور چاپیریال یې د علم، دینداری او عبادت چاپیریال و. ژوند یې غریبانه و او همیشه یې له داسې روزي تغذیه کوله چې حلاله او له شبهاتو څخه پاکه وه. له کور بهر یې د ماشومتوب او ځوانۍ د وخت چاپیریال د مدرسې او مسجد ماحول و. چې د ټولنې تر ټولو متدین قشر طالب العلمان او لمونځ ګذاره کلیوال په کې اوسیدل. ملا محمد عمر مجاهد د علم، ذکر، عبادت، کتاب او تدریس په چاپیریال کې وزیږید، په همدې چاپیریال کې یې خاپوړې وکړې، د ژوند لومړنی الفباء یې زده کړه او په همدې ماحول کې د ځوانۍ ترعمره ورسېد.

دیني زده کړې

په افغانستان کې مروج د دیني زده کړو نصاب د هغه تعلیمي نظم یو ډول دی چې له دوهمې هجري پیړی را هیسې د پخواني خراسان (اوسني افغانستان) په تعلیمي مراکزو

کې دود شوی.دغه تعلیمي نظام چې وخت په وخت په کې لازم تغیرات راوستل شوي د هند، پاکستان او افغانستان په مدارسو کې اوس هم تدریسیږي چې د اسلامي نړۍ په سطحه د دیني تعلیماتو یو مهم او تاثیرګذاره تدریسي سیستم بلل کیږي.

په دې تعلیمي نظام کې د دیني زده کړو طالب له ماشومتوبه عربي الفبا او د مفرداتو زده کړه پیلوي، وروسته د قرانکریم لوست زده کوي او بیا د لمانځه او نورو ضروري عباداتو اړوند فقهي احکام او لومړني عقائد زده کوي. له هغه وروسته حنفي فقه، عقائد، عربي صرف او نحو، فارسي او عربي ادب او نور ضروري علوم زده کوي. وروسته په دې سلسله کې اصول الفقه، معاني، بدیع، بیان، عروض، منطق، هیئت، علم التفسیر او نور علوم هم ور اضافه کیږي او د احادیثو د صحاح سته په لوست سره دغه تعلیمي سلسله پای ته رسیږي.

ملا محمدعمر مجاهد دیني زده کړې له ښځه کلنۍ څخه له خپل عالم تره څخه پیل کړې، لومړني ضروري کتابونه یې په خپل کور او مسجد کې ولوستل، په دهراود کې د دوی د اوسیدو کلی شهرکهنه بولي. شهرکهنه د دهراود ولسوالۍ پخوانی مرکز دی چې د ولسوالۍ مقام او محلي حکومتي ادارات هم پخوا همدلته وو. د ظاهر شاه د حکومت په منځنیو کلونو کې په دهراود کې د حکومتي پلان له مخې نوی ښار جوړ شو او له شهرکهنه څخه ورته حکومتي ادارات رانقل شول چې تراوسه د ولسوالۍ مرکز دی.

د ولسوالۍ په پخواني مرکز شهرکهنه کې یوه مدرسه وه چې د طالبانو د ډیروالي له امله په دهراود کې په (لویه دائره) مشهوره وه. ملا محمد عمر مجاهد په اته کلنۍ کې همدې مدرسې ته داخل شو چې د کمونیستانو او شوروي یرغلګرو په خلاف د جهاد تر وخته یې په همدې مدرسه کې زده کړو ته دوام ورکړ.

له ملا صاحب نه که څه هم د شوروي ضد جهاد د اضطراري حالاتو له امله د زده کړو سلسله نیمګړې پاته شوه. خو تر دې مهاله یې کافي اندازه دیني علوم زده کړل. په عربي ژبه د مطالعې او استفادې استعداد یې ومونډ چې وروسته به یې ډېر وخت تفاسیر او نور دیني معلوماتي کتابونه مطالعه کول. نوموړي د کمونیزم ضد جهاد له بریا

وروسته د کندهار په سنګ حصار سیمه کې مدرسه جوړه کړه چې ده په کې په یوه وخت د تعلیم او تعلم دواړه سلسلې تعقیبولې. خو د هرج او مرج او فساد په وړاندې په قیام سره یې د زده کړو دغه دوهم پړاو هم قطع شو. ملا صاحب د علم ژور شوق درلود. مدارسو، علماء کرامو او طالب العلمانو ته یې خورا زیات قلبي احترام درلود او همیشه یې د مدارسو او علمي خدماتو د پراختیا هڅه کوله.

*****

دوهم فصل

د کمونیزم پرخلاف جهاد

افغانستان او د کمونیزم فتنه

افغانستان د امپراطوریو قبرستان او د تاړاکګرو معبر بلل کیږي. د یوې څیړنې لـه مخـې د دې خطې د پنځه زره کلن تاریخ تر نیمایي زیات کلونه په نـاراميو او بحرانونـو کـې تېـر شوي دي. د افغانستان په معاصر تـاریخ کـې د سـولییز ثبـات او اسـتقرار تـر ټولـو اوږده موده د شلمې پیړۍ منځنۍ لسیزې وې. د آل یحی (نادرخان، ظاهرشـاه او داود خـان) د پنځوس کلنې واکمنۍ په مهال افغانستان له استقرار څخه برخمن و. او د همـدې مـودې آخري کلونه د ملا محمد عمر مجاهد د ماشومتوب او نوې ځوانۍ وخت و.

د سړې جګړې په دې کلونو کې افغانستان چـې لـه ډېـره وختـه یـې پـه نړیوالـه کچـه د ناپېلتوب دریځ ساتلی و، د وخت د حاکمانو د بېغورۍ او یا هم غلطو پالیسیو لـه املـه د شمالي کمونیست ګاونډي شوروي اتحاد خواتـه ورمـات شـو. شـورویانو د دوسـتۍ او مرستو په لفافه کې افغانستان ته د کمونیزم دهري مفکوره راوړه. د معـارف، مطبوعـاتو او اردو په شمول په بیلابیلو بنسټونو کې کمونیستانو نفـوذ وکـړ. افغـاني کمونیسـتان چـې د شوروي اتحاد بشپړ ملاتړ ورسره و د وخـت حـاکمانو یـې پـه وړانـدې د تسـامح دریـځ غوره کړی و او حکومت یوازې د هغو اسلامپالو څپلو ته کار وایه چې افغـان ولـس یـې د کمونیزم له خطراتو خبراوه.

په دې مرحله کې د کمونیزم په وړاندې مبارزه د دیني علـماء کرامـو او ځینـو پوهنتـوني اسلامپالو له خوا پر مخ وړل کیدله. کلیوالو ملایانو، مدرسینو او خطیبانو کـه څـه هـم یـو سراسري او منظم تشکیل یې نه درلود، وخت په وخت یـې د دعـوتي غونـډو، تظـاهراتو او لیکنیزو تبلیغاتو په توسط ولس د کمونیزم له خطرونـو خـبراوه. هغـه وخـت چـې مـلا محمد عمر مجاهد لس کلن و او په دهراود کې یـې دینـي کتابونـه لوسـتل، د افغانسـتان ملایانو د کابل په پل خشتي مسجد کې یوه ستره او هیواد شـموله اجتماع رابللـې وه تـر

څو د کمونیستي مفکورې او نورو انحرافاتو د مخنیوي په مقصد په حکومت فشار واچوي.

د پل خشتي د جامع مسجد اجتماع چې د ۱۳۴۹ لمریز کال په جوزا میاشت کې رابلل شوې وه او څو اونۍ یې دوام وکړ د افغانستان له ټولو ولایاتو په کې سلګونو ملایانو ګډون کړی وو. په تأسف باید ووایو چې د وخت حاکمانو په ځای د دې چې د سلګونو علماء کرامو د سوله ییز احتجاج درنښت وساتي او ارزښتمنو دیني مشورو او غوښتنو ته یې لبیک ووایي، پرته له دلیله یې د دغو مصلحو علماء کرامو په خلاف له زور او کوتک څخه استفاده وکړه، علماء کرام یې په برقي ډنډو له وهلو او بندي کولو وروسته د هیواد بیلابیلو لرې پرتو سیمو ته وشړل تر څو د بل ځل لپاره سره پیدا نه کړای شي.

د پل خشتي له پیښې څلور کاله وروسته د ظاهرشاه د تره زوی داود خان د خپلو کمونیستو ملاتړو په مرسته ظاهر شاه له واکه لرې کړ او خپله یې ځان د تش په نامه جمهوریت مشر وټاکه. د داود خان په واکمن کیدلو سره افغاني کمونیستان یو ګام نور هم خپل هدف ته ورنږدې شول، دا ځل کمونیستانو په حکومت کې رسما ځای وموند او له فرصت نه په استفاده یې د خپلو مخالفینو (علماء کرامو او نورو اسلامپالو) د ځپلو کار پیل کړ. د داود خان د واکمنۍ لومړني کلونو د افغانستان د دیني قشر لپاره تر ټولو سخت او له خطره ډک کلونه وو، ډیری دیني مبارزین له هیواده وتلو اوګاونډیوهیوادونو ته په هجرت اړ شول او په سیاسي اصلاحي فعالیت یې بشپړ بندیز ولګېد.

کله چې کمونیستانو د داود خان د واکمنۍ په مهال په حکومت کې دننه نفوذ پراخ او پښې ټینګې کړې نو یې د داود خان د پرځولو او بشپړ کمونیستي حکومت د تأسیس خطر پوه شو او د کمونیستانو د ځپلو لپاره یې ځینې عاجل اقدامات هم وکړل خو دا وخت نور اوبه له ورخه تیرې وې. کمونیستانو د ۱۳۵۷ لمریز کال د ثور په اوومه نیټه د

يوې خونړۍ کودتا په توسط د داود خان رژيم ونړاوه او په افغانستان کې يې د مارکسيزم ـ لنينزم په فلسفه ولاړ يو کمونيستي رژيم اعلان کړ.

له مدرسې د جهادي سنګر پر لور

د ملا محمد عمر مجاهد د ميشت سيمه (دهراود ولسوالي) د افغانستان يوه له لرې پرتو او غرنيو سيمو شميرل کيږي. پخوا چې د اړيکو وسائل ډېر نه وو خلک به په ډېر ځنډ له حکومتي تغيراتو او سياسي پېښو خبريدل. له کمونيستي انقلاب وروسته په ښاري سيمو او يا ښار ته نږدې ولسواليو کې ډېر ژر جهادي خوځښت پيل شو. خو په لرې پرتو سيمو کې د کمونيزم په خلاف د جهادي قيام پيل يو څه وخت واخيست.

د ثور له کودتا يو کال وروسته د ۱۳۵۸ لمريز کال په پسرلي کې د روزګان په دهراود ولسوالی کې هم جهادي خوځښت شروع شو. د سيمي ديني پوهانو، مخورو او د کمونيزم له خطر څخه آګاه اشخاصو ولس د کمونيستي فتنې له خطراتو خبر کړ او د نوي دهري رژيم په خلاف يې پاڅون ته وهڅاوه. په دهراود ولسوالی کې جهادي خوځښت زور واخيست، مجاهدينو به د رژيم په ملاتړو کمونيستانو بريدونه کول، د هغوی مراکز به يې تر بريدونو لاندې نيول او زيانونه به يې وراړول.

د همدې کال د جدي په مياشت کې د کمونيزم ضد جهاد هغه وخت نور هم پراخ او سرتاسري شو کله چې د شوروي اتحاد يرغلګرو ځواکونو په افغانستان پوځي يرغل وکړ او خپل ګوډاګی ببرک کارمل يې د واک په ګدۍ کيناوه. دا وخت نو افغان ولس په منظم او قاطعانه ډول مقدس جهاد ته متې رابډوهلې او د جهادي عملياتو د نظم لپاره د جبهو، ګروپونو او محاذونو د تشکيل لړۍ پيل شوه.

د ۱۳۵۸ لمريز کال په وروستيو کې په دهراود کې د همدې سيمې د يوه اوسيدونکي مجاهد (قومندان ملا ميرحمزه) لخوا جهادي جبهه تاسيس شوه چې مرکز يې د دهراود په مياندو سيمه کې و او اکثره په کې کليوال طالبان راټول شوي وو. دې جبهې په لومړيو کې له کوم تنظيم سره رسميت نه درلود. هر مجاهد له ځان سره ټوپک راوړ او

یا یې هم د چندې او پور په پیسو ځو میله وسلې پیدا کړې تر څو د شوروي د ځواکمن پوځ مقابله وربانديې وکړي.

د دې جبهې له تأسیس څو اونۍ وروسته د ملا معاذالله اخند په نوم یو ځوان طالب د جهاد په نیت له جبهې سره وصل شو. ملا معاذ الله د دهراود د شینغولي د کلي اوسیدونکی و، د دوی کلی د ملا محمد عمر مجاهد له کلي (شهر کهنه) سره څنګ په څنګ پروت و. ملا معاذ الله او ملا محمد عمر آخند (چې دغه وخت دواړو د شهرکهنه په مدرسه کې سبقونه ویل) سره همځولي وو. دوی د کوچنیوالي له وخته لا سره ملګري وو او څو کاله په کتابونو کې سره همدرسه پاته شوي وو. د همدې صمیمانه ملګرتیا له مخې څو اونۍ وروسته ملا معاذ الله خپل ملګری ملا محمد عمر مجاهد چې دا وخت اتلس کلن ځوان و هم له ځان سره جهادي جبهې ته راووست.

په دې ډول ملا محمد عمر مجاهد چې تردې وخته د یوې کلیوالې مدرسې طالب و د جهادي سنګر مجاهد شو. همدا د نوموړي د جهادي ژوند سرآغاز و چې بیا د عمر تر پایه د یوه فعال او نه ماتیدونکي مجاهد په حیث د اعلاء کلمة الله او د کفر او فساد د ټکولو مبارزې (جهاد) ته ژمن پاته شو.

د جهادي ژوند لومړني کلونه او ټپي کیدل

ملا محمد عمر مجاهد په دهراود کې د طالبانو په جبهه کې شامل شو. هغه وخت مجاهدین د وسلو او امکاناتو له اړخه له ډیرو مشکلاتو سره مخامخ وو. ددوی جبهې یوازې یو میل اتوماتیکه وسله (کلاشینکوف) درلود چې هغه د جبهې له مشر سره و، نور نو د دوی جهادي ابزار له ښکاري ټوپک، ګلتي او نورو یو ټکه وسلو څخه عبارت وو. دوی به جهادي عملیات د ولسوالي په مرکز کول چې په شاوخوا یې د کمونیست رژیم پوځي تاسیسات او امنیتي پوستې را ګرځیدلې وې. وروسته چې داخلي کمونیستانو او شوروي یرغلګرو په اطرافي سیمو او ولسوالیو باندې پوځي یرغلونه پیل کړل او د مجاهدینو د خپلو لپاره یې قواوې را ایستلې د دهراود مجاهدینو به د روزګان د مرکز لخوا د راغلې لارې په اوږدو کې د کوتل مورچې په غرنی سیمه کې د دښمن قواوو ته کمینونه نیول او بیا به یې وربانديې ناڅاپي بریدونه کول.

کوتل مورچه سیمه چې د روزګان د مرکز او دهراود ولسوالۍ تر منځ د الحاق نقطه ده د غرني جوړښت، شېلو، کمرونو او پټن ځایونو د درلودو له امله د مجاهدینو لپاره مناسب کمین ځای و. ملا محمد عمر مجاهد په دې سیمه کې د شورویانو او داخلي کمونیستانو په وړاندې په ډېرو مخامخ جګړو کې شرکت وکړ او په جهادي بهیر کې لومړی ځل ټپي هم هغه وخت شو کله چې د کوتل مورچې په سیمه کې له یوې سختې جګړې وروسته یې د شوروي یرغلګرو د هاوان مرمۍ له خوا سره ولګېده.

ملا محمد عمر مجاهد چې د ځواکمن بدني جوړښت او په جګړو کې د استقامت او ثبات له امله یې ډېر ژر د خپلو ملګرو تر منځ د یوه مخکښ مجاهد نوم خپل کړ، په دهراود ولسوالۍ کې یې په ټولو جهادي بریدونو کې ګډون کاوه. دهراود ولسوالۍ ته په کال کې دوه یا درې ځله د داخلي او خارجي دښمنانو قواوې راتلې چې خپلو محاصره عسکرو ته به یې اکمالات کول او یا به یې هم په کلیوالو ساحو کې د مجاهدینو د ځپلو پلان درلود، ملا محمد عمر مجاهد له دې قواوو سره د جګړو همیشني او مخکښ برخوال و.

د ۱۳۶۱ لمریز کال په وروستیو کې د دهراود مجاهدینو د ولسوالۍ په مرکز د پریکنده عملیاتو فیصله وکړه. د دهراود ولسوالۍ مرکز په روزګان کې د رژیم یو له مهمو مراکزو ګڼل کیده، دلته په ملکي اداري سربیره ددښمن لوی تعداد پوځي قوت هم پروت و. د ولسوالۍ په شاوخوا د امنیتي پوستو کمربند راګرځېدلی و چې د مجاهدینو د بریدونو په مخکې لوی خنډ و. د دهراود مجاهدینو د ولسوالۍ د فتحې په هدف د لویو عملیاتو لپاره له ګاونډي ولایت هلمند څخه هم مرسته وغوښته چې د هلمند ستر مجاهد ملا محمد نسیم اخندزاده ورته لسګونه مجاهدین د کومک لپاره راولیږل. په ولسوالۍ له برید وړاندې مجاهدینو پوځي تشکیلات او تقسیمات وکړل. دا وخت چې د ملا محمد عمر مجاهد د جبهې قومندان ملا میرحمزه کندهار ته تللی و د جګړې په مهال د دوی د ملګرو مشري ملا محمد عمر مجاهد ته وسپارل شوه، د عملیاتي اړخونو د تقسیم په مهال ملامحمد عمر مجاهد او ملګرو ته یې د ولسوالۍ شمال اړخ ته د دښمن یوه پخه مورچه په نښه شوه چې د مجاهدینو تر منځ یې په (سره خزه)

شهرت درلود. د دښمن دغه مورچه په یوه غونډۍ پرته وه او پرې ورختل له خطر څخه خالي نه و.

د عملیاتو له پیل سره ملامحمد عمر مجاهد او ملګرو یې هم په دښمن عملیات پیل کړل، دوی د مسلسل پرمختګ په مټ وتوانیدل چې دښمن شاتګ ته اړ کړي، ملا محمد عمر مجاهد او ملګری یې ملا عبدالقیوم له خزې څخه د دښمن د تیښتې په تعقیب یاد مورچل ته وروختل خو نور پرمختګ یې ځکه ونکړای شو چې د دښمن په متقابلو ډزو دواړه ټپیان شول. ملا محمد عمر مجاهد د دښمن د کلاشینکوف په مرمۍ په ورانه کې ولګېد او له وړاندې تګ څخه پاتې شو. ډاکټر امیر خانجان چې په دهراود کې یې د ټپي مجاهدینو علاج کاوه د ملا محمد عمر مجاهد زخم یې پانسمان کړ، د ملا محمد عمر مجاهد زخم که څه هم ژور و خو د پښې هډوکي ته یې زیان نه و رسیدلی نوموړی بیا کندهار ته د تلو تر وخته د دې زخم له امله نګوښېده تر دې چې د وخت په تیریدو یو مخ جوړ شو.

د دهراود جبهه چې ملا محمد عمر مجاهد په کې جهاد کاوه د درې کلونو په تیریدو لا هم له کوم تنظیم سره رسمي نه وه، کندهار ته د ملا محمد عمر مجاهد له تګ وروسته یاده جبهه د مولوي محمد نبي محمدي له تنظیم (حرکت انقلاب اسلامي) سره ثبت شوه او د (جبهه طلباء) په نوم یې رسمیت پیدا کړ.

دا مهال اګر که په روزګان کې هم جهادي عملیات روان وو، خو د کمیت او کیفیت له اړخه د څنګلوري کندهار ولایت جهادي ډګر ډېر فعال و. که د روزګان په دهراود کې له شورویانو سره مخامخ جنګونه په کال کې یوازې څو ځله پیښیدل په کندهار کې بیا له شورویانو سره مخامخ جنګ د ورځې او اونۍ خبره وه. مجاهدینو په لویه لاره د شورویانو کتارونه په نښه کول او هره ورځ به یې درانه تلفات ور اړول. د دهراود یو شمیر مجاهدینو چې په خپله سیمه کې یې په جهادي عملیاتو تنده نه خړوبېده د جهاد په نیت یې کندهار ته مخه کړه. ملا نیک محمد، ملا فداګل، ملا شاولي، ملا برادر آخند او نور د دهراود هغه طالبان وو چې له وړاندې یې د کندهار تودو جهادي سنګرونو ته ځانونه رسولي وو. په ۱۳۶۱ لمریز کال کې د ملا محمد عمر مجاهد تر

ټول نړدې ملګرى ملا معاذ الله هم کندهار ته لاړ چې ورپسې ملامحمد عمر مجاهد هم د دهراود په ځاى کندهار د جهادي سنګر په حيث غوره کړ.

کندهار ته راتګ

د فيض الله آخندزاده جبهه

د شوروي يرغلګرو له راتګ سره د نور افغانستان په شان په جنوبي ولاياتو کې جهاد يوه نوي پړاو ته داخل شوى و. کندهار چې شوروويانو په کې د افغانستان د جنوب په سطحه تر ټولو ستره اډه درلوده او يو له کليدي سيمو شميرل کيده د جهاد په يوه مهم او ټاکونکي ډګر بدل شوى و.

په کندهار ولايت کې د کمونيستي کودتا په تعقيب جهادي تحرکات پيل شوي وو. دغه تحرکات لومړى په ختيځو ولسواليو معروف او ارغسان کې شروع شول، مګر وروسته مجاهدين کرار کرار د ښار مضافاتو او ورنږدې ولسواليو لکه ډنډ، پنجوايي، ارغنداب او ميوند ته هم ورښکته شول.

د ۱۳۵۹ هجري شمسي کال اوړى چې روسانو په افغانستان کې لومړنى جنګي فصل تجربه کاوه په کندهار کې هم د خونړيو جګړو کال و، د مجاهدينو متحد شويو تنظيمونو هڅه کوله چې په دې ولايت کې د جهادي جبهاتو شمير زيات کړي تر څو د شوروويانو په وړاندې د مقاومت توازن برابر او د يرغلګرو تر پښو لاندې ځمکه سره کړي.

د مولوي محمد نبي محمدي په مشرى حرکت انقلاب اسلامي تنظيم چې زياتره منسوبين يې ديني علماء او طالبان وو د نور افغانستان په څير يې د جنوب زون په سطحه هم پياوړى جهادي رول درلود. د جنوب زون په سطحه د دې تنظيم يو وتلى جهادي مشر امير ملا موسى کليم د ۱۳۵۹ لمريز کال د اسد د مياشتې په ۲۰ مه نيټه شهيد شو. د نوموړي له شهادت لږ موده وړاندې د حرکت انقلاب اسلامي تنظيم په تشکيلاتو کې دکندهار لپاره يوه نوې جبهه پرانيستل شوه، چې مشر يې فيض الله اخند

زاده او لومړنی نظامي قوموندان یې عبدالکریم حیدري و. ملا عبدالغني آخند (چې وروسته په ملا برادر اخند مشهور او د اسلامي امارت د مرستیالۍ تر مقامه ورسید) د دې جبهې له لومړنیو تأسیسي افرادو څخه و.

دغې جبهې خپل لومړنی جهادي فعالیت په داسې وضعیت کې د کندهار ښار ته نږدې د محله جات په سیمه کې پیل کړ چې لا هم په دې سیمه کې مجاهدینو علني حضور نه درلود، بلکې چریکي فعالیت یې کاوه. په لومړي کال د دې جبهې مهم او د یاد وړ عملیات د پنجوایي په ولسوالۍ برید و چې د نورو جبهو له مجاهدینو سره په ګډه د عبدالکریم حیدري په مشرۍ تر سره شول.

د ۱۳۶۰ لمریز کال په پسرلي کې د جبهې نظامي قومندان عبدالکریم حیدري له دې جبهې جلا شو چې په ځای یې د جبهې د مشر فیض الله اخندزاده یو قریب خان عبدالحکیم د جبهې نظامي قومندان وټاکل شو. نوموړی که څه هم په رسمیاتو کې د جبهې نظامي قومندان و خو د جګړو په مهال عملا د مشرۍ او قومندانۍ چارې هغو بااستعداده مجاهدینو پر مخ وړلې چې په جنګي امورو کې یې ښه تجربه درلوده. په همدې کال د جبهې مرکزیت هم له محله جات څخه د میوند ولسوالۍ (سنګ حصار)[1] سیمې ته انتقال شو.

روسان چې د افغانستان په شمال او مرکزي سیمو کې د مجاهدینو پرلپسې بریدونو ورباندې د اکمالاتو لنډه لار (مزار ـ کابل) تړلې وه او له کابل څخه د افغانستان جنوب ته اکمالاتي کاروانه یې هم پرلپسې د مجاهدینو تر بریدونو لاندې راتلل، دا یې غوره وبلله چې د افغانستان جنوب ته د اکمالاتو لپاره نسبتا اوږده خو پرأمنه لار ومومي.

---

(۱) سنګ حصار یا سنګیسار د کندهار ښار لویدیخ ته یوه ګڼ میشته سیمه ده. دا سیمه پخوا د میوند ولسوالۍ مربوط وه، په وروستیو کلونو کې د میوند او پنجوایي له څینو مربوطاتو ژړۍ ولسوالي رامنځته شوه، سنګ حصار اوس د ژړۍ ولسوالۍ اړوند ګڼل کیږي.

له ترکمنستان څخه هرات او بیا کندهار ته غځیدلي لار کـه څـه هـم اوږده ده خـو ډیـره برخه یې له دښتو او ریگزارو تیریږي چې مجاهدینو پرې د کمین نیولو لپاره ډېر مواقع نه درلودل. په ۱۳۶۰ لمریز کال کې له هرات څخه د کندهار په خوا د روسانو اکمالاتي او پوځي کتارونه را پیل شول چې ورسره په کندهار کې د جهادي عملیاتو څرنگوالی هم له بنسټه تغیر شو. څکه پخوا په کندهار کې جهادي عملیات په ښار او ولسوالیو کې په ثابتو اهدافو بریدونو او چریکي حملو کې خلاصه کیدل. خو د شوروي کتارونو لـه پیل سره په کتارونو د بریدونو، کمینونو او له شورویانو سره د مخامخ جگړو مرحلـه پیـل شوه.

په همدې کال د فیض الله اخندزاده جبهې ته له روزگـان څخـه یـو مجاهـد راغـی چـې وروسته یې د خپل اغیزناک جهادي کردار له امله د جبهې د نارسـمي نظـامي مشـر پـه حیث شهرت وموند. دا مجاهد ملا نیک محمد نومیده، د روزگان د چارچینو ولسوالۍ د خوني د کلي اوسیدونکی و چـې د مـلا بـرادر اخنـد پـه شـناخت لـه دې جبهې سره یوځای شوی و.

ملا نیک محمد د خپل مبتکرانه جهادي کردار په مټ دغه جبهه یو نوي عملیاتي پړاو ته داخله کړه، نوموړي د نورو جبهاتو د مجاهدینو په ملتیا د کنـدهار ــ هـرات لارې پـه اوږدو کې د کندهار ښار او میوند ولسوالی تر منځ سیمه کې د شوروي اکمالاتي مـوټرو او پوځي کتارونو د له منځه وړلو په موخه د پریکنده جگړو او کمینونو یـوه داسـې لـړۍ پیل کړه چې وروسته یې د شورویانو د یو مخیزې تیښتې تر کلونو دوام وکړ او پـه نتیجـه کې یې شورویانو ته خورا درانه زیانونه ورسیدل. په دې جهادي پړاو کـې مجاهـدینو لـه ډول ډول تاکتیکونو په استفاده د لـویې لارې پـه امتـداد کـې پـه پنجـاو، نظرجـان بـاغ، اشوغو، پاشمول، سنگ حصار او نورو ځایونو کې په شوروي لښکرو بریدونـه کـول، د هغوی ټانگونه، پوځي او اکمالاتي موټر یې له منځه وړل. تردې چـې شـورویان مجبـور شول په دې لاره د تیریدو لپاره هم داسې امنیتي تدابیر وسنجوي لکـه د هیـواد پـه ځینـو نورو مهمو لارو کې چې ورته اړ شوي وو.

د هغه وخت د یوه مجاهد په وینا چې په دې لاره د مجاهدینو بریدونو کمونیست چارواکي او شوروي ملاتړي یې دومره اندېښمن کړي وو چې ډېر ځله خو به یې له هراته د کنار له را روانولو مخکې د لارې له عامو مسافرو او موټر چلوونکو څخه پوښتنه کوله چې ملا نیک محمد په سپین مسجد و او که نه و.[۱]

د مجاهدینو پرلپسې بریدونو او د شورویانو تلفاتو بالاخره شورویان په دې مجبور کړل چې د کتار له تیرولو مخکې د کندهار لخوا د زرهي ټانګونو امنیتي قوه دغې سیمې ته راولي تر څو د لارې امنیت ونیسي. خو مجاهدینو به په همدې امنیتي ټانګونو هم سخت بریدونه کول او په دې توګه به که څه هم اکمالاتي کتار تر یوه حده محفوظ شو خو د کمونیستي ځواکونو د تلفاتو کچه نه کمیدله.

ملا نیک محمد څه کم درې کاله له ۱۳۶۰ نه تر ۱۳۶۲ پورې د سنګ حصار په سیمه کې له شورویانو سره مخامخ جګړې وکړې، نوموړي نه یوازې د کمونیست دښمن په وړاندې د اغیزناک مقاومت او پریکنده جګړو بنسټ کیښود بلکې له ځان سره یې په خونړیو جګړو کې تکړه ملګري لکه ملا لعل محمد، ملا عبدالغني برادر، ملا معاذالله او نور هم وروزل چې له ده وروسته هر یوه په جهاد کې ستره ونډه ترسره کړه.

د ۱۳۶۲ لمریز کال ژمی د سختو جګړه شاهد و، په همدې ژمي نه یوازې ملا نیک محمد شهید شو بلکې د دوی جبهې تر ۳۵ زیات تکړه مجاهدین له لاسه ورکړل. د ملا نیک محمد له شهادت وروسته بل هغه مخکښ جهادي مشر چې سترګې وراوښتې ملا لعل محمد و چې زیاتره وخت یې دکندهار ښار ته نږدې د پنجاو په سیمه کې ددښمن په قواوو بریدونه کول او د جبهې یو له وتلیو سرګروپانو څخه و.

ملا لعل محمد د کندهار د شاولیکوټ ولسوالي اوسیدونکی و، چې د شهید ملا نیک محمد په څیر یو له باتجربه او پُرکاره مجاهدینو ګڼل کیده. د ملا لعل محمد د ګروپ د

---

(۱) سپین مسجد د هرات او کندهار پر لویه لار د سنګ حصار په حدودو کې د یو ځای نوم دی چې د مجاهدینو مهمه کمین ګاه وه او د شورویانو ډېر اکمالاتي کتارونه په کې وسوځیدل.

مجاهدینو له جملې یو هم ملا معاذ الله د ملا محمد عمر مجاهد د ماشومتوب او مدرسې ملګری و چې د روزګان له دهراود څخه دلته جهاد ته راغلی و. په ۱۳۶۲ لمریز کال کې هغه مهال چې ملا محمد عمر مجاهد په روزګان کې زخمی شوي و، د علاج لپاره د پاکستان کوټې ته ځي. دغه وخت تصادفا همدا ملا معاذ الله هم زخمي شوی او کوټې ته د علاج لپاره وړل شوی دی. وروسته د دوی د جبهې ملګری ملا لعل محمد د تنظیم له مشرانو سره د لیدو او تېپیانو د پوښتنې لپاره کوټې ته ځي. چې هلته ملا معاذ الله او ورسره ملګری یې ملا محمد عمر دواړه ويني. د همدې ملاقات په مهال ملا معاذالله ورته ملا محمد عمر معرفي کوي چې تکړه مجاهد دی او په ځانګړي ډول د آر پي جي راکټ په ویشتلو کې ښه مهارت لري.

ملا لعل محمد ملا محمد عمر مجاهد ته وايي چې زموږ په سیمه همیشه د شورویانو کتارونه تیریږي. ډېر تکړي ملګري مو شهیدان شول او د راکټ مسلکي ته ضرورت لرو. که تاسو زموږ جبهې ته راشئ کیدای شي دلته ډېر خدمت وکړای شئ.

ملا محمد عمر مجاهد له ملا لعل محمد سره ژمنه وکړه چې وطن ته له ستنیدو وروسته فقط یو وار کور ته ځم او بیا ستاسو جبهې ته درځم. په حقیقت کې همدا ژمنه د هغه ستر پاڅون او تاریخي آغاز پیلامه شوه چې د دهراود زخمي طالب ملا محمد عمر مجاهد یې نړۍ ته د امیرالمؤمنین په حیث وروپيژاند. د همدې ژمنې په بنسټ ملا محمد عمر د روزګان دهراود ولسوالي پريښوده او د کندهار د میوند په سنګ حصار کې میشت شو، همدلته یې جهاد وکړ،همدلته د مسجد امام او د مدرسې طالب شو او له همدې ځایه یې د شر او فساد د محو کولو او اسلامي امارت د تأسیس مبارزه پیل کړه.

کندهار ته تګ

ملا محمد عمر مجاهد له معالجې وروسته د روزګان په دهراود کې خپل کور ته ستون شو. په کور کې یې په شمار څو شپې تیرې کړې او بیا په داسې حال کې چې د زخمیتوب له امله په پښه نګوښېده او لا پوره نه و جوړ شوی د خپل ملګري ملا معاذالله سره یو ځای د کندهار په خوا روان شو. مخکې له دې چې دوی کندهار ته ورسیږي

ملا لعل محمد سرپوزې ته نږدې د دښمن په ذخیره د حملې پر مهال د مقابل لوري په درنه مرمۍ ولګېد او ځای په ځای په شهادت ورسید.

ملا محمد عمر مجاهد چې د نوموړي له تدفین یوه ورځ وروسته راورسید، خپله ژمنه یې پوره کړه خو د ملا لعل محمد ملګرتیا یې نصیب نه شوه. په همدې ورځو کې د سنګ حصار سیمې ته درنه قوه راووته، ملا محمد عمر مجاهد او د ملا لعل محمد پاتې ملګري له پنجاو سیمې څخه سنګ حصار ته نقل شول او همالته یې د جبهې له نورو ملګرو سره په ګډه د کمونیستانو د درنې قوې په وړاندې جګړه پیل کړه.

شورویانو چې د مجاهدینو پرلپسې بریدونو ډېر په تنګ کړي وو او د کتارونو د امنیت لپاره یې امنیتي قواوو هم ډیره نتیجه ورنکړه نو یې پریکړه وکړه د لویې لارې په امتداد کې دایمي پوستې جوړې کړي تر څو د مجاهدینو د حملو مخه ونیسي. د همدې لپاره شوروي پوځیانو او داخلي ملګرو یې سیمې ته لوی قوت راویوست تر څو سیمه له مجاهدینو تخلیه او امنیتي پوستې په کې جوړې کړي. شوروي عسکرو نه یوازې د لارې په امتداد کې ګڼې پوستې جوړې کړې بلکې د لارې له څنګ سره ځینې دیوالونه یې هم ونړول او ویالې یې ډکې کړې تر څو مجاهدین ترې د کمین په مهال د ځان پټولو لپاره استفاده ونکړي. په داسې حال کې چې د مجاهدینو بریدونه وربانديې روان وو شوروي عسکرو محکمې پوستې جوړې کړې او په ځینو سیمو کې یې د پرسونل ضد ماینونو کمربندونه هم پرې راوګرځول تر څو په پوستو د مجاهدینو د ورختلو مخه ډب کړي.

مجاهدینو د شورویانو د دې تاکتیک په مقابل کې د بالمثل تاکتیک نه استفاده وکړه. د بیلابیلو جبهو مجاهدینو په ګډه د دښمن د هرې پوستې په مقابلې کې داسې د څار مورچلې او پوستې جوړې کړې چې هره شیبه یې په پوستو کې ددښمن حرکات څارل او ددښمن عسکر یې د ښکاره کیدلو او له پوستو د راوتلو په وخت تر برید لاندې نیول.

مجاهدینو نه یوازې شورویان او ملګري یې د سپکو وسلو په توسط تر برید لاندې نیول بلکې د هاوان، هشتادودو او نورو درنو وسلو بریدونه یې هم پرې کول. په وروستو

کې مجاهدینو بې ابم ۱۲ دستگاه هم پیدا کړه او پرلپسې یې د شورویانو مراکز وربانديې ویشتل.

قومندان ملا محمد صادق چې د کندهار یو له مشرانو مجاهدینو څخه دی وایي چې په دې جګړو کې د ملا محمد عمر رول بارز و، د ده په خبره د ملاصاحب تخیلي یا د اندازه ګیرۍ قوه ډیره ښه وه چې هاوان او هره درنه وسله به یې ددښمن مرکز ته برابره کړه نو هدف یې نه خطاء کیده، د شورویانو په مراکزو او پوستو چې د درنو وسلو مستقیم ګوازرونه ډېر مؤثر نه و، ملا صاحب به ورته هشتادودو په قوس وتاړه او په دې توګه به یې د دښمن پوستې په ډیره دقیقه توګه هدف ګرځولې. د بریدونو دا لړۍ نه یوازې د دښمن د تحرکاتو او اکمالاتو په مخکې خنډ وه بلکې په پوستو کې په میشتو شوروي او داخلي عسکرو یې هم خوب حرام کړی و.

د شهید ملا نیک محمد نعم البدل

د اسلام او جهاد تاریخ ثابته کړې چې الله تعالی د خپل دین د ساتلو او پاللو لپاره همیشه رجال او کارنامه ساز میړني پیدا کوي. که د جهاد په لاره کې کوم مخکښ او تکړه مجاهد شهید کیږي الله تعالی یې استعداد او برکت نه ضائع کوي بلکې په نورو مجاهدینو یې پیرزو کوي. نو ځکه خو د جهاد سنګرونه کله هم په شهادتونو له اتلانو نه دي خالي شوي.

وړاندې د شهید ملا نیک محمد یادونه وشوه چې د کندهار ـ هرات د لارې په اوږدوکې یې د روسانو کتارونه سوځول، نوموړی په ۱۳۶۲ لمریز کال کې شهید شو. خو لا یې په شهادت کال نه و اوښتی چې همدې سیمې ته له روزګان څخه دملا محمد عمر مجاهد په نوم د ټانګ ضد وسلې (آر پي جي راکټ) یو ماهر مجاهد راغی. ملا محمد عمر مجاهد په همدې سیمه او جبهه کې د ملا نیک محمد سنګر په داسې ډول وپاله چې وروسته به د جبهې مشر (فیض الله اخندزاده) ویل چې د ملا نیک محمد آخند که څه هم شهرت زیات و خو ملا محمد عمر مجاهد تر هغه په جهادي فعالیت کې زیات دی او کم نه دی.

د لویې لارې په اوږدو کې د پوستو جوړولو، ماینونو کرلو او امنیتي کمربند له استحکام سره سره شورویان ونه توانیدل چې د مجاهدینو د بریدونه مخه ډب کړي. مجاهدین د پوستو تر منځ لویې لارې ته وتل او د یرغلګرو په کتارونو او پوځي قواوو به یې بریدونه کول. ملا محمد عمر په دې جګړو کې هغه مجاهد بلل کیده چې د راکټ ګوزار یې خطا نه ځي. د همدې مرحلې یو مجاهد وایي چې په دې جګړو کې په مجاهدینو د دښمن مهمه برتري د ټانګونو او زغروالو وسایطو درلودل و چې د مجاهدینو عادي مرمیو وریاندې اغیز نه درلود، خو که په کومه جګړه کې به له موږ سره ملا محمد عمر ملګری و نو بیا مو له ټانګه ډیره سترګه نه سوزېده.

آر پي جي راکټ د ځواکمنو متو د خاوند ملا محمد عمرمجاهد د لاس هغه وسله وه چې نوموړي په تخنیکي او نظري ډول نه وه زده کړې، بلکې په عملي تجربه او پرلپسې کارولو یې داسې زده کړې وه چې ډیره نادره به وه چې ګوزار یې له هدف څخه خطاء کیده. د نوموړي د همدې جګړو یو ملګری ملا عبدالرحمن وایي چې ملا صاحب دغه مهال په ډیرو جګړو کې شرکت وکړ، د شوروي یرغلګرو کتار ته به چې کمین نیول کیده دی به په کې برخوال و، نوموړي بیا بیا ددښمن ټانګونه وویشتل حتی یو ځل داسې وشول چې د ملا صاحب د مرمی رسان محمد فاضل په وینا ملا صاحب د ورسره مرمیو په شمیر ټانګونه ویشتلي وو چې ځینې یې مکمل سوزیدلي او ځینې یې زیانمن شوي وو.

د روس ضد جهاد په مهال به مجاهدینو دې ته حساب نیو چې فلان مجاهد ډېر ښه راکټچي دی او تراوسه یې دومره ټانګونه ویشتلي دي. خو ملا برادر اخند چې د ملا صاحب نږدې ملګری پاته شوی وایي ملا صاحب په بیلابیلو جګړو کې دومره روسي ټانګونه ویشتلي و چې له ملګرو یې حساب ګډوډ شوی و.

ملا برادر آخند د یوه داسې جنګ کیسه کوي چې خپله یې له ملا صاحب سره په کې ګډون کړی دی. نوموړی وایي یوه ورځ زه او ملا صاحب له سنګ حصار څخه د

پنجوايي نلغام ته لاړو، هلته د ملا محمد صادق آخند د جبهې مجاهدين اوسېدل. د دوی نظامي مشر ملا عبيدالله آخند[1] و (چې وروسته په اسلامي امارت کې د دفاع وزير و) غرمه مهال د دوی اطاق ته ورغلو خو چې د ډوډۍ وخت شو، غږ شو چې قوه را روانه ده. ملا صاحب وويل: درځه چې ځو، د شورويانو په کتار د جنگ لپاره بيرته سنگ حصار ته راوگرځېدو. چې اطاق ته راغلو نو ملا صاحب نور ملگري هم تيار کړل، تقريبا ۱۳ کسه ملگري شوو. او ځانونه مو په بيړه د پاخه سړک له بغل سره ويالې ته ورسول او همدلته مو کمين ونيو.

د شورويانو د اکمالاتي کتار په سر کې يو محاربوي ټانگ روان و. ملا صاحب چې په راکټ ويشتلو کې يې خاص مهارت درلود، لومړی يې په همدې ټانگ وار وکړ، محاربوي ټانگ ولگيد او له لگيدو وروسته تاو شو او په ساره په سړک ودريد چې لاره يې بنده کړه. په دې سره د کاروان نور موټر هم ودريدل، ځکه په خامه کې له ماينونو ډاريدل. وروسته د کاروان اکمالاتي موټر، څو زري پوښونه او د تيلو ټانگر هم راورسيدل چې مجاهدينو وربانديې سخت بريد پيل کړ.

(۱) ملا عبيدالله آخند دملا فتح محمد زوی په ۱۳۸۸ هـ ق کال کې د کندهار ولايت د ژړی ولسوالی د نلغام په سيمه کې زيږيدلی و. د کمونيزم ضد جهاد په مهال يې په کندهار کې د ملا محمد صادق آخند په جبهه کې د نظامي قومندان په حيث دنده اجراء کوله. نوموړی د طالبانو د اسلامي تحريک له تأسيسي-افرادو گڼل کيږي، د پلازمينې کابل له فتحې وروسته د دفاع وزير وټاکل شو او بيا د امريکايي يرغل تر وخته په همدې وظيفه پاته و. د امريکايانو په خلاف د جهاد له پيل سره نوموړی ملا صاحب د خپل مرستيال په حيث وټاکه، د ۲۰۰۷ ميلادي کال د جنوري په مياشت کې د پاکستان په بلوچستان کې د پاکستاني استخباراتو لخوا ونيول شو. ملا عبيدالله آخند څو کاله د پاکستان په کراچۍ کې د پاکستان په مخفي زندان کې بندي وو، په دې موده کې يې د قران کريم حفظ هم وکړ تر دې چې د ۲۰۱۰ م کال د مارچ په پنځمه په زندان کې د شهادت لوړ مقام ته ورسيد او جسد يې د پاکستان په کراچۍ کې خاورو ته وسپارل شو.

په دې جګړه کې زه او د زعفران ماما په نوم بل مجاهد له ملا صاحب سره نږدې و، له ملا صاحب سره د راکټ مرمۍ کمې وې نو ځکه يې کوښښ کاوه چې هغه جنګي وسايط په نښه کړي چې سپکې وسلې پرې تاثير نلري. د محاربوي ټانګ له ويشتو وروسته ملا صاحب يوه زري پوښ ټانګ وويشت چې اور يې واخيست او مکمل وسوزيد.

مجاهدين که څه هم شمير يې لږ و خو د الله تعالی په مرسته وتوانيدل چې د شورويانو لوی کتار ته درونډ زيان واړوي، د شورويانو کتار څو اکمالاتي موټر هم ولګيدل او دودونه يې پورته شول. مجاهدين تر هغو وجنګيدل چې ورسره مرمۍ يې ټولې وويشتې، وروسته کرار کرار شاته شول او د خپل مرکز پر خوا يې عقب نشيني وکړه. تر مازديګره روسان د خپلو تلفاتو په ټولولو او د کاروان په سمبالولو بوخت و چې له ډيرو موټرو يې لوګي لوړيدل. کله چې روسان لاړل مجاهدين بيا سيمې ته ورغلل. په سيمه کې د روسانو د تلفاتو اثار موجود و، دغه راز مجاهدينو ته يوه اندازه وسلې هم په لاس ورغلې.

ملا عبدالرحمن وايي د دښمن عسکرو د يوې پوستې پر سر شلکا لګولي وه دا چې مرمۍ يې تر ډېر لرې تلې مجاهدين يې ډېر په عذاب کړي وو. مجاهدين د ورځې د پوستې په لوري نه شوای ورتلای او د شپې به د دښمن عسکرو د شلکا ميل خلاص کړ تر څو يې مجاهدين هدف ونه ګرځوي. يوه وخت چې د روژې ماښام و ملا صاحب راکټ ورسره واخيست او د دښمن د شلکا د ويشتلو په نيت ووت، پوستې ته نږدې يې سنګر ونيو او په لومړني ټک يې د شلکا ګهواره يا پايې وويشتې او له منځه يې يووړې چې مجاهدين يې د تل لپاره له جنجاله خلاص شول.

له ۱۳۶۳ نه تر ۱۳۶۵ لمريز پورې کلونه د شوروي يرغلګرو د تر ټولو سختو بريدونو او تهاجمي عملياتو کلونه بلل کيږي. د افغانستان د چارو د يوه لويديځ څيړونکي او مؤرخ (اوليوه رای) د وينا له مخې په دې موده کې د شورويانو لخوا د جګړې شدت دوه عوامل درلودل. د اندروپوف له مرګ وروسته سره پوځ يو ځل بيا په خلاص مټ د خپلو جنګي ستراتيژيو د مخته وړلو فرصت وموند او د (اوسپنيز سوک) تر عنوان

لاندې پخوانۍ ستراتيژي يې را برسيره کړه. بله دا چې شوروي پوځ فرصت ومونډ چې د خپل نه پرمختګ عوامل ارزيابي او د (ضد چريکي جنګ) په برخه کې نوي ميتودونه اختراع او تجربه کړي. د سختو جګړو له امله خو همدا مرحله د شورويانو د درنو تلفاتو کلونه هم وو. ۱۳۶۳ لمريز کال چې د شوروي پوځ د احصائيو له مخې له دوه زره زيات شوروي عسکر په کې ووژل شول د اشغال په مرحله کې د سره پوځ لپاره تر ټولو خونړی کال وبلل شو.

په دې مرحله کې د نور افغانستان په څير په کندهار کې هم له شورويانو سره سختې جګړې روانې وې، چې ډېر زور يې د کندهار ښار ته نږدې د محله جات، ژړۍ، ميوند، ارغنداب او پنجوايي په سيمو و. څکه دا سيمې که له يوه اړخه د کندهار ښار او د روسانو مهمې اکمالاتي لارې ته ورڅيرمه وې، بل اړخ ته يې د ستر او اخفاء لپاره ګڼ باغونه او کښتونه درلودل چې مجاهدينو په کې ښه مقاومت کولای شوای.

ملا محمد عمر مجاهد له شورويانو سره د سختو جګړو په همدې کلونو کې ټوله موده په همدې جهادي سيمه کې و، نوموړی يو څل د خپل ملګري ملا معاذ الله او خپل مرمی رسان ملا احمد الله مطيع (چې اوس په مولوي نانی صاحب شهرت لري) د پوښتنې لپاره (چې زخميان شوي او په روغتون کې بستر وو) د پاکستان چمن ښار ته لاړ خو شل ورځې بعد بيرته جبهې ته را وګرځېد.

د سترګې شهادت

د فيض الله اخندزاده د جبهې مرکزي قرارګاه او ډيپو (چې د هغه مهال مجاهدينو ورته کمپ وايه) د ميوند په ګرماوک سيمه کې و، خو د مجاهدينو اصلي جهادي سيمه يې د ميوند د سنګ حصار سيمه وه، همدلته دوی څو اطاقونه يا ميشت ځايونه درلودل چې له ۲۰۰ تر ۲۵۰ پورې مجاهدين په کې اوسيدل. ځينې مجاهدين د کيشانو د کلي په مسجد کې اوسيدل، ملامحمد عمر مجاهد هم د همدې مجاهدينو له جملې څخه و. همدا مسجد چې د شوروي ضد جهاد په مهال د نوموړي د اوسيدو ځای و وروسته نوموړي په کې د څو اطاقونو په اضافه کولو مدرسه جوړه کړه تر دې چې د طالبانو د اسلامي تحريک قيام يې هم له همدې مسجد نه پيل کړ.

د ۱۳۶۵ لمريز کال په ژمي کې شورويانو او داخلي کمونيستانو د سنگ حصار سيمې ته لويه قوه را وايسته، قوه چې گڼ ټانگونه هم په کې وه د ژړی په دښت ودرېده او کلي يې د درنو وسلو تر بريدونو لاندې ونيول. مجاهدين چې سپکو وسلو يې په دښمن اغيز نه درلود د توغنديو په ورتوغولو يې قوې ته ځواب وايه.

ملا محمد عمر مجاهد له خپلو ملگرو سره د باغونو په ساحه کې شوروي يرغلگرو ته په کمين کې و چې که پياده عسکر را مارش کړي دوی به ورسره جگړه وکړي. د جگړې په دوهمه ورځ شورويانو په کلي درانه بريدونه پيل کړل او ورسره يې کرار کرار د کليو په خوا حرکت هم وکړ، يوه ډله پياده شورويان د کليو له ځېلو وروسته په سيمه ورگډ شول خو ناڅاپه د مجاهدينو تر سخت بريد لاندې راغلل.

په دې جگړه کې ملا محمد عمر مجاهد او ملگرو يې شوروي پياده سرتيرو ته د سر دروند زيان واړاوو او څينې وسلې او نور غنائم يې هم له دښمن څخه ونيول. شورويانو له تلفاتو ليدلو وروسته له سيمې شاتگ وکړ خو څو شيبې لا نه وې تيرې چې روسي جنگي الوتکې په فضاء کې ښکاره شوې او په کليو يې درنه بمباري پيل کړه.

ملا محمد عمر مجاهد له جگړې وروسته خپل ميشت ځای(د کيشاڼو د کلي مسجد) ته راستون شو. په داسې حال کې چې په هوا کې روسي الوتکې گرځيدې او بمونه يې غورځول نوموړی په مسجد کې د يوې ستنې تر شا ولاړ او په ښی سترگه يې د بمبار نداره کوله. همدا وخت مسجد ته نږدې يو دروند بم وغورځيد او پرچې يې لور په لور والوتې، د بم يوه پرچه د ده په هغه سترگه برابره شوه چې د ستنې له اړخ نه را ښکاره وه او ده ورباندې سيمې څارله.

له لگيدو وروسته، په داسې حال کې چې ښی سترگه يې يو مخ له منځه تللې وه او د سترگې په ځای کې يې اوسپنيزه پرچه بنده وه، نوموړي د سخت درد په زغملو په خپل لاس له سترگې پرخچه را وايسته. وروسته نور مجاهدين دده مرستې ته راغلل، د سترگې يې معمولي پانسمان وشو خو زخم يې په سمه توگه صفا او معالجه نه شو. په دې ورځو کې چې پرلپسې جنگونه روان وو نوموړی تر يوې مياشتې پورې په همدې زخمي

حالت کې همدلته پاته و. په زخمي حالت کې که څه هم د وسلې د چلولو نه و خو نور جهادي خدمتونه يې کول او حتی له مجاهدينو سره کله ناکله عملياتو ته هم تلو.

د روس ضد جهاد په وخت کې څرنګه چې جهادي سنګرونو ته ډېرې وسلې له جنوبي اوختيځو سرحداتو رسيدلې، شورويان يې دې نتيجې ته ورسول چې که د مجاهدينو دغه اکمالاتي لارې بندې نه کړي، جګړه نه شي ګټلی. شوروي پوځ د داخلي استخباراتو (خاد) په مرسته له پاکستان سره د ۲۴۳۰ کیلومتره اوږدې کرښې په اوږدو کې د مجاهدينو په اکمالاتي لارو څار زيات کړ او پرلپسې يې د مجاهدينو اکمالاتي کاروانونو ته کمينونه نيول او حملې يې پرې کولې. په ۱۳۶۵ لمريز کال کې د مجاهدينو لاس ته د ستينګر ميزايلو رسيدو د دې مسئلې حساسيت نور هم زيات کړ او شوروي يرغلګرو د داخلي کمونيستانو په ملاتړ د مجاهدينو په اکمالاتي لارو بريدونه زيات کړل، تر دې چې د احصائيو له مخې شورويان وتوانيدل چې مجاهدينو ته د راتلونکو وسلو دريمه برخه په نيمه لار کې ولجه يا له منځه يوسي.

جهادي تنظيمونو د خپلو اکمالاتي کاروانونو د امنيت لپاره داسې ترتيب جوړ کړ چې جهادي جبهات به په نوبت سره د اکمالاتي لارو امنيت نيسي او په ټاکلي موده کې به يې همدا اصلي جهادي دنده وي. د ملا محمد عمر مجاهد له زخميدو يوه مياشت وروسته د دوی جبهې ته د کندهار په سرحدي سيمه کې د شنه نري او ارغسان څه د راتيرې اکمالاتي لارې د امنيت ساتلو نوبت ورسيد. د دوی د جبهې مجاهدينو چې په دې سفر کې يې مشري د ملا محمد عمر مجاهد نږدې ملګري ملا معاذ الله کوله له ميوند څخه د ارغسان ولسوالی سرحدي سيمو ته د تګ اراده وکړه. له همدې فرصت نه په استفاده يې ملا محمد عمر مجاهد او يو بل ته زخمي مجاهد هم له ځان سره واخيستل تر څو يې پاکستان ته د اساسي علاج لپاره وليږي.

د ژمي په سخت يخ کې دوی ارغنداب ته واوښتل او له هغه ځايه يې د ارغسان په خوا سفر پيل کړ، په نيمه لا رېې د ترنک رود په ژورو اوبو کې موټر بند شو. ملا معاذ الله او څو نور ملګري د تراکتور په پيدا کولو پسې لاړل. او نور مجاهدين وتوانيدل چې همدا د زخميانو انتقالوونکی موټر له رود تير کړي. ملا محمد عمر مجاهد د علاج لپاره

چمن او له هغه ځایه کوټې ته لاړ خو همدا یې له خپل پخواني ملګري ملا معاذ الله اخند سره وروستي لیدل شول. ځکه ملا معاذ الله اخند د همدې جهادي مسؤلیت په مهال چې د مجاهدینو د لارې امنیت یې ساته د شوروي کوماندویانو له کمین سره مخامخ او له څو تنو ملګرو سره په شهادت ورسید چې جسد یې د ارغسان ولسوالی په شناختې کلي کې دفن شو.

د ملا محمد عمر مجاهد د سترګې عملیات د بلوچستان په کوټه کې په هغه روغتون کې ترسره شول چې د زخمي مجاهدینو معالجه یې کوله. له عملیاتو شپږ ورځې وروسته له روغتونه رخصت شو، د روغتون لخوا ملا صاحب ته مصنوعي سترګه هم ورکړل شوه تر څو د ښې سترګې په تشه زیرمه کې یې کیږدي خو نوموړي دغه مصنوعي سترګه چې له ظاهري ښایست پرته یې بله ګټه نه درلوده هیڅکله په سترګه نکړه.

د شوروي یرغلګرو له تیښتې وروسته

د ۱۳۶۵ لمریز کال په اوړي کې د شوروي اتحاد مشر میخایل ګورباچوف له افغانستانه د خپلو عسکرو د ایستلو پریکړه اعلان کړه او ویې ویل چې د همدې کال تر پایه به د شوروي پوځ شپږ غنډونه له افغانستانه ووځي. د ګورباچوف له اعلان دوه میاشتې وړاندې پر کابل د واکمن کمونیست رژیم په رهبري کې هم ژور تغیرات راغلي و، د خلق دموکراتیک ګوند د خپل اتلسم پلینوم په غونډه کې د واکمن رژیم د استخباراتو (خاد) مشر ډاکټر نجیب الله د ببرک کارمل په ځای د ګوند د عمومي منشي په حیث وټاکه. د شوروي پوځ د وتلو پیل او د کمونیست رژیم په رهبری کې تغیر د جګړې په وضعیت باندې ژور اغیز وکړ. د جګړې له ډګره د شورویانو په شاته کیدلو سره کمونیست رژیم تهاجمي موقف له لاسه ورکړ او په دې یې کار پیل کړ چې څرنګه د لویو ښارونو او مهمو سیمو دفاع پیاوړې کړي. د ډاکټر نجیب د سیاست دوه نور مهم عناصر د رژیم د دفاع لپاره د ملیشه ځواکونو رامنځته کول او د ده په تعبیر د ملي مصالحې د سیاست اعلانول و.

د درست افغانستان غونډې دې ژورو تغیراتو د کندهار ولایت په نظامي وضعیت هم اغیز وکړ، په کندهار کې د عصمت او جبار ملیشو رول تر پخوا پیاوړی شو. کمونیست رژیم چې د پخوا غونډې د عملیاتو او بریدونو توان یې بایللی و د ځان د دفاع لپاره یې په کندهار ښار او مهمو ولسوالیو امنیتي کمربندونه را وګرځول.

ملا محمد عمر مجاهد د سترګې له معالجې وروسته خپل کور روزګان ته لاړ او بیا په کندهار کې خپلې جهادي جبهې ته ستون شو. څه موده بعد بیا خپل کورروزګان ته لاړ، په همدې مرحله کې یې واده وکړ او کله چې په ۱۳۶٦ لمریز کال کې بیرته کندهار ته راغی نو دلته د پخوا په نسبت جهادي وضعیت بدل شوی و. اوس د مجاهدینو په وړاندې اهداف د دښمن هغه کمربندونه او پوستې وې چې په خپلو مراکزو یې راګرځولي وو. د دوی په جهادي سیمه کې یو د محله جات په ساحه کې هغه کمربند و چې د کندهار ښار د دفاع لپاره کمونیست رژیم جوړ کړی و او بل هم د میوند ولسوالۍ د دفاع لپاره د کشک نخود پوستې او کمربند وو چې سیمیزو مجاهدینو به وړباندې تعرضي عملیات کول.

په دې مرحله کې د دوی مرکزیت په سنګ حصار سیمه کې وو خو د تعرضي عملیاتو لپاره به په نوبت سره کله د کندهار ښار کمربند او کله هم د کشک نخود اړخ ته تلل. حتی کله خو یې د هلمند ګرشک او نهر سراج ته هم له نورو مجاهدینو سره ملګري لیږل تر څو په جهادي عملیاتوکې ګډون وکړي.

د پخوانیو جګړو په نسبت په دې مرحله کې که څه هم مجاهدین په تعرضي دریځ کې وو مګر بیا یې هم تلفات درلودل او د دښمن په پوستو ورختل اسانه نه و. ځکه د رژیم عسکرو په ډیری سیمو کې د مجاهدینو د مخنیوي لپاره ماینونه کرلي وو چې د مجاهدینو د پرمختګ په وړاندې لوی خنډ و. ملا محمد عمر مجاهد په دې مرحله کې هم ډېر وخت په خپله جبهه کې و او په نوبتي شکل یې په عملیاتو کې برخه اخیسته. نوموړي د دې لپاره چې خپلو جهادي وظائفو ته ښه رسیدګي وکړای شي وروسته یې خپل کور هم دې سیمې ته راانتقال کړ او په سنګ حصار کې میشت شو.

د کندهار ښار د کمربند په جگړو کې د ملا صاحب رول د پخوا په شان بارز و، د ملا غازي په وینا یو ځل کمونیستي عسکرو د کندهار ښار ته نږدې د میربازار په ساحه کې د مجاهدینو د ځپلو په نیت قوه را وایسته، چې تر مخ یې ټانگونه او وروسې گڼ پیاده عسکر او نظامي وسایط را روان وو په دې جگړه کې د قوې د سر دوه ټانگونه د ملا محمد عمر مجاهد لخوا وویشتل شول چې په همدې سره په دښمن وارخطایي گډه شوه او قوه یې بیرته په شا وگرځېده.

د مستقلې جبهې د مشر په توگه

په ۱۳۶۹ لمریز کال کې د ډاکټر نجیب د ده په اصطلاح د ملي مصالحې پروسه د هر وخت په نسبت په زور کې وه. د مجاهدینو د بریدونو په وړاندې مقاومت او د جلال اباد په جنگ کې د رژیم بریا د حکومت په ځان باور زیات کړی و. بل اړخ ته د شورویانو له وتلو وروسته په مجاهدینو بهرنۍ مرستې قطع شوې وې او د مجاهدینو خپلمنځي اختلافات په اوج کې و. په همدې مرحله کې د مجاهدینو په جبهاتو کې د مایوسۍ فضاخپره وه او حتی ځینو کم عزمه خلکو خو له تش په نامه حکومتي اړخ سره د معاملې او پټو اړیکو هڅه هم کوله. ملا محمد عمر مجاهد او څو تنه ملگري یې چې تقریبا ټول د دیني علومو طالبان او د جبهې په سطحه تکړه مجاهدین بلل کیدل په دې دلیل له خپلې جبهې څخه جلا شول چې د جبهې اړوند ځینو کسانو له حکومتي اړخ سره پټ لیده کاته کول او د مجاهدینو قربانیو ته یې په کمه کتلي وو، دغه راز یې ځینې نور داسې اعمال هم ترسره کول چې د جهاد له اهدافو سره په ټکر کې وو.

دوی له خپل مرکز څخه پرته له وسلو لاړل او په سیمه کې د نورو مجاهدینو په قرارگاه کې یې واړول، څو ورځې په دې مشورو ورباندې تیرې شوې چې څه کوو او خپل جهاد ته څرنگه دوام ورکوو. وروسته د سیمې یو تن تکړه عالم او روحاني شخصیت مولوي محمد موسی چې په مجاهدینو کې یې په نیکۍ او بزرگۍ شهرت درلود، دغو ملگرو ته یې ملا محمد عمر مجاهد د مشر او ملا برادر اخند د معاون په حیث ور انتخاب کړ او مشوره یې ورکړه چې مستقله جبهه جوړه کړئ تر څو جهاد در څخه پاته نه شي.

دوی هم همدا مشوره غوره وبلله، دا وخت چې د جهادي تنظیمونو مرکزي دفترونه او مشران په پاکستان کې میشت و نو ملا محمد عمر مجاهد، ملا برادر اخند او ملا یارانه د پاکستان کوټې ته لاړل تر څو د حرکت انقلاب اسلامي په تنظیم کې خپله مستقله جبهه رسمي کړي. د کندهار ولایت ځینې نور مجاهدین چې د دوی له فعالیت څخه خبر وو د دوی د غوښتنې ملاتړ یې وکړ نو ځکه د جنوب غرب حوزې لپاره د حرکت تنظیم مشر مولوي محمد سخي صاحب د دوی عریضه تائید کړه او د ۱۳۶۹ لمریز کال د جدي په میاشت کې یې جبهه ورته رسمي کړه. مولوي سخي دوی ته په دې دلیل چې د جهاد آخر دی او تنظیم وسلې او نور امکانات په لاس کې نلري ډېر څه ورنکړل خو یو خط یې ورکړ چې د کندهار په دیمراسي کې به د تنظیم له وسلو څخه ۹ میله وسله ترلاسه کړي. د ملا محمد عمر مجاهد په مشرۍ دې نوې جبهې همدا ۹ میله وسله ترلاسه کړه او ځینو نورو نږدې جبهو ورسره د یو او دوه میله وسلو د مرستې یا قرض په شکل همکاري وکړه تر دې چې د دوی ملګري چې شمیر یې د ۲۰ او ۲۵ ترمنځ و مسلح شول. دوی د سنګ حصار د کیشانو د کلي په هم هغه مسجد کې چې مخکې هم په کې اوسیدلي وو اطاق جوړ کړ او همدا یې جهادي مرکز شو.

په دې ډول ملا محمد عمر مجاهد د کمونیزم ضد جهاد په وروستیو کلونو کې مستقله جبهه جوړه کړه. دا جبهه که څه هم د مجاهدینو شمیر یې کم و خو د کندهار او شاوخوا سیمو په ټولو مهمو عملیاتو کې یې شرکت کاوه. د ۱۳۶۹ هجري لمریز کال په ژمي کې هغه وخت چې د رژیم قواوو د زابل ولایت د مرکز قلات د محاصرې ماتولو لپاره د جبار ملیشې زابل ته ولیږلې او بیا مجاهدینو په پریکنده بریدونه دغو ملیشو ته درونه زیان واړاوه، د نورو مجاهدینو تر څنګه د ملامحمد عمر مجاهد د جبهې مجاهدین هم په دې عملیاتو کې برخوال وو، دغه راز وروسته چې د دوستم له قواوو سره په زابل کې جنګونه وشول هم د دې جبهې مجاهدینو په کې شرکت کړی و.

د زابل له عملیاتو وروسته د میوند په فتحه او د ګرشک په جنګونوکې هم د ملا صا ب د جبهې مجاهدینو ګډون درلود په دې ډول دوی تر هغه وخته خپل مقدس

جهاد ته ادامه ورکړه ترڅو د ۱۳۷۱ لمریز کال په ثور میاشت کې رژیم نسکور او کمونیستي حاکمیت پای ته ورسید.

د تنظیمي هرج و مرج په دوران کې

هغه ګډوډي، فساد او ذات البیني جګړې چې د کمونیستي نظام له سقوط وروسته رامنځته شوې که په ژور نظر یې وڅیړو نو د جهاد د وروستیو کلونو ځینې معاملې او مجاهدینو ته د واک د انتقال ناقصه پروسه یې د اصلي عواملو په حیث په ګوته کولای شو.

د ۱۳۷۱ لمریز کال د حمل وروستی او د ثور میاشتې لومړۍ اونۍ د کمونیست رژیم د تدریجي سقوط ورځې وې، ولایتي مراکز او لوی ښارونه یو په بل پسې د رژیم له لاسه وتل خو دا چې دا عملیه د پټو توطئو او ناروا ایتلافونو په اساس پرمخ وړل کیدله نو ځکه یې ولس ته د فتحې او ارامۍ په ځای د یوه بل بحران د پیل پیغام ورکاوه.

د جهاد په کلونو کې د مجاهدینو دوه ډوله جبهات وو. یوه هغه چې په اصلي معنی د حق د لارې مجاهدین وو، قومي او قبیلوي ګټې یې په نظرکې نه وې، د واک او څوکۍ ترلاسه کول، د بیت المال او غنیمت په خرڅلاو سره پیسې موندل او په جهاد باندې مادي امتیازات موندل یې هدف نه وو. بلکې اعلاء کلمة الله او د کمونیستي کفر شړل یې اساسي هدف و. په دې جبهاتو کې پرته له قومي او سیمیزو تړاونو د هر ځای واقعي مجاهدین را یوځای شوي وو. همدوی د جهاد لومړني پیلوونکي هم وو او تر پایه یې په عملي جهاد کې ونډه هم ډیره وه چې ښه مثال یې د ملا محمد عمر مجاهد جبهه او دغسې نوري ځینې په واقعي معنی جهادي جبهې وې.

خو دا چې بعضي جهادي تنظیمونو د جهادي جبهاتو د جوړولو لپاره تاکلی معیار او اصول نه درلودل او یا یې د خپلو اصولو د تعمیل توان نه درلود نو له موقع څخه په استفاده فرصت طلبه اشخاصو ته زمینه برابره سوه چې په نتیجه کی یې ډېر جبهات د قومي او تنظیمي عصبیتونو پربنسټ جوړ شول چې دغسې څو جبهات په کندهار کی هم وو. د مجاهدینو په نوم دغه دوهمه کته ګوری جبهات چې په کې یو شمیر بدکاره،

نشه یان او جهاد بدناموونکي اشخاص هم موجود وو، د جهاد په وروستیو کلونو کې هغه وخت چې د ډاکټر نجیب د سولې او پخلاینې تبلیغات شروع شول نو دوی د مادي ګټو او قدرت ترلاسه کولو لپاره له کمونیستانو سره پټ روابط جوړ کړل.د خاد د استخباراتي چارواکو او دغو تش په نامه مجاهدینو تر منځ همیشه پټ لیده کاته کېدل او حتی حکومت ورته مرستې هم ورکولې.

کله چې د ۱۳۷۱ لمریز کال په ثور میاشت کې د کمونیستانو حکومت سقوط کاوه دغه وخت په کندهار کې د قول اردو قومندان چې د ولایت واک یې عملا په لاس کې و تورنجنرال اکرم و. نوموړي د دې لپاره چې واک واقعي مجاهدینو ته په لاس ورنشي-او دوی د خپل حکومت له سقوط وروسته هم په ښار کې په ارامه ژوند وکړای شي او د ولس او واقعي مجاهدینو له محاکمې او انتقامه یې ځان ژغورلی وي نو یې د همدغو تش په نامه جهادي جبهو له مشرانو سره په پټه موافقه وکړه او د یوه جوړ جاړي په ترځ کې یې د واقعي مجاهدینو له خبرتیا پرته د کندهار ټول واک وروسپاره.

په دې ډول کمونیست رژیم وتوانید چې د افغانستان د نورو برخو په څیر په کندهار کې هم دا توطیه عملي کړي. دوی واقعي مجاهدینو ته د دې فرصت ورنکړ چې په فاتحانه ډول د ښارونو واک ترلاسه کړي. بلکې په جهادي صفوفو کې له خپلو ارتباطیانو سره په توافق یې واک هغه چا ته وسپاره چې په جهاد کې یې کوم د پام وړ رول نه و ادا کړی.

په دې ډول د کندهار د مهمو ادارو واک ګل اغا، امیرلالي، ملا نقیب او نورو ته په لاس ورکړل شو او واقعي مجاهدین چې اکثر یې دیني علماء وو په ولسوالیو او پخوانیو جهادي سیمو کې له واک څخه بهر پاته شول.

دا چې جهاد پای ته رسیدلي و او واک هم د مجاهد په نوم نورو خلکو قبضه کړی و واقعي مجاهدینو ته له دې پرته بله لاره پاته نه شوه چې خپل تشکیلات لغو کړي او عادي ژوند ته ستانه شي. په همدې مهال د کندهار زیاتره جهادي جبهات منحل شول او مجاهدین یې کورونو ته ستانه شول. ځینو جبهه مشرانو په خاص ډول هغه چې علماء یا طالبان ول خپلې جبهې یې په مدرسو بدلې کړې. ملا محمد عمر مجاهد هم

په سنگ حصار کې خپله جبهه په مدرسه بدله کړه. د سنګ حصار د کیشانو مسجد چې په څنګ کې یې څو اطاقونه درلودل دوی په یوه اطاق کې خپله وسله ډیپو کړه، مسجد او نورو اطاقونه یې د درسګاوو او طالبانو د اوسیدو د ځای په حیث په مدرسه واړول.

مولوي عبدالحبیب، مولوي نور محمد، مولوي عبدالرحمن او مولوي محمد ابراهیم هغه مدرسین علماء وو چې په دې مدرسه کې یې طالبانو ته د دیني علومو تدریس پیل کړ. ملا محمد عمر مجاهد چې کور یې هم په همدې سیمه کې و، د مسجد د امامت او مدرسې د اهتمام په چارو سربیره یې خپله هم دیني کتابونه شروع کړل تر څو خپلې دینې زده کړې مکملې کړي.

یو معنی دار خوب

د واک پر سر د تنظیمونو ترمنځ د اختلاف پیل د درست افغانستان په څیر په جنوبي ولایاتو کې هم د هرج و مرج او خپل منځي جګړو پیلامه شوه. په کندهار کې د ملا نقیب، استاذعبدالحلیم، سرکاتب او نورو تر منځ د جګړو سلسله شروع شوه او بل اړخ ته په هلمند کې د پخوانیو مجاهدینو تر منځ له وړاندې پیل شوي جنګونه لا نور تاوده شول د رئیس عبدالواحد، محمد رسول اخندزاده، مولوي عطاء محمد او نورو تر منځ جنګونو په داسې بڼه زور ونیو چې د ورځې په حساب په لسګونو کسان په کې قتلیدل او د درنو وسلو د استعمال له امله کلي او کورونو ورانېدل.

د هلمند د جګړو یو برخوال قومندان چې په هلمند کې د خپلو رقیبانو لخوا وربانده خمکه تنګه شوې او تیښتې ته مجبور شوی و، یو وخت یې هڅه او غوښتنه وکړه چې په سنګ حصار کې دې د قرارګاه جوړولو لپاره ځای ورکړل شي خو ځایي مجاهدینو ورسره موافقه ونکړه.

په همدې حال کې د ملا محمد عمر مجاهد د مدرسې یو طالب خوب ویني او په سبا یې خپلو ملګرو ته بیانوي. دی وایي بیګا مې خوب لید چې د مدرسې تر څنګ زموږ

د وسله تون بام نړېدلی او يومخ له منځه تللی وي، تر دې چې د وسله تون منځ ته لمر رالوېدلی او په وسلو د لمر رڼا راغلي وي.

ځيني طالبان ددې خوب په اورېدلو وارخطاء کيږي.خو طالب دغه خوب د سيمې يوه په نيکۍ او ديانت مشهور سپين ږيري عالم مولوي موسی جان ته بيانوي، هغه د خوب بل ډول معنی کوي او وايي: په وسلو د لمر رڼا راتلل دا معنی چې الله تعالی به په همدې وسلو په ملک کې رڼا راولي او دا چې اسلام يوه روښنايي ده الله تعالی به د همدې وسلو په توسط اسلام حاکم کړي. د خوب معبر مولوي موسی جان څه موده وروسته وفات شو خو د خوب تعبير يې څو کاله وروسته هغه وخت ښه قابل درک و چې په همدې وسلو د عام شوي فساد په وړاندې لومړنی پاڅون پيل شو.

ملوک الطوائفي او هرج و مرج

په افغانستان کې د کمونيست رژيم له سقوط وروسته مجاهدين په دې ونه توانېدل چې يو متحد او معياري اسلامي نظام رامنځته کړي. بلکې د مجاهدينو په نوم ځينو د اقتدار حريصانو له وړاندې لا له کمونيستانو سره پټې معاملې پيل کړې وې، کار له هغه ځايه خراب شو چې د يوې شومې معاملې يا ايتلاف له مخې د پلازمينې کابل واک حاکمو پرچميانو يوازې د جمعيت اسلامي ګوند ته وسپاره. نورو کمونيستانو د ځان د دفاع او په نوي لباس کې د ځان مطرح کولو لپاره د هيواد په شمال کې د جنرال دوستم په مشرۍ د جنبش په نوم تنظيم جوړ کړ چې د پخواني رژيم ډېر پوځي امکانات يې هم په خپل لاس کې وساتل.

د واک او ځواک د تصاحب په مسابقه کې فرصت طلبه او د اقتدار تږي ګروپونه او ډلې وتوانيدل چې د هيواد په بيلابيلو سيمو قبضه وکړي او د خپلې خوښې واکمنۍ رامنځته کړي. په دې ډول په هيواد کې يو بشپړ د ملوک الطوايفی حالت رامنځته شو. په کابل کې د مسعود، دوستم، مزاري، حکمتيار، سياف، محسني او نورو ډلو مستقل حاکميتونه جوړ شول. د هيواد په سطحه لغمان، لوګر او ميدان وردګ د حکمتيار حزب قبضه کړل. د کابل په ډيپلوماتيکه ساحه سربيره پروان، کاپيسا، تخار او بدخشان د رباني جمعيت ونيول. مزار، شبرغان،سرپل او فارياب د دوستم شول. په بادغيس،

هرات او فراه کې اسمعیل خان خپل امارت جوړ کړ. بامیان او نړدې ټولې هزاره میشتې سیمې د مزاري حزب وحدت ونیولې د ننګرهار واک د حاجي قدیر په مشرۍ د مشرقي شورا په لاس کې واخیست او د بغلان مرکز د سیدمنصور نادري لخوا ونیول شو. په پاته نورو ولایاتو کې د مختلفو تنظیمي او خودسره قومندانانو لخوا د واک مستقلې جزیرې رامنځته شوې.

دغو د واک او قدرت تږو د یوه بل په وړاندې د سیاسي، تنظیمي، قومي او ژبنیو تعصباتو په بنیاد خونړۍ جګړې پیل کړې. دغه راز یې د هیواد د ملي شتمنیو چورتالان، خرڅول او تخریبول په منظم ډول پیل کړل. له ۱۳۷۱ لمریز کال نه بیا تر ۱۳۷۴ کال پورې زمانه د افغانستان په تاریخ کې د ګډوډۍ، ظلم، قتل و قتال او وحشت هغه دوره بلل کیږي چې نه یې ښخوا بیلګه لیدل شوې وه او نه به یې وروسته ولیدل شي. هغه چې وایي د ظالم حاکم په څو کلنه دوره کې دومره مظالم نه کیږي او نه دومره حقوق تلف کیږي لکه د بې نظامه حالت په یوه ورځ کې چې څومره ظلمونه ترسره کیږي دا خبره په همدې کلونو کې ښه ثابته شوه. که په لنډو وواېو افغانستان په دې شاوخوا دري کلنه موده کې د خپل معاصر څه باندې دوه سوه کلن نظام ټول هست و بود او هغه شتمني چې په پوځي، اقتصادي، تعلیمي، هنري، عمراني او نورو برخو کې یې ذخیره کړې وه له لاسه ورکړه.

خودسره ټوپکیانو د هیواد کارخانې، حکومتي تاسیسات، عام المنفعه ادارې او ملي شتمنۍ چور کړې او بیا یې د کباړ په بیه په ګاونډیو هیوادونو خرڅې کړې. د افغانستان د اردو پراخ امکانات په خاص ډول ټانګونه، الوتکې، درنې وسلې، تخنیکي ورکشافونو او نورې مهمې شتمنۍ لومړۍ کباړ او بیا د اوسپنې په بیه خرڅې سوې. تعلیمي بنسټونه، د خدماتو ادارې او ټولګټې تأسیسات نه یوازې د فعالیت له اړخه توقیف شول بلکې ودانیو ته یې درانه زیانونه ورسیدل. د هیواد اقتصاد هم درونـد ګوزار ولید تردې چې ښخوا یو امریکایي ډالر څلور سوه افغانۍ کیده مګر د جګړو په پایله کې ملي سکه داسې بې ارزښته شوه چې حتی یو ډالر په ۲۵ زره افغانیو تبادله کیده. د تاریخي اثارو قاچاق، د ځنګلونو وهل، د معادنو لوټ تالان د هر چا د وس کار وګرځېد.

د کابل ښار اتیا فیصده تاسیسات له یوې مخې ونړېدل او منقوله شیان یې لوټ شول، خو په دې مادي زیانونو سربیره هغه معنوي زیانونه چې جګړه مارو هیواد ته واړول اټکل یې نه شي کېدلای. د کابل له مختلفو کتابتونو څخه په زیات شمیر کتابونه ورک شول. موزیمونه، ارشیفونه، ګالرۍ او نندارتونونه چې د کلونو کلونو په اوږدوکې رغېدلي او په نایابه آثارو ډک وو لوټ او ارزښتناک آثار یې په ګاونډیو هیوادونو کې لیلام شول.

په دې ټولو ملي ناخوالو سربیره په اجتماعي او امنیتي لحاظ د افغانستان په خلکو یو داسې تور تم راغی چې کما حقه تعبیر یې شاید د لیکوال د وس کار نه وي. ښار په ښار، کوڅه په کوڅه او کلي په کلي ټوپکواکي او پاټکسالارۍ پیل شوې. ټوپکیان له یوه بل سره ونښتل او د خونړیو جګړو لړۍ پیل شوې چې تر ټولو ډېر زیان یې ولس ته رسېده. د محلي ټوپکیانو تر منځ په لنډمهاله او روزمره جګړو سربیره د هیواد په ځینو سیمو کې د تنظیمونو تر منځ مسلسلې او اوږدې جګړې پیل شوې. په کابل کې د حزب، جمعیت، جنبش، حزب وحدت، حرکت محسني او اتحاد تنظیمونو تر منځ د خونړیو جګړو سلسله پیل شوه. په کندز او بغلان کې د جمعیت، جنبش، حزب او نادري ملیشو تر منځ مسلسلې جګړې روانې وې. په شمالي ولایاتو په خاص ډول فاریاب او بادغیس کې دوستم او اسمعیل خان په جګړو بوخت وو. په هلمند کې د جمعیت، حزب او حرکت قومندانانو جګړې سره کولې او په نورو ولایاتو کې هم د اورنیو جګړو لمبې بلې وې. په دې جګړو کې نه یوازې د هیوادوالو سر او مال ته زیان رسیده بلکې هر ورځ په کې بې حسابه حقوق تلف کېدل، تجاوزات کېدل او وحشیانه اعمال ترسره کېدل.

جګړه مارانو د خپل ځان د اکمال لپاره به غلا او قطاع الطریقی سربیره پاټکسالارۍ ته لاس واچاوه، د هیواد په اکثرو لارو او سړکونو ګام په ګام پوستې جوړې او ځنځیرونه ولویدل. پاټکیانو چې له عامو مسافرو، موټر چلوونکو او سوداګرو څخه یې د حق العبور په نوم پیسې وړې علاوه یې د عامو بې وسه افغانانو وهل ټکول او سپکاوی هم کاوه او د پیسو نه ورکولو په صورت کې یې ډول ډول سزاګانې ورکولې.

د جګړو دوام، خودسري، د بدکارو ټوپکیانو حاکمیت او په عین حال کې د کار او تعلیم نشتوالي او عمومي بې بندوبارۍ هیواد په هر اړخیز لحاظ د مطلق سقوط له خطر سره مخامخ کړ. نوی را پورته کیدونکی نسل له وضعیت څخه په تأثر همداسې بې بندوباره او جګړه مار روزل کیده. همدا لامل وو چې ډیرو کم عمره او تنکیو ځوانانو ټوپکمارۍ ته مخه کوله او د پوستې او پاټک ژوند یې غوره کاوه.

په داسې هر اړخیز تورتم کې چې د سالم ژوند تیرولو ټول معادلات معکوس شوي وو، په اکثرو سیمو کي د ټولنې پریوتي او بدکار قشر د اقتدار مزی په لاس کې درلود او د ټولنې معزز غړي لکه واقعي مجاهدین، علماء کرام، معزز مشران، طالبان او د هیواد او ولس په درد دردمن هیوادوال د بې فرهنګه ټوپکیانو تر جبر لاندې د محکومیت ژوند تیرولو ته اړ شوي وو، افغان ولس له سختې ناهیلۍ سره لاس او ګریوان و. نړیوالو او ګاونډیانو د دې حالت نندراه کوله او یوازې د روان وحشت د راپورونو په خپرولو یې اکتفاء کوله.د ملل متحد، په اصطلاح د بشري حقوقو او نورو خیریه بنسټونو هم یوازیني کار دا و چې د حاکمو ټوپکیانو وحشتونه لیست کړي او بیا یې کلنې او میاشتنې راپورونه خپاره کړي افغانانو له الله تعالی پرته هیچا ته امید نه درلود څکه له هر اړخه مایوسه وو.

کله چې ناروا او تجاوزات اوج ته ورسیږي، کله چې د جابرانو د ظلم چاره د مظلوم په هډوکي ولګیږي او کله چې د مستضعفو بندګانو چیغې د عرش تر کنارو ورسیږي نو په داسې حالت کې بیا پر مظلومانو د الله تعالی رحم په جوش راځي او د ظالمانو د سزا لپاره یې د قهر توپانونه را الوځي. کله چې شپه تر وروستي حده تروږمې شي نو ورپسې د سهار ستوري ځلیږي او کله چې منی او ژمی د طبیعت ښکلا وځپي او د شنیلیو وروستی پاڼې هم ورژوي نو بیا د پسرلي وار را رسیږي.

په افغانستان کې د بې نظامی او وحشت پدیده د خپل شدت وروستي حد ته رسیدلې وه په دغسې حالت کې د یوه نوراني، اسلامي او سوله پال حرکت ظهور د قدرت او فطرت له قوانینو سره بالکل مطابق ضرورت و، چې باید ظهور یې کړی وای.

په کندهار کې څه تېریدل؟

د هرج و مرج په کلونو کې د کندهار ولایت په خاص ډول کندهار ښار هم د نور په افغانستان په څیر د ګډوډۍ، جګړو، فساد، بې امنیتي او کوڅه واکۍ شاهد و. دا چې په کندهار ښار کوم تنظیمي جګړه مار بشپړه ولکه یا په سیالانو بالادستي نه درلوده نو ځکه هر قومندان د خپل سر پاچا و او چې څه یې زړه غوښتل کول یې.

ملا نقیب چې د جمعیت غړیتوب یې درلود او په کندهار کې د رباني د رژیم نماینده بلل کیده، دا چې له کابله ورته وخت په وخت د پیسو اکمال کیده نو تر یوه حده یې له پاټکبازۍ ځان ساتلی و. نور نو په خپل منځي جګړو، اخلاقي نیمګړتیاوو او فساد کې د ده افراد د نورو قومندانانو تر افرادو کم نه وو.

کندهار ښار د واک او سلطې په اعتبار په بیلابیلو برخو ویشل شوی و. له ډنډه تر ولایته سیمه ملا نقیب نیولې وه. خپله ولایت، چارسو، ښکارپور دروازه او هرات بازار د ګل اغا شیرزي په واک کې وو. حضرت جي بابا، کابل دروازه او قشله جدید د امیرلالي په قلمرو کې راتلل. د کندهار هوایي ډګر د قومندان مغاش زوی احمد ولکه کړی و. له سرپوزې تر ډنډه او نظر جان باغه د استاد عبدالعلیم واکمني وه. باغ پل د سرکاتب په لاس کې و. د شاه اغا دوراهي او ناګهان د نادرجان قومندان سیمه وه، په سنځري او اشوغه د حبیب الله جان پاټکونه وو او دارو خان د کولک او سلوغي پر سیمه قبضه کړې وه. وړاندې وویل شول چې دغه قومندانان له کمونیستانو سره د جوړ جاړي په پایله کې په دې سیمو قابض شوي وو. له کمونیستانو سره د دوی د ایتلاف یو ثبوت دا هم بللی شو چې د واک له انتقال وروسته هم د جنرال اکرم په شمول د کمونیست رژیم لوړپوړې چارواکي په کندهار ښار کې ازادانه اوسیدل تر دې چې په خپله خوښه له هیواده ووتل. حتی د کمونیست رژیم د وختونو ځیني پوځي تشکیلات په تنظیمي دور کې هم په خپل حال پاته وو لکه د عصمت مسلم ملیشې چې د نجیب په وخت کې یې د کندهار ښار او بولدک تر منځ د لارې امنیت په غاړه و او په تنظیمي دور کې یې قومندان منصور د شوراندام او د غره کلي په ساحو کې د پخوا په څیر پوستې درلودې او د دې سیمو واک یې په لاس کې و.

په دې ډول کندهار ښار د نااهله ټوپکیانو تر منځ سیمه پر سیمه او کوڅه پر کوڅه وویشل شو. مستقلې او موازي واکمنۍ په کې رامنځته شوې او واقعي مجاهدین له ښار څخه بهر په لرې پرتو ولسوالیو کې او کلیوالو سیمو کې پاته شول چې ډېرو یې د جهاد له پای ته رسیدو وروسته خپل جبهات منحل کړل.

دکندهار په ښار واکمنو ټوپکیانو د تنظیمي، قومي عصبیتونو او دولتي امکاناتو د لوټ تالان پر سر همیشه له یوه بل سره جګړې کولې. ټوپکیانو لومړی هغه ټانګونه او پوځي وسایط کباړ او خرڅ کړل چې په کندهار کې د شوروي له وخته پاته وو، له دې جملې یو لویه برخه ناکاره ټانګونه هغه وو چې د ډنډ ولسوالي په حدودو کې د کندهار هرات د لارې په اوږدو کې پراته وو، دغه ټانګونه چې له روسانو سره د لس کلنو جګړو په مهال د شهید ملا نیک محمد، ملا محمد عمرمجاهد، شهید لالا ملنګ، شهید طالب جان او نورو مجاهدینو لخوا ویشتل شوي وو شمیر یې دومره زیات و چې د لویې لارې په امتداد کې له کوکران نیولې بیا د پنجوایي تر دوراهي پورې حکومتي څواکونو د لارې یوه اړخ ته د دیوال په شان په درولو سره فولادي حصار ترې جوړ کړی و چې په پناه کې به یې خپلو پوستو ته اکمالات کول. ټوپکیانو دغه د جهاد یادګار او د اتلانو په وینو ګټل شوی ویاړ لومړی په بمونو ټوټه ټوټه کړل او بیا یې په پاکستاني تجارانو خرڅ کړل.

د جهادي غنائمو او دولتي امکاناتو له لوټ تالان او کباړولو وروسته ټوپکیانو د پیسو موندلو لپاره پاټک بازي شروع کړه.هر په نوم قومندان د عمومي لارې پر سر پوسته جوړه کړه او د پیسو اخیستلو لپاره یې پر لارو ځنځیرونه واچول. په کندهار کې د پاټکونو اصلي مسیر د افغانستان د حلقوي سړک هغه برخه وه چې د دې ولایت له منځه تیریږي. یعني له هرات څخه تر کندهار ښار راغلې او بیا د کابل پرخوا غځیدلې لویه لاره. دغه راز د سرحدي ښارګوټي بولدک او کندهار ښار تر منځ لاره باندې هم ګڼ شمیر ځنځیرونه لویدلي وو.

که څه هم ملا محمد عمر مجاهد د خپل مرکز او مدرسې په شاوخوا کې ټوپکیان ځنځیر او پاټک ته نه پریښودل خو د کندهار ښار څخه د هرات په خوا غځیدلي لار

باندې ګڼ شمیر ځنځیرونه لویدلي و. د عیني شاهدانو له قوله په دې سیمه کې د ډېرو پاټکونو او د ټوپکیانو دظلم او اذیت له امله وروسته تجاران مجبور شول چې د هرات لخوا راغلي تجارتي توکي د عمومي لارې په عوض د ریګ د دښتو له لارې په ټیکټرو او نورو نقلیه وسایطو کې تر سرحدي ښار بولدک پورې انتقال کړي.

ټوپکیانو نه یوازې له خلکو پیسې اخیستې او د پیسو لپاره د شکنجو او قتل تر حده یې په هغوی ظلم کاوه بلکې پاټکونه د اخلاقي جرائمو ځالې هم وې. په پاټکونو کې ټول له ټولنې تښتیدلې، بې تهذیبه، نشه یان، لوټماران، فاسق او فاجر اشخاص را ټول شوي وو چې بعضي یې په غلا او ظلم سربیره په زنا، لواطت، قماربازي او نورو ګناهونوهم ککړ وو.

حبیب الله جان چې په سنځري کی یې ځنځیر درلود په خپل پاټک کې یې یو خروړی سپی ساتلی و، کله به چې چا دغه پاټکمار ته پیسې نه ورکولې نو له سپي سره به یې یو ځای تاړه تر څو د ځان د خلاصون لپاره پیسو ورکولو ته اماده شي.

د دغو پاټکیانو په اړه دا خبرې هم مشهورې وې چې د لارې له موټرو څخه ښځې ښکته کوي او زبرزنا ورسره کوي.ملا محمد عمر مجاهد چې د سنګ حصار په ساحه کې د خپل مسجد او مدرسې په چارو بوخت و که څه هم د خپل مدرسې په شاوخوا بې د لویې لارې پر سر پاټکیان نه پریښودل خو د شاوخوا سیمو وحشت یې لید او روزانه به ورته زړه بوږنوونکي خبرونه راتلل.

د نوموړي یو شناخته د روزګان مولوي عبدالحنان چې یو ځل دده مرکز ته راغی نو کیسه یې وکړه چې له کندهار ښاره راتلم د کولک په سیمه کې د ټوپکیانو په پاټک مو موټر ودرول شو. یو ټوپکي راغی او کله چې یې په موټر کې له دروازې سره نږدې په یوې نجلۍ سترګې ولګېدې په پوره جرئت یې سینې ته لاس وروړ خو له ډاره هیچا هم عکس العمل ونه ښود.

یوه ورځ ملا محمد عمر مجاهد له خپلو ملګرو سره ناست و چې یو کس یې ولید چې ملاهې وهي، دوی ته نابلده ښکاره شو او غږ یې پرې وکړ، ځوان چې راغی ویل یې د

هرات یم، مور مې د علاج لپاره پاکستان ته بیولې وه، د بیرته راتلو په وخت د پاشمول په سیمه کې په پاټک ټوپکیانو له موټره کوز کړم، اته ورځې ورسره بندي وم اوس ترې راخلاص شوم. دې ځوان اقرار وکړ چې په دې اتو شپو کې یې داسې شپه نه یادیږي چې دې ټوپکیانو دې هلکان او ښځې د جنسي- استفادې لپاره په پوسته کې نه وي بندي کړې.

د ملا محمد عمر مجاهد یو ملګری او د مدرسې شاګرد ملا سعدالله کیسه کوي چې یوه ورځ زه او ملا برادر اخند کندهار ښار ته تلو او د موټر په چت باندې ناست وو. کله چې د پاشمول د صالح پاټک ته ورسیدو نو ګورو چې یو کشر هلک چې د فسق نښې وریاندې ښکاره وې په پاټک ناست و او د موټر له دریدو سره سم یې موټر چلوونکي ته ناموسي ښکنځل وکړل خو موټر چلوونکي له تحمل پرته هیڅ غبرګون ونه ښود.

ملا سعدالله وايي په دې حال کې ما ملا برادر اخند ته وکتل ګورم چې سترګې یې له اوښکو را ډکې شوې. ما پوښتنه ترې وکړه چې ولې ژاړې؟ ده ځواب راکړ چې هغه زموږ د جهاد، قربانیو او شهادتونو نتیجه بالاخره دا راووته لکه دا اوس دې چې یو مثال ولید نو په داسې حال کې به ولې ژړا نه راځي.

دغه پرلپسې ظلمونو، ناخوالو او بوږنوونکو حادثو که له یوې خوا ملا محمد عمر مجاهد او نور بااحساسه مجاهدین د حالاتو په اړه تفکر او اندیښنې ته اړ کول له بلې خوا یې له ټوپکیانو کرکه او د انتقام جذبه هم پرلپسې په سینو کې ذخیره کیدله.

****

دریم فصل

د طالبانو د اسلامي تحریک بنسټ ایښودل

د پاڅون پیل

د ملا محمد عمر مجاهد د جهاد سیمه او میشت ځای (سنګ حصار) چې په اوسني اداري ویش کې د کندهار د ژړی ولسوالی مربوط بلل کیږي هغه وخت د میوند ولسوالی اړوند بلل کیده. د سنګ حصار او ورڅیرمه د پنجوایي د مربوطاتو لکه زنګاوات، تلوکان، مشان او نورو سیمو واک د ملا محمد عمر مجاهد، ملا محمد آخند، ملا حاجي محمد، ملا محمد صادق او ځینو نورو جبهو د مجاهدینو په لاس کې و. دوی حتی الوسع ددې سیمو امنیت ساتلی و او ټوپکیانو ته یې د فعالیت اجازه نه ورکوله. د سنګ حصار لویدیځ ته د میوند مرکز د کشک نخود سیمه د قومندان حاجي بشر او حاجي برګبټ تر تصرف لاندې وه. دوی هم له دغو مجاهدینو سره هماهنګي درلوده او تر ډیره یې سیمه له ګډوډیو خوندي وه، دې ټولو پخوانیو مجاهدینو د خپلو سیمو د امنیت لپاره د کندهار ولایت پخوانی عمومي قاضي (مولوي سید محمد) چې په مولوي پاسني صاحب یې شهرت درلود د قاضي په حیث مقرر کړی و. نوموړي د پنجوایي په زنګاوات کې محکمه درلوده، چې شاوخوا ټولو جبهو به په نوبت سره مجاهدین ورکول او نوموړي به قضایي اجراآت کول.

د ټوپکمارو د هرج و مرج په دوره کې که څه هم د ملامحمدعمرمجاهد د مدرسې او پخوانی جبهې شاوخوا سیمې له پاټکونو، غلا او ګډوډیو په امن وې خو له نورو ځایونو ورته مسلسل د ناخوالو خبرونه راتلل.د ولس ناخوالو او د ټوپکیانو ظلم او استبداد ټول اهل خیر مجاهدین او طالبان فکرمند کړي وو. په وروستیو کې په دې اړه مشورې او مجالس پیل شول چې د ټوپکیانو څخه د ولس دخلاصولو لپاره څه باید وشي.

د طالبانو د تحریک له عملي پیل وړاندې څو ځله په دې موضوع د سنګ حصار او شاوخوا سیمو طالبانو او پخوانیو مجاهدینو مجلسونه وکړل.سید عبد الله (تورک اغا) وایي یو ځل د ملا محمد عمرمجاهد په مدرسه کې مجلس جوړ شوی و، چې خپله ملا محمدعمرمجاهد، ملا برادر اخند، ملا محمد اخند او تر ۴۰ تنو پورې نورو طالبانو په کې ګډون کړی وو. د مجلس موضوع همدا وه چې موږ جهاد وکړ، قرباني مو ورکړې او مشقات مو ومنل د دې لپاره چې یو شرعي نظام راشي او ولس مو هوسا شي. مګر اوس ولس د بدکاره ټوپکیانو په ظالمانه منګولو کې ښکېل شوی چې باید د جهاد د اهدافو د لاسته راوړلو او ولس د ازادولو هڅه وشي.

د دا ډول مجالسو په لړ کې بله غونډه د سنګ حصار د جهادي قومندان حاجي غوث الدین اکا په اطاق کې جوړه شوه. مولوي عبدالرحمن صاحب چې د ملامحمدعمرمجاهد اخنبی او استاد دی وایي دې مجلس ته زه له ملا صاحب سره یوځای لاړم. په مجلس کې اکثره د مساجدو امامان او د سیمې علماء کرام راټول شوي وو. دوی په دې خبرې کولې چې څرنګه باید د زیاتیدونکي فساد مخه ونیسي- د بیلابیلو رایو له تبادلې وروسته د اکثرو رایه دا وه چې طالبان دې په نوبتي شکل د خپلې سیمې امنیت وساتي او هم دې په سیمه کې د مولوي پاسني صاحب محکمه تقویه شي تر څو مجرمین مجازات کړي.

ملا محمد عمر مجاهد چې د مجلس په پای کې له دروازې سره ناست و کله چې د رایې بیانولو نوبت ورته ورسید نو یې وویل چې د ټوپکیانو د ضرر مخه یوازې په بالمثله اقدام سره نیول کیدای شي. ټوپکیانو هرڅه پرې ایښي، شپه او ورځ یې په ځان یوه کړې، د شیطان لار یې را اخیستې او خپل فساد ته دوام ورکوي. د دوی د دې عمل مخه یوازې په دې نیول کیدای شي چې موږ هم هرڅه پریږدو، د فساد مخنیوی خپل تر ټولو اول او مهم مسؤلیت وبولو او د الله تعالی د دین د نفاذ لپاره همداسې په میدان ودریږو، لکه ټوپکیان چې ولاړ دي. دا مبارزه په دې نه کیږي چې په هفته کې څو ورځې به سبقونه وایو او یوه ورځ به په نوبت د ټوپکیانو سره مقابله کوو.

په پای کې دا مجلس هم د پخوانیو مجالسو په شان بې نتیجې پای ته ورسید. مولوي عبدالرحمن وایي له مجلس نه د راګرځېدو په وخت ملا صاحب د مجلس په بې نتیجې کیدلو خپه و خو ویې ویل چې مجلسونه خو نتیجه نه ورکوي. زه په الله توکل کوم او یو اقدام کوم.

ملا صاحب خپله د لومړني اقدام او توکل په اړه په یوه تقریر کې ویلي:زه په یوه مدرسه کې وم، یوه کوچنۍ مدرسه مو جوړه کړې وه، ۱۵ یا ۲۰ انډیولان به په کې وو او موږ سبق وایه.دا دځمکې سر ټول فساد ونیو. قتل و قتال، چور او چپاول و وطن فساقواو فجارو ونیو. تېره وضعه خو تاسو ته معلومه ده هغه چې خلکو تصور نه شوای کولای چې اصلاح به په څه شي راځي. نو ما سبق وایه او د حالاتو په باره کې به مې تصور واهه. نو که ما یوازې هغسې تصور وهلی دا دلیل زما لپاره کافي و چې (لایکلف الله نفسا الا وسعها) ځکه د حالاتو په اړه له تصور پرته نور څه زما په قدرت کې نه و. خو ما په الله تعالی باندې توکل محض وکړ، توکل محض ډېر زور غواړي خو توکل محض ناکامي نلري.

شرعي فتوی

ملا محمد عمر مجاهد چې د یوه واقعي مؤمن په حیث د دین احکامو ته ملتزم سړی و شریعت یې په خپل فردي او اجتماعي ژوند کې تر ټولو ستر او غالب اصل ګاڼه. نوموړي د خپلې واکمنۍ په مهال هم حکومتي اقدامات لومړی په شریعت عرضول او د حنفي فقهې له علماء کرامو او مفتیانو به یې د جواز او نه جواز پوښتنه کوله او تر هغو چې به یې د جواز فتوی نه وه ترلاسه کړې اقدامات یې نه کول. د معاصرې دنیا د سیاسي افرادو او ډلو زیاتره پریکړې له ځاني عقل او هوس، مادي ګټو او یا هم تحقیقاتي منابعو (تینک تانکز) څخه سرچینه اخلي او د الله تعالی دین او شریعت ته د کومې معتبرې او ټاکونکي مرجع په نظر نه ګوري. خو ملا صاحب به شاید د دې زمانې یوازینی حاکم و چې الهي شریعت ته یې د تر ټولو مقدم او معتبر مرجع په نظر کتل او هر اقدام یې لومړی په شریعت تائیداوه.

ملا محمد عمر مجاهد د قیام له پیل څو ورځې وړاندې د پنجوایي زنګاوات ته رهي شو تر څو د سیمې له ستر عالم او قاضي مولوي سید محمد صاحب څخه د خپل اقدام په اړه فتوی یا شرعي اجازه تر لاسه کړي. مولوي سید محمد(چې په پاسني مولوی صاحب یې شهرت درلود) اصلا د غزني ولایت د ګیلان ولسوالی اوسیدونکی و. نوموړی جید عالم او د شوروي ضد جهاد په مهال د کندهار ولایت عمومي قاضي و چې د خپلو جدي اقداماتو له امله یې په ټولو جنوبي ولایاتو کې شهرت درلود. نوموړي تر دې مهاله د پنجوایي په زنګاوات کې محکمه ساتلې وه او د سیمې خلکو او مجاهدینو یې د قاضي او مشر عالم په حیث درناوی کاوه.

ملا ګل اغا آخند چې په دې سفر کې له ملا صاحب سره ملګری و وایي ملا صاحب چې مولوي عبدالصمد هم ورسره و د مولوي پاسني صاحب محکمې ته ورغلل. هغه ته یې ټول جریان بیان کړ چې فساد عام شوی، ورځ تر بلې فتنې او مظالم زیاتیږي، د مظلوم غږ څوک نه اوري او قسماقسم ظلمونه او جنایات ترسره کیږي. موږ د دې ظلمونو د مخنیوي لپاره د اقدام اراده لرو ستاسو مشوره راته څه ده؟ مولوي پاسني صاحب وویل چې دا مهمه مسئله ده زه به سبا څو نور علماء هم راوغواړم بیا به خپل نظر درکړم. سبا یې مولوي عبدالخالق صاحب، مولوي شاه محمدصاحب او یو تن بل عالم را وغوښتل او تر مازدیګره یې بحث وکړ. مازدیګر یې چې د ملا صاحب له اقدام سره موافقت وکړ او د فساد په وړاندې د هغه مبارزه یې یو ضروري اقدام وباله، نو ملا صاحب ورته وویل چې تاسو علماء کرام هم راسره له پیله ملګري شئ نو به زموږ صف له اوله تقویه شي.

مولوي پاسني صاحب ورته وویل چې موږ به له اوله درسره علنا نه دریږو ځکه که خدای مکړه ستاسو حرکت ناکام شي نو بیا خو موږ علماء غیر مسلح او بې دفاع خلک یو، بیا به ټوپکیان د هر عالم کور ته ولاړ وي بې عزته کوي به یې او سزا به ورکوي. نو ښه دا ده چې موږ تر هغو خپل ملاتړ پټ وساتو، چې تاسو الله تعالی کامیاب کړي له هغه وروسته به په پوره قوت ستاسو د داعیې ملاتړ وکړو او عملا به درسره ودریږو. مولوي پاسني صاحب او نورو علماء کرامو وروسته په همدې وعده وفا وکړه او له

اسلامي تحریک سره په پوره اخلاص ودریدل. نوموړي د کندهار له فتحې وروسته د کندهار ولایت د مرافعې محکمې د رئیس په حیث دنده پیل کړه او د امریکا د یرغل تر وخته په همدې وظیفه پاته شو.

ملا صاحب چې له محکمې رخصت واخیست نو له خپلو دوو تنو ملګرو سره د کندهار د تکړه مجاهد شهید لالا ملنګ د ملګرو مرکز ته ورغی چې اوس یې مشري د ملا محمد اخند په غاړه وه، په دې مرکز کې یې ملامحمد اخند، معلم فداء محمد او د کندهار څو نور مجاهدین ولیدل او خپله خبره یې ورسره شریکه کړه. هغوی ټولو په ډېر اخلاص ډاډ ورکړ چې تاسو کار پیل کړئ موږ درسره یو. همدلته له شپې تیرولو وروسته ملا صاحب بیرته د سنګ حصار خواته رانږدې شو. دلته یې یو ملګری ملا ګل اغا د خپلې مدرسې په خوا رخصت کړ او موټر چې د میوند د حاجي بشر و هغه یې هم د کشک نخود په خوا رخصت کړ او خپله له مولوي عبدالصمد سره په ګډه یې په زنګاوات، تلوکان، مشان او د پنجوايي په نورو کلیو کې د کلیوالو مدرسو د طالبانو په لیدلو پیل وکړ.

د فساد په وړاندې د پیل شوې مبارزې شرعي حیثیت

د افغانستان د اسلامي امارت مخالفین په طالبانو تور لګوي چې دوی د یوه مشروع نظام په وړاندې خروج کړی و او د دوی قیام شرعي توجیه نه درلوده. په دې ادعا کې یوه خبره واضحه ده هغه دا چې د تنظیمي دوران د وخت په ذات البیني جګړو بوختو ټوپکیانو ته په هیڅ دلیل د مشروع نظام نوم نه شي ورکول کیدلای. واقعیت دا و چې هغه مهال افغانستان اصلا یو داسې نظام نه درلود چې په اکثره هیواد حاکم وي، د فساد مخه ونیولی شي او د مسلمانانو حقوق تأمین کړي. بلکې په هیواد باندې بشپړه ملوک الطوایفي حاکمه وه چې هر قومندان او پاټکمار په خپله ساحه کې خودسره واکمن و.

دا چې د ملا محمد عمر مجاهد په مشرۍ د طالبانو قیام شرعا څه حیثیت درلود په دې اړه درته د هغه فتوی ځینې برخې را نقلوو چې د ۱۳۷۳ لمریز کال د د دلوې په ۲۷ مه په ک:ا.هار کې چاپ شوې او نوم یې دی (افتاء العلماء في جهاد الطلباء)

دغه فتوی چې په ۴۰ مخونو کې په کتابي شکل چاپ شوې په پیل کې یې لولو (اولا باید دا خبره معلومه سي چې رفع او دفع د منکراتو او مخ نیول د ظلم او چور وچپاول، او لاسونه بندول دجنایت کارانو، زناکارانو، قاتلانو، قطاع الطریقو او لوطیانو څوک کولای سي او د چا وظیفه ده؟ په سلطان پورې خصوصا اړه لري یا یې نه لري؟ آیا یوه ډله او جماعت د مسلمانانو که قدرت ولري او یو څوک مشر او سرپرست ولري. آیا دوی کولای سي چې د دغه رنگه مظالمو او جنایاتو او ناروا کارونو چې د ټول اسلام او مسلمانانو ضرر عام، بدنامي، خرابي، بي عزتي او د قراني احکامو محو کول او ورکول دي.مخنیوی وکړي؟

عن انس رضی الله تعالی عنه قال قال رسول الله صلی الله علیه وآله و صحبه وسلم: انصر اخاک ظالما او مظلوما. قالوا هذا ننصره مظلوما فکیف ننصره ظالما؟ قال تأخذه فوق یدیه.رواه البخاري.و فی العینی کلمة فوق مقحمة او ذکرت اشارة الی الأخذ بالاستعلاء و القوة.. الخ عینی ۲۹۰/۱۲

د مضمون خلاصه دا چې ظالم دې تر لاس ونیول سي یعني په زور، قوت، قدرت او طاقت سره دې د ظلم څخه بند او منع سي او مظلوم دې د ظالم له ظلمه خلاص کړل سي. په هر څه طاقت او قدرت سره چې وي. په فیض الباري شریف کې فرمایي: ان الدنیا باسرها کالسفینة الواحدة جلس فیها کل مسلم و کافر، مطیع و عاص. فاذا فشت فیهم المعصیة فلم یأخذه احد ید احد هلکوا جمیعا لا محالة. فیض الباري ۳۴۴/۳

خلاصه د مضمون دا چې دنیا په شان او مثال د یوې کښتی ده. مسلمان او کافر، نیک او بد هم په دغه کښتي کې ناست او سپاره دي.هرکله چې معصیت او جنایت ډېر سي او څوک د گناهگار او جنایت کار لاس ونه نیسي نو ټول به هلاکیږي خامخا.

وهکذا ابوحنیفة رضی الله تعالی عنه یقول(و کذالک الامر بالمعروف و النهی عن المنکر بالسلاح لایصلح بواحد و انما یصلح بالسلطان او ممن کان له علی ذالک اعوان صالحون و رجل یرأس علیهم مأمون علی دین الله الخ) احکام القرآن لمولانا تهانوي رحمه الله ۵۳/۲

خلاصه دا چې حضرت امام الأئمة امام ابوحنیفة رضی الله تعالی عنه فرمایي: ظالمان، جنایت کاران د ظلم او جنایت څخه راګرځول او په ښو اعمالو باندې امر کول په زور او قوت د جهاد او اسلحې دا کار په یوه نفر نسي کیدلای بلکې دا کار په سلطان کیږي او یا په هغه ډله او جماعت د مسلمانانو چې اعوان او ملګري صالحان ولري په دغه کار او عمل کې او همدغه جماعت یو مشر دیندار خاوند د امانت په دین کې د خدای پاک ولري. حاصل دا که نن ورځ طالبان حضرات قوت او طاقت لري او ښه صالحان ملګري او دیندار مشر ولري نو کولای سي چې همدغه عمل ته ادامه ورکړي. والله اعلم

دغه شرعي فتوی چې نور هم ډېر شرعي دلائل په کې عرض شوي د وخت د جابرانو او خودسره ټوپکیانو په مقابل کې د طالبانو اصلاحي قیام یې نه یوازې مشروع بلکې د مسلمانانو د تحفظ لپاره یو لازمي امر بللی دی. د فتوی په پای کې د کندهار او شاوخوا سیمو مشهورو علماء کرامو لاسلیکونه کړي لکه مولوي سید محمد مشهور په مولوي پاسني، مولوي عبدالعلي دیوبندي، مولوي محمد شفیع،مولوي محمد قاسم، مولوي محمد هارون، مولوي عبدلسلام، مولوي عبداللطیف اخندزاده، مولوي محمد اسلم، مولوي عبدالرزاق، مولوي عبدالغني او نور علماء کرام. دغه فتوی د ملا محمد عمر مجاهد لخوا هم تائید شوې او هغه هم وروستهاندې په پای کې لاسلیک کړی دی. په دې سربیره همدغه شرعي فتوی وروسته د افغانستان په سطحه اکثرو مخورو علماء کرامو تائیده کړه او د حاکم فساد او فتنو په وړاندې د ملا محمد عمر مجاهد قیام یې د وخت ضرورت او د هیواد او ملت د نجات لپاره یو شرعي او ضروري اقدام وباله.

دغه فتوی د کندهار له نیولو وروسته د اطلاعاتو او کلتور ریاست لخوا چاپ شوې او د تحریک د پیل د موضوع نه علاوه، د وسلو ټولولو، د باغیانو سره د جګړې او داسې نور موضوعاتو په اړه هم شرعي دلائل په کې راغلي دي.

لومړنی عملي اقدام

د ملا محمد عمر مجاهد لخوا د طالبانو د اسلامي تحریک د قیام لومړنی ګام د کلیوالو مدرسو (دائرو) د طالبانو لیدل او د مبارزې لپاره د هغوی نومونه لیکل و. په دې اړه ملا

صاحب یوه وینا کړې چې خلاصه یې دا ده: خلک به وایي چې دا تحریک له څه وخته او په څه شکل را روان شوی دی؟ له کومې خوا حمایه کیده، د چا لخوا ترتیبیده او د چا لخوا روزل کیده؟؟ د دې تحریک ابتداء داسې وه چې ما په مدرسه کې کتاب کت کړ، زه وم او یوبل ملګری مې راسره و، له سنګ حصار نه پیاده زنګاوات ته (تر رود) پورې وتو. په زنګاوات کې یوه سړي موټر سایکل راکړ سرور نومیږي د تلوکان دی، له هغه ځایه تلوکان ته لاړو، زه وم او بل مولوي صاحب (مولوي عبدالصمد) تر شا راسره سپور و. نو سهار مو شروع پر وکړه یوې دایرې ته ورغلو څوارلس کسه طالبان هلته اوسیدل، سره راټول مو کړل او ورته و مو ویل چې دا د خدای دین پایمال شو،فساقو او فجارو ټولو منطقه ونیوله، چور چپاول روان دی، پر عام ډامبر باندې د خلکو ناموس کښته کیږي، د خلکو مالونه کښته کیږي، د دغه فساد مقابله یوازې په مرده باد او زنده باد باندې نه کیږي، موږ را ولاړیږو، د خدای د رضا لپاره، نو که څوک خدمت کوي له موږ سره دې شي خو دا خبره ده چې سبقان به پریښودل کیږي او بل دا چې چا د یوې افغانۍ یا ډوډۍ وعده هم نه ده راکړې، پر دا وطن به سوال کوو پر مسلمانانو به ګرځو که چا راکړه که یې رانکړه.

او دا کار د یوې ورځې یا هفتې او کال هم نه دی، بل دا چې دا فاسق او فاجر د سختې ګرمې په غرمه کې په خپل سنګر باندې ناست وي او په علانیه د الله تعالی دښمني کوي نو موږ او تاسو چې د خدای دین د ځان بولو ولې د دین دفاع په علانیه نه شو کولای؟ دومره غفلت نه دی په کار او نه بې غیرتي په کار ده.

بل مو دا ورته وویل چې سبق به پاتې کیږي نه یوه افغانۍ شته او نه هم وسله هغه به په سوال پیدا کوو نو په داسې حال کې یې کوئ او که یې نه کوئ؟؟

په دې څوارلسو کسانو کې یوه لا والله که ویلي وي چې په دې شکل یې زه کوم، ویل یې زموږ خو سبقونه دي که د جمعې په شپه کار و کوو یې او کنه نه یې کوو. ما ورته وویل چې له جمعې وروسته به یې څوک کوي؟؟ خدای شاهد دی چې دا خبره همداسې وه او زه په محشر هم د دې شاهدي اداء کوم.

نو که ما دا یوه دایره (کلیواله مدرسه) کافي بللې وای نو به مې نورې وربانډې قیاس کړې وای او بیرته به راتلم خپلې مدرسې ته. خو ما هغه چې له الله تعالی سره وعده کړې وه پر هغه وعده مې وفا وکړه نو الله تعالی بیا راسره دا معامله وکړه.

نو دغه مدرسه مې پرېښودله او راغلم بلې مدرسې ته هلته اوه کسه طالبان وو. هغو ته مې هم په هماغه شکل خبره وکړه او هغو ټولو اوو واړو خپل نومونه راسره ولیکل. دا داسې نه وو چې دا لویان او هغه نور کوچنیان و دا ټول یو امت دی خودا یو داسې حکمتي کار او یوه امتحاني دوره وه چې په اول وار زه ورسره مخامخ وم. نو په همدې ترتیب مو شروع وکړه تر مازدیګره مو ۵۳ کسه طالبان برابر کړل).

ملا صاحب او ملګري یې مولوي عبدالصمد هرې حجرې ته په ورتګ سره طالبانو ته موضوع تشریح کوله او بیا یې ورته ویل چې څوک اماده دي تر څو د الله تعالی د دین د نفاذ او د فساد او فتنو د محو کولو لپاره په جهاد کې شرکت وکړي. هرڅوک چې اماده وي موږ ته دې خپل نومونه را ولیکي او په دې دې هم ځان پوه کړي چې دا لاره یوازې د قربانۍ لاره ده، موږ یوازې په الله تعالی توکل کوو او قیام پیلوو، کیدای شي موږ په دې لاره کې شهیدان یا ټپیان شو او ظالمان راباندې غالب شي، موږ به دغه ټول خطرات فرضوو او بل دا چې سبقونه او بل هر کار به پرېږدو یوازې به د فساد ختمول خپله وظیفه ګڼو.

په دې ډول دوی ټوله ورځ په کلیوالو مدرسو وګرځېدل او د دوهمې ورځې په مازدیګر چې ملا صاحب بیرته سنګ حصار ته خپلې مدرسې ته راستنېده د ۵۳ کسانو لیست یې ترتیب کړی و او هغوی وعده کړې وه چې سبا به په سنګ حصار کې د ملاصاحب مدرسې ته ځان رسوي او بیا به له هغه ځایه حرکت پیلوي.

ملا صاحب مدرسې ته په را رسیدو خپلو ملګرو او طالبانو ته هم همدا خبره وکړه او خپل شرایط یې ورته بیان کړل چې بالاخره له څو تنوکشرانو طالبانو پرته ټولو نومونه ولیکل. دا وخت له ملا صاحب سره د خپل مرکز په ډیپو کې له لس میله کمه اسلحه وه حال دا چې سبا لسګونه طالبان راتلل چې باید مسلح شوي وای. قومندان حاجي بشر چې یو جهادي قومندان او پیسه دار شخص و او دا مهال یې د میوند ولسوالی

مرکز په تصرف کې و څرنگه چې په سیمه کې یې فساد او گډوډي نه خوښېده نو له پخوا یې د سیمې د امنیت ساتلو په موخه وعده کړې وه چې که هر چا د سیمې د امنیت او د ټوپکیانو له ضرره د خلکو دساتلو په مقصد یو ترتیب او تشکیل جوړ کړ نو د وسلو او وسایطو اکمالات یې زه کوم.

ملا صاحب د طالبانو له راغونډلو وړاندې له حاجي بشر سره لیدلي و او خپله خبره یې ورسره شریکه کړې وه. د مدرسو طالبان تر خپل منځ له مشورې وروسته په شپه کې را روان شوي وو او د شپې ناوخته یې د ملا صاحب مدرسې ته ځان راورساوه. له زنگاوات، تلوکان، مشان او نورو سیمو نه د راغلیو طالبان شمیر له پنځوس تنو زیات وو.

د ملا صاحب د مدرسې یو تن استاد مولوي عبدالرحمن صاحب چې له مدرسې یو څه لرې کلي کې یې امامت درلود او د ورځې به د تدریس لپاره مدرسې ته ورته. په دې سهار یې چې کله په خپل مسجد کې لمونځ وکړ نو د عبدالغني په نوم یوه کلیوال ورته عجیبه خوب بیان کړ. کلیوال مولوي عبدالرحمن ته وویل: بېگا چې د جمعې شپه وه خوب مې لید چې ستاسو مدرسې ته د ملایکو لویه ډله راغلي وي، ملایکو سپینې جامې اغوستې وې، پاسته لاسونه یې وو او ډېر نوراني ښکارېدل. دا چې ملا صاحب د طالبانو د راغونډلو ټول ترتیب له عامه خلکو پټ جوړ کړی و او پرته له محدودو ملگرو یې څوک وربانده خبر نه و د کلیوال دا وړ خوب په رښتیا هیښوونکی و. مولوي عبدالرحمن چې وروسته دا خوب ملا صاحب ته ووایه د نوموړي په خپلو مبارزه باور نور هم پوخ شو.

ملا صاحب سهار وختي دوه تنه د میوند ولسوالي مرکز کشک نخود ته واستول تر څو حاجي بشر ته خبر ورکړي چې طالبان در روان دي، خپله یې د خپلې جبهې د وسله تون پنځه میله وسله ۳ کلاشینکوف، ۱ راکټ او ۱ خفیف ماشیندار په طالبانو ووېشل. نورو طالبانو چې وسلې ورسره نه وې، د ونو له لرگیو یې ډانگي پرې کړل او ځانونه یې وربانده وسله وال کړل، شپه وروسته د حاجي بشر دوه موټر (هینو او ډاټسن) راورسیدل طالبان په کې سپاره او د میوند مرکز کشک نخود ته لاړل.

یو ځل بیا میوند

میوند د کندهار ښار لویدیځ ته پراخه ولسوالي او افغانستان د تاریخ یوه پیژندویه سیمه ده. میوند په لومړي ځل هغه وخت مشهور شو کله چې په افغانستان د انګریزي استعمار د دوهم یرغل په مهال په دې سیمه کې افغان مجاهدینو انګریز لښکر ته په یوه مخامخ جګړه کې درنه ماتې ورکړه.

په ۱۸۸۰ میلادي کال کې چې کندهار ښار د انګریزانو تر سلطه لاندې و افغان شاهزاده ایوب خان له هرات څخه یو لوی لښکر را روان کړ تر څو له انګریزانو کندهار ونیسي. په کندهار کې انګریزي سرلښکر جنرال پریمروز د جنرال باروز په مشری پیاده لښوا او د جنرال نټل په مشری ۳۵۰ سپاره د ایوب خان د مخنیوي لپاره ګرشک ته ولیږل. د جولای په سخته ګرمي کې انګریز عسکر او افغان غازیان د میوند په یوه سوزنده صحرا کې سره مخامخ شول او سخته جګړه ونښته. انګریزانو د توپونو او وسلو درلودو له امله په لومړي سرکي ډیرمجاهدین شهیدان کړل (چې اوس هم په هغه سیمه کې د میوند د شهیدانو په نوم مشهوره هدیره موجوده ده) او نږدې و چې افغان غازیان مات کړي، خو د جګړې په وروستیو شیبو کې د یوې افغانې مجاهدې (ملالی) تحریضي-ټپې افغان غازیانو ته نوې روحیه ورکړه چې په پریکنده برید یې انګریزي لښکر ته تاریخي شکست ورکړ. د انګریزي منابعو له قوله په دې جنګ کې د انګریز لښکر ۹۶۹ عسکر ووژل شول چې ۲۹ تنه یې افسران وو، ګڼ شمیر نور ټپیان او ډېر وسائل یې پاته شول، د افغانستان تاریخ د انګریزانو تلفات تردې هم زیات ښیي. څرنګه چې سردار ایوب خان د جګړې په مهال د افغان لښکر مشر و نوموړي ته د همدې فتحې په ویاړ د غازي لقب ورکړل شو. دې جنګ د میوند، ملالۍ او ایوب خان نومونه د افغانستان د تاریخ برخه کړل. په همدې نومونو د هیواد په بیلابیلو سیمو کې واټونه، نشریې او تعلیمي اداري ونومول شوې. د ظاهر شاه د حکومت په دوران کې د میوند په مرکز کشک نخود کې یوه لویه لیسه جوړه شوه او نوم یې ورباندې (د غازي محمد ایوب خان عالي لیسه) کیښود.

د غازي ایوب خان لیسه د شوروي یرغل په جگړه ایزو کلونو کې سقوط شوې وه او چا پکې درس نه وایه، په تنظیمي دوران کې هم لیسه همداسې خالي ولاړه وه، خو اطاقونه یې نسبتا روغ وو. ملا محمد عمر مجاهد او ملگري طالبان یې چې له سنگ حصار څخه د میوند مرکز کشک نخود ته راغلل. دا چې دلته یې کوم معلوم د میشت ځای نه درلود په لومړي ځل یې د غازي ایوب خان په لیسه کې واړول او همدا یې لومړنی مرکز شو.

په دې ډول میوند یو ځل بیا د افغانستان تاریخ ته نوی باب ور اضافه کړ، د طالبانو تحریک چې بیا ترې اسلامي امارت ورغېد، پیل یې هم له میونده و (هغه مهال ژړۍ ولسوالي نه وه جوړه او سنگ حصار د میوند مربوط و) او لومړنی مرکز یې هم د میوند په مرکز کشک نخود کې د میوندي اتل غازي محمد ایوب خان په لیسه کې جوړ شو.

له پاټکیانو سره د نرم او گرم چلند پیل

ملاصاحب د ۱۳۷۳ هجري شمسي کال د اسد په میاشت کې چې د ۱۹۹۴ میلادي له اگست سره سمون خوري، له خپلو ۵۴ تنو ملگرو سره چې یوازې پنځه تنه یې مسلح و کشک نخود ته راغی او په غازي ایوب لیسه کې یې واړول. قومندان حاجي بشر له دری سره د څلویښت میله کلاشینکوفونو، څو ثقیلانو، دوو موټرو او ۳۰ لکه افغانیو نقدي مرسته وکړه. حاجي بشر چې مالداره سړی او د طالبانو د تحریک مخلص و وروسته یې طالبانو ته سل میله وسله په نغدو پیسو هم رانیوله او ورېې کړه.

ملا صاحب او ملگرو طالبانو یې په لومړي ورځ د میوند د مرکز واک په لاس کې واخیست او د لویې لارې امنیت یې ټینگ کړ. په سبا طالبان لاړل له کشک نخود نه لویدیځ خواته په ملنگ کاریز سیمه کې د قومندان ابراهیم په نوم د یوه ټوپکوال پاټک یې ټول کړ او خپله قومندان یې د ریگ په خوا پسې واخیست. په دې سره د پاټکونو د ټولولو سلسله عملا پیل شوه. په همدې ورځ ملا صاحب په خپل تحمل سره د لومړي ځل وینې تویېدنې مخه ډب کړه. د ملک خدایداد په نوم د کلا شامیر یو قومندان چې ټوپکیان یې هم ورسره وو. کشک نخود ته راغلل او له طالبانو سره یې لفظي شخړه پیل

کړه، له لفظي شخړې نه خبره د مرمیو تیرولو ته لاړه. خو ملا صاحب په قومندان چې طالبانو ته یې بدې ښکنځلې کولې غیږ راتاو کړه او د طالبانو له منځه یې ویوست.

په میوند کې د طالبانو د قیام اوازه د لویې لارې موټر چلوونکو تر لرې علاقو ورسوله او له هرځایه د طالبانو دراتګ او له تحریک سره د پیوستون سلسله شروع شوه. پنځلس ورځې بعد ملاصاحب طالبان په عمومي سرک د کندهار ښار پخوا راتشکیل کړل. د سنګ حصار په برابر یې په عمومي سرک د سپین مسجد په سیمه خپل دوهم مرکز جوړ کړ. دا مهال د طالبانو د راتګ لړۍ لا زور واخیست او هر ورځ لسګونه نوي طالبان راتلل. د کندهار وتلی قومندان ملامحمد اخند له تحریک سره وصل او خپل ټوله وسله یې وروسپارله. د سنبلې د میاشتې په دوهمه نیټه (۱۷ / ۳ / ۱۴۱۵ هـق) ملا صاحب د سرزورو پاټکیانو داروخان او صالح د شړلو لپاره لومړني عملیات پلان کړل. دغه پاټکیان چې په نرمه خبره یې ځنځیران نه ټولول له سنګ حصار څخه ختیځ اړخ ته د پاشمول په استقامت یې پاټکونه او پوستې درلودې. ملا صاحب له سل تنه زیات طالبان دوه تشکیله کړل، لومړۍ ډله یې د مولوي عبدالصمد په مشرۍ د داروخان په پوستو د برید لپاره واستوله او خپله له لسګونو طالبانو سره یوځای د صالح په پاټک او پوستو د برید لپاره روان شو. دوی په شپه کې په کلیوالو سیمو کې پاشمول ته ووتل او د لوی سرک خواته ورپورته شول. له دارو خان سره دوه ورځې ډزې تبادله شوې او صالح پرته له جګړې څخه په دوهمه شپه خپلې پوستې تخلیه کړې وې. وروسته دارو خان هم د تیښتې لاره ونیوه او پاشمول د طالبانو لاس ته ولوېد.

ملا جمعه خان چې د میوند د ګرماوک اوسیدونکی دی او د پاشمول په دې جنګ کې یې شرکت درلود وایي چې د پاشمول د نیولو په ورځ د سیمې کلیوال، ځوانان او ځو تنه ماشومان چې مالونه یې پوول زموږ خواته راغلل. دوی ډېر خوشاله وو او ویل یې ښه شول چې دغه ټوپکیان مو پسې واخیستل. دې خلکو وویل چې دا داسې ظالمان وو چې موږ خپله ځو ځله وژل شوې ښځې لیدلي دي چې د پوستو شاته کندو کې به یې غورځولې وې او بیا به کلیوالو پیدا او دفن کړې.

له پاشمول وروسته طالبان وتوانیدل چې له سنځري او شاه اغا دوراهي څخه هم پاټکونه ټول کړي او پرته له جګړې ځايي ټوپکيان حبيب الله جان، نادرجان او نور پسې واخلي. له دې وروسته طالبان د حزب اسلامي له قومندان سرکاتب سره مخامخ شول. نوموړي پاټک پورته نه کړ خو طالبانو ته يې لار ورکړه چې د کندهار ډنډ سيمې ته تېر شي او هلته د ملا نقيب او استاد عبدالعليم د جنګي کرښو تر منځ خپل مرکز فعال کړي.

په دې مهال د ملا صاحب پاليسي تر ډېره سوله ايزه او دعوتي پاليسي-وه چې بيا يې د ټوپکيانو پوستو ته ورته او دعوت يې ورکاوه چې د ولس له ځورولو څخه لاس واخلي. طالبان چې د ۱۳۷۳ لمريز کال د سنبلې په لومړۍ اونۍ کې ډنډ ته رارسيدلي وو د ميزان تر پنځلسمې (څه باندې يوه مياشت) وخت يې ټوپکيانو او پاټکيانو ته په دعوت او مرکو تېر کړ تر څو له عامه لارو څخه ځنځيرونه په خپله ټول او د ولس له ځورولو لاس واخلي. ملا صاحب د کندهار ښار له قومندانانو لکه سرکاتب، عبدالعليم، اميرلالي او نورو ټولو سره مخامخ وليدل او خپل داعيه يې ورته وړاندې کړه. د کمونيزم د وخت پاتې شونی قومندان منصور چې د غره په کلي کې يې مرکز و او د ترنک له پله سره يې ځنځير اچولی و. ملا صاحب يې مرکز ته ورغی او پوه يې کړ چې ځنځير ټول کړي. له کندهار ښار او اطرافو علاوه د پاټکوالو بل عمده مرکز د سپين بولدک سرحدي ښارګوټی و. دلته هم په لويه لاره ډېرې پوستې او ځنځيرونه لويدلي وو او هر ډول ظلم و اذيت روان و. ملا صاحب د بولدک د ځينو مخلصو مجاهدينو لکه ملا خالقداد او ملا دوست محمد په توسط خپل دعوتي کار بولدک ته وغځاوه. د بولدک قومندانانو ته يې خپله غوښتنه وړاندې کړه چې ځينو ومنله خو د محمدنبي او اختر محمد په نوم د بولدک څو عمده قومندانان له ټوپکوالۍ لاس په سر نه شول.

په ډنډ کې څه باندې يوه مياشت د طالبانو مرکزيت چې په ترخ کې يې کومه جګړه هم پېښه نه شوه، د طالبانو تحريک ته خورا قوت او نظم وروباښه. په همدې مرحله

کې د نورو ولایاتو او سیمو څخه د تحریک سره د ملګرتیا لپاره د طالبانو د راتګ لړۍ تر پخوا زیاته شوه او د کندهار یو شمیر وتلي جهادي اشخاص لکه ملامحمد رباني،[۱] ملا محمد غوث، ملا بورجان اخند،[۲] ملا نورالدین ترابي او د روس ضد جهاد د مهال

(۱) مرحوم ملا محمد رباني د ملا امیر محمد زوی په ۱۳۷۷ هـ ق کال کې د کندهار ولایت په کې په یوه علمي خاندان کې زیږیدلی و. د کشرتوب او ځوانۍ عمر یې د دیني علومو په زده کړه کې تیر کړی و. ملا محمد رباني (چې په حاجي معاون صاحب یې شهرت درلود) د شوروي ضد جهاد په کلونو کې د مولوي یونس خالص صاحب په اسلامي حزب کې شمولیت درلود او د مجاهدینو په عبوري حکومت کې یې د حج او اوقافو د وزارت مرستیالی دنده هم اجراء کړې وه. د ملا محمد عمر مجاهد په مشرۍ د اسلامي خوځښت له پیل سملستي وروسته نوموړی د دې خوځښت سره مل شو او کله چې پلازمینه کابل د طالبانو لخوا فتحه شوه، نوموړی د سرپرستۍ شوری رئیس او وروسته د رئیس الوزراء په حیث وټاکل شو. حاجي معاون صاحب د اسلامي امارت دوهم بانفوذه مشر و چې په ښه علم، ښو اخلاقو، حلم، تواضع، هوښیاری او تقوی یې شهرت درلود. نوموړی د سرطان د سختې ناروغۍ په سبب د ۱۴۲۲ هـ ق کال د محرم د میاشتې په لومړۍ نیټه وفات شو. انا لله و انا الیه راجعون

(۲) شهید ملا امین الله چې په ملا بورجان آخند یې شهرت درلود د ملا محمد صادق زوی په ۱۳۷۹ هجري قمري کال کې د کندهار ولایت د پنجوایي ولسوالۍ په تلوکان سیمه کې زیږیدلی و. ملا بورجان د کشرتوب عمر په دیني زده کړو کې تیر کړی و او د کمونیزم ضد جهاد په کلونو کې نوموړی د یوه وتلي او پیاوړي مجاهد په حیث پیژندل کیده.

د اسلامي امارت له قیام سره نوموړی له پیله د دې خوځښت ملګری و، په ډیرو جګړو کې یې د مجاهدینو مشري وکړه، د ملا بورجان آخند په مشرۍ تر ټولو مشهور فاتحانه عملیات هغه و چې د پکتیا له ختیځو سیمو یې پیل کړل، د لوګر ولایت ازره، ورپسې یې د ننګرهار حصارک او بیا جلال اباد ښار ونیو. له دې وروسته یې لغمان او کونړ ولایتونه تر تصرف لاندې راوستل او کله یې چې د کابل د نیولو فاتحانه عملیات پیل کړل، عملیات بریالي او کابل فتحه شو، خو ملا بورجان آخند به همدې جګړه کې د وریښمین تنګي په سیمه کې د ۱۳۷۵ هجري لمریز کال د میزان په دریمه د شهادت لوړ مقام ته ورسید. ملا بورجان آخند چې د کابل فاتح لقب یې د نوم برخه ګرځیدلې د اسلامي تحریک له مخکښو شخصیتونو څخه و چې په همدې لار کې د شهادت جام نوش کړ.

ځيني نور مخور اشخاص د طالبانو له تحريک سره ملګري شول. د طالبانو په صف کې د پخوانيو مخورو مجاهدينو شموليت او رهبرۍ ته رسيدلو هغه انګيرنه په نطفه کې خنثى کړه چې وروسته وربانديې د طالبانو مخالفينو ژبه ټکوله او ويل به يې چې طالبان له پخواني جهاد سره تړاو نلري بلکې د مجاهدينو د ځپلو لپاره راپورته شوي دي.

په همدې وخت کې ملا محمد اخند[1] د تحريک د عمومي نظامي قومندان په حيث وټاکل شو. کله چې له ټوپکيانو سره د څو اونيو دعوتي خبرې بې نتيجې شوې او د بولدک ځينو ټوپکيانو د جنګ خبرې پيل کړې، د ميزان د مياشتې په ۱٦ مه نيټه (۳ / ۵ / ۱۴۱۵ هق) ملا صاحب او ملا محمد اخند په بولدک د عملياتو پريکړه وکړه.

د عملياتو د تطبيق لپاره عمومي قومندان ملا محمد آخند، ملا عبدالخالق آخند، ملا حميد الله اخند او بل د ملا محمد رباني آخند ملګرى ملا محمد او ورسره نور طالبان انتخاب شول.

---

(۱) ملا محمد آخند د مولوي عبدالواحد زوى په ۱۳۸۲ هجري قمري کال کې د کندهار ولايت د ارغنداب ولسوالى په منار کلي کې په علمي خاندان کې زيږيدلى دى. دشوروي يرغل په مهال ملا محمد اخند د کندهار د وتلي مجاهد شهيد لالا ملنګ په جبهه کې جهاد شروع کړ. دغه جبهه چې د ستر مجاهد مولوي محمد يونس خالص صاحب د تنظيم مربوط وه، د اسلامي امارت څو تنه نور مشران لکه ملا محمد حسن رحماني، سيد عبدالله آغا (تورک آغا) ملا حيات الله آخند (حاجي لالا) او ګڼ نور مخور مجاهدين له همدې جبهې څخه وو. د طالبانو د اسلامي تحريک له پيل سره نوموړي د خپلې جبهې ټوله وسله تحريک ته وقف کړه او خپل مجاهدين يې هم د اسلامي امارت په صفونو کې استخدام کړل. له همدې خايه نوموړى د اسلامي تحريک د لومړني نظامي قومندان په حيث وټاکل شو. د ملا محمد اخند په مشرۍ د بولدک ولسوالي او بيا د کندهار ښار فتحه شول، وروسته نوموړي په هلمند، فراه او نيمروز کې هم له مخالفينو سره ډېر جنګونه وکړل تر دې چې د ۱۳۷۴ لمريز کال د سنبلې په ۱۲ مه نيټه د هلمند په شوراب دښته کې له مخالفينو سره په مخامخ جګړه کې په شهادت ورسيد.

ملا محمد آخند وايي چې پلان داسې و چې له ميوند او ډنډ څخه د طالبانو له ټولو ډلگيو څخه پنځه پنځه تکړه مجاهدين وغوښتل شول. د ملا صاحب امر و چې يو هم په دې پلان مه خبروئ چې په کوم ځای حمله کوو. وروسته دغه طالبان په ژړی ولسوالۍ کې يوه خالي سرای ته انتقال شول. له هغه ځای نه په دوو هينو موټرو کې(چې يو د حاجي بشر او بل د شهيد لالا ملنگ د جبهې لخوا تحريک ته ورکړل شوي وو) طالبان ځای پر ځای شول چې په هر موټر کې تقريبا پنځوس کسان وو. د حرکت په وخت کې يې طالبان فی الجمله خبر کړل چې څرنگه عمليات لرو، په موټرو يې ټاټونه اچولي وو تر څو د لويې لارې توپکيان خبر نه شي او د عملياتو پلان افشاء نه شي.

بولدک ته له رسيدو لږ وړاندې دواړه موټران ودرول سوه، ټاټونه ورڅخه ليري کړای شول، د طالبانو عملياتي تشکيل جوړ او هر گروپ ته خپل اهداف ورپه نښه شول تر څو له رسيدو سره سم په خپلو اهدافو کار وکړي. له لږ توقف وروسته موټرو حرکت وکړ، کله چې د بولدک مرکز ته ورسيدل يو موټر د ولسوالۍ ودانی ته داخل شو او دوهم له پاټک سره ودريد، طالبان ترې ښکته شول او په ډېر کم وخت کې يې د ولسوالۍ تعمير، د امنيت گروپ، د محکمې سرای او نور مهم ځايونه تر تصرف لاندې راوستل.

په دې ورځ د بولدک ښارگوټي لويديځ اړخ طالبانو ونيو او ټوپکيانو له چوک ختيځې خوا ته شاتگ وکړ او همدلته يې مورچې ټينگې کړې. دوه ورځې نور پدې وجه جگړه ولاړه وه چې د قومي مشرانو په توسط خبرې رواني وې ترڅو سيمه بې له جنگه تصفيه شي. خو دوه ورځې بعد ماښام مهال د يوه تصادفي جنگ په پايله کې ټوپکيانو شکست وخوړ او بولدک په بشپړه توگه د طالبانو په ولکه کې راغی.

د بولدک نيول يوه لويه پيښه وه چې رسنيو سرټکی کړه او په لومړي ځل د طالبانو پاڅون مطبوعاتي شو چې د هيواد او نړۍ خلک ترې د راډيوگانو له لارې خبر شول. د طالبانو پاڅون چې شاوخوا درې مياشتې وړاندې په ميوند کې پيل شوی و دا چې د بولدک له نيولو سره په مطبوعاتو کې ياد شول د نړۍ او هيواد ځينو ناخبره ليکوالو

داسې وانګیرله چې د طالبانو تحریک له بولدکه پیل شو چې همدا بې بنسټه خبره د طالبانو په اړه په ډیرو لیکل شویو اثارو او لیکنو کې هم یاده شوې ده.

د بولدک د مکملې فتحې په سبا ملا صاحب بولدک ته راغی، له ملا محمد اخند او نورو مجاهدینو سره یې مشورې وکړې، دوی د بولدک د ښار له نیولو وروسته هم په دې نظر و چې د کندهار د مرکز ټوپکیان د خبرو په توسط له ظلم او اذیت څخه لاس اخیستلو ته تشویق کړي. په دې وخت کې د طالبانو مهم مرکز په ډنډ کې و، ملا صاحب به اکثره وخت شپه په سنګ حصار کې په خپل کور کې کوله او د ورځې به په هغه لاره ډنډ ته راته چې د سرکاتب له پاټکونو را تیریدله.

د بولدک نیولو د کندهار لوی قومندانان چې تردې وخته یې طالبان کوم مهم خطر نه باله سخت وویرول او پر دې پوه شول چې طالبان به بالاخره ددوی ځنځیران هم ورټول کړي. د بولدک له نیولو څو ورځې بعد یوه شپه د کندهار قومندانانو پټه غونډه وکړه. په غونډه کې له ملانقیب پرته ټولو قومندانانو شرکت کړی و، دوی پر دې موافقه وکړه چې باید د طالبانو په خلاف په ګډه او همغږی څوابي عملیات پیل کړي. د پروګرام له مخې سرکاتب ته دنده وسپارل شوه چې سبا سهار د طالبانو رهبر ملا محمد عمر مجاهد کله چې د سنګ حصار نه ډنډ ته ځي په لاره ورته کمین ونیسي-او له ملګرو سره یې په شهادت ورسوي. بل اړخ ته به د منصور په مشری د امیرلالي، ګل اغا، سرکاتب او نورو ټوپکیان په بولدک په ګډه برید کوي او طالبان به له منځه وړي. د طالبانو د له منځه وړلو لپاره دغه پلان د مجلس ټولو شریکانو تائید کړ او هر یوه د خپل ورسپارل شوې دندې د ترسره کولو وعده وکړه.

خو د مجلس په پای ته رسیدو لا دوه ساعته نه وو اوښتي چې ملا محمد عمر مجاهد له ټول جریان څخه خبر شو. د مجلس له منځه یو تن چې له طالبانو سره یې خواخوږي درلوده د غونډې له اختتام وروسته په نیمه شپه سنګ حصار ته لاړ او هلته یې ملا صاحب ته خبر ورور چې د سبا لپاره درته داسې پلان جوړ شوی دی.

ملا صاحب چې له ملا محمد اخند سره یې همیشنی رابطه درلوده سمدستي یې د مخابرې له لارې په ملا محمد اخند غږ وکړ چې دا وخت په بولدک کې و. هغه یې د

کندهار د لويو ټوپکيانو له ګډ پلان څخه خبر کړ او د حملې په وړاندې دفاع او د متقابل برید امر يې ورکړ. سبا ملا صاحب خپله ډله ته له تللو څخه پاتـه شـو او پـه دې ډول د سرکاتب دسيسه بې پايلې شوه. طالبانو چې لـه بولـدک څخـه د کنـدهار پخوا د وت په سيمه کې د محمد نبي پاټک يې له وړاندې ټول کړی و د حملې د دفاع لپاره نور هم مخکې شول او د انځرګي سيمه يې له سيمه ايز قومندان ولي شاه څخه پرتـه لـه جنګه ونيوله. د کندهار د ټوپکيانو قوه چې په ګڼ شمير جنګياليو، ټانګونو، توپونـو او نورو درنو وسلو سمباله وه په تخته پل يې لنګر واچاوه.

ټوپکيانو طالبانو ته حال راواستاوه چې تسليم شي کنه له خاورو سره به يې برابر کړي. خو ملا محمد اخند چې د جنګ په هنر وارد سړی و، مقابل اړخ تـه يـې فرصت ورکـړ چې خپل قهر تخليه او زور وکاروي. طالبان پـه دفـاعي حالـت کـې وو او د دفـاعي کمربند په شکل يـې د دوي مخه نيـولې وه. د کنـدهار ټوپکيـانو دري ورځـې مسلسل خپلې ټولې درنې وسلې وکارولې او بيا بيا يـې تعرضـونه وکـړل خـو کـوم پرمختـګ يـې ونکړای شو. د بولدک تښتيدليو ټوپکيانو محمد نبي او اختر محمد پدې منځ کې حمله وکړه د بولدک په لاره د مېل پل يـې ونيـو او طالبـان يـې پـه منـځ بيـل کـړل، خـو د ملا رحمت الله آخند[1] په مشرۍ طالبانو په ځوابي حمله شکسـت ورکـړ او پـه څـو موټرو سربيره يې څـو تنه بنديان او ګڼ وسايل هـم ترې ونيول. له دې جګړې سـره هم مهال

(۱) شـهيد مـلا رحمـت الله اخنـد د الحـاج مـلا فـيض محمـد آخنـد زوی پـه ۱۳۵۰ هــ ش کـال کـې د کنـدهار ولايـت د ارغنـداب ولسـوالۍ پـه جـازه کـلي کـې پـه يـوه دينـداره کـورنۍ کـې دنيـا تـه سـترګې روڼې کړې.

ملا رحمت الله اخنـد د اسـلامي تحريـک لـه لومړنيـو مهمـو جهـادي مشرانو څخه و چـې د کنـدهار ښـار پـه فتحـه، د هلمنـد پـه عمليـاتو، او دهـرات پـه فتحـه کـې مهـم نقـش درلـود. د اسـلامي تحريـک د اولنـي نظامي قومنـدان مـلا محمـد آخنـد لـه شـهادت وروسـته مـلا رحمـت الله آخنـد د هغـه پـه ځـای تعين شـو. مـلا رحمـت الله اخنـد د ژونـد پـه وروسـتيو کـې کابـل تـه نـږدې د ريشـخورو پـه سـاحه کـې د جنګـي کرښې مسؤليت درلود چې همدلته د ماين په يوه چاودنه کې شهيد شو.

طالبانو د بولدک د پښې په غره کې په هغو ډیپوګانو هم عملیات پیل کړل چې له همدغو قوماندانانو سره یې تړاو درلود، طالبانو دا ډیپوګان ونیول او د وسلو او مهماتو خورا ستري ذخیرې په لاس ورغلې.

د تخته پل په جګړه کې چې کله د ټوپکیانو تهاجمي زور وخوت نو ملا محمد اخند وربانديې د ځوابي عملیاتو پلان جوړ کړ. د ۱۱۵ په شاوخوا کې طالبان یې دوه تشکیله کړل، خپله یې د ملا رحمت الله اخند په همکارۍ د سرک لوړې خواته حمله وکړه او د ښکته خوا مشري یې ملا سراج الدین آخند ته وسپارله. دوی په تیاره کې عملیات پیل کړل، شیبه وروسته په دواړو خواوو ټوپکیانو شکست وخوړ او پرمخ تلونکي طالبان د تخته پل په مرکز کې سره وصل شول، له همدې ځایه یې ټوپکیان پسې تعقیب کړل او په شپه شپه کې یې د کندهار تر هوایي ډګره وځغلول. ملاصاحب چې ټوله شپه د مخابرې له لارې له ملا محمد اخند سره په ارتباط کې و کله چې طالبان له تور کوتل واوښتل نو یې امر ورکړ چې له هوایي ډګر سره توقف وکړي ځکه هسې نه ښار ته په تیاره کې په ننوتو له تلفاتو سره مخ شي.

د لارې په اوږدو کې هغه ټانګونه او موټر چې له ټوپکیانو چالان پاته شوي وو طالبانو را رهي کړل. طالبانو په سهار کې د کندهار هوایي ډګر هم ونیو او دا چې د ښار خواته د ټوپکیانو د مقاومت کوم اثر نه ښکارېده د ښار خواته روان شول، دا مهال د خاکریز د وهاب خان کومکي قوه راورسیده چې د امیرلالي د مرستې لپاره را روانه شوې وه، له لنډ جنګ نه وروسته طالبانو شکست ورکړ او خپله وهاب خان د امیرلالي د دوو نورو قوماندانانو عبدالله خان او بارو په شان طالبانو ژوندی ونیو. په همدې ورځ د غره په کلي کې د منصور مرکز هم تصفیه شو او خپله منصور چې د تیښتې په مهال په ریګ کې ویشتل شوی و طالبانو یې جسد له هوایي ډګر سره د ټانګ په میل راځوړند کړ.

په دې ډول د کندهار په ښار کې د امیرلالي، ګل اغا، منصور او عبدالعلیم اړوند ځایونه د طالبانو لاس ته ورغلل، ملا نقیب خپل تشکیلات په خپله خوښه لغو کړل او ټول وسائل او تر لاس لاندې ځایونه یې طالبانو ته وسپارل. طالبانو څو ورځې وروسته یوازیني پاته قوماندان سرکاتب هم له لنډ جنګ وروسته له سیمې وشاړه ورپسې

خاکریز او شاولیکوټ ولسوالي هم تصفیه شوې تر څو په دې ډول د افغانستان لومړنی پلازمینه او په جنوب کې کلیدي ښار تاریخي کندهار په بشپړ ډول د ملا محمد عمر مجاهد تر واکمنۍ لاندې راغی.

کندهار او د نظام لومړۍ هسته

د ملا محمد عمر مجاهد په مشرۍ طالبانو د ۱۳۷۳ لمریز کال د عقرب د میاشتې په ۲۱ نیټه (۱۴۱۵/۶/۸هق) د افغانستان پخوانۍ پلازمینه او دوهم ستر ښار کندهار تر خپل واک لاندې راووست.هغه څه چې دې ښار او نورو مفتوحه سیمو لومړنۍ اړتیا ورته درلوده هغه د یوه صالح او معیاري حکومتي نظام په پښو درول و.

له طالبانو وړاندې کندهار او د افغانستان نورو سیمو کوم د حساب وړ حکومتي نظام نه درلود او په هر ځای د بشپړ هرج و مرج او بې نظمۍ واک چلېده. ملا صاحب په خپل لومړني اقدام کې په شرعي بنیادونو د ولاړ نظام او اداري سیستم د اقامه کولو هڅه پیل کړه.

ملا محمد عمر مجاهد چې د دې اسلامي خوځښت مؤسس او مبتکر و، د پاڅون لپاره یې دعوت چلولی و او په یوازې ځان یې له ټوپکیانو سره د مبارزې او د هغوی په مقابل کې د مخلصو مجاهدینو او طالبانو د اماده کولو اقدام کړی و عملا یې د اسلامي تحریک په رأس کې د عمومي أمیر یا مشر په حیث قرار درلود. نوموړي د کندهار له فتحې وروسته لومړی د حکومتي سیستم د احیاء لپاره د کندهار د مهمو ادارو مسؤلین وټاکل.

ملا محمد حسن اخند د کندهار د والي په حیث، ملا محمد اخند د تحریک د عمومي نظامي قومندان په حیث، ملا بورجان اخند د امنیې قومندان، ملا عبید الله اخند د قول اردو قومندان، مولوي عبدالسلام د هوایي ډګر مسؤل، مولوي احسان الله احسان د مستوفیت مشر ، ملامحمد عباس آخند د کندهار ښاروال، ملا حاجي محمد اخند د بانک مشر، مولوي وکیل احمد متوکل د اطلاعاتو او کلتور رئیس او ملا الله داد طیب د ګمرګ د رئیس په حیث وټاکل شول.

دې مسؤلينو په خپلو ادارو کې فعاليت له صفر څخه شروع کړ، د کندهار په حکومتي ادارو کې د نظام په ځای د ټوپکيزم آثار پاته وو، د طالبانو لومړی کار دا و چې د کندهار خدماتي ادارې او رياستونه د ټوپکيانو د نشه يي توکو، بدکاريو او وحشتونو له اثارو تصفيه کړي.

په همدې موده کې د تحريک د تشکيلاتي جوړښت د پراختيا او انکشاف په لاره کې د ملا صاحب بل د پام وړ اقدام د عالي شورا منظورول او تشکيلول و چې په هماغو ابتدائي شرايطو کې يې په ځانگړي ډول په سياسي او انتظامي چارو کې مهم رول درلود. د اسلامي تحريک عالي شورى چې په پيل کې يې اته کسه اعضاء درلودل وروسته يې د اعضاوو شمير هميشه زياتېده او کمېده. دې شورا د اسلامي تحريک له امير ملا محمد عمر مجاهد وروسته دوهم مهم او باصلاحيته موقف درلود او د مهمو چارو په اړه به يې غور، مشورې او فيصلې کولې.

د عالي شورى غونډې په پيل کې د ملا صاحب په مشرى او وروسته په نظامي چارو کې د ملاصاحب د ډيرې بوختيا له امله د ملا محمد رباني په سرپرستى ترسره کيدلې. ملا صاحب چې د تحريک له پيل نه بيا د هرات د فتحې تر وخته يې ډيره توجه نظامي اړخ ته وه او ډېر وخت به له نظامي مسؤلينو سره مصروف او حتى کله به د جگړې سيمو ته تلو، په دې مرحله کې سياسي چارې، ليدنې کتنې، ملکي او خدماتي امور، د نويو راتلونکو علماوو او طلباوو استقبال او نورې ډيرې غير نظامي چارې د عالي شورا لخوا ترسره کيدلې.

ملا صاحب د کندهار د ولايت مقام د خپل ميشت ځای په حيث انتخاب کړی و، دا مهال چې له مختلفو سيمو د مدارسو طالبان او مجاهدين په ډلو ډلو راتلل او په تحريک کې شامليدل، ملا صاحب به ورسره د ولايت په وداني کې ليدل. له هغوی يې بيعت قبلاوه، هغوی ته يې مسؤلين او ډلگى مشران ورتعينول او بيا به يې د اړتيا او مصلحت سره سم نظامي يا ملکي وظايفو ته ليږل. د طالبانو له تحريک وړاندې چې په هيواد دننه او بهر د مدارسو د طالبانو تشکيلات د جمعيت طلبه يا د اهل السنة والجماعة د بيلابيلو اتحاديو په نوم موجود وو د تحريک له پيل سره دا ټول تشکيلات

په همدې واحد صف کې داخل شول او ملا محمد عمر مجاهد يې د خپل عام امير په حيث تصويب کړ. په ۲۲/۹/۱۳۷۴ هـ ش نېټه (۲۰/۷/۱۴۱۶هق) ملا محمد عمر مجاهد د يوه فرمان په صدور سره له تحريک د باندې د طالبانو ټول گروپونه يا اتحاديې منحل اعلان کړل چې په دې سره د صف وحدت نور هم تضمين شو.

په کندهار کې د نظام د لومړنۍ هستې له رامنځته کيدو سره حکومتي سيستم په فعاليدو شو، ښاروالۍ، بانک، آب و برق، صحت عامې، معارف او نورو رياستونو خدمات پيل کړل. په قضايي برخه کې د کندهار محکمه فعاله شوه او د روس ضد جهاد د مهال مشهور قاضي مولوي سيد محمد پاسنی صاحب يې د رئيس په حيث وټاکل شو. په فرهنگي برخه کې د کندهار راډيو ستيشن فعال شو او د شريعت غږ راډيو په نوم يې خپرونې پيل کړې، د اطلاعاتو کلتور رياست لخوا د طلوع افغان جريده چې څوکاله له چاپه پاته وه يو ځل بيا يې چاپ او نشر پيل شو.

د نظام له اوږده غياب وروسته چې په کندهار او وروسته د افغانستان په نورو برخو کې د طالبانو د اسلامي تحريک لخوا کومه اداره رامنځته شوه. يو امتياز يې دا و چې دغه نظام په شرعي بنيادونو ولاړ و او په هره چاره کې يې اسلامي شريعت ته د تر ټولو معتبر قانون په نظر کتل. همدغه نظام د فتوحاتو په تعقيب نورو ولاياتو او ولسواليو ته هم پراخېده.

طالبان له مدرسو د مبارزې د ميدان پر لور

که څه هم د ملا محمد عمر مجاهد په مشرۍ د طالبانو تحريک څو مياشتې پخوا پيل شوی و، خو د سپين بولدک او کندهار ښار له نيولو وروسته په لومړي ځل رسنيو د طالبانو د خوځښت په اړه راپوررونه خپاره کړل. په دې سره په هيواد دننه او په نورو هيوادونو خصوصا د هجرت په کمپونو کې هغه خلک چې د هيواد روان وضعيت ځورولي وو او د اميد ځرک ته منتظر وو، ټولو ته تلوسه پيدا شوه چې د دې نوي خوځښت په اړه معلومات وکړي او که چيرې د دوی له هيلو سره سم او د جهادي اهدافو او هيواد په گټه وي نو به ورسره يوځای شي. په دې ډول که له يوې خوا د هيواد له بيلابيلو سيمو څخه مخلصو او متدينو جهادي قومندانانو او اهل خير اشخاصو د

طالبانو له تحريک سره اړيکي نيول پيل کړل. بلې خوا ته د هيواد له بيلابيلو سيمو او په پاکستان کې د افغان مهاجرينو له کمپونو څخه د مدرسو طالبانو هم له تحريک سره د اړيکو او وصل کيدو هڅې پيل کړې.

ملا خير الله خيرخوا صاحب وايي چې هغه مهال يې د پاکستان د کوټې په ښار کې د هجرت ژوند درلود او په مدرسه کې يې ديني سبقونه ويل چې د طالبانو د تحريک له جوړيدو خبر شو. بيا د مدرسو افغان طالبان سره راټول شول چې شمير يې ۳۷۰ نفرو ته رسيده، دوی اراده درلوده چې په کندهار کې له نوي راټوکيدلي اسلامي تحريک سره يو ځای شي. خو دا چې اکثره غريب طالبان وو حتی دومره پيسې هم نه وې چې دوی ورباندې ځانونه تر کندهار ورسوي. بيا د (لالک ماما) په نوم د کندهار يو تن اهل خير شخص طالبانو ته موټر کرايه کړل او هغوی په کې تر کندهاره لاړل او له اسلامي تحريک سره يوځای شول.

مولوي شهاب الدين دلاور صاحب وايي: هغه وخت مې په پيښور کې د هجرت په کمپ (سياف فاميليو) کې مدرسه درلوده چې ۴۰۰ تنه ليليه طالبان راسره اوسيدل. همدومره نور نهاري طالبان وو. دغه راز شيخ الحديث مولوي محمد نعيم صاحب، حاجي مولوی محمد صادق صاحب، مولوي نور محمد ثاقب صاحب او گڼ نور علماء کرام هم د پيښور په بيلابيلو سيمو کې په تدريس بوخت وو. کله چې په کندهار کې اسلامي تحريک پيل شو. نو هلته د هجرت په کمپونو کې علماء کرام سره کيناستل او مشورې يې پيل کړې، علماء کرامو ته معلومه شوه چې دا واقعا يو اسلامي او افغاني حرکت دی، نو علماء کرامو يې حمايت پيل کړ، د مهاجر بازار په کمپ کې موږ يوه لويه جلسه جوړه کړه چې ټولو جهادي تنظيمونو ته منسوبو علماء کرامو په کې گډون درلود. په دې جلسه کې مهاجرو علماء کرامو په اتفاق سره د طالبانو د اسلامي تحريک حمايت وکړ او د مدرسو طالبانو ته يې وويل چې له تحريک سره دې يو ځای شي. تر دې پورې چې د کندهار د نيولو په شپو ورځو کې تر ۲۵۰۰ زيات طالبان يوازې په پيښور کې د مهاجرو افغانانو له مدارسو له اسلامي تحريک سره يوځای شول.

مخکې یادونه وشوه چې د طالبانو د اسلامي تحریک له پیل وړاندې په دیني مدارسو کې افغاني طالب العلمانو یو لړ محلي تشکیلات درلودل چې د اهل السنة و الجماعة د اتحادیو تر عنوان لاندې یې فعالیت درلود. د طالبانو د اسلامي تحریک له پیل سره په دغو اتحادیو کې شامل طالبان په جمعي شکل له اسلامي تحریک سره یو ځای شول. قاري دین محمد حنیف صاحب وایي چې د افغانستان د شمالي ولایاتو ډیرو طالبانو د تحریک له پیل سره سم کندهار ته ځانونه رسولي او له اسلامي تحریک سره یوځای شوي وه. خو دا سلسله وروسته هم روانه وه، کله چې طالبانو د خوست ولایت ونیو، نو یوازې د بدخشان ولایت ۱۱۷ تنه طالبان چې د هجرت د دیار په دیني مدارسو کې یې درسونه ویل، خپل درسونه یې پرېښودل او په خوست کې له اسلامي تحریک سره ملګري شول.

د هیواد او د هجرت د مینې له بیلابیلو سیمو د مدرسو د طالبانو راتګ او له تحریک سره وصل کیدلو که له یوې خوا د تحریک افرادي قوت څو برابره زیات کړ. له بلې خوا څرنګه چې دغه طالبان د هیواد د بیلابیلو سیمو او قومونو سره تړلي وو تحریک یې افغان شموله هم کړ. له مدارسو او مساجدو راوتلي او له دیني کتابونو را ولاړ شوي دغه ځوان طلباء هغه صالح او مصلح قشر وو چې ډېر ژر یې د افغان ولس په زړونو کې ځای وموند. افغان ولس چې لیدل چې اوس په لویو لارو د بدکارو او فاسقو ټوپکیانو پوستې او ځنځیران نشته، بلکې پر ځای یې هره خوا د سفید پوشو طالبانو نوراني څیرې، د جماعت لمونځونه، دعوتي مجالس او اصلاحي فعالیتونه ښکاري نو د طالبانو اسلامي تحریک یې نه یوازې د یوه واقعي دیني او د جهاد ارمانونو ته د ژمن خوځښت په حیث ومانه بلکې هر راز همکاري یې هم ورسره پیل کړه. همدا ولسي-همکاري وه چې په مټ یې طالبانو وکړای شول په ډیره کمه موده کې د هیواد له اکثره سیمو د ټوپکیزم تغر ټول کړي.

د نظام پراختیا او فتوحات

په کندهار کې د طالبانو له استقرار او تمکین وروسته دې خوځښت عملا د یو سیاسي جهت په حیث بروز وکړ. په همدې مهال د هیواد له ټولو سیمو څخه علماء کرامو، د

مدرسو طالبانو او هغو مجاهدينو چې غوښتل يې د فساد په وړاندې په جهاد کې ګډون وکړي کندهار ته يې مخه کړه. په دې سره د طالبانو د تحريک قوت ورځ تر بلې زياتېده او نورو سيمو ته د پراختيا توان يې پيدا کاوه. نوموړو علماءکرامو، طالبانو او مجاهدينو د اسلامي تحريک د همکارۍ ترڅنګ دا غوښتنه هم کوله چې د دوی ولاياتو او سيمو ته دې هم تحريک وغځول شي ترڅو هلته هم د فساد او ګډوډۍ مخه ونيول شي.

همدا لامل و چې د ۱۳۷۳ لمريز کال د جدي په مياشت کې د ملاصاحب په مشرۍ د اسلامي تحريک مشرانو دريو خواوو ته تشکيلات وکړل. د ملا نورالدين ترابي تر مشرۍ لاندې د زابل ولايت خوا ته، د ملا محمد رباني په مشرۍ د روزګان ولايت خواته او د ملا محمد آخند په مشرۍ د هلمند ولايت خواته چې له دې وروستي تشکيل سره ملا صاحب خپله هم ملګری و.

ملا محمد عمر مجاهد وتوانېد چې د لښکرګاه، کرشګ او د هلمند د ځينو مرکزي سيمو واک پرته له جنګه ترلاسه کړي د هلمند په شمالي ولسواليو کې د اميردادو او غفار اخندزاده په نوم قومندانانو د جنګ اراده څرګنده کړه. ملا صاحب لومړی دوی ته د هيواد د څو تنو مشهور عالمانو (مولوي محمد صادق، مولوي موسی جان، مولوي محمد مير، مولوي شهاب الدين دلاور، مولوی نور محمد ثاقب او نورو) هيئت ورولېږه. د دې ترڅنګ يې څو نور هيئتونه هم ورولېږل او مسلسلې غوښتنې ترې وشوې تر څو له ناروا کړنو لاس واخلي او د ظلم د تېغر ټولولو په کار کې له اسلامي تحريک سره وصل شي. خو هغوی دا جرګې او غوښتنې و نه منلې چې متقابلا د ملا محمد اخند په مشرۍ طالبانو وړباندې عمليات پيل کړل بالاخره د دوو ورځو په جريان کې يې د سنګين څاروان کلا، کجکي ولسوالي، موسا کلا او نور اړوندې سيمې ترې تصفيه کړې او په دې ډول هلمند مکمل د طالبانو تر واک لاندې راغی.

په همدې ورځو کې چې ملاصاحب د هلمند ولايت د چارو په سمالښت مصروف و روزګان هم پرته له جنګه طالبانو ونيو او د غزني په خوا طالبان د کلات، شاجوی او قرباغ له نيولو وروسته پرته له جنګه د جدي په ۲۷ مه غزني ښار ته داخل شول. دا

وخت چې د غزني د نیولو لپاره د حکمتیار او حزب وحدت قواوې هم راټولې شوې وې او د غزني ښار ختیځ او جنوب ته یې د روضې او یونټ سیمې نیولې وې ملا صاحب د دلوې په ۱۴ مه نیټه د څرخکي په واسطه دې تاریخي ښار ته سفر وکړ او هلته یې وضعیت له نږدې وکوت. په همدې ورځو کې د غزني ښار په ختیځ اړخ کې طالبانو د حکمتیار او مزاري له ځواکونو سره جنګ وکړ چې مخالف لوري شکست وخوړ او د وردګو ولایت د سیداباد له نیولو وروسته طالبان تر میدان ښاره ورسیدل.

د دلوې د میاشتې په ۲۲ مه نیټه (۱۱ / ۹ / ۱۴۱۵هق) ملا صاحب له څو تنو نورو مشرانو سره یوځای په څرخکه کې لومړی غزني او بیا د وردګو ولایت سیداباد ولسوالۍ ته لاړل. دا وخت طالبان د میدان ښار لمنو ته رسیدلي و خو لا هم میدان ښار طالبانو نه و نیولی.

د روژې میاشت وه چې ملا صاحب شیخ اباد ته راغی. دا چې د ډیرې سخت یخ و او طالبانو تردې وخته کومه مجهزه قرارګاه نه وه سمباله کړې د طالبانو یوه قومندان ملا احمد الله اخند د شیخ اباد په ښارګوټي کې له یوه هوټل سره خبره وکړه چې د پیسو په مقابل کې د طالبانو مشرانو ته د روژه مات، پیشلمي او د شپې تیرولو امادګي ونیسي.

په دې غونډه کې په ملاصاحب سربیره نورو مشرانو لکه ملامحمدرباني، ملا نورالدین ترابي، ملا بورجان اخند، ملا احمدالله، ملا محمد غوث، معلم فداء محمد او ډیرو نورو مشرانو هم ګډون درلود. مجلس په دې فیصله وکړه چې د میدان ښار له نیولو وروسته دې د کابل پرخوا پرمختګ نه کیږي، بلکې په عوض دې د لوګر خواته پرمختګ وشي څکه د تنګۍ له درې څخه د حزب کسانو پرلپسې په طالبانو له شا بریدونه کول. په مجلس کې په دې خبره هم تاکید وشو چې له احمد شاه مسعود سره دې د جنګ په ځای د سولې هڅه وشي تر څو روان مشکلات پرته له جنګه حل شي.

د همدې غونډې په سبا طالبانو میدان ښار له معمولي جنګ نه وروسته د حزب له ځواکونو ونیو او ورپسې یې د لوګر پل عالم او د کابل چهاراسیاب ولسوالۍ هم تر واک لاندې راوستې. د چهار اسیاب له نیولو وروسته ملامحمد عمر مجاهد په څرخکه طیاره کې پل عالم ته راغی. دا چې د طالبانو [illegible] په ترکیب کې یې ملامحمد عمر

مجاهد، مولوي احسان الله احسان، ملامحمد رباني، ملامحمد غوث، ملا نورالدين ترابي، ملا عبدالسلام راکټي، ملا يارمحمد، ملامحمد آخند، حاجي ملا محمد آخند، ملا بورجان اخند او داسې نور شامل وو يو ځل بيا مشورتي غونډه وکړه او په دې يې بحث وکړ چې تردې وروسته څه کوو؟ فيصله په دې وشوه چې د کابل خواته به يوازې خپل خطونه ټينګ کړو او حرکت به له هلمنده د فراه خواته پيل کړو ځکه په دې وخت کې اسمعيل خان د طالبانو د ځپلو لپاره د لوی ځواک په برابرولو بوخت و.

ملا صاحب چې د فساد سره د مبارزې په لاره کې له جګړې وړاندې سوله ايز حل اړين باله طالبان يې د جګړې له پيل وړاندې هميشه په نرم چلند مأمور کړي وو. طالبانو په چهار اسياب کې د حکمتيار د واک سيمو ته داخل شوي د مسعود کسان له نيولو وروسته بيرته ازاد کړل او د ملا محمد رباني په مشرۍ يې يوه باصلاحيته پلاوي ته امر وکړ چې په ميدان ښار کې له مسعود سره مخامخ ليدنه او خبرې وکړي.

ملا نورالدين ترابي وايي کله چې احمدشاه مسعود د ملاقات لپاره ميدان ښار ته راته، زه په کندهار کې وم. ملاصاحب ماته وويل چې همدا نن عاجل په هليکوپتر کې لاړ شه، مسعود راځي ډېر نرم او ښه مجلس ورسره وکړئ او اطمينان ورکړه چې موږ يقيناً ستاسو سره د نورو ټوپکيانو په شان معامله نه کوو چې پر کور دې کينوو بلکي ته که د روان فساد په مقابل کې له موږ سره همکارۍ وکړې ته به زموږ د تحريک مهم شخص يې. په ميدان ښار کې د مجلس په مهال چې کله د طالبانو په استازيتوب ملا محمد رباني مسعود ته د طالبانو مرام او هدف بيان کړ نو ده وويل : زه داسې پوه شوم چې تاسو څلور شيان غواړئ، اول د ځنځيرانو ختمول، دويم په افغانستان کې اسلامي نظام راوستل، دريم له حکومتي ادارو څخه کمونيستان لرې کول، څلورم شر او فساد ختمول. موږ وويل هو همدا مو مراد دی. مسعود وويل په دې کې زه هم درسره موافق يم نو زموږ او تاسو تر منځ به رابطه وي او بيا يې خپل يو کس ته وظيفه ورکړه چې له موږ سره رابطه جاري وساتي.

ښايي د مسعود همدا ظاهري دوستانه پاليسي او د اسلامي تحريک له اهدافو سره توافق و چې د کابل په لمنو کې د طالبانو او مسعود تر منځ تر ډيره وخته جنګ پيښ نه شو،

خوپه دې وروستيو کې را برسيره شوی اسناد ښيي چې ميدان ښار تـه د مسعود سفر او هلته له طالبانو سره دا وړ د توافق خبرې د ده يو نظامي چال و. د ليکوال رزاق مأمون لـه قوله د مسعود يو نږدې ملگرى جنرال داود چې له مسعود سره په دې سفر کې ملگـری و وايي چې د مسعود له دې سفر سره يې ملگري مخالف و خو مسعود د دې ملاقات وجه دا وښودله[1] (که تر يو وخته طالبان د کابل ښار له دروازو بهـر متوقـف نـه کـړو نـو جنگ مو بـايللى دى. زمـوږ د کسـانو مـورال کمـزوری دی او فکـر کـوي چې طالبـان شکست ناپذير ځواک دى. څوک چې په حتمي پيروزي باور نه لري شکسـت خوري. نو ځکه په هره طريقه چې ممکنه وي، طالبان بايد څو مياشتې د کابل په جنگـي کرښـو کې ايسار وساتو تر څو په تدريج سره زموږ کسان دې نتيجې تـه ورسيږي چې طالبـان هم د دوی په شان انسانان دي او مرمۍ ورباندې اثر کوي)

خو د طالبانو په وړاندې د مسعود دښمنانه څېره ډيره ژر روښانه شوه، د حوت د مياشتې په نيمايي کې طالبانو د کابل په غرب کې د حـزب وحـدت لـه هـزاره مليشـو سره توافـق وکړ چې د باميانو په خوا د لارې ورکولو په مقابل کې خپلې وسلې او تـر لاس لانـدې سيمې طالبانو ته وسپاري، د حزب وحدت کسان چې څو کاله له مسعود سره جنگيـدلي وو اوس په کلابند حالت کې پاته وو. طالبان د حوت په نهمه د کابل لويديځو سيمو تـه ننوتل ترڅو له هزاره مليشو نه د سـيمو واک واخـلي پـه همـدې وخـت کـې وربانـدې د مسعود قواوو ناڅاپي بريد وکړ او په درنو تلفاتوسربيره يې گڼ شمير طالبـان اسـيران هـم کړل.

---

(۱) اگـر تـا مـدتی، طالبـان را عقـب دروازه هـای کابـل متوقـف نکنـيم، جنـگ را مـی بـازيم .روحيـه مجاهدين ضـعيف اسـت و فکـر مـی کننـد کـه طالبـان شکسـت ناپـذير انـد. کسـانی کـه بـه پيـروزی حتمـی معتقد نباشند ،شکسـت مـی خورنـد. بايـد بـه هـر طريـق ممکـن، طالبـان چنـد مـاه در خطـوط جنـگ کابـل متوقف بمانند تا افراد ما به تدريج بـه ايـن نتيجه برسـند کـه آن هـا هـم مثـل خـود شـان انسان انـد و بـا يـک گلوله از پا در می آيند. (د رزاق مامومن ليکنه له گذارشنامه افغانستان بلاگ څخه)

په همدې وخت کې چې طالبان د کابل تر لمنو رسیدل د مولوي احسان الله احسان په مشرۍ د طالبانو یو بل کاروان د جنوب ختیځ زون د دریو ولایتونو (پکتیا، پکتیکا او خوست) واک د ځایي ولسونو له تاوده هرکلي سره یو ځای په لاس کې واخیست او د مولوي جلال الدین حقاني او مولوي نصر الله منصور د مجاهدینو په شمول د سیمې ډیرې مجاهدینو له اسلامي تحریک سره بشپړ ملاتړ اعلان کړ.

په لویدیځه حوزه کې معرکې او د هرات فتحه

د ۱۳۷۳ لمریز کال د حوت په لومړیو ورځو کې د افغانستان په لویدیځ کې ځواکمن قوماندان تورن اسمعیل خان د زرګونو په شمیر ځواکونه را یوځای کړل او د خپل جنګي قوماندان علاء الدین خان په مشرۍ یې د هلمند په خوا ولیږل.(۱)

دغه قوه چې د اسمعیل خان د یوه پلوي قوماندان جنرال ظاهر عظیمي په خبره یې د

افرادو شمیر ۲۵ زره کسانو ته رسېده، داسې معلومېده چې د طالبانو د خوځښت د یو مخ له منځه وړلو په نیت راخوځول شوې وه. د تورن اسمعیل ستر لښکر د دلارام له ولسوالۍ تېر شو او د خاشرود جنوب اړخ ته په شل کیلومترۍ کې یې د هلمند ولایت د سنګلان په غونډیو کې واړول چې په وړاندې یې د ملا محمد اخند په مشرۍ د طالبانو محدود ځواکونه وو. د حوت د میاشتې په ۱۰ مه شپه د یوه تصادفي برخورد په

(۱) جنرال ظاهر عظیمي د دې قوې په اړه په خپل کتاب کې لیکلي: له افغانستانه د شوروي لښکرو له وتلو وروسته دومره ستر لښکر کله هم نه و لیدل شوی. په دې لښکر کې د هرات، فراه او نیمروز تقریبا ټول قوت را یوځای شوی و. مشري یې د قوماندان علاء الدین خان په غاړه او مرستیال یې جنرال یلاني و. ورسره ګڼ نور جګړه ماران لکه غفار اخندزاده، محمد شاه، د شمال ولایاتو قوماندان عبدالمناف، سلام پهلوان، حبیب الله بیګ، د شینډنډ غازي محمد، د فراه جنرال جلیل، عبدالخالق او ګڼ نور قوماندانان له خپلو ټوپکیانو سره په کې برخوال وو چې ورسره لسګونه ټانګونه، درنه توپخانه، مختلف زرهي وسایط او د سلګونو په شمیر موټر او ګڼ نور پوځي امکانات وو. (طالبان چګونه آمدند؟ ۲۹ ـ ۳۰ مخونه)

پایله کې د طالبانو او تورن اسمعیل ځواکونه سره ونښتل، په دې جګړه کې چې طالبانو د اسمعیل خان د لوی لښکر منځ ته ځان رسولی و د اسمعیل خان لښکر ته یې درونډ شکست واړاوه، په جګړه کې په سلګونو تنه د اسمعیل خان کسان تسلیم او یا ژوندي ونیول شول. د جګړې په دوهمه ورځ د لښکر مشر علاء الدین خان سخت ټپي شو او مرستیال یې جنرال یلاني اړ شو چې خپل ځواکونه د بیا انسجام لپاره د دلارام پر خوا ۲۰ کیلومتره شاته بوځي او د خاشرود سیند په شمالي غاړه خط واچوي. د ملا محمد عمر مجاهد په امر د اسمعیل خان نیول شوي افراد ټول ازاد کړای شول چې دې کار د طالبانو په اړه د اسمعیل خان د ځواکونو نظر او فکر له بنسټه تغیر کړ، د هغوی له فکر یې ددښمنۍ احساس کم کړ او بیا هر یوه هڅه کوله چې د طالبانو په وړاندې د جګړې په ځای د تسلیمۍ یا فرار لاره ونیسي- چې په دې ډول د اسمعیل خان د نظامي تشکیلاتو شړیدل پیل شول.

د افغانستان په لویدیځ کې له اسمعیل خان، کریم براهوي او نورو قومندانانو سره جګړو پوره ۷ میاشتې دوام وکړ، په دې مرحله کې د فراه او نیمروز ولایاتو مراکز او نور مربوطات بیا بیا لاس په لاس شول. د جګړو مرکزي سیمه د کندهار ــ هرات پر لویه لار پرته د فرارود سیمه وه چې دواړو اړخونو په کې یو بل ته مخامخ کمربندونه اچولي وو او پر یو بل یې بریدونه کول. په دې جګړو کې دواړو اړخونو ته درانه زیانونه اوښتل د طالبانو د لومړني نظامي قومندان ملامحمد اخند او نورو مشرانو لکه مولوي عبدالسلام، مولوي عزت الله عارف او نورو په شمول ګڼ مخکښ کسان همدلته شهیدان شول. د ۱۳۷۴ لمریز کال د سنبلې میاشتې په لومړیو کې د اسمعیل خان ځواکونو د فراه له اړخه لوی تعرض وکړ چې طالبان یې شاتګ ته اړ کړل، د شوراب په سیمه د ملا محمد اخند له شهادت وروسته طالبان له خورا سخت حالت سره مخامخ شول او تر ګرشک پورې یې شاتګ وکړ. دا وخت اسمعیل خان د پرمختګ په حال کې و او د کندهار د سقوط ویره موجوده وه. ملا محمد عمر مجاهد چې د تل په څېر یې جګړه څارله کله چې د جګړې وضعیت ورته ښکاره شو نو له څو تنو ملګرو سره له کندهاره د ګرشک خوا ته روان شو تر څو مستقیما جګړه رهبري کړي. له نوموړي سره نکړه قومندان ملا فاضل اخند هم ملګری و. د نوموړي د دې سفر یوه برخوال وایي

کله چې د کندهار د سرپوزې سیمې ته ورسیدو، یو لوی موټر په مخه راغی چې یو شمیر طالبان په کې سپاره وو چې څو تنه شهیدان او ټپیان یې کندهار ته انتقالول. دغه موټر مو ودراوه. له دې طالبانو سره د ملا محمد آخند مرستیال ملا رحمت الله آخند هم و. ملا رحمت الله آخند له موټر راښکته شو، ملا صاحب ته یې د ملا محمد آخند د شهادت خبر ورکړ او د هلمند د جنګي کرښو حالات یې ورته تشریح کړل. ملا رحمت الله آخند چې په څیره کې یې د سختې ستومانی آثار ښکاره و او د ملا محمد اخند په شهادت غمجن ښکارېده، ملا صاحب ته یې وویل چې د هلمند خوا ته کار ډېر خراب دی او باید یو عاجل پروګرام وسنجول شي.

ملا صاحب له دغو توضیحاتو وروسته بیرته راوګرځید او مخامخ د کندهار قول اردو ته ورغی. د کابل له جنګي کرښو یې ملا محمد رباني او ملا مشر آخند راوغوښتل، د ملا فاضل آخند او ملا رحمت الله په ګډون دوی ټولو مشرانو په قول اردو کې غونډه وکړه او د اسمعیل خان د سترې حملې د دفع کولو پلان یې ترتیب کړ. ملا رحمت الله آخند یې د شهید ملا محمد آخند په ځای په غربي حوزه کې عمومي مشر تعین کړ. په ملا یار محمد آخند یې غږ وکړ چې ورسره ټانګونه او زرهي څواک ټول د هلمند پر خوا سوق کړي. په همدې ورځ ملا رحمت الله آخند چې ملا فاضل هم ورسره و بیرته هلمند ته لاړ تر څو په را روان پریکنده جنګ کې د طالبانو مشري وکړي.

د همدې جګړې یو ګډونوال ملا عبدالسلام مجروح وایي: سهاروختي جنګ پیل شو، دښمن سختې وسلې وکارولې خو د پرمختګ مخه یې ډب شوه او شاتګ ته اړ ایستل شول، تر مازدیګر پورې سخت جنګ وشو او د دښمن لښکر بیرته د حوض خشک سیمې ته په شا ووهل شو، په جګړه کې طالبانو ته تر اندازې زیات وسایط، وسایل، لوژیستیکي مواد او بندیان په لاس ورغلل، د اسمعیل خان له کسانو پنځلس زغروال ټانګونه چالان د جګړې په ډګر پاته وو. د څهل میلو او په لوژیستیکي موادو بار ټیلر په ګډون مو ډېر مواد ونیول په همدې ورځ امیرالمؤمنین ملا محمد عمر مجاهد ګرشک ته په موټر کې راغی د جګړې په لومړی کرښه کې یې له مشرانو مجاهدینو سره ولیدل خو مجاهدینو ورباندې ټاکید وکړ چې احتیاط وکړي څکه د دښمن الوتکو پرلپسې

بمبار کاوه. خو ملا صاحب لا هم په سيمه کې و. طالبانو چې د گرشک په جنګ کې يې د اسمعيل خان ځواکونه په شا غبرګ کړي وو، پسې تعقيب يې کړل تر دې چې د سنبلې په ۷ مه نيټه يې د خاشرود له سيند واړول او دلارام ولسوالي فتحه شوه. د دلارام له نيولو وروسته د ملاصاحب په مشرى نظامي مشرانو د دلارام ولسوالى د ګله ميخ په سيمه کې تر يوه پله لاندې عاجله غونډه جوړه کړه چې ملا محمدرباني، ملا رحمت الله، ملا مشر، ملا عبدالسلام مجروح او نورو مشرانو په کې ګډون درلود.

ملا صاحب مجاهدين دوه تشکيله کړل چې نيم يې د ججه او نيم نور يې د آب خرما په استقامت وليږل د سنبلې په ۸ مه د چکاب په سيمه کې د اسمعيل خان قواوو درونډ شکست وخوړ چې په تعقيب يې د فرارود ډيرې سيمې هم د طالبانو لاس ته ولوېدې، خو لا هم په دې ولسوالى کې مخالفينو مقاومت کاوه او دفاعي کرښه يې جوړه کړې وه. په راتلونکې ورځ طالبان د فراه مرکز ته ننوتل او د افغانستان په غرب کې د دې مهم ښار واک يې په لاس کې واخيست.

د دې لپاره چې د اسمعيل خان ځواکونه بيا انسجام ته پرينښودل شي او پسې تعقيب شي، ملا محمد عمر مجاهد په همدې ورځ بيا د فراه رود ولسوالى ته لاړ او طالبانو ته يې د تعرض امر وکړ، دا تعرض ماښام مهال پيل شو. طالبان دوه تشکيله شول چې يوې ډلې مخامخ پر عمومي سرک او بلې ډلې د سرک جنوب اړخ ته د خوست سيمې له استقامت څخه بريد پيل کړ. د اسمعيل خان کسانو چې په فرارود کې يې ښخوا کمربند پروت و دلته يې ډير ماينونه کرلي وو. څه طالبان په ماينونو شهيدان يا ټپيان شول خو بالاخره تعرض کامياب او د اسمعيل خان د ځواکونو کرښه ماته شوه. په همدې شپه طالبانو د اسمعيل خان کسان تر هغو پسې تعقيب کړل چې سهار يې د شينډنډ د هوايي ډګر په شمول د دې ولسوالى مربوطات هم ونيول او د هرات ښار اړخ ته د ميرداود تر سيمې يې پرمختګ وکړ.

په همدې ورځ په داسې حال کې چې د هرات له هوايي ډګر څخه د اسمعيل خان جنګي الوتکې مسلسل را پورته کيدلې او سخت بمبار يې کاوه، ملا محمد عمر مجاهد شينډنډ ته لاړ، هلته يې نظامي مشرانو ته هدايات وکړل. موافقه په دې وشوه چې

لومړی باید شیندنډ ښه تصفیه شي او وروسته د هرات ښار پر خوا پرمختګ وشي.
ملاصاحب مازدیګر مهال په څرخکه کې بیرته کندهار ته راوګرځېد.

په وریېې ورځو کې په میرداؤد اغا سیمه او د هرات ښار په لمنو کې هم د اسمعیل خان قواوو پرلپسې ماتې وخوړې او د سنبلې په ۱۴ مه(۹ / ۴ / ۱۴۱۶ هق) د هرات ښار په مکملې فتحې سره د افغانستان په لویدیځو درې واړو ولایتونو (هرات، فراه او نیمروز) باندې د طالبانو تسلط بشپړ شو.

د هرات د فتحې په دوهمه ورځ ملامحمدعمرمجاهد په هلیکوپټر کې د کندهار څخه هرات ته لاړ، د هرات په تاریخي جامع مسجد کې یوه لویه غونډه جوړه شوه چې خپله ملا محمد عمر مجاهد هم په کې ګډون وکړ. د مجلس په پیل کې د قران کریم له تلاوت وروسته ملا محمد رباني غونډې ته د اسلامي تحریک د امیر ملا محمد عمر مجاهد پیغام په لاندې ډول وړاندې کړ:

محترمو علماء کرامو، جهادي قوماندانانو، سپین ږیرو، قومي مشرانو، روشنفکرانو او محصلینو ورونو!

السلام علیکم ورحمت الله وبرکاته!

دا چې د افغانستان په تېر اوولس کلن تاریخ کې هر څه وشول تاسو ټولو ته معلومه ده او تبصرې کولو ته یې ضرورت نشته.په اوسنیو حالاتو کې د وروستیو فتوحاتو په اړوند خصوصا د هرات له مؤمنو او مسلمانو خلکو څخه چې د اسلامي تحریک او د اسلام د اتلو غازیانو په وړاندې یې کوم مقاومت ونکړ مننه کوم. زموږ غوښتنه داده چې د الله تعالی او د هغه د رسول صلی الله علیه وسلم د شریعت په چوکاټ کې خپل ګټور او ابرومندانه ژوند ته دوام ورکړئ. ټول باید پرته له تشویش او ډار څخه خپلې ورځنۍ دندې چې هر ځای یې درلودې انجام کړي.موږ له هیچا سره کومه شخصي دښمني نه لرو.موږ ددې لپاره پاڅون شروع کړی چې دږ په در او کړیدلي افغانان نور له دې بدبختیو څخه خلاص شي.دکونډو او یتیمانو اوښکې وچې شي. وران او ویجاړ هیواد

مو بیرته ودان شي. موږ غواړو چې د الله تعالی پر ځمکه د الله نظام راشي. په اخر کې بو ځل بیا د هرات له مسلمانو خلکو څخه مننه کوم.

و من الله التوفيق

وروسته ملا محمد رباني اخند غونډې ته مفصله وینا وکړه او داسلامي تحریک اهداف یې بیان کړل. ملاصاحب له فتحې وروسته څو ورځې نور هم په هرات کې پاته شو. اوهلته د هرات په خانه جهاد مانۍ کې د ملا صاحب په مشرۍ د امارت مشرانو غونډه وکړه چې په کې ملا یار محمد اخند والي، ملا محمد عباس اخند د والي مرستیال، ملا معاذ الله د امنيې قومندان، ملا سراج الدین د زلمي کوټ د ۱۷ مې فرقې قومندان او حاجي ملا عبدالسلام مجروح د هرات د قول اردو د قومندان په حیث وټاکل شول.

ملا صاحب په دې ورځو کې د هرات ولایت تجارتي او ستراتیژیک بندر تورغونډۍ ته (چې له ترکمنستان سره په سرحد پرته سیمه ده) هم لاړ هلته یې د وسلو او جنګي مهماتو لوی ډیپوګان چې د شوروي یرغل له وخته پاته وو ولیدل او د ساتنې او مراقبت لپاره یې طالبان مأمور کړل. ملا صاحب له ترکمنستان سره د ګډ سرحد د خوندیتوب له ډاډ حاصلولو وروسته بیرته کندهار ته ستون شو.

لومړني اصلاحات او اجراآت

ملا محمد عمر مجاهد اسلامي تحریک د فتنو او فساد د محو کولو او په ځای یې د شرعي نظام د تنفیذ په هدف پیل کړی و. له همدې ځایه لکه څنګه چې ملا صاحب په هر تقریر او مجلس کې (د الله پر ځمکه د الله نظام) خبره یادوله په عملي توګه یې هم هڅه کوله چې د شریعت هر حکم تطبیق او اسلامي نظام ګام پر ګام عملي کړي.

د کابل له فتحې وړاندې یا تر دې مخکې چې اسلامي امارت په هیواد شموله نظام راوړي او د هیواد ټول حکومتي سیستم رسما په شرعي بنیادونو عیار کړي طالبانو په هغو مواردو کې د شرعي احکامو د احیاء هڅه کوله چې دوی ورسره مخامخ کیدل یا

د دوی په توان او استطاعت کې و. چې له دې جملې د لومړنیو شرعي اجراآتو او اصلاحاتو څو بیلګې په لاندې ډول خلاصه کولای شو.

د فساد محو کول او د امنیت تأمین

ټوپکیان، داړه ماران، قطاع الطریق او نور خودسره وسلوال د فساد عاملین وو چې قتل، غلا، غصب، اختلاس، زنا،، قمار او نور ګناهونه یې نه یوازې خپله کول بلکې په ټولنه کې یې هم ترویجول او وده یې ورکوله. د رسول الله صلی الله علیه وسلم د دې ارشاد په اساس چې فرمایي: من رأی منکم منکرا، فلیغیره بیده، فإن لم یستطع فبلسانه، فإن لم یستطع فبقلبه، وذلك أضعف الإیمان؛ رواه مسلم. ژباړه: له تاسو چې چا کوم ناروا کار ولید نو په لاس سره یې منع کړئ، که په لاس د منع کولو طاقت مو نه درلود په ژبه یې منع کړئ او که په ژبه مو هم نه شوای دفع کولای نو په زړه ورڅخه بیزاري وکړئ چې همدا د ایمان تر ټولو ټیټه پوړۍ ده.

ملا محمد عمر مجاهد او نورو مجاهدینو ملګرو یې د همدې حدیث له ارشاد سره سم د منکراتو او مظالمو د مخنیوي لپاره مبارزه پیل کړه چې په دې لړ کې یې له لاس، ژبې او هرې وسیلې استفاده کوله تر څو مفسدین له فساد او منکراتو راوګرځوي.

د هغه وخت د مفسدینو له ډلې یوه لویه برخه هغه و چې د بیلابیلو اهدافو لپاره د مسلمانانو د وژلو، بې عزته کولو او په جبر سره د هغوی د مالونو په لوټولو بوخت وو او په دې ډول یې د الله تعالی پر ځمکه د فساد یو کرغیړن جال غوړولی و. الله تعالی د داسې خلکو د جزاء په اړه فرمایي: ﴿إِنَّمَا جَزَاءُ الَّذِينَ يُحَارِبُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ فَسَادًا أَنْ يُقَتَّلُوا أَوْ يُصَلَّبُوا أَوْ تُقَطَّعَ أَيْدِيهِمْ وَأَرْجُلُهُمْ مِنْ خِلَافٍ أَوْ يُنْفَوْا مِنَ الْأَرْضِ ذَٰلِكَ لَهُمْ خِزْيٌ فِي الدُّنْيَا وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ﴾ [المائده/۳۸]

ژباړه. خبره داده چې کوم کسان له الله او د هغه له رسول سره جنګیږي او په ځمکه کې د فساد لپاره منډې وهي نو سزا یې دا ده چې سم ووژل شي یا راوځړول شي، یا یې لاسونه اوپښې ردوبدل غوڅ شي او یا له وطنه وشړل شي دا خو د دوی لپاره په دنیا کې یو سپکاوی دی او په آخرت کې د دوی لپاره لوی عذاب دی.

د همدي او نورو قرآني ارشاداتو په رڼا کې طالبانو غله، قطاع الطريق، پاټکيان او نور مفسد عناصر پسې واخيستل، د جګړو په مهال يې هغوی ووژل او ځينې قطاع الطريق يې راوځړول او چې هره سيمه يې فتحه کوله د فساد تغر يې ترې ټولاوه. په دې سره هغه ولايتونه چې د طالبانو تر واک لاندې وو د امن او سولې په سيمو مشهور شول. هلته د اسلامي نظام په برکت داسې امن راغی چې په مياشتو مياشتو به د يوه ادنی امنيتي پيښې، قتل، غلا يا کوم بل جنايت خبر نه اوريدل کيده. طالبانو په دې کارنامه سره د خلکو په قضاوت کې د امن د پرښتو لقب خپل کړی او د افغانستان د هرې سيمې خلکو دا تمنا درلوده چې دا نظام او امنيت د دوی سيمو ته هم پراخ شي تر څو له حاکم فساد او ظلم څخه خلاص او د عادلانه سولې او امنيت له نعمت څخه برخمن شي.

خو تر واک لاندې سيمو کې د امن لپاره ستر ګواښ د هغو پريمانه وسلو شتون و چې په تير اوولس کلن انقلابي دوران کې افغانستان ته راواردې شوې وې چې په دې سره په ټولنه کې هر څوک له اړتيا د زياتو سپکو او درنو وسلو خاوند شو. د شوروي له وتلو او د کمونيزم له شکست وروسته دا وسلې يوازې د مسلمانو هيوادوالو د قتل او مغلوبولو لپاره کارول کيدې. طالبانو د امن د تأمين او تضمين لپاره دا وسلې راټولې کړې چې هم يې خپل جهادي خوځښت ورباندې اکمال کړ او هم يې د بيت المال په ډيپو ګانو کې ذخيره کړې.

شرعي حدود جاري کول

شرعي حدود او قصاص داسلام له سترو احکامو څخه دي چې د نورې نړۍ غوندې په افغانستان کې هم د وخت حاکمانو دا فريضه هيره کړې وه او مجرمينو ته يې د الله تعالی د حکم سره سم جزاګانې نه ورکولې.

الله تعالى فرمايي: ﴿وَلَكُمْ فِي الْقِصَاصِ حَيَاةٌ يَا أُولِي الْأَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ﴾ [البقرة/ ۱۷۹]

ژباړه: او اې د عقل خاوندانو! تاسو ته په دې قصاص کې ژوندون دی د دې لپاره چې ځان ساتنه به کوئ.

﴿وَالسَّارِقُ وَالسَّارِقَةُ فَاقْطَعُوا أَيْدِيَهُمَا جَزَاءً بِمَا كَسَبَا نَكَالًا مِنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ﴾ [المائدة/۳۸]

ژباړه: د غله او غلې دواړو لاسونه غوڅ کړئ، دا يې د هغه کسب بدله ده چې کړې يې و، د الله له لوري يوه (عبرتناکه) سزا، او الله د حکمت والا برلاسى دى.

﴿الزَّانِيَةُ وَالزَّانِي فَاجْلِدُوا كُلَّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا مِائَةَ جَلْدَةٍ وَلَا تَأْخُذْكُمْ بِهِمَا رَأْفَةٌ فِي دِينِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَلْيَشْهَدْ عَذَابَهُمَا طَائِفَةٌ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ﴾ [النور/۲]

ژباړه: زناکاره ښځه او زناکار سړى، له داوړو نه هر يو سل دُرې ووهئ او د الله په دين کې دې پر هغوى دواړو څه زړه سوى نه دربانـدې راځي، کـه تاسې (رښتيا) پـه الله او آخرت ورځ يقين لرئ. او د هغوى سزا ته دې يوه ډله د مؤمنانو حاضره شي.

﴿إِنَّمَا جَزَاءُ الَّذِينَ يُحَارِبُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ فَسَادًا أَنْ يُقَتَّلُوا أَوْ يُصَلَّبُوا أَوْ تُقَطَّعَ أَيْدِيهِمْ وَأَرْجُلُهُمْ مِنْ خِلَافٍ أَوْ يُنْفَوْا مِنَ الْأَرْضِ ذَلِكَ لَهُمْ خِزْيٌ فِي الدُّنْيَا وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ﴾ [المائدة/۳۳]

ژباړه: خبره دا ده چې کوم کسان له الله او د هغه له رسول سره جنګيږي او په ځمکه کې د فساد لپاره منډې وهي نو سزا يې دا ده چې سم ووژل شي يـا راوځـړول شي، يـا يې لاسونه اوپښې رد او بدل غوڅ شي او يا له وطنه وشړل شي دا خـو د دوى لپـاره پـه دنيا کې يو سپکاوى دى او په آخرت کې د دوى لپاره لوى عذاب دى.

و عن ابن عباس رضي الله عنهما قال قال عمر لقد خشيت أن يطول بالناس زمان حتى يقول قائل لا نجد الرجم في كتاب الله فيضلوا بترك فريضة أنزلها الله ألا وإن الرجم حق على من زنى وقد أحصن إذا قامت البينة أو كان الحبل أو الاعتراف قال سفيان كذا حفظت ألا وقد رجم رسول الله ﷺ ورجمنا بعده. رواه البخارى

ژباړه: له حضرت عبدالله بن عباس رضى الله عنهما نه روايت دى فرمايي: حضرت عمر رضى الله عنه وويل: زه ويريږم چې په خلکو به اوږده زمانه تېره شي او بيا بـه يـو څـوک وايي چې موږ د الله په کتاب کې د رجم حکم نه مومو، نـو دوى بـه د الله تعـالى لخـوا د نازل شوي فرض حکم (حد رجم) په پرېښودلو سره ګمراه شي. خبر اوسئ په يقين سره رجم حق (ثابت) دى پـر هغـه چا چې زنـا وکـړي او محصن وي کله چې شـاهدان ورباندې شاهدي اداء کړي او يا د ښځې حمل موجود وي او يا يو محصن څوک خپله

د زنا په کولو اعتراف وکړي. سفیان ویلي همداسې مې حفظ کړي چې ویل یې خبردار چې رسول الله صلی الله علیه وسلم د رجم حد جاري کړی او له هغه وروسته موږ هم جاري کړی دی.

د مذکورو الهي او نبوي ارشاداتو په استناد ملا محمد عمر مجاهد د خپل مشرتوب په مهال دا ویاړ د ځان کړ چې وروسته له ډیرو کلونو یې په لومړي ځل یو ځل بیا شرعي حدود راژوندي کړل او په قاتل، زناکار، سارق، قطاع الطریق او نورو جنایت کارانو باندې یې د شرعي محاکمو له حکم سره سم تطبیق کړل.

د اسلامي تحریک لخوا لومړی شرعي حد په قطاع الطریقو باندې جاري شو. د ۱۳۷۳ لمریز کال د حوت په ۱۰ مه نیټه (۲۹ / ۹ / ۱۴۱۵هق) هغه دوه تنه لاره وهونکي چې د هلمند په ولایت کې طالبانو لاس په لاس نیولي وو د شرعي محکمې له حکم وروسته په کندهار کې ترې په عام محضر کې ښی لاس او چپه پښه غوڅ شول.

نقدي جریمه چې اخیستل یې د حنفي فقهې له نظره مشروع نه دي طالبانو له خلکو نه اخیسته. اما په هغو جرمونو کې چې د حد تر اندازې به ښکته وو مرتکبینو ته یې تعزیري سزاګانې ورکول کیدلې لکه رشوت خواره په دُرو وهل او داسې نور.

د طالبانو لخوا د شرعي حدودو په جاري کولو سره ټولنې ته امن او اطمینان راستون شو او د ځوریدلي ولس سر، مال، ناموس او هر څه محفوظ او خوندي شول.

امر بالمعروف و نهی عن المنکر

په ښو کارونو امر کول او له بدو څخه منع کول د مسلمانانو همیشنی مسؤلیت دی. الله تعالی په قرانکریم کې فرمایلي دي:

﴿ولتكن منكم أمة يدعون إلى الخير ويأمرون بالمعروف وينهون عن المنكر وأولئك هم المفلحون﴾ [آل عمران/۱۰۴]

ژباړه: او له تاسو دې یوه داسې ډله (جوړه) وي چې د خیر لور ته بلنه کوي، د نیکی امر کوي او له بدیو منع کول کوي او دا کسان همدوی بریالي دي.

﴿وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَيُطِيعُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ سَيَرْحَمُهُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ﴾ [التوبة/ ۷۱]

ژباړه: او مؤمنان او مؤمنانې يو د بل دوستان دي، د نيکۍ امر کوي له بديو منع کول کوي، لمونځونه ترسره کوي، زکات ورکوي، او د الله او د هغه د رسول اطاعت کوي. دا هغه کسان دي چې الله تعالی به وربانديې رحم وکړي، بې شکه الله تعالی برلاسی او د حکمت خاوند دی.

د الهي ارشاداتو سره سم ملا محمد عمر مجاهد هم د تحريک يوه مهمه وظيفه امر بالمعروف و نهی عن المنکر بلله. د طالبانو د تحريک له پيل نه د (سيار گروپ) په نوم يوه ځانگړې مجموعه د دې لپاره خاص شوې وه چې د امر بالمعروف و نهی عن المنکر وظيفه ترسره کړي. طالبانو په ټولو مفتوحه سيمو، لويو لارو، مساجدو او عامه ځايونو کې په ښو د امر کولو او له بدو څخه د منع کولو سپېڅلې دنده ترسره کوله. د تحريک له پيل نه څو مياشتې وروسته د ۱۳۷۴ لمريز کال د حمل په ۲۸ نېټه (۱۷ / ۱۱ / ۱۴۱۵هق) ملا صاحب د دغې وظيفې د ښه انجام په مقصد د سيار گروپ تشکيل د امربالمعروف و نهی عن المنکر په ځانگړې رياست واړاوه او مولوي محمد ولي صاحب يې د مشر په حيث وټاکه. چې د کابل له فتحې وروسته په همدې نوم مستقل وزارت رامنځته شو.

له دې علاوه دا چې افغانستان ټول اهل السنة د حنفي مذهب پيروان او د امام اعظم ابوحنيفه رحمه الله مقلدين دي او ملا صاحب خپله هم د حنفي مذهب کلک پيرو او په هيواد کې يې د غير مذهبي ډلو په فعاليت او دعوت بنديز لگولی و. دغه راز يې په افغان ټولنه کې د غير شرعي دودونو، خرافاتو او بدعاتو هم مخنيوی کاوه.

د شرعي حجاب ترويج او د اختلاط مخنيوی

په اسلامي خاورو له اوږدې مودې راهيسې داسې نظامونه حاکم دي چې د اسلامي احکامو تبليغ، ترويج او ژوندي ساتلو ته ډېره اعتناء نه کوي. په دې لړ کې د نورو واجباتو تر څنگ يو مهم شی چې اسلامي ټولنه ترې بيگانه شوې هغه شرعي حجاب دی. په افغانستان کې د شاهي واکمنيو له وخته د حجاب غورځولو او د ښځو او نارينه

وو تر منځ په حکومتي، تعليمي او نورو ادارو کې د اختلاط د ترويج لپاره هڅې پيل شوې وې چې په ټولنه يې اغيز خورا ناوړه و، تر دې چې په زياتره ښارونو کې ډېرى مسلمانو ميرمنو شرعي حجاب نه رعايت کاوه او په کارځايونو او ادارو کې له نامحرمو نارينه وو سره اختلاط ورته يو معمول کار ښکارېده.

الله تعالى په قران کريم کې فرمايلي: ﴿وَقُل لِّلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَىٰ جُيُوبِهِنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ... الخ﴾

[النور/۳۱]

ژباړه: او مؤمنو ښځو ته ووايه چې خپل نظرونه ښکته ساتي، د خپلو عورتونو ساتنه دې کوي او خپل سينګار دې نه ښکاروي، پرته له هغه چې په خپله را څرګند شي او په خپلو سينو دې خپل پړونى واچوي او خپل سينګار دې نه ښکاره کوي مګر خپلو ميړونو ته . . . الخ

عن عروة أن عائشة قالت: لقد كان رسول الله ﷺ يصلي الفجر فيشهد معه نساء من المؤمنات متلفعات في مروطهن ثم يرجعن إلى بيوتهن ما يعرفهن أحد. متفق عليه.

ژباړه: حضرت عروه له حضرت عائشه رضى الله عنها څخه روايت کوي چې ويې فرمايل: رسول الله صلى الله عليه وسلم به د سهار لمونځ کاوه، نو مسلمانو ښځو به هم ورسره لمانځه کې ګډون کاوه او بيرته به خپلو کورونو ته تلې، ښځو به ځانونه په خپلو پړونو کې داسې نغښتي وو چې هيچا به نه پيژندلې.

طالبانو د افغانستان د ښارونو په تصرف سره شرعي حجاب په ټولو ښځو باندې رعايت کړ او د ښځو او نارينه وو تر منځ د نامشروع اختلاط د مخنيوي لپاره يې په دولتي او تعليمي ادارو کې د ښځو غير ضروري حضور معلق کړ. تر څو د ښځو لپاره داسې سيستم اماده کړاى شي چې له نارينه وو سره له اختلاط او تبرج پرته په کې خپلې ضروري زده کړې ترسره کړاى شي.

د افغانستان په نړدې ټولو سيمو کې مسلمانو ميرمنو د دغو شرعي ضوابطو تعميل ته هرکلى ووايه او هغه يې د خپل پټ او درنښت د ساتلو لپاره د مهمو اصولو په حيث

ومنل. خو د اسلام نړیوالو دښمنانو د شرعي حدودو په شان د دغو اسلامي احکامو د تطبیق په وړاندې هم توند غبرگون وښود دوی په تبلیغاتي جنګ سربیره په طالبانو سیاسي فشارونه هم وارد کړل او حتی یو ځل یې په هرات کې د ښځو یوه مظاهره هم ترتیب کړه خو ملا صاحب د شرعي احکامو په تطبیق کې ذره قدرې تنزل او تساهل هم ونه مانه.

نور انتظامي او ودانيز اجراآت

د نظام له جوړښت او اداراتو له فعالیت وروسته په ټولو برخو کې عمراني او انتظامي اجراآت پیل شول. د پیل په ورځو کې د طالبانو ستره کارنامه د افغانستان د بیت المال یا ملي شتمنیو را خوندي کول و. طالبانو په کندهار او نور ولایاتو کې فعال او نافعال جنګي وسایط لکه ټانګونه، څرخکې، توپونه او نور راټول او په معلومو ځایونو کې یې خوندي کړل. دولتي امکانات او تاسیسات چې پخوا هر چا ولجه یا غصب کړي وو بیرته ترې واخیستل شول او د ملي شتمنیو په حیث د نظام په تصرف کې راغلل. په کندهار ښار او نورو ځایونو کې ډیرو خلکو په دولتي ځمکو کورونه جوړ کړي و او هم یې د عامه واټونو او لارو پرمنځ دوکانونه او مارکیټونه ودان کړي وو چې د کندهار ښاروالۍ یې دوکانونه ورونړول او واټونه یې د خلکو په مخ ازاد کړل.

په عمراني برخه کې هم د پاموړ کارونه پیل شول. طالبانو د ژمي په لومړیو کې د هلمند ولایت تر واک لاندې راووست خو یوه میاشت لا نه و تېره چې د بست تصدۍ فابریکه یې یو ځل بیا فعاله اود پنبې په تصفیه سربیره د غوړیو، صابون او کنجاړې تولید ته اماده کړه.

په بیا ودانیزو چارو کې د طالبانو ډیره توجه د مساجدو او دیني مدارسو جوړولو او فعالیت ته وه، پخوا د افغانستان په ښارونو کې دیني مدارس ډېر نه وو په ټول هیواد کې د ګوتو په شمیر دیني مدرسې وې چې د هغو ودانۍ هم په خپل منځي جګړو کې نړیدلې وې. طالبانو په ټولو تر لاس لاندې ولایتي مراکزو او ولسوالیو کې مساجد او مدرسې جوړې او د ځوان نسل د تربیې لپاره اماده کړې.

د پاڅون په هماغو لومړيو شيبو کې د طالبانو لخوا شرعي اصلاحاتو او رفاهي اجراآتو وښوده چې دوی خپلو شعارونو ته په عمل کې هم ژمنتيا لري او د هيواد او ولس د خير په لاره کې خپل توان نه سپموي.

د مرکزي دارالافتاء جوړول

د دې لپاره چې د اسلامي امارت ټول اجراآت د شريعت په معيار برابر او د علم په رڼا کې وي، يوې داسې معتبرې ديني او علمي مرجع ته ضرورت و چې په ټولو مسائلو کې د اسلامي امارت زعيم او نورو مسؤلينو ته د بيلابيلو مسائلو په اړه شرعي وضاحتونه ورکړي.

په همدې موخه ملا محمد عمر مجاهد په کندهار کې د مرکزي دارالافتاء په نوم يوه اداره جوړه کړه چې د حنفي فقهې له تعليماتو سره سم يې د اسلامي امارت فعاليتونه د شريعت په ميزان تلل او برابرول. دا اداره که څه هم ابتدائي کارونه يې مخکې شروع کړي وو خو د ۱۳۷۵ لمريز کال په لومړيو کې ورته ملا صاحب ځانګړې توجه وکړه او د سترو مشائخو او علماء کرامو د مشورو په اساس يې نوی تشکيل ورته منظور کړ.

د اسلامي امارت قاضي القضات مولوي نور محمد ثاقب چې څه موده يې د مرکزي دارالافتاء د رئيس په حيث هم وظيفه اجراء کړې وايي: په کندهار کې د اسلامي تحريک د مشرتابه لخوا د ۱۳۷۵ هـ ش کال په سرطان مياشت کې موږ شپږ نفره علماء (مولوي نورمحمد ثاقب، مولوي حاجي محمدصادق، مولوي محمدنعيم (کونړ اخندزاده) مولوي فضل الرحمن د پکتيا، مولوي شهاب الدين دلاور او مولوي مسلم حقاني) کندهار ته وغوښتل شوو. هلته مو لومړی د تحريک د عالي شورى د غړو لکه: ملا محمدرباني (حاجي معاون صاحب)، حاجي ملا محمد حسن اخند، مولوي احسان الله احسان او نورو سره غونډه وشوه، په غونډه کې يوڅه ابتدائي خبرې وشوې بيا د طالبانو د عالي شورى غړو وويل چې مونږ نور علماء هم راغوښتي دي لکه شيخ الحديث مولوي عبدالعلي ديوبندي، مولوي خواص او داسې نور، نو تفصيلي مجلس به وځنډوو.

دوه ورځې بعد بیا مجلس دائر شو چې په کې د علماوو د مرکزي شورى رئيس مولوي عبدالغفور (سناني) او نورو مخورو علماوو هم ګډون کړى و، په غونډه کې په دارالافتاء او قضائيه چارو بحثونه وشول په همدې غونډه کې بنده مولوي نورمحمد ثاقب د مرکزي دارالافتاء د رئيس او مولوي خليل الله زرمتي د تميز د رئيس په حيث وټاکل شوو. وروسته بيا موږ د دارالافتاء او تميز د کارونو په رابطه له اميرالمؤمنين صاحب سره هم ملاقات وکړ.

مرکزي درالافتاء ډير اعضاء درلودل لکه شيخ الحديث مولوي عبدالحکيم صاحب د کندهار، مولوي عبدالله مشهور په خطيب صاحب د روزګان، مولوي حمدالله آخندزاده د دايچوپان، مولوي محمد خواص د هلمند د کجکي، مولوي رحيم جان آغا د ميدان وردګو د سيداباد، مولوي مسلم حقاني د بغلان، مولوي عبدالقديم آخندزاده د ميدان وردګو او نور علماء کرام يې اعضاء وو.

مرکزي دارالافتاء ته به عموماً د څلورو جهتونو لخوا استفتاءات او پوښتنې راتللې:

(۱) د افغانستان د عام ملّت لخوا

(۲) د مختلفو امارتي او حکومتي اداراتو لخوا

(۳) د محاکمو او قُضاتو لخوا ترڅو د قضايي حکم او فيصلې لپاره مسئله ځان ته روښانه کړي

(۴) د امارت د محترم مقام لخوا

دار الافتاء د امارت د مهمو مسائلو تر څنګ د عامو خلکو ډېر مسائل هم حل کول، دغه راز په پيل کې د روژې او اخترونو د اعلان مسؤليت هم مرکزي دارالافتاء ته سپارل شوی و. د مرکزي دارالافتاء لخوا د ټول افغانستان د خطيبانو لپاره جامع خطبه هم ترتيب شوي وه. د هغه وخت مرکزي دارالافتاء ډيرې فتوې صادرې کړې دي چې په پنځو (۵) غټو جلدونو کې برابرې شوې دي، تر دا مهاله يې درې جلدونه د (بدر الفتاوى فى الفقه الحنفي) په نوم چاپ شوي دي او د پاتې څلورم او پنځم جلدونو هم ترتيب، تبويب او کمپوز شوى دى. او ان شاءالله چاپ به شي.

په دغه فتاوی کې ډېر مهم او ګټور معلومات او ډېر عمده او ضروري مسائل موجود دي چې ښه په غور او دقت او په تفصیل سره لیکل شوي دي او د معتبرو کتابونو څخه ګنې حوالې پرې رانقل شوي دي.

او دا هغه مسائل دي چې تقریباً هروخت ورته ضرورت پېښیږي، زمونږ په هېواد کې هغه وخت یعنی د مسائلو د صدور په وخت کې دغو مسائلو ته ضرورت پېښ و، اوس هم ورته ضرورت دی او په آینده کې هم ورته ضرورت پېښیږي.

اسلامي امارت او اميرالمؤمنين

انسان د ځمکې پر مخ د الله تعالی خلیفه دی او په دې مأمور دی چې د الله تعالی د احکامو د نفاذ او شعائرو د لوړتیا لپاره به اسلامي واکمني جوړوي.

د قران کریم د آیتونو، نبوي احادیثو او د صحابه کرامو د اجماع په استناد علماء کرام په دې خبره توافق ته رسیدلي چې په مسلمانانو باندې فرض کفایي ده چې امام یا امیر به ټاکي، اسلامي واکمني به جوړوي او که چیرې په نړۍ کې یو مسلمان هم د اسلامي حکومت د قیام هڅه ونه کړي نو ټول د دې فرض د پریښودلو له امله ګناهګار دي.

الله تعالی فرمایي: ﴿إِنِ الْحُكْمُ إِلَّا لِلَّهِ أَمَرَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ ذَٰلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ﴾ [سورة یوسف/۴۰]

ژباړه: حکومت له الله پرته د بل چا نه دی، امر يې کړی دی چې له هغه پرته بل څوک مه لمانځئ همدا سم دین دی خو زیاتره خلک نه پوهیږي.

﴿إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَن تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَىٰ أَهْلِهَا وَإِذَا حَكَمْتُم بَيْنَ النَّاسِ أَن تَحْكُمُوا بِالْعَدْلِ إِنَّ اللَّهَ نِعِمَّا يَعِظُكُم بِهِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ سَمِيعًا بَصِيرًا﴾ [النساء/۵۸]

ژباړه: بې شکه الله تعالی تاسو ته امر کوي چې امانتونو خپل اهل ته وسپارئ او چې کله مو د خلکو ترمنځ فیصله کوله نو په عدل سره فیصله وکړئ. بې شکه الله تعالی تاسو ته د غوره څه نصیحت کوي. یقینا الله تعالی اوریدونکی او لیدونکی دی.

قال رسول الله ﷺ: من خلع يدا من طاعة، لقي الله يوم القيامة لا حجة له، ومن مات وليس في عنقه بيعة، مات ميتة جاهلية. رواه مسلم.

ژباړه: څوک چې له اطاعت څخه لاس واخلي له الله سره به د قيامت په ورځ په داسې حال کې مخامخ شي چې دليل به نه لري. او څوک چې په داسې حال کې مړ شي چې په غاړه کې يې بيعت نه وي نو مرګ يې د جاهليت دی.

وأجمعت الصحابة على تقديم الصديق بعد اختلاف وقع بين المهاجرين والأنصار في سقيفة بني ساعدة في التعيين، حتى قالت الأنصار: منا أمير ومنكم أمير، فدفعهم أبو بكر وعمر والمهاجرون عن ذلك، وقالوا لهم: إن العرب لا تدين إلا لهذا الحي من قريش، ورووا لهم الخبر في ذلك، فرجعوا وأطاعوا لقريش. فلو كان فرض الإمامة غير واجب لا في قريش ولا في غيرهم لما ساغت هذه المناظرة والمحاورة عليها. قرطبى ١/٢٦۴

ژباړه: له هغه اختلاف وروسته چې په سقيفه بني ساعده کې د خليفه د تعين په اړه د مهاجرينو او انصارو تر منځ پيښ شوی و صحابه کرامو د ابوبکر صديق رضی الله عنه په مخته کولو اجماع وکړه. هلته انصارو رضی الله عنهم ويلي وو چې زموږ به خپل او ستاسو به خپل امير وي. خو ابوبکر صديق، عمر او نورو مهاجرينو رضی الله عنهم د دې خبرې دفع وکړه او ويې ويل: بې شکه عرب اتباع نه کوي مګر د قريشو او په دې اړه يې حديث هم ورته روايت کړ. نو انصار له خپلې خبرې تېر شول او د قريشو اطاعت يې ومانه. نو که په قريشو يا غير له قريشو کې د امام ټاکل واجب نه وای دا مناظره او خبرې به نه ترسره کيدې.

امام غزالي، علامه ابن خلدون، علامه شهرستاني، علامه ماوردي، علامه ابن حجر هيتمي، امام نووي، علامه شاولی الله او نورو پخوانيو علماء کرامو رحمهم الله تعالی ټولو په دې تصريحات کړي چې د اسلامي واکمنی جوړول او د امام يا امير درول يوه مهمه شرعي وجيبه ده.

که څه هم د راشده خلافت له دور وروسته ډېر کم مسلمانان له واقعي خلفاوو څخه برخمن شوي خو په وروستيو پېړيو کې عثماني دولت د مسلمانانو هغه سياسي مرجع

وه چې د اسلام دفاع او لوړتیا ته یې تعهد درلود او له همدې امله د عثماني خلافت په درانه عنوان سره مسمی شوی و.

نږدې یوه پیړۍ وړاندې د عثماني خلافت له سقوط وروسته مسلمانان په نړیواله کچه له اسلامي حاکمیت څخه محروم شول. د خلافت له سقوط وروسته چې په اسلامي نړۍ د غربي استعمارګرو غلبه راغله او کفارو زموږ د ټولنې د عقیدوي، فکري، کلتوري، سیاسي او اجتماعي بیلارۍ او پردیتوب په هدف هر اړخیزې هڅې پیل کړې، په پایله کې یې مسلمانان له خپلو اصلي دیني ارزښتونو او معیارونو څخه بیګانه شول. دې هر اړخیز سقوط او د غرب په رنګ رنګیدلو زموږ د سیاست او زعامت ډګر هم په ژوره توګه اغیزمن کړ. مسلمانان چې پخوا یې د شرعي امیرانو او اسلامي حکومتونو لخوا سیاسي رهبرې کیدله په دې مرحله کې یې له غرب نه په تقلید د (دولت + ملت) د نظریې په اساس د نشنلیستي، سوسیالیستي، لیبرال یا د غربي ډوله جمهوري دولتونو بدعت رامنځته کړ چې په پایله کې نه یوازې د اسلام تشریعي مرجعیت له پامه وغورځېد بلکې د متحد امت د ټوټه کیدو او اسلامي سیاست د هیریدو سبب هم شو.

د عثماني خلافت له سقوط وروسته د شلمې پیړۍ په اوږدو کې د اسلامي سیاسي حاکمیت د اعادې لپاره د نړۍ په ګوټ ګوټ کې ډیرې مبارزې او جهادونه وشول. فکري او دعوتي حرکتونه راپنځیدل. وسلوالې مبارزې وشوې، په ځینو هیوادونو کې د انتخاباتو له لارې د اسلام د حاکمیت هڅې وشوې او ځینو دعوتي ډلو د ټولنیز اصلاحي انقلاب له لارې د قرآن د حاکمیت لپاره اوږدې مبارزې طراحي کړې. سره له دا چې دا مبارزې د اسلامي تاریخ ویاړمن بابونه دي او د اسلامي واکمنۍ لپاره د مسلمانانو تنده او تلوسه ترې معلومیږي. خو د تأسف ځای دا و چې دغه هڅې اکثرا تر پایه د هڅو په چوکاټ کې پاته شوې او له نظري او فکري وضعیت څخه یې عملي اړخ ته ترفیع ونه کړای شوه. دا به شاید په ملا محمد عمر مجاهد د الله تعالی ځانګړی انعام و چې د دې ستر ارمان تعمیل او تطبیق یې د ده په برخه لیکلی و تردې چې د شلمې میلادي پیړۍ په وروستۍ لسیزه او د پنځلسمې هجري پیړۍ په دوهمه لسیزه کې، د عثماني خلافت له سقوط ۷۴ کاله وروسته یې د اسلامي حاکمیت لویدلی بیرغ

راپورته کړ او نړۍ ته يې يو ځل بيا عملاً د اسلامي امارت د قيام او شريعت د نفاذ بيلگه وړاندې کړه.

په کندهار کې د افغانستان د مذهبي علماوو تر ټولو ستره غونډه

د ۱۳۷۵ لمريز کال په پيل کې چې طالبانو د افغانستان د شپږنيم لکه مربع کيلومتره پراخې خاورې له نيمايي په زياته اراضي تسلط درلود. په جنوب، غرب او مرکزي افغانستان کې په سترو ښارونو کندهار، هرات او غزني سربيره جنوب غربي او جنوب ختيځ ولايات يې هم بشپړ په کنترول کې وو او پلازمينه کابل يې له دريو خواوو محاصره کړې و. د پسرلي په همدې پيليزو ورځو کې په کندهار کې دشاوخوا ۱۵۰۰ پنځلس سوه ديني علماء کرامو او مخورو د يوې لويې غونډې تابيا ونيول شوه.

د حمل د مياشتې په پنځمه نيټه (۴/۱۱/۱۴۱٦هـق) د اسلامي تحريک عالي شورا پريکړه وکړه چې د افغانستان د علماء کرامو د مرکزي شورا سره د شوي توافق په اساس به د حمل په مياشت کې په کندهار کې د ټول افغانستان مخکښ علماء کرام راټوليږي تر څو د اسلامي تحريک روان فعاليتونه ارزيابي کړي، راتلونکې تگلاره ورته وټاکي او د تحريک د سياسي مواقفو په اړه اساسي فيصلي وکړي.

د يوې اونۍ په جريان کې د افغانستان له مختلفو سيمو او په پاکستان کې د افغان مهاجرينو له کمپونو څخه ديني علماء د کندهار په خوا روان وو تر څو په دې مهمه او ټاکونکې غونډه کې گډون وکړي. په کندهار کې د راتلونکو علماء کرامو او مشرانو د پذيرايي لپاره منظم ترتيبات نيول شوي وو. د ښار په زړه کې يوه لويه وداني(ميخانيکي ليسه) چې ډېر شمير اطاقونه او يو پراخ د غونډو تالار يې درلود د علماء کرامو د اوسيدلو او غونډې لپاره انتخاب شو. علماء کرام چې د ځانگړې ټاکل شوې کميټې لخوا يې نومونه او مشخصات لست کيدل د اوسيدو لپاره خپلو تعين شويو اطاقونو ته رهنمايي کيدل. د هرې سيمې علماء چې په سفر کې به سره ملگري و ځانگړی اطاق ورکول کيده. په دې سربيره د کندهار حکومتي ميلمستون (والي کوټۍ) او د شهيدانو له چوک سره د ښاروالۍ مربوط ميوند هوټل هم د ميلمنو لپاره خاص شوي وو.

کندهار ښار په څو ورځو کې د علماء کرامو او مشائخو ګڼې ګوڼې پر سر واخیست. په هر واټ، هر مسجد او هر ځای کې د علمي وقار او سنګینی په لباس ملبس علماء کرام ښکارېدل. دا ښايي د کندهار او افغانستان په تاریخ کې د دیني علماء کرامو لومړنی تر ټولو ستره اجتماع وه چې ځانګړی کیف یې درلود.

د کندهار د هغه وخت چاپیدونکي اخبار طلوع افغان یوه لیکوال میرویس باوري دغه صحنې داسې انځور کړي دي.(د کندهار ښایسته ښار چې د خپل لرغوني تاریخ په اوږدو کې یې څو ځله د سترو سترو جرګو ویاړ په برخه شوی دا دی یو ځل بیا د اسلامي تحریک د ځلانده مرکز په توګه د هیواد د سترو او مجاهدو علماء کرامو د جرګو کوربه دی. که له یوې خوا د پسرلي خوږه وږمه چلیږي او د ګل په هره غوټۍ چې ولګیږي سره ویې سپړي، خلاصه یې کړي او خوند پرې وکړي. بلې خوا ته د ښار په واټونو، چمنونو، خاصو میلمستونونو، حکومتي ادارو او جوماتونو کې د راغلیو علماء کرامو ګڼه ګوڼه او د خپل خواږه او خوږمن هیواد د راتلونکي سرنوشت په باب د دوی ناستې ولاړې، تصمیمونه او مشورې بیا لا د خوند او مزې خبره ده او په دې ترڅ کې چې بیا محمدي اذان زمزمه شي او د پاکو جوماتونو پر لور د مسلمانانو درانه قدمونه پورته شي نو زه خو وایم چې د بلا سترګې دې ړندې شي)

په دې ډول کندهار د تاریخ سازې غونډې لپاره د سلګونو علماء کرامو کوربه شو. دغه علماء کرامو چې له بیلابیلو قومونو، نژادونو او سیمو سره یې تعلق درلود د ټولو تلوسه دا وه چې د اسلامي نظام د قیام او اسلامي حاکمیت د هیرې شوې فریضې د اعادې لپاره یوه تاریخي فیصله وکړي او په دې ډول د دیني عالم په حیث د نبوي وراثت مقدسه دنده په کماحقه بڼه انجام کړي.

د غونډې د پیل ورځې

د طلوع افغان ورځپاڼې د مستندو راپورونو له مخې دې غونډې پنځه ورځې دوام وکړ چې د حمل په لسمه نیټه پیل او د همدې میاشتې په ۱۴ مه (۱۳ / ۱۱ / ۱۴۱۶هـق) پای ته ورسېده.

د غونډې په لومړۍ ورځ مجلس د قاري محمود شاه صاحب لخوا د قرانکریم د څو مبارکو آیتونو په تلاوت افتتاح شو. ورپسې د غونډې کړنلاره ولوستل شوه.

وروسته د اطلاعاتو او کلتور رئیس ملا امیر خان متقي د اسلامي تحریک د بیلابیلو، نظامي، سیاسي، علمي او عمراني لاسته راوړنو په موضوع رڼا واچوله او د ترسره شویو کارونو په اړه یې برخوالو ته معلومات ورکړل او ورپسې د اسلامي تحریک مرستیال ملا محمد رباني مفصله وینا وکړه او د اسلامي تحریک د قیام اهداف یې روښانه کړل. ده په جهاد او د اسلامي نظام په قیام کې د علماء کرامو مسؤلیت مهم وباله او ویې ویل چې علماء کرام ځکه دلته راغوښتل شوي تر څو اسلامي تحریک ته مشوره ورکړي موږ به په هغه عمل کوو او د هیواد په نورو سیمو کې به هم همدغه نظام تطبیقوو.

د ملا محمد رباني له خبرو وروسته د راغلیو علماء کرامو د ویناوو لړۍ پیل شوه او د هرې سیمې د علماء کرامو په استازیتوب یوه مخور عالم وینا کوله. له بدخشان ولایت څخه راغلي عالم مولوي محبوب الله وویل چې برهان الدین رباني زموږ د سیمې دی خو زه وایم چې نظام یې په حقه نه دی، د طالبانو د تحریک په باره کې تبلیغات کیږي چې دا صرف د پښتنو تحریک دی مگر زه چې یو غیر پښتون یم شاهدي ورکوم چې دا تحریک واقعي یو اسلامي تحریک دی او په دې کې عصبیت او قومپرستي نشته.

وروسته د لغمان مولوي سعید الرحمن، د جوزجان مولوي عبدالصمد، د غزني مولوي سید حفیظ الله، د بلخ مولوي عبدالجبار، د ننگرهار مولوي سید رسول او نورو علماء کرامو ویناوې وکړې.

د غونډې په دوهمه ورځ افتتاحیه وینا د کندهار والي ملا محمد حسن اخند وکړه ورپسې د هرات مولوي جلیل الله مولوي زاده، د عالي شورى غړي مولوي احسان الله احسان، د لوگر د علماء په نمایندگي مولوي فضل احمد، د بغلان مولوي محمد یعقوب، د مولوي جلال الدین حقاني نماینده الحاج حبیب الله منگل، د فاریاب په نمایندگي مولوي مفتي عبدالله، د کابل د علماوو په نمایندگي مولوي نور محمد ثاقب، له روزگان څخه مولوي سلطان محمد، د لغمان څخه مولوي نقیب احمد دیوبندي، د پکتیا څخه مولوي عبدالله مدني او نورو علماء کرامو په نوبت سره خپلې ویناوې او

نظریات مجلس ته ارائه کړل.په دې ډول د پنځه ورځنیو غونډو سلسله شروع شوه. د اسلامي تحریک لخوا دغونډې په برخوالو ځانګړې فورمې هم وویشل شوې چې د نظام د اصلاح او پرمختګ په مورد کې څو لنډې پوښتنې مطرح شوې وې، علماء کرامو د خپل علم او تجربې له مخې دې پوښتنو ته ځواب وایه او بیرته یې لیکلی ځواب مسؤلینو ته سپاره.

د غونډو په جریان کې د هیواد وتلیو علماء کرامو روزانه خپلو مجالسو، سلامشورو او د مخکښو علماء کرامو د ویناوو اوریدو ته دوام ورکاوه. شیخ الحدیث مولوي تره خیل د کابل، مولوي محمد خواص د هلمند، د یوسف خیلو اخندزاده د میدان وردګ، مولوي محمد الیاس، مولوي جلال الدین شینواری او مولوي محمد اکرم د ننګرهار، مولوي عبدالعزیز د تخار، مولوي احمد مزاري د بلخ، مولوي ګل محمد د غزني، مولوي عبدالحی زعفراني د کندز او نورو وتلیو علماء کرامو ویناوو غونډې ته جذابیت او درنښت ورباښه. د اسلامي تحریک مسؤلینو هم په غونډو کې په ورځني شکل حضور درلود.

د غونډې وروستی ورځ او پریکړه لیک

د ۱۳۷۵ لمریز کال د حمل دمیاشتې ۱۴ مه د چهارشنبې ورځ په کندهار کې د علماء کرامو د سترې اجتماع وروستی، او د مهمو پریکړو د اعلان ورځ وه. په همدې ورځ ملا محمد عمر مجاهد د غونډې تالار ته راغی او د اسلامي تحریک د پیل او لومړنیو جریاناتو په اړه یې هغه وینا وکړه چې وروسته له راډیوګانو نشر او ډیره مشهوره شوه د تاریخي اهمیت درلودو له امله دغه وینا کټ مټ درسره شریکوو.

غونډې ته د ملا محمد عمر مجاهد تاریخي وینا:

اعوذ بالله من الشیطان الرجیم، بسم الله الرحمن الرحیم، اللهم صل علی سیدنا و نبینا و مولانا محمدٍ و علی آل سیدنا و نبینا و مولانا محمدٍ و بارک و صل و سلم علی جمیع الانبیاء و المرسلین و علی کل ملائکة المقربین و علی عباد الله صالحین.

اعوذ بالله من الشيطان الرجيم، بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ، وَٱلۡعَصۡرِ ﴿١﴾ إِنَّ ٱلۡإِنسَٰنَ لَفِي خُسۡرٍ ﴿٢﴾ إِلَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَتَوَاصَوۡاْ بِٱلۡحَقِّ وَتَوَاصَوۡاْ بِٱلصَّبۡرِ ﴿٣﴾

محترمو علمای کرامو، مشایخو!

که څه هم له موږ سره مناسبت نه لري، ستاسو په مخکې زموږ وینا، خو بیا هم! د اسلام پر بنیاد باندې موږ وایو چې که څه فایده وکړي.

خبره دا سي ده، طلباوو کرامو چې دا حرکت شروع کړی دی او په دې کار اخته دي، طالبانو ډېره غټه دعوه کړې ده، هر چا چې پوښتنه ځینې کړې ده، که ژورنالست کړې ده، که یو مملکت کړې ده، که عوامو کړې ده، که دښمنانو کړې ده، که خواصو کړې ده.

د دې طالبانو و هغو خلکو ته دا بیان دی، دا یې وینا ده، دا یې جواب دی، چا چې پوښتنه کړې ده، چې د طالبانو کوم هدف دی، د طالبانو کوم مرام دی؟

طالبانو دا ویلي دي، چې موږ چې یو، دا د خدای پر مځکه کې، دا د خدای دین پیاده کوو، دا د خدای د کلیمې خدمت کوو، شرعي احکام او حدود د الله برپایه کوو.

دا یې جواب دی، له اوله ابتدا څخه تر اوسه پورې یې دا جواب دی او دا یې خبره ده، دغه یې هم مرام دی، واقعاً!

خو خبره دې ځای ته راغله، طلباوو خو دا دي قربانی ورکړلې او هم دا دی ورکوي یې، روان دي، ولاړ دي.

خو علماوو ته زما خطاب دی!

و دغو علماوو ته چې، حاضرین دي او هغو علماوو ته چې، دا پیغام، بیا ورپسې شاته چې څوک پاته دي دا امانت دی چې، بیا یې ور ورسوي!

د هرې منطقې عالم دې د خپلې منطقې علماوو ته و رسوي!

په علماوو کې څه ناڅه، په کمه اندازه، په ډېره کمه اندازه باندې، یو څه غفلت سته!

خو دا دعوه چې موږ کوو چې، موږ د اسلام دین د خدای په مځکه کې پیاده کوو، د خدای حدود برپایه کوو.

دا د الله حدود چې دي، دا څوک بر پایه کوي؟

طالبان خو هغه دي، خالي یې توپک په لاس کې دي، روان دي، نن ژوندی دی، سبا شهید دی، بله ورځ زخمي دی، خو دغه یې کار دی چې، دغه مځکه د فساده خلاصه کړي، د فساقو فجارو څخه دا مځکه خلاصه کړي، دغه یې خدمت دی، دغه یې کار دی!

دا دعوه چې دا طالبان کوي چې وایي "موږ د خدای حدود د خدای په مځکه کې برپایه کوو"

دا دعوه د علماوو په سر سره کوي!

دا دعوه چې دوی کوي دا په دې سره کوي چې موږ تر شا علماء لرو، موږ په علماوو سره به نو دا د خدای حدود برپایه کوو، اندازه د شریعت چې ده، هغه علماوو ته معلومه ده، طلباوو ته خو نه ده معلومه.

د بدیع المیزان، قطبي، کندیې طالب دی، دېته څه معلومه ده!

خو صرف دغه ورمعلومه ده چې، دا د خدای هغه ضروري علم چې دی، هغه علم ضروري ورمعلوم دی چې، په دې یې یقین دی چې، دا حق، دا باطل دی.

دا مسئلې په مابین د مسلمانانو کې، دا به څوک خلاصوي، دا به څوک دا حدود برپایه کوي؟

خو بعضې علماوو هغه دی یو څه خدمت کړی دی.

بعضې علماء له ځان سره یو فکر کوي چې {لایکلف الله نفساً الا وسعها}

نو زه دا خواهش کومه، چې ودې آیت ته کماحقه مصداق ورپیدا کړئ!

زه په یوه مدرسه کې ومه، یوه کوشنۍ مدرسه مو جوړه کړې وه، پنځلس یا شل کسه انډیوالان وو یعنی سبق مو وایه، دا د مځکې سر ټوله فساد و نیوی، قتل قتال و، چور چپاول و، فساقو او فجارو د مځکې سر ونیوی.

مانا! دا وضعه وتاسو ته معلومه وه چې تېره سوله، یعنې خلکو تصور نسوای کولای چې دا به په څه شکل باندې دا اصلاح راځي؟

نو دا چې ما سبق وایه، نو زه را ولاړ سومه، دا چې ما تصور کړی وای، نو خو دا {لایکلف الله...} دا ما لره کافي نه وو ؟

خالي تصور چې مي دا وهلی وای، نو زما څه په قدرت کې و؟

دا {لایکلف الله...} دا ما لره کافي نه و؟

وایم توکل، توکل محض مې وکی، توکل محض ناکامي نه لري!

توکل محض ډېر زور غواړي، توکل محض زه غواړم، د دې علماوو څخه!

خلک به وایي چې دا تحریک د څه وخته څه را روان و او په څه شکل باندې و، په څه خفیه شکل باندې و، د کومې خوا حمایه کېدی، د کومې خوا ترتیبه کېدی، و د کومې خوا څه روزل کېدی؟؟

د دې تحریک ابتدا دغه وه چې په دغه دایره (درس) کې، په دغه مدرسه کې ما کتاب کت کړ، زه وم یو بل مولوي صاحب مې هم راسره ملګری کړ، داغسې پیاده له سنګساره څه زنګاوات ته پوریوتلو، په زنګاوات کې مو د یو سړي څخه موټرسیکل واخیستی، (سرور) نومیږي، موټرسیکل مو ځینې واخیستی، دا مولوي صاحب مې تر شا را سره سپور کی، دغه یې ابتدا وه، دا چې نن پوریوتمه، مازې مې تصور وواهه، نو پوریوتم .

بیا مې و دې سړي ته وویل (دې مولوي صاحب ته) چې ته راسه، پر دې دایرو به وګرځیږو، دا طالبانو باندې به وګرځیږو.

نو د زنګاواته څه تلوکان ته ولاړو، بیا نو ماښام و راباندې، په دا ماښام کې په ترخو کې روان وو، بیا مې دا مولوي صاحب ته وويل: دغه (ترخې) دا چې روان یو، دا بیا په یاد لره،یو (تحول) ان شاءالله راځي!

نو و دغه موټرسیکل مو ځينې واخيستی، يو دايرې ته ورغلو ۱۴ کسه طالبان هلته اوسیدل، سره راټول مو کړله، دا توکل محض له فکره مه باسئ!

چې هغه مو سره راټول کړل، شاوخوا مو سره را دوره کړل، باره مو ورته وويل چې، دا د خدای دین پایماله سو، فساقو، فجارو ټوله منطقه ونیوله، چور چپاول چالان دی، پر عام ډمبر (پاخه سړک) باندې د خلکو ناموس کښته کيږي، د خلکو مالونه کښته کيږي، پر عام ډمبر باندې يې مړ کړي باره يې و ډبرې ته کښېښوي، موټران تېريږي پر ډمبر، پر ډمبر باندې مړی ناست وي. دونه څوک نسته چې پټ يې کي.

دا مو ورته وويل چې، دغه سبقان هم ويل کيږي، په دغه ترتيب باندې چې ((مرده باد، زنده باد)) باندې دا خبره نه حل کيږي. موږه را ولاړيږو، دغه طالبان که خدمت واقعاً کوي، د خدای د رضا د پاره، دا سبق پرېښوول کيږي، دا سبق نسته!

او نه چا وعده راکړې ده د يوې افغانۍ يا د ډوډۍ، پر دغه وطن به سوال (چنده) کوو، په دا وطن کې به پر مسلمانانو باندې - که چا راکړه که يې نه کړه را.

سبق بيا نسته او دا کار چې دی هفته نه دی، ورځ نه دی، مياشت نه دی، کال نه دی دا!

د چا په قدرت کې دی که نه دی؟

او دا مې هم ورته وويل چې تاسي . . . دلاوري به مې هم ورکړه، چې ما ويل: فاسق فاجر . . . آ وخت کې ګرمي هم وه. . . ماويل په دغه ګرمې کې پر دغه خزه (سنګر) ناست دی. د خدای و دښمني ته ناست دی، په علانيه يې کوي.

موږ او تاسو د خدای، د خدای د دين هم ځان بولو او د خدای د دين خدمت علانيه نسو کولای؟

دونه غفلت مه کوئ.

دونه بې غیرتیا مه کوئ.

په دغه څوارلسو انسانانو کې چې داغسې مو ورته درنه کړه چې، بیا که مو ځای ونیوئ، پر هغه ځای باندې به ناست یو او که مو ځای فتحه کړئ، هغه به بیا نه ایله کوو.

سبق نسته او هیڅ شی نسته او یوه افغانی نسته، اسلحه هغه نسته، هغه به په سوال پیدا کوو!

کوئ یې، که یې نه کوئ ؟

په دغه څوارلسو انسانانو کې یوه انسان والله که ویلي دي چې، زه یې کوم.

نو په دا څوارلسو کسانو کې، یوه هم والله که ویلي دي چې، په دغه شکل باندې یې زه کومه، ول د جمعې په شپه که کار و کوو یې، کنه نه یې کوو!

ماویل پس د جمعې به یې څوک کوي ؟

خدای شاهد دی، دغه خبره داغسې ده، په محشر هم دا شاهدي زه ادا کوم!

نو که دا دایره ما "مقیس علیه" گرځولې وای، دا وام د توکل محض ثمره ده وام زه څه درته وایم، نوکه دا دایره مقیس علیه وگرځیږی نو خو وایم نورې به مې هم پر قیاس کړې وای، بېرته به راتلای و هغې خپلې مدرسې ته.

نو بیا مې چې، هغه د خدایه سره وعده کړې وه، نو بیا مې په هغه خپله وعده سره وفا وکړله، خدای دغه معامله وکړه!

نو نه مې پسې پرېښووله، بلې دایرې ته راغلو، هلته پنځه وو که اووه کسه وو، هغو ته مې په هغه شکل خبره درنه کړه، هغه اوو سرو ځانونه نوشته کړل.

خو یو امت دی، دا داسې نه دي چې هغه کوشنیان وو، دا لویان وو، یا هغه سپین ږیري وو یا دا ځوانان وه، یا هغه ښځې وې دا نر وو.

دا په ابتدا کې د دې کار کې، دا داسې یو حکمتي کار و، دا دسې د یو امتحان دوره پر ما باندې پر دا اوله سر (ځل) کې راغله.

نو دغه يې ابتدا وه چې، د دغه ځايه څه مو شروع کړه، تر مازديګره مو دغه موټرسيکل وګرځاوه دره پينځوس کسان مو برابر کړل.

دغه د توکل محض انسانان مو دره پينځوس نفره برابر کړل.

مازديګر چې زه ځينې راپوريوتمه، ما ورته ول سبا راسئ، دوی په دغه شپه کې، پر يوه بجه باندې راپوريوتل (دلته سلګيو واخيست)

بل چا ناره کړه: نعره ای تکبير، الله اکبر، الله اکبر، الله اکبر.

اسلام : زنده باد

نو دغه د تحريک ابتدا وه، چې په دغه شپه کې را پوريوتل، شواروز دا دی ګوره نه دی پوره، په سهار کې زموږ يو مولوي صاحب دی، هغه تللی و خپل امامت ته، لمانځه ته سهار وختي تللی دی، دا طالبان ام په شپه کې راپوريوتلي دي، سهار چې لمونځ وسو، هغه مقتدې يې ورته وايي " ما برايي [د شپې] داسې ښه خوب ليدلی دی.

وايي څنګه خوب ؟

"ول دغه سنګيسار ته ملايکې راغلې وې . . .

(دلته د ملا صاحب (رحمه الله) سلګی بيا ګړندی شوې)

داسې پاسته پاسته لاسونه يې وه . . . نو ده . . . بيا ما ورته وويل چې تاسو پر ما هم لاسونه تېر کړئ.

(بيا سلګيو واخيست)

(دلته د تکبير نارې هم پورته کېدلې)

نو دا د تحريک ابتدا وه، دغه يې کار و، دغه يو شواروزقدر دا د تحريک ابتدا وه چې وښوول سوه، په شپه کې طالبان را پوريوتل، سهار د لسو بجو باندې مو موټران دوه پيدا کړل، ((حاجي بشر)) ته مو وويله چې، يوه هينو يوه بايفور يې راکړل، موږ و کشک نخود ته ورروستل.

په کشک نخود کې دغه خلک زموږ سره يو ځای سول، حتی چې باره پسې ډېر بدل.

نو مو په سوال باندې د دغه خلکو څخه په (پنځه پنځه میله) باندې څه اسلحه پیدا کړله.

دغه يې ابتدا وه، دغه يې شروع وه چې جريان يې پيدا کړ.

نو دا د توکل محض ثمره وه!

توکل محض چې دی، هغه نه ناکامه کيږي، نو موږ د دغه علمای کرامو څخه دغه خواست (غوښتنه) کوو چې توکل محض وکړي!

خدای ناکرده، که دا زموږ دعوه ناکامه کېدله (دا زموږ غټه دعوه چې موږ وايو، چې موږ، په دې ملک کې د خدای دين پياده کوو، د خدای حدود برپايه کوو)

خو تاسې په دې پوه ياست چې، دا حدود بې له علماوو بيا بل څوک نه سي برپايه کولای!

علماء يې پر کومو وظيفو او پر کومو رتبو کې بر پايه کوي؟

هغه رتبې بايد وپيژنئ، چې دا پر کومو رتبو او پر کومو وظيفو کې دا حدود برپايه کيږي!

نو دا علماء دې پر داسې يو ټينګ عزم او په داسې اخلاص سره ودريږي. خدای ناکرده پر دې صف کې مو کمزوري راځي، په دې صف کې سبا د طالبانو هغه خپل شناخته لمونځ به يې نه وي زده، هير به سي ځني.

نوی نسل روزل غواړي.

پر دغه تحريک کې به، دغه تحريک ډېر غټ اخلاص په کار دی، هغه عذر به موږ ځنې قبلوو د عالمه څخه، هغه عذر زه پخپله قبلومه چې، هغه عذر په نزد د خدای قبول وي (يوازې شرعي عذر) هغه دی او خدای سره خبر دي!

په خوله باندې سړی معذور نه بلل کیږي، چې په خوله ووايي چې، زه معذور یمه، خو دی او الله سره خبر دي.

وام هغه عذر زه قبلوم، د علماوو څخه چې هغه په نزد د خدای قبول وي.

چې په نزد د خدای قبول نه وي هغه عذر زه د هیڅ عالم څخه نه قبلوم په ټول افغانستان کې، هغه به خپل خدمت کوي، هغه خدمت به کوي چې هغه کیدونکی وي او اثر مرتب ولري.

بعضې خلکو سره داسې فکر وي چې دا قضاء خو داسې شی نه ده نو، که داسې بله وظیفه وای چې نوم او نشان وای، یا مې سبا په قوم کې اعتبار درلودای، یو سوك مې تربغل ایستلای خو زه خاص دا علماوو ته وایم (که څه هم مناسب نه دی) خو یا هم د خدای د مسؤلیت څخه بیریږم، زه په دې ځای باندې هغه خپل مسؤلیت چې خدای زما په غاړه کې را اچولی دی له خپلې غاړې اړومه او د دې علماوو غاړې ته یې ورسپارمه، چې څه زموږ وظیفه ده، هغه خو موږ هغه دی اخته یو او خپل خدمت دی کوو یې، کوم کار چې په موږ باندې کیدی، زموږ هغه کار دی چې هغه د زور، تورې یا ټوپک کار دی.

کومه دعوه چې موږ کوو چې موږ د خدای حدود برپایه کوو، د خدای حدود بې له علماوو بل څوک نه سي برپایه کولای. د خدای په خاطر باندې د دې آیت کماحقه مصداق به پیدا کوئ چې (لایکلف الله نفسا الا وسعها) دا ډیر علماء وايي. وایم هغه وخت دا آیت ما لره هم کافي و خو ما په دې کفایت نه وکی وایم د دغه حال تصور نه کیدی، سړی به اخته وي لږ یا ډیر نو خدای برکت پر ږدي.

نو د دغه علماوو څخه موږ دا خواهش کوو چې دغه د خدای دین ته ډیر برجسته ودریږي، ډیر په یو ټینګ عزم سره ودریږي، دغه دعوه که ناکامه کیدله نود دغه شه ناکامه کیږي. حدود د الله چې په یو ملک کې جریان ولري هغه امراء یې هم نه سي خرابیدلای، د خیانت مخه هم نیول کیدلای سي. هر عالم چې ما تر لاس ونیسي یا مې

واجب العزل وبولي، په هغه دم به زه استعفاء ورکوم په هغه دم به زه ایسته کیږم. او یا یو بل مسؤلیت را پکښې ووینې.

نو دا طلباء چې دي دا اهل حق ځانونه بولي، د اهل حق دعوه یې کړې ده، دا د فساقو فجارو دوره نه ده، د فساقو فجارو دوره ختمه ده، چې هغو ته به عالم څه ویل، هغه بې پر غوږ نه نیول، دا دوره د طلباوو ده، طلباء به حتمي او ضروري دا وعده کوي چې عالم ورته وویل چې په تا کې دغه نواقص دي هغه به ایسته کوي یا به د دې صفه وځي.

د دغو علماوو هره خبره ځای ته رسیږي، علماوو ته دا په کار ده چې ودریږي دا علماوو ته دا په کار ده چې په ټینګ عزم ودریږي. په ورځ د محشر بیا زه دا علماء تر ګریوان نیسم دا علماء زه نه پریږدم. که زما څه دا کار خرابیدی د دې علماوو په نیستي سره به خرابیږي، د علماوو په غفلت به خرابیږي، په بل شي نه خرابیږي، دا علماء زه تر ګریوان نیسم په ورځ د محشر، نه یې پریږدمه. حدود د الله تعالی برپایه کیدل، بې له علماوو په بل چا نه کیږي، طلباء احکام نه شي برپایه کولای، نه احکام چلولای سي او نه ورمعلوم دي.

دا علماوو ته دا په کار ده چې په ټینګ عزم به په دغه کار کې دریږي، نوی تصور ورلره په کار دی، دا زاړه تصورات چې یي وهلي یا یې وهي دا دې بند کي بالا، نوی تصور په دې خبرو کې ورلره په کار دی. ورځ د محشر به حضور کوي، الله به حضور کوي، حساب به په خپل ګریوان کې له ځانه سره کوي، کما حقه مصداق به دغه آیت ته ورپیدا کوي چې (لایکلف الله نفسا الا وسعها) بې ځایه به یې نه وایي. زه دا خبره کومه چې که له موږ څه دا کار خرابیده یا فساق او فجار را څخه جوړیدل نو دغه علماء به مو تر لاس نیسي، همدغه علماء به مو محو کوي داغه علماء به پرخپل ځای ثابت او قائم وي نوره خبره له ماسره نسته، بس دغه خبره وه چې دغه علماوو ته ما ورسوله، دغه حاضرین به یې د امانت په شکل باندې تر شا چې هر څوک پاته دي هغو ته رسوي.

وما علینا الا البلاغ

د ملا صاحب وینا د غونډې د ګډونوالو له تاوده استقبال او د تکبیر له نعرو سره پای ته ورسیدله.

دا ورځ له ځانګړي کیف او جوش سره مله وه چې د برخوالو تاوده احساسات هره شیبه د تکبیر په نعرو سره اظهاریدل.

وروسته غونډې ته د طالبانود تحریک نومیالي خطیب او د عالي شورى غړي مولوي احسان الله احسان[1] وینا وکړه، نوموړي د غونډې پریکړه لیک هم ولوست چې مهم ټکي یې په لاندې ډول و.

د کابل د ادارې مشر برهان الدین رباني واجب العزل او پر ځای یې ملامحمد عمر مجاهد د شرعي امیر په توګه وټاکل شو.

د معزول رباني د لیرې کیدو تر وخت به طالبان خپلې رواني مبارزې ته دوام ورکوي.

---

(۱) شهید مولوي احسان الله احسان د مولوي اغا محمد زوی د کندهار ولایت د شاولي کوټ ولسوالی د بورې د علاقې اوسیدونکی په ۱۳۸۱ هجري قمري کال کې زیږیدلی و. نوموړي د ځوانی عمر په جهاد او د دیني علم په تعلم کې تېر کړی و چې له ښه علم سربیره یې د خطابت ښه استعداد درلود. کله چې د طالبانو اسلامي تحریک تأسیس شو نوموړی له پیله ورسره ملګری و، د نوموړي ستره کارنامه دا ګڼل کیږي چې د هیواد په جنوب ختیځ زون (پکتیا، پکتیکا او خوست) کې یې د ځایي قومندانانو په قانع کولو سره دغه سیمه پرته له جګړې د اسلامي تحریک تر واک لاندې راوسته. مولوي احسان الله صاحب څه موده په کابل کې د افغانستان بانک د عمومي مشر په حیث دنده اجراء کړه. د ۱۳۷٦ لمریز کال په جوزا میاشت کې چې طالبان له جنرال مالک سره د یوې موافقې له مخې د بلخ مرکز مزار ښار ته داخل شول، مولوي احسان الله صاحب هم د الوتکې له لارې له څو نورو مشرانو سره مزار شریف ته ځان ورساوه، وروسته چې جنرال مالک غدر وکړ او ډیر طالبان یې شهیدان کړل، مولوي احسان الله صاحب هم له نورو طالبانو سره د تنګي شادیان په سیمه کې شهید شو، چې وروسته یې جسد کندهار ته راوړل شو او د کندهار ښار د لویې ویالې په سیمه کې د طالبانو په هدیره کې خاورو ته وسپارل شو.

په افغانستان کې به د ملا محمد عمر مجاهد تر مشرۍ لاندې يو آزاد او سوچه اسلامي حکومت جوړيږي.

د افغانستان په کورنيو چارو کې د بهرنيو هيوادونو لاسوهنې غندو او له ټولو مسلمانانو څخه يې د مخنيوي غوښتنه کوو.

د ټولو مسؤليت دا دی چې د هيواد د ځمکني تماميت او استقلال په ټينګه دفاع وکړي او هيواد له تجزيې څخه وژغوري.

د غونډې وروستی ورځ په ټولو ګډونوالو اغيز کړی و خو د عيني شاهدانو له قوله تر ټولو زيات اغيز يې خپله په ملامحمد عمر مجاهد کړی و. د يوه عيني شاهد مولوي احمد جان احمدي په خبره چې په غونډه کې ملا صاحب ته نږدې ناست و، ملا صاحب د غونډې په مهال پرلپسې ژړل او اوښکې يې تويولې، ملا صاحب د خپل پاچ پټکي شمله په اوښکو لمده کړې وه تر دې چې د آرش رخت څخه په جوړ شوي پټو يې هم د اوښکو لمدوالی او اثرات معلوميدل. ښايي د زعامت درونډ پيټی او مسؤليت ورسپارل به و چې هغه يې د ژړا تر حده رسولی و.

مولوي احسان الله احسان د خپلې جذابې وينا په لړ کې علماء کرامو ته وړانديز وکړ. دا چې تاسو ملا محمد عمر مجاهد د شرعي امير او زعيم په حيث تعين او تائيد کړ. نو د زعامت په موضوع کې د صحابه کرامو سنت دا و چې د مسلمانانو مشر به يې اميرالمؤمنين باله. رسول الله صلی الله عليه وسلم فرمايلي چې څوک د فساد په زمانه کې يو سنت احياء کړي ډېر ستر اجرونه لري. په اوس زمانه کې چې دا لقب له مسلمانانو هير دی که يې موږ را ژوندی کړو الله تعالی به ستر اجرونه راکړي نو آيا تاسو موافق نه ياست چې خپل شرعي زعيم ته د اميرالمؤمنين لقب ورکړو! په دې سره نه يوازې ټولو علماء کرامو په يوه غږ د موافقت غږونه وکړل بلکې په مجلس کې د تکبير زمزمې او هيجاني چيغې هم پورته شوې. وروسته مولوي احسان الله احسان ملا صاحب د ستيج خواته وغوښت لومړی يې خپله ورسره د امير په حيث بيعت وکړ او وروسته ټولو علماء کرامو ورسره لاس په لاس بيعت پر ځای کړ.

په کندهار کې د علماء کرامو د سترې غونډې د ورځو يوه بله مهمه واقعه د ملا صاحب لخوا د رسول الله صلی الله علیه وسلم د مبارکې خرقې[1] (چپنې) را ايستل او خلکو ته ښودل و. رسول الله صلی الله علیه وسلم ته منسوبه خرقه شریفه چې په افغانستان کې يو له تر ټولو مهمو او متبرکو آثارو ګڼل کيږي، شاوخوا دوه نيم سوه کاله پخوا د معاصر افغانستان د مؤسس احمد شاه بابا لخوا له خوا له بدخشان څخه راوړل شوې او تر اوسه پورې په کندهار کې د احمد شاه بابا د مقبرې په محوطه کې په يوه ځانګړې ودانۍ کې ساتل کيږي.

د ملا صاحب د دفتر کارکوونکي او د نوموړي خاص محرر ملا عبدالسلام کاتب وايي چې د علماء کرامو د غونډې په شپو کې يوه شپه ماخستن ناوخته ملا صاحب ناڅاپه وويل چې درځئ خرقه شريفه وګورو. خرقه شريفه د امارت د مقام دفتر (ارګ) او د

---

(۱) د کندهار خرقه شریفه رسول الله صلی الله علیه وسلم ته منسوبه هغه چپنه ده چې د تاريخي رواياتو له مخې په لومړيو پيړيو کې د عباسي خلافت په مرکز بغداد کې ايښې وه. کله چې په نهمه هجري پيړۍ کې په سمرقند کې امير تيمور ګورګاني را پيدا شو او له چين تر عراق او شام پورې يې ډيرې سيمې ونيولې، نوموړي د دنيا له مختلفو سيمو تاريخي اثار او متبرکات هم له ځان سره سمرقند ته راوړل، چې په دې لړ کې نوموړي د رسول الله صلی الله علیه وسلم دغه مبارکه چپنه هم له بغداد څخه سمرقند ته راوړه. په ۱۱۰۹ هجري قمري کال کې خرقه مبارکه بدخشان ته يووړل شوه، تر دې چې کله احمد شاه بابا به په کندهار کې د لويې امپراطورۍ بنسټ کيښود په ۱۱۸۱ هجري قمري کال کې يې خرقه مبارکه د خاصو مراسمو په لړ کې د افغانستان د هغه وخت پلازمينې کندهار ته راوړه او دلته په ځانګړې ودانۍ کې کيښودل شوه. خرقه شريفه په همدې ځانګړې ودانۍ کې په خاص ځای کې ايښې وي او کله ناکله د وخت د حاکمانو په غوښتنه را ايستل کيږي تر څو يې خلک ووينې. له ملا محمد عمر مجاهد وړاندې د وروستي ځل لپاره څه کم شپيته کاله وړاندې په ۱۳۱۸ لمريز کال کې د محمد ظاهر شاه د پاچاهي په لومړيو کې خرقه شريفه د خلکو د ليدلو لپاره را ايستل شوې وه. (د کندهار د خرقې شريفې تاريخچه، عزيز الدين وکيلي)

ولایت مقام ته مخامخ د واټ پر بله غاړه د احمد شاه بابا د مقبرې په محوطه کې په یوه ځانګړي ګنبدي ودانۍ کې ایښې وه.

ملا صاحب د خپل دفتر څو محدود شمېر ملګري، چې د دفاع وزیر ملا عبیدالله آخند او د امر بالمعروف و نهی عن المنکر وزیر مولوي محمد ولي صاحب چې دفتر ته د کوم کار لپاره راغلي وو د ځان سره ملګري کړل او پیاده د خرقې شریفې پر خوا روان شو. د خرقې شریفې ودانۍ ته له رسیدو وروسته یې متولیان چې دلته نږدې یې کورونه وو راوغوښتل او خپله اراده یې ورته څرګنده کړه. هغوی هم سمدستي د کور خواته لاړل اود خرقې شریفې د قلفونو کلیاني یې راوړې. اول یې د خرقې شریفې د ودانۍ عمومي دروازه خلاصه کړه چې دننه شوو، مخامخ یو طرف ته جلا اطاق و، چې یوه لوړه کړکۍ او کیڼ اړخ ته یې یوه دروازه راخلاصه ده خو دا دروازه همیشه قلف وي. عام زائرین یوازې همدې لوېې ګنبدي ودانۍ ته ورننوځي، همدلته تلاوت کوي، درود شریف وایي او یا دعاګانې کوي.

ملا صاحب د ګنبدي ودانۍ په منځ کې د همدې ځانګړي اطاق دروازې ته ورغی او متولیانو قلف خلاص کړ. اطاق ته چې داخل شوو، دننه په یوه لوړ ځای په ټوکرانو کې پوښلی یو لوی صندوق ایښی دی. کله چې متولیانو غوښتل د دې صندوق قلف خلاص کړي، نو ډېر ځنډ یې ورباندې ووت، ځکه دا قلف ډېر کلونه نه و خلاص شوی او کیلي پیدا کول یې هم آسانه نه و. کله چې دا قلف خلاص شو، د دې لوی صندوق په منځ کې بل کوچنی صندوق و چې هغه هم قلف و خرقه شریفه په همدې کوچني صندوق کې ایښې وه. د کوچني صندوق د قلف له خلاصیدو وروسته ملا صاحب خرقه شریفه په دواړو لاسونو راپورته کړه له ځان سره یې ونیوله او په ځانګړي کیفیت ورته متوجه و. په اطاق کې موجودو کسانو چا له احساساتو اوښکې تویولې، چا په خرقه شریفه د تبرک لپاره لاس واهه او یا یې تسبیح ورباندې د تبرک لپاره لګولې.

خرقه شریفه چې نرم او پنډ جوړښت لري، د لستوڼو اندازه یې تر څنګلو پورې ده چې د رنګ په اړه یې مختلف تعبیرات کیدل، ملا صاحب څه شیبه وروسته خرقه شریفه په

خپل خاص صندوق کې کېښودله صندوق يې قلف کړ او بيا يې په لوی صندوق کې قلف کړه او بېرته د امارت مقام (ارگ) ته راستون شو.

دا چې عامو خلکو خصوصا د کندهار اوسيدونکو له ډېره وخته د خرقې مبارکې د ليدلو تلوسه درلوده نو ملاصاحب مناسبه وبلله چې وروسته له ډېرو کلونو يو ځل بيا خرقه شريفه په عام محضر کې خلکو ته ورښکاره کړي. په کندهار کې د علماء کرامو د لويې غونډې له پای ته رسيدو سره سم نوموړی له خپلو ملگرو سره ماخستن مهال خرقې شريفې ته ورغی او د متوليانو سره په مشوره يې د خرقې شريفې کوچنی صندوق له ځان سره د امارت مقام ته راووړ، چې ورسره د خرقې شريفې يو متولي هم و. د سبا لپاره ترتيب جوړ شو تر څو د کندهار په زړه عيدگاه کې د خاصو مراسمو په لړ کې عامو خلکو ته خرقه شريفه وښودل شي. د عيدگاه امنيت له وړاندې نيول شوی و، سبا عيدگاه ته خلک را روان شول او د علماء کرامو بيانونه هم شروع شول. ملا محمد عمرمجاهد چې د خرقې شريفې صندوق يې په خپل موټر کې ايښی و، هم عيدگاه ته لاړ او محراب ته نږدې د ځانگړې فرعي دروازې له اړخه عيدگاه ته داخل شو. عيدگاه ته د خلکو جوپې را روانې وې غرمه مهال د خلکو گڼه گوڼه زياته شوه، ملا محمد عمر مجاهد چې د خرقې شريفې متولي او څو تنه د امارت د مقام ملگري طالبان هم ورسره وو، د عيدگاه په بام يې د خرقې شريفې صندوق خلاص کړ او په ولاړه يې ټولو خلکو ته خرقه شريفه وښوده. په دې سره په خلکو کې جوش او ولوله پيدا شوه او د تکبير نعرې پورته شوې، د خپل محبوب پيغمبر صلی الله عليه وسلم ياد او محبت يې په زړونو کې په څپو شو. وروسته ملا صاحب خرقه شريفه بېرته په صندوق کې کېښوده او له هماغه ځانگړې لارې په راوتلو سره يې صندوق په خپل موټر کې کېښود. خو پر لاره هم د خلکو هجوم زيات و او هر چا کوښښ کاوه چې د ملا صاحب موټر ته ځان ورسوي. د ملا صاحب ساتونکو د لارې خلاصولو په هدف خلک منع کړل او ملا صاحب د امارت مقام ته ورسيد. د دې لپاره چې د خلکو هجوم له امله د خرقې شريفې بې احترامي ونه شي په را روانه شپه چې کله د خلکو تگ راتگ کم شو او د ماخستن لمونځونه وشول، ملاصاحب خرقه شريفه د متوليانو په حضورکې بېرته خپل ځای ته يووړه او په هماغو ځانگړو صندوقونو او خاص اطاق

کې يې کيښوده. په دې سره له يوې خوا هغه افواهات او شکونه ختم شول چې ځينو خلکو ويل کيدای شي دغه تاريخي ارزښت لرونکې متبرکه خرقه شريفه د انقلاب او جګړو په کلونو کې له دې ځايه ورکه شوې وي او بل دا چې عامو مسلمانانو له ډېره وخته د خرقې شريفې د ليدلو تلوسه درلوده چې په دې سره هغه ارمان هم پوره شو.

د ختيځو ولاياتو او کابل فتحه

وړاندې يادونه وشوه چې طالبان د ۱۳۷۳ لمريز کال د دلوې په مياشت کې د کابل تر دروازو رسيدلي وو، چې له لنډ مهالې سوله ايزې فضا وروسته د مسعود له قواوو سره په جنګ واوښتل. د ۱۳۷۳ کال له وروستيو مياشتو بيا د ۱۳۷۵ کال تر اوړې پورې پوره يونيم کال طالبان د کابل په جنوب، جنوب لويديځ او لويديځو لمنو کې د مسعود له قواوو سره په وقفه يي شکل په جګړو بوخت وو.

د لويديځې حوزې په شان کابل ته څېرمه جګړې هم ملا صاحب خپله څارلې، هغه وخت چې طالبانو د کابل پر خوا پرمختګ کاوه ملا صاحب مسلسل، غزني، ميدان وردګ او لوګر ته د څرخکې له لارې سفرونه وکړل او د جګړې په وضعيت يې ځان پوه کړ. د کابل له فتحې څو مياشتې وړاندې هم ملا صاحب د لوګر او ميدان ښار په حدودو کې پر کابل د راګرځيدلو جنګي کرښو د ليدلو لپاره سيمې ته سفر وکړ چې په دې سيمې يې څرخکه له حادثې سره هم مخامخ شوه. د ملا محمد عمر مجاهد د دفتر يو کارکوونکی د دې سفر کيسه داسې کوي.

ملا صاحب چې کله د کابل د جنګي کرښو د ليدلو لپاره د سفر اراده وکړه نو له خپلو ملګرو سره په څو موټرو کې د کندهار هوايي ډګر ته لاړ، هلته يې مسؤلين را وغوښتل تر څو لوګر ته د سفر ترتيب ونيسي، د غلام جان پيلوټ په نوم يوه مسؤل وويل چې بايد دوه څرخکې آماده کړو ځکه نفر ډېر دي، په دې ډول يوه غير نظامي څرخکه او يوه بله پوځي څرخکه سفر ته آماده شوه. ملاصاحب له غلام جان پيلوټ سره په پوځي څرخکه کې سپور شو چې د پيلوټ له ځای سره نږدې يې يو خصوصي د ناستې ځای درلود. کله چې لوګر ته ورسيدو د لوګر والي مولوي عبدالکبير صاحب او نور طالبان هرکلي ته راغلي وو. دا چې دا سيمه کابل ته نږدې وه او هره شيبه د مسعود الوتکو

بمبار کاوه، بله دا چې ملا صاحب بیرته عاجل د تللو اراده نه درلوده نو په دې خاطر چې په څرخکو بمبار ونه شي، دواړه څرخکې یې بیرته غزني ته ولیږلې تر څو کندهار ته د بیرته تگ تر وخته همالته انتظار وکړي. ملا صاحب د مولوي عبدالکبیر صاحب په کوربه توب د طالبانو یو مخفي مرکز ته لاړ وروسته د جنگ کرښې ته نږدې یو ځای یې د مجلس لپاره انتخاب کړ. په همدې شپه یې له ملا بورجان آخند او ملا مشر آخند نه علاوه د چهار آسیاب او میدان ښار د خطوطو گڼ مجاهدین او مسؤلین ولیدل. په مجلس کې تېر جنگي وضعیت وڅېړل شو او د کابل پر خوا د پرمختگ نوي پلان ترتیب شو. ورپسې له عامو مجاهدینو سره ملا صاحب تر سهاره مجلس وکړ. سهار چې ملا صاحب د بیرته تگ اراده درلوده، حال راغی چې هماغه پوځي څرخکه چې ملا صاحب له کندهاره په کې راغلی و، له لوگر څخه غزني ته د تلو په وخت په غرنیو سیمو کې له سقوط وروسته په مکمل ډول له منځه تللې او پیلوټ یې (غلام جان) هم ژوند له لاسه ورکړی.

که څه هم د الوتکې د سقوط دقیق علت معلوم نه شو، خو دا چې له پخواني رژیم پاته اکثره څرخکو د کارولو قانوني وخت پوره کړی او عوارض یې درلودل نو ځکه دغسې د سقوط واقعات په کې ډېر پیښېدل. ملا صاحب د بیرته تلو په وخت تر غزني پورې په موټر کې لاړ او له هغه ځایه په دوهمه څرخکه کې سپور شو. د نوموړي د سفر یو ملگری وایي کندهار ته نارسیده چې د مازدیگر لمونځ قضاء کیدونکی و او کندهار ته مو لمونځ نه شوای رسولی، ملا صاحب پیلوټ ته وویل چې سیند ته نږدې په مناسب ځای څرخکه کینوي تر څو ملگري اودسونه او لمونځ وکړي. له لمانځه اداء کولو وروسته څرخکې بیا پرواز وکړ او کندهار ته ورسیدو. خو له دې وروسته د امارت اکثرو مشرانو ملگرو په ملا صاحب تاکید وکړ چې په څرخکو کې ډېر سفر ونه کړي ځکه د سقوط واقعات په کې ډېر پیښېدل. په هر حال خبره مو د پلازمینې کابل د فتحې په اړه کوله، کابل بالاخره د ملا بورجان اخند په مشرۍ د هغو سترو عملیاتو په لړ کې فتحه شو چې له پکتیکا او پکتیا پیل او د ننگرهار، لغمان او کونړ له نیولو وروسته د پلازمینې کابل په فتحه پای ته ورسیدل.

د ۱۳۷۵ د جوزا په ۴ مه نېټه د طالبانو د دوو سترو مخالفينو حكمتيار او رباني تر منځ د ماهيپر ميثاق امضاء شو او څو ورځې وروسته ګلبدين حكمتيار د نوي صدر اعظم په حيث كابل ته لاړ. حكمتيار چې په تير يو نيم كال كې يې يوازې د طالبانو او رباني د جګړو ننداره كوله له رباني سره له يو ځاى كيدو وروسته يې يو ځل بيا د طالبانو په خلاف تهاجمي موقف غوره كړ. د حكمتيار قومندانانو په بيلابيلو سيمو كې سرونه راپورته كړل، په ميدان وردګ كې د حزب قومندان ظفر الدين په طالبانو بريد وكړ او د نرخ ولسوالي يې ونيوله. د پكتيكا په اورګون كې د حكمتيار مشهور قومندان خالد فاروقي جګړه پيل كړه او ځينې سيمې يې ونيولې.

طالبانو د اسد په مياشت كې د ملا بورجان آخند په مشرۍ يو لوى لښكر د پكتيكا اورګون ته واستاوه او د حكمتيار كسان يې له سيمې وشړل. وروسته همدا لښكر پكتيا ته راوګرځېد او د پكتيا په ختيځو ولسواليو يې چې تردې مهاله د حكمتيار او سياف د كسانو په لاس كې وې عمليات پيل كړل. د همدې كال د سنبلې په لومړيو ورځو كې احمدخېل ولسوالي، د ځاځيو اريوب، د علي خيلو چوڼۍ، د اتحاد د توربابا غونډ او وريسې سپينه شګه طالبانو ونيوله او د لوګر د ازرې په خوا يې پرمختګ ته دوام وركړ.

د لوګر د ازرې او د ننګرهار د حصارک له تصفيې وروسته طالبان په جلال اباد ورغلل، دجلال اباد د حاكمې شورا ډېرو غړو (دحاجي قدير له ډلې پرته) له وړاندې له طالبانو سره تماس نيولى و او د طالبانو د ورتګ هركلي يې كړى و دا مهال كه له يوې خوا طالبان د حصارک لخوا د جلال اباد پر خوا روان وو له بلې خوا د تورخم د سرحدي ښار واک هم طالبانو د ځايي قومندانانو او مجاهدينو سره د مخكنۍ مفاهمې له لارې ترلاسه كړى و. د جلال اباد د شورا ګڼ شمير غړي او منسوبين چې انجينير محمود، حاجي سازنور، نادر عرب، نعيم پاچا، محمد اكبر مجددي او نور په كې شامل وو له طالبانو سره د پيوستون په خاطر د تورخم په خوا روان شول، چې په لاره كې ورته د يوه ځايي ټوپكمار قومندان لخوا كمين نيول شوى او تقريبا ټول يې په سخته بې رحمۍ په شهادت ورسول. په همدې كې كله چې د ۱۳۷۵ لمريز كال د سنبلې په ۲۱ مه نېټه (۲۷ / ۴ / ۱۴۱۷هق) د طالبانو زر كسيز لښكر جلال اباد ته ننوتلو نو د حضرت علي او

مسعود قواوې تر دوی د مخه ښار ته ننوتي وې. طالبان د درونټې په سيمه کې دحضرت علي د کسانو له کمين سره مخامخ شول. خو حضرت علي ډېر ژر شکست وخوړ او مخ په لغمان وتښتيد، په ښار کې يوازې د کابل د رژيم ځينو راغليو وسلوالو خال خال مقاومت وکړ، نور جلال اباد په پوره امن د طالبانو لاس ته ولوېد. د جلال اباد له نيولو وروسته په داسې حال کې چې په طالبانو پرلپسې د کابل درژيم لخوا بمبار روان و، حضرت علي يوځل بيا د لغمان لخوا په جلال اباد د بريد هڅه وکړه او د دوراهي په سيمه کې سرک ته راووت. طالبان د ملا بورجان آخند په مشرۍ د نوموړي په تعقيب ووتل، چې نه يوازې يې په دې عملياتو کې حضرت علي ته سخت شکست ورکړ، بلکې د لغمان مرکز مهترلام او نورې ډېرې سيمې يې هم ونيولې او د حضرت علي کسان عليشنګ او دولت شاه ته وتښتيدل. له دې وروسته طالبان د ملابورجان اخند په مشرۍ د سنبلې په ۳۱ مه نيټه د کونړ ولايت مرکز اسعداباد ته داخل شول. دلته د کابل د رژيم يو قومندان شير افضل له طالبانو سره په جګړه کې ووژل شو او نورو د تيښتې لاره ونيوله.

کابل څنګه ونيول شو؟

د طالبانو لخوا د کابل د فتحې عمليات د افغانستان دجګړو په تاريخ کې بې ساري عمليات بلل کيږي. يو لويديځ ژورناليست ډيويډ لاين د پوځي چارو د يوه کارپوه له قوله د دې جګړې په اړه وايي (دا د خوځنده جګړې يوه خورا نادره او اغيزناکه بيلګه وه د افغانستان په جګړه ايز تاريخ کې تراوسه هيڅ کومې ډلې هم په دومره پراخه عملياتي سيمه کې په داسې پيچلو او پريکنده عملياتو لاس نه وو پورې کړی)

د کابل د فتحې په عملياتو کې د طالبانو شمير تر سلګونو اوښت چې مشري يې د ملا بورجان اخند په غاړه وه دغه راز د وريښمين تنګي او لته بند له اړخه په همغږو عملياتو کې ملا فاضل اخند، ملا عبدالرزاق، ملا دوست محمد، ملا سلام راکټي، ملا سيف الرحمن منصور، مولوي خوشال ملنګ او ګڼو نورو نظامي مشرانو هم ګډون درلود. ملا محمد رباني اخند د دې ټول عملياتي بهير په اکمالاتو او له فتوحاتو وروسته د نظم او ادارې په سمبالولو بوخت و.

دطالبانو په مقابل کې دحکمتیار او مسعود په سلګونو ځواکونو د کابل ختیځ ته د سروبي او ماهیپر په غرنیو سیمو کې سنګرونه نیولي وو. نه یوازې د کابل د رژیم ځمکنی قواوې ډیرې وې بلکې هغوی له ډیرې مودې راهیسې په دې سیمه کې په سرک، د غره په ډډو، د سیند په غاړو، تر پلونو لاندې او هرځای کې ماینونه هم ښخ کړي وو.

د لته بند له اړخه د دې عملیاتو مسؤل ملا فاضل اخند وایي چې کله طالبان د افغانستان د ختیځ پر خوا د پرمختګ په حال کې د لوګر له ازرې د ننګرهار حصارک ته ورسیدل، نو د عملیاتو عمومي مشر ملا بورجان آخند ماته امر وکړ چې ته له یو شمیر مجاهدینو سره همدلته په حصارک کې پاته شه. د ده پلان دا و چې په کابل به له دوو اړخونو (وریښمین تنګي او حصارک له اړخونو) حمله کوي. تر څو د دښمن لښکر په یوه پراخه سیمه کې په جګړه کې ښکیل او ځواک یي تقسیم شي.

د وریښمین تنګي له اړخه ددې عملیاتو یو برخوال ملا عبدالرزاق اخند دهیواد ورځپاڼې د پنځمې دورې له (۳۲۸) ګڼې سره په مرکه کې ویلي (په وریښمین تنګې کې له دوه ورځې انتظار وروسته د میزان په دریمه نیټه ملابورجان اخند له کونړه راغی او د کابل د نیولو د عملیاتو نقشه یې جوړه کړه. نقشه داسې وه چې د ملا فاضل اخند په مشرۍ طالبان به د حصارک لخوا د لته بند، جګدلک او پل چرخي پر خوا پرمختګ ته دوام ورکوي او موږ به له دې خوا د سروبي پر خوا مخ پر وړاندې ځو)

د میزان په دریمه د ماسپښین په یوه بجه په وریښمین تنګي کې د شهید ملابورجان اخند په قومانده د دښمن په دفاعي خط برید پیل شو، برید یو څه وخت دوام وکړ، ترڅو شیبه وروسته د دښمن خط مات شو طالبانو پرمختګ پیل کړ. په همدې ورځ مازدیګر مهال د دښمن د هشتادودو توپ یوه مرمۍ د ملا بورجان آخند له خوا سره ولګېده چې په پرزو یې نوموړی ځای په ځای په شهادت ورسید. د ملا بورجان اخند نږدې ملګرو د ده په جسد پټو واچاوه او په موټر کې یې کیښود تر څو یې نور ملګري په شهادت خبر نه شي او مورال ونه بایلي.

په همدې ورځ طالبانو په داسې حال کې چې پرلپسې له بمبار، مقاومت او د ماینونو له خطر سره مخامخ وو تر سروبي پورې پرمختګ وکړ. ماخستن مهال طالبانو په سروبي کې د زرداد په غونډ برید وکړ او فتحه یې کړ. دا مهال د ملا فاضل اخند په مشرۍ طالبان چې د حصارک لخوا یې عملیات پیل کړي و هم سروبي ته راورسیدل. ملا فاضل آخند د حصارک د استقامت په اړه وايي: د وریښمین تنګي له اړخه د تعرض له پیل یوه ورځ وړاندې پر موږ د حزب کسانو برید وکړ، خو طالبانو مقاومت وکړ او د حزب کسان وتښتیدل. سبا ملا بورجان آخند حال راکړ چې نن عمومي تعرض شروع کیږي نو تاسو هم کار شروع کړئ. په دې ډول موږ هم تعرض پیل کړ او پرمختګ ته مو دوام ورکړ تر دې چې نغلو ته ووتلو او وروسته د وریښمین تنګي لخوا راغلي مجاهدین هم راسره یو ځای شول. دغه وخت ملا بور جان آخند شهید شوی و، خو نړدې ملګرو یې دغه خبره پټه ساتلې وه.) همدلته ماخستن د ملا عبدالرزاق، ملافاضل آخند، ملا دوست محمد، ملا سلام راکټي او ثاني ملا مشر په ګډون د طالبانو قومندانانو د یوه مجلس په لړ کې د سبا ورځې د عملیاتو نقشه جوړه کړه. فیصله داسې وشوه چې د جلال اباد او حصارک لخوا راغلي طالبان دې نه سره یوځای کیږي. د حصارک لخوا راغلي طالبان به سبا د لته بند په استقامت برید کوي او د جلال اباد لخوا راغلي طالبان به په ماهیپر ورخیژي.

سبا د میزان په څلورمه په دواړو خواوو کې بریدونه پیل شول، د ملا فاضل اخند تر مشرۍ لاندې طالبانو د چکړي پر سر برید پیل کړ او د دې سیمې له نیولو وروسته یې تر بند غازي پورې پرمختګ وکړ. د ماهیپر د استقامت په اړه ملا عبدالرزاق اخند وايي: د ورځې لس بجې وې چې موږ له سروبي څخه جنګ شروع کړ، د پرمختګ په مهال دښمن د الوتکو او چورلکو سخت بمبار کاوه. د برق له فابریکې سره پله ته چې راورسیدو نو تر پله لاندې لوګي پورته کیدل، یوه طالب ورمنډه کړه چې کتل یې تر پله لاندې یې ډېر زیات باورت ایښي دي او شیبه په شیبه د ثانیه سوز اور ورنږدې کیږي، طالب ورباندې حمله کړه ثانیه سوز یې پرې کړ او په دې توګه یې د پله د تخریب مخه ونیوله. دښمن هڅه کوله په دې برخه کې د پلونو او تونلونو په منفجرولو سره زموږ مخه ونیسي. کله چې ماهیپر ته راورسیدو، دلته دوی له وړاندې محکم سنګرونه جوړ کړي

وو. دښمن درې ساعته سخت مقاومت وکړ، ماسپښين مهال چې کله جګړه ډېره اوږده شوه، نو مو پريکړه وکړه چې يو ځل وروستی زور وربانديې ازمويو که مقاومت مات نه شو، نو د شپې لپاره به دا قامت ترتيبات نيسو او خپله دفاع به قوي کوو. د وروستي بريد لپاره مو ټانګونو ته د پرمختګ امر ورکړ ترڅو تونل ته نږدې د دښمن په مورچل بريدونه پيل کړي، زموږ يو بريد کوونکی ټانګ چې د تونل په خوا ورپه مخ شو، په يو ډېر تنګ ځای کې د دښمن لخوا وويشتل شو، اور وربانديې بل شو او ځای په ځای داسې ودريد چې لاره يې په مکمله توګه بنده کړه. په دې کار سره ټول سخت متحير شوو، ځکه په ټانګ کې ډېرې مرمۍ وې چې هره شيبه يې د انفجار ويره وه له بلې خوايې لاره بنده کړې وه، چې د وړاندې تيريدو بله هيڅ لاره نه وه، موږ په همدې اړه فکر کاوه، چې د الله تعالی نصرت مو په خپله وليد، هغه داسې چې ټانګ له يوې شيبې ځای په ځای دريدو ورووسته خپله په شا روان شو، د سرک د غاړې محکم ديوال يې ورسره واخيست او لاندې سيند ته وغورځيد چې په دې ډول د وړاندې تګ لپاره لاره خلاصه شوه. دا شيبه نو ټول ملګري بيرته سخت خوشاله شول، په دې وخت کې ملګرو په پوره زړورتوب په تونل وروځغستل، کله چې تونل ته ورسيدو ګورو چې د تونل د انفجار لپاره په زياته اندازه باروت، پټاکې او نور وسائل رايوځای شوي، خو يوازې بسته شوي نه دي)

د ميزان په څلورمه طالبانو د يوه سخت جنګ په پايله کې د ماهيپر کوتل ونيو، ماښام چې طالبان له ماهيپر تير شوي وو د لته بند لخوا نورو ملګرو حال ورکړ چې موږ هم د پلچرخي په خوا در روان يو، په همدې ګړۍ د مس عينک لخوا د طالبانو د تعرض او د دښمن د کمربند ماتيدو خبر هم راغی چې د طالبانو مورال يې نور هم لوړ کړ. په همدې شپه دښمن په قوای چهار کمربند واچاوه او طالبانو له قوای چهار لږ وړاندې شپه تيره کړه. سبا د ميزان په پنځمه طالبانو په ميدان ښار او د چهاراسياب په خوا کې هم جنګي کړښو ته احوال وليږه چې بريدونه پيل کړي په اتو بجو د قوای چهار په ساحه کې په دښمن تعرض پيل شو، دښمن شکست وخوړ د پل چرخي سيمه فتحه شوه چې هم مهال د لته بند لخوا راروان شوي ملګري هم راورسيدل او دواړه لښکرې د پل چرخي په پله سره يوځای شوې. د ميزان په پنځمه ټوله ورځ که له يوې د کابل

ختیځ ته د ګمرګ او حربي پوهنتون په ساحه کې سخت جنګ روان وو، بله خوا د ملافاضل اخند په مشری مجاهدینو په کارته نو او تپه مرنجان باندې برید شروع کړی و او د دښمن قواوې یې شاتګ ته اړ کړې وې. ماسپښین ناوخته د کابل ښار په ختیځ کې جګړې سخت زور واخیست، د دښمن محاربوي ټانګونو سختې حملې وکړې، دغه راز له تلویزون غره څخه د توپچي بریدونه هم کیدل خو په عین حال کې مازدیګر مهال نظامي مشرانو معلومات ترلاسه کړل چې دښمن عملا له ښار څخه د تیښتې په حال کې دی. د شپې په رانږدې کیدو سره د مقابل لوري مقاومت هم په ټولو خواوو کې کمزوری کیده، د ماښام له تیارې سره د چهاراسیاب لخوا هم د دښمن خط رامات شو، د شپې په رابریدو سره مقاومت بشپړ ختم شوی او نظامي مشرانو په دې مشوره کوله چې کابل ته باید په څه ترتیب داخل شي.

په دې توګه طالبان د۱۳۷۵ لمریز کال د میزان د پنځم او شپږم تر منځ شپه باندې یوولس بجې شاوخوا د کابل ښار ته داخل شول او د افغانستان پلازمینه یې تر واک لاندې راوسته. د پلازمینې له نیولو وروسته د طالبانو لومړنی کار د ملیونونو مظلومو افغانانو، کونډو او یتیمانو د ارمان پوره کول و. ډاکټر نجیب د کمونیست رژیم پاتې شونی چې د شوروي یرغل په کلونو کې د کمونیست رژیم د استخباراتو (خاد) رئیس و او په لسګونو زره افغانان یې د مسلمانی په جرم اعدام کړي یا ژوندي تر خاورو لاندې کړې وو. دغه راز چې وروسته د کمونیست ګوند عمومي منشي او د ملحد رژیم واکمن وټاکل شو، هم یې ډېر مظالم ترسره کړل او نوموړي ته سزا ورکول د کمونیزم ځپلي افغان ولس ستر ارمان و، دغه وخت چې نوموړی په کابل کې نظربند و طالبانو د خپل عمل په سزا ورساوه.

د کابل د فتحې په تعقیب طالبانو په راتلونکو ورځو کې د کابل شمال ته د پروان او کاپیسا ولایتونو مراکز هم ونیول او مسعود یې د پنجشیر درې ته وشاړه.

ملا محمد عمر مجاهد د نورو عملیاتو او جګړو په څېر د افغانستان د ختیځ او کابل د فتحې عملیات هم شیبه په شیبه تعقیبول او له نظامي مشرانو سره د همیشنی رابطې په توسط یې د هغوی اړتیاوې رفع کولې او لازم هدایات یې ورته کول.

ملا صاحب چې د ملا بورجان اخند له شهادت څخه خبر شو نو یې ملا محمد رباني د هغه په ځای د مجاهدینو مشر تعین کړ خو دغه ټاکنه د دې لپاره د کابل د فتحې تر وخته اعلان نه شوه تر څو په جنګ بوخت طالبان د ملا بورجان اخند له شهادته خبر نه شي ځکه په هغه جګړه ایز حالت کې د نظامي قائد د شهادت خبر یې په جنګي مورال ناوړه اغیز کولای شوای.

د کابل له فتحې وروسته ملا صاحب د یوه فرمان په صدور سره د پخواني نظام ټولو کابل میشتو ملکي او نظامي کارکوونکو ته عمومي عفو اعلان کړه او وعده یې ورکړه چې د اسلامي نظام تر سیوري لاندې به د نورو مسلمانانو په څیر له ټولو مادي او معنوي امتیازاتو برخمن او سر، مال، حیثیت او ټول ارزښتونه به یې خوندي وي.

په کابل ښار کې د نظم د اعادې او حکومتي اداري د فعالولو لپاره ملا صاحب د ملا محمد رباني په مشرۍ شپږ کسیز کمیسیون وټاکه چې نور اعضاء یې ملا محمد حسن، ملا عبدالرزاق، سید غیاث الدین اغا، ملا محمد غوث او ملا محمد فاضل اخند وو. دوی دنده درلوده تر څو له فتحې وروسته د رسمي ټاکنو د اعلان او استقرار تر وخته د پلازمینې د ټولو امنیتي، ملکي او نظامي چارو مسؤلیت په غاړه واخلي او د ګډوډیو، لوټ تالان او نورو ناوړه کړنو مخنیوی وکړي.

د کابل له فتحې وروسته د ملا محمد عمر مجاهد لخوا دریمه اعلامیه د یو لړ نورو انتظامي امورو په رابطه نشر شوه چې څو مادې یې په دې ډول وې.

لومړۍ: تر دې وروسته به په افغانستان کې سوچه، خالص اسلامي نظام حاکم وي.

دوهم: ټول هغه افغاني سفیران چې په بهرنیو هیوادونو کې مقرر دي د دوی کارونه معطل دي او د کارونو د اجراء صلاحیت نلري. ټول بهرني هیوادونه دي د افغانستان د نقد او جنس اموالو ساتنه وکړي.

دریم: د کابل له ټولو ښاریانو غوښتل کیږي چې له ښار نه دې کډې نه باسي او څوک چې له ښاره وتلي هغوی دې بیرته خپلو کورونو ته راستانه شي. ځکه طالبانو د دوی د سر، مال او ناموس امنیت نیولی دی.

څلورم: د ماینونو د پاکولو موسسې دې کابل ته تلونکې ټولې لارې له ماینونو څخه پاکې کړي. تر څو کابل ته د تګ او راتګ په لارو کې ټول مشکلات له منځه لاړ شي.

پنځم: ټول ملي سوداګر دې ژرتر ژره د کابل ښاریانو د ورځنیو مشکلاتو د له منځه وړلو لپاره د خوړو او د سون د موادو په رارسولو لاس پورې کړي تر څو له دې پلوه کابل ښاریان له ستونزو سره لاس او ګریوان نه شي.

د شمالي او مرکزي ولایاتو فتحه

د پلازمینې کابل له فتحې وروسته یوازې د هیواد شمالي، شمال ختیځې او ځینې مرکزي سیمې د مخالفینو تر واک لاندې پاته شوې. په بلخ، سمنګان، جوزجان، سرپل او فاریاب د جنرال دوستم واک و او په بادغیس کې ورسره د اسلامي امارت مجاهدین په جګړو بوخت وو. بامیان او هزاره میشتې سیمې د حزب وحدت تر واک لاندې وې او شمال ختیځ ولایات د رباني او مسعود تر واک لاندې وو.

د ۱۳۷٦ لمریز کال په ثور کې د جنبش ګوند مرستیال جنرال عبدالمالک له دوستم سره د مخالفت له امله اړخ بدل کړ، له طالبانو سره یې پټې خبرې شروع کړې او وروسته د یوې في الجمله موافقې له مخې له طالبانو سره یوځای شو. دا چې دا موافقه څنګه وه او څه پایلې یې درلودې په خپل ځای (په پنځم فصل) کې به بحث وربانده وکړو. خو له جنرال مالک سره د طالبانو د موافقې هدف دا و چې د هیواد شمالي ولایات د جنرال دوستم څخه ونیول شي او د اسلامي امارت تر واک لاندې راشي، تر څو له دې ولایاتو د فساد او ظلم هغه تغر ټول شي چې د کمونیست رژیم د ملیشه جګړه مار دوستم لخوا وربانده خپور شوی و. د همدې کال د ثور له وروستیو له جنرال مالک سره په ګډه د جنرال دوستم خلاف عملیات پیل شول، فاریاب، سرپل، جوزجان ونیول شول او د جوزا په دریمه د مزار شریف ښار هم د دوستم له واکه ووت.

دا وخت چې د کابل شمالي سیمې تر جبل السراج پورې د اسلامي امارت تر واک لاندې وې، له دې استقامته هم د شمال په خوا پرمختګ پیل شو. د جوزا په څلورمه د

سالنګ ولسوالي او لویه لاره ونیول شوه او په سیمه کې د مسعود مشهور قومندان بصیر سالنګی د طالبانو خوا ته واوښت. یوه ورځ وروسته د طالبانو لوی لښکر د وتلي قومندان ملا داد الله اخند په مشرۍ چې د قرغي د څلویښتمې فرقې قومندان امیر خان حقاني هم ورسره و د سالنګ له تونل د بغلان خواته ووتل چې په څو ورځو کې یې تر پلخمري پورې سیمې ونیولې. خو په همدې وخت کې جنرال مالک له حزب وحدت سره په ګډه دسیسه یو ځل بیا اړخ بدل کړ او په مزار شریف کې یې د طالبانو په خلاف جګړه پیل کړه. د څو ورځو په جریان کې یې د بلخ، جوزجان، سرپل او فاریاب ولایتونه بیرته ونیول.

په ورته وخت کې احمد شاه مسعود د پنجشیر له اړخه په سالنګ او جبل السراج برید وکړ، د چاریکارو او جبل السراج تر منځ د کابل ـ مزار شریف په لویه لاره د غوربند په سیند تېر شوی پل (پل متک) یې والوځاوه او په دې ډول د سالنګ له لارې د شمال پر خوا د تللیو طالبانو لار بنده شوه.

دغه وخت ملا صاحب ډېر پریشانه او مصروف و، له یوې خوا په مزار شریف کې ګڼ شمیر طالبان محاصره و چې برخلیک یې نه معلومیده، بل اړخ ته د سالنګ له لارې بغلان ته اوښتی د طالبانو لوی لښکر چې شمیر یې زرګونو ته رسیده محاصره شوی و. خو د بغلان محاصره طالبانو ته د خلاصون لار هغه وخت جوړیدای شوای چې طالبان د غوربند له سینده اوښتي وای، جبل السراج او د سالنګ ولسوالي یې نیولې وای، تر څو په بغلان کې محاصره طالبان بیرته په همدې لاره راغلي وای. اما د دې طرحې په وړاندې لوی خنډ د پل متک له منځه تلل و چې د مسعود لخوا منفجر او مکمل تخریب شوی و.

ملا صاحب د دې لارې د خلاصون او پله د جوړولو لپاره د خپل دفتر څو تنه ملګري سیمې ته ولیږل تر څو سیمه وګوري د پله د جوړولو یا لارې خلاصولو لپاره ټول امکانات وکاروي. د ملا صاحب د دفتر ملګري وایي موږ په کابل کې له نظامي مشرانو لکه د دفاع وزیر ملا عبیدالله آخند او لوی درستیز ملا فاضل اخند سره ولیدل، دغه راز مو د فوائد عامې وزارت له مسؤلینو سره خبره شریکه او د ملا صاحب خبره

مو ورته ورسوله چې د لارې د خلاصون او پـل متـک پلـه د جوړولـو لپـاره دې عاجـل اقدام وشي.

خو چې کله سیمې ته ورغلو نو و مو لیـدل چې د مسعود لخوا دغـه لـوی پـل مکمـل تخریب شوی دی او سیند دومره پراخ دی چې پـه دې جنگـي وضعیت کـې د بـل پلـه جوړول آسانه کار نه دی، وروسـته د سـیند پـه امتـداد د غوربنـد خواتـه لاړو. د غوربنـد درې ته نږدې یو ځای چې اوبه هوارې روانې وې، د ملا خان محمد په مشـرۍ طالبـان پیاده له سیند اوښتي و او په مخالفینو یې برید کړی و چې ځینې سیمې یـې هـم نیـولې وې.همدلته له ګاډرونو څخه طالبانو یو پل جوړ کړی او په سیند تړلی و چې یـوازې یـو یو کس ورباندې تیریدلای شوای. د غوربند د درې اړخ ته یـو ځـای د استحکام پلـه د جوړولو لپاره په نښه شو. وروسته همدلتـه د استحکام پـل جـوړ او طالبـان تـرې پـورې وتل، په همدې وخت کې د پلازمینې کابل د دفاع د تقویـه کولـو او وضعیت لـه نـږدې څارلو لپاره ملا محمد عمر مجاهد خپله هم د لـومړي ځـل لپـاره لـه کنـدهاره کابـل تـه راغی، دلته یې بیلابیل نظامي او ملکي مسؤلین ولیدل. د نوي رامنځته شوي وضـعیت پـه اړه یې ورسره سلا مشورې وکړې او څو ورځې پـه کابـل کـې و. پـه همـدې ورځـو کـې طالبان د استحکام پله څخه په استفاده د جبل السراج خواته واوښتل او یـو ځـل بیـا یـې ډیرې سیمې ونیولې امـا دا چـې وروسـته د پـروان او چاریکـارو پـه نـورو سـاحو کـې د مسعود ځواکونو بریدونه پیل کړل، طالبان ونه توانیدل چې تر سالنګ پـورې لار مکملـه تصفیه کړي. په دې ډول بغلان ته اوښتي طالبان محاصره پاته شول.

په بغلان کې محاصره طالبان په مرکزي بغلان کې د سیمه ییزو خلکو په ملاتړ وتوانیدل

چې د مسعود، حزب وحدت او سید منصور نادري د قواوو په وړاندې مقاومـت وکـړي، دغه وخت طالبان هغه وخت له ستر ازمون سره مخ شول چې د پلخمري ښـارګوټی یـې هم له لاسه ووت او د مرکزي بغلان په محـدوده سیمه کـې کلابنـد شـول. خـو همدغـه طالب مشـرانو د څو قومندانانو لکه عارف خان، ارباب هاشم، میرزا ناصري او نورو سره رابطه ونیوله، د هغوی په همکارۍ یې په کندز ولایت برید وکړ او دغه ښار یې تر خپـل تصرف لاندې راووست. د کندز د هوایي ډګر په تصرف سره دغـو محـاصره مجاهـدینو

ته د هوا له لارې اکمالات پیل شول، چې بیا یې د راتلونکي کال د اسد تر میاشتې څوارلس میاشتې د محاصرې په حالت کې ویاړلې مقاومت وکړ.

د ۱۳۷۷ لمریز کال په سرطان میاشت کې (ربیع الاول ۱۴۱۹ هـق) طالبانو د ملا برادر اخند تر مشرۍ لاندې د فاریاب په غورماچ کې د دوستم په خط پراخ تهاجم وکړ، غورماچ او ورپسې د فاریاب مرکز میمنه فتح شول او مجاهدینو تر جمعه بازار پورې پرمختګ وکړ. د جمعه بازار په سیمه کې دوستم ځان ټینګ کړ او ځو اونۍ سختې جګړې ورسره وشوې. په دې جګړو کې د امارت دوه وتلي نظامي مشران ملا فاضل اخند او ملا داد الله دواړه سرسري ټپیان شول. څه موده وروسته د ملاصاحب په امر ملا فاضل اخند مشر وټاکل شو او له هرات څخه د کومکي کسانو له راتګ وروسته یې د دوستم په ځواکونو د پراخ برید تشکیل جوړ کړ چې په ملا فاضل اخند، ملا برادر اخند او ملا داد الله آخند سربیره ملا خیر الله خیرخوا، ملا دوست محمد آخند، ملا عبدالسلام آغا، ملا جانان آخند، ملا محمد صدیق اغا، ملا غلام نبي جهادیار، ملا عبدالحق، د حاجي ملا عبدالسلام مجروح ملګري او د جهادي مدرسې ګڼ شمیر طالبان په کې برخوال وو. د جمعه بازار په استقامت له تعرض وروسته د دوستم قواوو شکست وخوړ او مجاهدینو ډیرې سیمې ونیولې. د همدې عملیاتو عمومي قومندان ملا فاضل آخند وایي: د دښمن د خط له ماتیدو وروسته موږ پر دولت اباد د جګړې تصمیم ونیو، له یوه اړخه موږ او له بله اړخه ملا برادر اخند و چې له لږ څه جګړې وروسته مو د دولت اباد ولسوالي هم ونیوله. د دولت اباد له نیولو وروسته یوه لویه قرارګاه وه چې دوستم هم ورته راغلی و، موږ تصمیم ونیو چې په دغه قرارګاه به برید کوو او هر څنګه چې وي موږ به موټران تر قرارګاه پورې رسوو، همداسې مو وکړل د الله تعالی په نصرت مو قرارګاه ونیوله، خو متأسفانه جنرال دوستم زموږ له بریده ۲۰ دقیقې له مخه په هلیکوپتر کې له قرارګاه تښتیدلی و او موږ یې په نیولو بریالي نه شوو.

د یادې قرارګاه تر نیولو وروسته له دولت اباد څخه د اندخوی پر لوري روان شوو، اندخوی ته له جګړې پرته ورسیدلو، یوازې په سر کې یې لږ جګړه وشوه هغه هم زر

تمامه شوه. موږ اراده وکړه چې په اندخوی کې د شپې لپاره پاته شو، خو بنه ناوخته و چې ملا صاحب رابطه وکړه او ویې ویل چې پرمخ لاړ شئ انتظار مه کوئ.

سهار کیدونکی و، د ملا صیب د امر مطابق مو د مخته تگ تصمیم ونیو، خو موږ چې وړاندې لاړو (غالبا د خواجه دوکوه سیمه وه) چې په کمین واوښتلو، مگر ملگرو په ښه میړانه د ټانگونو او هلیکوپټرو مقابله وکړه او دلته له نیم ساعت جگړې وروسته شبرغان ته ورسیدلو او پر هوایي ډگر ننوتلو.

هلته مو یوازې دوه شپې تیرې کړې، له هغه وروسته د سرپل په لور رهي شوو، له معمولي جگړو وروسته مو د سرپل فتحه هم نصیب شوه. بیا مو بلخ ته مخه کړه، هلته له دښمن سره داسې مهال مخامخ شوو چې دوی د مرمیو صندقونه خلاص کړي ول او غوښتل یې په خپلو جنگیالیو یې ووېشي، خو موږ پرې وروړسېدلو او ومو نیول، دلته مو خط واچاوه، ملگري راورسیدل قلعه ای زیني مو ونیوله. په بلخ کې ډیره سخته جگړه وشوه، د محقق پر مرکز چې یوه لویه کلا وه داسې جنگ وشو چې طالبانو آن د ټانگ میل کلا ته ور دننه کړ او فیرونه یې پرې وکړل، بیا هم د الله تعالی مرسته وه دوی مات شول، پر دښتونو دوی بیا د تعرض هڅه وکړه خو له سختې ماتې سره مخ شول او ډېر یې ووژل شول. د اسد په اوولسمه د مزار شریف له فتحې وروسته مونږ تاشقرغان ته راغلو، خو دغه وخت کې امیر المؤمنین صاحب ته چا پیغام رسولی و چې دوستم حیرتان ته راغلی، هغه موږ ته حیرتان ته د تگ امر وکړ، موږ د هغه له امر سره سم شپه هلته ورسوله، خو د دوستم حملې کوم څرک مو ونه لید.

دا مهال چې موږ حیرتان ته رارسېدلو، نو د کندز بغلان لار هم زموږ تر واک لاندې راغلې وه، څکه نو کندز او بغلان ته لاړو او بیا رباطک ته راغلو، دلته د حزب اسلامي مشهور قوماندان بشیرخان هم راسره ملگری شو او ویل به یې چې د طالبانو غونډې جنگ مې تر اوسه نه و لیدلی. د رباطک له جنگ وروسته سمنگانو ته لاړو، هلته د شیخ سلطان په نوم یوه ولسوالي ده، هلته تر لږ جگړې وروسته تاشقرغان ته ورسیدو او د مزار شریف په خوا تللې عمومي لاره خلاصه شوه.

له سمنګانه څخه مو پلخمري ته تشکیل وکړ، دلته مو د کیان په دره باندې د برید تصمیم ونیو، یوه ډله طالبان د ډنډغوري له لوري پرې ورغلل، مونږ د دوشي له لوري د کیان درې پر لور رهي شولو، د دوشي پر لار زه ټپي شوم خو الحمد لله کار پاته نه شو او موږ خپل هدف ته ورسېدلو)

پر کیان درې د تعرض په وخت د مجاهدینو د مشر ملافاضل اخند له ټپي کېدو وروسته ملا صاحب د جګړې مشري ملا برادر آخند ته وسپارله، چې د سنبلې په دوهمه یې دکیان دره ونیوله. د سنبلې د میاشتې په ۱۹ مه نېټه طالبانو د ملا برادر آخند تر مشرۍ لاندې د بغلان له اړخه په بامیان ولایت برید وکړ چې د درې ورځني جنګ په ترڅ کې یې د افغانستان دغه مرکزي ولایت تر کنترول لاندې راووست.

په دې ډول د افغانستان مرکزي او شمالي سیمې د طالبانو تر واک لاندې راغلې، هغه یوازینی ولایت چې تر پایه د مخالفینو په واک کې پاته شو، د بدخشان ولایت و. د څمکنی محاسبې له مخې اسلامي امارت د افغانستان له ۹۰ فیصده په زیاته سیمه واکمني درلوده.

****

څلورم فصل

د افغانستان اسلامي امارت

د افغانستان د پایتخت او ختیځو ولایاتو له فتحې وروسته د افغانستان د جغرافیې زیاته برخه د اسلامي امارت تر واک لاندې راغله. په دې توګه د ملامحمد عمر مجاهد تر مشرۍ لاندې اسلامي امارت په ملي او بین المللي کچه د یوه معتبر او نماینده حکومت په حیث بروز وکړ چې له سیاسي وجود او اعتبار یې چا انکار نه شواى کولاى اګر که د نړۍ اکثره هیوادونو او نړیوالو سازمانونو په رسمیت نه پیژاند.

د افغانستان او اسلامي نړۍ په تاریخي تسلسل کې د ۱۳۷۵ لمریز کال له میزان څخه (چې کابل ونیول شو) بیا د ۱۳۸۰ لمریز کال د قوس تر میاشتې پنځه کلنه مرحله د افغانستان د اسلامي امارت د حکومت مرحله بلل کیږي. په دې موده کې د امیرالمؤمنین ملا محمد عمر مجاهد تر مشرۍ لاندې یو سوچه اسلامي نظام په افغانستان حاکمیت درلود چې نړۍ ته یې د شریعت تطبیق، د اسلامي عدل تحکیم، امر بالمعروف و نهی عن المنکر، جهاد،د مسلمانانو تر منځ اخوت او نور هیر شوي مفاهیم ور په زړه کول.

دا چې د اسلامي امارت تأسیس د امیرالمؤمنین ملامحمد عمر مجاهد تر ټولو ستره، ویاړمنه او تجدیدي کارنامه وه د همدې تړاو له امله په مختصره توګه د اسلامي امارت جوړښت، خدمتونو او لاسته راوړنو ته کتنه کوو.

د اسلامي امارت جوړښت

د افغانستان اسلامي امارت تشکیل په تدریجي ډول بشپړ شو. د کندهار د سنګ حصار له سیمې د ملا محمد عمر مجاهد د قیام له نیتې بیا د پلازمینې کابل د فتحې تر وخته د اسلامي امارت تشکیلاتي اډانه پرلپسې د انکشاف او بشپړتیا په حالت کې وه. د کابل له فتحې وروسته اسلامي امارت په اداري او تشکیلاتي لحاظ د یوه بشپړ حکومتي نظام

چوکاټ ته ولوېد چې امیر، اجرائیه او قضائیه څواک، وزارتونه، والیان، پوځ، مطبوعات او یوه فعاله اداري دستګاه یې درلوده.

د اسلامي امارت امیر ملا محمد عمر مجاهد و. شوری چې د کابل له فتحې وړاندې یې د عالي شورې په نوم شهرت درلود د کابل له فتحې وروسته یې ډیری اعضاء د وزیرانو په حیث وټاکل شول او د وزیرانو شورا یا کابینې نوم ورته کارول کیده. دا مشورتي جوړښت که څه هم د شورې عنوان ورته نه کارول کیده مګر عملا یې د حکومتي تصامیمو د اتخاذ او سیاست ګذارۍ په برخه کې له امیر وروسته دوهم ځای درلوده او په ټولو چارو کې یې خپل نظرونه او سلا مشورې له امیر سره شریکولې.

قانون نافذوونکي دستګاه وزارتونه او مستقل ریاستونه وو چې په بیلابیلو برخو کې یې دحکومت طرحې او پلانونه تطبیقول. اداري دستګاه یعني هغه له عمودي او افقي اداري ارتباطاتو څخه جوړ شوی اداري ماشین چې په ورځني شکل یې د حکومتي چارو څرخ ته حرکت ورکاوه او په مټ یې وزارتونو، ریاستونو، مدیریتونو، شعبو او ورګانونو خدمات عرضه کول. د اسلامي امارت قضائیه قوه په ولسوالیو او ولایاتو کې له ابتدائیه او مرافعه محاکمو دغه راز د تمیز، استیناف محکمې، نظامي محاکمو او سترې محکمې څخه عبارت وه چې د اسلامي شریعت له مخې یې فیصلې کولې.

دافغانستان په شاوخوا دیرش ولایاتو کې اسلامي امارت والیان درلودل چې په خپل مربوطه ولایت کې د امیر د استازي او باصلاحیته واکمن په حیث یې اجراآت کول دغه راز اسلامي امارت پراخ پوځي تشکیلات درلودل چې رهبري او څارنه یې تر ډیره حده شخصا د امیرالمؤمنین ملامحمد عمر مجاهد په غاړه وه.

د امارت مقام او ریاست الوزراء

که د اسلامي امارت اداري جوړښت د اوسني حکومتي عرف (دری ګونو قواوو) په قالب کې تعریفوو نو ویلی شو چې د دیني علماء کرامو شوراګانې یا د قواننو ارزوونکې څانګړې هیئت د مقننې قوې په رول کې و. محاکم قضائیه قوه او د ریاست

الوزراء تر امر لاندې وزارتونه او مستقل رياستونه د اجرائيه قوې په رول کې وو چې ددې درې واړو قواوو په رأس کې د امارت مقام يا شخصا اميرالمؤمنين و.

د امارت د مقام او رياست الوزراء تر منځ واکونه د رسمي فرمان په اساس بيل شوي وو چې دلته د موضوع د اهميت له امله د رسمي جريدې د ۷۸۸ گڼې او د چارو د ادارې د لوی رياست د يوه رسمي سند په استناد دغه تقسيم الوظائف رانقلوو.

د اسلامي امارت د مقام ځيني خاص واکونه

۱ـ د اسلامي امارت د مقام د مرستيال يا مرستيالانو ټاکل او د لزوم ديد پر بنسټ د هغوی گوښه کول.

۲ـ د وزيرانو شوری د رئيس او مرستيالانو د ټاکلو منظوري او هغوی گوښه کول د لزوم ديد پر بنسټ او د قانون مطابق.

۳ـ د وزيرانو، معينانو، په خاص ډول د دفاع وزير او د هغه مرستيال ټاکل او گوښه کول. همدا راز د فرقه مشرانو، غونډ مشرانو او نورو هغو پوستونو مسؤلين ټاکل چې د امارت مقام يې لازم وگڼي.

۴ـ د کورنيو چارو د وزير او د هغه د مرستيال ټاکل او گوښه کول.

۵ـ د استخباراتو د عمومي رئيس ټاکل او گوښه کول، دغه راز د مستقلو ادارو د رئيسانو او معاونينو ټاکل او د لزوم ديد له مخې يې گوښه کول.

۶ـ د قاضي القضات ټاکل او گوښه کول.

۷ـ د ولاياتو د محاکمو د رئيسانو منظوري د سترې محکمې د وړانديز له مخې او د هغوی گوښه کول د سترې محکمې د وړانديز پر بنسټ يا د خپل لزوم ديد له مخې.

۸ـ د افغانستان د اسلامي امارت د علماء شوری ايجادول، د علماء شوری د رئيس ټاکل او گوښه کول او د علماء شوری منحل کول.

۹ـ د هيواد د اساسي قانون شوری ايجادول د اساسي قانون د ترتيب په مقصد. د شوری د دندې د پای ته رسيدو يا د مقام د لزوم ديد په اساس د يادې شوری انحلال.

۱۰ــ د هیواد د اساسي قانون توشیح

۱۱ــ د لزوم دید له مخې د اساسي قانون د اعلان لغو کول.

۱۲ــ د اساسي قانون په یوه ماده، یا ټولو مادو کې د تغیراتو منظورول.

۱۴ــ د عمومي بښنې اعلان.

۱۵ــ د هیواد د اساسي قانون د موادو مطابق د ملي مجرم د خیانت اعلان او هغه ته د مجازاتو ټاکل.

۱٦ــ د محبوسینو د حبس بښنه یا په پاته حبس کې تخفیف.

۱۷ــ د جهاد اعلان.

۱۸ــ د یوه نوي ولایت ایجادول یا د یوه ولایت رسمیت له منځه وړل.

۱۹ــ د وزارت یا کوم اداري واحد ایجادول یا د اسلامي امارت له تشکیلاتي چوکاټ څخه حذفول.

۲۰ــ په نورو ملکونو کې د سفارت تأسیس.

۲۱ــ په نورو هیوادونو او نړیوالو سازمانونو کې د اسلامي امارت د دیپلوماتیکو نمایندګیو د رئیس او اعضاوو ټاکل.

۲۲ــ له نورو هیوادونو سره د سیاسي یا اقتصادي اړیکو قطع کول د لزوم دید له مخې.

۲۳ــ د هیواد اتباعو ته د سیاسي پاسپورتونو د اجراء منظوري ورکول.

۲۴ــ د نورو ملکونو د سفیرانو باورلیک قبلول.

۲۵ــ د افغانستان د اسلامي امارت د خارجه پالیسی ټاکل.

۲٦ــ په بین المللي استثنائي حالاتو کې د اسلامي امارت د موقف تعینول.

۲۷ــ د مالي او بودجوي کال تغیر.

۲۸ــ د مسلحو ځواکونو په جوړښت کې تغیر راوستل.

۲۹ـ له یوه هیواد څخه د مسلحو قواوو لپاره د وسلو او جنګي تجهیزاتو د اخیستلو منظوري ورکول.

۳۰ـ د مسلحو ځواکونو د وسلو او تجهیزاتو د پلورلو منظوري ورکول.

۳۱ـ په یوه پوځي سازمان کې د داخلیدلو تصمیم.

۳۳ـ په نورو هیوادونو کې د ځمکې ادعاء.

۳۴ـ د هیواد د ملي ورځو اعلان او تثبیتول.

۳۵ـ د نویو القابو او مډالونو منظوري.

۳۶ـ داخلي او بهرنیو اشخاصو ته د ورکړل شویو القابو سلبول.

۳۷ـ داخلي او بهرنیو دوستو اتباعو ته د لقب او مډال ورکول.

۳۸ـ د سکې او بانکنوټ نشر، په پولي پشتوانو کې تغیرات، د اسلامي امارت په داخلي او خارجي اسعاري ذخائرو کې د هیواد د بانکي او تجاري سیستم مطابق تغیرات.

۳۹ـ د امارتي ۹۰۰۰ باب څخه د استفادې منظوري.

۴۰ـ په بیلابیلو عرصو کې د بهرنی پانګې اچونې منظوري ورکول.

۴۱ـ له هیواده بهر د اسلامي امارت د پانګې اچونې منظوري ورکول.

۴۲ـ د هیواد د بانکي سیستم د عالي شورى په ترکیب کې تغیر راوستل د لزوم دید پر بنسټ.

۴۳ـ د پولي ریفورم د ایجاد منظوري.

۴۴ـ د اسلامي امارت ریاسة الوزراء مقام ته له ورکړل شویو واکونو څخه لوړ حکومتي واکونه د امارت مقام په واک کې لري.

د ریاسة الوزراء واکونه

ریاست الوزراء ته د تفویض شوی واکونو تفصیل د امیرالمؤمنین په ۱۱۸ شماره فرمان کې په لاندې ډول راغلی دی.

۱ــ د وزیرانو شورې د غونډو دائرول، د دغو غونډو د تصمیمونو او تصویبونو څارل د هغو واکونو په بناء چې په دې فرمان کې ذکر کیږي.

۲ــ د قانون د حکمونو مطابق له دویمې رتبې تر مافوق رتبې پورې د لوړ رتبه کار کوونکو او له برید جنرالۍ تر ډګر جنرالۍ رتبې پورې د پوځ د افسرانو د تقرر، تبدیل او ترفیع منظورول،د خدمت د مودې اوږدول، تقاعد او د تقاعد رفع کول.

۳ــ د قانون د حکمونو مطابق د خدمتي پاسپورټ د اجراء منظوري ورکول.

۴ــ د تقنیني سندونو پر بنسټ د علمي او تحقیقاتي ادارو د کارکوونکو د علمي رتبو منظورول.

۵ــ د قانون د حکمونو مطابق د اسلامي امارت کارکوونکو ته د تقدیر نامې او تحسین نامې ورکول.

۶ــ د عاجلو او ضروري کارونو لپاره د ۷۰۰۰ باب څخه د نقدي وجوهو منظورول.

۷ــ د قانون د حکمونو مطابق دمقررو، لایحو او اساسنامو د تعدیلونو وړاندیز کول.

۸ــ د افغانستان د اسلامي امارت د مقام له هدایاتو سره سم د امر بالمعروف و نهی عن المنکر د ادارو د د اجرآتو نظارت کول.

۹ــ د عریضو او شکایتونو څېړل.

۱۰ــ په ورسپارل شویو چارو کې د شریعت او قانون د ټینګښت په هکله د اسلامي امارت مقام ته رپوټ برابرول.

۱۱ــ د امارت مقام ته د امارتي او غیر امارتي مؤسسو د څارنې او نظارت په اړه ربع وار رپوټ ورکول.

۱۲ـ د اسلامي امارت د مقام په موافقه د هیواد څخه بهر ته د امارتي هیئتونو د سفر منظوري او دغو هیئتونو ته د سفریې او خرځ اجراء کول.

۱۳ـ نورو هیوادونو ته د تحصیلي بورسونو منظورول.

۱۴ـ د توشیح په مقصد د اسلامي امارت مقام ته د بهرنیو قراردادونو او مهمو داخلي قراردادونو وړاندې کول.

۱۵ـ د قانون د حکمونو مطابق داسلامي امارت د وزارتونو او ادارو د قراردادونو منظورول.

۱۶ـ د حج او عمرې د مناسکو د اجراء په مقصد د امارتي ادارو لخوا د امارتي یو شمیر کارکوونکو د وړاندیزونو منظورول.

۱۷ـ د رئیس الوزراء د غیاب په حالت کې د ریاست الوزراء مرستیال دغه واکونه اعمالوي.

۱۸ـ د اسلامي امارت د مقام د لزوم دید سره سم د حالاتو او اوضاع پر بنیاد د دغه فرمان نه بهر نور واکونه په خاصو وختونو کې ریاسة الوزراء ته ورکول کیدلای شي.

۱۹ـ دغه فرمان د توشیح له نیټې څخه نافذ دی او په رسمي جریده کې دې خپور شي.

وزارتونه او ولایات

د کابل له فتحې وروسته چې د اسلامي امارت د بشپړې واکمنۍ مرحله پیل شوه په پیل کې د اسلامي امارت کابینه له ۲۵ وزارتونو او ۱۱ لویو ریاستونو څخه جوړه وه چې د کابل ښاروالي او څارنوالي هم په کې راتلې.

د کابل له فتحې وروسته د حکومتي نظام د احیاء لپاره ملا صاحب لومړنۍ کابینه د کندهار ولایت له رئیسانو تشکیل کړه. د ملا صاحب په یوه فرمان سره د کندهار ټول رئیسان مامور شول تر څو هر یو په کابل کې د اړوند وزارت د سرپرست وزیر په حیث کار پیل کړي. د وزارتونو او عمومي ریاستونو په رأس کې د ریاست الوزراء په نوم یوه باصلاحیته اداره وه چې وړاندې یې یادونه وشوه.

خو وروسته چې د عدليې وزارت په هڅو د وزيرانو شورى قانون جوړ او د امیرالمؤمنین لخوا توشیح شو ورسره د وزارتونو شمیر هم تغیر وکړ د دې قانون په اساس د اسلامي امارت په تشکیل کې ۲۱ وزارتونه او ۸ لوی ریاستونه رامنځته شول.

ددې قانون په یوه برخه کې راغلي (وزارتونه د اسلامي امارت مرکزي اداري ګڼل کیږي چې د خپلو اړوندو برخو مشري په غاړه لري. وزارتونه خپل فعالیت د اسلامي شریعت د حکمونو، قوانینو، د امارت د مقام د فرامینو د احکامو او د اسلامي امارت د وزارتونو د قانون له هدایاتو سره سم پر مخ بیايي او د هغو له پلي کولو نظارت کوي)

د اسلامي امارت وزارتونه په پلازمینه کابل کې په خپلو پخوانیو ودانیو کې فعال وو، وزیران د امیرالمؤمنین لخوا تعین، تبدیل او معزول کیدل دغه راز وزارتونه د ریاست کچې ته ټیټول یا لوی ریاست وزارت کول او وزارتونه یو په بل کې ضم کول یا لغو کول هم د امیرالمؤمنین ملا محمد عمر مجاهد د صلاحیت کار وو.

د افغانستان د ۳۲ ولایاتو له جملې یوازې د بدخشان مرکز داسلامي امارت تر واک لاندې رانغی په نورو یو دیرشو ولایاتو د اسلامي امارت واکمني وه. د پخوانیو اداري تقسیماتو موافق د اسلامي امارت په مهال هم افغانستان د ولایتي ویش له اړخه په زونونو تقسیم شوی وو چې په هر خوا کې مرکزي یا تر ټولو مهم ښار د ورنږدې ولایاتو د زون مرکز ګڼل کیده. والیان په ولایاتو کې د اسلامي امارت رسمي نمایندګان او د امارت د هر اړخیزو پالیسو تطبیقوونکي وو. والیان د امیرالمؤمنین لخوا ټاکل کیدل او مخامخ هغه ته مسؤل وو.

د علماء کرامو شورى ګانې

د ۱۴۲۰ هجري قمري کال په جمادى الثاني میاشت کې (۱۳۷۸ هـ ش میزان) امیر المؤمنین ملا محمد عمر مجاهد په یوه ابتکاري اقدام سره د اسلامي امارت تر واک لاندې د هیواد په ټولو ولایاتو او ولسوالیو کې د علماء کرامو د شورى ګانو د تأسیس فرمان صادر کړ. له فرمان سره هم مهال د علماوو د شورى ګانو لائحه یا دستور العمل

هم د امارت د مقام لخوا صادر شو، چې دغو شورى گانو ته یې د یوې واکمنې او نظارت کوونکې حکومتي قوې په حیث رسمیت ورکاوه.

د علماء کرامو شورى گانې چې وروسته د هیواد په تقریبا ټولو سیمو کې جوړې شوې، که له یوې خوا یې د حکومتي چارو د څار وظیفه درلوده، بل اړخ ته یې په حکومتي چارو کې د هرې سیمې محلي خلکو ته د برخې ورکولو او د قدرت د توزیع یا ولسي-کولو معنی هم درلوده. ځکه د هر ولایت او ولسوالی د شورى اعضاء د هماغې سیمې د خلکو څخه انتخاب شوي وو چې په محلي چارواکو یې د نظارت او د هغوی د رهنمایي دنده یې درلوده.

د دې شورى گانو د عضویت مهم شرائط لږ تر لږه متوسط علمیت، ښه سابقه او له غیر مذهبي ډلو یا د اسلامي امارت له مخالفینو سره ارتباط نه درلودل ښودل شوي وو. د هرې شورى تشکیل له رئیس، مرستیال، اداري مسؤل او د اړیکو له مسؤل څخه عبارت و. د شورى د غړو تعداد حد اقل لس تنه تعین شوی و، چې باید په هره میاشت کې حد اقل یو ځل د ولایت یا ولسوالی په مرکز کې غونډه ولري. البته د ضرورت په اساس فوق العاده غونډې هم دائرولای شي.

د دې شوراگانو له اساسي وظائفو څخه لومړۍ وظیفه دعوت و چې د دین د دعوت لپاره به پروگرامونه جوړوي، د خلکو د اصلاح هڅه به کوي. د اسلام د دښمنانو توطیې به شنډوي او خلک به د اسلام د دښمنانو له توطیو باخبره ساتي. دغه راز به د جهاد او اسلامي نظام د ټینگښت په مقصد په اجتماعي او ځانگړو پروگرامونو کې د عوامو او خواصو اذهان تنویروي.

د علماء کرامو د شورى گانو دوهمه مهمه وظیفه د نظارت او اطلاع وظیفه وه. په دې اړه د شورى په لائحه کې راغلي: د علماء کرامو شورى به په هر ولایت او ولسوالي کې د اسلامي امارت د مسؤلینو اجراآت تعقیبوي. که کوم مسؤل د شریعت او اسلامي امارت د قانون او لائحې خلاف عمل کاوه، شورى به هغه نفر خپل مجلس ته راغواړي او پوښتنه به ځنې کوي. که مسؤل معقول دلائل ونه لري او مخالفت یې ثابت شي، علماء کرام به توصیه ورته کوي، چې داسې کار ونه کړي، که د جزاء او عزل کیدو وړ

وي، د امارت مقام ته به تحریري او مستنده اطلاع ورکوي، د امارت مقام به یې اصلاح کوي او یا به یې له وظیفې لرې کوي. په دې اجراآتو کې ضروري ده چې مسؤل نفر حتما د شورى په حضور کې وپوښتل شي. داسې نه چې په مطلق شکایت سره د مسؤل په غیاب کې فیصله وشي، بله دا چې د شورى هر فرد نه شي کولای چې مسؤل یا قاضي راوغواړي، بلکې د شورى رئیس به یې د شورى د غړو په مشوره راغواړي. د علماء کرامو شورى به د مسؤلینو او قاضیانو په کارونو کې هیڅ نوع مداخله نه کوي تر څو په اجراآتو کې ټکر او مایوسي رانه شي. دا کافي ده چې مسؤل د لائحې او قانون په چوکاټ کې کار وکړي او د شورى له خوا یې نظارت وشي او مسؤلین متوجه کړي.

د علماء کرامو د شورى ګانو دریمه وظیفه مشوره بلل شوې، په ولایاتو او ولسوالیو کې جوړې شوراګانې به والیانو او ولسوالانو ته مشورې ورکوي. دغه راز که شورى وغواړي په کومه غونډه کې یې والي یا ولسوال ګډون وکړي نو محلي چارواکي او مسؤلین به د شورى په غونډو کې ګډون کوي. د دې شورى ګانو په لائحه کې راغلي چې د علماء کرامو شورى کولای شي د خلکو دعوى د جانبینو په رضایت په صلحه ورفیصله کړي. او که څوک په دې فیصله قناعت نه لري هغه به محکمې ته مراجعه کوي.

د علماء کرامو د شورى ګانو په اړه د امیر المؤمنین په فرمان کې راغلي وه چې دغه شورى ګانې به د مسؤلینو د اصلاح کوښښ کوي. مسؤلین به د نصیحت له لارې خپل کار ته متوجه کوي او د عوامو به ذهنونه جوړوي.

مفتي محمد معصوم افغاني چې د علماء د شورى ګانو په تشکیل کې یې مسؤلیت درلود وایي: دغه تشکیل د هیواد په سطحه (پرته له یوې وړې سیمې چې د امارت تر واک لاندې نه وه) د علماء او مشایخو یو عظیم تشکیل و، چې تر ۷۰۰۰ زیات علماء او مشائخ کرام په امر بالمعروف نهي عن المنکر، اصلاح او ارشاد، د حاکمانو څارنه او نظارت، د عامه خلکو ستونزي او مشکلات خلاصول، د دوو متخاصمو ډلو تر مینځ د یوې فقهي قاعدې په اساس په صلح سره روغه او جوړه کول او داسې نورو د خیر کارونو باندې مصروف وو.

مفتي معصوم افغاني صاحب زياتوي: کله چې به د ولسوالي يا ولايت د عالمانو شورى ته د ولس له لوري دسيمي له کوم مسؤل څخه شکايت وړاندي شو، که به د عالمانو له لوري راسا اصلاح مناسبه وه خو هغوى به اصلاح راوسته او که نه نو دغه شکايت به تر مرکزي دفتره د شورى د يو نماينده په ذريعه را رسيده، د مرکزي د فتر له لوري به دغه شکايت تر اميرالمؤمنين رحمه الله پوري ورسول شو، د تحقيق لپاره به يې اکثره وخت د شورى د مرکزي دفتر مسئول ته هدايت وکړ او يا به يې کوم بل ارگان يا هيئت ته امر کاوه چې د موضوع په اړه تحقيق وکړي. د ثبوت په صورت کې به امير المؤمنين اجراآت کول، هغه مسؤل به يې د هغه مقام څخه بدل کړ، يا به يې له وظيفې منفک کړ. د جرم د نوعيت په اساس به سزا ور کول کېدله، تقريبا د يوه کال په جريان کي تر څلويښت زيات مختلف النوع تغيرات راغلل.

د اسلامي امارت لاسته راوړنې

د افغانستان اسلامي امارت په افغانستان د ځو کلني واکمنۍ په مهال که څه هم پرلپسې له جگړو، داخلي او خارجي مخالفتونو، بنديزونو، اقتصادي ستونزو او گڼو نورو مشکلاتو سره لاس او گريوان و خو دا چې د خپل مظلوم ولس هيلو ته يې درناوى او خپلې سپيڅلې داعيې ته يې عملي تعهد درلود په دې وتوانيد چې په ټولو برخو کې د پام وړ او تاريخي خدمات انجام کړي.

داسلامي امارت د بيلابيلو ديني، اصلاحي، انکشافي، عمراني او نورو خدمتونو د پوره څېړلو او يادولو لپاره يوه بشپړ کتاب ته ضرورت دى او ښايي دغه يو فصل يې د احتواء تاب ونلري خو د دې لپاره چې په دې تاريخي کارنامو کې د امير په حيث د ملامحمد عمر مجاهد رول جوت و، د نوموړي د ژوندليک په ضمن کې ورته ځغلنده کتنه کوو.

د شريعت نفاذ

د ملا محمد عمر مجاهد په مشرى د اسلامي امارت تر ټولو ستره، تاريخي او وياړمنه

کارنامه د الله تعالی پر ځمکـه د اسلامي شـریعت نافذول و. د اسـلامي امـارت شـرعي اجراآت په لاندې ډول خلاصه کولای شو.

د اسلامي حکومت او د قرآن د حاکمیت رسما اعلانول.

سیاسي زعامت مؤمن او صالح قشر تـه سـپارل بالمقابـل بـدکاره، لیـبرال، کمونیسـت او کفرپلوه اشخاص د زعامت له مقامه شړل.

د قضائي نظام بشپړ اسلامي کول او اسلامي عدالت تأمینول

د شرعي حدودو او قصاص اجراء کول

د امر بالمعروف و نهی عن المنکر عملي اجراء

د غلا، قتل، قطاع الطریقي، ګډوډۍ او ظلم له منځه وړل

د سینما، فحش فلمونو، سازو سرود او نورو فحشاوو له منځه وړل

د سود، احتکار، ناروا معاملاتو، نقدي جریمو او نورو مالي انحرافاتو ختمول.

د اداري فساد، رشوت، غصب، اختلاس او له بیت المال څخه د ناروا اسـتفادې د کلتـور له منځه وړل

د چارواکو او حاکمانو د امتیازي مرفه ژوند، فضول خرچي او تشـریفاتي القابو کلتور له منځه وړل.

په حکومتي او تعلیمـي ادارو، کارخـایونو او د اجتماعـي ژونـد پـه نـورو ډګرونـو کـې د ښځو او نارینه وو تر منځ ناروا اختلاط له منځه وړل.

د شـرعي حجاب ترویج او تطبیق.

د نوروز په شان د جاهلي رواجونو او ډول ډول خرافاتو او بدعتونو ختمول.

د چرسو، بنګـو، کوکنـارو او نـورو مخـدراتو ختمـول او امـارتي منسـوبین د سـګرټو له استعمال منع کول.

د اسلامي قيافې، ږيرې، دستار او محلي لباس ترويج.

د ښځو د اسلامي حقوقو د اعادې کوښښ، په ميراث کې د برخه ورکولو او په بدی کـه د نه ورکولو لپاره يې اجراآت.

د مدرسو او مساجدو خدمت او په حکومتي ادارو خصوصا وازرتخانو کې د مساجدو تأسيس.

د قومي، لساني، سمتي او نژادي جاهلانه تعصباتو ترديد

د شريعت له هداياتو سره سم د اهل ذمه وو د ټولو حقوقو رعايت.

او داسې نور شرعي اجراآت

د اسلامي عدالت تطبيق

د اسلامي واکمنۍ يو مهم رکن قضاء او شرعي محاکم دي چې د اسلامي عدالت د تطبيق او حق حقدار ته د رسولو مسؤليت لري. ملا محمد عمر مجاهد د قضائيه امورو بررسي او د عدالت تطبيق ته ځانګړې توجه درلوده.

ملا صاحب د کندهار له فتحې وروسته د روس ضد جهاد د وخت يو پياوړی او مشهور قاضي مولوي سيد محمد (چې په مولوي پاسني صاحب يې شهرت درلود) د کندهار د مرافعې محکمې مشر وټاکه، نوموړي په قاطعيت کې له پخوا شهرت درلود چې په قاضي کيدلو سره يې د قضاء مسند يو ځل بيا خپل اصلي شان او شوکت وموند.

مولوي شهاب الدين دلاور صاحب چې درې نيم کاله په کندهار کې د تميز مشر پاتـه شوی وايي چې ملا صاحب په کندهار ولايت کې د ځانګړي تميز په اړه راته وويل: ما د جنوب غرب حوزې ۹ ولايات د کندهار د تميز مربوط کړي دي، دا ځکه چې د تحريک اکثره نظامي مشران د همدې ولاياتو دي، نو زما غرض دا دی چې د دې تميز چارې زما تر نظارت لاندې وي چې هسې نه د نظامي مشرانو د فشار يا لحاظ کولو په خاطر د چا حقوق ضائع شي.

دلاور صاحب وايي چې ملا صاحب د قضاء مسند ته په هماغه مقام او منزلت قائل و چې په شريعت کې ځومره مهم بلل شوی دی. هغه د قضاء په چارو کې مداخله نه کوله په درې نيم کلنه موده کې زما نه ياديږي چې ملا صاحب دې د قضاء په چارو کې صراحة، اشارة يا دلالة کومه مداخله کړې وي او يا يې د چا په هکله سفارش او د فيصلې د تغير او تبديل په اړه څه ويلي وي. د لاور صاحب يوه واقعه بيانوي:

يو طالب چې د کندهار په امنيه قومندانۍ کې يې وظيفه درلوده د عبيدالله په نوم د يوه سړي زوی يې وژلی و او موضوع يې محکمې ته لاړه، په دوو اونيو کې ابتدائيه او مرافعې محاکمو پر قاتل د قصاص فيصله وکړه او موضوع تميز ته راغله. موږ چې وڅېړله مسئله همداسې وه چې قاتل بايد قصاص شي. دغه وخت د قاتل قريبان او انډيوالان چې د امارت ځو لوړپوړي چارواکي هم په کې و، په دې هڅه کې و چې قصاص وځنډوي تر څو که وکولای شي د مقتول کورنۍ عفوې ته وهڅوي. موږ چې د قصاص حکم د نهايي فيصلې لپاره ملا صاحب ته وليږه، ملا صاحب د قاتل په اړه د هيڅا سفارش ونه مانه او د قصاص حکم يې توشيح کړ، ورپسې په راډيو کې اعلان هم وشو چې سبا په څلورو بجو به فلان طالب قصاصيږي.

دا وخت د قاتل قريبانو او سفارش کوونکو د قصاص د ځنډولو لپاره بله خبره راپورته کړه، دوی وويل چې په قاتل باندې پورونه دي، دعوې هم ورباندې شوې دي او سلمونه يې کړي دي چې هغه حسابونه يې بايد تصفيه شي. ملا صاحب د دې موضوع په اړه ماته ټيلفون وکړ، زه چې ورغلم نو دا خبره يې راسره شريکه کړه. ما ورته وويل چې په دې اړه بايد له علماء کرامو پوښتنه وشي چې آيا قرضونه او داسې جنجالونه د قصاص د حکم د تعطيل سبب جوړېدای شي. علماء کرامو چې دا مسئله وکتله هغوی وويل دا مانع د قصاص نه دي.

بيا ملا صاحب وويل چې قصاص دې اجراء شي. سبا د قصاص مراسمو ته ډېر زيات خلک راغلي وو، خو د مقتول ورثه چې د اسلامي امارت د محاکمو انصاف او حق حقدار ته سپارل يې ليدلي وو، کله چې د وژلو لپاره قاتل په لاس ورکړل شو، نو په دې

آخري مرحله کې يې قاتل ته عفوه وکړه او ويي بانسه چې دا صحنه د حاضرو خلکو لپاره ډيره جالبه وه.

د اسلامي امارت محاکمو د شرعي احکامو په تطبيق سره وکولای شول چې هم تر ډيره حده حقوق خپلو حقدارانو ته ورسوي او هم د قصاص او حدودو په تطبيق سره په ګډوډی ځپلي افغانستان کې مثالي امن رامنځته کړي. د اسلامي امارت په ټوله موده کې د ترسره شويو قصاصونو شمير ښايي تر سلو ونه رسيږي، خو په همدې کم شمير شرعي اجراآتو کې الله تعالی داسې اثر ايښی و چې په برکت يې د لسګونو ميليونه انسانانو سر، مال، عزت او حيثيت خوندي شول. د اسلامي امارت په موده کې لکه څنګه چې د حد زنا، حد سرقه، رجم او نور حدود تطبيق شول همدا راز هغه قاضيان هم د عامو خلکو په حضور کې دُرو ووهل شول چې په قضايي چارو کې يې خيانت کړی و او رشوت يې اخيستی و.

اصلاحات او مصطلحات

د غربي استعمار له پيل راپديخوا په تير يو نيم قرن کې د افغانستان په شمول په ټولو اسلامي هيوادونو او ولسونو غربي اشغال اغيز کړی تردې چې خپل اصيل اسلامي تشخص يې زيانمن شوی او پر ځای يې په سياسي، اقتصادي، فرهنګي، تعليمي او ټولنيزو ډګرونو کې غير اسلامي او غربي اقدارو ريښې ځغلولي.

ملا محمد عمر مجاهد دخپلې لنډمهاله خو فعالانه واکمنۍ په مهال يو ځل بيا د افغانستان حکومت او ټولنه خپل اسلامي اصالت ته ستنه کړه. د ۱۴۱۹ هـ ق کال د صفر المظفر مياشتې په ۲۵ مه نېټه (۱۳۷۷/۳/۳۱ هـ ش) ملا صاحب داسې فرمان صادر کړ.

د عدليې محترم وزارت ته!

السلام عليکم ورحمت الله وبرکاته

په هيواد کې د شرعي نظام د ټينګښت په خاطر تاسو د هيواد ټول قوانين او مقررات د سترې محکمې په مشرۍ د ديني علماوو د يوه هيئت تر نظر تير کړئ، غيرشرعي او

غیرمذهبي مادي ځنې حذف کړئ او د امارت د مقام له منظوری وروسته یې په رسمي جریده کې خپاره کړئ. والسلام.

دا سلام خادم امیرالمؤمنین ملا محمد عمر مجاهد

د افغانستان د پخوانیو رژیمونو اساسي قانون دغه راز نور قوانین او مقررات چې د فرانسې هیواد د اساسي قانون څخه په تقلید جوړ شوي او ځینې مادې یې له حنفي فقهې څخه ځای شوې وې په مجموع کې د دیني او غیر دیني اصولو د ګډولې یا معجون شکل یې درلود. چې د ملا صاحب د همدې فرمان په تعقیب د دیني علماء کرامو د یوې ځانګړې هیئت لخوا ټول قوانین له نظره تېر او په بشپړه توګه اصلاح شول.

د ټولو قوانینو د اصلاح په شان په کلتوري او تعلیمي برخو کې هم دیني اصلاحات راوستل شول، د افغانستان د مرکزي او ولایتي راډیوګانو لپاره مشترک نوم(د شریعت غږ راډیو) انتخاب شو. او د شریعت په نوم د امارت مرکزي اخبار هم خپرېده. له ټولو نشراتو څخه ناروا نشراتي توکي لرې شول او په ځای یې دیني لیکنې، اصلاحي خپرونې، اسلامي اشعار او ترانې او د سوچه اسلامي او افغاني فرهنګ له ذخیرې نور بیلابیل مواد نشر ته وړاندې شول. په نشراتو کې تغیر د فورم په اعتبار نه بلکې د محتوا له مخې و. له امارتي رسنیو د ستیج د سرننداري، غزلونه، داستانونه او بیلابیلې بوختوونکې خپرونې نشریدلې البته محتوا یې له غیر شرعي موادو تصفیه شوې وه.

په ۲۰/۱۲/۱۳۷۴ نیټه د کندهار په ښار کې پخوانۍ مشهوره سینما د امیرالمؤمنین په امر ونړول شوه او په ځای یې د(جامع عمر) په نوم د یو لوی مسجد او مدرسې د بنسټ ډبره کیښودل شوه.

همدا راز د ملا محمد عمر مجاهد په امر په بامیانو او د هیواد نورو سیمو کې د بودا بتان چې له اسلام وړاندې کفري دورې میراث ول، د انبیاء کرامو علیهم السلام د سنت د احیاء په نیت ونړول شول.

د فرهنګ او هنرونو په برخه کې د اسلامي او افغاني ثقافت د احیاء لپاره هڅې وشوې، د غربي لباس په ځای په حکومتي او تعلیمي ادارو کې د افغاني لباس او لنګوټې د

استعمال تلقین کیده. د لمانځنو په برخه کې د غربي او پخوانیو خرافاتي جشنونو په ځای د اسلامي اخترونو ورځې او د کفري اشغال څخه د هیواد د خپلواکۍ ورځې لمانځل کیدلې.

اسلامي امارت زموږ هغه اصیل مصطلحات هم راژوندي کړل چې د تاریخ په دوړو کې رانه ورک و. د هیواد رسمي نوم یې د (دافغانستان اسلامي امارت) اعلان کړ او د نظام مشر ته یې د ولسمشر یا شاه په ځای د امیرالمؤمنین لقب غوره کړ. رسمي تاریخ یې څکه هجري قمري وټاکه چې زموږ دیني مناسبتونه لکه رمضان، اخترونه، حج او متبرکه ورځې په همدې حساب راځي خو د هیواد پخوانی تقویم هجري شمسي-هم د اړتیا او عمومي بلدتیا له مخې کارول کیده.

طالبانو د مسلح پوځ نوم له ملي اردو څخه په اسلامي اردو واړاوه. په نړیواله کچه یې د اسلامي اخوت هیره شوې اصطلاح راژوندۍ کړه. د نړۍ هر مستضعف مسلمان ته یې په خپله غیږ کې پناه ورکړه او هغوی یې د ورونو په حیث له ځان سره وساتل. د نړۍ په بیلابیلو برخو کې یې له مسلمانانو سره د خواخوږۍ غږ پورته کړ. د فلسطین، کشمیر، برما او چیچنیا د مسائلو په اړه یې خپل موقف روښانه کړ او هغه مهال چې په چیچنیا کې روس ضد مجاهدینو خپلواک حکومت جوړ کړ ملا محمد عمر مجاهد یوازینی اسلامي رهبر و چې دغه اسلامي حکومت یې په رسمیت وپیژاند.

اسلامي امارت د اسلامي ټولنې د ثقافتي اصالت خوندیتوب ته تردې حده ژمنتیا درلوده چې د ریاست الوزراء لخوا ټولو امارتي منسوبینو ته ځانګړی حکم صادر شو چې د غربي اصطلاحاتو په ځای دې په ټولو رسمي مکتوباتو کې د هغوی پښتو، فارسي یا عربي معادلات وکارول شي.

عمراني او انکشافي خدمتونه

افغانستان چې د شوروي یرغل په بمبارونو او جګړو کې سخت ځپل شوی و د تنظیمي هرج و مرج دورې داسې لوټ کړ چې حتی د کابل ښار تر ځمکه لاندې د بریښنا

تارونه يې هم را وايستل شول اود برق پايې له اره کيدوورسته د کباړ په نوم خرڅې شوې.

اسلامي امارت په يوه وران، لوټ شوي او تر وروستۍ کچې فقر او جګړې ځپلي هېواد باندې واکمني پيل کړه. دې ته په پام سره د انکشافي او عمراني پروژو د ترسره کولو امکانات خورا محدود و خو بيا هم د اسلامي امارت مخلص او فداکار مسؤلين وتوانيدل چې په خپله لنډه واکمني کې د هيواد او ولس لپاره نه هيريدونکي خدمتونه ترسره کړي. چې دلته ورته مختصره او ځغلنده کتنه کوو.

طالبانو د هيواد د برېښنا توليدونکي مراکز محفوظ او حتی الوسع ورغول او د برېښنا د ماشينونو پرزې چې ټوپکيانو د کباړ په بيه خرڅې کړي وې بيرته يې راپيدا او ګټه اخيستلو ته وسپارلې.

د هيواد پلازمينه چې له دې وړاندې په تيارو کې ډوبه وه طالبانو د ماهيپر، نغلو او سروبي بندونو د برېښنا په توحيد سره يو ځل بيا روښانه او له برېښنا برخمنه کړه.

د هلمند د کجکي ځخه تر کندهار ښار پوري چې مخکينۍ د برېښنا پايې او مزي يې يو مخ له منځه تللي وو د نويو پايو او مزو په لګيدلو سره يو ځل بيا برېښنا ورسول شوه. دغه راز د هيواد ټولو سترو ښارونو ته برېښنا ورسول شوه او د برېښنا په برخه کې د اړتياوو پوره کولو لپاره يې له ترکمنستان ځخه د برېښنا د راوستلو کار پيل کړ.

ښاروالیو په ټولو ښارونو کې د بيت المال غصب شوي املاک اعاده کړل، ښاري پلانونه يې تطبيق او په روزمره شکل منظم خدمتونه يې سرته رسول.

د هيواد په ښارونو کې د وزارتخانو، رياستونو، شفاخانو، تعليمي او فرهنګي بنسټونو او نورو ادارو اړوندې هغه ودانۍ چې په جګړو کې بشپړې نه وې نړيدلې خو زيانمنې شوې وې، د اسلامي امارت لخوا يې اکثره بيرته ترميم او ګټه اخيستنې ته اماده شوې.

د هيواد لويې لارې چې اوږدو جګړو د بيارغولو فرصت ترې اخيستی و اسلامي امارت له خپل وس سره سم بيا بيا ورغولې، په کندهار، هرات او کابل کې يې ځينې لارې ښه

پاخه ډول جوړې کړې او د ښارونو داخلي سرکونه چې د ټانګونو ګشت وګذار او جګړو ورته زیانونه اړولي وو داغګیري شول.

په هیواد کې د موجود تعلیمي ادارو په فعالولو سربیره په سلګونو نوې مدرسې جوړې شوې،د دیني او عصري زدکړو لپاره نوی نصاب ترتیب او د چاپ لړۍ یې پیل شوه.اسلامي امارت له نظامي چارو وروسته ډیره بودیجه په تعلیم او تربیه لګوله. د هیواد په ټولو لویو ښارونو کې هغه پوهنتونونه او د تخصصي عالي زده کړو ادارې چې پخوا له فعالیته لویدلې وې د اسلامي امارت لخوا فعالې شوې. نړیوالو څارونکو ادارو که څه هم له اسلامي امارت سره یې دښمني درلوده خو په رسمي احصائیو کې یې دا خبره منله چې د اسلامي امارت په دیني او عصري تعلیمي ادارو کې تر یو میلیون زیات د هیواد بچیان په زده کړو بوخت دي. د معارف په برخه کې بله لویه کارنامه دا وه چې پخوا د افغانستان په ښارونو کې دیني مدارس ډیر کم او تقریبا په نشت حساب وو. د اسلامي امارت په دوره کې په ټولو لویو او وړو ښارونو کې دیني مدارس جوړ او فعال شول. د دې ابتکار اثرات تر اوسه پورې څرګند دي. په ښارونو کې د مدارسو، طالبانو او علماء کرامو ډیرښت په دیني او اجتماعي برخه کې ډیر ښه اثرات درلودلي او په ښارونو کې د دیني فرهنګ تعمیم او تقویې ته یې زمینه برابره کړې ده.

د اسلامي امارت د واکمنی په وخت کې د مساجدو د تأسیس، ترمیم او پراختیا په برخه کې د پام وړ کارونه وشول او د هیواد پوځي او ملکي ادارې په خاص ډول وزارتخانې چې پخوا په کې مساجد نه وو په ډیرو کې یې مساجد ودان شول.

په فرهنګي برخه کې که له یوې خوا ټول نشرات او کلتوري فعالیتونه اصلاح او د اسلامي فرهنګ د ودې او پراختیا لپاره بنیادي اقدامات وشول. له دې علاوه د ادبي غونډو، مشاعرو او بیلابیلو نشراتو له لارې هڅه کیدله چې هیواداوالو ته په خپل سوچه اسلامي او افغاني فرهنګ قناعت ورکړل شي او ذوقونه یې سیراب شي. د اسلامي امارت لخوا ګڼ شمیر مجلې او اخبارونه چاپیدل چې د ځینو نومونه یې په دې ډول دي. شریعت اونیزه، هیواد ورځپاڼه، انیس ورځپاڼه، کابل ټایمز اونیزه، په کندهار کې طلوع افغان ورځپاڼه، د مزارشریف بیدار ورځپاڼه، په ننګرهار کې ننګرهار ورځپاڼه، په

هرات کې اتفاق اسلام ورځپاڼه، دغه راز په بیلابیلو ولایاتو کې محلي جریدې،لکه سنایي، وړانګه، کندز او داسې نورې نشرېږي. له دې علاوه خلافت مجله، کندهار مجله، الامارة الاسلامیه عربي او انګریزي مجله، او د روغتیا وزارت، دفاع وزارت، سترې محکمې، علومو اکاډمۍ او نورو ځینو وزارتونو خاصې خپرونې هغه نشرات وو چې د اسلامي امارت د رسنیزې پالیسۍ سره سم خپریدل. اسلامي امارت د کابل د شریعت غږ راډیو په نوم یوه مرکزي راډیو درلوده چې سهار ماښام یې ګڼ شمیر خبري، تحلیلي او بوختوونکې خپرونې درلودې. له دې علاوه په بیلابیلو ولایاتو کې ۱۴ پایې نور راډیو سټیشنونه هم فعال و چې په محلي کچه یې خپرونې کولې.

د تولیداتو په برخه کې د هلمند د بست تصدۍ چې د حلاجي، غوړیو، صابون او نورو تولیداتو فابریکې یې درلودې، د پلخمري د غوري سمینټو فابریکه، د کندز د سپین زر شرکت د غوړیو او حلاجۍ فابریکې، د مزار شریف د بریښنا او کود د تولید فابریکې او د هیواد په لراوبر کې نور تولیدي منابع چې جګړو یې فعالیت دروله او یا هم اغیزمن کړې و د اسلامي امارت په وخت کې په ټول قوت فعالې او د تولید جوګه کړای شوې تر دې چې د غوري سمینټو فابریکه چې پخوا یې د ورځې ۵۰ ټنه سمینټ تولیدول د اسلامي امارت د واکمنۍ په وروستیو کلونوکې یې تولید د ورځې ۴۰۰ ټنه ته لوړ شوی و.

د مخابراتو په اړه ویلی شو چې جګړو د افغانستان پخوانی د اتصالاتو سیستم بشپړ ویجاړ کړی و، د اسلامي امارت په مهال د هیواد ۹۳ مخابراتي کوډ بیا فعال شو او هیواد بیا له نړۍ سره وصل شو. په لویو ښارونو کې د ډیجیټل څو زره لینه دستګاوې نصب شوې دغه راز د سټلایټ ټیلفونونو په راواردولو سره د هیوادوالو مخابراتي مشکلات تر ډیره حل شول. د اسلامي امارت د مخابراتو وزارت په هیواد کې د موبایل ټیلفونونو د فعالیت او تعمیم لپاره له یوه لویدیځ شرکت سره قرار داد وکړ چې له مخې یې د افغان بیسیم شرکت رامنځته شو. خو نړیوالو بندیزونو دا پروسه وځنډوله او وروسته هماغه شرکت په هغه نوم فعال او په هیواد کې یې د مبایل ټیلفونونو د خدماتو اساس کیښود.

د هوايي چلند په برخه کې هم اسلامي امارت خورا مثبت کردار اداء کړ، د هوايي ځواک او د اريانا افغان هوايي شرکت تيرو جګړو او ګډوډيو سخت زيانمن کړي و، طالبانو د هيواد ټولې فعالې الوتکې او چورلکې د قومندانانو له واکه وايستې او د ملي شتمنۍ په حيث يې خوندي کړې. د هوايي ډګرونو او رادار سيستم په ترميم سربيره د اسلامي امارت په موده کې ۹ ترانسپورتي الوتکې، ۱۶ جنګي الوتکې او ۱۹ بيلابيلې څرخکې چې په جګړو کې زيانمنې او له پرواز پاته وې ترميم او خدمت ته چمتو شوې.

اسلامي امارت او شخصا ملا صاحب د هيواد او هيوادوالو اقتصادي ستونزو ته ډېر متوجه و چې په دې برخه کې يوه لويه مسئله د پولي سيستم اصلاح کول و. د اسلامي امارت د بهرنيو چارو وزير متوکل صاحب په دې اړه وايي (ملامحمدعمر مجاهد د پولي تورم د اصلاحاتو طرحه ومنله د افغانستان بانک او ماليې وزارت په ګډون يې پلاوی وګماره چې زه متوکل هم پکښې شامل وم. په افغانستان کې د رباني لخوا د لس زريز او پنځه زريز نوټونه په روسيه کې پرېمانه چاپېدل. د جنرال دوستم لخوا هم بې رجسټره ډېري افغاني چاپېدلې چې د هيواد پولي ارزښت او اقتصاد يې خراب کړی وو. نوي معياري افغاني بايد چاپ شوي وای څو د رباني شنې افغانۍ پنځوس په يوه او جنبشي سل په يوه راټولي شوي وای.

د همدې هدف لپاره د اسلامي امارت لخوا ديوه ګون څخه تر زرګون پوري ۹ ډوله نوټونه په ملي تاريخي يادګارونو ډيزاين شول، په واحد پټ مارک چې ارزانه تمامېده د ميرويس نيکه مقبره ورکول شوه د مخصوص کاغذ او چاپ لپاره له جرمني کمپنۍ سره تړون وشو چې لومړی قسط پيسې يې ورکول شوې خو له بده مرغه چې د ملګرو ملتونه د امنيت شورى تعزيراتو دا پروسه معطله کړه. او کله چې د امريکايي يرغل په نتيجه کې حامد کرزی راغی دا پروسه يې تکميل کړه، زړې افغانۍ يې راټولي کړې نوې د افغانستان داسلامي امارت لخوا چمتو شوې افغانۍ يې ووېشلې)

په دې سربيره د معادنو، روغتيا، زراعت،آبياری، ترانسپورټ، ورزش او نورو برخو کې هم حتی الوسع کارونه او خدمات وشول. خو هغه څه چې اسلامي امارت د لويو

انکشافي پروژو له تطبيق څخه راګرځاوه پرلپسې جګړييز وضعيت او بل اړخ ته د نړيوالو بنديزونو او د ځينو ګاونډيو هيوادونو دښمنانه چلند و. نړيوالو دول دول اقتصادي بنديزونو د ټولو هغه انکشافي پروژو مخه نيوله چې د نړيوالو سرمايه ګذارانو او شرکتونو سره قراردادونو او يا هم د وسائلو واردولو ته په کې اړتيا وه.

د اسلامي هيواد له ارزښتونو دفاع

افغانستان د نړۍ يوداسې هيواد دی چې له ۹۹ فيصده زيات اوسيدونکي يې مسلمانان دي.د اسلامي خلافت د متحد وجود له ټوټه کيدو وروسته چې په عباسي دور کې د مستقلو او موازي سلطنتونو دوران پيل شو، افغانستان يا پخوانی خراسان هم له هغه مهاله د مسلمانانو د يوې ځانګړې جغرافيې په حيث د اسلامي نړۍ په زړه کې اوسيدلی او تاريخي پړاوونه يې وهلي دي. په اوسنۍ نړۍ کې چې د اسلامي اخوت ضد افکارو او غربي نړۍ ليد د غلبې له امله خلک د ګمراهۍ تر کچې په نشنليزم کې ډوب او وطن يا وطن پرستي ته د مقدساتو په نظر ګوري طالبانو د دې منحرف او ناوړه تعبير په اساس نه بلکې د لوی اسلامي وطن د يوې ټوټې او د اسلامي امت د يوې برخې په حيث يې د افغانستان او افغان ولس له ټولو ارزښتونو او منافعو څخه دفاع د ځان وجيبه بلله.

اسلامي امارت د افغانستان استقلال په داسې ډول را اعاده او خوندي کړ چې ښايي په وروستيو لسيزو کې دا هيواد او ولس کله هم دومره نه وي خپلواک شوی.د افغانستان د چارو واک د ملا محمد عمر مجاهد په غاړه و. د ده استقلال او خپلواک فطرت چې چا له نږدې ليدلی نو په دې خبره اعتراف کوي چې د افغانستان او اسلامي هيوادونو په معاصر تاريخ کې يې دومره د حُر او ازاد فطرت څښتن مسلمان حاکم نه دی ليدلی.

د اسلامي امارت زعيم ملامحمد عمر مجاهد هغه مسلمان حاکم و چې ټولې سياسي، نظامي، اقتصادي او نورې بيلابيلې پريکړې دغه راز د کورنۍ او بهرنۍ پاليسي-اړوند فيصلې يې يوازې د خپلې عقيدې، شريعت او اسلامي ټولنې د مصالحو په رڼا کې کولې او له دې اخوا يې د نړيوالو قدرتونو، بين المللي ټولنو، ګاونډيو هيوادونو او يا هم

د دوديز سياست د نورو تاثيرگذارو جهتونو خوشالی يا لحاظ ساتلو ته يې ډېر التفات نه کاوه.

په فيصلو او سياسي تصاميمو کې د ملا صاحب د خپلواکۍ ښه بيلګه د شيخ اسامه بن لادن موضوع او يا هم د بودا د بتانو د نړولو قضيه وه، چې د نړۍ له سترو ځواکونو رانيولې بيا تر ملل متحد او ګاونډي هيواد پاکستان پورې ټولو د خپلو لوړو پوړو هيئتونو په استولو سره کوښښ وکړ چې د ملا صاحب تصميم بدل کړي مګر په نهايه کې ټول په دې ارمان کې نامراده شول او ملا محمد عمر مجاهد خپل د پريکړې استقلال په اثبات ورساوه.

اسلامي امارت د هيواد په استقلال سربيره د هيواد له سرحداتو هم په ټينګه دفاع کوله، تر دې چې د ډيورنډ کرښې په اوږدو کې د برامچې، پکتيکا، ځاځي اريوب، خوست او تورخم ساحو کې طالبانو د ګاونډي هيواد پاکستان له عسکرو سره جګړې وکړې او له کرښې نه د افغانستان غاړې ته جوړ کړي تأسيسات يې ورونړول.

اسلامي امارت افغانستان له حتمي تجزيې وژغوره. له طالبانو وړاندې عبدالعلي مزاري په افغانستان دننه د هزارستان په نوم د مستقل هيواد نقشه جوړه کړې وه او د کابل په لويديځ کې خپل پلويان يې (ملت غرب کابل) بلل. جنرال دوستم په شمالي ولاياتو کې ځانګړې پيسې را ايستلې وې او د مغرضو ګاونډيانو په ديکته يې د هيواد د ټوټه کولو هڅه کوله. په لويديځ اسمعيل خان ځان ته امير وايه دغسې په نورو سيمو کې د اسلامي ټولنې د يووالي دښمنانو هڅه کوله چې دا په ټوټو ويشل شوي مسلمانان نور هم سره ريز مريز او ټوټه ټوټه کړي. خو اسلامي امارت د تجزيې د مدعيانو ټغر ټول کړ او افغانستان يې يو ځل بيا تر يوه بيرغ او اسلامي حاکميت لاندې متحد کړ.

ځو تورونه او د هغو سپيناوی

آيا اسلامي امارت د ولس ملاتړ درلود؟

د اسلامي امارت پر خلاف د تبليغ شويو تورونو له جملې يو دا دی چې دغه خوځښت له يوه خاص قشر څخه جوړ و، په ولس کې يې ريښې او ملاتړ نه درلود او له همدې

یوه قشر نه علاوه په کې د ولس نورو اقشارو ونډه نه درلوده. حقیقت دا دی چې د اسلامي تحریک لومړني مؤسسین رښتیا هم د ملا محمد عمر مجاهد په مشرۍ د مدرسو طالبان وو. اما د پاڅون له پیل وروسته سمدستي د افغان ولس بیلابیلو اقشارو د دې پاڅون ملاتړ وکړ. مالي او تسلیحاتي مرستې یې ورسره وکړې او خپله د مبارزې په صف کې شامل شول.

د افغانستان په بیلابیلو ولایاتو کې د پخواني جهاد ګڼ شمیر مجاهدین، قومندانان او مخور شخصیتونه د اسلامي امارت سره ملګري او ستر خدمتونه یې ترسره کړل. کله چې لوی ښارونه لکه کندهار، کابل، مزار شریف، هرات، جلال اباد، غزني او نور فتحه شول، نو د افغانستان د دولتي دستګاه ټول هغه مامورین چې له پخواني کمونیست رژیم سره یې ګوندي تړاو نه درلود بلکې خپل ژوند یې د افغان ولس په خدمت کې تېر کړی و، اکثرو یې د اسلامي امارت په تشکیل کې خدمتونه شروع کړل. له ماموریتونو او ریاستونو نیولې بیا د وزارتونو تر معینیتونو پورې په وظائفو وټاکل شول او د اداري نظام په احیاء کې یې ستر رول ترسره کړ. اسلامي امارت یوازې هغه کمونیستان چې په خپل دور کې د افغان ولس سره په ظلم او زیاتي کې برخوال وو او یا یې کمونیزم ته لا هم اعتقاد درلود د نامطلوبو اشخاصو په نوم له اداراتو وشړل، له هغو پرته په ټولو وزارتونو، ولایاتو حتی امنیتي او پوځي ادارو کې هغو اداري کدرونو دندې اجراء کولې چې طالبان یا ملایان نه وو.

عام ولس د اسلامي امارت په قیام، پوځي پرمختګونو او پایښت کې هم اساسي نقش درلود. په پیل کې د اسلامي امارت مجاهدین ډېر کم وسه وو، په هره سیمه کې ورسره عامو خلکو د ډوډۍ، وسلو او نورو ضرورت وړ شیانو مرسته کوله. په جهادي ډلګیو او ګروپونو کې که څه هم مشري د طالبانو په غاړه وه خوپه افرادوکې یې د طالبانوتر څنګ ډېر د عام ولس رضاکار مجاهدین هم وو. د سختۍ او اړتیا په وخت کې ولس د عمومي پاڅون یا نفیر عام په شکل د اسلامي امارت ملاتړ کاوه. د ۱۳۷۴ لمریز کال د سنبلې په میاشت کې کله چې تورن اسمعیل خان د فراه له اړخه لوی تعرض وکړ، د هلمند تر ګرشک پورې راورسید او مجاهدین له سخت حالت سره مخامخ شول، د

کندهار د ښار او شاوخوا ولسواليو خلک د ولسي قيام په شکل له وسلو سره راووتل او د اسلامي امارت د مجاهدينو د ملاتړ لپاره د هلمند پر خوا روان شول. په دې جګړه کې نه يوازې عام ولس سلګونه ځوانان د اسلامي امارت ملاتړ ته وقف کړل بلکې د وسلو، خوراکي موادو او پيسو مرستې يې هم له اسلامي امارت سره وکړې.

دغه راز د ۱۳۷۶ لمريز کال په جوزا مياشت کې کله چې په شمال کې جنرال مالک تاريخي غدر وکړ، مزار شريف ته په سوله ييزه توګه ورغلي طالبان يې شهيدان او يا بنديان کړل، دغه راز د اسلامي امارت يوه لويه برخه مجاهدين په کندز کې محاصره شول او د احمد شاه مسعود قواوو د کابل شمالي سيمې يو ځل بيا ونيولې او پلازمينې کابل ته يې ګوابښ متوجه وکړ. په همدې سخت وخت کې د افغانستان عام ولس يو ځل بيا له اسلامي امارت سره خپل پيوستون او ملاتړ ثابت کړ. د افغانستان له جنوبي او جنوب ختيځو ولاياتو څخه ولسي مجاهدين د لښکرو په شکل راووتل. خصوصا له لوی کندهار او لويې پکتيا څخه په زرګونو ولسي مجاهدينو کابل ته ځانونه ورسول، د دې ولسي رضاکارو مجاهدينو شمير دومره زيات وو چې اسلامي امارت يې په مسلح کولو او تشکيل پسې نه شواى رسيدلى نو ځکه ډېرو ته بيرته د کورته تګ اجازه ورکول شوه. د همدې ولسي مجاهدينو د ملاتړ په برکت اسلامي امارت له هماغې امتحاني مرحلې هم بريالى ووت. هم د پلازمينې کابل دفاعي خطوط محکم شول او هم کندز ته دومره مجاهدين د هوا له لارې انتقال شول چې هلته يې په دښمن ځپونکي بريدونه وکړل او ډېرې سيمې يې فتحه کړې.

همدا اوس د امريکايانو او نړيوالې اشغالګرې ټلوالې په وړاندې د اسلامي امارت متداوم جهاد د دې خبرې نغد دليل دی چې اسلامي امارت په افغان ولس کې ژورې ريښې او پراخ ملاتړ لري. ځکه د نړيوالو اشغالګرو په شان د ځواکمن دښمن په وړاندې دومره اوږد او بريمن جهاد پرته له ولسي ملاتړه اصلا ممکن نه بريښي. دا چې د اسلامي امارت په وړاندې د دښمن ټولې پوځي او تبليغاتي ستراتيژۍ يو په بل پسې ناکامېږي او د اسلامي امارت د محو کولو ارمان يې لا هم نيمګړی پاته دی، علت يې له اسلامي امارت سره د الله تعالی نصرت او د مؤمن ولس کلک ملاتړ دی.

آیا د طالبانو تحریک د پاکستان په کویټه کې جوړ شو؟

د افغانستان په اوسني سیاست کې دخیل زیاتره احزاب له افغانستانه بهر جوړ شوي دي، د روس ضد جهاد پر مهال په پاکستان کې اوه او په ایران کې اته تنظیمونه جوړ شول، ځینو خلکو طالبان هم په همدې احزابو قیاس کړي او وايي د طالبانو اسلامي تحریک هم د پاکستان د بلوچستان ایالت په مرکز (کوټه ښار)کی جوړ شوی دی.

اما واقعیت داسې نه دی، د طالبانو اسلامي خوځښت چې وروسته په اسلامي امارت بدل شو، د افغانستان په پخوانی پلازمینه (کندهار) کې تاسیس شوی، وده یې کړې او له همدې ولایته نور افغانستان ته خپور شوی دی. په دې اړه مو ډېر تفصیل د کتاب په تیرو فصلونو کې لوستی خو د لوړې عنوان شوې ادعاء د تردید لپاره لاندې څو خبرې د یادولو وړ گڼو.

ـ د اسلامي امارت مؤسس ملا محمد عمر مجاهد کله هم په پاکستان کې نه دی اوسیدلی، د ده کورنۍ د شوروي یرغل په کلونو کې پاکستان ته هجرت نه و کړی، بلکې په روزگان ولایت کې اوسیده، ملا صاحب د شوروي ضد جهادپه وخت کې که د نورو مجاهدینو په څیر د معالجې په خاطر پاکستان ته تللی وي هم، هلته یې یوازې د ورځو په حساب لنډ وخت تیرکړی دی اما د تحریک د پیل څخه بیا د وفات تر وخته د یوه ساعت لپاره هم د افغانستان څخه د باندې نه دی وتلی. نو بناء دا له امکانه لرې ده چې ملا محمد عمر مجاهد د پاکستان له سیاسي او ټولنیز وضعیت سره د نابلدی سره سره توانیدلی وي په دې هیواد کې سیاسي فعالیت وکړي او یو لوی سیاسي، پوځي خوځښت تأسیس کړي.

په اصل کې دا یو بې بنیاده خبره او کاذبه اوازه وه چې د دښمن لخوا زمزمه شوه که نه په واقع کې هرڅوک پوهیږي چې حقیقت څه دی.

ـ که د طالبانو خوځښت په پاکستان کې جوړ شوی وای، نو باید د پاکستان تر اغیز لاندې به هم وای، مگر برعکس دا څوک نه شي ثابتولای چې ملا محمد عمر مجاهد دې یوه هم داسې پریکړه کړې وي چې هغه د پاکستان د گټو په خاطر وي. د اسلامي امارت لپاره د موقف گیری معیار یوازې د الله تعالی د دین لوړتیا وه. له پاکستان څخه د

اسلامي امارت د عدم تأثر يو دليل دا دی چې پاکستاني واکمنو هم د ډېرو نورو هيوادونو د مشرانو په شان ډېره هڅه وکړه چې اسلامي امارت د اسامه بن لادن پر سر معاملې ته وهڅوي. حتی د دې لپاره يې لوړ رتبه هيئتونه هم کندهار ته وليږل. خو ملا محمد عمر مجاهد د دوی هيڅ فرمايش هم ونه مانه او يوازې هغه تګلاره يې تعقيب کړه چې خپل ايمان او وجدان يې پرې قانع و.

د نصير الله بابر کاروان

په ۱۹۹۴ ميلادي کال کې چې په افغانستان کې کورنۍ جګړه او د ټوپکيانو لخوا پيل شوی فساد او ناامني اوج ته رسيدلې وه په پاکستان کې د بې نظير بوټو په مشرۍ حکومت د قدرت واګې په لاس کې درلودې. د پيپلز ګوند حکومت غوښتل چې پاکستاني مصنوعاتو ته د بازار موندلو په موخه د منځنۍ آسيا له نويو آزاد شويو هيوادونو سره اقتصادي اړيکې جوړې کړي. دا چې په پلازمينه کابل کې تنظيمي جګړې رواني وې د ۱۹۹۴ م کال په جون مياشت کې د پاکستان حکومت اراده وکړه ترڅو د کندهار ــ هرات له مسير څخه په استفاده تر ترکمنستان هيواد پورې عمومي لاره د خپلو ترانزيتي مالونو د حمل و نقل لپاره وکاروي. هغه مهال چې په افغانستان کې يو مقتدر مرکزي حکومت موجود نه و، نو پاکستاني چارواکو د هرات له واکمن اسمعيل خان او د کندهار او هلمند له محلي قومندانانو سره خبرې پيل کړې، تر څو له دې لارې د پاکستان تجارتي لاريو ته د تيريدو اجازه ورکړي. د ۱۹۹۴م کال په سبتمبر مياشت کې (سنبله ۱۳۷۳ هـ ش) د پاکستان د کورنيو چارو وزير نصير الله بابر د دې تجارتي لارې د خلاصولو په هڅو بوخت و. نوموړی د شپږو اروپايي هيوادونو د سفيرانو په ملتيا د يوه لوی هيئت سره کندهار ته لاړ، د کندهار محلي قومندانان يې تشويق کړل ترڅو پاکستاني لاريو ته لار ورکړي چې له دې لارې به دوی ته د حق العبور په نوم لوی مقدار پيسې په لاس ورشي. د کندهار زياتره قومندانانو د بابر طرحه ومنله خو د امير لالي په نوم يو څواکمن قومندان يې مخالفت وکړ. بابر وروسته هرات ته لاړ، هلته يې د تورن اسمعيل خان توافق هم ترلاسه کړ چې د فراه او هرات په سيمو کې يې په دې لويه لار کنترول درلود. د يادونې وړ ده چې د پاکستان حکومت هغه

وخت د هرات له حاکم اسمعیل خان سره خورا تودې او دوستانه اړیکې درلودې او د استخباراتو یو مشهور افسر کرنیل امام یې د اسمعیل خان په واکمنۍ (هرات) کې د قونسل په حیث ټاکلی و. د اکتوبر په میاشت کې نصیر الله بابر په ترکمنستان کې له جنرال دوستم او اسمعیل خان سره یوه بله غونډه جوړه کړه، تر څو خپل تجارتي پلان نهایي کړي. د ترکمنستان ولسمشر سفر مراد نیازوف په دې غونډه کې اسمعیل خان او جنرال دوستم وهڅول چې له پاکستان سره همکاري وکړي تر څو دغه تجارتي طرحه کامیابه شي.(افغانستان طالبان و سیاست های جهاني ۱۲۱ ص)

په اکتوبر میاشت کې پاکستانیانو غوښتل د ترکمنستان په خوا د تجارتي اموالو په نمونو بار لومړنی موټریز کاروان تېر کړي. د اکتوبر په ۱۳ مه نیټه (۲۱ / ۷ / ۱۳۷۳ هـ ش) چې بولدک ښارګوټی تازه د طالبانو لخوا نیول شوی و د پاکستان تجارتي کاروان چې په ۸ بار وړونکو موټرو مشتمل و، له کرښې څخه د افغانستان خواته واوښت. افغانستان ته په اوښتلو پاکستاني چارواکي له نوې حالت سره مخامخ شول. څکه دوی د کندهار او بولدک له پخوانیو ټوپکي قوماندانانو سره تعهد کړی و او اوس د بولدک، ژړۍ او میوند ولسوالیو واک د طالبانو د نوي راټوکیدلي خوځښت په لاس کې و. د دې لپاره چې دغه کاروان د طالبانو تر واک لاندې سیمو څخه هم په امن تیر شي دوی مجبور و چې له طالبانو سره هم خبرې وکړي.

د اسلامي امارت د واکمنۍ پر مهال د سرې میاشتې د خیریه ټولنې رئیس سید عبدالله اغا (تورک اغا) چې د دې حالاتو عیني شاهد دی وایي، د بولدک له نیولو وروسته د طالبانو د تحریک مشران په همدې ښارګوټي کې په خپل منځي مشورو بوخت وو، چې د پاکستان د تجارتي کاروان خلک راغلل. دوی د موضوع په اړه خبرې وکړې او په پای کې یې وویل چې موږ له بولدک بیا تر هرات پورې د لارې په اوږدو کې له ټولو قوماندانانو سره یو تعهد کړی او لیکلي ضمانتونو مو ترې اخیستي چې زموږ په کاروان به غرض نه لري اوس چې د دې لارې څینې برخې (د بولدک، ژړۍ او میوند په ساحو) ستاسو تر واک لاندې دي. نو که موږ ته اجازه راکړئ چې له دې لارې خپل کاروان تېر کړو. دا لومړی ځل و چې طالبان له دې موضوع څخه خبر شول. په

موضوع د سم پوهېدو لپاره یې څه مهال کاروان وځنډاوه. تر دې چې د کندهار محلي قومندانانو طالبانو ته لیکونه واستول چې کاروان ته اجازه ورکړي. د موضوع له روښانوالي وروسته طالبانو هم کاروان ته د تګ اجازه ورکړه او دغه تجارتي موټر د کندهار پر خوا روان شول. دا چې د کندهار ځینو قومندانانو لکه منصور او امیر لالي د دې کاروان له تیرېدو سره توافق نه درلود، نو یې هوایي ډګر ته نږدې په کاروان برید وکړ، تجارتي مالونه او موټر یې لوټ او موټر چلوونکي یې بندیان کړل. له دې پېښې څو ورځې وروسته چې کله طالبانو په کندهار ښار برید وکړ او ښار یې په مکمل ډول ونیو، د پاکستاني کاروان یو شمیر موټر او موټر چلوونکي یې د نساجۍ په ساحه کې پیدا کړل چې د قومندان امیر لالي کسانو بندیان کړي وو. د دې کاروان لوټ کېدلو د نصیر الله بابر د تجارتي طرحې ناکامي ثابته کړه، نو ځکه پاکستان هم هغه طرحه د تل لپاره پرېښودله او بیا یې د عملي کولو هڅه ونه شوه.

که څه هم د طالبانو تحریک د بولدک له نیولو دوه نیمې میاشتې وړاندې د کندهار په مرکزي ولسوالۍ میوند (سنګ حصار) کې پیل شوی و. خو دا چې د بولدک د نیولو حادثه افغانستان ته د پاکستاني کاروان له را اوښتلو سره په نږدې ورځو کې وه، د دې زماني نږدې والي او تصادف څخه یو شمیر تاریخ لیکونکو خورا غلط استنباط کړی دی. مثلا د انتوني ډېویز په نوم یو بهرني خبریال په هماغو وختونو کې د طالبانو د تحریک د پیل په اړه یوه اوږده مقاله ولیکله چې نړیوالو مطبوعاتو له پراخ انعکاس علاوه ډېرو لیکوالو د دې موضوع په اړه د مأخذ په حیث هم ترې استفاده وکړه. نوموړي په دې مقاله کې ولیکل (د طالبانو لومړني نظامي عملیات له افغانستان څخه د نصیر الله بابر د لومړنی کتنې او بولدک ته د پاکستاني کاروان د اوښتو ترمنځ زمانه کې ترسره شول. د اکتوبر په ۱۲ د طالبانو یوه ۲۰۰ کسیز لښکر د پاکستان چمن ښار ته نږدې د بولدک په ښارګوټي برید وکړ، دغه سیمه د اختر جان په نوم د حزب اسلامي د یوه قومندان تر واک لاندې وه چې د دوو ساعتونو په ترڅ کې د طالبانو د مجهز ځواک تر تصرف لاندې راغله) (د یوه نظامي ځواک په حیث د طالبانو منځته راتګ — د انتوني ډېویز مقاله) انتوني ډېویز له دې مبهم روایت سره یو بل دروغ هم ملګري کړي دي او لیکلي یې دي چې کله طالبانو په بولدک حمله کوله نو د پاکستان له چمن

ښارګوټي ورسره د پاکستان د توپخانې ملاتړ هم ملګري و چې په چمن کې يې د مخالف لوري سنګرونه ويشتل.

که يو ناخبره لوستونکی د انتوني ډيويز او نورو مغرضو او طالب دښمنو ليکوالو دغه وړ ليکنې لولي، نو سمدستي يې ذهن ته دا خبره لويږي چې طالبانو د پاکستان له اړخه په بولدک بريد کړی دی، دوی د نصير الله بابر د کاروان لپاره د مخې خلاصولو مسؤليت درلود، چې په دې ډول يو لوی حقيقت تر خاورو لاندې کيږي.

څکه په دې کې هيڅوک شک نلري چې د طالبانو خوځښت د بولدک له نيولو دوه نيمې مياشتې وړاندې د ميوند ولسوالی په اړوند سيمه (سنګ حصار) کې رامنځته شو، له هغه ځايه يې د ميوند مرکز او بيا ډنډ ولسوالي ته لاړل او بيا يې له ميوند څخه د بولدک په ولسوالی بريد وکړ، چې هلته له پاکستاني کاروان سره په تصادفي ډول مخامخ شول. خلاصه دا چې طالبانو بولدک له ختيځ اړخ (چمن) څخه نه دی نيولی، بلکې له لويديځ (کندهار ښار) له اړخه يې په دې ولسوالی بريد کړی. خو څرنګه چې د طالبانو د خوځښت خبر د بولدک له نيولو وروسته رسنيز شو او په همدې وخت کې د نصير الله بابر د کاروان خبره هم د رسنيو سرټکی وه، همدې زماني نږديوالي يې يو شمير مغرضو ليکوالو ته بهانه په لاس ورکړه تر څو د طالبانو خوځښت د نصير الله بابر د تجارتي طرحې يوه برخه وګڼي.

بله دا چې که چيرې طالبانو د نصير الله بابر پر لاس د خپل تجارتي کاروان د حفاظت يا لارې خلاصولو په مقصد رامنځته شوي وي نو پاکستان بيا له دې وړاندې د کندهار له قومندانانو، د هرات اسمعيل خان او د ترکمنستان له چارواکو سره ولې په لوړه سطحه خبرې او توافقات کول تر څو دا لاره د دوی په مخه خلاصه شي؟ همدا راز دا پوښتنه چې که طالبان د دې کاروان محافظين وای نو د پاکستان کاروان له بولدک څخه ولې له طالبانو وړاندې د کندهار پر خوا حرکت وکړ تر دې چې د کندهار د ټوپکيانو په لاس لوټ شو؟ بله دا چې کله طالبانو کندهار، هلمند، فراه او تر هرات پورې ټولې سيمې ونيولې، نو ولې د پاکستان تجارتي کاروانونو له دې لارې منځنۍ آسيا ته تېر نه

شول؟ هیخوک نه شي ثابتولی چې د اسلامي امارت دواکمنۍ په ټوله دوره کې دې د پاکستان کوم تجارتي کاروان د افغانستان له لارې منځنۍ اسیا ته تللی وي.

دا ټول حقائق ثابتوي چې د نصیر الله بابر د کاروان خبره او بیا یې د اسلامي امارت له تأسیس سره پیوندول هم یو له هغه بې اساسه تورونو څخه دی چې طالب دښمنه لیکوالان وربانديې یوازې خپل ناخبره لوستونکي تیرباسي او د ثبوت لپاره هیڅ منطقي دلیل او کره شواهد نلري.

آیا طالبان د مجاهدینو پر ضد راپورته شول؟

پر طالبانو د خپلو مخالفینو لخوا یو تور دا هم لګول کیږي چې وایي دغه ډله د مجاهدینو د ځپلو په مقصد رامنځته شوه او هدف یې دا وه چې د شوروي یرغلګرو پر خلاف جنګیدلي مجاهدین د افغانستان له سیاسي صحنې وباسي.

دا تور یا مدعا به هغه وخت پر ځای او د منلو وړ وای که چیرې طالبان له مجاهدینو غیر کومه بله داسې فرقه یا ډله وای چې نه یې جهادي سابقه درلودای او نه یې هم د جهاد ارمانونو او اهدافو ته تعهد درلودای. واقعیت دا دی چې طالبان د شوروي ضد جهاد په صفوفو کې هغه پاک، مخلص، فداکار او اغیزناک مجاهدین وو چې په هر ولایت کې د جهاد اصلي پیتی د همدې ګمنامو او بې ریا غازیانو په اوږو پروت و خو د جهاد په نوم امتیازات نورو اخیستل.

تاریخ شاهد دی چې د کمونیزم او شوروي یرغل په وړاندې لکه څنګه چې دیني عالمانو او طالبانو د جهادي خوځښت د پیل ویاړ درلود همداسې د جهاد په اوږدو کې په هر ولایت کې علماء کرامو او طالبانو لویې جبهې درلودې. له دې جملې مولوي محمد نبي محمدي، مولوي محمد یونس خالص، مولوي نصرالله منصور، مولوي جلال الدین حقاني، مولوي رفیع الله مؤذن، مولوي عبدالله ذاکري او مولوي محمد میر هغه ملایان وه چې مستقل جهادي تنظیمونه یا د تنظیم په کچه جهادي تشکیلات یې

درلودل. دغه راز په هر ولایت کې د طالبانو مستقل جبهات هم موجود و، چې په جهاد کې یې مهم نقش درلود.

هغه وخت چې شوروي یرغلګر له افغانستانه وتلي او کمونیست رژیم نړیدلی و، د فرض عین جهاد علت ساقط شوی و، ځکه نه کافر اشغالګر پاته و او نه هم د کمونیزم فتنه، نو ځکه اکثره مخلصو او سوچه مجاهدینو وسله پر ځمکه کیښوده او خپل عادي ژوند ته ستانه شول. خو خبر نه و چې د کمونیزم له سقوط وروسته به یوه بله داسې فتنه سر را پورته کوي چې د هیواد او ولس په زیان به وي.

د کمونیستي رژیم له نړیدو وروسته جهادي رهبران ونه توانیدل چې هیواد په کنترول کې وساتي او یو متحد اسلامي نظام جوړ کړي، د قدرت د همدې خلا نه په استفاده په ډیرو سیمو کې فاسد ټوپکیان، د کمونیست رژیم پاتي شوني او داړه ماران راپورته شول. هر چا د یوې سیمې واک په لاس کې واخیست او د غلا، لوټ تالان، د ولس ځورول او نور شریرانه اعمال یې پیل کړل.

دغه خلک چې د هرج و مرج په کلونو کې یې د ولس برخلیک یرغمل کړی و، مجاهدین نه وو. بلکې اکثره یې د مجاهدینو په نوم پخواني فرصت طلبه، قدرت غوښتونکي، د قوم او سمت په نوم د جاهلي شعارونو پالونکي، د کمونیست رژیم پاتي شوني وو. کله چې د دوی فساد او ظالمانه اعمال له حده زیات شول، نو د شوروي ضد جهاد د وخت واقعي مجاهدین مجبور شول چې یو ځل بیا د جهادي ارمانونو د تحفظ لپاره لاس په کار شي نو بناء ویلی شو چې د طالبانو اسلامي خوځښت په حقیقت کې د افغانستان سیاسي صحنې ته د همدې واقعي مجاهدینو بیا راګرځیدل دي.

د دې خبرې کره ثبوت دا دی چې که داسلامي امارت د هر مشر او مهم شخص ژوندلیک وکتل شي نو دا به په کې ووینئ چې نوموړي لومړنی جهاد د شوروي یرغلګرو پر خلاف پیل کړی دی. د بیلګې په توګه د کندهار په سطحه امیر المؤمنین ملا محمد عمر مجاهد یو له تکړه پخوانیو مجاهدینو څخه و. رئیس الوزراء مرحوم ملا محمد رباني د کندهار په ختیځو ولسوالیو کې د هغې جبهې مرستیال و چې په کندهار

ولايت کې د کمونيزم پر خلاف د جهاد د آغاز له لومړنيو جبهاتو څخه وه. دغه راز د دفاع وزير شهيد ملا عبيدالله آخند، لومړنی نظامي قومندان شهيد ملا محمد آخند، د کابل فاتح شهيد ملا بورجان آخند، د رياسة الوزراء مرستيال الحاج ملامحمد حسن آخند، د غزني والي شهيد ملا يار محمد آخند، د امارت اوسنی مرستيال محترم ملابرادراخند، د هوانوردۍ وزير او بيا امير المؤمنين شهيد ملا اختر محمد منصور[1] صاحب ، د کندهار والي ملا محمد حسن رحماني او د امارت د سياسي او پوځي رهبرۍ نور ډېر د سر کسان، ټول هغه خلک وو چې د شوروي يرغلگرو او کمونيزم پر ضد جهاد کې يې فعاله برخه درلوده او هر يوه په خپل سيمه کې په تکړه مجاهد شهرت درلود.

بله دا چې که طالبان د مجاهدينو پر ضد وای، نو مطلب يې دا دی چې طالبان بايد د جهاد له ارمانونو سره هم مخالفت درلودلای. حال دا چې طالبان هغه خلک وو چې د

---

(۱) شهيد ملا اختر محمد منصور د الحاج محمد جان زوی په ۱۹۶۸ ميلادي کال کې د کندهار ولايت د ميوند ولسوالۍ په بند تيمور سيمه کې زيږيدلی و. نوموړي د اسلامي امارت د واکمنۍ په مهال د هوانوردۍ وزارت په شمول بيلابيلې ملکي او نظامي دندې اجراء کړې وې.

د امريکايانو پر خلاف د جهاد په اوږدو کې نوموړي لومړی د کندهار ولايت جهادي مسؤل و او وروسته چې د اسلامي امارت مرستيال ملا عبيدالله آخند د پاکستاني حکومت لخوا ونيول شو، نو د ملا محمد عمر مجاهد د فرمان له مخې منصور صاحب د اسلامي امارت د مرستيال په حيث وټاکل شو. چې له ملا برادر اخند سره په گډه يې د مرستيالی وظيفه ترسره کوله.

کله چې د امير المؤمنين ملا محمد عمر مجاهد د وفات خبره اعلان شوه، د اسلامي امارت د رهبري شوری لخوا ملا اختر محمد منصور د اسلامي امارت د زعيم او اميرالمؤمنين په حيث وټاکل شو. نوموړي په يوه سخته او امتحاني مرحله کې دغه وظيفه په غاړه واخيسته خو په پوره ميړانه، تدبير او لوړ عزم يې دغه وظيفه ترسره کړه، تر دې چې د ۱۴۳۷ هـ ق کال د شعبان المعظم د مياشتې په ۱۴ مه نيټه د امريکايي درون الوتکې په بريد کې د شهادت لوړ مقام ته ورسيد. انا لله و انا اليه راجعون.

مقدس جهاد ارمانونه یې ترسره کړل. د کمونیزم پر خلاف د شوارلس کلن جهاد ستر هدف او ارمان دا و چې له هیواد څخه د کفر او فساد ټغر ټول شي او یو اسلامي نظام حاکم شي. داسې نظام چې په شرعي اصولو استوار وي او کړنلاره یې محمدي شریعت وي. داسې نظام چې د شریعت، عدالت او امنیت زیری له ځان سره ولري. د افغانستان اسلامي امارت هغه نظام و چې زموږ د مجاهد ملت او لکونو شهیدانو دغه ارمان یې ترسره کړ. شریعت یې تطبیق، عدالت یې تأمین او هیوادوالو ته یې د باسعادته ژوند داسې پر امنه فضاء برابره کړه چې ښایي داسې امنیت او اطمینان کله هم دې ولس نه وي لیدلې.

بله دا چې د شوروي ضد جهاد اکثرو مجاهدینو د اسلامي امارت تائید وکړ، د اوو رهبرانو له جملې څلورو رهبرانو کندهار ته سفرونه وکړل او له امیر المؤمنین ملا محمد عمر مجاهد سره له لیدلو وروسته یې د اسلامي امارت تائید وکړ. د مولوي جلال الدین حقاني، مولوي نصر الله منصور، شهید ملا مدد خان، ملا محمد شفیق محمدي او ګڼو نورو جهادي کورنیو نه یوازې د اسلامي امارت ملاتړ وکړ بلکې عملاً د اسلامي امارت برخه شول. دا ټول شواهد ښیي چې اسلامي امارت د مجاهدینو ضد نه بلکې د واقعي مجاهدینو کور و. چې هدف یې د جهادي ارمانونو خوندي کول و.

آیا اسلامي امارت یوازې د کوم خاص قوم خوځښت و؟

د تنظیمي هرج و مرج په کلونو کې یوه لویه بدمرغي چې زموږ هیواد ته راپیښه شوه دا وه چې جګړه مارو ډلو او تنظیمونو د ملاتړ جلبولو په مقصد تر قومي شعارونو لاندې جګړې پیل کړې. هرې جګړې مارې ډلې چې د څوکۍ ګټل یې اصلي مقصد و په ظاهره یې د یوه خاص قوم د حقوقو ساتنه خپل شعار جوړ کړ. د جګړه مارو دې جاهلي شعارونو که څه هم د افغانستان متحد ملت سره تقسیم نکړ، خو د قومي تفرقې موضوع یې د بل هر وخت په نسبت برجسته کړه. کله چې اسلامي امارت رامنځته شو نو د نورو بدمرغیو په شان یې د قومي تفرقې د له منځه وړلو پر ضد هم مبارزه پیل کړه. د اسلامي امارت شعار اسلامي اخوت و، نو ځکه یې د افغانستان د هرې سیمې، هر قوم، هرې ژبې او هر سمت خلکو ته غیږه خلاصه کړه.

اما له دې سره سره ځينو تاريخ ليکونکو اسلامي امارت د تنظيمي جګړه مارو ډلو په رديف کې شميرلی او تور يې لګولی چې اسلامي امارت د يوه خاص قوم خوځښت و او قومي تمايلات يې پالل.

واقعيت دا دی چې ملا محمد عمر مجاهد شخصا له قومي، لساني او سمتي تعصب پاک انسان و. هيڅوک نه شي ثابتولای چې نوموړي دي د تعصب په اساس چلند کړی و. دغه راز د اسلامي امارت تګلاره په اسلامي اخوت ولاړه وه. نه يوازې د افغانستان ټولو ورونو قومونو ته يې په يوه نظر کتل بلکې د درستې نړۍ په سطحه يې د هر هيواد، هرې ژبې او هر رنګ مسلمان خپل ورور ګانه.

د اسلامي امارت په صفوفو کې له بدخشان او تخار ونيسه، تر بادغيس هرات، نيمروز ، پکتيا او نورستان پورې د ټولو ولايـاتو مجاهدينو او لوړ رتبه مسؤلينو وظائف ترسره کول. د ملا محمد عمر مجاهد تر مشرۍ لاندې د بيلابيلو سيمو او ژبو مجاهدين تر يوه بيرغ او يوه فرمان لاندې په متحد صف کې بسيج شول. په داسې ډول چې د کندهار مولوي احسان الله احسان د هيواد په شمال د مزار شريف د آزادۍ لپاره خپل وينه قربان کړه او د تخار مولوی محمد سرور حق پرست د هيواد جنوب ختيځ خوست کې د شهادت جام نوش کړ.

د اسلامي امارت په جهادي برياوو کې د نورو ولاياتو د مجاهدينو په څېر د بدخشان، تخار او کندز طالبانو ځانګړی نقش درلـود. د دې سيمو مسافر طالبان چې يوازې د کلمة الله د اعلاء په خاطر يې خپل کورونه پرې ايښي وو، د اسلامي امارت په جهادي صفوفو کې يې خدمت کاوه. د دوی د قربانۍ يوه عيني بيلګه دا ده چې په لوګر ولايت کې د بدخشان او تخار شهيد شوي طالبان ځانګړې هديره لري چې د اسلامي نظام لپاره يې ځانونه قربان کړي دي.

بله خبره دا ده چې کـه موږ د اسلامي امارت او مخالفو ټوپکيانو تر منځ د جګړې ماهيت و ارزوو، نو را معلومه به شي چې د دې جګړې ماهيت قومي يا نژادي نه و. بلکې جګړه د ارزښتونو پر سر وه. د شر او فساد ټوپکيانو شرعي حدود پايمال کړي وو. د الله تعالی د بندګانو حقوق يې ضائع کول، پر ځمکه يې فساد او منکرات خپرول.

د شرعي قانون د نفاذ مخنیوی یې کاوه او بالمقابل اسلامي امارت د جهادي ارمانونو د خوندیتوب، شرعي قانون د نفاذ او له ځمکې د شر او فساد د محو کولو په مقصد قیام کړی و.

په همدې اساس هغه خلک چې له شرعي قانون څخه باغیان او فساد کوونکي وو، هغه که د هر قوم و په مخالف صف کې ودریدل، د کندهار، غزني، میدان وردګ، کابل، مشرقي ولایاتو او ډیرو نورو سیمو ټوپکیان او مفسدین چې اکثره یې پښتانه وو د طالبان له راتګ وروسته له مسعود، اسمعیل خان او نورو مخالفینو سره ملګري شول. بالمقابل د شمالي ولایاتو ټول واقعي مجاهدین د اسلامي امارت ملګري شول. په دې اساس ویلی شو چې د دې جګړې ماهیت قومي نه و بلکې د شریعت غوښتونکو او فسادکارانو تر منځ جګړه وه.

په وروستیو کلونو کې د امریکایي یرغل په وړاندې د جهاد په مرحله کې د اسلامي امارت شمولیت او په ټولو قومونو، ولایاتو او سمتونو کې ژور نفوذ نور هم روښانه شو. د امریکایي یرغل په وړاندې د اسلامي امارت تر بیرغ لاندې د هیواد په ټولو ۳۴ ولایاتو کې جهاد پیل شو.

د اسلامي امارت تر بیرغ لاندې په دې جهاد کې لکه څنګه چې د کندهار او پکتیا پښتانه مجاهدین برخوال دي، همداسې د د بدخشان او تخار تاجک، د فاریاب او جوزجان ازبک، د نیمروز بلوخ، دغه راز ترکمن، نورستانیان، پشه یان، عرب، ګوجر وغیره د بیلابیلو قومونو او سیمو مجاهدین په کې پوره ونډه لري.

د ملا محمد عمر مجاهد یوه ستره کارنامه دا وه چې په هیواد کې یې د قومي نفاق فتنه انګیز بحث ورک کړ. د بیلابیلو سیمو مجاهدین یې تر یوه بیرغ لاندې را ټول کړل او په دې ډول یې نه یوازې هیواد له تجزیې وژغوره بلکې د ورونو مسلمانانو تر منځ د بدبینۍ عوامل یې هم خنثی کړل.

د سخت دریځی یا افراطیت اتهام

د ملا محمد عمر مجاهد تر مشرۍ لاندې په اسلامي امارت یو بل تور دا لګیږي چې د اسلامي نړۍ د نورو حکومتونو په نسبت یې جلا مفکوره او پالیسي- درلوده. مثلا خلک یې لمانځه ته دعوتول، د امر بالمعروف و نهی عن المنکر اداره یې جوړه کړې وه، چې بیلابیل دعوتي او اصلاحي فعالیتونه درلودل. ځیني د اسلام او اسلامي حکومت له حقیقته ناخبره خلک د اسلامي امارت دا کارنامه د طالبانو سخت دریځي بولي او طالبان په افراطیت تورنوي.

اما دا خلک له دې خبر نه دي چې اصلا د اسلامي حکومت اساسي وظائف کوم دي؟ د اوسنۍ نړۍ په اکثره هیوادونو سیکولر یا په دین نه ولاړ نظامونه حاکمیت لري. په سیکولر نظامونو کې د حکومت اساسي وظیفه تر ډیره حده مادي پیشرفت یا د دوی په اصطلاح د خلکو لپاره د ژوند د سهولتونو برابرول او د مادي ژوند د سطحې لوړول ګڼل کیږي.

اما په اسلام کې مادي ګټې او پرمختګ دوهمه درجه ارزښت لري. ځکه د اسلامي حکومت او مسلمان حاکم اساسي دندې هغه امور دي چې الله تعالی د سورة الحج په ۴۱ نمبر آیت کې ورته اشاره کړې ده. الله تعالی فرمایي: ﴿الَّذِينَ إِن مَّكَّنَّاهُمْ فِي الْأَرْضِ أَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ وَأَمَرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَوْا عَنِ الْمُنكَرِ ۗ وَلِلَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ﴾

ژباړه: دوی هغه خلک دي چې که موږ په ځمکه کې قدرت ورکړو، لمونځ ترسره کوي، زکات ورکوي، د نیکي امر کوي او له بدي څخه ایسارول کوي او د ټولو چارو خاتمه الله لره ده.

په دې آیت کریمه کې له تمکین او قدرت موندلو وروسته د اسلامي واکمنو اساسي وظائف څلور شیان ذکر شوي دي. لمونځ، زکات، امر بالمعروف او نهی عن المنکر. له دې څلورو علاوه د اسلامي واکمن لپاره پنځمه مهمه وظیفه د عدالت تأمینول دي. الله تعالی فرمایي: ﴿يَا دَاوُودُ إِنَّا جَعَلْنَاكَ خَلِيفَةً فِي الْأَرْضِ فَاحْكُم بَيْنَ النَّاسِ بِالْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعِ الْهَوَىٰ فَيُضِلَّكَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ﴾ [سورة ص/۲۶]

ترجمه: اې داوده! موږ په ځمکه کې خليفه ټاکلى يې نو د خلکو ترمنځ په حقه فيصله کوه او په هوس پسې مه ځه چې بيا به دې د الله له لارې واړوي.

نو ملا محمد عمر مجاهد که د لمانځه ډېر اهتمام ساته او حتى د لمونځونو د اقامې زده کړې او جماعت د ترويج لپاره يې ګڼ شمير رسمي فرامين صادر کړي وو، دا کوم افراط يا سخت دريځي نه وه، بلکې د مسلمان حاکم په حيث د هغه اساسي وظيفه وه. لمونځ چې عماد الدين (د دين ستنه) بلل شوې تر ټولو مهم عبادت دی او په جماعت اداء کول يې دومره مهم دي چې رسول الله صلى الله عليه وسلم او خلفاء راشدينو ټولو د لمانځه امامت خپله هميشنۍ وظيفه ګڼله.

د اسلامي امارت د رسمي جريدې ۷۸۸ فوق العاده ګڼه چې د امير المؤمنين فرمانونو ته ځانګړې شوې، تر ټولو ډير فرامين په کې د لمانځه په اړه دي، د دين اساسي عبادت لمانځه ته د ملا صاحب دومره توجه اصلا د صدر اسلام د صالحو خلفاوو سنت را ژوندي کول وو. په موطا امام مالک اول جلد شپږمه صفحه کې د عبدالله بن عمر له آزاد شوي غلام نافع څخه روايت دی چې فرمايي: أن عمر بن الخطاب رضی الله عنه كتب الى عماله أن أهم أمركم عندی الصلوة. فمن حفظها و حافظ عليها حفظ دينه، و من ضيعها فهو لما سواها أضيع. ژباړه: عمر بن الخطاب خپلو واليانو ته وليکل چې زما په فکر ستاسو په کارونو کې اهم ترين کار لمونځ دی، څوک چې د لمانځه ساتنه او پابندي وکړي هغه خپل دين وساته او څوک چې لمونځ ضائع (خراب) کړي نو هغه به نور کارونه تر دې ډېر خراب کړي.

د عمر فاروق رضی الله عنه دا توصيه کوم عام ليک نه و، بلکې يو رسمي فرمان و چې په هغه کې د لمانځه وختونه هم بيان شوي وو. دغه راز د ورپسې خلفاوو (عثمان بن عفان او علی رضی الله عنهما) په اړه هم داسې روايات شته چې د خپل خلافت په وخت کې به يې خلکو ته د اوداسه او لمانځه تعليم ورکاوه. او دا ځکه چې لمونځ د مسلمان په ژوند کې ډېر مهم نقش لري، د لمانځه په اصلاح سره د مکلف انسان ټول ژوند او کړه وړه اصلاح کيږي، همدا لمونځ دی چې انسان له ناوړه کارونو څخه منع کوي او دا چې د سياست يوه معنى د أمورو تدبير او اصلاح دی نو ځکه مسلمان

حاکم باید د فردي او اجتماعي اصلاح په مقصد د لمانځه اقامه کولو او اصلاح ته ډیره توجه ولري.

په قران کریم کي ډیر ځله له لمانځه سره متصل د زکات حکم هم بیانیږي، نو ځکه زکات هم همدومره مهمه فریضه ده او دا چې لمونځ د انسان روحاني روزنه کوي او زکات د فرد او ټولنې مالي کړنلاره اصلاح کوي، نو ځکه باید مسلمان حاکم دې فریضې ته هم بشپړه توجه ولري.

د مسلمان حاکم له مهمو وظائفو بل هم امر بالمعروف و نهی عن المنکر دی. مسلمان حاکم په دې مکلف دی چې خپل رعیت د نیکیو او فلاح په خوا رهبري کړي او له بدو کارونو او تباهی څخه یې راوګرځوي چې همدا د امر بالمعروف و نهی عن المنکر معنی ده. اصلا امر بالمعروف و نهی عن المنکر په خپله درجه کې پر هر مسلمان فرض دی. الله تعالی فرمایي: ﴿كُنتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ﴾ [آل عمرن/۱۱۰]

ترجمه: تاسو یو غوره امت یاست (له هغو نه) چې خلکو ته رابرسیره شوي دي چې د نیکی امر کوئ او له بدیو ایسارول کوئ او په الله ایمان لرئ.

دغه راز رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایي: من رأى منكم منكراً فليغيره بيده، فإن لم يستطع فبلسانه فإن لم يستطع فبقلبه وذلك أضعف الإيمان. رواه مسلم.

ژباړه: له تاسو که څوک بد کار ويني نو په لاس دې منع کړي که د لاس وس یې نه وی په ژبه دې منع کړي او که د ژبې وس یې نه وي په زړه کې دې بد وګڼي او همدا د ایمان تر ټولو ټیټه مرتبه ده.

په فتاوای عالمګیري ۵ جلد ۳۵۳ مخ کې راغلي دي: و يقال: الأمر بالمعروف باليد على الأمراء، و باللسان على العلماء و، و بالقلب لعوام الناس.. یعني په لاس امر بالمعروف د حاکمانو کار دی، په ژبه د علماوو کار دی او په زړه کې بد ګڼل د عامو خلکو کار دی.

نو ملا محمد عمر مجاهد چې مسلمان حاکم و، دا شرعا وربانديې لازمه وه چې بد لاس او ځواک سره خلک له بدو کارونو منع کړي او ښو کارونو ته یې رهبري کړي. امر بالمعروف و نهی عن المنکر د مسلمان حاکم اساسي وظیفه ده، له دې پرته په ټولنه کې فساد او ګډوډي خپریږي. لکه څنګه چې په غربي سیکولر حکومتدارۍ کې کارونه په قانوني او غیر قانوني تقسیم شوي دي او سیاسي واکمن مکلف دي چې قانون عملي کړي او د بې قانونۍ مخه ونیسي. همداسې په اسلامي شریعت کې ټول امور په حلال او حرام یا روا او ناروا ویشل شوي دي او مسلمان حاکم مکلف دی چې خلک له حرامو څخه منع کړي او د روا کارونو ښودنه ورته وکړي. دا کار نه افراطیت دی او نه هم سخت دریځي بلکې په اسلامي فرهنګ کې د مسلمان حاکم اساسي دنده او مکلفیت دی.

دغه راز مسلمان حاکم په دې مکلف دی چې عدالت تأمین کړي، شرعي حدود جاري کړي او د شرعي قضاء له مخې هر چا ته خپل حق وسپاري. د اسلامي امارت په واکمنۍ کې حدودو اجراء کول، له غلو او قطاع الطریقو لاس او پښه غوڅول، دغه راز قاتلان په عام محضر کې قصاص کول د اسلامي عدالت تر ټولو ښکاره نمونې وې. د همدې حدودو په برکت په هغه هیواد کې د نړۍ تر ټولو ډاډمن امن راغی چې تر دې وړاندې په نړیواله کچه په بې امنیتۍ او ګډوډۍ کې بې ساری و. د حدودو اجراء او د اسلامي عدالت پلي کول د ملا محمد عمر مجاهد کوم شخصي ابتکار نه و، بلکې همدا د اسلامي شریعت غوښتنه وه چې ملا صاحب یې د مسلمان حاکم په حیث په تنفیذ مکلف و.

هغوی چې اسلامي عدالت په سخت دریځۍ تعبیروي، ښایي د اسلام له حقیقت څخه په ډېر ناخبره او یا به هم د دې مبارک دین د قوانینو په وړاندې د عناد په مرض مبتلاء وي.

د بتانو ماتولو موضوع

په ملا محمد عمر مجاهد یو انتقاد دادی چې د نوموړي په امر په بامیان کې د بوداد بتانو په شمول پخوانۍ مجسمې ماتې شوې. دا موضوع یوه له هغو موضوعاتو څخه وه

چې کفري نړۍ ورباندې ډېره غوغا جوړه کړه. خو ملا محمد عمر مجاهد د هغوی فشار ته تسلیم نه شو او د اسلامي افغانستان خاوره یې د کفر او شرک له آثارو څخه تصفیه کړه.

دا چې ملا صاحب د بلې هرې مسئلې په شان دې موضوع ته هم له دیني نقطه نظره کتل نو که موږ د قرآن کریم او احادیثو پلټنه وکړو او یا د اسلامي تاریخ مطالعه کړو، نو را معلومه به شي چې د ملا صاحب دا کار که څه هم د اسلام د دښمنانو په مزاج برابر نه و اما له اسلامي لارښوونو سره یې بشپړ تطابق درلود.

د الله تعالی په نزد تر ټولو ستره ګناه له الله سره شریک نیول دي او دا چې بتان او تماثیل د الله تعالی د شریکانو په حیث لمانځل شوي نو ځکه الله تعالی ته ډېر مبغوض دي او پیغمبرانو ته یې د ماتولو امر شوی دی. په قران کریم کې د ابراهیم علیه السلام لخوا د بتانو د ماتولو واقعه، دغه راز د موسی علیه السلام لخوا د سامري د بت سوځولو او بیا ذره ذره کولو واقعات بیان شوي دي. الله تعالی د سامري د بت په واقعه کې له موسی علیه السلام څخه حکایت کوي چې ویې ویل: ﴿وَانظُرْ إِلَىٰ إِلَٰهِكَ الَّذِي ظَلْتَ عَلَيْهِ عَاكِفًا لَّنُحَرِّقَنَّهُ ثُمَّ لَنَنسِفَنَّهُ فِي الْيَمِّ نَسْفًا﴾ [طه/۹۸]

ژباړه: او خپل هغه خدای (بت یا معبود) ته دې وګوره چې ته یې په عبادت ټینګ ولاړ وې، موږ به هغه وسوځوو او ذره ذره به یې په سیند کې وغورځوو.

همدا شان په احادیثو کې راغلي چې زموږ د پیغمبر محمد صلی الله علیه وسلم یوه مهمه وظیفه د بتانو ماتول و. عن عمرو بن عبسة انه قال للنبی ﷺ: وَبِأَيِّ شيءٍ أَرْسَلَكَ، قال: أَرْسَلَنِي بِصِلَةِ الأَرْحَامِ، وَكَسْرِ الأَوْثَانِ، وَأَنْ يُوَحَّدَ اللَّهُ لا يُشْرَكُ به شيءٌ. . . رواه مسلم.
له عمرو بن عبسة رضی الله عنه څخه روایت دی دی وايي چې رسول الله صلی الله علیه وسلم ته مې وویل: ته د کوم کار لپاره رالیږل شوی یې؟ ځواب یې راکړ، د خپلوي پاللو او بتانو ماتولو او د دې لپاره چې په واحد خدای جل جلاله عقیده وساتل شي او هیڅ شریک ورسره ونه نیول شي.

همدا راز په صحيح البخاري صحيح مسلم، نسائي، طبقات ابن سعد او د احاديثو په نورو کتابونو کې روايات دي چې رسول الله صلی الله عليه وسلم چې کله مکه فتح کړه، نو بتان يې مات کړل،دغه راز يې جرير بن عبدالله، خالد بن وليد، مغيرة بن شعبة، ابو سفيان بن الحرب، علی بن ابی طالب، عمرو بن العاص او طفيل بن عمرو رضی الله عنهم يمن، نخله، طائف، الفلس او نورو ځايونو ته وليږل تر څو د مشرکينو مشهور بتان مات کړي.

که په تاريخي لحاظ وګورو هم زموږ په اسلامي هيواد کې د بت شکنی ډيرې بيلګې وينو. په معجم البلدان دوهم ټوک ۴۳۴ ص کې راغلي چې د حضرت عثمان بن عفان رضی الله عنه په زمانه کې کله چې د عبد الرحمن بن سمرة رضی الله عنه په مشرۍ مجاهدينو د افغانستان سيستان نومې سيمه فتحه کړه، نو هلته د زمينداور په سيمه کې خلکو په يوه غره باندې د سروزرو بت ايښی و، نو عبدالرحمن بن سمرة د هغه لاسونه غوڅ کړل او بيا مجاهدينو هغه ټوټه ټوټه کړ.

دغه راز ابن الجوزي په تلبيس ابليس ۷۷ صفحه کې وايي چې کله مسلمانان په لومړي ځل بلخ ته ورسيدل نو هلته يې د بلخ د خلکو بت مات کړ. لوی مؤرخ ابن کثير په البداية والنهاية کې ليکي چې د افغانستان مشهور حاکم سلطان محمود غزنوي چې په ۳۱۶ هـ کال کې په هند کې غزا کوله نو هلته يې د سومنات په نوم مشهور بت مات کړ.

ځينې خلک دا اعتراض کوي چې که د باميانو د بتانو ماتول پر ځای کار وای نو بايد دافغانستان پخوانيو مسلمانو حاکمانو دا کار کړی وای. دا سوال يوازې د باميانو د بت په اړه نه بلکې په مصر کې د فرعوني اهرام او د شرک او کفر د نورو پخوانيو اثارو په اړه هم کيږي. علامه ابن خلدون په خپل کتاب مقدمه کې په صفحه ۳۸۳ کې دې سوال ته په ځواب کې ويلي چې له اسلام نه وړاندې د جهالت د وخت ځينې بتان او آثار د ډيرو کلونو او حتی پيړيو په ترڅ کې دومره محکم جوړ شوي چې يو مخ ورانول يې آسان کار نه و. د بيلګې په توګه عباسي خليفه هارون رشيد اراده وکړه چې د کسری ايوان ونړوي، دغه راز مأمون په مصر کې د فرعوني اهرامو د نړولو اراده وکړه، خو له ډيرو هڅو سره سره هم ونه توانيدل چې يو مخ يې ونړوي. که د باميانو د بتانو

تصویرونه وکتل شي معلومیږي چې له طالبانو وړاندې یې هم د نړولو هڅې شوې وې، ځکه پښې او د بدن ځینې برخې یې خرابې شوې وې،د تاریخي روایاتو له مخې د اموي خلیفه ولید بن عبدالملک، اورنگزیب عالمگیر او په وروستیو کې د امیر عبدالرحمن لخوا هم د بودا مجسمو د نړولو هڅې شوې وې او ځینې برخې یې له منځه وړل شوې وې اما څرنگه چې دا بتان په ډیرو کلکو ډبرو کې کیندل شوي وو نو ځکه یې د پخوا زمانې په وسائلو نړول آسانه کار نه و.

نو خلاصه دا چې ملا محمد عمر مجاهد د بتانو د نړولو موضوع ته له دیني زاویې کتل او له دیني اړخه د بتان نړول یو پر ځای او غوره تاریخي کار و چې په دې ډول ملا صاحب د ابراهیم علیه السلام،موسی علیه السلام، رسول الله صلی الله علیه وسلم، علي بن ابي طالب، خالد بن ولید، عمرو بن العاص، عبد الرحمن بن سمرة رضی الله عنهم او په افغان تاریخ کې د سلطان محمود غزنوي رحمه الله کارنامه را ژوندی کړه. د ایمان او توحید خاوندان یې خوشال او د کفر، شرک او فسق پیروان یې خوابدي کړل.

هغه وخت چې د بودا بتانو د نړولو لپاره تیاری نیول کیده د امریکا په نیویارک کې د مشهور موزیم میترو پولیتن لخوا طالبانو ته وړاندیز وشو چې دغه بتان دې د ماتولو په ځای ورباندې خرڅ کړي. خو ملا صاحب دا غوره بلله چې په تاریخ کې د بت فروش نه بلکې د بت شکن په حیث یاد شي.

****

پنځم فصل

د امارت مقام او د اميرالمؤمنين روزمره فعاليت

ملا محمد عمر مجاهد اسلامي واکمني د افغانستان په جنوب کې له کندهار ښار څخه اعلان کړه او د امريکايي يرغل تر وخته په کندهار کې پاته شو چې له همدې ځايه يې د ټول افغانستان نظامي او ملکي چارې کنټرولولې.

د افغانستان اوسنی پلازمينه کابل دی، وزارتونه، عمومي رياستونه، ستره محکمه او د حکومت اجرائيه دستګاه که څه هم په کابل کې وه خو بيا يې هم مهمي او د امارت مقام اړوند چارې خپله د ملا محمد عمرمجاهد لخوا اداره کيدلې.

دا چې د طالبانو اسلامي تحريک له کندهار څخه راپورته شو، د تحريک اکثره نظامي مشران هم د کندهار او شاوخوا ولاياتو څخه وو، اکثره نظامي ډلګيو په کندهار کې خپلې نمايندګی درلودې او له همدې ځايه به يې تشکيلات کيدل. بله دا چې د اسلامي امارت د وسلو او پوځي امکاناتو تر ټولو سترې زيرمې هم په کندهار کې وې، د دې لپاره چې د مجاهدينو تشکيلات او رهبري په سمه توګه ترسره شي، ملا صاحب د کابل پر ځای په کندهار کې اوسيدل غوره ګڼل.

ملا صاحب د امارت د واکمنی په ټوله موده کې کابل ته يوازې يو ځل څو ورځنی سفر وکړ، ښايي د امارت په مقام کې د ورځنيو چارو ډيرښت و چې په وروستيو کلونو کې ملا صاحب حتی د کندهار څنګلورو ولاياتو ته هم ډېر سفر نه کاوه او ټول وخت يې په کندهار کې په خپل ميشت ځای او کار ځای (د امارت مقام) کې تېرېده.

د اميرالمؤمنين دفتر او عامه مراجعين

ملا محمد عمر مجاهد د تحريک له پيل نه بيا د کندهار د نيولو تر وخته کوم معلوم دفتر نه درلود. دا وخت د ده کور د کندهار د ميوند په سنګ حصار سيمه کې په

پخواني ځای کې و او ورځنی مصروفیت یې د نظامي چارو سمبالول او تحریک ته د ملاتړو او نویو ګډونوالو جلبول و.

د کندهار له فتحې وروسته ملا صاحب د کندهار ښار د ولایت په مقام کې میشت شو او له همدې ځایه یې په رسمي توګه د تحریک د مشر په حیث کار پیل کړ. په دې وخت کې د تحریک عالي شوری هم د ولایت په مقام کې ترسره کیدله چې زیاتره غونډې به یې د ډیرو مصروفیتونو له امله د ورځې پرځای د شپې مهال کیدلې. ملا صاحب د نظامي مصروفیت له امله کله کله جنګي کرښو ته تلو او مصروفیت یې هم تر ډیره حده نظامي و.

په دې مرحله کې د ملاصاحب د ملاقاتونو د تنظیم او عرائضو لپاره کوم خاص ترتیب موجود نه وو. ملا صاحب چې د ولایت د مقام په کوم اطاق کې اوسیده هماغه یې دفتر هم و. کله چې به پر ځای و نو له سهاره تر ماښامه یې ملاقاتونه او د عرائضو کتل هم مهاله ترسره کول. ملکي، نظامي عرائض او ولسي درخواستونه ټول مخامخ دفتر ته راتلل او ملا صاحب به ځای پر ځای اجراء کول. په دې مرحله کې مراجعینو کولای شوای پرته له خنډ او ځنډ له ملاصاحب سره ملاقات وکړي.

په همدې مرحله کې د ۱۳۷۴ لمریز کال د سرطان د میاشتې په دوهمه نیټه د ملا صاحب د لزومدید له مخې مولوي وکیل احمد متوکل چې تر دې وړاندې د کندهار د اطلاعاتو او کلتور رئیس و د ولایت په مقام کې د عالي شورا د مشاور او د ملا صاحب د دفتر د منشي په حیث وټاکل شو. متوکل صاحب د ملا صاحب دفتر په منظم ډول فعال کړ. په دې وخت کې به ملا صاحب چې له نظامي چارو او ملاقاتو څخه فارغ شو راغلي عرایض به ورته وړاندې کیدل او احکام یې صادرول.

لږ وخت وروسته چې د ملا صاحب د دفتر کارونه زیات شول ملا عبدالسلام کاتب هم په دفتر کې وټاکل شو چې بیا تر پایه د ملا صاحب د ځانګړي محرر په حیث د امارت په مقام کې په وظیفه بوخت و. د دفتر کارکوونکو به په روزمره شکل د حکومتي او غیر حکومتي عارضینو عرائض تسلیمول، ترتیبول او وروسته به یې د ملا صاحب د هدایت سره سم احکام وربانديې لیکل.

دا مرحله او بیا هغه وخت چې د امارت دفتر د کندهار ارگ ته انتقال شو، د ملاصاحب د تر ټولو زیات د مصروفیت کلونه وو. ځکه په دې مرحله کې په ځو خواوو کې نظامي عملیاتو جریان درلود او مجاهدینو به هره شیبه د اکمالاتو، د تازه دمو ځواکونو د لیږلو او یا نورو ضروریاتو غوښتنې کولې او یا به یې د نظامي پرمختگونو په اړه هدایات غوښتل. دغه راز هغه وخت امارتي اداري او محاکم بشپړ نه و فعال شوي.د ملکي چارو احیاء د امارت د مقام ډیره توجه غوښته، ډیرو خلکو خپلې حقوقي لانجې هم د امارت مقام ته راوړې او ملاصاحب چې د عارضینو خبره یې له نظره نه غورځوله، شخصا به یې عریضې قبلولې او د حل او فصل لپاره به یې کوښښ کاوه. ځینې موضوعات به همدلته حل کیدل، ځینې لوی موضوعات به تر امر ثاني پورې معطل کیدل تر څو د امارت محاکم ثلاثه په سمه توگه فعال شي او ځینې به یې په اختصاصي ډول د تکړه علماء کرامو هیئت ته سپارل تر څو یې حل راوباسي.

کله چې دفتر د ولایت له مقام څخه د کندهار ارگ ته انتقال شو، نو دغه وخت د ارگ د داخلي دروازې سره یو امنیتي گروپ ځای په ځای شو چې د دروازې امنیت یې ساته. دغه ځای په نظام قراول ونومول شو. په دې وخت کې به عارضینو مخامخ ملا صاحب ته عریضه نه وړاندې کوله، بلکې د نظام قراول مسؤلینو ته به یې لیکل شوې عریضه سپارله او د یوه خاص مسؤل شخص په واسطه به عرائض ملا صاحب ته رسیدل. ولسي عرائض به جمع کیدل او سهار به تر ټولو مخکې په یو ځای ملا صاحب ته اېښودل کیدل چې تر اجراء وروسته به بیرته د نظام قراول مسؤلینو عارضینو ته سپارل. نور ملکي او نظامي درخواستونه به د ورځې په جریان کې تر غرمې او ماښامه ملا صاحب ته وړاندې کیدل او که به ملا صاحب به دفتر کې و نو د ماښام د خوب تر وخته یې د عرائضو او مکتوبونو کتلو او اجراء ته دوام ورکاوه.

د یادونې وړ ده چې امیر المؤمنین ملا محمد عمر مجاهد ته د درخواست یا عریضې وړاندې کولو کوم خاص شرط او قید نه درلود. هر چا کولای شوای د هر وړ موضوع په اړه خپل غږ تر امیر المؤمنین ورسوي. چې په مقابل کې ملا صاحب لیکلی هدایت

یا حکم ورکاوه، یا به شفاهي هدایت ورکول کیده او که به عریضه د اجراء وړ نه وه نو معذرت خواهي به ورته لیکل کیدله.

د پلازمینې کابل له نیولو وروسته د ملا صاحب د دفتر کارکوونکي نور هم زیات شول، چې ورسره د دفتر په اداري کارمندانو کې هم زیاتوالی راغی. د ارتباط خارجه څانګه دغه راز د مالي امورو د تنظیم لپاره ځانګړې شعبه فعاله شوه چې د امارت د مقام لخوا د ورکول کیدونکو پیسو د حسابونو د ثبت او سجل مسؤلیت یې درلود. دغه راز په نظام قراول کې د مراجعینو د هوساینې لپاره داسې نظم رامنځته شو چې د حکومتي او ولسي- مراجعینو لپاره ځانګړې لارې او انتظارګاوې جوړې شوې او د ښځینه عارضینو لپاره د ستر او حجاب له رعایت سره د عرائضو د تسلیم خاص ترتیب رامنځته شو.

دغه وخت ملا صاحب د عامه عرائضو کتلو ته له سهار تر غرمې رسمي وخت وټاکه. له هغه وروسته یې یوازې عاجل او ضروري عرائض اجراء کول او نور وخت یې له ملکي او نظامي مسؤلینو سره په لیدو کتو، دغه راز له علماء کرامو، قومي مشرانو، د ټولنې له بیلابیلو اقشارو او کله ناکله له بهره راغلیو وفدونو سره په ملاقاتونو تېریده او په عین حال کې به یې د لوېې مخابرې له لارې د جهادي سنګرونو له مجاهدینو او نظامي مشرانو سره هم احوال اخیست او د هغوی له حاله یې ځان باخبره ساته.

کله چې د ملا صاحب په کور دروند انفجار ترسره شو، نو د امنیتي ملحوظاتو په خاطر څه وخت ملا صاحب خپل کور ته نږدې یو سرای د دفتر په حیث انتخاب کړ. خو عرائض د پخوا په څیر د ارګ په نظام قراول کې تسلیمیدل او له اجراء وروسته همالته خلکو ته سپارل کیدل. ملا صاحب دلته شاوخوا یو کال تېر کړ. تر څو نوی دفتر او د امارت مقام جوړ شو. وروستی یو نیم کال چې ملا صاحب د امارت په نوي جوړ شوي مقام کې اوسیده، بیا هم عرائض په پخواني ترتیب د ارګ په نظام قراول کې اخیستل کیدل او په هماغه ترتیب اجراء کیدل. دغه وخت چې نظامي فعالیتونه تر پخوا کم شوي وو، ورسره د امارت دفتري امور هم خپل منظم چوکاټ ته لویدلي وو، نو ځکه د ملاصاحب مصروفیت او ستړیا تر پخوا کمه شوې وه. د امارت د واکمنۍ وروستی یو نیم کال د ملاصاحب لپاره نسبتا د هوساینې وخت وو.

په اونۍ کې شپږ شبانه روزه مصروفیت

د ملا صاحب کور د تحریک له پیل نه بیا تر یوه کال پورې په پخواني ځای د میوند په سنگ حصار کې و، د هرات له فتحې وروسته یې کور د کندهار د نساجي سیمې ته راووست او وروسته یې د کندهار ښار د والي کوټې او میخانیکي لیسې تر منځ حکومتي ځای د کور لپاره انتخاب کړ چې همدلته وریاندې درونډ انفجار هم ترسره شو. تر انفجار وړاندې د ملا صاحب کور او دفتر همیشه سره لرې و، په دې موده کې چې د اسلامي امارت د واکمنۍ اکثره موده وه ملا صاحب په اونۍ کې یوازې یوه شپه کور ته تلو او د اونۍ نورې شپږ ورځې او شپې یې تولې په دفتر او کارځای کې تیرولې.

د ملا صاحب نږدې ملگري وایي چې هغه هر وخت کار ته اماده و، تردې چې په نیمه شپه به هم د مخابرې په خصوصي نمبر کې وریاندې غږ وشو بې ځوابه یې نه پریښود.

د ملا صاحب د امنیتي مسؤلینو له جملې یو ملگری وایي ملا صاحب د امارت له نورو چارواکو سره د رابطې بیلابیل نمبر درلودل چې په دې کې یو نمبر د اول نمبر مخابرې و چې د کندهار ښار په سطحه له خاصو کسانو سره و. یوه ورځ د کندهار والي ملا محمد حسن رحماني او ملگري یې پنجوایي ته تللي وو او د بیرته راتگ په مهال د شپې ناوخته د پنجوایي په دوراهي امنیتي مسؤلینو ځکه درولي وو چې د شپې نوم ورسره نه و.

د شپې دوه بجې وې چې والي صاحب په اول نمبر کې په امنیه قومندان حافظ عبدالمجید غږ وکړ، په اول غږ باندې چا خواب ونه وایه خو چې دوهم غږ یې وکړ، ملا صاحب غږ وکړ او پوښتنه یې وکړه چې څه مشکل دی. هغه ورته ستونزه یاده کړه او وروسته ملا صاحب د امنیت له طالبانو سره خبره وکړه او والي صاحب ته یې لاره ورکړه. داسې مثالونه نور هم شته چې له دې څخه معلومیده چې نوموړی د شپې هم غافل نه و.

له سهاره تر ماښامه

ملا صاحب ته راتلونکې عرايض يو ډول نه وو بلکې هر چا هر ډول عريضه د امارت مقام ته وړاندې کوله، له ملکي عرايضو، شکاياتو، د دعواوو په اړه د استيناف يا د محکمې د تبديل غوښتنليکونه، د نظامي مسؤلينو شکايات او غوښتنليکونه، د زخميانو، فلج شويو مجاهدينو او عامو خلکو د مالي مرستې غوښتنليکونه او نور ډول ډول عرايض د اميرالمؤمنين دفتر ته راتلل. زياتره ولسي عرايض د ملا عبدالسلام کاتب لخوا اميرالمؤمنين ته وړاندې کيدل او اوامر وړباندې ليکل کيدل، د نظامي عرايضو کار د ملا عبدالاحد جهانګيروال صاحب او د مالي او نقدي کومک د عرايضو کار د حافظ عبدالغني صاحب په غاړه و.

له دې برخې سره په څنګ کې د لويې مخابرې څانګه وه چې مسؤليت يې د ملا حيات الله آخند (نصرت حاجي لالا) په غاړه و د دې مخابرې له لارې د هيواد له ګوټ ګوټ نه له جنګي کرښو او نظامي مراکزو څخه نظامي مشرانو او له ولاياتو څخه واليانو له ملاصاحب سره اړيکه نيوله او د خپلو ورځنيو چارو په اړه يې هدايات اخيستل. نوموړې په ورځني شکل د هيواد په ټولو برخو کې له نظامي قومندانانو او جنګي کرښو له مسؤلينو سره په رابطه کې و، ورځني ملاقاتونه يې هم زياتره له نظامي مسؤلينو سره و.

يوه بله شعبه چې د ملا صاحب ورځني کار ورسره اړيکه درلوده هغه د سيد طيب اغا تر مشرۍ لاندې هغه شعبه وه چې د بهرنيو اړيکو، اعلام او اداري امورو د تنظيم مسؤليت يې درلود. دا شعبه د ځای په لحاظ د اميرالمؤمنين له دفتر نه جلا خو ورځنی کارېې ورسره تړلی و. د دې څانګې لخوا له اميرالمؤمنين سره د د داخلي او خارجي علماء کرامو، سياسي مشرانو، يا د امارت د ملکي مسؤلينو او وزيرانو ملاقاتونه تنظيميدل. دې څانګې د اميرالمؤمنين رسمي بيانات او اعلاميې هم ترتيبولې چې د ملاصاحب له تصويب وروسته به رسنيو ته ليږل کيدلې. که به کومې رسنۍ يا خبريال له ملا صاحب سره د مرکې غوښتنه درلوده هم د همدې شعبې له لارې يې رابطه کوله.

دغه راز هغه ځانګړي خطونه چې ملاصاحب د نورې ځینو مشرانو ته لیږل د همدې ځانګې لخوا یې د استولو کار ترسره کیده.

په پلازمینه کابل کې د مرکزي حکومت په خاص ډول د وزیرانو شورى پیشنهادونه، مصوبات، عرائض یا نور لیکونه چې د اداره امور لخوا د امیرالمؤمنین د دفتر په ادرس لیږل کیدل په کندهار کې د همدې ځانګې لخوا ترلاسه کیدل او بیا د نهایي تائید لپاره ملاصاحب ته وړاندې کیدل چې له توشیح وروسته د اړتیا په صورت کې بیرته کابل ته استول کیدل. د دې ځانګې په دفتر کې یو ځانګړی بخش د مرکز الاعلام تر نوم لاندې رسنیز فعالیت درلود. د مرکزالاعلام لخوا په عربي او انګلیسي ژبو د (الامارة الاسلامیة) په نوم میاشتنی مجله چاپیدله.

همیشنی پوځي قوماندان

دا یو منل شوی حقیقت دی چې د واک او ځواک د اکتساب او دفاع په مبارزو کې مهم او ټاکونکی عامل پوځي یا نظامي قوت دی چې پر ارزښت یې سترګې نه شي پټیدای. زموږ دین اسلام د وخت دودیزه وسله یا جنګي وسیله (غشي-ویشتل) په (قوت) سره تعبیروي. همداراز د رسول الله صلی الله علیه وسلم جهادي ژوند او له رحلت وروسته ترې د پاته شویو پوځي وسائلو لکه تورو، نیزو، لیندیو او ډالونو تنوع او ډیرښت موږ ته راښیي چې پوځي اړخ ته توجه د یوه نظام یا خوځښت د بقا او پرمختیا لپاره څومره اړینه مسئله ده.

ښایي د همدې اهمیت پیژندنې اثر به و چې ملا محمد عمر مجاهد د خپل زعامت په مهال ډیره توجه نظامي اړخ ته درلوده او ورځنی بوختیا یې د یوه سیاسي مشر په نسبت تر ډیره د یوه نظامي قوماندان په څیر وه.

که څه هم په وروستیو کې د اسلامي امارت د دفاع وزارت لخوا د منظم پوځ د جوړولو پروګرام د حربي ښوونځي او حربي پوهنتون د روزنیزو پروګرامونو په توسط پیل شو، خو له لویه سره د اسلامي امارت پوځي تشکیلات له بیلابیلو ډلګیو څخه جوړ شوي وو چې د ډلګی مشر په نوم به یې یو تن مسؤل او نور تر امر لاندې افراد وو او ډلګی

مشر به په مخامخ ډول امیرالمؤمنین ته مسؤل و. د پوځي ډلګیو جوړول، انحلال یا په نورو کې مدغمول، د هغوی د مشرانو ټاکل او عزل کول، هغوی ته د وظیفوي استقامتونو ټاکل او تقریبا اکثره چارې یې مخامخ تر امیرالمؤمنین پورې تړلې وې. که ووایو چې ملا محمد عمر مجاهد د طالبانو د تحریک ټول ډلګی مشران چې شمیر یې تر سلګونو اوښت هر یو په نوم او څېره پېژاند نو مبالغه به نه وي.

ملا صاحب له مهمو نظامي ډلګی مشرانو سره مستقیمه، ژوندۍ او حتی په خاصو حالاتو کې د ورځې او ساعتونو په حساب رابطه درلوده، د کتونکو په باور د ملا محمد عمر مجاهد د بریا له رازونو یو دا و چې نوموړي د یوه پوځي قائد په حیث د نظامي استعداد درلودونکي خلک ډېر ښه پیژندل او په اغیزناکه توګه یې استخداموال. نوموړي چې کوم کسان د پوځي مشرانو او مسؤلینو په حیث تعین کړي وو تقریبا ټول یې په خپلو دندو کې بریالي وو. هغوی د دوستم غونډې له کمونیستي جنرالانو نیولې د افغانستان د کورنیو جګړو تر نورو تجربه کارو جنګیالیو پورې د افغانستان د پوځي ډګر نږدې ټول لوبغاړي د جګړې په ډګر کې مات او له صحنې وایستل.

که د طالبانو د پوځي برلاسي او فتوحاتو اصلي عامل د هغوی حقانیت، د ارمان او داعیې تقدس او له هغوی سره د الهي نصرت ملګرتیا وه د پوځي بریا د ظاهري عواملو له جملې تر ټولو بارز یې د پوځي تشکیلاتو تر شا د امیرالمؤمنین له حوصلې ډکه قومنده، بشپړ ملاتړ، هماهنګي او د هغوی کارنامو ته په درنښت کتل و چې مجاهدینو ته یې روحیه او انګیزه ورکوله او د جهاد په لاره کې یې له هیڅ راز قربانۍ څخه هم ځان نه دریغاوه.

په عادي حالاتو کې به ملا صاحب ماخستن له هغه وروسته د خوب او آرام بستر ته ځان سپاره چې یو ځل به یې د ټولو جنګي کرښو د وضعیت راپور ترلاسه او د هغوی د اکمالاتو یا نورو ضرورتونو د رفع کولو لپاره به یې لازم هدایات صادر کړل او کله به که طالبانو پر کومه خوا جنګي عملیات پیل کړي وو، د پرمختګ یا شاتګ په حال کې به وو او یا به هم چیرته محاصره او په سخت حالت کې وو په داسې حال کې به ملاصاحب خپله د لویې مخابرې له لارې له اړونده نظامي مشرانو سره په رابطه کې و

او شیبه په شیبه یې د هغوی حال اخیست او لازم هدایات به یې ورته کول، د هغوی د ضرورتونو د رفع کولو هڅه به یې کوله او په خپله ژوندۍ ملګرتیا یې د هغوی مورال لوړ ساته.

له نظامي مجاهدینو سره د امیرالمؤمنین همدې همغږۍ که له یوې خوا هغوی د سترو فتوحاتو جوګه کول، له انحرافاتو او جنګي اشتباهاتو یې هم ساتل، بل اړخ ته یې په سخت حالت کې هم هغوی په خپله خاصه رهنمایي له تلفاتو او خطرونو ساتل. په ۱۳۷٦ لمریز کال کې چې طالبان د سالنګ له تونله ووتل تر پلخمري ورسیدل او بیا په مرکزي بغلان کې محاصره شول، د محاصره طالبانو له نظامي مشرانو سره د ملا صاحب همیشنۍ مخابروي ملګرتیا دوی د دې جوګه کړل چې په سخت حالت کې خپل نظم او جمعي حالت وساتي، روحیات ونه بایلي او د یوه پر ځای پلان په اساس کندز فتحه او د هوایي ډګر په نیولو سره د بشپړې محاصرې له حالته ځان وباسي.

په جګړه ایزو حالاتو کې له مجاهدینو سره د امیرالمؤمنین د همیشنۍ مخابروي ملګرتیا خبره دومره مشهوره وه چې حتی د اسلامي امارت مخالفین هم پرې خبر وو. احمدشاه مسعود یو ځل په یوه وینا کې خپلو عسکرو ته چې د ده له اوامرو یې سرغړاوه د پیغور په ډول ویلي وو چې ملا محمد عمر له کندهاره په تخار کې په طالب غږ وکړي او هغه یې په سر سترګو قبلوي او اطاعت یې کوي مګر تاسو مخامخ زما اوامر نه منئ او په خپل سر ځغلئ.

د افغانستان په جګړه ایز تاریخ کې دا دود پاته شوی چې سیاسي مشران له خپلو پوځي کسانو او جنګیالیو د محروقاتو په حیث استفاده کوي، هغوی د خپلو سیاسي اهدافو لپاره استخداموي او نور ورته لازم التفات نه کوي او نه یې هم د قربانیو قدرداني کوي. خو ملا محمد عمر مجاهد چې له لویه سره یې مبارزه په دیني او معنوي اساساتو ولاړه وه له خپلو جهادي ملګرو سره یې ژور عقیدوي تړون او اخلاص درلود. لکه الله تعالی چې مجاهدین او غازیان تر نورو خلکو افضل بللي او فرمایلي یې دي ﴿فضل الله المجاهدین علی القاعدین اجرا عظیما﴾

ژباړه: الله تعالی فضیلت ورکړی مجاهدینو ته په ناستو خلکو په لوی اجر سره.

ملا صاحب هم نظامي مجاهدین تر نورو لوړ او معزز بلل، هغوی ته یې په اکمالاتـو او اعزازاتو کې د اولیت حق ورکاوه، د هغوی شهیدان یې ډېر ځله د چورلکو په توسـط تـر کورونو رسول، د هغوی د بندیانو د ازادۍ او د زخمیانو د علاج لپاره یې ټولې ممکنـه هڅې کولې تر دې چې په افغانستان او ګاونډیو هیوادونو کې د علاج نه کیدلو په صورت کې یې ځیني ټپیان حتی اروپایي هیوادونو ته لیږل تـر څو یې سمه معالجـه وشي. او د زخمیانو د تداوۍ د ځانګې مسؤلینو ته یې امر کړی و چې کـه د ډاکټـر د نظر مطابق د یوه زخمي علاج ممکن وي د مصارفو پروا یې مه کوئ او هـر ځای چې علاج کیدلای شي ورباندې علاج وکړئ. کـوم کسـان چې په پخواني یـا د امارت د مرحلې په جهاد کې فلج شوي وو د امیرالمؤمنین لخوا د ګرځیدو لپاره موټر ورکـول کیده.

ملا صاحب چې خپله یې عادي غذا خـوراک وه او پـه ملکي اداراتـو کې یې هـم پـه ډوډۍ او میلمستیاوو کې د عادي خوراکونو د تیارولو دود عملي کړی و کله بـه چې د جهادي کربشو د مجاهدینو د متنوعو خوراکونو په اړه ورته شکایت راغی. نو ویـل بـه یې (هغه څوک چې خپل سر یې د الله تعالی د دین د حاکمیت لپاره وقف کړی زه یـې په هغه مصرف نه رانیسم چې په جنګي خط او سنګر کې یې کـوي. هـو کـه مـو داسـې ولیدل چې د بیت المال پیسې کور ته وړي بیا مو شکایت او اعتراض پر ځای دی)

ملا محمد عمر مجاهد څکه همیشني پوځي مشـر بللی شو چې نوموړی د تحریـک پـه پیل کې عملا د طالبانو نظامي مشـر او د عملیـاتو رهبري کـوونکی و پـه مـابیني مرحلـه کې یـې د مخـابرې لـه لارې لـه جهـادي لښکرو سره همیشنۍ همغږي درلـوده او لـه امریکایي یرغل وروسته یې چې کله واکمني د افغانستان تر جنوب پـورې را لنـډه شـوه په هماغه سخته مرحله کې یې یو ځل بیـا پـه مخامخ ډول د مقاومت رهبري پـه غـاړه واخیسته چې د دې وروستۍ مرحلې په تفصیلاتو به په خپل ځای کې بحث وکړو.

د امیرالمؤمنین د نوي دفتر او میشت ځای تأسیس

ځینو بهرنیو او کورنیو لیکوالو چې د اسلامي امارت د مؤسس مـلا محمـد عمـر مجاهـد په اړه یې د ګوتنیونې او اعتراض بل مورد نه دی پیدا کړی نو یې دا خبره رابرسیره کـړې

چې ملا صاحب د خپلې واکمنۍ په وروستیو کې د کندهار ښار په شمال لویدیځ کې د ځان د هوساینې لپاره یو ستر کور او پراخ دفتر جوړ کړ او ډېر زیاتې پیسې یې وربانديې ولګولې.

خو دا انتقاد کوونکي په دې اړه له ډیرو حقائقو ناخبره دي او حتی په دې هم نه پوهیږي چې د کندهار له ښاره بهر د دفتر او کور انتقال د ملا صاحب د ځان د هوسایي په خاطر نه بلکې د خلکو د امن او ژوند ساتلو په مقصد یو داسې اقدام و چې اصلي طراح یې ملا صاحب خپله نه بلکې د هیواد ګڼ شمیر علماء کرام، مشران او نور هغه خلک وو چې د ملا صاحب ژوند او امنیت یې د افغان ولس لپاره د اهمیت وړ بلل نو ځکه یې په ډېر اصرار سره دې ته اماده کړ چې د دغسې نوې ودانۍ د جوړولو اجازه ورکړي.

د افغانستان د حاکم په حیث دا د ملا محمد عمر مجاهد استثنائي افتخار دی چې د خپلې واکمنۍ په موده کې یې کله هم د مادیاتو، ځمکو، پیسو او نورو مالي سرمایو د حصول او ساتلو کوښښ نه دی کړی.

ملا صاحب د امارت وخت کې او تراوسه هم په افغانستان کې کوم داسې کور، ودانۍ، دوکان یا بله سرمایه نه درلوده او نه یې لري چې دی یې شخصي- مالکیت ولري. کله چې د اسلامي امارت د واکمنۍ په مهال د ملګرو ملتونو امنیت شورۍ د امارت په مشرانو بندیزونه ولګول په دې بندیزونو کې یو دا و چې د طالبانو د مشرانو بانکي سرمایې به کنګل کیږي. خو د امارت د مشر په حیث ملا محمد عمر مجاهد د افغانستان یا نړۍ په هیڅ بانک کې نقدي سرمایه نه درلوده.

د ملاصاحب په کور مشهوره هغه ودانۍ چې د امارت په وروستیو کلونو کې د کندهار ښار شمال لویدیځ کې جوړه شوه، د ملا صاحب شخصي ملکیت نه و بلکې پردولتي ځمکه جوړه ودانۍ او د حکومت ملکیت ګڼل کیده.

د کندهار ښار کې د ملا صاحب پر کور لویه چاودنه

د ملاصاحب د نوي دفتر او میشت ځای خبره له هغه ځایه راپیل شوه کله چې د ۱۳۷۸ لمریز کال د سنبلې په دوهمه نیټه (۱۲ / ۵ / ۱۴۲۰هق) په کندهار ښار کې د ملاصاحب د کور له خوا سره د موټر بم په توسط درنه چاودنه وشوه. دغه وخت د ملا صاحب کور له کندهاره د هرات په خوا د غزیدلي سرک سره نږدې د والي کوټې او میخانیکي لیسې تر منځ په دولتي ودانیو کې و. یوه ورځ ماښام مهال یو لوی باربري کراز موټر چې ظاهرا د تیلو بیلرونه په کې بار و (خو په حقیقت کي بیلرونه له انفجاري موادو ډک وو) چا راوستی او د عمومي جادې په غاړه یې د ملاصاحب د کور په برابري درولی دی. د موټرچلوونکو داسې ښودلې وه چې موټر خراب شوی نو یې د والي کوټې ساتونکو ته ویلي وو چې تاسو ورته پام کوئ موږ مستري راولو. هغو طالبانو هم د خپل صادقانه برخورد او حسن ظن په اساس ورباندې باور کړی و.

خو لږ ځنډ وروسته د ملاصاحب شخصي محافظین په موټر شکمن شوي نو یې د ښار د یوې حوضې د امنیت آمر ملا بخت محمد راغوښتی او له موضوع یې خبر کړی و. دا د اونۍ هغه شپه ده چې ملا صاحب هم په دې شپه له دفتره کور ته راغی چې دې خبرې د دوی شک نور هم زیات کړی. ماخستن دوی هڅه کړې چې د نورو وسیلو په توسط موټر له دې ځایه بل ځای ته کش کړي په همدې وخت کې چې دوی د موټر په کشولو بوخت وو د شپې لس نیمي بجې وې چې موټر انفجار وکړ او په شاوخوا کې ګڼ کسان یې په شهادت ورسول.

د چاودنې په وخت ملا صاحب د چاودنې له ځای نه تقریبا ۹۰ متره لرې ځای کې و، دچاودنې د ځای او د ملاصاحب د کور ترمنځ څلور یا پنځه کوچنې سرایونه چې د ملاصاحب ساتونکي په کې اوسیدل او یا یې هم د ورونو کورونه وو په بشپړ ډول ویجاړ شول. په چاودنه کې د ملاصاحب د دوو ورونو او یوه اخښي په شمول د ده یورولس ساتونکي هم شهیدان شول.

دغه راز د امنیت آمر ملا بخت محمد د لسو تنو ملګرو سره یو ځای شهید او د لسو شاوخوا ملکي کسان چې په لویه لاره د تګ راتګ په حال کې وو هم په شهادت

ورسیدل. چاودنه دومره زورروره و چې نږدې د آبرسانۍ د ریاست یوشمیر کارکوونکي او د والي کوټې څو ساتونکي یې هم شهیدان او ټپیان کړل.

دې چاودنې د ملاصاحب د شخصي امنیت په اړه جدي اندیښنې راپورته کړې او د اسلامي امارت مشران دې ته متوجه شول چې د ملاصاحب د امنیت په خاطر باید داسې اقدامات وکړي چې هم خپله ملاصاحب د دښمن له اذیت څخه خوندي شي او هم په ده د برید له امله عام خلک زیانمن نه شي.

ملا عبدالخالق خالد وایي چې تر انفجار وروسته ملا صاحب په پیل کې د نوي ودانۍ له جوړولو سره موافق نه و خو وروسته چې دیني علماء کرامو قناعت ورکړ او دغه اقدام یې له شرعي اړخه مهم مصلحت وباله نو بیا یې منلو ته اماده شو. په دې ډول د امیرالمؤمنین د دفتر او کور په نوم د دغې ودانۍ لپاره د کندهار ښار څخه د شمال لویدیځ اړخ ته د ارغنداب ولسوالۍ ته د تللي لارې په اوږدو کې د پیلکو سیمه چې د غره په لمن کې هواره ځمکه وه په نښه شوه. د غوره شوي ځای سره نږدې نورې ودانۍ نه وې په شاوخوا یې غونډۍ وې چې په امنیتي لحاظ یې اهمیت درلود. دغه راز د دغه دفتر په خوا یوه عمومي لاره ورغلې وه چې په ښه توګه څارل کیدلی شوای.

دغه ودانۍ چې د ملاصاحب کور، دفتر، مسجد، د امنیتي ساتونکو میشت ځایونه او نور ملحقات یې درلودل په پاخه او اساسي ډول جوړه شوه تر څو د تیر په شان د قوي انفجار یا حملو په وړاندې مقاومت ولري. د دې ودانۍ ودانیز کارونه د امریکا له یرغل نه څه باندې یو نیم کال وړاندې پای ته ورسیدل او ملا صاحب ورته خپل کور را انتقال او همدلته یې دفتري چارې پیل کړې. تردې چې امریکایانو په افغانستان د یرغل په لومړۍ شپه وربandې برید وکړ چې د امریکایي یرغل لومړنۍ قرباني هم د ملا محمد عمرمجاهد تره ملا محمد حنیفیا اخند شو چې همدلته په شهادت ورسید.

نو بناء ویلی شو چې ملا محمد عمر مجاهد داسې څوک نه و چې د دنیایي هوس او عیش د کوښښ کولو شک ورباندې وشي. هغه خپل عمر د یتیمتوب او طالبي ژوند راتیر کړی و. هغه د یو عام وګړي په حیث ژوند تیراوه او د ځان لپاره په امتیاز قائل نه و. هغه که څه هم د واکمنۍ په مهال په یوه پخه ودانۍ کې اوسیده مګر بیا هم له

خاورو سره آشنا و. د اسلامي امارت په مهال د افغانستان د زراعت وزير ملا عبداللطيف منصور وايي : يوه ورځ د ملا صاحب همدې نوي جوړ شوي ځای ته ورغلم، ملا صاحب بهر راوتلی و او ويل چې همدلته به مجلس او ملاقات وکړو. کله چې په سپيرو خاورو کيناست ما ورته د ځادر غوړولو هڅه وکړه ملا صاحب زه منع کړم او و يې ويل (هيڅ فرق نه کوي ځادر ضرور نه دی ځکه له همدې خاورو پيدا يو او آخر به هم همدې خاورو ته ورځو)

بيلابيل موضوعات او د اميرالمؤمنين مواقف

د افغانستان قضيه

کله چې د افغانستان قضيه يادوو مطلب مو د منځنۍ اسيا، جنوبي اسيا او منځني ختيځ تر منځ په ستراتيژيکه نقطه د پراته هيواد افغانستان د زعامت يا واکمنۍ د څرنګوالي هغه مسئله ده چې له تيرې نږدې نيمې پيړۍ راهيسې وربانديې د بيلابيلو سياسي او فکري قطبونو تر منځ سياسي نانډرۍ او جګړييزې مقابلې روانې دي.

افغانستان ته په لومړۍ هجري پيړۍ کې د حضرت عمر فاروق رضی الله عنه د خلافت په وروستي کال د اسلام لومړۍ وړانګه راولوېده، وروسته دا هيواد په تدريج سره اسلامي څه بلکې د اسلامي دعوت صادرونکی شو. افغان هغه قوم دی چې په ټوليزه توګه يې ټول اسلام منلی، نه يې د اسلام له کوم رکن نه انکار يا اعراض کړی او نه يې هم کوم فرد نامسلمان پاته شوی.

ملا محمد عمر مجاهد د افغانستان قضيې ته د شريعت او ياد شوي تاريخي شاليد له زاويې کتل. نوموړی په دې باور و چې افغانستان يوازې هغه مهال له استقرار، سولې او پرمختګه برخمن کيدلی شي چې دلته د سوچه قرآني هداياتو په اساس يو بشپړ شرعي نظام حاکم شي.

له داخلي مخالفينو سره جوړ جاړې

لکه وړاندې چې هم يادونه شوې، د اسلامي تحريک د پيل له وخته د ملاصاحب پاليسي دا وه چې له جګړې وړاندې دې د مصالحې کوښښ وشي تر څو له جنګ پرته د حاکم هرج و مرج ټغر ټول او د هيواد صالح قوتونه تر يوه قومنده لاندې د يو متحد اسلامي نظام لپاره لاس په کار شي. دافغانستان په جنوب کې زابل، روزګان ولايتونه دغه راز د هلمند مرکزي سيمې، په مرکز او جنوب ختيځ کې غزنی، پکتيا، پکتيکا، خوست ولايات او نورې ډېرې سيمې له جګړې پرته له ځايي واکمنو سره د تفاهم او په تحريک کې د هغوی د شاملولو په طريقه د امارت تر واک لاندې راغلې. خو په نورو سيمو کې چې ټوپکيانو په جګړو ټينګار کاوو نو جګړې ورسره وشوې او نظامي شکست ورکړل شو.

د پلازمينې کابل له فتحې دوه کاله وروسته چې د افغانستان شمال او مرکزي سيمې هم د طالبانو تر واک لاندې راغلې او د هيواد په ۹۰٪ خاوره د اسلامي امارت تسلط ثابت شو، د هيواد په سطحه يوازې بدخشان ولايت او د پروان مربوط د پنجشير درې شاوخوا سيمې د مخالفينو په لاس کې وې. په دې مرحله کې چې مخالفين ډېر په کمزوري حالت کې و اسلامي امارت بيا هم هڅه کوله له دوی سره خبرې او مذاکرات وکړي تر څو د اضافه جګړې لپاره بهانه او پلمه پاته نه شي.

په دې لړ کې ملا محمد عمر مجاهد د مذاکراتو لپاره بيا بيا باصلاحيته پلاوي وټاکل، د اسلامي کانفرانس او د افغانستان د ګاونډيو هيوادونو په منځګړتوب په اسلام اباد، عشق آباد، تاشکند، سويس او جده کې څو پړاويز مذاکرات ترسره شول. د دې مذاکراتو په لړ کې د دوه جانبه اعتماد د اعادې لپاره د بنديانو تبادله او لنډ مهاله ډزبندي هم عملي شوه. په دې سلسله کې له مخالفينو سره يو د پام وړ مذاکرات د ترکمنستان په پلازمينه عشق اباد کې وشول چې د طالبانو له اړخه د بهرنيو چارو وزير مولوي وکيل احمد متوکل او د پلان وزير قاري دين محمد حنيف د نماينده هيئت په حيث او د مخالفينو لخوا يونس قانوني، امر الله صالح او ځيني نور کسان د مذاکره کوونکي پلاوي برخوال وو.

د متوکل صاحب د څرګندونو له مخې دوی ته ملا صاحب د جوړ جاړي لپاره واک ورکړی و چې په بنسټ يې له مخالفينو سره موافقه وشوه تر څو يو داسې مشترک اسلامي نظام رامنځته شي چې په دری ګونو قواوو کې يې له دواړو خواوو څخه د تر لاس لاندې ولاياتو په تناسب اعضاء شرکت او سهم ولري. د اسلامي امارت استازو دا طرحه ومنله خو وروسته د مخالف لوري لخوا د دې توافق د سبوتاژ هڅه وشوه هغه دا چې هغوی شرط وړاندې کړ چې د دې نظام مشري به د پخواني مخلوع شاه محمد ظاهر په غاړه وي چې دا شرط نه يوازې د منلو وړ نه وو بلکې عملي هم نه وو.

له هغه وروسته د اميرالمؤمنين لخوا د اسلامي امارت د معارف د وزير ملا امير خان متقي په مشرۍ ځانګړی پلاوی مأمور شو تر څو له مخالفينو سره د جوړجاړي او مذاکراتو پروسه پر مخ يوسي. د متقي صاحب په مشرۍ پلاوي د ازبکستان په پلازمينه تاشکند کې له مخالف اړخ سره اوږدې خبرې وکړې خو دا چې مخالفين د نړيوالو قدرتونو او ځينو ګاونډيو هيوادونو په دام کې لويدلي وو او د افغان ولس د مصالحو په اړه يې فکر نه کاوه نو څکه د جوړجاړي دې پروسې کومې نتيجه ورنکړه.

په مجموع کې له داخلي او بهرنيو دښمنانو سره د بيا بيا مذاکراتو او ځانګړيو پلاويو له تاکلو څخه څرګنديږي چې ملا محمد عمر مجاهد تفاهم او مذاکراتو ته د مسائلو په حل کې د يوه مهم اصل په نظر کتل او ټولو مخالفينو سره مخامخ خبرو ته يې امادګي درلوده.

د شمال غميزه او د مالک سره موافقه

د پلازمينې کابل له فتحې وروسته د اسلامي امارت په وړاندې يو مهم ګواښ په شمال کې د جنرال عبدالرشيم دوستم ځواکونه وو چې له فارياب نيولې تر سمنګان پورې يې د افغانستان په شمالي ولاياتو قبضه درلوده. دوستم چې زياتره ورسره د پخواني کمونيست رژيم پاتې شوني ملګري وو يو شمير کسان ورسره د قومي او سمتي ملاحظو له مخې هم يو ځای شوي وو.

د کابل له نیولو وروسته دوستم د بادغیس ولایت په جنګي محاذ کې له طالبانو سره جګړې پیل کړې، دغه راز په خنجان ښارګوټي کې له مسعود او کریم خلیلي سره په توافق د طالبانو په وړاندې د یوه جنګي ایتلاف د جوړولو په تعقیب یې له مسعود سره په کابل د مشترک برید پلان ترتیب کړ.

جنرال عبدالمالک چې د دوستم د مشهور قوماندان رسول پهلوان ورور او پدې وخت کې د جنبش ګوند د ارتباط خارجه مسؤل هم و د خپل ورور له وژل کیدو وروسته یې له دوستم سره اړیکي خرابې وې، نوموړي په پټه له طالبانو سره رابطه جوړه کړه او ویې ویل چې که طالبان یې مرسته وکړي د دوستم په خلاف به پاڅون وکړي او طالبانو ته به شمال ته د ورتلو لاره هواره کړي.

ملا محمد غوث اخند چې هغه مهال د اسلامي امارت په کابینه کې د بهرنیو چارو سرپرست وزیر و وایي: جنرال مالک د غمي خان په نوم خپل یو استازی په پیل کې راستولی و او ویل یې چې موږ غواړو د دوستم په خلاف قیام وکړو او له تاسو سره یوځای شو. وروسته دا خبره د مالک لخوا بیا بیا مطرح شوه، مالک پیغام راستولی و چې زه غواړم له اسلامي امارت سره ایتلاف وکړم. موږ د مالک پیغام ملا صاحب ته ورساوه هغه وویل چې زه ایتلاف ته حاضر نه یم خو که له ایتلاف پرته مالک د دوستم په وړاندې له موږ سره همکاري کوي په دې ورسره خبرې وکړئ.

ملا محمد غوث اخند وایي زه او ملا عبدالرزاق بادغیس ته لاړو او هلته مو د مرغاب په سیمه کې د جګړې د کرښې په ساحه کې له مالک سره وکتل. مالک په پیل کې ویل چې زه له تاسو سره ملګری کیږم، دوستم ختموم خو تاسو به د څو ولایاتو واک راسپارئ. موږ یې دا خبره رد کړه او ورته ومو ویل چې ملاصاحب دغسې ایتلاف ته حاضر نه دی.

وروسته مالک وویل چې بله به وکړو هغه دا چې زه دوستم په هیڅ صورت نه پریږدم او په خلاف یې جنګ پیلوم. دلته په جنګي کرښه کې د دوستم، اسمعیل خان او زما افراد دي، زه دوی د مجلس په بهانه راغواړم او کودتاه وربانديې کوم او د جنګي خط ټول څواک او وسلې په لاس کې اخلم له هغه وروسته جنګي کرښه تاسو ته سپارم زه د

مزار شریف پر خوا پرمختګ پیلوم تر څو له دوستم سره جنګ وکړم. ما چې کومې سیمې له دوستمه نیولې هغه تاسو ته سپارم تردې چې د دوستم واک مو یو مخ ختم کړ. له هغه وروسته زه د مسعود او نورو مخالفینو په خلاف هم ستاسو په پلوی جګړه کوم تر څو چې ټول مخالفین ختمیږي زه به له خپلو افرادو او جنګي تشکیلاتو سره مسلح پاته یم، کله چې مخالفین یو مخ له منځه لاړل او ټول افغانستان د طالبانو تر واک لاندې راغی له هغه وروسته که زه د نورو قومندانانو په شان خلع سلاح کیږم یا نه؟ که څوکۍ راکوئ او یا نه هر څه چې د امارت خوښه وي همغسې چلند دې راسره وکړي.

مالک وویل چې په دې ټوله موده کې به ستاسو سره د مخابرې له لارې په رابطه کې یم او په ګډه به د دوستم په خلاف جګړه کوو. ملا محمد غوث اخند وایي موږ له جنرال مالک سره په همدې ډول توافق وکړ او تر منځ مو خط ولیکه، له توافق وروسته موږ هرات ته راغلو، په سبا سهار جنرال مالک خپل د کودتاه پروګرام عملي کړ او د مرغاب په خط کې یې د دوستم او اسمعیل خان ټول کسان ونیول. موږ ته یې حال راکړ چې ما خو خپل کار وکړ راشئ چې جنګي کرښه در تسلیم کړم. ملا عبدالرزاق اخند بیرته مرغاب ته لاړ، هلته یې د تضمین په ډول له جنرال مالک څخه اسمعیل خان سره له ټولو ۴۰۰ کسانو وغوښت چې هغه هم وروسپاره، په دې ډول جنرال مالک تر مخ او طالبان ورپسې د مزار شریف په خوا پرمختګ پیل شو.

دوستم له مالک سره د جګړې لپاره جوزجان ته راغی مالک چې په یوازې سر یې د دوستم مقابله نه شوای کولای په فاریاب کې یې له طالبانو سره ګډ تشکیل جوړ کړ. دغه راز د دوستم کسان چې د مرغاب په خط کې یې نیولې و بیرته یې مسلح او د ځان ملګري کړه په دې ډول یو داسې ګډوډ وضعیت رامنځته شو چې پخوا یې اټکل نه و شوی. جنرال مالک او طالبانو په ګډه دوستم ته شکست ورکړ او مزار ته طالبان او د مالک کسان په یوه بشپړ مبهم حالت کې داخل شول.

د مزار له نیولو وروسته د اسلامي امارت له مقام څخه د نویو ټاکنو د اعلان په ترڅ کې ملا عبدالرزاق د شمال تنظیمه رئیس او جنرال مالک د اسلامي امارت د بهرنیو چارو مرستیال وزیر وټاکل شول. البته دا ټاکنه له جنرال مالک سره د شوې تعهد نامې له

مخې نه بلکې د حسن نیت له مخې و، مالک چې دا مهال یې سپینه لنګوټه تړله او په تړوله معنی یې ځان طالب معرفي کاوه، له طالبانو یې غوښتنه وکړه چې د حالاتو د کنټرول لپاره اضافه کسان ورولیږي. له کندهار او هرات څخه زرګونه غیرمسلح کسان په دې نیت مزار ته روان شول چې هلته به ورباندې وسلې ویشل کیږي.

دا چې په مزار او نورو شمالي ولایاتو کې یوازې د مالک کسان نه وو، بلکې د دوستم پاتې شوني، د حزب وحدت، جمعیت او حکمتیار وسلوال هم وو، طالبانو له ځینو هغو خلکو وسلې واخیستې چې خطر یې ترې احساساوه.

بل اړخ ته مالک چې په ظاهره یې ځان ډېر رښتینی او مخلص معرفي کاوه په پټه له حزب وحدت سره په ګډه د طالبانو په وړاندې په توطیه جوړولو بوخت و. توطیه داسې وه چې د جنرال مالک او حزب وحدت کسان به په ګډه په مزار شریف کې د طالبانو په خلاف جګړه پیلوي. جنرال مالک به د دې جګړې په اړه وایي چې دا یوازې د حزب وحدت کسان دي. که دوی ناکام شول نو د جګړې نسبت به یوازې حزب وحدت ته کیږي او که په طالبانو بریالي شول نو د مزار واک به د مالک او حزب وحدت تر منځ تقسیمیږي.

دا هم باید واضحه کړو چې د اسلامي امارت د استازو لخوا ملاصاحب ته د توافق ټول جزیات نه و ویل شوي. بلکې یوازې د مخابرې له لارې په اجمالي ډول معلومات ورکول شوي وو، کله چې په مزار کې وضع خرابه شوه. ملا محمد غوث آخند د امارت مقام ته راغی او ملا صاحب ته یې توافق لیک ورښکاره کړ. ملا صاحب چې توافق لیک وکوت نو ډېر خپه شو چې دا کله امکان لري چې د طالبانو او مالک زرګونه مسلح کسان دې په داسې مبهم حالت کې سره وچلیږي. دا په زرګونو نفر دي چې کنټرول یې آسان نه دی. بیا یې وویل چې اوس خو کار تر کار تېر دی خو څو تنه مخور مشران باید عاجل مزار شریف ته لاړ شي تر څو وضعیت کنټرول کړي. په دې ډول یې مولوي احسان الله احسان، ملا محمد غوث او څو تنه نور مشران مزار شریف ته ولیږل تر څو خرابیدونکی وضعیت مدیریت کړي.

ملا محمد غوث وايي مونږ چې مزار ته لاړو هلته وضعيت ډېر خراب و، په ښار کې ډزې شروع شوې، مالک دا چل کړی و چې له يوې خوا يې جنگ پيل کړی و له بلې خوا يې د طالبانو نظامي مشران په خاص ډول ملا عبدالرزاق اخند له ځان سره کلابند ساتلي او په دې خطاء کړي و چې دا د حزب وحدت کسان جنگ کوي نو ځکه طالبان غافلگيره شوي وو او د متقابل ځوابي بريد او احضاراتو ضرورت يې نه احساساوه. تردې چې د جنگ لمن پراخه شوه، ملا عبدالرزاق، ملا اختر محمد منصور او نور نظامي مشران د مالک لخوا په غداری سره اسيران او له عامو نظاميانو يو مخ بيل شول، نظامي طالبان په ښار کې ځای ځای محاصره او متحد ځواک يې وويشل شو. د ملا زړگي اخند په شان ځيني نظامي مشران د مالک له کسانو سره په مخامخ جنگ کې شهيدان شول، ډيرو نورو چې کافي وسله، امکانات او قومنده يې نه درلوده له ښاره د وتلو هڅه وکړه، چې له جملې يې ډېر لږ کسان خلاص او نور يې د ښار په اطرافي سيمو کې بنديان يا شهيدان کړای شول.

د طالبانو د مشرانو له جملې ملا اختر محمد منصور، ملا عبدالرزاق، ملا محمد صادق او حاجي فضل محمد د جنرال مالک لخوا اسيران او مولوي احسان الله احسان د تنگي شاديان په سيمه کې د حزب وحدت د کسانو لخوا په شهادت ورسيد. ملا محمد غوث، ملابرادراخند او څه نور کسان له سيمي په روغ وتلو وتوانيدل. او په زرگونو طالبان چې په جنرال مالک يې باور کړی و د نوموړي د غدر قرباني او د اسيرانو په توگه جنرال مالک ته په لاس ورغلل. جنرال مالک وروسته دغه زرگونه تنه بنديان په پټه له محابسو ايستل او د جوزجان په دشت ليلي او د بلخ په حيرتان دښتو کې يې په ډليزه توگه په شهادت رسول.

جنرال مالک په طالبانو سربيره ډېر هغه عام وگړي هم د طالبانو په نوم بنديان اوشهيدان کړل چې د مزار شريف ښار ته د سياحت په نيت تللي وو. په دې ډول جنرال مالک د افغانستان په جگړه ييز تاريخ کې د غدر او بې گناه بنديانو د قتل عام له امله توره کارنامه ثبت کړه.

څه باندې يو کال وروسته طالبان بيا وتوانيدل چې فارياب، جوزجان، سرپل، بلخ او ټول شمالي ولايت ونيسي. هغه زرګونه طالبان چې مالک په دښت ليلي او حيرتان کې شهيدان کړي وو او اجساد يې په شرعي طريقه نه و دفن شوي، جسدونه يې کندهار ته رانقل او په شرعي طريقه په ځانګړې هديره کې خاورو ته وسپارل شول چې د مزار د شهيدانو په هديره شهرت لري.

د شمال دې غميزې ټول افغانستان دردمن کړ، خو شخصا په ملا محمد عمر مجاهد يې خورا ژور تاثير وکړ، د نوموړي ملګري وايي ملا صاحب له دې پيښې وروسته اکثره وخت غمجن معلوميده او تر پايه يې غموونکی اثر ورباندې ښکاره و. ملا صاحب هغه امارتي مسؤل چې له جنرال مالک سره په توافق کې يې د امارت د مقام ټول هدايات په نظر کې نه وو نيولي او په خپل وخت يې ملا صاحب ته خبر نه و ورکړی د وزارت له دندې لرې او پر کورکښيناوه.

د مخدره موادو موضوع

د مخدره موادو د زراعت او توليد مسئله اسلامي امارت ته له پخوانيو رژيمونو څخه په ميراث پاته وه. د افغانستان په ختيځ، شمال ختيځ، جنوب او جنوب لويديځ کې آن له شاهي دور څخه د مخدره موادو په خاص ډول د بنګو او کوکنارو کښت پيل شوی او رواج شوی و.

طالبان په داسې حال کې قدرت ته ورسيدل چې په غريب افغانستان کې مخدره مواد د خلکو د يوه مهم اقتصادي او عائداتي منبع حيثيت خپل کړی و چې بناء دې موضوع په ولسي کچه يو لړ حساسيتونه هم درلودل او د مخنيوي کار يې له خطرانو خالي نه و.

خو ملا محمد عمر مجاهد د مخدره توکو د زراعت او استعمال په اړه هم د اسلامي شريعت له اصولو سره برابر دريځ خپل کړ. دا چې د مخدره موادو استعمال د اسلام له نظره ناروا دی د تحريک له لومړی ورځې څخه د چرسو، پوډرو، شرابو او نورو

مخدره توکه په استعمال کلک بندیز نافذ شو چې سرغړوونکو ته یې حتی د حبس سزاوې ورکول کیدلې.

دا چې تریاک او خشخاش په پخوا زمانو کې طبي مواد بلل کیدل او اوس هم په ډول ډول دواګانو کې استعمالیږي او حتی په نړۍ کې یې په بیلابیلو هیوادونو کې د همدې ضرورت په اساس په محدود ډول کښت قانوني شوی دی. حنفي فقهې هم د دې مخدر توکي په اړه د نامشروعیت قاطع امر نه دی کړی. د طالبانو اسلامي تحریک هم د همدې فقهي ملاحظې له امله په پیل کې د کوکنارو د کښت بندولو موضوع جدي ونه بلله او ډوله توجه یې د بنګو او چرسو د تولید، استعمال او تجارت ختمولو ته وه.

خو په وروسته کې طالبان متوجه شول چې په موجوده وخت کې د کوکنارو کښت د افغانستان ولس ته په زیان تمامیږي. د اسلامي امارت د واکمنۍ پرمهال د مخدره موادو د مخنیوي د ریاست مشر مولوي عبدالحمید اخندزاده وایي چې موږ د امارت د مشرتابه له امر سره سم د افغانستان په بیلابیلو سیمو کې د مخدره موادو په خاص ډول د تریاکو د اغیزو په اړه سروې او پلټنه پیل کړه. په دې پلټنه کې موږ ته معلومه شوه چې د افغانستان په لویدیځ کې له ایران سره په پوله پرتو سیمو کې ولسي- خلک د تریاکو د استعمال او تجارت له امله له سختو غمیزو سره مخامخ شوي دي.

دا خلک چې له خو لسیزو راهیسې یې د ژوند یوازینی کار او کاروبار د تریاکو تجارت او قاچاق دی په زرګونو ځوانان یې د قاچاق په مهال د ایران د سرحدي ځواکونو لخوا په دښتو کې وژل شوي چې د اکثرو حتی مړي هم ورک دي. له ایران سره په سرحد پرتو کلیو کې داسې کورونو په ډېر تکلیف پیدا کیدل چې یو یا څو کسان یې د دې تجارت او قاچاق قرباني شوي نه وو. د دې سیمو د خلکو ژوند یوازې تر قاچاق او تریاکو تړل شوی وو چې دې کاروبار دوی د بشپړې تباهۍ په لاره روان کړې وو. په ضمن کې د تریاکو کښت، تجارت او تولید په خاص ډول په ځوانانو کې په پوډرو او نورو نشه یي موادو اعتیاد ته هم وده ورکوله. د تریاکو د کښت دې زیانبار اړخ د دې موضوع په اړه د طالبانو نظر له بنسټه تغیر کړ او دې نتیجې ته ورسیدل چې

ملي مصلحت په دې کې دی تر څو د دغه بوټي کښت او تولید هم د استعمال په ډول په مطلق ډول بند کړای شي.

یو فرمان او یو بوټی

لکه وړاندې چې وویل شول کوکنار چې هغه مهال ورسره د افغانانو اقتصاد تړل شوی و او د ډیرو خلکو یوازینی عائداتي منبع بلل کېدل، د بندولو مسئله یې د اټکلونو له مخې آسانه نه بریښېده. د اسلامي امارت نړیوالو دښمنانو هم پرلپسې په طالبانو فشار وارداوه او د کوکنارو د بندولو غوښتنه یې ترې کوله. هغوی ښایي د موضوع حساسیت ته متوجه و او په دې سره یې هڅه کوله طالبان او ولس له یو بل سره په تقابل تصادف کې واقع کړي.

مګر د امیرالمؤمنین ملا محمد عمر مجاهد د اسلامي رهبری حقانیت او برکت هغه وخت په ښکاره ثابت او مشاهده شو کله یې چې په ۱۳۷۹ / ۵ / ۷ هجري شمسي-نېټه چې له ۲۶/۴/۱۴۲۱ هـ ق سره برابره ده، د یوه لنډ فرمان له مخې په هیواد کې د کوکنارو په کښت بندیز نافذ کړ.

د دې لنډ فرمان متن په لاندې ډول و.

لومړۍ ماده:

۱ – په ټول هیواد کې د کوکنارو کرل مطلقا منع دي.

۲ – کوم اشخاص چې د کوکنارو په کرلو لاس پورې کوي او له پورتني امر څخه سرغړونه وکړي سخته شرعي سزا به ورکړل شي.

دوهمه ماده:

اړونده امارتي مسؤلین مکلف دي چې په خپلو مربوطه سیمو کې د کوکنارو د کرلو د مخنیوي په خاطر لازم تدابیر ونیسي.

دغه فرمان د توشیح له نیټې څخه نافذ دی او په رسمي جریده کې دې خپور شي.والسلام

(اميرالمؤمنين ملا محمد عمر مجاهد)

دا فرمان که څه هم له مخدراتو سره د مبارزې په برخه کې د خپل ډول تر ټولو قاطع اقدام و او حتی په سياسي لحاظ يې هم طالبانو ته ګټه رسولای او د تبليغاتو لپاره يې ښه بهانه په لاس ورکولای شوای. خو ملا صاحب په دې نظر و چې دغه اقدام يې د نړيوالو د فشارونو له امله نه بلکې يوازې د ديني او عام اجتماعي مصلحت په خاطر کړی دی نو ځکه يې نه په چا احسان باروي او نه يې په مقابل کې له چا څخه امتياز غواړي.

ښايي د نوموړي همدا مخلصانه عزم به و چې الله تعالی وربانديې زړه ته نه لويدونکي نتيجه مرتبه کړه. د افغانستان مؤمن ولس د خپل شرعي امير فرمان ته لبيک ووايه او د فرمان د صدور له نيټې وروسته يې په سمدستي ډول د کوکنارو کښت بند او په ځای يې غنم او نور ګټور کرنيز توکي وکرل. نړيوال چې دغه وخت په تمه وو او دې ته منتظر وو چې د افغانستان دهقانان به له طالبانو سره جنجال پيل کړي او په دې ډول به دوی ته د مداخلې او تبليغاتو زمينه برابره شي مګر دا چې الله تعالی د زړونو مالک دی د افغان ولس زړونه يې دې ته مائل کړل چې د خپل شرعي امير په اطاعت کې خير دی او د کوکنارو په کښت کې زيان دی نو ځکه يې صادر شوی فرمان په پوره توجه سره رعايت کړ.

د فرمان له صدور شپږ مياشتې وروسته د الجزيرې ټيلويزيون خبريالانو غوښتل د کوکنارو د بندولو په موضوع تصويري راپور جوړ کړي، دوی د افغانستان جنوب، جنوب لويديځ، ختيځ او نورو سيمو ته سفرونه وکړل او د کوکنارو د پخوانيو کروندو هغه سيمې يې له نږدې وليدې چې له دې وړاندې به هر کال ترې د ځلور زره ټنه په شاوخوا کې ترياک توليدل او نړۍ ته صادريدل. دوی په دې سيمو کې نه يوازې دا چې د کوکنارو پراخې کروندې يې ونه موندې حتی کوم داسې بوټی يې هم نه شوای پيدا کولای چې په خپل ويډيويي راپور کې يې د نمونې په ډول وښيي.

د الجزيرې د ټيلويزيون د همکار مصطفی حامد د وينا لـه مخې د دوی خبريالانو په دې ټولو سيمو کې يوازې د ننګرهار د شيرزادو ولسوالۍ په يوه لرې پرتـه سيمه کې د کوکنارو يو بوټی وموند او بيا يې په خپل راپور کې وښود. دې وضعيت ثابتوله چې د کوکنارو په شان له هرې منفي پديدې سره مبارزه کـه د شـرعي اصولو لـه مخې وشي نتيجه به يې ډېره ښه او له اټکل څخه لوړه وي.

په دې ډول د اسلامي امارت د واکمنۍ په وروستيو کې د ملا صاحب د فرمان لـه مخې د کوکنارو کښت او توليد د صفر کچې ته راښکته شو امـا د مخـالفينو تـر واک لاندې ساحو په خاص ډول بدخشان کې لا هم د کوکنارو کښت جريان درلود چې پـه همدې کال يې د نړيوالو احصايو له مخې ۱۸۵ ټنه ترياک نړۍ ته توليد کړل. البتـه د مخالفينو تر واک لاندې ساحه کې د کوکنـارو د کښـت او توليـد پـه موضـوع نړيوالـو هـم کـوم اعتراض نه درلود.

د ښځو د حقوقو او تعليم مسئله

د طالبانو په اړه ډېرو بهرنيو ليکوالو او ژورناليسـتانو د اخبره تبليغولـه چـې د مـلا محمد عمر مجاهد تر واک لاندې سيمو کې د ښځو حقوق خوندي نه دي، هغوی ته د کار او تعليم اجازه نه ورکول کيږي او ټول مشروع حقونه ترې سلب شوي دي.

په دې اړه واقعيت دا و چې اصلا د افغانستان د حاکم په حيث ملا محمـد عمـر مجاهد او ليبرال فکره مخالفينو يې د ښځو د حقوقـو د څرنګـوالي پـه اړه اخـتلاف درلـود. ملا محمد عمر مجاهد ښځې هم د نارينـه وو غونـدې د الله تعـالی مکلـف مخلـوق او د الله تعالی له لورې په راغليو اوامرو او احکامو مکلفې بللې، نو ځکه يـې د حجـاب رعايـت او له اختلاط او جاهلانه تبرج څخه ځان ساتنه د هغوی ديني وجيبه بلله.

اما د ليبراليزم مدعيانو د افغانستان د مؤمنو ښځو لپاره هغـه پـه اصـطلاح حقـوق غوښـتل لکه د نړۍ په نورو برخوکې چې ښځې ورباندې تيرايسـتل شـوي دي او د الله تعـالی لـه دې باعزته او باپته مخلوق څخه يې د هوسبازۍ او بازار مونډنې آله جوړه کړې.

د ښځو د خدای ورکړو شرعي حقوقو په باره کې ملا صاحب پوره جدیت درلود او په رعایت یې تاکید کاوه. د امیرالمؤمنین د فرامینو له جملې ۱۰۴ نمبر فرمان د ښځو د حقوقو په اړه دی چې په یوه برخه کې یې راغلي (څرنګه چې په اسلامي شریعت کې ښځه ځانته خپل حقوق لري چې د هغو په ترلاسه کولو سره یې حیثیت او مقام لوړ او حیا او پرده یې خوندي کیږي. مګر بد بختانه په افغاني ټولنه کې د ناوړه او غیر شرعي رواجونو له امله ښځې له خپلو دغو شرعي حقوقو څخه بې برخې او راز راز ظلمونه ورسره کیږي. نو د دغه ډول بې عدالتۍ د مخنیوي په منظور لاندې احکام منظوروم :

لومړۍ ماده: د هیواد مسلمان اتباع نه شي کولای د قتل په صورت کې ښځه د دیت، جوړې (صلحې) یا په بل نوم سره د مړي کورنۍ ته په بدل کې ورکړي.

دوهمه ماده: د هیواد مسلمان اتباع نه شي کولای کونډه ښځه د میړه د کورنۍ له غړي سره په نکاح کولو مجبوره کړي. د شریعت د حکمونو مطابق کونډه ښځه کولای شي په خپله خوښه نکاح وکړي.)

د ملا صاحب لوړ فرمان ښایي د یادو دوو ناروا او حق تلف کوونکو رواجونو د مخنیوي په برخه کې بې ساري وي ځکه پخوانیو حکومتونو کله هم د ښځو په وړاندې د داسې ظالمانه اقداماتو د مخنیوي هڅه نه ده کړې. د ښځو د تعلیم په اړه ملا صاحب په یوه مرکه کې ویلي: هر چې د ښځو د تعلیم مسئله ده نو موږ د ښځو د تعلیم مخالف نه یو او نه یې هم له تعلیم څخه منع کوو، البته موږ وایو چې ښځې دې د شرعي احکامو او شرایطو په رعایت سره تعلیم وکړي او د ستر، عفت او شرعي آدابو په ساتلو سره دې زدکړې ترسره کړي. (مجلة الامارة الاسلامیة دوهمه ګڼه ۱۴ مخ)

د اسلامي امارت د تمیز رئیس مولوي شهاب الدین دلاور صاحب وایي: ملا صاحب په قضائیه چارو کې هم دې ته خاص توجه درلوده چې د ښځو حقوق تلف نه شي. یو مثال یې دا دی چې ملا صاحب محاکمو ته فرمان صادر کړی و چې د ښځو دعوا هیڅکله تر مرور زمان لاندې نه شي راتلای. یعني کله چې په مسئله باندې ۳٦ کاله تیر شي او مدعي دعوه ونه کړي نو بیا د مرور زمان له امله د مدعي دعوه نه اخیستل کیږي. خو ملا صاحب ویل چې د افغانستان ښځې محکومې او عدالت ته له لاسرسي لرې

پاته شوي دي، نو ځکه که د ښځو په دعوه هر څومره وخت وتلی وي باید د عدالت حق یې خوندي وي او دعوه یې واخیستل شي. دغه استثنائي حکم په دې دلالت کوي چې ملاصاحب د شریعت په چوکاټ کې ښځو ته په ټولو حقوقو قائل و، البته د افغان مؤمن ولس د درنو تورسرو لپاره یې د حقوقو او آزادۍ په نوم هغه بې بندوباري نه منله چې د لیبرال فکر خاوندان وربانديې تاکید کوي.

ګاونډیان او اسلامي نړۍ

افغانستان شپږ ګاونډي هیوادونه لري چې له پاکستان، ایران، ترکمنستان، ازبکستان، تاجکستان او چین څخه عبارت دي. د دې هیوادونو له جملې یوازې چین یې غیر اسلامي هیواد دی په نورو ټولو کې مسلمانان اکثریت دي نو ځکه د اسلامي نړۍ غړي بلل کیږي.

د افغانستان اسلامي امارت د ګاونډیانو له جملې یوازې د پاکستان لخوا په رسمیت پیژندل شوی و، ترکمنستان او چین که څه هم اسلامي امارت یې په رسمیت نه و پیژندلی خو له افغانستان سره یې تجارتي او تر یوه حده سیاسي روابط پالل. اما نور ګاونډیان لکه ایران، ازبکستان او تاجکستان چې د برهان الدین رباني ګرځنده حکومت یې په رسمیت پیژاند د اسلامي امارت د مخالفت په صف کې ولاړ وو. تاجکستان په دې سربیره چې په کولاب کې یې د شورای نظار مشرانو ته مراکز او پټنځایونه تهیه کړي وو د مخالفینو پوځي اکمالات، بهرني سفرونه، د زخمیانو معالجه او نور ډېر فعالیتونه هم د دې هیواد له ځمکې او فضا څخه په استفاده ترسره کیدل.

ازبکستان چې آن له تنظیمي دوران څخه یې دوستم تقویه کاوه د طالبانو په وخت کې یې له دوستم سره مرستې کولې او د تیښتې په وخت یې پناه ورکوله. ایران بیا د حزب وحدت له ټوپکیانو سره په ښکاره مرستو سربیره د اسمعیل خان او حکمتیار په شان د طالبانو مخالفینو ته پناه ورکړې وه او د طالبانو په وړاندې یې تبلیغاتي محاذ هم ګرم ساتلی و.

د طالبانو په اړه د ځینو ګاونډیو هیوادونو دښمنانه دریځ تر ډیره د هغوی له ناسم پوهاوي څخه سرچینه اخیسته. ځینو هیوادونو بیا د نړیوالو زبرځواکونو په تبع له طالبانو سره د دوستۍ په ځای د دښمنۍ لاره نیولې وه. اما خپله طالبانو په مشخص ډول د اسلامي امارت زعیم ملا محمد عمر مجاهد د ګاونډیانو په اړه کوم بد نیت نه درلود. ملا صاحب په یوه مرکه کې چې خلافت مجلې خپره کړې ویلي (له اسلامي نړۍ سره د اسلامي اخوت او ورورلۍ په بناء مناسبات غواړو او له ګاونډیو هیوادونو سره د نیکې همجوارۍ او د یوه بل په چارو کې د نه مداخلت غوښتونکي یو)

پاکستان

پاکستان چې له افغانستان سره د نورو ګاونډیانو په نسبت ډېر مشترکات لري، د شوروي ضد جهاد په مهال د افغانانو د هجرت کور و او په میلیونونو افغانانو په کې سکونت غوره کړی و. څرنګه چې د طالبانو تحریک له جنوبي ولایاتو راپورته شو او وروسته چې کله طالبانو د افغانستان په زیاتره سیمه واک ټینګ کړ، تر ټولو مخکې اسلامي امارت د پاکستان لخوا په رسمیت وپېژندل شو. دې واقعیتونو ځینو خلکو ته د دې تبلیغ لپاره دلیل په لاس ورکړ چې ګوندې طالبان د پاکستان خلګ دي او ملا محمد عمر مجاهد د پاکستان تر اثر لاندې کار کوي.

اما واقعیت دا و چې ملا محمد عمر مجاهد له پاکستان سره هیڅ سیاسي او فکري تړاو نه درلود هغه په ټول ژوند په پاکستان کې نه و اوسیدلی او یوازې یې د شوروي ضد جهاد په مهال د علاج او یا هم د حرکت اسلامي په تنظیم کې دخپلې جبهې د رسمیت لپاره د یوه عادي مجاهد په صفت د پاکستان کویټې ته سفر کړی و.

ملا محمد عمر مجاهد پاکستان ته د یوه مسلمان ګاونډي په نظر کتل او د پاکستان له ولس سره یې د اسلامي اخوت او ښه ګاونډیتوب د اصولو له مخې په حسن تعامل ټینګار درلود. ملاصاحب لکه څنګه چې د درستې نړۍ په وړاندې د دیني موافقو، جهادي عزم او ملي ارزښتونو په اړونده مسائلو کې غیرمنفعل او ثابت دریځ درلود د پاکستان په وړاندې یې هم کټ مټ همداسې تګلاره وه. امریکایان چې د اسامه بن لادن او ځینو نورو موضوعاتو په اړه یې فشارونو د ملاصاحب دریځ بدل نکړ په

وروستيو کې يې هڅه کوله د پاکستان له لارې طالبان د خپل موقف بدلولو ته وهڅوي. خو ملا صاحب په دې اړه په يوه مرکه کې وويل (پاکستان نه مونږ ته د اسامه د سپارلو خبره کړې او نه يې هم بايد وکړي. ځکه دا موضوع د افغانستان د اسلامي امارت او امريکا موضوع ده.)(خلافت مجله پرلپسې اوولسمه گڼه، پنځم مخ)

مرحوم سيد محمد حقاني صاحب چې يو وخت د اسلامي امارت د بهرنيو چارومرستيال وزير او بيا په اسلام اباد کې سفير و، کيسه کوله چې يو وخت مې په کندهارکې له ملاصاحب سره په مجلس کې يادونه وکړه چې: اصولا د يوه بهرني ملک سفير په کوربه هيواد کې بايد يوازې د بهرنيو چارو له وزارت سره اړيکي وپالي، مگر مونږ داسې شواهد پيدا کړي چې د پاکستان سفير عزيز احمد خان هڅه کوي چې د بهرنيو چارو د وزارت له خبرتيا پرته يو شمير امارتي ادارو او اشخاصو سره مستقيمي اړيکي جوړې کړي.

مرحوم حقاني صاحب وايي: چې د دې خبرې په اوريدو ملاصاحب په غوسه شو او يوه شيبه غلی و، خووروسته يې په لنډو او صريحو ټکو راته وويل: دا ځل چې کابل ته لاړې اول کار دا وکړه چې دغه سفير راوغواړه، سم يې سر ورخلاص کړه، چې مونږ دا دومره دربدری د استقلال لپاره په سر وړي دي، د پاليسی سره سم حد ورته وټاکه او ورته ووايه چې که په دې لاره تلای او چليدلی شې و چليږه او کنه څه په مخه دې ښه.

ملا صاحب د خپلو شرعي مواقفو په څير د افغانستان د ځمکني تماميت د مسائلو په اړه هم ډېر حساس و، له پاکستان سره د ډيورنډ کرښې په اوږدو کې طالبانو څو ځله د پاکستان له عسکرو سره شخړې وکړې، په برامچه، پکتيکا، د خوست غلام خان او بټی سيمه دغه راز د ننگرهار د تورخم او گوشتې په سيمو کې يې پاکستاني عسکر په شا وتمبول او په خوست کې يې پاخه جوړ شوي تاسيسات چې د کرښې نه د افغانستان غاړې ته جوړ شوي و ورونړول.

خو له دې سره سره ملا صاحب له پاکستان سره د يوه مسلمان ورور ملت په توگه په اخوت او دوستانه اړيکو ټينگار درلود. د پاکستان ديني مدارس، د هغوی مشائخ او طالبان چې اکثرو يي د افغانستان له اسلامي امارت سره منهجي او فکري يووالی درلود

ملا صاحب ورته په خورا درنه سترګه کتل. د کشمیر د مسئلې په اړه ملاصاحب په یوه مرکه کې ویلي (مونږ مخکې هم ویلي دي چې په کشمیر کې دې په مسلمانانو باندې ظلمونو بند کړل شي او دا مسئله دې د کشمیر د مسلمانانو له غوښتنو سره سم او یا هم د ملګرو ملتونو د پریکړو په اساس حل شي. ځکه دغه کار د هند او پاکستان دواړو په ګټه دی، کشمیري مسلمانان د ازادۍ حق لري او دا حق باید ورکړل شي)

د ۱۹۹۹ م کال د اکتوبر په دولسمه (۱۳۷۸/۷/۲۰ هـ ش) د پاکستاني پوځ مشر جنرال

پرویز مشرف په نواز شریف کودتاه وکړه او قدرت یې په لاس کې واخیست. پرویز مشرف چې د پوځ مشر و له کودتا یوه ورځ وروسته یې بیړنی فرمان صادر کړ او ځان یې صدر اعظم اعلان کړ، چې په دې ډول یې له پوځي مشرۍ علاوه د هیواد اجرایوي اختیارات هم په لاس کې واخیستل. ملا محمد عمر مجاهد چې په اسلامي هیوادونو کې د اسلامي اقتدار راګرځېدل او د شریعت نفاذ یې ستر ارمان و او په دې برخه کې یې د اسلامي نړۍ د ستر اقتصادي ځواک او یوازیني اتوم لرونکي هیواد په حیث پاکستان یو مهم اسلامي هیواد ګاڼه د مشرف له کودتا څه موده وروسته یې نوموړي ته د واکمنۍ د مبارکۍ په عوض توصیه لیک واستاوه.

ملا محمد عمر مجاهد د پاکستان مشر پرویز مشرف ته ولیکل چې پاکستان یو اسلامي هیواد دی، د اسلام په نوم جوړ شوی دی، خلک یې متدین دي، اسلامي روحیه لري او اسلامي شریعت غواړي. دا چې اوس تاسو د پوځ او ملکي حکومت ټول اختیارات په لاس کې لرئ او په وړاندې مو کوم خنډ نشته، نو له دې فرصت نه په استفاده په پاکستان کې اسلامي نظام اعلان او اسلامي قانون تطبیق کړئ. دا به ستاسو خورا ستره کارنامه چې اسلامي تاریخ به وربانذې ویاړي.

ایران

د ایران حکومت چې د تنظیمي هرج و مرج په دوران کې یې د افغانستان په کورنیو جګړو کې فعال حضور درلود او د حزب وحدت د ملیشو سره یې مرستې کولې له پیله

يې طالبانو ته د شک په سترګه کتل او د هغوی په اړه يې د پيش قضاوتونو له مخې چلند کاوه. له حزب وحدت سره د طالبانو ټکر ايران په بشپړه توګه د اسلامي امارت په مخالف جهت کې ودراوه نو ځکه يې په نيمروز، فراه، هرات، کابل، باميان او د افغانستان په نورو بيلابيلو سيمو کې د اسلامي امارت له مخالفينو سره ښکاره مرستې پيل کړې.

که څه هم د ايران حکومت د اسلامي امارت د واکمنۍ په ټوله موده کې د طالبانو په اړه تر ټولو بد تبليغات کول خو د اسلامي امارت زعيم ملا محمد عمر مجاهد له دې سره سره چې د ايران له چلند څخه راضي نه و مګر بيا يې هم په خپلو بيانيو کې د ګاونډي هيواد ايران حکومت د دښمن په نوم نه ياداوه.

په مزار شريف کې چې د ايران د قونسلګرۍ کارکوونکي د نامعلومو کسانو لخوا ووژل شول، که څه هم ايران يې طالبانو ته د پړې ګوته نيوله خو طالبانو دغه تور رد کړ.

د ايران حکومت د مزار شريف د واقعې په غبرګون کې له افغانستان سره په پوله پرتو سيمو کې درنې پوځې مانورې پيل کړې چې تر دوه سوه زره پورې پوځيانو په کې برخه درلوده او په يوه ډول يې په افغانستان د بريد ګواښ رامنځته کړ. ملا محمد عمر مجاهد د احتياط په خاطر يو شمير ځواکونه له ايران سره پولې ته وليږل او په کابل کې يې د ټول افغانستان د علماء کرامو غونډه راوبلله، دغه غونډه چې شاوخوا يونيم زر تنه مخکښو علماء کرامو په کې ګډون درلود د ۱۳۷۷ لمريز کال د ميزان په دوهمه يې د يوه پريکړه ليک په صدور سره وويل چې: د افغانستان اسلامي امارت او د ايران حکومت دې دواړه د يو بل په وړاندې له زغم څخه کار واخلي. ځکه چې د دواړو اسلامي هيوادونو تر منځ جګړه د ټولې اسلامي نړۍ پر زيان او د کفارو په ګټه تماميږي. خو که ايران يا بل هر هيواد په افغانستان بريد وکړي په وړاندې يې پر هر افغان جهاد فرض دی.

د اسلامي امارت د واکمنۍ په وروستيو کې د امارت او ايران تر منځ اړيکې مثبت خوا ته روانې وې، داسې معلوميدله لکه ايران چې طالبان پيژندلي وي چې په کامله توګه خپلواک خوځښت دی چې د افغانستان د خلکو نمايندګي کوي.

ترکمنستان او چین

ترکمنستان او چین هیوادونو هم له طالبانو سره د ګاونډیتوب په اصولو سمې اړیکې درلودې او د افغانستان په جګړه کې یې د هیڅ لوري ملاتړ نه کاوه. ترکمنستان هڅه کوله چې د اسلامي امارت او مخالفینو تر منځ جوړجاړی رامنځته شي. په همدې موخه یې یو ځل په عشق اباد کې د مذاکراتو کوربه توب هم وکړ. ترکمنستان د نړیوالو بندیزونو په وخت کې هم له افغانستان سره خپله وفاداري پر ځای وساتله او د تیلو، غازو او نورو ضرورت وړ توکو په برخه کې د افغانستان ضروریات رفع کول.

د اسلامي امت د قضایاوو په اړه دامیرالمؤمنین ملامحمدعمرمجاهد مواقف

رسول الله صلی الله علیه وسلم اسلامي ټولنه یو جسد بللې چې هر مسلمان باید د بل مسلمان درد حس کړي او په ویر یې ځان شریک وبولي.

د همدې نبوي ارشاد سره په مطابقت ملا صاحب هم اسلامي امت ته د یوه جسد او یوه مشترک کور په نظر کتل. هغه سره له دې چې په هیواد دننه له ډیرو ستونزو او بوختیاوو سره لاس او ګریوان و خو بیا یې هم په نړیواله کچه د مسلمانانو دردونه نه هیرول او همیشه یې ورسره خپله غمشریکي او خیرخواهي شریکوله.

که څه هم اسلامي امارت له افغانستان بهر له نورو اسلامي ډلو سره د عملي مرستو کولو کوم فعالیت نه درلود او نه یې هم وضعیت او شرایطو ایجابوله چې همدې موضوع ته ملا صاحب خپله هم هغه وخت اشاره وکړه کله یې چې د چیچنیا د خپلواک دولت د په رسمیت پیژندلو په موضوع له بي بي سي سره مرکه کوله. خو دا چې د نړۍ له مسلمانانو څخه معنوي او اخلاقي ملاتړ او له هغوی سره د خواخوږۍ او همدردۍ اظهار د ایمان له غوښتنو څخه وه د اسلامي امارت مشرتابه خپله اسلامي وظیفه بلله او پرته د سیاسي ملاحظاتو له رعایت یې دغه ایماني دنده سرته رسوله.

د فلسطین قضیه

د فلسطین قضیه د اسلامي امت له سترو قضایاوو ګڼل کیږي. فلسطین چې د مسلمانانو لومړني قبله (مسجد اقصی) په کې واقع دی او له دیارلس پیړۍ زیاته موده د مسلمانانو

تر واک لاندې و د تیرې میلادي پیړۍ په منځنیو کلونو کې د غربي استعمارگرو د پلان له مخې دغه سیمه له مسلمانانو غصب او یهودي دولت پـه کې رامنځتـه شـو. لـه هغه وروسته د فلسطین اصلي مالکان (عرب مسلمانان) د دې وطن لـه اصـلي خـاورې شړل شوي، ختیځ پلو ته د اردن سیند په لویدیځـه غـاړه او غـرب اړخ تـه د غـزې تړانگـې پـه محدوده کې کلابند شوي دي.

فلسطیني مبارزین د خپل غصب شوي وطـن د بیرتـه اخیسـتلو لپـاره پـه جهـادي مبارزه بوخت دي، د نړۍ مسلمان ولسونه له فلسطیني مظلوم ولس سره خواخوږي لري.

ملا محمد عمر مجاهد هم د اسلامي اخوت د احساس له مخې د خپلې واکمنۍ له پیله په کلکه د فلسطیني ملت د جهادي داعیې ملاتړ وکړ او په دې اړه یې بیا بیا فرمانونـه او د خواخوږۍ پیغامونه صـادر کـړل. د بیلگـې پـه توگـه د ۲۰۰۰ میـلادي کـال پـه اکتوبر میاشت کې چې اسرائیلو په فلسطیني ولس میشتو سیمو بریدونه وکـړل، مـلا محمـد عمر مجاهد د یوه پیغام په صدور سره چې پـه عـربي ژبـه خپـور شـوی و اسـلامي امـت پـه خاص ډول عرب هیوادونه د فلسطینیانو مرستې ته راوبلل. د دې پیغام پـه یـوه برخـه کـې راغلي وو (تصدی الشعب الفلسطینی الأعزل للمظالم منذ السنوات و اشتدت هذه المظالم فی الآونة الاخیره فی قتل الفلسطینین المسلمین و تجریحهم والزج بهم فی زنازین السجون. و أعتقد أن اسرائیل سوف لا تتوقف عن هذه المجازر البشعة لأن امریکا تقف وارئها بالدعم و التأیید. فیجب علی البلاد العربیة أن تردع هذا الظلم الاسرائیلي أو لتطلب المدد من العالم الاسلامی لردع هذا العدوان السافر.

ژباړه: د فلسطین بیچاره ولس له ډیرو کلونو راهیسې ظلمونه گالي، پـه دې وروسـتیو کـې دغه مظالم نور هم زیات شوي چې مسلمان فلسـطینیان وژل کیـږي، ټپیـان کیـږي او پـه زندانونو کې کړول کیږي. زه باور لرم چې اسرائیل به د بوږنوونکـو مظـالمو دغـه سلسـله ونه دروي ځکه امریکا یې تر شا ولاړه ده ملاتـړ او تائیـد یـې کـوي. نـو بنـاء پـه عـربي هیوادونو لازمه ده چې د اسرائیلي ظلـم مخـه ونیسي- او یـا دې لـه اسـلامي نـړۍ د دې ښکاره تجاوز د مخنیوي په مقصد مرسته وغواړي.

د چیچنیا خپلواک دولت په رسمیت پیژندل

چیچنیا یا شیشان د روسیې په جنوب لویدیځ کې د شمالي قفقاز له مسلمان میشتو سیمو څخه ده چې د پخواني شوروي اتحاد پرمهال د منځنۍ اسیا د قبضه شویو سیمو په څیر د شوروي یوه برخه بلل کیدله. په ۱۹۹۱ میلادي کال کې د دې ځای مسلمانانو د یوه پخواني جنرال (جوهر دودایف) په مشرۍ پاڅون وکړ او د چیچنیا ایچکریا جمهوریت په نوم یې د خپلواک هیواد لپاره مبارزه پیل کړه. د بوریس یلڅین په مشرۍ د روسیې حکومت د پوځي عملیاتو له بیا بیا ناکامۍ وروسته دا ښه وبلله چې د چیچنیا له مجاهدینو سره اوربند وکړي، د ۱۹۹۶ م کال په اګست کې د بوریس یلڅین او چیچنیایي مشر اسلان مسخدوف تر منځ د اوربند تړون امضاء او په دې ډول د قفقاز په شمال کې له کلونو وروسته یو ځل بیا د مسلمانانو خپلواک هیواد رامنځته شو.

په روسیه کې د ولادیمیر پوتین له واکمن کیدو وروسته په ۱۹۹۹ م کال روسیې د چیچنیا په خپلواک جمهوریت یرغل وکړ او په مقابل کې یې د چیچنیا مجاهدینو یو ځل بیا مسلح جهاد پیل کړ. په همدې مرحله کې چې د شمالي قفقاز په محصوره سیمه کې د شیشاني مؤمنانو واکمني تر سختو بریدونو لاندې وه ملامحمد عمر مجاهد د خپل دیني اخوت له مخې له دغو مستضعفو مسلمانانو سره خپله خواخوږي څرګنده کړه. ملا صاحب د رسمي اعلامیې په خپرولو او وروسته له بي بي سي راډیو سره د مصاحبې له لارې په چیچنیا د روسیې یرغل په سختو ټکو وغانده او مسلمانان یې د چیچنیا د مجاهدینو ملاتړ ته راوبلل.

د ۲۰۰۰ میلادي کال په لومړۍ میاشت کې د چیچنیا د پخواني لومړي وزیر زلیم خان اندربابیف او خارجه وزیر اودګوف په مشرۍ د چیچنیایي مجاهدینو یو مخکښ پلاوی افغانستان ته راغی، له ملا صاحب سره یې ولیدل او وروسته د یوې ګډې اعلامیې او یوه تفاهم لیک په خپرولو سره اسلامي امارت د چیچنیا خپلواک دولت په رسمیت وپیژاند او بالمقابل د چیچنیا د خپلواک دولت له لورې اسلامي امارت په رسمیت وپیژندل شو. د اسلامي امارت لخوا د چیچنیا د مسلمانانو خپلواک دولت په رسمیت پیژندلو که څه هم د هغه دولت د سقوط مخنیوی ونه کړای شو خو په هغه

سخت حالت کې د چیچنیا د محصورو مؤمنانو په وړاندې د ملا صاحب دغسې له خواخوږۍ ډک چلند ثابته کړه چې نوموړي د اسلامي اخوت رشتې ته د ګټې او استفادې له ملاحظو پرته یوازې د دیني وجیبې په حیث ژمنتیا درلوده. له همدې امله خو یې د چیچنیا د خپلواک دولت د رسمیت پیژندلو د ګډه اعلامیې متن داسې پیل شوی و (بسم الله الرحمن الرحیم. انما المؤمنون اخوة. الآیة. د مسلمانو ولسونو تر منځ د اخوت د نه شلیدونکې رشتې او د دې وروروليې د لا ټینګښت په مقصد د افغانستان اسلامي امارت د چیچنیا ایچکریا جمهوریت مسؤلین تر خپل منځ د دیپلوماتیکي اړیکو د نښلولو په برخه کې موافقې ته ورسیدل)

د ترکیې له اسلامپالو سره خواخوږي

ترکیه یو لوی او مشهور اسلامي هیواد دی چې شاوخوا اوه پیړۍ د اسلامي خلافت مرکز پاته شوی دی. د اروپایي استعمار او د شلمې پیړۍ د نړیوالو تحولاتو په لړ کې د ترکیې عثماني خلافت هم ونړېد پر ځای یې سیکولر نظام را منځته او د دې هیواد مسلمان ولس د بې دینه غرب پالو لخوا په سختۍ محکوم او له خپل دیني اصالت څخه ګوښه کړای شو. خو د شلمې پیړۍ په وروستۍ نیمایي کې د ترکیې اسلامپالو یو ځل بیا خپل سیاسي خوځښت پیل کړ. دا خوځښت چې پرلپسې ورته د سیکولر واکمنو او پوځ لخوا خنډونه جوړېدل هغه وخت یې زور واخیست کله چې په ۱۹۷۰ میلادي کال کې د استاد نجم الدین اربکان په نوم یوه ځیرک او مخلص سیاستوال یې د مشرۍ واګې په لاس کې واخیستې او د ترکیې لومړنی اسلامي ګوند یې تأسیس کړ.

اربکان او مسلمان پلویان یې له ټولو ستونزو او ګواښونو سره سره مسلسل د پرمختګ په حال کې و، تر دې چې په ۱۹۹۵ م کال کې د ترکیې په سرتاسري پارلماني ټاکنو کې د اربکان اسلامي ګوند(حزب رفاه) بې سارې بریا تر لاسه کړه، هغه دا چې د ټولو کارول شویو رایو د ۲۱٪ په ګټلو سره تر نورو ټولو ګوندونو مخکې شو. د اربکان ګوند د حکومت جوړولو لپاره له (ښۍ لارې ګوند) سره ایتلاف وکړ چې په نتیجه کې یې د ۱۹۹۶ م کال د جون په ۲۹ نیټه استاد نجم الدین اربکان د ترکیې د لومړي وزیر (صدر اعظم) په حیث وټاکل شو. دا په ۱۹۲۴ م کال کې د عثماني خلافت له سقوط ۷۲ کاله

وروسته لومړی ځل و چې یو اسلام ته متعهد سیاستوال د ترکیې هیواد په دومره مهمه څوکۍ تاکل کیږي او د صدر اعظم په حیث دنده پیلوي. د ترکیې د صدر اعظم په حیث د اربکان تاکل کیدل که څه هم د لنډ وخت لپاره ول، تر دې چې یو کال وروسته سیکولر جنرالانو نوموړی په کودتا تهدید او استعفاء ته مجبور کړ، خو د اسلامپالو دغه بریا د ټول اسلامي امت لپاره یوه مهمه لاسته راوړنه وه. د اسلامپالو دې بریا د اسلامي امت دا هیلې تاندې کړې چې ترکیه یو ځل بیا خپل اسلامي اصالت ته ګرځیدونکې ده او د تپل شوي سیکولرزم زوال را نږدې دی. د افغانستان د اسلامي امارت مؤسس ملا محمد عمر مجاهد چې د هیواد، سیمې او نړۍ په سطحه یې له اسلامي خوځښتونو سره ژوره خواخوږي درلوده، د اربکان په بریا یې نوموړي ته د مبارکۍ رسمي پیغام ولیږه چې متن یې له طلوع افغان ورځپاڼې څخه په استناد په لاندې ډول درته تقدیموو.

عالیقدر محترم جناب نجم الدین اربکان د ترکیې منتخب صدر اعظم !

السلام علیکم ورحمة الله و برکاته

په دې وسیله د تر کیې د اسلامي هیواد د صدر اعظم په توګه ستاسو د انتخاب مبارکي وایم ، د لوی خدای جل جلاله له دربار څخه در ته توفیق غواړم څو د نړۍ مسلمانانو په تیره بیا د ترکیې اوسیدونکو ته د لا زیات خدمت مصدر وګرځئ.

محترمه وروره!

د افغانستان او ترکیې مسلمان خلک په دیني، مذهبي او تاریخي اړیکو لرلو سربیره نور هم سره نږدې دي ځکه په افغانستان کې د کمونیزم د مسلط کیدلو په مصیبت کې د ترکیې مسلمانان هغه خلک وو چې زموږ ډېر مهاجر ورونه یې ومنل او د هغوی په خدمت کې یې سپما و نکړه، زه په داسي حال کې چې د ځان او افغان مجاهد ملت له لوري د همدې همدردۍ مننه کوم ، هیله مند یم څو زموږ او ستاسو د مسلمانو خلکو د

داسي اړيکو په در لودلو سره مو د خدای جل جلاله د دين او مخلوق د خدمت په لاره کې نوري هم هلي ځلي مثبتي نتيجي ور کړي.

و السلام

ملا محمد عمر مجاهد

د افغانستان د طالبانو د اسلامي تحريک مشر

مهاجر مجاهدين او د شيخ اسامه موضوع

افغانستان ته د نورې نړۍ د مهاجرو مجاهدينو راتگ له هغه وخته پيل شو کله چې په ۱۳۵۸ هـ ش کال کې شوروي ښکيلاک په افغانستان بريد وکړ او دغه يرغل د هند بحر ته د شورويانو د ځان ايستلو هڅه وبلل شوه چې د خليج د عربي هيوادونو په گډون يې د نړۍ ډيرى مسلمانان وويرول.

هغه وخت په افغانستان بريد په اسلامي امت بريد بلل کيده، له همدې امله خو نه يوازې د نړۍ مسلمانانو له افغان مجاهدينو او مهاجرينو سره د مالي او تسليحاتي مرستو لړۍ پيل کړه، بلکې په منظم ډول يې خپل ځوانان هم هڅول چې په افغانستان کې د شوروي يرغلگرو په خلاف وجنگيږي.

فلسطيني عالم او مفکر شيخ عبدالله عزام چې وروسته يې د بهرنيو مجاهدينو خصوصا عربانو د مقتدا او مشر په حيث بروز وکړ د شوروي له يرغل نه لږ موده وروسته د سعودي عربستان د جدې له پوهنتون څخه د پاکستان د اسلام اباد نړيوال پوهنتون ته د استاد په عنوان راغی. خو درې مياشتې وروسته يې د پوهنتون استادي پرېښوده او په افغانستان کې يې د شورويانو په خلاف مسلح جهاد پيل کړ.

شيخ عزام وروسته د مکتب الخدمات په نوم مرکز پرانيست چې د عربو مجاهدينو د رايوځای کيدو مرکز و، دغه راز يې له جهادي تنظيمونو سره په مرسته سربيره خپل ځانگړې پوځي تشکيلات هم رامنځته کړل او د پکتيا ولايت د ځاځيو په سرحدي سيمه کې يې د (مأسدة الانصار) په نوم معسکر پرانيست. شيخ عزام وتلی ديني عالم او

خطیب و چې په خپلو جذابو بیانونو سره یې په لنډ وخت کې په عربي نړۍ کې اورژبی جهادي هنګامه خپره کړه او د زرګونو په شمیر عرب ځوانان یې په جهادي فکر وروزل.

د شیخ عزام د فکر خلاصه دا وه چې اسلامي نړۍ د کفارو تر سیاسي، اقتصادي او فکري استعمار لاندې ده او په وړاندې یې باید نړیوال جهاد وشي. د همدې فکر په اساس شیخ عزام نه یوازې د افغانستان جهاد لازم باله، بلکې د نړۍ په نورو برخو کې یې هم د جهادي خوځښتونو د اغاز لپاره کار کاوه. خو شیخ عزام د پټو انفرادي بریدونو یا په اصطلاح انډرګراونډ مبارزې په نسبت علني او مفتوح جهادي فعالیت غوره او مؤثر باله، داسې جهادي جبهات چې د عام مسلمان ولس ملاتړ ورسره وي. له همدې امله خو نوموړي د نړۍ په بیلابیلو برخو کې خپلو پلویانو ته د انفرادي بریدونو اجازه نه ورکوله او پر ځای یې د فلسطیني حماس تنظیم او افغان جهاد ملاتړ کاوه.

د شیخ عزام تر مشرۍ لاندې زرګونو عرب مجاهدینو په شوروي ضد جهاد کې برخه واخیسته، ګڼ شمیر یې شهیدان هم شول چې تورخم ته نږدې یې مشهوره هدیره ده. عبدالله عزام په ۱۳۶۸ لمریز کال کې په پیښور کې یوې مرموزې چاودنې له غبرګو زامنو سره شهید کړ، خو پلویان او شاګردان یې د جهاد د بریا تر وخته په افغانستان او پاکستان کې موجود و.

د جهاد په وروستیو کلونو کې په پاکستان کې په عرب مجاهدینو فشارونه زیات شول، زیاتره یې بیرته خپلو هیوادونو ته لاړل او ځینې یې د نړۍ په نورو برخو لکه چیچنیا، صومال، بوسنیا او الجزایر کې له جهادي جبهاتو سره یوځای شول. شیخ اسامه بن لادن چې د سعودي اوسیدونکی او د شیخ عزام له بانفوذه شاګردانو څخه و، د جهاد په وروستیو کلونو کې سعودي عربستان ته لاړ. د خلیج د جګړې په مهال کله چې سعودي حکومت له امریکا مرسته وغوښته او امریکایي پوځیانو ته یې په خپله خاوره ځای ورکړ، اسامه او ملګرو یې د حرمینو په خاورو د صلیبي پوځیانو له شتون سره مخالفت وښود. همدا مخالفت د دې سبب شو چې اسامه نه یوازې د سعودي بلکې د

امریکایانو لخوا هم د دښمن په حیث معرفي شي، نو ځکه ورته د سعودي ځمکه سره شوه او سوډان ته په تللو مجبور شو.

په سوډان کې اسامه بن لادن په ودانیزو چارو بوخت و، خو امریکایانو هلته هم ارام پرې نه ښود او د سوډان له حکومته یې د نوموړي د ورسپارلو غوښتنه وکړه. د ستیوکول په نوم امریکایي لیکوال په خپل کتاب (جنگ اشباح) کې لیکلي چې هغه مهال امریکایان په داسې حال کې د اسامه په نیولو پسې وو چې د هغه د نیولو لپاره یې هیڅ قانوني مجوز په لاس کې نه درلود، ځکه اسامه د امریکا په خلاف کوم عمل نه و ترسره کړی او نه هم وربانديې کوم داسې تور موجود و چې د هغه محاکمه کولو ته لاره هواره کړي.

د ۱۳۷۵ لمریز کال په پسرلي کې هغه مهال چې د افغانستان جنوبي ولایات د ملا محمد عمر مجاهد تر مشرۍ لاندې د طالبانو په لاس کې و. پلازمینه کابل د برهان الدین رباني تر واک لاندې وه او د افغانستان په ختیځو سیمو کې د مشرقي شورا واکمني وه، د مشرقي د شورا ځینې قومندانان لکه استاد سازنور، انجنیر محمود، فضل حق مجاهد او ډاکټر امین د سوډان په انقلابي جشن کې د شرکت لپاره د هغه هیواد پلازمینې خرطوم ته لاړل. دا هغه وخت دی چې د سوډان په واکمن عمر البشیر د امریکا او سعودي فشارونه اوج ته رسیدلي تر څو اسامه بن لادن وروسپاري. عمر البشیر امریکایانو ته ویلي چې که د اسامه بن لادن په خلاف کوم اسناد لرئ له موږ سره یې شریک کړئ. خو امریکایانو بې له قید او شرطه د اسامه سپارل غوښتل. د مشرقي شورا قومندانان د پخواني شناخت په اساس له اسامه بن لادن سره ګوري او دې توافق ته رسیږي چې اسامه بن لادن باید له خپلې کورنۍ او ملګرو سره افغانستان ته راشي.

په همدې ترتیب اسامه بن لادن له خپلو پنځلس تنه مهمو ملګرو او کورنۍ سره د مشرقي شورا په وساطت او په کابل کې د برهان الدین رباني د حکومت په تائید او مرسته افغانستان ته راغی او جلال اباد ښار ته نږدې د جهادي رهبر مولوي محمد یونس خالص صاحب په کوربه توب د نجم الجهاد په ښارګوټي کې میشت شو.

د همدې کال په سنبله میاشت کې طالبانو د ختیځو ولایاتو او کابل د نیولو عملیات پیل کړ، د جلال اباد له نیولو سره هغوی د اسامه بن لادن او د هغه د ملګرو له شتون څخه خبر شول او ملا صاحب د کابل له فتحې وروسته له عرب مجاهدینو سره د لیدنې او د هغوی د حال معلومولو لپاره درې کسیز هیئت وټاکه.

د غزني ولایت اوسیدونکی مولوي عبدالصمد چې د دې هیئت غړی و وايي موږ لومړی ځل ننګرهار ښار ته نږدې د مولوي خالص په فامیلیو کې له شیخ اسامه سره ولیدل. له ده مو ځو پوښتنې وکړې او ده په ځواب کې راته وویل چې: زه د شوروي خلاف جهاد له لومړیو کلونو دلته راغلی یم. په افغانستان کې مې جهاد کړی حتی په زرګونو ملګري مې دلته شهیدان شوي او په دې وطن کې دفن دي. کله چې جهاد کامیاب شو زه خپل وطن سعودي ته لاړم. هلته مې خپل تجارتي کارونه هم کول او ورسره مې د دنیا په مختلفو برخو کې له مجاهدینو سره همکاري کوله. ماته د سعودي د حکومت خلک راغلل چې که دلته اوسې یوازې به شخصي- کار کوې په جهادي چارو او سیاست به کار نه لرې. زه پوه شوم چې اصلا امریکایانو زموږ دیني فعالیت نه خوښاوه، وروسته ما په سعودي کې خپل ځان خوندي نه باله نو سوډان ته لاړم.

خو په سوډان کې هم امریکایانو په ارام پرې نه ښودم او زه مجبور شوم چې افغانستان ته راشم. افغانستان زما د جهاد کور و، زه غواړم چې دا مې د هجرت کور هم شي او که ما څوک له دې خاورې په زور ونه باسي نو زه غواړم چې تر مرګه همدلته واوسم او مرګ مې هم په همدې خاوره کې شي.

مولوي عبدالصمد وايي چې موږ د شیخ اسامه خبرې او له هغه سره د ملاقات جریان ولیکه او د راپور په شکل مو ملا صاحب ته راوړ. د ملاصاحب په دوی د مهاجرو او بې پناه ګاه مسلمانانو په حیث زړه وسوځید او د دې لپاره چې ښه پالنه یې شوې وي امر یې وکړ چې شیخ اسامه دې له خپلې کورنۍ سره له ننګرهاره کندهار ته رانقل کړای شي.

اسامه بن لادن وروسته خپل کور له ننګرهار څخه کندهار ته نقل کړ او د کندهار هوايي ډګر ته نږدې د هوايي ډګر د کارکوونکو لپاره په جوړو شويو پخوانيو کورونو کې يې واړول.

اسامه بن لادن د ۱۹۹۸ م کال په فبرورۍ میاشت کې په خوست کې د ژوره په نامه پخوانۍ جهادي سيمه کې له ځينو بهرنيو خبرياﻻنو سره مرکې وکړې او د مرکو په ترڅ کې يې د امريکا لخوا د جزيرة العرب اشغال وغانده او په مسلمانانو يې غږ وکړ چې د حرمينو له ځمکې د امريکايي پوځيانو د شړلو لپاره سره متحد شي.

د اسامه بن لادن دې خبرو امريکا يو ځل بيا وپاروله او له طالبانو يې غوښتنه وکړه چې اسامه بن لادن وروسپاري. د همدې کال د اګست په اوومه د کينيا او تانزانيا په پلازمينو نايروبي او دارالسلام کې د امريکا له سفارتونو سره چاودنې وشوې او د ګڼو نورو خلکو په شمول يې ۱۲ امريکايان ووژل شول چې پړه يې امريکا پر اسامه بن لادن واچوله. له دې برید دوه اونۍ وروسته د اګست په شلمه نيټه (۲۹ / ۵ / ۱۳۷۷هـ ش)د امريکا ولسمشر بل کلنټن په افغانستان کې د اسامه بن لادن په مراکزو د بريد امر وکړ او په همدې شپه امريکايانو د هند له بحر څخه په افغانستان ۷۵ کروز توغندي وويشتل چې د خوست په ژوره کې د پخواني جهاد د وخت په سمڅو کې اوسيدونکي ځينې کسان يې زخميان او شهيدان کړل.

د افغانستان په حريم د امريکايانو دغې حملې د طالبانو او امريکا تر منځ بالقوه دښمني بالفعل حالت ته راوايسته، په افغانستان برید په درست هیواد کې د امريکا په خلاف ولسي قهر راوپاراوه، مظاهرې وشوې او د امريکا دغه اقدام سخت وغندل شو. په دې سربيره امريکايي حکومت او رسنيو هم د اسلامي امارت خلاف سخت تبليغات او دښمنانه چلند پيل کړ او بل کلنټن فرمان صادر کړ چې په امريکا کې د افغانستان د حکومت ټولې شتمنۍ دې کنګل کړل شي. له همدې ځايه د شيخ اسامه موضوع د طالبانو او امريکا تر منځ په يوه داسې لانجه بدله شوه چې وروسته په مخامخ جنګ منتهي شوه.

د اسامه بن لادن په اړه د ملاصاحب موقف

ملا صاحب اسامه بن لادن ته د یوه داسې بې کوره او مهاجر مسلمان په نظر کتل چې له افغانستان پرته یې بل هیڅ د پناه ځای نه درلود او له افغانستانه ایستل یې امریکا ته د ورسپارلو معادل و. له همدې امله خو ملا صاحب د شیخ اسامه بن لادن له شړلو سره موافق نه وه. بالمقابل هغه د موضوع د حل لپاره داسې طرحه درلوده چې اسامه بن لادن دې د یوه مهاجر یا پناه اخیستونکي په حیث په افغانستان کې واوسیږي خو په دې شرط چې د اسلامي امارت لخوا وضع شوي قیودات به رعایت کوي.

طالبانو رسما له شیخ اسامه غوښتي و چې د سعودي عربستان او نورو هیوادونو په خلاف دې دښمنانه څرګندونې او ګواښونه نه کوي. خو شیخ اسامه چې په افغانستان کې د اوسیدو په لومړیو دوو کلونو کې له بهرنیو مطبوعاتو سره مرکې کړې وې او د غرب او سعودي خلاف یې کومې خبرې کړې وې، هغه څرګندونې امریکایانو د دې لپاره کافي بللې چې د اسلامي امارت په خلاف د یوې بهانې په حیث ترې استفاده وکړي او د موضوع په پړسولو سره په طالبانو فشار وارد کړي.

دا چې امریکایانو پرلپسې له طالبانو څخه د شیخ اسامه د ورسپارلو او محاکمې غوښتنه کوله، ملا صاحب اعلان وکړ چې شیخ اسامه له قانون څخه پورته څوک نه دی، که نوموړي واقعا داسې کار کړی وي چې د اسلامي قانون له نظره نوموړی مجرم پیژندل کیدای شي، باید د خپل عمل جزاء ووینې. په همدې مقصد ملاصاحب سترې محکمې ته حکم وکړ چې د شیخ اسامه د موضوع د څیړنې لپاره ځانګړې محاکمه اعلان کړي. د ۱۹۹۸ کال د نومبر په ۹ د اسلامي امارت د سترې محکمې لخوا د شیخ اسامه په اړه د اختصاصي محکمې د جوړولو خبر ورکړل شو او اعلان وشو چې که هر څوک په شیخ اسامه باندې هر ډول دعوه لري تر راتلونکو شلو ورځو دې خپله دعوا په دې محکمه کې ثبت کړي او شواهد دې وړاندې کړي.

خو امریکایان چې له لویه سره یې دا موضوع فقط د یوې بهانې په حیث کاروله، دې اقدام ته یې کوم رسمي التفات ونکړ، نه یې په دې محکمه کې خپله دعوا ثبت کړه او نه یې هم دا اقدام د مسئلې د حل په خوا د یوه اساسي ګام په حیث استقبال کړ. د

محاکمې د فرصت په وروستیو ورځو کې په اسلام اباد کې د امریکا سفارت د اسلامي امارت چارواکو ته یوه ویډیو کیسټ د اسامه بن لادن خلاف شواهدو په حیث وسپاره. خو په هغه کیسټ کې د شیخ اسامه د پر ګڼلو لپاره هیڅ شواهد نه و، په کیسټ کې یوازې د سي این این ټیلویزیون هغه پخوانی راپور و چې په سوډان کې د شیخ اسامه د اوسیدو په مهال دې ټیلویزیون د نوموړي په اړه جوړ کړی و او یوازې یې هلته د شیخ اسامه د اوسیدو سیمه او د ده د ملګرو کورونو ښودل. د دې بې معنی ثبوت سپارل، خپله په دې ګواه و چې امریکایانو د شیخ اسامه خلاف کوم کره شواهد نه درلودل.

دا چې د شیخ اسامه د فعالیت او څرګندونو د محدودیت په اړه د طالبانو قاطع اقداماتو د امریکا په پالیسی کې بدلون رانه ووست او له طالبانو سره د دښمنی پاللو لپاره یې نورې خبرې لکه بشري حقوق، د ښځو تعلیم، پراخ بنسټه حکومت وغیره مطرح کړې، نو طالبان هم دې نتیجې ته ورسیدل چې امریکا له لویه سره له اسلامي نظام سره دښمني لري او د شیخ اسامه موضوع یې د یوې بهانې په حیث رامخکې کړې ده.

د طالبانو دغه برداشت څکه پر ځای و چې د ۱۹۹۹ میلادي کال په فبرورۍ کې چې کله رسنیو او طالبانو د شیخ اسامه د غیب کیدو او له افغانستانه د وتلو راپورونه نشر کړل د امریکا د بهرنیو چارو د وزرات ویاند جیمز رابن وویل: چې له افغانستانه د اسامه بن لادن په وتلو هم له طالبانو سره لانجه نه ختمیږي څکه د طالبانو نورې ډیرې داسې کړنې شته چې امریکا ته د منلو وړ نه دي.

امریکایانو او نورو هیوادونو د شیخ اسامه له موضوع څخه پرلپسې تبلیغاتي استفاده کوله، تر دې چې وروسته خبره سیاسي فشارونو او اقتصادي بندیزونو ته ورسیده. په داسې حال کې چې طالبان په کور دننه له یو عالم ستونزو سره مخ و او د نوې واکمنۍ د بنیادونو ټینګول او د هیواد استقرار ورته اولویت درلود، تر خپلې وسې یې هڅه کوله چې د شریعت په رڼا کې له امریکایانو سره د شیخ اسامه موضوع حل کاندي.

په وروستیو کې طالبانو د دې لانجې د ختمولو په مقصد او د دې لپاره چې د افغانستان ملت د امریکایي استعمار له اضافي اذیت څخه په امن شي، د موضوع د حل لپاره یې دوه نورې طرحې هم وړاندې کړې. یوه دا چې د افغانستان، سعودي عربستان او یوه بل

اسلامي هيواد علماء کرام دې سره کښيني او د دې موضوع د حل په اړه دې شرعي پريکړه وکړي. او که دا هم امريکايان نه مني او په اسلامي امارت يې باور نه وي، نو د اسلامي کانفرانس لخوا دې په افغانستان کې د شيخ اسامه د فعاليت څارلو وظيفه په غاړه واخيستل شي. اسلامي امارت به په دې برخه کې له اسلامي کانفرانس سره لازمه همکاري وکړي. تر څو د امريکايانو بهانې ختمې او موضوع حل شي.

خو امريکايانو د موضوع د حل لپاره دغه يوه طرحه هم ونه منله، هغوی غوښتل چې طالبان دې اسامه بن لادن ونيسي او بيا دې لاسترلی دوی ته وسپاري. چې دې کار نه ديني جواز درلود، چې په همدې اساس به ملا صاحب دا خبره بيا بيا به کوله چې د اسامه بن لادن له نه سپارلو سره د اسلام علو تړلی ده (الاسلام يعلو و لا يعلی عليه) او نه هم د اسامه سپارل د افغان ولس له تاريخي رواياتو او کلتور سره برابر کار و. د امريکا لخوا د يادو طرحو پرلپسې ترديد ملاصاحب دې نتيجې ته ورساوه چې امريکايان اصلا له اسلامي نظام سره ستونزه لري او په هيڅ صورت نه غواړي چې موضوع د تفاهم له لارې حل کړي.

له امريکايي طاغوت سره مخامختيا

طالبان په داسې وخت کې واک ته ورسيدل چې د امريکا متحده ايالاتونو ځان د نړۍ يکه تاز زبرځواک باله. د شلمې پيړۍ په وروستيو کې د افغان مجاهدينو (چې له جملې يې يو هم ملا محمد عمر مجاهد و) د ميړانې او قربانۍ په برکت شوروي اتحاد ونړېد. د شوروي زوال په حقيقت کې د يوې تاريخي مرحلې پای ته رسيدل و چې په نړيوال نظم کې يې اساسي تغيرات راوستل. د شوروي په نړيدلو سره جګړه پای ته ورسيده، په دوه قطبونو ويشل شوې نړۍ يوقطبي شوه، غرب او په خاص ډول امريکا په يو اړخيز ډول د زبرځواکۍ موقف خپل کړ، تر دې چې د فرانسيس فوکاياما په شان ځينو فيلسوفانو د غرب دغه عروج د ليبرال دموکراسۍ تلپاتې بريا او د تاريخ پای ونوماوه.

په هماغو کلونو کې چې امریکا په درسته نړۍ د خپل (نوي نړیوال نظام) د پلي کولو خوبونه لیدل په افغانستان کې ملا محمد عمر مجاهد د اسلامي سیاسي حاکمیت د احیاء بیرغ پورته کړ او وروسته له ډېر وخته یې د اسلامي امارت بنسټ کېښود.

د طالبانو د تحریک له پیل نه بیا له امریکا سره د مخامخ جگړې د پیښېدو تر وخته د طالبانو او غرب په خاص ډول امریکاتر منځ تعامل له ټولو هغو پړاوونو تیر شو چې معمولا دغسې حرکتونه ورسره مخامخ کیږي.

د بشریت تاریخ راښیي چې په هره زمانه کې د طاغوت په وړاندې د حق آواز چې کله لومړی را پورته کیږي، طاغوتي قوتونه هڅه کوي ځان ورباندې ناگاره واچوي، تر څو یې سپک او بې اغیزې معرفي کړي. کله چې د حق غږ د طاغوتیانو د توقع خلاف قوت پیدا کوي. بیا نو طاغوت لومړی خپلې سړې حربې کاروي. د حق د اهل کولو، تیر ایستلو، په خپله گټه د کارولو او کنترول هڅه کوي. کله چې دا هڅه هم نتیجه ورنکړي نو بیا د امتیازاتو او مادي معاملو په توسط هڅه کوي چې د حقانیت رڼا یې ورپیکه او اعتبار یې له منځه یوسي. خو که دغه ټولې حربې کار ورنکړي بیا نو طاغوت د فشار او دښمنۍ وسیلې په کار اچوي. مقاطعه، بندیز، په غیر مستقیم ډول دښمني لکه د مخامخ دښمنانو تقویه کول او داسې نور ډول ډول حربې. او که دا فشارونه هم کار ورنکړي نوبالاخره طاغوت د حق په وړاندې مخامخ د مقابلې ډگر ته راووځي او خبره تر جگړې رسیږي. البته د طاغوتي قوتونو د دې حربو که څه هم انواع او اشکال مختلف وي مگر هدف یې یو وي. د برحق پاڅون خاموش کول او یا هم له خپل اصلي مسیر او مبادئو څخه یې منحرف کول.

د ملا محمد عمر مجاهد د اسلامي خوځښت په وړاندې د امریکا چلند هم له همدې مرحلو راتیر شو تر دې چې د مخامخ جگړې تر حده ورسېد. هغه مهال چې طالبان له کندهار راپورته شول او د افغانستان جنوب یې له فساد او فتنو څخه تصفیه کړ، بیا د پلازمینې کابل د فتحې تر وخته د شاوخوا دوو کلونو په جریان کې امریکا د طالبانو په شتون ځان ناگاره اچولی و او په رسمي ډول یې له طالبانو سره کومې اړیکې یا دیپلوماتیک تعامل نه درلود.

کله چې د طالبانو تحریک کابل فتحه کړ، امریکایان وپوهیدل چې دغه خوځښت نور د دې وړ نه دی چې له شتون څخه یې انکار وشي. دا مهال که څه هم د ملل متحد د امنیت شورا په شمول د نړۍ یو شمیر هیوادونه د ډاکټر نجیب د اعدام له امله طالبانو ته قهروړي وو خو امریکایانو د طالبانو په وړاندې نرمه رویه را واخیسته. د پلازمینې کابل له فتحې وروسته د امریکا حکومت په سیمه کې خپلو سیاسي استازو ته امر وکړ چې له طالبانو سره اړیکي جوړې کړي. د ۱۹۹۶ میلادي کال د مارچ په ۸ مه (۱۸ / ۱۲ / ۱۳۷۴ هـ ش) په اسلام اباد کې د امریکا سفیر ټام سیمنز د اسلامي امارت د بهرنیو چارو له وزیر ملا محمد غوث سره وکتل. په همدې میاشت کې د امریکا د بهرنیو چارو مرستیالې وزیرې میرمن رافایل په نیویارک کې د امنیت شورى په یوه غونډه کې په نړیوالو غږ وکړ چې له طالبانو سره اړیکي جوړې کړي. نوموړې وویل (طالبان د افغانستان دوه ثلثه خاوره تر واک لاندې لري، د هغوی د موفقیت راز دا دی چې عام افغانان یې ملاتړ کوي ځکه د افغانستان ولس د بې نظمۍ او ګډوډۍ په ځای نظم ته ترجیح ورکوي. طالبانو ثابته کړې چې د پایښت توان لري، د هغوی تجریدول د هیچا په ګټه هم نه دي.)

خو د طالبانو د اسلامي تحریک په وړاندې د امریکا دا وړ چلند په اصل کې د هغوی سره حربه وه، هغوی غوښتل چې طالبان په سیمیزه کچه د امریکا د ګټو په مسیر برابر کړي. د ۱۹۹۶ میلادي کال د اکتوبر په اوومه د امریکا د جمهوري پال ګوند یوه پیژندل شوي غړي زلمي خلیلزاد په واشنګټن پوسټ ورځپانه کې په یوه مقاله کې ولیکل (د طالبانو اسلامي حکومت د سعودي اسلامي نظام ته ورته دی چې د امریکا د دښمن (ایران) ضد دی) مطلب دا چې امریکا د طالبانو اسلامي تحریک ته د یوه داسې اسلامي خوځښت په نظر کتل چې د ځینو نورو تش په نامه اسلامي هیوادونو په څیر د امریکا د سیمیزو ستراتیژیو د تطبیق په لاره کې د همکار یا پارټنر رول اداء کولای شي.

خو له دې نرمو خبرو سره سره امریکایانو له پیله د طالبانو په اسلامي اصلاحاتو اعتراضونه لرل. او بیا بیا یې یادونه کوله چې طالبان باید د بشر د حقوقو ساتنه وکړي. ښځو ته ازادي ورکړي او د شرعي قوانینو له پلي کولو لاس واخلي.

د امریکا یونیکال شرکت په همدې مرحله کې هوډ څرګند کړ چې غواړي له ترکمنستان څخه د اسیا جنوب ته د ګازو نل لیکه تیره کړي او په دې برخه کې له اسلامي امارت سره له بیا بیا خبرو وروسته یې په کندهار کې دفتر هم پرانیست. دا نل لیکه د جګړه ځپلي افغانستان لپاره یوه مهمه اقتصادي پروژه ثابتیدای شوای چې ورسره به د هیواد بیا رغونې او ولس د اقتصادي ترقی لپاره ډېر امکانات په لاس راتلل. خو امریکایانو هڅه کوله دغه اقتصادي پروژه هم د طالبانو د ایل کولو لپاره د یوې وسیلې په حیث وکاروي. لومړی یې په اړونده برخه کې په لوړه سطحه مذاکرات وکړل، سفرونه وشول او وروسته چې خبره د عملي اجراء مرحلې ته ورسیده. موضوع ته یې سیاسي رنګ ورکړ او د پروژې تطبیق د امریکا د سیاسي ملاحظاتو تر رفع کیدو وتړل شو.

خو دا په طالبانو په خصوصا د اسلامي امارت په زعیم ملامحمد عمر مجاهد د الله تعالی یو ځانګړی مرحمت و چې د امریکا او نورو نړیوالو طاغوتیانو د بیلابیلو مکرونو او حربو په وړاندې په خپلو اصولو ثابت پاته شول او د هغوی په لومه کې ګیر نه شول. د امریکا د همدې سړو حربو او فریبونو له ناکامی وروسته امریکا خپل د حیله ګری له سیاست څخه مایوسه شوه نو ځکه یې د هغو طالبانو په وړاندې د بربنډې دښمنی موقف خپل کړ چې تر پرونه یې د افغانستان د واکمنی اصلي حقداران بلل.

****

شپږم فصل

په افغانستان د امریکا پوځي یرغل

د سبتمبر د یوولسمې حمله

د رسنیزو معلوماتو له مخې په دې ورځ د امریکا د باستهن، نیویارک او واشنګتن ډي سي له هوایي ډګرونو څخه څلور مسافر وړونکې الوتکې د ۱۹ تنو الوتک تښتوونکو لخوا وتښتول شوې. لومړۍ دوه الوتکې په محلي وخت شاوخوا نهه بجې په نیویارک کې د نړیوال تجاري مرکز په غبرګو اسمانڅکو برجونو ووهل شوې چې ورسره په دواړو برجونو کې اور ولګېد.

نیم ساعت وروسته دریمه الوتکه په واشنګتن ډي سي کې د امریکا د دفاع وزارت (پنټاګون) په ودانۍ ووهل شوه او څلورمه الوتکه چې د امریکایي چارواکو له قوله په سپینه ماڼۍ د وهلو لپاره د واشنګتن په خوا روانه وه د سپرلیو او الوتک تښتوونکو تر منځ د جنجال له امله په پنسلوانیا ایالت کې وغورځېده.

څومره چې دا پیښهستره او پیچلې وه په وړاندې یې د بوش په مشرۍ د امریکایي حکومت چلند دومره سنجول شوی او دقیق نه و. د (بوش په جنګ کې) کتاب د معلوماتو له مخې هغه مهال چې لومړۍ الوتکه د نړیوال تجارتي مرکز په برج باندې وهل کېدله د امریکا د استخباراتو د مرکزي ادارې (سي آی اې) مشر جورج ټینټ د سپینې ماڼۍ شمال ته په یوه هوټل کې له خپل ملګري پخواني سناتور ډیویډ بورن سره په ناشته ناست و. دوی په مجلس وو چې ناڅاپه د جورج ټینټ ساتونکی په منډه هوټل ته ورغی، د دوی میز ته ودرید او ټینټ ته یې وویل چې په نیویارک کې په نړیوال تجاري مرکز حمله شوې. جورج ټینټ سمدستي ولاړ شو او بورن ته یې وویل: دا کار د اسامه بن لادن دی.

د سپتمبر د یوولسمې حملو د امریکا متحده ایالاتو ته کمساری ټکان ورکړ چې په تعقیب یې د بوش حکومت بې سابقې اضطراري اقدامات نافذ کړل. په واشنګټن کې اضطراري حالت اعلان او په تعقیب یې سپینه ماڼۍ، دفاع او داخله وزارتونه او نورې مهمې ادارې تخلیه شوې. په نیویارک کې د ملل متحد د مرکزي دفتر ودانۍ، وال سټریټ او د امریکا ټردې ټول هوایي ډګرونه تخلیه او اضطراري حالت په کې نافذ شو. د امریکا پوځ د پنځو جنګي کښتیو او دوو الوتک وړونکو بیړیو په توسط د امریکا د ختیځ ساحل څارنه پیل کړه او ولسمشر بوش چې په دې ورځ د امریکا په فلوریدا ایالت کې و د څانګړې الوتکې په توسط نامعلوم لورې ته والوت چې له پیښې لس ساعته وروسته سپینې ماڼۍ ته راستون شو.

د رسمي شمیرو له مخې د سپتمبر د یوولسمې په حملو کې ۲۹۹۲ تنه ووژل شول چې ۱۲۵ تنه یې د یوه جنرال په شمول د پینټاګون پوځي چارواکي وو. دغه حمله د امریکا په تاریخ کې یوه له سترو حملو بلل کیږي چې د دې هیواد د تاریخ په بدلون سربیره یې د نړۍ په کچه هم پراخې اغیزې ولیدل شوې. له دې حملو نهه ساعته وروسته د امریکا سي این این ټیلویزوني چینل د امریکایي مقاماتو له خولې خبر ورکړ چې د دې بریدونو مسؤل اسامه بن لادن دی او دا حمله له افغانستان څخه طرح شوې ده.

د نیویارک سهار چې د افغانستان ماښام کیده، ملا محمد عمر مجاهد له دود سره سم په خپل میشت ځای کې و، چې د دفتر کارکوونکي یې (سید طیب اغا) په امریکا د حملو په اړه خبر ورکړ.

له پیښې وروسته

د سپتمبر د ۱۱ مې له پیښې وروسته د امریکا د فدرالي تحقیقاتو ادارې ایف بي آی او سي آی اې دواړو له پیښې یوه ورځ بعد شیخ اسامه بن لادن د بریدونو طراح وباله، د سپتمبر په دوولسمه د امریکا حکومت د عربو په خلیج کې خپلو پوځونو ته د تیارسۍ حکم وکړ او امریکایي ولسمشر بوش په خپله لومړنۍ وینا کې طالبانو ته وویل چې باید عرب مجاهدین بې مقدمې لاسرلې دوی ته وسپاري بوش وویل (موږ به د هغو چې دا عمل یې کړئ او دهغو چې دوی ته یې ځای ورکړی دی ترمنځ فرق ونه کړو او

دوی تړلو ته به سزا ورکړو) له دې څخه معلومیده چې امریکا د جنګ قطعي اراده کړې ده.

د پېښې په تړاو د اسلامي امارت د بهرنیو چارو وزیر وکیل احمد متوکل صاحب له سي این این ټیلویزوني شبکې سره په مرکه کې په پېښه کې لاس لرل په کلکه رد کړل او ویې ویل چې دغه پېښه تردې ستره ده چې عادي خلک یې له دومره لرې هیواد څخه طراحي او ترسره کړای شي. د اسلامي امارت له رد نه وروسته د القاعده تنظیم لخوا هم په پېښه کې لاس درلودل رد شول خو د بوش په مشرۍ د امریکا جنګ غوښتونکې حکومت هغه مهال یوازې د جنګ او یرغل په اړه فکر کاوه.، طالبانو هڅه کوله له دیپلوماتیکو لارو په استفاده له امریکا سره په خبره ځان پوه کړي تر څو واقعي ګرم او ناګرم معلوم شي. طالبانو په رسمي کچه د پېښې روڼاوی غوښت، خو امریکایان عملا دحملې لپاره په پلان ګذارۍ او سلا مشورو بوخت وو.

په (بوش اټ وار) کتاب کې ثبت شوی جریان څرګندوي چې د سپتمبر له یوولسمې نیولې بیا د اکتوبر تر اوومې (دیرغل ترورځې) دسپینې مانۍ، پینتاګون او سي آی اې چارواکي یوازې په جګړه ایزو سلا مشورو او د انتقام اخیستلو په اقداماتو بوخت وو او بل هیڅ بدیل اقدام یې په رسمیت نه پیژاند. په کتاب کې د پېښې د څلورمې ورځې د جریان په اړه راغلي (شنبه د سپتمبر په پنځلسمه په کمپ ډیوید کې ټوله ورځ د جنګ په ستراتیژۍ خبرې روانې وې)[1]

امریکایانو په څو محاذونو کې د یرغل لپاره تمهیدي اقدامات پیل کړل، د امریکا ولسمشر جورج ډبلیو بوش بیلابیلو هیوادونو ته سفرونه وکړل تر څو په افغانستان د یرغل لپاره نړیواله ټلواله جوړه کړي. نوموړي وتوانید چې د نړۍ د لسګونو هیوادونو ملاتړ خپل او دې ته یې اماده کړي چې د افغانستان د اسلامي حکومت په نړولو کې پوځي یا استخباراتي مرسته وکړي. د بوش د همدې هڅو نتیجه هغه وخت معلومه شوه

---

(۱) بوش په جنګ کې (بیلابیلې صفحې) لیکنه باب ووډ وارډ. ژباړه ډاکټر نثار احمد صمد

چې د امریکا د یرغل په تعقیب د نړۍ ۴۸ ملکونو خپل عسکر افغانستان تـه راولیږل له دې علاوه رسنیو افشاء کړه چې د سیمې ۲۱ ملکونو په پټه له امریکا سره لاس یـو کـړی و او د طالبانو په خلاف یې ورسره استخباراتي مرسته کوله.

دا بیخي د نه منلو وړ و چې د سپتمبر له حملو وروسته ټوله نـړۍ د امریکـا پـه پلوی د افغانستان په مخالف صف کې ودریده، د روسیې او منځنۍ اسیا لـه هیوادونـو را ونیسه بیا د نړۍ د بیلابیلو سیمو تر هیوادونو پورې ټول.د بوش د جګړییز منتر تـر اغیـز لانـدې راغلي و، د افغانستان د ګاونډیانو له جملې پاکستان او ازبکستان امریکایـانو تـه پـوځي اډې ورکړې تر څو په افغانستان باندې ترې حملې وشي. په هغـه وخـت کـې د نـړۍ پـه سطحه یوازینی مشـر د عراق صدام حسیـن و چـې د سـپتمبر پـه پـنځلسـمه نیټـه یـې پـه افغانستان د امریکا احتمالي برید دولتي ترهګري وبلله او دغسې اقدامات یـې پـه کلکـه وغندل.

که بوش د نړیوالې ټلوالې په جوړولو بوخت و، پوځي او استخباراتي چـاروکي یـې پـه سیمه کې د جنګي امکاناتو په تهیه کولو، هوایي ډګرونو موندلو، د اجیرانـو اسـتخدام او سیمې ته د جنګي ابزارو په رسولو مصروف وو.

طالبان د الله تعالی په خورا ستره آزموینه کې واقع وو، درسته نړۍ ورته په بـده اوښتې وه او د انتقام غاښونه یې ورته تیـره کـول، حتـی د نـړۍ د اسـلامي هیوادونـو مشـران هـم د بوش او ټوني بلېر په صف کې دریدلي وو. په همدې حالـت کـې چـې درسـتې نـړۍ د امریکا د زور او دبدبې نغارې غږولې د اسلامي امارت مشـر ملا محمد عمر مجاهـد کـه څه هم پرلپسې د هیواد او اسلامي نظام د نجات پـه هڅـو بوخـت و خـو دې سـختو حالاتو یې عزم نه و لړزولی او په پوره حوصله او متانـت یـې لـه راتلونکـو حوادثـو سره مخامختیا ته امادګي نیوله.

د امریکا د دښمنۍ او یرغل په اړه یې ارزونه

ځیني خلک فکر کوي چې ملا محمد عمر مجاهد د امریکا د نړیوال پوځي او سیاسي پرستیژ او جنګي قوت په اړه دقیقه ارزونه نه درلوده نو ځکه یې د امریکایي یرغل خطر

هم ډېر مهم نه باله او په همدې اساس يې امريکا ته د شيخ اسامه بن لادن او نورو بهرنيو مهاجرينو له سپارلو څخه ډډه کوله. خو واقعيت داسې نه و، د ملا صاحب نږدې ملګري وايي چې نوموړي دا فرض کړې وه چې امريکا به په خپل ټول قوت سره په افغانستان يرغل وکړي.

نو بيا هغه کوم دلائل و چې له مخې يې ملا صاحب دې دومره ستر خطر ته اوږه ورکوله خو د بهرنيو مجاهدينو او مهاجرينو تسليمي يې نه قبلوله؟؟

ملا محمد شيرين اخند چې د امارت د مقام د امنيت مسؤليت يې درلود او له ملا محمد عمر مجاهد سره يې نږدې ملګرتيا او تعلقات درلودل په دې اړه خپل د سترګو ليدلې او د غوږو اوريدلې حال بيانوي چې تر ډېره د امريکايي يرغل په اړه د ملا صاحب ليد ډول ترې معلوميږي. ملا محمد شيرين اخند وايي: د سپټمبر له پيښې وروسته چې امريکا د جګړې په تياريو بوخته وه، امريکايي جنګي بيړۍ په سمندر کې رارواني وې او راډيوګانو پرلپسې د يرغل تبليغات کول، په دې شپو کې به ملا صاحب ته ډېر کسان راتلل او ډول ډول مشورې او خواستونه به يې ورسره شريکول. ځينو به ويل چې اسامه بن لادن او د هغه ملګري دې امريکا ته وسپارل شي او نورو به بيا نور قسماقسم مشورې درلودې.

دغه وخت چې هره شيبه د امريکا د يرغل خطره موجوده وه ملا صاحب يو څه احتياط کاوه او ډېر مخامخ ملاقاتونه يې نه کول. يوه ورځ يو لوی ټولی علماء کرام راغلي وو، له ماسره يې وليدل او راته ويې ويل چې زموږ مشوره ملا صاحب ته ورسوه. هغوی ويل چې ملاصاحب دې اسامه ته امر وکړي چې له افغانستان څخه کوم بل هيواد، مثلا د تاجکستان ساحې ته واوړي له هغه ځايه دې په سټلايټ رسنيو ته ووايي چې زه په افغانستان کې نه يم، دا چې امريکايانو ته د سټلايټ په واسطه د هغه دقيق ځای معلوميږي نو به پوه شي چې په افغانستان کې نور اسامه بن لادن نشته په دې ډول به د امريکا د يرغل مخه ونيول شي.

ملا شيرين اخند وايي زه د مازديګر د لمانځه پر وخت د ملا صاحب ځای ته ورغلم، د لمانځه له اداء کولو وروسته مې له ملا صاحب سره ملاقات وشو او ورته مې ويل چې

څه خبره درسره لرم. هغه د مسجد شاخواته روان شو، هلته د ډبرو په ژغل باندې کیناستو او بیا مې د راغلیو علماء خبره په پوره تفصیل بیان کړه.

زما له خبرو وروسته ملا صاحب په پوره حوصله او تفصیل سره خپل ځواب پیل کړ، ملاصاحب د خپلو خبرو په پیل کې له ما پوښتنه وکړه چې که امریکا په رښتیا په موږ حمله وکړي زموږ حکومت به څومره وخت مقابله ورسره وکړي؟

ماورته وویل نه پوهیږم. ملاصاحب خپله پوښتنه په خپله ځواب کړه او ویې ویل: زه خو فکر کوم چې که موږ مخامخ ډېر مقاومت وکړ ایله به دوه میاشتې مقاومت وکړو. له هغه وروسته به د امریکا غلبه راځي. بمبارونه، حملې، د کورونو او ښارونو ورانیدل او د مسلمانانو شهادتونو او اسارتونه به وي. بیا به د امارت هر کس امریکایانو ته مطلوب وي او قسماقسم سزاوې به ورکوي. او زه به د الله تعالی په ذات قسم درته وکړم چې ما د ځان، یا خپل زوی، قریب یا انډیوال لپاره پرمخ د ځمکې یوه لویشت د امن ځای هم نه دی برابر کړی او نه هم په هیڅ ځای کې د پناه ځای لرم. چې داسې ده نو په دې حمله کې خو به زه او زما اولادونه او کورنۍ هم تباه کیږي.

نو چې دا ټول مشکلات راروان دي او دفع کیدل یې یوازې په دې کیدلای شي چې زه اسامه بن لادن امریکا ته په لاس ورکړم. په دې صورت کې زه ولې شیخ اسامه امریکا ته نه سپارم؟ ولې دا ټول مشکلات قبلوم خو دغه یو کار نه کوم؟

ملا صاحب په پوره جدیت پسې زیاته کړه: ګوره دوه خبره دي اول دا چې زه په دنیا کې هر ډول تکلیف، شهادت، اسارت او هر څه قبلولای شم مګر په آخرت کې د الله تعالی په وړاندې بې ځوابي او شرمندګي نه شم قبلولای. زه په دنیا کې دې ته حاضر یم چې حکومت او هر څه هستي مې له لاسه ولاړه شي خو د قیامت په ورځ د الله تعالی په مخکې ملامتیا او رسوایي قبلول راته ډېر سخت دي. له ما به الله تعالی ضرور پوښتنه کوي چې دغه مسلمانان دې به کوم دلیل کافرانو ته په لاس ورکړل.

دوهمه خبره دا ده چې زه به په قسم درته ووایم چې همدا اوس شیخ اسامه راونیسې او امریکا ته په غاړه وروځوې بیا مو هم والله که پریږدي. د امریکا دښمني له موږ سره د

اسامه له امله نه ده بلکې دا نظام يې نه دی خوښ او په هره بهانه چې وي دا نظام له منځه وړي.

د امريکا مثال د مکارې ښځې په شان دی. که دې دا غوښتنه ورسره ومنله سمدستي بله غوښتنه رامخکې کوي، که دې هغه ومنله ورپسې بله غوښتنې تر دې چې په اخر کې دې هم دې ته مجبوروي چې د نه ځواب ورکړي او غوښتنه يې ونه منې. نو که موږ يې هم دا غوښتنه ومنو، سمدستي وايي چې اسلامي قوانين مو معطل کړئ کنه حمله درباندې کوو، بله ورځ بله غوښتنه لري، آخر مو هم داسې حد ته رسوي چې غوښتنې يې ور رد کړو، نو چې وروسته يې غوښتنې ور ردوو ولې په اول کې لا ځواب نه ورکوو. ولې د اسلام او مسلمانانو ضعف او بي همتي ورته ښکاره کوو. زما يقين دی چې امريکا مو تر هغو نه پرېږدي تر څو له ټول اسلامي نظامه نه يو ورتير شوي.

په کابل کې د علماء کرامو لويه غونډه

وړاندې يادونه وشوه چې ملا صاحب د سياسي، پوځي او نورو مواقفو د اتخاذ په مهال اسلامي شريعت ته رجوع کوله او په مسائلو کې يې له ديني علماء کرامو څخه وضاحت او فتوی غوښتله. د سپتمبر د يوولسمې له پېښې وروسته چې امريکا د جنګ ګواښونه پيل کړل او مطبوعاتو هم د افغانانو د ويرولو په مقصد د رواني جنګ او ډار خپرولو کمپاين پيل کړی و. ملا صاحب له دغو امتحاني شيبو سره د شرعي هداياتو په رڼا کې چلند وکړ او د امريکا په وړاندې د سرتيټې په ځای يې د الله تعالی دربار او محمدي شريعت ته رجوع وکړه تر څو د دې امتحاني مرحلې په اړه ترې لاره چاره طلب کړي.

د ۱۳۸۰ لمريز کال د سنبلې د مياشتې په ۲۶ مه نېټه ملا صاحب د يوې عمومي توصيې په خپرولو سره ټولو مؤمنو هيوادوالو او په خاص ډول د اسلامي امارت کارکوونکو ته هدايت وکړ چې په راغلي امتحان کې د کاميابۍ او ثبات لپاره د قران کريم ختمونه وکړي، د سهار په لمانځه کې دې قنوت نازله ويل شروع کړي او د الله تعالی دربار ته دې عجز، زاري او دعاء ګانې وکړي تر څو مو الله تعالی له دې امتحاني مرحلې څخه بريالي وباسي.

دا چې مسئله خورا ستره وه او له ديني اړخه يې تحليل او مشورو ته ضرورت درلود، ملا صاحب د موضوع په اړه د نهايي فيصلې لپاره د علماء کرامو د سترې غونډې د رابللو فرمان صادر کړ، تر څو د موضوع په ټولو ابعادو ژور فکر وکړي او بيا اسلامي امارت ته يوه شرعي فيصله او تګلاره په لاس ورکړي تر څو اسلامي امارت د همدغې متفقه فتوى په رڼا کې دريځ غوره کړي.

د اسلامي امارت په مهال د علماء کرامو سترې غونډې عموما د سترو او فوق العاده مهمو تصاميمو په اړه د غور او پريکړې صادرولو لپاره راغوښتل کيدلې. د علماء کرامو لومړنۍ ستره شورى د ۱۳۷۵ لمريز کال په حمل کې په کندهار کې راغوښتل شوې وه چې د پريکړې له مخې يې د افغانستان اسلامي امارت د حاکم شرعي نظام په حيث ومنل شو او ملا محمد عمر مجاهد ته يې د شرعي زعيم په حيث د اميرالمؤمنين لقب ورکړ.

د علماء کرامو دوهمه ستره غونډه هم هغه مهال په کابل کې دائره شوه کله چې په مزار شريف کې د ايراني ديپلوماتانو د وژلو له پيښې وروسته ايران په افغانستان د يرغل ګوابن وکړ او د افغانستان په سرحد کې يې پراخې پوځي مانورې پيل کړې. هغه مهال هم اسلامي امارت ځان اړ ګانه چې د يوه رسمي شرعي موقف د غوره کولو لپاره له ديني علماء کرامو مشوره او فتوى واخلي تر څو له راغلي وضعيت سره د شرعي چلند د اختيارولو په برخه کې ورسره مرستندوى شي.

د سپتمبر له حملې وروسته د امريکا د يرغليزو ګوابنونو په مرحله کې يو ځل بيا اسلامي امارت اړ و چې له وضعيت سره د سنجول شوي شرعي چلند په اړه د ټول هيواد له مخورو ديني علماء کرامو څخه هدايات واخلي. په دې ډول د سپتمبر له ۱۷ مې نيټې څخه د هيواد له ګوټ ګوټ نه کابل ته د مخورو علماء کرامو د راتګ سلسله پيل شوه. دغه غونډه چې د کابل په مشهور حکومتي ميلمه ځاى (انټر کانټيننټال هوټل) کې يې د تدوير بندوبست شوى و د سپتمبر په ۱۹ نيټه (۲۸ / ۶ / ۱۳۸۰ هجري شمسي) د ۱۰۰۰ تنو علماء کرامو په ګډون سره پيل شوه. په غونډه کې د اسلامي امارت د رياسة الوزراء د مرستيال ملامحمد حسن اخند په شمول د اسلامي امارت يو

شمیر منسوبینو هم ګډون درلود او د دریځ چلولو چارې یې د اسلامي امارت د معارف د وزیر ملا امیرخان متقي په غاړه وې، غونډې ته دملا محمد عمر مجاهد لخوا هم یو توضیحي پیغام رالیږل شوی و چې په هغه کې د شیخ اسامه د موضوع له امله له امریکا سره جنجال، تر اوسه د اسلامي امارت لخوا تر سره شوي اقدامات او د موضوع اړوند نور وضاحتونه بیان شوي وو. او په پای کې له علماء کرامو څخه غوښتل شوي وو چې د دې موضوع د حل لپاره اسلامي امارت د شریعت مقدسه په رڼا کې فتوی ورکړي تر څو په آینده کې وربانديې عمل وشي.

دا غونډه چې دوه ورځې روانه وه له ژورو بحثونو او سلامشورو وروسته یې پریکړه لیک صادر کړ چې په لاندې ډول دی.

د افغانستان په پاک حریم د تیري په اړه د جیدو علماء کرامو شرعي فتوی او پریکړه لیک

په کابل کې د ۳/۷/۱۴۲۲ هـ ق ۱۲۱ ۹ ۱۹ ۲۰۰۱م نېټې د علماء کرامو د سترې غونډې پریکړه لیک او شرعي فتوی

الحمد لله رب العالمین والصلاة والسلام علی أشرف الأنبیاء والمرسلین محمّد وعلي آله وأصحابه أجمعین.اما بعد:

دا چې د افغانستان ملت همېشه د خپلو سترو مسئلو د حل لپاره علماء کرامو ته مراجعه کړې، علماء کرامو یې د مشکل د حل لپاره نه ستړې کېدونکې هلې ځلې کړې، په اوسنۍ لویه پېښه کې چې افغانستان ته د امریکا له لورې د برید خطر متوجه دی د افغانستان علماء د خپل درانه مسئولیت له مخې د مشکلاتو د حل لپاره د اسلامي دین په رڼا کې په لاندې ډول فتوی او فیصله صادروي:

۱ ـ د افغانستان علماء د امریکا د تلفاتو په اړه خفګان ښکاره کوي او د افغانستان علماء په دې هیله دي چې امریکا به په افغانستان حمله ونه کړي او د دغې پیښې په اړه دې له پوره زغم او دقت څخه کار واخلي او د موضوع په اړه دې پوره تحقیقات ترسره کړي.

۲ ـ د افغانستان علماء غوښتنه کوي، چې د امریکا د وروستیو پیښو په اړه دې ملګري ملتونه او اسلامي کانفرانس دقیقه پلټنه ترسره کړي، چې اصلي حقیقت معلوم شي او د بې ګناه خلکو د ځورولو مخه ونیول شي.

۳ ـ ملګري ملتونه او اسلامي کانفراس دې د امریکا د جمهور رئیس په دې خبره غور وکړي چې هغه ویلي دي چې دا جنګ به صلیبي جګړه وي، دغې خبرې د ټولې نړۍ مسلمانان په احساساتو راوستلي او نړۍ یې له یوې لویې خطرې سره مخامخ کړې ده.

۴ ـ د دې لپاره چې د اوسني جنجال مخه ونیول شي او هم په آینده کې د دا ډول پیښو په صورت کې بدګوماني رامنځته نه شي، د علماء کرامو دغه ستره شوری اسلامي امارت ته سپارښتنه کوي، چې اسامه بن لادن تشویق کړي ترڅو په ممکنه وخت کې په خپله خوښه له افغانستان څخه ووځي او د ځان لپاره کوم بل ځای انتخاب کړي.

که د پورته پریکړو په رڼا کې بیا هم امریکا قناعت ونه کړي او په افغانستان باندې حمله وکړي د مقدس شریعت په رڼا کې یې حکم په لاندې ډول بیانیږي.

لومړی :

زمونږه د فقهې کتابونه لیکي چې که چېرته کافران د مسلمانانو د کوم هیواد د خاورې په حریم باندې حمله وکړي د هغه هېواد په مسلمانانو جهاد فرض ګرځي او د قرآن کریم ایاتونه او احادیث مبارکه او د فقهې ټول کتابونه مسلمانانو ته د جهاد امر کوي:

لومړی آیاتونه:

۱. ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ قَٰتِلُواْ ٱلَّذِينَ يَلُونَكُم مِّنَ ٱلۡكُفَّارِ وَلۡيَجِدُواْ فِيكُمۡ غِلۡظَةٗۚ وَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ مَعَ ٱلۡمُتَّقِينَ﴾

[التوبة: ۱۲۳]

ترجمه: ای هاغو کسانو چې ایمان مو راوړی دی! جنګ کوئ تاسې له هغو کسانو سره چې نژدې وي تاسو ته له کفارو او ودې مومي دوی په تاسې کې کلکوالی او پوه شئ چې الله تعالی د پرهېزګارانو سره دی.

۲.﴿وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللهِ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَكُمْ﴾ [البقرة:۱۹۰].

ترجمه: جنګ کوئ په لاره د الله کې د هغو کسانو سره چې جنګ کوي له تاسې سره.

۳.﴿وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ كُلُّهُ لِلَّهِ﴾ [الانفال:۳۹].

ترجمه: او وجنګېږئ له دغو کفارو سره تر هغه پورې چې پاتې نه شي فتنه او شي دین ټول خاص الله جل جلا له لره.

۴.﴿أُذِنَ لِلَّذِينَ يُقَاتَلُونَ بِأَنَّهُمْ ظُلِمُوا وَإِنَّ اللهَ عَلَى نَصْرِهِمْ لَقَدِيرٌ﴾ [الحج:۳۹].

ترجمه: حکم ورکړی شوی دی هغو کسانو ته چې جنګ ورسره کاوه شي په دې سبب چې بېشکه په دوی ظلم شوی دی او بېشکه چې الله په مرسته د دوی خامخا قادر دی.

۵.﴿كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ وَهُوَ كُرْهٌ لَكُمْ وَعَسَى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ وَعَسَى أَنْ تُحِبُّوا شَيْئًا وَهُوَ شَرٌّ لَكُمْ وَاللهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ﴾ [البقرة: ۲۱۶].

ترجمه: فرض کړی شوي پر تاسې باندې جنګ کول حال دا چې دغه بد ښکاري تاسې ته او ښايي چې بد ګڼئ تاسې يو شی حال دا چې هغه ډېر بهتر وی تاسې لره او ښايي چې ښه وګڼئ تاسې يو شی حال دا چې هغه به ډېر بد وي تاسې ته او الله عالم دی تاسې نه پوهېږئ.

دوهم حديثونه:

۱. وَعَنْ أنس ابن مالک رضی الله عنه قال، قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : «جَاهِدُوا الْمُشْرِكِينَ بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ وَأَلْسِنَتِكُمْ» [رواه ابو داؤد ۲/۳۲ والنسائي ۶/۷ والحاکم ۲/۸۱].

ترجمه: د انس بن مالک رضی الله عنه څخه روايت دی چې رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمايلي: جهاد وکړئ مؤمنانو د مشرکانو سره په مالونو، نفسونو او په ژبو سره.

۲. عَنْ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُما قَالَ : سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: «إِذَا تَبَايَعْتُمْ بِالْعِينَةِ، وَأَخَذْتُمْ أَذْنَابَ الْبَقَرِ، وَرَضِيتُمْ بِالزَّرْعِ، وَتَرَكْتُمُ الْجِهَادَ، سَلَّطَ اللهُ عَلَيْكُمْ ذُلًّا لَا يَنْزِعُهُ حَتَّى تَرْجِعُوا إِلَى دِينِكُمْ» [رواه ابو داؤد ۳/۷۷].

ترجمه: د عبد الله بن عمر رضی الله عنه څخه روایت دی چې رسول الله صلی الله علیم وسلم فرمایلي: کله چې تاسو اخیستل خرڅول شروع کړئ، په عینې سره (بیعه د عینې دې ته وایي: چې یو انسان څه شی په انسان خرڅ کړي په معلومو روپو سره تر معلومې نېټې پورې بیا بېرته دا خرڅوونکی د دې اخستونکي څخه دغه شی واخلی په کمو روپو سره په نقدو) او تاسې ونیولې لکۍ د غوایانو او راضي شوئ په کرهنه او جهاد مو پرېښود، رابه ولي الله پاک په تاسې ذلت او سپکوالی، دا ذلت به له تاسو څخه الله تعالی نه لرې کوي تر هغه پورې چې تاسې راجع شئ خپل دین ته.

دریم د فقهاؤ رحمهم الله اقوال:

۱- وفی المبسوط للإمام السرخسي (۱۰/۲): ثم أمر رسو الله صلى الله وسلم بالقتال إذا كانت البداية منهم فقال تعالى ﴿أُذِنَ لِلَّذِينَ يُقَاتَلُونَ بِأَنَّهُمْ ظُلِمُوا﴾ [الحج/۳۹] أي: أذن لهم في الدفع وقال تعالى ﴿فَإِن قَاتَلُوكُمْ فَاقْتُلُوهُمْ﴾ [البقرة:۱۹۱] وقال تعالى ﴿وَإِن جَنَحُوا لِلسَّلْمِ فَاجْنَحْ لَهَا﴾ [الأنفال:٦١] ثم أمر بالبداية بالقتال فقال تعالى ﴿وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ﴾ [البقرة: ۱۹۳] وقال تعالى ﴿فَاقْتُلُوا الْمُشْرِكِينَ حَيْثُ وَجَدتُّمُوهُمْ﴾ [التوبة: ٥] وقال رسول الله ﷺ: «أمرت أن أقاتل الناس حتى يقولوا: لا إله إلا الله».

ترجمه: امام سرخسي رحمه الله په مبسوط کې ذکر کړي دي چې رسول الله صلی الله علیه وسلم بیا امر وکړ په جنګ سره کله چې د مشرکانو له طرفه جنګ شروع کړی شي الله تعالی فرمایلي حکم ورکړی شوی هغو مسلمانانو ته چې جنګ ورسره کیږي په سبب د دې چې بېشکه په دوی ظلم شوی دی. یعنې دوی ته حکم ورکړی شوی دی په دفاع کولو سره. او الله تعالی فرمایلي دي که چېرې کافران تاسو سره جنګ کوي نو تاسو هم د دوی سره جنګ وکړئ او الله تعالی جل جلاله فرمایي که دوی رجوع صلحې ته وکړي نو ته هم رجوع صلحې ته وکړه. بیا نبي صلی الله علیه وسلم حکم

وکړ د جنګ په شروع کولو سره، پس الله تعالی فرمايي: وجنګېږئ له دغو کافرانو سره ترهغې چې فتنه پاتې نه شي او الله تعالی فرمايلي: پس وژنئ تاسې مشرکان په کوم ځای کې چې دوی ومومئ. او رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمايلي دي: امر شوی دی ماته د الله تعالی له طرفه چې د کافرانو سره جنګ وکړم تر هغې چې دوی لا إله إلا الله و وايي.

٢ـ وَفي الهندية (٢/٨٨) وَعَامَةِ الْمَشَايِخِ رحمهم الله تعالى قَالُوا: الجِهادُ فَرْضٌ عَلَى كُلِّ حَالٍ غَيْرَ أَنَّهُ قَبْلَ النَّفِيرِ فَرْض كِفَايَة وَبَعْدَ النَّفِيرِ يَصِيرُ فَرْض عَيْنٍ وَهُوَ الصَّحِيْح، وَمَعْنَى النَّفِيرِ أَنْ يُخْبَرَ أَهْلَ الْمَدِينَة أَنَّ الْعَدُوَّ قَدْ جَاءَ يُرِيْدُ أَنْفُسَكُمْ وَذُرَارِيْكُمْ وَأَمْوَالَكُمْ فَإِذَا أُخْبِرُوا عَلَى هَذَا الْوَجْهِ افْتَرَضَ عَلَى كُلِّ مَنْ قَدَرَ عَلَى الْجِهَادِ مِنْ أَهْلِ تِلْكَ الْبَلْدَةِ أَنْ يَخْرُجُوا لِلْجِهَادِ وَقَبْلَ هَذَا الْخَبَرِ كَانُوا فِي سَعَة أَنْ لَّا يَخْرُجُوا.

ترجمه: په فتاوی هنديه کې ذکر دي چې عامو مشائخو رحمهم الله ويلي چې جهاد فرض دی په هر حال کې خو د عام نفير نه وړاندې فرض کفائي دی او وروسته د عام نفير نه فرض عين ګرځي او دا صحيح خبره ده.

د عام نفير معنی دا ده چې د يوې منطقې او ښار خلکو ته خبر ورکړی شي چې دښمن راغلی او د ضرر اراده لري، ستاسې د نفسونو اولادونو او مالونو په رابطه، نو کله چې خبر ورکړی شي نو فرض ده په هر هغه چا چې په جهاد قادر وي، د دې ښار او منطقې د اوسېدونکو نه چې جهاد ته ووځي او وړاندې د دې خبرې د ده لپاره روا دي چې جهاد ته ونه ځي.

دوهم:

که کفار په کوم اسلامي هيواد تجاوز وکړي او هغه هيواد تنها د مقابلې توان ونه لري د نړۍ په ټولو مسلمانانو جهاد فرض عين ګرځي:

ا- في رد المختار(٦/٢٠١ طبع جديد) (والهندية ٢/١٨٨)قَالَ أَبُو الْحَسَنِ الْكَرْخِي فِي مُخْتَصَرِهِ: وَلَا يَنْبَغِي أن يُخلي ثَغْرٌ مِن ثُغورِ المسلمين ممن يقاوم العدوَّ فِي قِتالِهِم وَإِنْ ضَعُفَ أَهْلَ

ثُغر من الثغورِ عَنِ المقاومةِ وَخِيفَ عليهم فعلي مَن وراءَهم من المسلمين أن ينفروا إليهم الأقربُ فالأقربُ وأن يُمِدُّوهم بالكِرَاعِ وَالسَّلاح لِيَكُونَ الجهاد، أبدًا قائمًا كذا في المحيط.

ترجمه په ردالمحتار کې ذکر دي چې ابوالحسن الکرخي په خپل مختصر کې ويلي، د مسلمانو لپاره مناسبه نه ده چې د هغو سرحداتو له جملې چې هلته له کفارو سره مقاومت کيږي کوم سرحد خالي کړي. او که چيرې د دې سرحداتو مسلمانان د کفارو په دفع کې کمزوري شي نو په هغو مسلمانانو چې دوی ته نيږدي دي فرض ده چې مرستې ته ورشي او که هغه هم کمزوري شول نو هغوی ته په ورنږدي نورو فرض دی همداسې الاقرب فالاقرب په دوی لازمه ده چې د جهاد د دوام لپاره د مجاهدينو مرسته وکړي، دا مضمون په محيط کې هم ذکر دی.

۲ـ وفي الهندية (۱۸۸-۲) ثُمَّ بَعد مَجِئ النَّفير العام لا يفترض الجهاد على جميع أهل الإسلام شَرقًا وغربًا فَرْض عَين وإن بلغهم النفير وإنَّما يَفرُضُ مَنْ كان بقَرب مِنَ العَدُوّ وَهُمْ يَقْدِرُونَ عَلى الجهادِ وَإمَّا عَلَى مَا وَرَاءَهُمْ مِمَّنْ يَبْعُدُ العَدُوَّ فَإنَّهُ يَفْتَرِضُ فَرض كِفاية لا فرض عين حتّى يسعَهم تركُه فَإذا أُحتيجَ إليهم بأن عَجَزَ مَنْ كان بقرب العدوّ عن المقاومة مع العدُّوِ أو تكاسلوا ولم يجاهدوا فإنه يفترض على من يليهم فرض عين ثَمّ وَثُمَّ إلى أن يفرض على جميع أهل الأرض شرقاً وغرباً على هذا الترتيب.

ترجمه: په فتاوی هنديه کې ذکر دي: پس د ثابتيدو د عام نفير نه جهاد عينا نه فرض کيږي په ټول اهل اسلام باندې د مشرق نه تر مغرب پورې اگر که رسېدلی وي دوی ته ثبوت د عام نفير په تحقيق سره جهاد فرض کيږي پر هغه چا چې دښمن ته نږدې دي او دوی قادر په جهاد وي او په هغه نورو مسلمانانو چې دښمن څخه لرې وي، په دوی جهاد فرض کفايي دی، نه فرض عين، تردې چې د دوی لپاره جائز دي چې جهاد پرېږدي او کله چې دې لرې مسلمانانو ته ضرورت پيدا شو، په داسې شان سره چې دښمن ته نږدې مسلمانان د مقابلې نه عاجز شي او يا سستي وکړی شي او جهاد يې پرېښود نو بيا جهاد په هغه چا فرض عين دی چې دښمن ته نږدې وي په ترتيب سره،

تردې چې جهاد به فرض عين شي، په ټولو مسلمانانو د مشرق نه تر مغرب پورې په دې ترتيب سره.

۳. فی رد المختار (۶/۲۰۱) قُلْتُ: وَحَاصِلُهُ أَنَّ كُلَّ مَوْضِعٍ خِيفَ هُجُومُ الْعَدُوِّ مِنْهُ فُرِضَ عَلَى الْإِمَامِ أَوْ عَلَى أَهْلِ ذَلِكَ الْمَوْضِعِ حِفْظُهُ وَإِنْ لَمْ يَقْدِرُوا فُرِضَ عَلَى الْأَقْرَبِ إِلَيْهِمْ إِعَانَتُهُمْ إِلَى حُصُولِ الْكِفَايَةِ بِمُقَاوَمَةِ الْعَدُوِّ.

ترجمه: په رد المختار کې ذکر دي: زه وايم چې حاصل دا دی چې هر هغه ځای چې په هغه باندې د دښمن د تجاوز او حملې ويره وي نو په امير د وخت او يا په اوسېدونکو د دې ځای ساتنه د دې ځای فرض ده او که اوسېدونکي د دې ځای په ساتنه قادر نه شي نو په نيږدې خلکو فرض دی امداد د دوی ترهغې چې د دښمن د مقاومت لپاره کفايت او پوره والی ثابت شي.

دريم:
که چېرته کفار د مسلمانانو د خاورې په حريم باندې حمله وکړي نو د ضرورت په وخت کې مسلمانان له اسلامي او غير اسلامي حکومتونو څخه مرسته غوښتلی شي خو په دې شرط چې د اسلام احکام به غالب او ښکاره وي لکه چې زمونږ د فقهې کتابونه ليکي:

وفي إعلاء السنن (۱۲/۵۸) نقلاً عن شرح سير الكبير (۳/۱۸۶) ولا بأسَ بأن يَّستَعِين المسلمونَ بأهلِ الشّرك عَلَى أهلِ الشّرك إذا كان حُكم الإسلام هو الظاهر عليهم، لِأنَّ رسول الله ﷺ استعان بيهود بني قينقاع على بني قريظة، وخرج صفوان مع النبي ﷺ حتى شَهِدَ حُنَيناً والطائف وهو مُشرِكٌ، فَعَرَفْنَا أنَّهُ لا بأسَ بالاستعانة بهم، وما ذلك إلا نظير الاستعانة بِالكِلابِ عَلَى المشركين وَإلى ذلك أشارَ رَسول الله بِقَولِهِ إنَّ اللهَ لَيُؤَيِّدُ هَذا الدِّينَ بِأقوامٍ لا خلاقَ لَهُمْ فِي الآخرة (طبراني).

قُلتُ: وَ عبارةُ شرحِ السير تُفيد جَوازَ الاستعانةِ بالكُفّارِ إذا كانَ حُكمُ الإسلام هُوَ الظّاهِرُ سَواءٌ كانوا مُشرِكِينَ أو أهلُ الكِتابِ.

ترجمه: د اعلاء السنن مصنف په خپل کتاب کې د شرح السير الكبير څخه داسې رانقلوي:

او باک نشته په دې کې چې مسلمانان امداد وغواړي د مشرکانو په مقابله کې کله چې د اسلام حکم ظاهر او غالب وي په کافرانو، څکه چې رسول الله صلی الله علیه وسلم، د یهودو د بني قينقاع نه امداد غوښتی و په مقابله د بنو قريظه وو کې، صفوان د نبی علیه السلام سره ووت تردې چې د حنين او طائف په جنګ کې حاضر و او حال دا چې صفوان مشرک و، نو مونږ ته معلومه شوه چې باک نشته په دې کې چې د دوی څخه امداد وغوښتل شي د کافرانو په ختمولو کې او د دې مثال داسې دی لکه د سپو څخه استفاده وشي د کفارو په ختمولو کې او دې ته نبی کریم علیه السلام اشاره کړې په دې وینا سره چې الله تعالی د دین امداد کوي په داسې خلکو سره چې آخرت کې یې هیڅ حصه نه وي.

د اعلاء السنن مصنف وايي چې د شرح السير الكبير د عبارت نه د کافرانو نه د امداد غوښتلو رواوالی معلومیږي کله چې د اسلام حکم غالب وي په کافرانو باندې، برابره خبره ده که دغه کافران مشرکان وي او که اهل کتاب وي.

څلورم:

که د امریکا د عملیاتو په وخت کې کوم مسلمانان هغه که افغانان او یا غیر افغانان وي له کفارو سره همکار شي معاونت او جاسوسي ورته وکړي، هغه کس هم د خارجي متجاوزینو حکم لري او واجب القتل ګرځي.لکه چې رد المختار او درالمختار د دریم ټوک په ۱۹۸ مخ کې دغه مسئله ذکر کړې ده.

والله سبحانه وتعالی اعلم

له يرغل نه وړاندې

په کابل کې د علماء کرامو د سترې غونډې برخوالو په خپل پريکړه ليک کې اسامه بن لادن او د هغه ملګرو ته امر ونکړ چې له افغانستان څخه ووځي. البته د مشورې په حيث یې ورته دا يادونه کړې وه چې که په خپل خوښه وغواړي له افغانستان وتل په

ګڼه دي. د پریکړه لیک څلورم بند په دې ډول و. د دې لپاره چې د اوسني جنجال مخه ونیول شي او هم په آینده کې د دا ډول پېښو په صورت کې بدګوماني رامنځته نه شي، د علماء کرامو دغه ستره شورئ اسلامي امارت ته سپارښتنه کوي، چې اسامه بن لادن تشویق کړي ترڅو په ممکنه وخت کې په خپله خوښه له افغانستان څخه ووځي او د ځان لپاره کوم بل ځای انتخاب کړي.

د بوش په مشرئ د سپینې ماڼۍ جنګ غوښتونکو واکمنو د دې پریکړه لیک له اعلان سمدستي وروسته وویل چې طالبان به له افغانستان څخه د اسامه په ایستلو هم خلاص نه شي ځکه په دې فیصله سره دوی اسامه له یوې پناه ګاه څخه بلې پناه ګاه ته لیږدوي.
د سپتمبر په ۲۱ مه چې په کابل کې د علماء کرامو د غونډې وروستۍ ورځ وه د امریکا ولسمشر بوش کانګریس ته په وینا کې په افغانستان یرغل صلیبي جنګ ونوماوه او نړیوالو ته یې په ډېر غرور وویل چې (یا به له مور سره کېږئ او یا له ترهګرو سره) بوش د اسامه بن لادن په اړه طالبانو ته په خطاب کې وویل چې (اسامه یا مړ غواړم یا ژوندی) د ملا محمد عمر مجاهد د دفتر د یوه کارکوونکي په استناد کله چې ملا صاحب له راډیو څخه د جورج بوش دا کبرجنه خبره واورېده چې طالبانو ته په خطاب یې ویل: اسامه یا مړ غواړم یا ژوندی. ملا صاحب په همدې وخت ورغبرګه کړه چې په والله که یې یا مړ رانه ووینې یا ژوندی.

په دې وخت چې د امریکا پوځي یرغل حتمي شوی و، د ازبکستان له قرشي هوایي ډګر څخه د امریکا جاسوسي الوتکو هم د افغانستان په فضا خپل پروازونه ډېر کړي وو. د سپتمبر په ۲۲ مه د طالبانو دافع هوا د امریکا یوه بې پیلوټه الوتکه د سمنګان په ولایت کې راوغورځوله چې دا ښایي په امریکایي اهدافو د طالبانو لومړنی برید و. یوه ورځ وروسته د امریکا دفاع وزیر په افغانستان د حتمي یرغل خبره ډاګیزه کړه. رمزفیلډ رسنیو ته وویل چې له افغانستان څخه د اسامه د وتلو په صورت کې به هم امریکا په افغانستان له حملې لاس وانخلي.
د سپتمبر په ۲۴ مه ملا صاحب په یوه مطبوعاتي بیان کې امریکایانو ته په خطاب وویل چې پوځي یرغل یا یوازې زما او اسامه بن لادن په وژلو به ستونزه هواره نه شي. امریکا

باید د مسائلو په اړه ژور فکر وکړي او د مسلمانانو په اړه خپل له دښمنی او کینې ډک چلند له سره وارزوي.

دا مهال په اسلامي امارت نړیوال سیاسي او تبلیغاتي فشارونه نور هم زیات شول، د سپتمبر په ۲۵ مه سعودي عربستان له اسلامي امارت سره دیپلوماتیکي اړیکې غوڅې کړې او د امارت په رسمیت پیژندل یې بیرته واخیستل په همدې ورځ د امریکا سي این این چینل د طالبانو تر غوږونو د بوش د ادارې دا گواښ ورساوه چې که طالبان د امریکا غوښتنې ونه مني امریکایي پوځ شاید په افغانستان بیولوژیکي وسلې استعمال کړي.

د سپتمبر په ۲۶ مه د جیکي جسکن په نامه یوه امریکایی تورپوستي مسلمان امادگي وښوده چې د امریکا او افغانستان تر منځ د ستونزې د سوله ایز حل لپاره به د دریمگړي په حیث هڅې وکړي. طالبانو د نوموړي له ښه نیت څخه هرکلی وکړ خو بوش د نوموړي وړاندیز رد کړ. دا مهال د ملگرو ملتونه اداره چې ځان یوه بې طرفه مؤسسه بولي هم طالبانو ته په بدو اوښتې وه، د افغانستان لپاره د ملل متحد ځانگړي استازي فرانسس ویندرل وویل چې طالبانو د تل لپاره نور د سیاست چانس له لاسه ورکړی او د افغانستان په راتلونکو حکومتونو کې به ځای ورنکړل شي. په همدې وخت کې چې ملل متحد د افغانستان له نوي وضعیت سره ځان برابراوه یوه اونی وروسته یې د ویندرل په ځای الاخضر- ابراهیمي یو ځل بیا د افغانستان لپاره خپل ځانگړی استازی وټاکه.(۱)

د سپتمبر په ۲۸ مه د پاکستاني علماء کرامو او مشائخو یو لوی هیئت کندهار ته راغی تر څو له ملامحمد عمرمجاهد سره د پیښې شوې ستونزې د حل په اړه سلا مشورې وکړي. په دې علماء کرامو کې شیخ مولانا محمد تقي عثماني، دکتور شیخ شیرعلی شاه مدني، شیخ الحدیث مولانا حسن جان مدني، مفتي نظام الدین شامزی، مولانا

---

(۱) نړۍ د توپان پر اوړو (بیلابیلې صفحې) لیکنه محمد الله کمال

سليم الله خان، مفتي محمد جميل، قاري سعيد الرحمن او څو تنه نور علماء کرام شامل وو. دوی د امارت په مقام کې له ملاصاحب سره وليدل، څرنګه چې ملا محمدعمر مجاهد په اردو ژبه نه پوهيده نو د دارالعلوم حقانيه مدرسې شيخ الحديث مولانا شير علي شاه صاحب ته يې وويل چې د دوی تر منځ ترجماني وکړي. په مجلس کې اوله موضوع د اسامه بن لادن ياده شوه. ملا صاحب د اسامه بن لادن په موضوع او له امريکا سره د جنجال په سابقه رڼا واچوله او ويې ويل چې موږ د شريعت په چوکاټ کې د اسامه د موضوع حل کولو ته هميشه اماده يو. موږ ويلي چې د دريو اسلامي هيوادونو علماء کرام دې راټول شي د شيخ اسامه بن لادن په اړه دې شرعي پريکړه وکړي موږ يې منلو ته اماده يو. خو دا چې تاسو راغلي ياست زه ستاسو په احترام د دې پريکړې واک تاسو ته درکوم. تاسو ديني عالمان ياست د اسلام په احکامو خبر ياست، همدا تاسو په دې مجلس کې فيصله وکړئ زه يې دستي عملي کوم.

د ملا صاحب د دفتر يو کارکوونکی وايي چې د اسامه بن لادن د موضوع په باره کې د ګاونډيو يا نورو اسلامي هيوادونو ديني علماء وخت په وخت ملا صاحب ته راتلل، هغوی که څه هم ځيني يې د سياسي فشارونو له امله تر کندهاره راتلل خو ملا صاحب بيا د دغو سترو دين پوهانو سره ملاقات د ځان لپاره لوی فرصت باله، ملا صاحب به هميشه د مسئلې شرعي حل دوی ته وړاندې کاوه خو په راتلونکو علماءکرامو کې يو هم داسې څوک پيدا نه شو چې امريکا ته د اسامه بن لادن د سپارلو په باره کې ملا صاحب ته شرعي فتوی ورکړي. نو ځکه به په دې سره علماء کرامو ته د اسلامي امارت شرعي دريځ نور هم روښانه کيده او د ملا صاحب په حقانيت به يې باور پخېده.

پوځي آمادګی

د سپټمبر په ۲۹ مه (د ميزان اوومه) نيټه امريکايانو له طالبانو سره د تفاهم احتمال په رسمي ډول رد کړ، په پاکستان کې د امريکا سفيرې ميرمن ويندي چمبرلين په اسلام اباد کې ژورناليستانو ته وويل چې له ترهګرو (طالبانو) سره تفاهم هيڅ امکان نلري.

دغه وخت که له یوې خوا د امریکا تبلیغاتي جنگ په پوره قوت پیل شوې وه، بل اړخ ته سیاسي منډې ترړې یې هم په قوت روانې وې، د امریکا په دیکته په روم کې د شمال ټلوالې او پخواني پاچا ظاهر شاه تر منځ د ایتلاف لپاره مذاکرات پیل شول چې د اکتوبر په لومړۍ نیټه یې له طالبانو وروسته د ګډ حکومت په جوړولو خپل توافق اعلان کړ.

په همدې وخت کې امریکایان په پوره جدیت په افغانستان د یرغل په ترتیباتو بوخت وو، د سپتمبر په ۲۶ مه د امریکا د استخباراتو د مرکزي ادارې (سي آی اې) یو لوړ رتبه پلاوی د ګاري شرون په مشرۍ له ازبکستان څخه په چورلکه کې پنجشیر ته لاړ، نوموړي له ځان سره درې میلیونه ډالر نغدې پیسې راوړې وې تر څو په پنجشیر کې د اسلامي امارت مخالفین وربانديې کرایه کړي. ګاري شرون تر څو اونیو په پنجشیر کې و هلته یې له قسیم فهیم، ډاکټر عبدالله، سیاف،عارف سروري او د ټلوالې له نورو مشرانو سره ولیدل. پر هغوی یې ډالر وویشل او د پوځي همکارۍ تعهد یې ترې واخیست. ( )

په ورته وخت کې په اسلام اباد کې د سي آی اې دفتر د افغانستان په جنوب او ختیځ کې د افغاني اجیرانو د موندلو او استخدام په هڅو بوخت و. قوماندان عبدالحق چې له دې وړاندې یې په دوبۍ کې تجارت کاوه له امریکایي استخباراتو سره د یوې پټې معاملې په لړ کې پیښور ته رسیدلی و تر څو د افغانستان په ختیځ کې د امریکایي یرغل د ځمکنۍ ملګرتیا وکړي. په کوټه کې حامد کرزی، ګل اغا شیرزی او اکرم خاکریزوال د امریکایانو لخوا اکمال شوي او د یرغل پیل ته منتظر وو تر څو له امریکایانو سره په هماهنګي د اسلامي امارت په وړاندې پوځي بغاوت پیل کړي.

( ) د سي آی اې جاسوس (ګري شرون) د خپل دغه ماموریت په اړه کتاب لیکلی چې عنوان یې دی (first in Afghanistan) دغه کتاب لاهور خان منګل پښتو ته ژباړلی چې نوم یې دی(سي آی اې په پنجشیر کې) د سي آی اې لخوا د شورای نظار مشرانو ته د پیسو د ورکړې موضوع د همدې کتاب په استناد یاده شوې ده.

په پاکستان کې د پرویز مشرف حکومت د بلوچستان د جیکب اباد او پسني هوايي ډګرونه امریکایانو ته سپارلي و. دغه راز یې د خپلې ځمکې او فضا واک هم ورسپارلی و تر څو له هند سمندر نه په افغانستان د توغندويز بريدونو، بمبارونو او پوځي اکمالاتو لپاره ترې کار واخلي. شمال اړخ ته امریکایانو د ازبکستان د خان اباد د قرشي هوايي ډګر په واک کې درلود چې د خپلو پوځي اکمالاتو لپاره يې اماده کړی و.

بالمقابل طالبان هم د خپل توان تر حده په پوځي امادګیو بوخت و په کندهار کې د ملا صاحب په امر د ستینګر توغندیو ویشتونکي وروزل شول تر څو د امریکا الوتکې په هغو ستینګر توغندیو په نښه کړي چې د پخواني جهاد له وخت څخه په افغانستان کې پاته وو او یوه برخه یې د طالبانو په وسلتونونو کې خوندي وو. د کندهار د هوايي ډګر په ساحه کې د دافع هوا شوروي ساخت پرمختللې دستګاه فعاله شوه چې د عملي تمرين له صحنې يې ملا صاحب خپله ليدنه وکړه.

د امریکا له پیاده کیدونکو عسکرو سره د مقابلې لپاره په ډیرو سيمو کې په ولسي۔کچه ترتيبات جوړ شول تر څو د امريكا د احتمالي بريد په اړه ولسي۔مجاهدين په خپل وخت غبرګون وښيي او دښمن ته مناسب ځواب ورکړي. څرنګه چې د هیواد په شمال کې د امریکا د سختو بریدونو او د جنګي کرښو د ماتيدو ويره وه شمال ته ګڼ شمير تازه دمي ځواکونه وليږل شول. بل اړخ ته د امریکايي جاسوسانو تعقیبولو ته هم توجه زياته شوه. دا وخت امريکايانو په بیلابیلو بڼو کې خپل جاسوسان افغانستان ته داخل کړي وو. د ولس د رهنمايي او روحيې ساتلو لپاره ملا محمد عمر مجاهد له يرغل څو شپې وړاندې د کابل د شريعت غږ راډيو له څپو نه ولس ته وينا وړاندې وړاندې کړه چې ځينې برخې يې په چاپي بڼه هم خپرې شوې.

د يرغل پيل

د اکتوبر د مياشتې اوومه شپه وه، په کندهار کې هر څه عادي روان و، ملا صاحب هم په خپل روزانه ګشت و ګذار کې ډېر تغير نه و راوستی په خپل ميشت ځای (د امارت مقام) کې اوسيده. په دې شپو کې په کندهار کې د ماختن د لمانځه جماعت عموما په اته نيمې بجې کيږي. د امارت د مقام په مسجد کې چې کله د ملا صاحب په امامت

د ماخستن لمونځ اداء شو او لمونځ کوونکي بهر راووتل په همدې شیبه امریکایانو د کندهار په هوایي ډګر کې د پیچور په نوم د هوایي مدافع په دستګاه لومړنی بمبار وکړ.

ملا صاحب د امارت د مقام د مسجد تر مخ و چې د هوانوردی وزیر ملا اختر محمد منصور د کندهار له هوایي ډګره د مخابرې له لارې حال ورکړ چې د امریکا بریدونه پیل شوي په لومړني برید کې یې د مدافع هوایي تاسیسات وویشتل. د کندهار په هوایي ډګر لومړني برید د چا ژوند وانخیست خو د مدافع هوایي د برخې ځینې کارکوونکي یې ټپیان کړل.

له لومړي برید وروسته قوي احتمال موجود و چې دوهم برید به شخصا په ملا محمد عمر مجاهد وي، د امارت د مقام له څنګ سره په غره کې تر دې وړاندې یوه سمڅه جوړه شوې وه چې په اضطراري حالاتو کې به د پناه اخیستلو لپاره ترې استفاده کیږي. دغه مهال د ملا صاحب ملګرو ده ته مشوره ورکړه چې باید هماغې سمڅې ته ولاړ شي. ځینو وویل له ښار نه لرې دښت ته به ووځو تر څو د امریکایانو له تعقیب څخه ځان پناه کړو. خو ملا صاحب د دې مشورو د منلو پر ځای د ښار خواته د تګ اراده وکړه.

ملا صاحب چې خپل اهل اوعیال او د امنیت لپاره څو ملګري هم ورسره وو په درې سراچو موټرو کې په همدې شیبه له خپل ځایه ووتل، دوی د کندهار ښار د والي کوټې ساحې ته لاړل چیرته چې د دوی پخوانی (منفجر شوی) کور و، دلته ملا صاحب او ملګري یې له موټرو ښکته شول، خو ورته معلومه شوه چې لا هم طیارې ګرځي. دوی همدلته و چې د امارت په مقام بمبار وشو او کروز توغندیو ورځیرمه پناه ځای بمبار کړ. دا بمبار د امریکایانو لومړنی بمبار و چې څو کسان یې شهیدان کړل. په دې برید کې یو کروز میزایل د سمڅې په خولې کې ولګید چې څلور کسان یې شهیدان کړل، په شهیدانو کې یو هم د ملا محمد عمر مجاهد تره ملا محمد حنفیا صاحب و، په دې برید کې دوه کسان ټپیان هم شول.

کله چې د امارت په مقام کروز میزایل لګیدل او بمبار کیده ملا صاحب لږ وړاندې د کندهار ښار د والي کوټې په ساحه کې و، د بمبار رڼاګانې تر دوی پورې ورسیدلې،

ملا صاحب فیصله وکړه چې لـه ښاره ووځي او پنځلس کیلومتره لویدیځ اړخ تـه د سنگ حصار په ساحه کې د خپل یوه ملگري خالي سرای ته لاړ شي.

ملا صاحب له خپل اهـل و عیـال او محـدود شـمیر ملگـرو سره پـه دریـو موټـرو کـې د سنگ حصار په خوا روان شو. دوی په شپه کې هماغه خـالي سرای تـه ورسیدل. خپـل ماشومان او زنانه یې کور ته دننه کړل.

د ملا صاحب له انډیوالانو څخه د هماغې شیبې یو عیني شاهد وایـي مـوږ چې سنگ حصار ته تلو درې سراچه موټران راسره وو. تر مـخ سـپینه سراچـه وه چې مـلا صـاحب خپله چلوله او خپل اهل و عیال یې ورسره و، ورپسې توره سراچه او بیا بله سپینه سراچـه وه. په سنگ حصار کې چې کله نیمه شپه دغه سرای تـه ورسیدو، مـلا صـاحب د کـور دروازه خلاصه کړه او سـپینه سراچـه یـې لـه دروازې دننـه کـړه او ماشـومان تـرې ښکته شول، ورپسې بله سراچه له دروازې بهر لـه کـور سره جوخته ودریـده او اخـري سراچـه ورپسې تر شا ودریده.

ملا صاحب د دریمې سراچې ملگري بیرتـه ښـار تـه ولیږل، ترڅـو لـه ښـاره د اړتیـا وړ توکي راوړي، د همدې ملگرو له جملې یو تن وایي چې کله مـوږ بیرتـه د ښـار پـه خـوا راتلو ملا صاحب د دروازې تر مخ ولاړه تور سراچه موټر کې ناست و، راډیو یـې نیـولې وه او خبرونه یې اوریدل، موږ ښار ته راغلو خو د مـلا صـاحب پـه خپـل قـول لـږ شـیبه وروسته ملا صاحب له دې تور سراچه موټر څخه راښکته شو او لـه دروازې سرای تـه ننوت، په همدې وخت کې امریکایانو په یوه دقیق گوزار سره همـدا تورسراچـه موټرپـه توغندي وویشت.

د سراچه موټر د ویشتل کیدو په وخت ملا صاحب د توغندي د لگیدو ځـای تـه تقریبـا دوه نیم متره لنډ و، چې د ده او ویشتل شوي سراچه موټر تر مـنځ یـوازې د سرای دروازه حائل و، ملا صاحب ته زیان ونه رسید خو یـوازیني دوه ملگـري یـې چـې د مـوټر پـه شاوخوا کې موجود وو ټپیان شول. د ملا صاحب مور چې دا مهال پـه کـور کـې دننـه وه کله چې د بمبار غږ اوري په ډیـره وارخطـایي د دروازې پـه خـوا منـډه اخلي، خـو مـلا

صاحب په داسې حال کې چې د دروازې دننه خواته ولاړ دی ډاډ ورکوي چې زه ژوندی یم.

له دې برید وروسته د ملا صاحب په دې یقین پوخ شو چې امریکایانو یې ځای کشف کړی نو د دې لپاره چې دغه کور بمبار نه شي او کورنۍ ته یې زیان ونه رسیږي. خپل د کور زنانه او ماشومان یې په نیمه شپه له دې سرای نه پیاده وایستل او نږدې یوه مسجد ته یې ورسول. ملا صاحب اراده وکړه چې خپلو زخمي ملګرو ته ورشي. دا چې ماشوم اولادونه یې د بمبار له امله ډېر ویریدلي و مشر زوی یې محمد یعقوب چې دا وخت ۸ کلن ماشوم و ملا صاحب یې لـه لمنې ونیـو او نـه یـې پرېښـود چې تـرې لاړ شي او دوی یوازې پرېږدي. خو ملا صاحب هغه له ځان څخه جلا کړ او د ټپیانو په خوا روان شو. له خپل زوی، مور، میرمنو او ټولو اولادونو سره د ملا صاحب همدا د بمبار د شپې لیدل وروستي لیدل شول، کله چې ملا صاحب په همدې شپه له مسجد څخه ووت بیا یې هیڅکله خپل اولادونه ونه لیدل.

ملا صاحب د ټپیانو خواته راغی، یو ټپي ملګری نسبتا روغ و، کـوم یـو چې ټپ یې خطرناک و په خپل روغ پاته موټرکې یـې د ښـار پـر خـوا لـه ځـان سره واخیسـت. دغه وخت د مـلا صـاحب د کـور میرمنـي او ماشـومان چې پـه مسـجد کـې پاتـه وو د ده د کورنۍ د نوروغړو لخوا په همدې کلي کې د ملا صاحب د خسر ـ کـور تـه انتقـال شـوه. مسجد څخه د دوی لـه وتلـو شـاوخوا نیم سـاعت وروسـته امریکـایي الوتکـو همدغه مسجد داسې سخت بمبـار کـړ چې حتـی نښـې یـې هـم لـه منځـه لاړې. دې مسلسلو بریدونو وښوده چې امریکایانو د ملا صاحب او د هغه د کورنۍ د له منځـه وړلـو ټینګه فیصله کړې وه خو دا د الله تعالی ځانګړی نصرت او ساتنه وه چې دوی یې په معجزانه ډول د امریکا له بریدونو محفوظ وساتل.

ملا صاحب چې یو تن ساتونکی او یو زخمي ملګری په موټر کې ورسره و نیمـه شپه د کندهار ښار په خوا روان و، د اشغو په سیمه کې د ده د امنیت مسؤل او ورسره ملګری پـه مخـه ورغلـل، هغـه تـرې تیـر شـول خـو ده پـه مخـابره کـې ورباندې غږ وکړ او راوګرځیدل. ملا صاحب ورته مختصر د بمبار جریان بیان کړ، وروسته یې زخمي هغو

ته په لاس ورکړ او خپله له څلورتنه ملګرو سره په موټر کې د ښار په خوا روان شو، ملګرو یې مشوره وکړه چې یوازې په یوه طریقه د امریکایي سپوږمکی له تعقیب څخه ځان خوندي کولای شو هغه دا چې چیرته د ګڼو ونو په پناه کې له موټر نه ځان بیل کړو. دوی ښار ته په رسیدو د میرویس روغتون انګړ ته وروګرځیدل هلته یې د ګڼو ونو لاندې خپل موټر ودراوه، شیبه وروسته په عادي ډول پیاده له روغتون بهر راووتل، تر لږ پیاده مزل وروسته د لارې په سر د خپل یو ملګري موټرپه مخه ورغی او په کې سپاره شول، شیبه وروسته یې د کندهار امنیه قومندان حافظ عبدالمجید پیدا کړاو د هغه سره په موټر کې سپاره شول، ترسهاره یې له ده سره یوځای په ښار کې ګزمه وکړه، سهار د ښکاپور بازار سره نږدې د طالبانو امنیتي ماموریت ته ورغی، له همدې وخت نه د ملا صاحب مخفي ژوند پیل شو. په همدې ځای کې یې لومړی د سهار لمونځ اداء کړ او وروسته یې د امریکا له لومړني برید څخه د بچ کیدو او د خپل ژوند د اطمینان ورکولو پیغام ثبت کړ تر څو طالبانو ته د مخابرې له لارې واورول شي. دغه راز د امریکایي یرغل د پیل په اړه لومړنی مطبوعاتي بیان هم ترتیب او د رسنیو له لارې نشر شو چې په یوه برخه کې یې راغلي وو.

(په داخل او خارج کې ټول مسلمانان باید په دې پوه شي چې د جهاد په مقدسه لاره کې مرګ، مرګ نه دی. بلکې د یوه ابدي خوشاله ژوند پیل دی.مسلمانان باید په دې لاره کې خسته نه شي. حوصله له لاسه ورنکړي. له صبر، استقامت او غیرت څخه کار واخلي.ځکه چې مسلمانان باید په دې عقیده ولري چې مرګ یو مرګ دی او هیڅوک له مرګ نه شي خلاصیدلی، نو د شهادت مرګ چې چا ته ورسیږي دا باید یو ستر افتخار، کامیابي او د الله تعالی لوی نعمت وبولي.

د امریکا د جمهور رئیس بوش دا خبره حقیقت لري چې دا جګړه د مسلمانانو پر ضد صلیبي جګړه ده. نو باید د نړۍ په هر ګوټ کې مسلمانان د خپل دفاع لپاره اسلامي او شرعي فعالیت ته دوام ورکړي. جهاد که په توره وي، که په ژبه او که په قلم اوس د نړۍ په ټولو مسلمانانو فرض دی.

باید دا مقدسه فریضه اداء کړئ. زه امید لرم چې د افغانستان اسلامي امارت به د الله تعالی په نصرت او د نړۍ د مظلومو او بادرده مسلمانانو په مرسته او دعاء د امریکا په ظالم او تیري کوونکي حکومت بری ترلاسه کوي.)(۱)

ملا صاحب له همدې نیتې څخه بیا تر هغه مهاله چې له یو شمیر ولایاتو څخه عقب نشیني پیل شوه. په کندهار ښار کې احتیاطا مخفي ژوند کاوه. ملاقاتونه یې محدود کړي وو او اکثره پیغامونه یې د استازو په توسط تر مسؤلینو لیږل. د نصرت مخابرې له لارې له نظامي مشرانو سره په رابطه کې و. په دې وخت کې چې بمبار روان و او د امریکایانو لخوا هره شیبه د چاپې او بمبار احتمال موجود و ملا صاحب د دښمن هر ډول بریدته ځان آماده کړی و. له ده سره به د لس تنه په شاوخوا کې مسلح ملګري وو او نور احتیاطي ملګري به یې د اوسیدو ځای ته نږدې اوسیدل چې د احتمالي خطر په وخت د دښمن مقابلې ته رسیدګي وکړای شي. ملا صاحب چې بیا بیا یې د اوسیدو ځایونه بدلول څو ځله یې میشت ځای ته نږدې سیمې بمبار شوې. لکه د کندهار د قول اردو د بمبار په مهال ملاصاحب د بمبار له ساحې په سل متری کې موقعیت درلود. بل وخت د خاد ریاست ته نږدې اوسیده چې امریکایي الوتکو یې په ۵۰ متری کې یو کور بمبار کړ.

لومړنی یرغل او بمبارونو دوام

د امریکایي نظامیانو لخوا خپرې شوې لیکنې ښیي چې په افغانستان د یرغل له پیل نه وړاندې امریکایان هم د اندیښنې په حالت کې وو او نه پوهیدل چې دغه جنګ ته په څه ډول ورداخل شي. د دوی سیمیزو مشاورینو پینټګان ته مشوره ورکوله چې افغانان له جنګونو سره بلد خلګ دي. بمونه او بمبارونه یې ډېر لیدلي دي. که لومړنی برید معمولي او محدود وي او یا هم اهداف په سمه توګه نه وولي نو دا به دا امریکا په

---

(۱) د هیواد ورځپاڼې کلکسیون (۵۲۷مه ګڼه) ۱۳۸۰ لمریز کال

وړاندې د افغانانو حوصله پیاوړې کړي او امریکايي پوځي قوت به یې تر پام کم وړشي.

شايي همدا لامل به و چې امريكايانو په لومړۍ شپه خورا پراخ یرغلیز عملیات وکړل. د دوی لخوا خپاره شوي معلومات ښيي چې په لومړۍ شپه د افغانستان په بیلابیلو ښارونو کې ۳۱ هدفونه په نښه شول. چې عمده یې د هوايي مدافع تأسیسات، د رادار سیستمونه، هوايي ډګرونه، د ملا محمد عمر مجاهد د اوسیدو ځای، د راډیو او مخابراتو ودانۍ اوداسې نور.

په لومړۍ شپه په یادو اهدافو له عربي بحیرې څخه د امریکا او برتانیا له بیړیو او اوبتلونو ۵۰ کروز توغندي وتوغول شول. په عربي بحیره کې د امریکا له الوتک لیږدونکي بیړۍ یو ایس میسوري څخه ۲۵ ایف ۱۸ بریدکوونکې الوتکې دغه راز د هند په سمندر کې د دیګو ګارسیا له ټاپو څخه ۱۵ بم غورځوونکې الوتکې هم په برید کې برخوالې وې چې مختلف اهداف یې بمبار کړل.

د اسلامي امارت مدافع هوايي ځواک د الوتکو د ویشتلو هڅه وکړه خو دا چې الوتکو له ډیرې لوړې ارتفاع څخه بمبار کاوه د مدافع هوايي مرمۍ نه وررسیدلې. د لومړۍ شپې په بمبار کې د افغانستان په بیلابیلو ښارونو کې یو شمیر کسان شهیدان او ټپیان شول. لومړنی د سر زیان د امریکا په دوهمه توغندیز برید کې ورسید چې د ملا صاحب په کور ترسره شوه، دلته په څلورو شهیدان شویو کسانو کې یو هم د ملا محمد عمر مجاهد اکا ملا محمد حنفیا صاحب و. د یرغل په لومړۍ شپه په پلازمینه کابل کې د دفاع وزارت، هوايي ډګر، تپه تیلویزیون او یکه توت سیمه کې د راډیو فرستنده دستګاه بمبار شوه. د یک توت په ساحه کې د راډیويي دستګاه مرکز ته نږدې د ماین پاکۍ د یوې موسسې سیمیز دفتر هم بمبار شو چې څو تنه عام خلک په کې شهیدان او ټپیان شول.

په دې ډول د افغانستان په حکومتي او عام المنفعه تأسیساتو د امریکا له قسماقسم الوتکو او بیړیو څخه د بمونو او بارودو اورښت پیل شو. څرنګه چې د جګړې په لومړیو اونیو کې په جنګي کرښو د امریکایانو بمبار ډېر اغیزناک نه و نو یې د خپل غځ

اخیستلو لپاره د افغانستان پـه مـلي تأسیسـاتو او زیربنـاوو بمبـار تـه زور ورکـړ. د کابل، کندهار، هرات، جلال اباد، مزار شـریف، کندز او شبرغان هوایي ډګرونـه پـه سخته بې رحمی بمبار، د رادار او ملکي هوانوردی د خدماتو ټول سهولتونه یې ویجاړ او په کې ناستې الوتکې چې ډیری یې د ملکي هوایي خـدماتو (د اریانـا افغـان هـوایي شـرکت) اړوند وې له یوې مخې تخریب شوې. د افغانستان د لویو ښـارونو تـر منځ پـه غځیدلو لارو هم ځو ځایه بمبارونه وشوله او د تخریب هڅه یې وشوه، په کابل، جلال اباد، مزار شریف او کندهار کې د اتصالاتو دستګاوې او مراکز تخریب او له منځه یووړل شول.

په هرات کې د سل بستریز ملکي روغتون ودانې بمبار شوه او ډیرشمیر ناروغان او طبي کارکوونکي په کې شهیدان شول. د کابل ښار هوایي ډګر تـه نـږدې پـه یـوه ګـڼ میشته سیمه درنې بمبارۍ د سر په درانه زیان سربیره یو شـمیر کورونـه هـم تخریـب کـړل.[1] د بمبار په پنځمه ورځ د اکتوبر په ۱۱ مه امریکایي الوتکو پـه ننګرهـار کـې د کـوړم کلی بمبار کړ او ډیرزیات ولسي وګړي یې په شهادت ورسـول، پـه همـدې ورځ پـه ننګرهار کې په یوه مسجد د بم له لګیدو سره ۱۶ تنه په لمانځه ولاړ ولسي خلک شـهیدان شول. د یرغل د یوې اونی په پوره کیدو سره د طالبانو رسنیو خبر ورکړ چې په یـوه اونی کې ۶۷۰ تنه ولسي وګړي د امریکا په بمبـارونو کـې شـهیدان شـوي دي.د اکتـوبر پـه ۱۶ مه امریکایانو وویل چې په دې شپه یې په کندهار ۱۳۰ ځله هوایي بریدونه کـړي. طالبانو د کندهار په بمباریو کې د ۳۳ تنه ملکي وګړو وژل کیدل تائید کړل.

په دې ډول د امریکایي پوځ لخوا د افغان ولس قتل عام پیل شـو چـې پـه روزمـره توګه وژل کیدل، کورونه او کلي ورانیدل، ملي تاسیسـات لـه منځـه تلـل، مسـاجد او مدرسې بمباریدلې، خو د غرب په اشاره چلیدونکو رسنیو د دې په ځای چې د مظلومـو افغانانو غږ منعکس کړې له یوې مخې یې د امریکا د فتحې نغارې غږولې او د امریکا لخوا بې افغانانو ته له هوا څخه د خوراکي توکـو د غورځولـو مبالغـه آمیـز تبلیغـات کـول، اما دا

---

(۱) د شریعت اونیزې کلکسیون

خبره یې نه کوله چې د امریکایي الوتکو څخه رالویدونکي خوراکي مواد د دې په ځای چې خلک یې وخوري د ولسي خلکو له خوا اور وراچول کیده او په دې ډول یې د امریکایي یرغل په وړاندې خپل اعتراض څرګنداوه.

د ملا صاحب پر کور د امریکایانو چاپه

لکه څنګه چې امریکایانو د ملاصاحب کور او شخصا خپله دی د یرغل په لومړیو کې په نښه کړل، دغه راز یې د ځانګړیو دیسانټ ځواکونو په توسط لومړني خاص عملیات هم د هغه پر کور او دفتر ترسره کړل. د د میزان په ۲۸ مه نیټه (د اکتوبر شلمه) د امریکا پوځ د ملا صاحب د شهیدولو او یا هم ژوندي نیولو په هدف د کندهار ښار په لمن کې پر هغه ودانی چاپه واچوله چې ملا صاحب د کور او د امارت د مقام یا دفتر په حیث ترې کار اخیست. د امریکایي منابعو په استناد د دې عملیاتو په لړ کې چې د ډیلټا فورس په نوم د امریکا د خاصو ځواکونه او کوماندویانو لخوا ترسره شول. لومړی د سلو په شاوخوا کې امریکایي کوماندویان دکندهار ښار څخه شپیته میله جنوب لویدیځ ته د ریګ په ساحه کې په یو ناکاره هوایي ډګر کې ښکته شول تر څو د ملا صاحب په کور د عملیات کوونکو پوځیانو سره د ضرورت په وخت کې همکاري وکړي.

ورپسې په همدې شپه د ډیلټا فورس او کوماندویانو دوهم ګروپ چې له سلو ډېر کسان یې برخوال وو، د کندهار ښار سره نږدې د ملاصاحب په کور چاپه ووهله. دوی د ملا صاحب د کور په شاوخوا کې له چورلکو پیاده شول، لومړی کوماندویانو او په سر ګرځیدونکو چورلکو زرګونه مرمی واورولې تر څو که احتمالي خطر وی له منځه به لاړ شي. خو د ملا صاحب د کور ساتونکو مجاهدینو په پیل کې له دوی سره مزاحمت ونه کړ. هغوی پوهیدل چې کور تخلیه شوی که امریکایان ور داخل هم شي کوم څه به ترلاسه نه کړي. شیبه وروسته په داسې حال کې چې له کندهارښار څخه هم سیمې ته کومکي مجاهدین راورسیدل ناڅاپه یې په امریکایانو حمله وکړه.

تحقیقاتي خبریال سیمور هرش د دې عملیاتو په اړه په خپله تحقیقاتي مقاله کې د امریکایي کوماندویانو له قوله لیکلي: کله چې موږ د بیرته وتلو په حال کې وو طالبانو

په موږ قيامت راکوز کړ، هغوی شبخون راووړ،هغوی په سپکو وسلو او آر پي جي توغنديو حمله وکړه. طالبانو داسې لاسي بمونه غورځول لکه له دوی سره چې بې شميره موجود وي، د ځانګړو ځواکونو يونټ په شاته تلو او دفاعي جنګ مجبور شو ځکه طالبان برلاسي وو. ډيلټا کنډک ته زيان ورسيد او يو شمير کسان يې ټپيان شول، پوځيان په ګروپونو وويشل شول، د پوځي اصولو سره سم واړه ګروپونه شاوخوا غلي شول او لويو ګروپونو ته يې د تيښتې زمينه برابره کړه، په دې وخت جنګي څرخکو د ملامحمد عمرمجاهد په کور بې دريغه ډزې وکړې، د ډيلټا فورس، کوماندو او د کومک لپاره راغلي پوځيان ټول په وارخطا حالت کې راوتښتيدل، په منډو رامنډو کې د يوه چينوک هليکوفتر ټايرونه له غونډۍ سره ولګيدل او مات شول. موږ د دې عملياتو لپاره ډېر تياری نيولی وو، موږ فکر کاوو چې هلته په رسيدو به جادو وکړو خو د طالبانو له حملې سره راته څرګنده شوه چې موږ جادوګر نه يو. (۱)

لکه څنګه چې امريکايي خبريال اعتراف کوي، امريکايانو رښتيا هم په خپله لومړنۍ چاپه کې خپل ټول احتياطي تدابير سنجولي او خپل تجربه کار ځانګړي پوځيان يې د عملياتو لپاره غوره کړي وو، خو په عملي ډګر کي دوی کومه لاسته راوړنه نه درلوده، طالبانو وروسته د امريکايي څرخکې مات شوې ټيرونه او له خاصو ځواکونو څخه پاته يوه تفنګچه رسنيو ته وښودل چې د امريکايي کوماندويانو په وارخطا تيښته يې شاهدي ويله.

د امريکايي يرغل څمکني ملاتړي

امريکا د ۲۰۰۱ م کال د اکتوبر په اوومه په افغانستان خپل بريدونه پيل کړل، د همدې کال د نومبر تر دوولسمې پورې د پلازمينې کابل په شمول د افغانستان ټول مهم ښارونه د طالبانو تر واک لاندې وو او د امريکا د پنځه اونۍ سختو بمبارونو په وړاندې يې له تصور لوړ مقاومت کاوه.

---

(۱) نړۍ د توپان پر اوږو صفحه ۱۴۵

د اسلامي امارت په خلاف د امریکا جګړه له څو عمده برخو څخه عبارت وه، یو خو د هدفمندو هوایي بریدونو، بمبارونو او کروز میزایلو د توغولو هغه ناتمامه سلسله وه چې له بحرهند او د عربو له سمندرګي څخه ترسره کیدل، په دغو ډول بریدونو کې عمده رول د امریکایانو و خو د برتانیا په شمول ځینو نورو هیوادونو هم په یرغلیزو هوایي بریدونو کې برخه درلوده.

بل د جګړې استخباراتي او اکمالاتي همآهنګي وه، د دې لپاره امریکایانو په ګاونډیو هیوادونوکې ځانګړي هوایي ډګرونه او استخباراتي مراکز استخدام کړي وو، د افغانستان په جنوب کې استخباراتي جګړه په اسلام اباد کې د سي آی اې له مرکزي دفتر څخه رهبري کیدله، د دې دفتر مشري د رابرټ ګرینر په غاړه وه چې د حامد کرزي او ګل اغا شیرزي په شمول د جنوب اکثره د امریکا ګوډاګیان د ده لخوا استخدام او افغانستان ته راولیږل شول. د پاکستان حکومت امریکایانو ته د بلوچستان د جیکب اباد هوایي ډګر په تصرف ورکړی و چې امریکایانو ترې د هیواد په جنوب کې د جګړې په رهبري سربیره استخباراتي عملیات او د خپلو ګوډاګیانو اکمالات هم کول.

د جګړې بل محاذ د افغانستان شمال و، د ازبکستان حکومت د خان اباد قرشي هوایي ډګر امریکایي پوځ ته سپارلی و چې له همدې ځایه د افغانستان په شمال کې جګړه رهبري کیدله. له هوایي بریدونو سره هم مهال د امریکا استخباراتي ادارې سي آی اې د خپلو ځانګړو ګروپونو او داخلي اجیرانو په کرایه کولو سره د طالبانو خلاف ځمکني عملیات هم پیل کړې و.

د افغانستان په جنوب کې د امریکایانو د ځمکني تعرض د پروګرام مهم اجرا کوونکي حامد کرزی او ګل اغا شیرزی و. د اکتوبر میاشتې په لومړیو کې د یرغل له پیل سره هم مهال حامد کرزی له پاکستان څخه کندهار ته داخل شو او له هغه ځایه روزګان ته لاړ تر څو د طالبانو په خلاف ځمکنی جبهه پرانیزي. نوموړي څو ورځې پټې فعالیت وکړ خو وروسته چې طالبان ورباندې خبر شول د ده د نیولو لپاره یې عملیات شروع کړل. حامد کرزي چې طالبانو یې د نیولو هڅه کوله د امریکا مرسته وغوښته او د سي آی اې ځانګړو ځواکونو د نومبر په څلورمه له روزګان څخه په څرخکه کې پورته کړ.

له نوموړي ځخه لوی مقدار وسلې او مهمات پاته شول او امریکایانو جیکب اباد ته ورساوه. حامد کرزی دوهم ځل د مزار شریف له سقوط وروسته د نومبر په ۱۴مه د ۱۳ کسیز امریکایي ټیم (ایکو ګروپ) په بدرګه له جیکب اباد ځخه په څرخکوکې روزګان ته یووړل شو او د امریکایانو په هوایي او تسلیحاتي ملاتړ یې فعالیت پیل کړ.

په جنوب کې بل قومندان ګل اغا شیرزی و، چې امریکایانو د کندهار ښار د نیولو لپاره انتخاب کړی و، د نوموړي د افرادو لپاره امریکایانو په پاکستان کې له پاکستاني پوځ ځخه ۵۰۰ میله وسلې او نور نظامي تجهیزات رانیول او بیا یې د یوه ځانګړي استخباراتي ټیم په بدرګه د نومبر په لومړیو کې د کندهار د معروف ولسوالی له لارې افغانستان ته داخل کړ. ګل اغا دشنه نري سیمه مرکز وټاکه او له همدې ځایه یې د کندهار ښار په خوا د امریکایي الوتکو په بدرګه پرمختګ ته دوام ورکړ. امریکایانو غوښتل د هیواد په ختیځ او کابل ته څیرمه سیمو کې قومندان عبدالحق د طالبانو په خلاف وجنګوي. نوموړی د سي آی اې په دیکته افغانستان ته داخل شو، خو مخکې له دې چې کوم د پام وړ فعالیت وکړي طالبانو د لوګر په ازره کې ونیو او له امریکا سره د همکارۍ او ملګرتیا په جرم یې وواژه.

د هیواد په شمال، مرکزي ولایاتو او شمال لویدیځ کې د امریکا استخباراتي عملیات له پنجشیر ځخه رهبري کیدل. د سي آی اې یو ځانګړی ټیم چې د افغانستان لپاره د دې سازمان تر ټولو معروف متخصص ګري شرون رهبري کاوه د یرغل له پیل وړاندې د ۲۰۰۱ میلادي کال د سبتمبر په ۲۶مه دسي آی اې په روسي ساخته چورلکه کې له تاجکستان ځخه پنجشیر ته لاړ، ګري شرون له ځان سره په یوه فلزي بکس کې درې میلیون ډالر راوړي و تر څو د طالبانو په خلاف د ځمکنۍ جګړې لپاره وربانډې جنګیالي رانیسي.

ګري شرون لومړی د شورای نظار د استخباراتو له مسؤل انجنیر عارف سره ولیدل، هغه ته یې پنځه لکه ډالر ورکړل او انجنیر عارف په مقابل کې د شورای نظار ټوله استخباراتي شبکه د سي آی اې خدمت ته وقف کړه. د ټلوالې په نمایندګۍ امر الله صالح له ګري شرون سره د ژباړن او نږدې همکار په حیث دنده اجراء کوله او د

شورای نظار استخباراتي کارمندانو په یوه میاشت کې (د سپټمبر له ۲۷ د اکتوبر تر ۲۶ مې پورې) د سي آی اې لپاره تر ۴۰۰ زیات څارګر راپوروونه تیار کړل چې د سي آی اې د ټیم لخوا امریکا ته لیږل کیدل. د ګري شرون دوهمه لیدنه له قسیم فهیم سره وه، فهیم ته یې یو میلیون نغد ډالر ورکړل او هغه په مقابل کې د هر راز همکارۍ ټینګر وواهه. فهیم موافقه وکړه چې د شمالي د جنګي خط مسؤل بسم الله خان ته به قومنده ورکړي چې د سي آی اې له ټیم سره هر راز همکاري وکړي. فهیم دیرش تنه جنګیالي د سي آی اې په واک کې ورکړل ترڅو یې د جاسوسانو په حیث وروزي.

ګري شرون وروسته له سیاف، ډاکټر عبدالله، قانوني او د ټلوالې له نورو مشرانو سره هم ولیدل او په ډالري ډالیو یې د هغوی وفاداري د ځان کړه، د یرغل له پیل وړاندې ګري شرون د ټلوالې د مشرانو سره په ګډه د طالبانو خلاف د څمکني یرغل ستراتیژي نهایي کړې وه په داسې ډول چې قسیم فهیم به د ځمکنۍ جګړې د عمومي مشر په حیث امریکایانو ته مسؤل وي او له ګري شرون سره به همیشنۍ تماس لري، انجینر عارف به استخباراتي معلومات سي آی اې ته رسوي. بسم الله خان په کابل د برید لپاره غوره شوی و، د فرخار جبهه او د تخار دنیولو مسؤلیت داود داود ته سپارل شوی و، دنوموړي ملاتړ ته د مولانا سیدخیلي او قومندان ګدا پنجشیري په مشرۍ څو زره اضافه ځواکونه هم له پنجشیر څخه ورتلل، د کوکچې په بله غاړه په شمالي تخار کې مطلب بېګ، پیرم قل، کبیرمرزبان، پیرمحمد تالقاني او بشیر چاه آبي او ځیني نور جګړه مار قومندانان په دې ګومارل شوي وو، ترڅو له امریکایي بمبار سره هم مهال د طالبانو په دفاعي لیکو هجوم وروړي. د ګري شرون په جنګي ستراتیژۍ کې سیاف د ختیځ افغانستان لپاره غوره شوی و، خو په ختیځ کې د عبدالحق له وژل کیدو وروسته سیاف زړه ونکړای شو چې له پنجشیر څخه راووځي.

ګري د افغانستان په شمال او مرکزي ولایاتو کې هم یو شمیر جګړه ماران د طالبانو په خلاف ځمکنیو عملیاتو ته پارولي وو. رشید دوستم د امریکایانو په لارښوونه د دره صوف په لوړو ساحو کې خپل کسان راټول کړل چې د الفا په نوم د سي آی اې ځانګړی ټیم هم ورسره ملګری و، له دوستم سره په څنګ کې عطاء محمد نور هم د

بلخ په جنوبي غرنيو سيمو کې د طالبانو خلاف جګړې تـه تيـاري نيولـه چې د سي آی اې د بريوو په نوم ټيم يې ملګرتيا کوله. کريم خليلي ته په باميانو کې د څمکني يرغل او د طالبانو په خلاف د جګړې مسؤليت سپارل شوی و. له نوموړي سره د دلتا په نوم د سي آی اې ځانګړی ټيم فعال و چې امريکايي الـوتکې يـې رهبري کـولې. خو کريم خليلي چې له طالبانو يې سخته ويره درلوده تر پايه يې دا زړه ونکړای شو چې د طالبانو په خلاف کوم مؤثر عمليات ترسره کړي.

د افغانستان په لويديځ کې د امريکايانو د يـادولو وړ ملاتـړی تـورن اسـمعيل خان و، د امريکايانو لخوا د ليکل شويو کتابونو دمعلوماتو له مخې نومـوړي پـه دې شپږ ورځو کې د افغانستان په غرب کې د ايران د پولې په سل کيلـومترۍ کـې پـټ و چې وروسته ورسره دسي آی اې د (چارلي) په شفري نوم استـخباراتي ډلـه ملګـرې شـوه، ترڅو د طالبانو په ضد جګړې ته يې وهڅوي.

په اسمعيل خان سربيره دغور په جنوب او پرچمن ولسوالی کې د ډاکټر ابـراهيم غوري کسـانو د امريکـايي الوتکـو پـه سيورې کـې پـه طالبـانو عمليـات کـول او شـمال تـه د کوهستاناتو په ساحه کې قومندان احمدخان مرغابي په فارياب کې د طالبانو په خلاف په فعاليت بوخت و، چې امريکايانو ورته د دلالانو له لارې ډالر او د پراشوټ په واسطه وسلې، خوراکي توکي او د آسونو اوبه او واښه رسول.[۱]

پنځه اونۍ سخته جګړه او سخت ترين مقاومت

لکه وړاندې چې وويل شول د امريکايانو هوايي بريدونه لومړی په ښـارونو پـيل شـول، راډيوګـانې، هـوايي ډګرونـه، الـوتکې، پـوځي ډيپوګـان، د مـدافع هـوايي مراکـز او د اتصالاتو شبکې يې بمبار کړې، وروسـته پـه داسـې حـال کـې چـې پـه ښـارونو او ځينو کليوالو ساحو هم بمبارونه کيدل اصلي بريدونه په جنګي کرښو راټول شول.

(۱) ۸۸ ورځې تر کندهاره ليکوال رابرټ ګرينر. سي آی اې په پنجشير کې د ګري شرون کتاب

له يرغل وړاندې د طالبانو دوه مهم جنګي خطوط هغه و چې د احمد شاه مسعود د ځواکونو په وړاندې د کابل په شمال او د تخار په فرخار او خواجه غار سيمه کې پراته وو. دا مهال چې د سمنګانو په دره صوف کې او د بلخ په جنوبي غرنيو سيمو کې د دوستم، عطاء نور او محقق ټوپکيان راټول شوي وو. طالبانو د دره صوف او د بلخ د جنوبي سيمو د دفاع لپاره هم دفاعي کمربندونه ټينګ کړل. د امريکايانو ډېر بمبارونه د کابل د شمال، تخار او دره صوف په همدې جنګي کرښو و چې پنځه اونۍ يې مسلسل دوام درلود.

امريکايانو او داخلي ملګرو يې اټکل کاوه چې د جنګي کرښو په بمبار سره به ډېر ژر طالبانو ته شکست ورکړي. خو د اسلامي امارت مجاهدينو په ټولو جنګي کرښو کې کمسارې ثبات وښود. په داسې حال چې په ټولو جنګي کرښو کې د مخالفينو اړخ ته د سي آی اې ځانګړي ټيمونه ځای پر ځای شوي وو او د ليزرونو په واسطه يې الوتکو ته کوردينات ورکول، مجاهدين بيا هم توانيدل چې له بيلابيلو تاکتيکونو په استفاده له بمبار څخه ځانونه وژغوري. نو څکه به کله چې له درانه بمبار وروسته د ټلوالې عسکرو تعرض پيل کړ، مجاهدين به په ټول قوت بيا راپورته شول او تر پخوا په لوړ مورال به يې د امريکا د ځمکنيو ملګرو تهاجم دفع کړ.

د بمبارونو د سلسلې اوږديدلو او د جنګي کرښو د ماتولو ځنډ که له يوې خوا د مجاهدينو او افغان ولس مورال لوړاوه، بل اړخ ته يې د يرغلګرو او د هغوی د ملګرو تر منځ د نهيلۍ او شکست احساس ته هم وده ورکوله. د ټلوالې يو مشر برهان الدين رباني چې همدا حالت ورباندې غميدلی و، له امريکايانو يې غوښتنه وکړه چې په طالبانو غټ غټ بمونه وغورځوي. جنرال قسيم فهيم چې د امريکايي يرغلګرو له مشر جنرال ټومي فرانک سره د کتنې لپاره تاجکستان ته تللی و. هم يې د ملاقات په مهال له امريکايانو د لانورو درنو بمبارونو او زيان اړوونکو بمونو د اورولو غوښتنه وکړه.

له دريو اوونيو درانه بمبار وروسته په امريکايي مطبوعاتو کې هم داسې ګنګوسې پيدا شوې چې د امريکايي يرغل د ناتوانۍ حکايت يې کاوه، د اکتوبر په وروستي نيمه

نیویارک ټایمز ورځپاڼې د وتلي تحلیل گر آر ډبلیو ایپل یوه څېړنیزه مقاله خپره کړه چې پوښتلي یې و، آیا افغانستان یو بل ویتنام کیدای شي؟ آیا امریکا د نړۍ په هغه بله خوا له یوه شکست سره مخ کیدونکې ده؟ د همدې ورځې په سبا د امریکا دفاع وزیر ډونالډ رمسفلډ په پینټاگون کې د خبري کانفرانس په مهال د خبریالانو له سختو پوښتنو سره مخامخ شو او د یرغل ستراتیژي یې بې اغیزې وبلل شوه. خو رمسفلډ وویل چې په جگړو کې بریا ژر نه ترلاسه کیږي، تاسو تاریخي شالید ته ځیر شئ، په جاپان باندې درې نیم کاله بمباري روانه وه تر څو تسلیم شو، دغه راز په دوهم نړیوال جنگ کې د هټلر جرمني پوره څلور کاله بمبار شو. له شک پرته په جنگي کرښو کې د طالبانو تاریخي مقاومت رمسفلډ اړ کړی و چې د اسلامي امارت په ابتدائي وسلو سمبال محدود مجاهدین د هټلر له میلیوني مجهز پوځ سره پرتله کړي.

کله چې له څلور اونیو سخت بمبار وروسته بیا هم د کابل د شمال، تخار او دره صوف خطونه مات نه شول، نو امریکایانو خپل قوت یوې خوا ته متوجه کړ، هغوی د نومبر په لومړۍ اونۍ کې د هیواد په شمال کې د مزار ښار د نیولو پلان جوړ کړ د بلخ په جنوبي سیمو دغه راز د سمنگان په دره صوف کې یې د مجاهدینو په سنگرونو سخته بمباري پیل کړه.

له (بوش اټ وار) کتاب او نورو امریکایي مستنداتو څخه معلومیږي چې امریکایانو په دې جگړه کې لومړی هدفمند بریدونه او فرشي بمبار پیل کړ، خو کله چې د طالبانو مقاومت مات نه شو نو د پنځلس زره پونډه وزن لرونکو ډیزي کټر بمونو تر څنگ یې د کیمیاوي وسلو استعمال ته هم لاس واچاوه. هغه کیمیاوي وسلې چې په وروستیو ورځو کې په جنگي کرښو وکارېدې، یو ډول زهرجن غاز یې خپراوه چې په تنفس سره یې د هر ژوندي موجود سږي التهابي کیدل او چاودیدل. له همدې امله د جگړې په کرښه کې د مجاهدینو ډېر شهیدان په داسې حال کې وموندل شول چې د مرمۍ یا ټپ هیڅ نښه به وربانديې نه وه، خو له غوږونو او پوزې به یې وینې بهیدلې او ځای پر ځای به شهیدان شوي وو.

د مزار جګړه واقعا درنه جګړه وه او امریکایي یرغلګرو په کې خپل ټول قوت وازمایه. د دې جګړه رهبري د بارټ ډیکر په نوم د امریکا د ځانګړو ځواکونو د هغه افسر- په غاړه وه چې له خپل کوچني ټیم سره یو ځای یې دوستم بدرګه کاوه او د مزار ښار جنوب ته ۱۵۰ کیلومتره لرې د المورتک غرنی سیمه کې ځای په ځای شوي وه. امریکایانو او دوستمیانو د درانه بمبار په تعقیب له المورتک څخه جګړه پیل کړه، وروسته یې لوړه او لاندې کشنده ونیول او تر شولګرې ولسوالی مخکې لاړل. مجاهدین چې د زهري بمونو د استعمال له امله یې ډېر کسان له لاسه ورکړي وو. د افرادو له کمښت سره مخامخ شول. مزار ښار ته نږدې د چشمه صفا په سیمه کې مجاهدینو یو ځل بیا د دفاعي کرښې د ټینګولو هڅه وکړه، له کابل څخه تازه دمې مجاهدین چې زیاتره یې د قبایلي سیمو په نفیر راوتلي ولسي- مجاهدین وو د مزار شریف د دفاع لپاره واستول شول. دغه مجاهدین د مزار ښار ته ورسیدل. خو لومړنی کتار یې چې کله د جګړې کرښې ته تلو د امریکایي الوتکو لخوا په هدفمندو بریدونو بمبار شو او ډېر مجاهدین په کې شهیدان شول. په دې ډول د مزار شریف د دفاع وروستی هڅې هم نتیجه ورنکړه او مجاهدین اړ شول چې له ښار څخه عقب نشیني وکړي.

طالبانو ولې شاتګ وکړ؟

د بلخ ولایت د مرکز مزار شریف د دفاع لپاره طالبانو خپل ټول توان وکاراوه، خوکه له یوې خوا د دښمن وحشیانه فرشي بمباري او د کیمیاوي وسلو استعمال د جګړې په لومړی کرښه کې د مجاهدینو تلفات خورا زیات کړل له بلې خوا یې د وسلو او لوژیستکي توکو اکمال هم په ټپه ودراوه. د مجاهدینو په کاروانونو او موټرو د دقیق هدف ویشتونکو الوتکو بمبار د جګړې کرښو ته د تازه دمو ځواکونو لیږل هم له ختنه سره مخ کړي وو. همدا لامل و چې بالاخره د عقرب په اتلسمه (د نومبر نهمه) نیټه طالبان د مزار شریف له ښار نه ووتل او په دې ډول د عقب نشینی سلسله پیل شوه.

ملامحمد عمر مجاهد دا مهال په کندهار ښار کې مخفي ژوند کاوه، خو د خپل ځانګړې مخابره چې (نصرت) او په جنوبي ولایاتو کې د کندهار د قول اردو مسؤل

مولوي اختر محمد عثماني په توسط یې له مجاهدینو سره رابطه درلوده، په مزار شریف کې د امریکایي بمبار له زیاتیدو وروسته نظامي مشرانو له ملا صاحب څخه د مقاومت یا شاتګ د امر غوښتنه وکړه، خو ملاصاحب ورته وویل تاسو د جګړې په ډګر کې یاست په وضعیت ښه پوهیږئ، ما ته له دې ځایه د جګړې حالت پوره د درک وړ نه دی، زما په تاسو باور دی چې ناسمه پریکړه به نه کوئ، تاسو ته چې څه ګټور معلومیږي هماغسې وکړئ.

د مزار له سقوط وروسته طالبان له سمنګان او سرپل ولایاتو څخه هم ووتل او دوه ورځې وروسته یې د تخار له جنګي خط څخه هم د کندز خواته عقب نشیني وکړه. په دې ډول د افغانستان له بیلابیلو سیمو څخه د طالبانو عقب نشیني پیل شوه. دا عقب نشیني اصلا د امریکایي یرغل په خلاف د جګړې په ستراتیژۍ کې د بدلون نښه وه، طالبانو نه غوښتل په جنګي کرښو کې د ثابتو اهدافو په توګه د امریکا د هدفمندو بریدونو ښکار او په کیمیاوي بمبارونو کې خپل افراد او ولس له عاموژنو سره مخامخ کړي. څکه په وروستیو ورځو کې د امریکا بریدونو تر پخوا خونړي شوي او د مجاهدینو د تلفاتو کچه لوړه شوې وه، د امریکایانو لخوا وروستي رابرسیره شوي ارقام ښیي چې د یرغل د پیل په هماغو جګړو کې امریکایي ځواکونو په طالبانو ۱۸ زره بمونه کارولي چې له جملې یې لس زره بمونه په کمپیوتر رهبري کیدونکي یا دقیق هدف ویشتونکي بمونه وو، امریکایان وایي چې په دې بریدونو کې له ۸ تر ۱۲ زره طالبان وژل شوي دي. دا معلومه نه ده چې دا شمیرې څومره کره دي. خو دا ثابتوي چې د مخامخ جبهه یي جنګ دوام د طالبانو په زیان وو.

بله دا چې که طالبانو د ښارونو دننه، کوڅه په کوڅه مقاومت کولای په دې سره شاید د افغانستان ټول ښارونو د امریکایي بمبار له امله په کنډوالو بدل شوي وای. موږ ولیدل چې امریکایانو د عراق موصل او د سوریې رقه ښارد ښاري مقاومت د ماتولو په بهانه په داسې ډول بمبار کړل چې ۹۰ فیصده ودانۍ او تاسیسات یې له منځه لاړل. طالبانو نه یوازې په ښارونو کې له امریکایانو سره جګړه ونه کړه بلکې په عامو کلیوالو ولسي میشتو سیمو کې یې هم امریکایانو ته د بمبار کولو بهانه په لاس ورنکړه، د طالبانو

مقاومت ټول په هغو جنګي سيمو کې راټول و چې تر دې ښخوا هم د دوی جنګي خطوط په کې پراته وو او په شاوخوا کې يې عام خلک نه اوسيدل.

د يوې اونۍ په ترڅ کې د پلازمېنې کابل په شمول د هيواد له ختيځ، شمال، جنوب ختيځ او مرکزي ولاياتو څخه د طالبانو وتل، که څه هم هغه مهال غيرمترقبه شاتګ بلل کيده، خو وروسته ثابته شوه چې د دغه اقدام له امله که له يوې خوا د ډيرو تلفاتو او ورانيو مخه ونيول شوه، له بلې خوا مجاهدينو تر ډيره حده خپل ځواک هم وساته او د چريکې جګړې په پيل سره يې امريکايان په يو داسې مقاومت کې راګير کړل چې د هغوی جنګي الوتکو او بمبارونو په کې مؤثر رول نه شوی ادا کولای.

د عقب نشينۍ په مرحله کې د نقد وړ نقطه د هيواد له شمال څخه نا انډوله شاتګ و، د مزار له سقوط وروسته د مجاهدينو په وړاندې يوازې د باميانو لار خلاصه پاته شوه خو دوه ورځې وروسته چې باميان سقوط وکړ، نو زرګونه مجاهدين په تخار، بغلان او کندز کې محاصره پاته شول.

د کندز محاصره او د شمال دوهمه غميزه

د شمالي ولاياتو خصوصا مزار شريف له سقوط وروسته طالبانو تخار ولايت هم ځکه پريښود چې له يوې خوا د امريکايانو هوايي بمبارونه او د مسعود د ځواکونو زميني يرغلونه مسلسل روان وو، بله دا چې د تخار په نسبت په کندز کې وسلې، مهمات، تېل او د زخميانو د معالجې په شمول نور سهولتونه هم موجود وو. په دې ډول مجاهدين له ټولو سيمو کندز ولايت ته راټول شول. خو کندز چې له ټولو خواوو محاصره او د مخالفينو تر بريدونو لاندې و، د امريکايانو ظالمانه بمبار هم ورباندې هميشه جريان درلود.

دغه وخت د طالبانو عمومي مشري د ملا محمد فاضل آخند په غاړه وه، خو ورسره نور نظامي مشران لکه ملانور الله نوري، ملا عبدالقيوم ذاکر، ملا دادالله آخند، قاري فيض محمد سجاد، ملا عبدالرؤف خادم، سيد علاء الدين آغا، ملا شهزاده آخند، ملا عبدالباقي اخند او نور مجاهدين هم محاصره پاته وو. ملا فاضل آخند وايي په پيل کې

زمونږ اراده دا وه چې ټول به د شهادت تر وخته مقاومت کوو. خو په دې وخت کې د امریکایانو بمبار او زمیني جنګونه دومره سخت شول چې ما پخوا هیڅکله داسې سخت حالت نه و لیدلی. مجاهدینو ته ډیر تلفات رسیدل. له جنګ نه علاوه د دوستم لخوا د قومندان غوث الدین او شمس الحق په نومونو دوه قومندانان راولیږل شول. موږ ته یې دا پیغام راوړ چې که تاسو خپلې وسلې موږ ته وسپارئ موږ تاسو ته له دې محاصرې د ژوندي وتلو او خپلو ځایونو ته د رسیدلو تضمین درکوو. په عین حال کې د مسعود د قومندان جنرال داود لخوا هم خلک راولیږل شول او همدا پیغام یې راوړ.

موږ ملګرو د دې خبرې د شرعي اړخ د سنجولو په خاطر د امیرالمؤمنین مرحوم په هدایت د اسلامي امارت له مشهور عالم شیخ الحدیث مولوي عبدالعلي دیوبندي صاحب سره رابطه وکړه، له هغه سره په مجلس کې د ستري محکمې رئیس مولوي نور محمد ثاقب صاحب او مولوي سدوزی اغا صاحب هم وو. هغوی راته وویل چې که تاسو هلته د محاصرې په حالت کې پاته کیږئ او همدا بمبارونه دربانـدې روان وي. نو نتیجه یې یوازې هلاکت دی. تاسو به ټول شهیدان شئ خو مسلمانانو او جهاد ته به مو هیڅ ګټه ونه رسیږي. نو که د ژوندي وتلو کومه لاره برابریږي، د مجاهدینو د ژوند او خلاصون په خاطر خامخا داسې لاره غوره کړئ.

د مجاهدینو د اطمینان لپاره موږ د شیخ مولوي عبدالعلي دیوبندي صاحب خبرې په یوه فیته کې ثبت کړې او بیا مو د مجاهدینو مشرانو ته هم واورولې. بیا مو دا خبره له امیر المؤمنین ملا صاحب سره هم شریکه کړه، هغه راته وویل چې تاسو د دغه ځای په وضعیت ښه پوهیږئ چې کومه لاره تاسو ته ښه معلومیږي زما لخوا درته اجازه ده هغه لار غوره کړئ. وروسته موږ مشرانو مجاهدینو لکه زه، نوري صاحب، ذاکر صاحب، خادم صاحب او نورو مشوره وکړه چې له کوم اړخ سره خبرې کوو. دا چې هغه وخت مسعود تازه وژل شوی و. موږ ویره درلوده چې شاید د مسعود کسان به زمونږ له مجاهدینو انتقام واخلي. نو ځکه مو دوستم ته ترجیح ورکړه. بیا د دوستم له استازو (قومندان غوث الدین او شمس الحق) سره زه، نوري صاحب او قاري فیض محمد سجاد صاحب لاړو مزار شریف ته. له موږ سره د کندز او تخار مخور

قومندانان لکه آمر لطیف، ارباب هاشم او پیرمقل هم وو. د مزار شریف په قلعه جنګي کې مو له دوستم، عطاء محمد نور او محمد محقق سره ولیدل. دوستم او نورو ملګرو بې اطمینان راکړ چې که تاسو خپلې وسلې او موټر موږ ته وسپارئ موږ ستاسو د ژوند او سالم رسولو تضمین کوو. حتی تر هرات پورې مو په خپلو موټرو کې رسوو.

له دې توافق وروسته موږ کندز ته لاړو او هلته مو د مجاهدینو د سالم ایستلو ترتیب جوړ کړ. دا چې مخالفین ملا داد الله آخند ته ډېر له خښمه ډک وو، موږ وربانديې ویریدلو چې شهید به یې کړي، نو هغه مو په پټه له کندزه ویوست او د بلخ ولایت په بلخ ولسوالۍ کې یې ځان مخفي کړ. په دې شپو کې د امریکایانو بمبارونه هم بیخي ډېر زیات شوي وو. په کومه ورځ چې موږ له کندز څخه وتلو، نو لومړی د ملا عبدالباقي آخند تر مشرۍ لاندې یو شمیر مهاجر مجاهدین ووتل، وروسته زموږ عام مجاهدین وو. د ملا عبدالباقي آخند سره ملګري مجاهدین مزار شریف ته نږدې د دوستم کسانو محاصره کړل او قلعه جنګي ته یې یووړل چې وروسته د قلعه جنګي لویه پیښه رامنځته شوه. نور عام مجاهدین چې یرګنک سیمې ته راغلل، ځانونه یې د دوستم کسانو ته په دې اعتماد وسپارل چې هغوی به یې له خپلو سیمو سالم تیروي، هغوی تر مزار شریف په خپلو موټرو کې یووړل، په مزار شریف کې یې موټر او هر څه ترې واخیستل او په کانتینرونو کې یې واچول ترڅو یې د شبرغان محبس ته انتقال کړي. په کانتینرو کې د ډېرو مجاهدینو تنفس بند شوی وو او ډېر مجاهدین شهیدان شول. کوم چې په شبرغان کې بندیان وو، په هغو کې هم دوی پلټنې شروع کړې او مشران مجاهدین یې امریکایانو ته په لاس ورکړل. زه، نوري صاحب، ذاکر صاحب او دوه نور طالبان یې په مزار شریف کې له نورو طالبانو جلا کړو او یو ځای یې بندیان کړو. هلته امریکایانو رانه تحقیق شروع کړ چې اسامه بن لادن چیرې دی؟ زموږ ځواب دا و چې موږ ته معلومات نشته. له روژې پنځه ورځې بعد امریکایانو موږ له مزار شریف نه یووړو او په سمندر کې یې په یوه مخفي زندان کې بندیان کړو. خلاصه دا چې د شمال د دوهمې لویې فاجعې اصلي عامل د عبدالرشید دوستم غدر و، هغه له موږ سره وعده کړې وه چې د نظامي تجهیزاتو له سپارلو وروسته به مجاهدینو

ته د سالم تیریدلو لاره ورکوي. اما کله چې مجاهدینو ورته نظامي وسائل وسپارل، دوستم هغوی بندیان کړل او ډیر شمیر یې په شهادت ورسول.

ملا صاحب د جګړې مخامخ قومنده په غاړه واخیسته

د نومبر تر پنځلسمې چې د عقرب له ۲۴ مې او د ۱۴۲۲ هـ ق کال رمضان له لومړۍ سره یې سمون خوړ، طالبان د افغانستان له اکثرو ښارونو وتلي وو او یوازې د کندهار ولایت او ورسره پیوسته د روزګان، هلمند او زابل ځینې سیمې د مجاهدینو تر واک لاندې پاته وې. دا وخت مجاهدینو قوي روحیې او مخامخ رهبرۍ ته اړتیا درلوده. نو ځکه ملا صاحب د ستر خطر په منلو سره مستقیما د جګړې قومنده په غاړه واخیسته او هڅه یې وکړه چې حتی الوسع د امارت د وروستي سنګر دفاع وکړي.

د ملا صاحب ورور ملا عبدالمنان اخند وایي چې دغه وخت ملا صاحب د خپلې مخابرې له لارې له اکثره مجاهدینو سره خپله په رابطه کې و، له کندهار څخه یې تشکیلات کول او مستقیما یې جګړه رهبري کوله. په دې شپو ورځو کې د هلمند یو پخواني ټوپکي قومندان عبدالرحمن جان د ایران لخوا له ګڼ شمیر وسلوالو سره په ریګونو راغی او د هلمند مارجه ولسوالي یې ونیوله. عبدالرحمن جان لشکرګاه ته هم خطر پیښ کړ، چې ملا صاحب ورپسې د مجاهدینو تشکیل ولیږه. په مارجه کې سخت جنګ وشو. عبدالرحمن جان وتښتید او ۶۰ تنه ټوپکیان یې مړه شول، مارجه بیرته طالبانو ونیوه.

یو بل مهم تشکیل د روزګان ولایت ته وشو. تر څو په دې ولایت کې له لاسه وتلې سیمې بیرته ونیسي. د ملا برادر اخند په مشرۍ ګڼ شمیر مجاهدین دې ولایت ته لاړل، د ترین کوټ ښار ته په نږدې کیدو حامد کرزی او ورسره داخلي او خارجي ملګري یې سخت وارخطا شول نو ځکه یې له امریکایي الوتکو د عاجل بمبار غوښتنه وکړه. امریکایي الوتکو ترین کوټ ته نارسیده د ملا برادر اخند کاروان تر سختو بریدونو لاندې ونیو. تر پنځوس زیات موټران تخریب او په کې سپاره مجاهدین شهیدان یا ټپیان شول. لږ شمیر مجاهدین له بمباره ژوندي ووتل. له دې پیښې وروسته

حامد کرزي د شاولیکوټ خواته مخه کړه، جګړه په کندهار راټوله شوه او ملا صاحب د شینکئ خواته لیږل شوی تشکیل له دلارامه بیرته راوګرځاوه.

دا وخت چې کندهار له څو خواوو د امریکا د ګوډاګیانو تر تهدید لاندې و او په عین وخت کې مسلسل بمبارونه هم روان و. ملا صاحب خپل وروستی تلاش هم دریغ نه کړ. د کندهار ښار جنوب اړخ ته د ډوری سیمو ته یې مجاهدین ولیږل چې د ریګ لخوا د تعرض مخه ډب کړي. د ګل اغا شیرزي د ځیلو لپاره یې بیا بیا د معروف ولسوالۍ خواته مجاهدین ولیږل خو امریکایي بمبار مجاهدینو ته د اغیزناکو عملیاتو فرصت نه ورکاوه. په وروستیو ورځو کې چې د ګل اغا شیرزي کسانو تخته پُل ونیو د بیرته نیولو لپاره یې د ملا غلام نبي جهادیار په مشرۍ تشکیل وشو. جهادیار چې همدا شیبه د هلمند له محاذه راستون شوی و له یو شمیر مجاهدینو سره یې تخته پُل ته حرکت وکړ، د ګل اغا شیرزي ځواکونه یې په یوه تنګه محدوده کې محاصره کړل خو مخکې له دې چې له منځه یې، یوسي امریکایي الوتکو په مجاهدینو بې دریغه بمبار وکړ چې په نتیجه کې یې د ملا جهادیار په شمول ګڼ مجاهدین شهیدان شول.

ګل اغا شیرزی چې امریکایانو د کندهار د نیولو لپاره ټاکلی وو او د امریکا د ځانګړو ځواکونو او سي آی اې یو ټیم هم ورسره ملګری و طالبانو د تخته پُل له نیولو وروسته د تورکوتل په سیمه کې هم ورسره مقاومت وکړ، وروسته د ارغسان په پُله ورسره جنګونه وشول تر دې چې د امریکایي بمبار په بدرګه د کندهار د هوايي ډګر تر سیمې راورسید او دلته یې هم تر ډیرو د وړاندې تګ مخه ونیول شوه. خو درانه امریکایي بمبار مجاهدینو ته د خط ټینګولو موقع نه ورکوله. د هوايي ډګر په دفاعي خط کې د مجاهدینو مشري د ملا اختر محمد منصور په غاړه وه، په دې ساحه کې عرب مهاجر مجاهدین چې همدلته یې کورونه وو هم په میړانه وجنګیدل او ډېر کسان یې شهیدان شول.

د شمال اړخ ته حامد کرزی د کندهار په خوا را روان وو، ملا محمد یونس اخندزاده حکایت کوي چې د کندهار له سقوط څلور ورځې مخکې راته ملا صاحب وویل چې د شاولیکوټ سوزنیانو سیمې ته لاړ شم، وروسته یې په لومړي نمبر مخابره کې غږ

راباندې وکړ چې ویان سیمې ته لاړ شم. زه له خپلو مجاهدینو سره لاړم، دا سیمه چې د کندهار له ښاره لرې ده مخابرې له کندهار سره په آسانه نه رخ کیدلې، په دوهمه شپه مې د مخابرې له لارې په مولوی اخترمحمد عثماني صاحب غږ وکړ، خو له مقابل لورې ملاصاحب ځواب راکړ، ملا صاحب وویل شاولیکوټ ته مو د ملابرادر اخند او ملا عبدالرزاق نافذ صاحب تر مشرۍ لاندې تشکیل کړی دی، چې په کرزي او ورسره امریکایانو باندې حمله وکړي. که چیرې دغه تعرض کامیاب شو. ته همدلته پاته شه او که ناکام شو نو ته هم را شاته شه. خو د شاولیکوټ په خوا تعرض هم امریکایي الوتکو په نښه کړ، د ملا برادر اخند موټر هم ولګید او پخپله ټپي شو. سهار بیا له ملاصاحب سره وغږیدم هغه ویل له دغه ځایه راشاته شه چې محاصره نه شې. همدا مې له ملا صاحب سره وروستۍ خبرې وې.

د رمضان تر اتلسمې نیټې مجاهدین له کندهار ښاره په دفاع توانیدلي وو. له جنوبي اړخه په هوایي ډګر د ګل اغا شیرزي د وسلوالو حملې له سخت بمبار سره سره دفع شوې وې. ملا اختر محمد منصور او ورسره مجاهدین د هوایي ډګر په استقامت په دفاعي جګړه بوخت وو. شمال اړخ ته حامد کرزی او ورسره داخلي او امریکایي وسلوال له شاولیکوټ را تیر شوي او د ارغنداب خواجه ملک سیمې ته رارسیدلي وو. دغه وخت جګړه حساس پړاو ته رسیدلې وه.

ملا صاحب هوډ کړی و چې په وروستي سنګر (کندهار) کې تر شهادته وجنګیږي. د ملا صاحب ورور ملا عبدالمنان وایي چې ملاصاحب ملګرو ته وویل چې د کندهار ښار محله جات سیمې ته به ځو او له هماغه سنګره چې د شورویانو خلاف جهاد مو کاوه د امریکایانو خلاف به هم جهاد ته دوام ورکوو.

له ملا محمد عمر مجاهد سره ګڼ شمیر مجاهدین هم په دې هوډ کې ملګري وو. خو بل خوا د امارت یو شمیر مشرانو مصلحت دا نه لید چې د امیر المؤمنین په شمول ګڼ شمیر مجاهدین یوې داسې جګړې ته دوام ورکړي چې د سر درونډ زیان او د سیمو یومخیز بمبار او ورانې ورسره تړلې وي. نو ځکه د اسلامي امارت یو شمیر نظامي او د ملکي امورو مشرانو ملاصاحب ته وویل چې باید له کندهار څخه ووځو. ځکه په

کندهار کې مجاهدین په یوه معلومه نقطه کې تر هدف لاندې دي او امریکایان یې په ډېره اسانۍ بمباروللی او هدف گرځولی شي. خو که ملا صاحب او مجاهدین له کلابند شوي ښار څخه سالم ووځي په اطرافي سیمو کې په وخت سره جهاد ته ادامه ورکولای شي. دغو امارتي مسؤلینو ویل چې د دې لپاره چې دغه گڼ شمیر مجاهدینو ته له کندهاره د سالم وتلو لار برابره شي باید د منځگړو په توسط له مقابل جانب سره خبرې وکړو.

ملامحمدعمرمجاهد په اول کې د دوی له خبرې سره توافق نه کاوه او په مقاومت یې ټینگار درلود خو له بیا بیا مجلسونو وروسته آخري مجلس د۱۴۲۲هجري قمري کال د روژې د مبارکې میاشتې په نولسم ماښام وشو. پدې مجلس کې له سلا مشورو وروسته د مجلس ډېری گډونوالو په همدې تاکید کاوه چې باید له کندهاره د وتلو هڅه وکړو ځکه په مقاومت ټینگار یوازې ویجاړي او تلفات ډېروي.

په پای کې ملا صاحب د سوله ییز توافق پلویانو ته وویل چې تاسو که د ځان او مجاهدینو د حفاظت یا د ویجاړیو د مخنیوي لپاره کومه طرحه لرئ عملي یې کړئ. خو زما په باره کې له هیچا سره د خبرو او توافق اجازه نه درکوم. له دې غونډې وروسته د امارت ځینو مشرانو په دې خاطر چې بمبار ودریږي او مجاهدین او کورنۍ یې په سالم ډول له ښاره ووځي د یوه پخواني قومندان ملا نقیب په توسط له حامد کرزي سره تماس ونیو چې له کندهار ښاره د وتلو په مقابل کې دې بمبار ودریږي تر څو مجاهدین په خوندي ډول له ښاره ووځي. او په دې سره له کندهار ښاره د مجاهدینو وتل پیل شول.

له کندهاره وتل

ملا گل اغا اخند وایي چې ملا صاحب له خپلو نږدې ملگرو سره له مشورې وروسته توافق په دې راغی چې ملا صاحب به زابل ولایت ته ځي او راتلونکی جهادي ژوند به هلته تیروي. له توافق وروسته د نصرت مخابرې له لارې د زابل ولایت یو بل مشرمجاهد ملا عبدالجبار عمري چې د امارت د واکمنۍ په وخت کې د بغلان والي و، راوغوښتل شو.

ملا عبدالجبار عمري وايي زه د سيوري ولسوالي کې په خپل کور کې وم چې د نصرت مخابرې مسؤل (ملا حيات الله آخند) غږ راباندې وکړ چې عاجل کندهار تـه ورشم، زه له خپلو څو ملګرو سره کندهار ته روان شوم، شپه مې پـه زاړه ګمـرک کـې وکـړه، سبا سـهار چې د رمضـان شـلمه ورځ و، د مـلا صـاحب پـه تـلاش ووتـم، لـومړی مې ملا عبدالرزاق نافذ پيدا کړ ورته ومې ويل ملا صاحب تـه حـال ورکـړه چې زه راغلی يم. نافذ صاحب لاړ څه وخت بعد ملا شيرين اخند هم ورسره و او دواړه راغلل. زه په موټر کې ورسره سپور شوم او مخامخ يې ملا صاحب تـه وروستم. مـلا صـاحب دا وخـت د کندهار ښار له چوک مدد سره نږدې په يوه سرای کې و. لـه مـلا صـاحب سره مـلا ګل اغا آخند او څو نور ملګري هم وو. چې ورغلم له روغبړ وروسته نـور مجلـس ونـه شو. ملا صاحب مخامخ د خپل ساتنې په هکله پوښتنه رانه وکړه، ما ورتـه وويـل چې ساتنه خو دې د الله تعالی کار دی خو زه به خپل وس درنه ونـه سـپموم. مـلا صـاحب وويـل: سمه ده، همدا نن له کندهار ښاره وځو. د مخابرو څانګړی نمبر مـو سره واخيستی. ملا صاحب وويل تاسو درځئ د کابل په لاره د نساجی له فابريکې سره ودرېږئ، موږ هم دروځو.

عمري صاحب وايي موږ په خپل مـوټر کـې لاړو او د نسـاجی لـه فـابريکې سره انتظار شوو. د رمضان شلمه ورځ د غرمې دوولس بجې وې چې د کنـدهار ښـار لخوا سپين سراچه موټر راووت. همدا د ملاصاحب موټر و چې زموږ په ليدو يې په مخابره کې غږ وکړ چې تاسو مخکې شئ موږ در پسې يو. د ملا صـاحب پـه مـوټر کـې لـه ده سره دوه ملګري يې ملا عزيز الله اخند او ملا عبدالباري اخنـد هـم وو. دا وخـت چـې د کنـدهار ښار له ټولو خواوو محاصره و او يوازې د کابل او زابل په خوا غځيدلې لاره خلاصه وه، موږ په همدې لار له کندهار ښاره ووتو.

د جلدک په سيمه کې د ارهلم مانده سيمې تـه چـې ورسيدو، مـوټر مـو ودرول، همدلته نږدې د ترنک سيند تـه کـوز شـوو. اودسـونه مـو وکـړل او د ماسپښين لمونځ مو په جماعت اداء کړ. له لمانځه وروسته مو د کلات په خوا سفر تـه دوام ورکـړ، کلات ښار

ته په رسیدو د ملاصاحب د موټر ټایر پنچر شو. د موټر له جوړولو وروسته له کلاته جنوب اړخ ته روان شوو او مازدیگر د سیوري ولسوالۍ یوه کلي ته ورسیدو.

****

اووم فصل

د صليبي يرغل په مقابل کې د جهاد تداوم

د امريکايي يرغل له پيله د ملاصاحب دا نظر و، که بالفرض طالبان په مخامخ جګړه کې مات شي نو د امريکايي يرغلګرو په وړاندې به هم د شوروي يرغلګرو په شان چريکي جهادي مقاومت دوام پيدا کړي تر څو امريکا په اوږده جنګ کې ستومانه او له پښو وغورځول شي.

د يرغل له پيل نه څو ورځې وړاندې د ۱۳۸۰ لمريز کال د ميزان په پنځمه نيټه (۲۰۰۱ ميلادي کال د سپتمبر ۲۷ مه) ملا صاحب د شريعت غږ راډيو له څپو څخه يوه اوږده وينا نشر کړه چې په يوه برخه کې يې وويل: اې امريکا او امريکا پلوه خلکو! تاسو ځومره خام فکر کړی دی. دا د طالبانو حکومت خو داسې حکومت نه دی لکه د ظاهر شاه حکومت. چې ظاهر شاه روم ته لاړ او دلته عسکري نظام يې سقوط وکړ. عسکر يې بلې ادارې ته ورتسليم شول. دا د طالبانو نظام خو جهادي منظم ګروپونه دي. منظمې جبهې دي. دا يې په ظاهره حکومت سقوط کړی، خو دا جبهې به بيرته د تير جهاد په شان کليو او غرو ته سي. نو بيا به ستاسو څه حال وي. خو بيرته به هغه د کمونيستانو د وخت په شان زوړ حال وي. بيا ته څنګه حکومت کوې؟ څوک به دې عسکر وي؟ که دي امريکايان عسکر وي خو روسان هم د کمونيستانو عسکر وو، څه شول؟ ته به څنګه ګذاره کوې؟ ډېر فکر وکړئ. ځانونه مه بربادوئ. ځانونه مه غرقوئ.دا د مسلمانانو ملک دی، افغانستان د مسلمانانو خاله ده او د خدای تعالی ورباندې خاص نظر دی)

د ملا صاحب له لوړې وينا څخه معلوميږي چې نوموړی د نورو معاصرو سياسيونو په شان هغه څوک نه دی چې د حکومت له نړيدو وروسته ميدان پريږدي او په کوم بل ملک کې سياسي پناه واخلي. همدا راز يې دې ته هم اشاره وه چې امريکا دې دا فکر نه کوي چې د طالبانو د حکومت په سقوط او د لويو ښارونو په نيولو سره هر څه پای

نه ورسیدل. بلکې طالبان به له ښارونو عقب نشیني وکړي، غرونو ته به لاړ شي او بیا به له غرونو او کلیو د یرغلگرو او د هغوی د ملگرو په خلاف پاییدونکې او نه ماتیدونکې مقاومت پیل کړي.

امریکایانو د کندهار ښار له نیولو وروسته فکر کاوه چې نور د افغانستان قضیه یو طرفه شوې او جنگ پای ته رسیدلی. له همدې امله خو د امریکا دفاع وزیر ډونالډ رمسفلډ افغانستان ته د خپل لومړني سفر په مهال په دې هیواد کې د پوځي عملیاتو بریا اعلان کړه. خو ښایي نوموړی به د امپراطوریو د هدیرې (افغانستان) له مقاومتي خاصیت سره پوره بلد نه و نو ځکه یې د کامیابۍ دعوه تر وخت وړاندې وکړه.

په دې خبره اوس امریکایي پوځي کارپوهان هم اعتراف لري چې هغه وخت امریکایي چارواکو د افغانستان له وضعیت څخه سم برداشت نه درلود. د پوځي چارو امریکایي متخصص ډیویډ کال کلین چې د (نوي چریکي جنگونه) تر عنوان لاندې یې کتاب لیکلی او په ۲۰۰۹ میلادي کال کې چاپ شوی. په یوه برخه کې یې لیکلي (زموږ پوځي مشرانو ته په کار وه چې د طالبانو له سقوط وروسته حالاتو کې یې د یوه پخواني برتانوي جنرال (Sir Olaf Caroe) دا خبره یاد ساتلې وای چې په افغانستان کې د جگړو او شکست د تجربو په رڼا کې وایي (د نورو ځایونو د جگړو خلاف، په افغانستان کې رښتیني جگړه هغه وخت پیلیږي کله چې تاسو د جگړې د پای ته رسیدو فکر وکړئ) د دې خبرې معنی دا ده چې افغانستان ته ننوتل او د ښارونو نیول یې آسانه دي خو په ټول هیواد باندې سیطره راوستل خورا سخت دي. ډیویډ کلین وایي چې د غربي ځواکونو ستره خطاء دا وه چې افغانستان ته داخلیدل یې بریا وبلله، حال دا چې اصلي جگړه له دې وروسته پیلیدونکې وه.

د امریکایي اشغالگرو سره دوه میاشتنی مخامخ او جبهه یي مقاومت رښتیا هم د یوې اوږدې جگړې آغاز و. ملا صاحب که څه هم د امریکایانوسره د مخامخ جگړې پر تداوم او د ژوند تر وروستۍ شیبې پورې پرمقاومت ټینگار کاوه خو ورسره یې د امریکایي اشغالگرو خلاف اوږدې جگړې ته تیاری هم نیولی و. په همدې اساس ویلی شو چې له کندهار څخه وتل او په زابل کې مخفي کیدل له جگړې څخه د ملا

صاحب (پټېدل) نه بلکې (ورته پټېدل) یا په کمین کې کیناستل و. چې له کندهار ځخه له وتلو وړاندې د نوموړي ځینې خبرې او اقدامات هم د همدې خبرې ثبوت دی.

د ملا صاحب نږدې ملګری ملا ګل اغا آخند وایي: مخکې له دې چې طالبان له کندهار او ورځیرمه ولایاتو ځخه ووځي. یو شمیر د امارت کسانو اراده درلوده او ملاصاحب ته یې مشوره ورکړه چې دغه ولایات دې هغه جهادي قومندانانو ته وسپارل شي چې له طالبانو سره تر یو حده خواخوږي لري او هم خلک نسبتا پرې راضي وي (لکه حاجي بشر، ملا نقیب او د جلدک ملا عبدالکریم و غیره)

خو ملاصاحب یې په ځواب کې وویل چې اول خو زه یوه سیمه چا ته نه تسلیموم او بیا که موږ د مصلحت په خاطر له یوه ښاره وځو، نو له موږ وروسته باید داسې ځوک رانشي چې هغه خلک له ځان سره ملګري کړي، د امریکایانو په یرغل او حاکمیت باندې قناعت ورکړي او د اشغال منلو ته یې آماده کړي. موږ به د امریکایانو خلاف جهاد کوو او په جهاد کې د خلکو ملاتړ ته ضرورت لرو. نو داسې کسان مه واکمن کوئ چې د عوامو لپاره دلیل شي او سبا به بیا د دوی په سبب ټول خلک ګمراه او د کفارو په ملګرتیا کې دریدلي وي.

ملا ګل اغا اخند وایي چې ملا صاحب په همدې وروستیو ورځو کې ماته امر وکړ چې د امارت د بودیجې دوه نیم میلیون ډالره پیسې د امارت په مشرانو او نظامي قومندانانو له دې پیغام او لارښوونې سره تقسیم کړم چې دغه پیسې ستاسو شخصي-نه دي بلکې په دې به په خپلو سیمو کې خپل جهادي کار برابروئ. ملګري به اکمالوئ تر ځو بیا سره پیدا کوو او منظم کار شروع کوو. له دې ټول جریان ځخه ثابتیږي چې ملا صاحب د اشغالګرو په وړاندې د جهاد د دوام قاطعانه فیصله کړې وه او د دې پایدار مقاومت لپاره یې خپل مخفي سنګر د زابل ولایت تاکلی و.

له کندهار ښاره د سور غر تر لمنو

وړاندې وويل شول چې د روژې په شلمه نېټه (۱۴ / ۹ / ۱۳۸۰هـ ش) غرمه مهال ملا صاحب له خپلو دوو ملګرو (ملا عزيز الله او ملا عبدالباري) سره په سراچه ډوله موټر کې له کندهار ښار څخه د کندهار ــ کابل په عمومي لاره ووت او په همدې ورځ مازديګر مهال د سيوري ولسوالۍ دعمرزوپه نامه يوه کلي ته ورسيدل.

د سيوري ولسوالي د زابل ولايت د مرکز کلات په جنوب کې پرته ده چې د سور غر په نوم د مشهور غره شمال اړخ ته له ختيځه د لويديځ په خوا غځېدلې ده. دا ولسوالي د اسلامي امارت له واکمنۍ وړاندې د شينکۍ ولسوالۍ مربوط سيمه بلل کيدله، خو د اسلامي امارت په وخت کې د جلا ولسوالۍ رتبه ورکړل شوه. سيوری کم نفوسه ولسوالي ده، چې خلک يي د انګورو او بادامو د باغونو له حاصله د ژوند ضروريات پوره کوي. ملا محمد عمر مجاهد له کندهاره له وتلو وروسته د پاتې ژوند ټول کلونه په همدې ولسوالۍ کې تير کړل چې په راتلونکې صفحو کې به ورباندې وغږيږو.

د زابل په سيوري کې لومړنی مشورتي مجلس

سيوري ولسوالۍ ته له رسيدو وروسته ملا صاحب ملا عبدالجبار عمري ته امر وکړ چې د زابل ولايت ټول مخکښ مجاهدين او دلګۍ مشران را ټول کړي. په دې ډول د زابل اکثره مشران مجاهدين لکه ملا روزي خان عاکف، أمير خان حقاني، ملا عبدالسلام راکتي، ملا محمد نذير، ملا سعدالله، ملا نياز محمد، ملا عبدالجبار عمري، ثاقب صاحب، ملا عبدالقهار او ملا عبدالاحد جهانګيروال رايوځای شول او د ملا صاحب په ګډون يې مشورتي غونډه وکړه.

د غونډې په پای کی ملا محمد عمرمجاهد مجاهدينو ته د راتلونکي په هکله لازمي لارښووني وکړې.

په دې وخت کې د زابل ولايت له مرکزه لا طالبان نه وو وتلي خو د وتلو په حال کې و. ملاصاحب د زابل مجاهدينو ته دا هم وويل چې په کلات کې د قومندان حميدالله د مشرۍ مخه ونيسئ، قومندان حميدالله چې د حامد کرزي ملګری و او امريکايانو د

زابل ولايت د تصرف لپاره غوره کړي و د کندهار له لارې د زابل ارغنداب ته رارسيدلی و او اراده يې وه چې کلات تر واک لاندې راولي.

شينکۍ ته تګ

د سيوري ولسوالۍ په لومړني ميشت ځای کې له څو شپو تيرولو وروسته ملا صاحب په همدې کلي کې د عمري صاحب د يوه ملګري عبد الحميد آغا کور ته لاړ، د عبدالحيمد آغا د کورنۍ اعضاء بل ځای تللي وو او په کور کې يې يوازې ملا صاحب له خپلو ملګرو سره اوسيده. ملا صاحب دلته څو شپې وکړې او بيا د زابل ولايت شينکۍ ولسوالۍ ته لاړ او هلته د خپل اخبني مولوي عبدالرحمن صاحب په کور کې ديره شو چې دا د ملا صاحب د مورنۍ خور کور و، د څو شپو له تيرولو وروسته په شينکۍ ولسوالۍ کې د يوه ديني عالم (مولوي محمد اکرم صاحب) کور ته لاړ او څو شپې يې هلته تيرې کړې. دا مهال چې ملاصاحب په شينکۍ ولسوالۍ کې و، له ځينو نظامي ملګرو سره يې يوبل مجلس هم وکړ چې ملا عبدالرزاق نافذ، ملا عبدالقاهر آخند، ملا عبدالجبار عمري، ملاعبدالباري او احمد جان اخندزاده د دې مجلس برخوال وو. په دې مجلس کې هم د جهاد د تداوم په اړه سلامشورې وشوې. په کندهار کې د اسلامي امارت د انحصاراتو د ادارې مسؤل ملا عبدالباري چې په دې مجلس کې يې ګډون کړی وايي چې مجلس د شپې دائر شو. موږ هغه کور ته ورغلو چې ملاصاحب په کې اوسيده، په برنډه کې ګاز ډبه لګيدله او رڼا ته يې مجلس روان و. خبره پردې کيدله چې څه کوو؟ او جهادي عملياتو ته بايد څرنګه دوام ورکړو.

ځينو ملګرو وويل چې يو څه موده به صبر وکړو، امريکايان په جوش کې دي، وروسته به عمليات پيل کړو، خو ملا صاحب وويل چې هرڅوک دې په خپله سيمه کې د خپل توان مطابق کار پيل کړي. د مجلس له پای ته رسيدو بعد ملا صاحب ملا عبدالرزاق نافذ ته وويل چې خپلې اصلي سيمې روزګان ته مه ځه، بلکې همدلته زابل کې موږ ته نږدې اوسه. نافذ صاحب له همدې امله ډېر وخت په زابل کې اوسيده خو کله چې ملاصاحب د امنيتي خطر له امله تنها ژوند غوره کړ او يوازې د خاص استازي په توسط يې له مجاهدينو سره رابطه کوله، بيا نو نافذ صاحب هم روزګان ته لاړ.

ملا صاحب د روژې وروستۍ ورځې او اختر په شینکۍ ولسوالۍ کې تیر کړ، دا وخت د هیواد په سطحه د امریکایانو پوځي عملیات، تبلیغات او رواني جنګ خورا په زور او شور کې و. راډیوګانو پرلپسې د امریکایانو د بریا او د طالب مشرانو د نیولو او وژلو خبرونه ورکول. د زابل ولایت یوه پخواني مجاهد قومندان نور الله له ملاصاحب سره د ملاقات په وخت هغه ته مشوره ورکړه چې پاکستان ته لاړ شي او په دې برخه کې به دی ورسره همکاري هم وکړي. خو ملاصاحب پاکستان ته د تګ خبره رد کړه او ویې ویل چې همدلته اوسیدل غوره ګڼم.

سیوري ته راګرځیدل

ملا صاحب او ورسره دوه تنه ملګري یې (ملا عزیز الله او ملا عبدالباري) چې د روژې په پنځه ویشتمه شینکۍ ته تللي وو، د اختر په څلورمه چې د ۱۳۸۰ لمریز کال د قوس د میاشتې ۲۸ سره سمون خوري د ملا عبدالجباري عمري صاحب په رهنمایۍ بیرته د سیوري ولسوالۍ ته راوګرځیدل. په سیوري ولسوالۍ کې یې لومړی د خورچ په کلي کې د ملا عبدالکبیر آخند په کور کې ۱۸ شپې ګوزاره وکړه او بیا یې په همدې ولسوالۍ کې د خوړې په نامه کلي کې د یوه بل مجاهد (عبدالصمد استاد) په کور کې اقامت غوره کړ.

د سیوري په ولسوالۍ کې دغه کور چې ملا صاحب د ۱۳۸۰ لمریز کال د جدي له ۱٦ مې نیټې بیا تر ۱۳۸۵ لمریز کال پورې په کې واوسید. موږ یې په دې کتاب کې یوازې په (اولني کور) سره یادوو.

اولنی کور (میشت ځای)

په دې کور کې ملا صاحب او ورسره ملګري ملا عزیزالله اخند، ملاعبدالباري اخند او ملا عبدالجبار عمري د ۱۳۸۰ هـ ش کال د جدي په شپاړسمه ځای په ځای شول. دوی د کور یوه اړخ ته کوټو کې اوسیدل چې دروازه به د شا لخوا ورپسې کولپ وه، تر څو کور ته راتلونکي ګاونډیان ونه پوهیږي چې په دې خونه کې څوک شته. په لومړیو ورځو کې څرنګه چې ژمی و او هوا سړه وه، په همدې کوټه کې بخارۍ لګول شوې

وه، خو د ورځې په کې ځکه اور نه لګول کېده چې ګاونډیان شک وانخلي چې ځرنګه د دې خالي خونې له دودکش څخه دود وځي. که به کور ته څوک میلمانه راغلل. نو په لوړ غږ خبرو سره هم احتیاط کیده، تر څو غږ بهر ونه وځي. د ۱۳۸۰ لمریز کال ترپایه ملا صاحب او ورسره درې تنه ملګرو همدلته ګوزاره کوله. د پسرلي په راتګ سره د ملا صاحب ملګری عمري صاحب د ملا صاحب په اجازه لاړ او دوه ملګري ملا عزیز الله او ملا عبدالباري له ملاصاحب سره پاته شول.

عمري صاحب وایي تر کومه چې زه وم، نو زیاتره به مو پخلی پخپله کاوه، د کور خلکو به پخه ډوډۍ او د کتغ لپاره شیان راوړل او موږ خپله په همدې کوټه کې پخول. د هغه مزاج همداسې جوړ و چې ځان یي د ملګرو تر منځ ممتاز نه باله.

د همدې کور یوه غړي او د ملاصاحب میلمه پال حاجی عبدالاحد راته وویل: د امریکایي یرغل په اولو میاشتو کې ملا عبدالجبار عمري زموږ کره راغی زما مشر ورور ته یي وویل چې که د ملا صاحب په ساتنه کې راسره همکاري وکړئ. موږ موافقه وکړه، بله شپه ملا صاحب، ملا عبدالجبار عمري، ملا عزیز الله او ملا عبدالباري راغلل او زموږ کره یي واړول، تر څو میاشتو پورې درې واړه ملګري هم له ملاصاحب سره وو، دوی ته مو کتابونه راوړل، مطالعې به یي کولې. څه وخت بعد یي یو ملګری رخصت کړ،پاته دوه ملګري یې تقریبا تر دوه کاله پوري همدلته ورسره وو وروسته یې هغه هم رخصت کړل او ملاصاحب یوازې پاته شو. ملا صاحب به تلاوت ډېر کاوه، مطالعه به یې کوله، راډیو به یې اوریده او کله به یې سر په څنګون ایښی او تر ډېره به مراقبه و. کله به مو د کورکوچنیان (دغیرې ماشومان) هم وروړل ساعت به یې ورسره تیر و.

ملا صاحب موږ ملا عبدالله آخند باله، لومړی مو د کور په یوه طرف کې دوه اطاقونه ورکړي وو چې په منځ کې یي دهلیز و او د دهلیز دروازه به د بهر لخوا کولپ وه ظاهرا د چا شک نه راتلو چې دلته به څوک وي.د دې لپاره چې څوک ډېر رانشي له خپلوانو او حتی نورو ورونو سره مو تعلقات کم کړي وو. یوازې د کور لوی نارینه او ښځینه خبر وو. مور مې چې اوس وفات شوې ده په دې کې ډېره همکاره وه او په ډېر مهارت

بې دغه راز پټ ساته، وروسته موږ په باغ کې نوی سرای جوړ کړ او ور انتقال شوو، خو هلته مشکل دا و چې دا کور له کلي یو څه وتلی و، کله به چې امریکایان کلي ته راغلل نو اول به زموږ د کور سره نږدې ودریدل د همدې مشکل له امله مو کور بیرته زاړه سرای ته انتقال کړ او د ملا صاحب د حفاظت لپاره مو نوی ترتیب جوړ کړ.

د کور په کونج کې د نورو کوټو ترمنځ مو ملا صاحب ته داسې کوټه جوړه کړه چې په اسانۍ چا ته نه معلومیده، چې دلته به کوټه وي. دې کوټې ته یوازې د څنګلورې کوټې څخه په الماری کې ور ورخلاص و. ظاهرا داسې معلومیده لکه دا چې الماری وي. خو هغه په حقیقت کې دروازه وه او د ملا صاحب کوټې ته به تړې تګ راتګ کیده.

دا چې ملا محمد عمر مجاهد د امریکایي یرغل وروسته مخفي ژوند اختیار کړ، نو څوک یې باید د نوموړي په ویریدلو ورحمل نه کړي. هغه په عامه اصطلاح له امریکایانو څخه پټ نه بلکې (ورته پټ) و. معنی دا چې هغه پوهیده چې امریکایان په بوځي لحاظ ډیر وسائل او امکانات لري او په مخامخ او ښکاره جګړه کې برلاسي کیږي. لکه څنګه چې عامو مجاهدینو د جبهه یې مقاومت پر ځای چریکي مقاومت پیل کړ او د علني تهاجمونو په عوض یې مخفیانه عملیاتو ته توجه وکړه. ملا صاحب هم د بارز فعالیت پر ځای مخفیانه فعالیت غوره وباله. تر څو وکولای شي امریکایان په یوه اوږده او حوصله ماتوونکي جګړه کې راښکیل کړي.

د داسې مصالحو په خاطر ځان مخفي کول د پیغمبرانو او د امت د لویانو سنت او طریقه ده. لکه رسول الله صلی الله علیه وسلم چې کله له مکې مکرمې څخه د هجرت په وخت له ابوبکر صدیق رضی الله عنه سره یو ځای څو شپې په غار ثور کې تېرې کړې. ځکه کفارو یې پر سر د سل اوښانو جائزه ایښې وه. مشرکانو هغه تر دې حده تعقیب کړ چې د غار ثور خولې ته راورسیدل. ابوبکر صدیق رضی الله عنه رسول الله صلی الله علیه وسلم ته وویل چې که دوی خپلو پښو ته وګوري نو موږ به ورمعلوم شو. خو د رسول الله صلی الله علیه وسلم په الله تعالی ټینګ باور و نو یې ځواب ورکړ چې ستا څه فکر دی د هغو دوو په هکله چې دریم یې الله تعالی دی. یعنی الله تعالی به

زموږ حفاظت کوي. همداسې وشول چې الله تعالی رسول الله صلی الله علیه وسلم او د هغه ملګري ابوبکر صدیق رضی الله عنه ته د همدې مخفي کیدو او احتیاطي تدبیر په سبب نجات ورکړ.

واقعیت دا دی چې د ملا صاحب ساتنه هم د الله تعالی یو ځانګړی فضل او د دې عظیم مجاهد یو ښکاره کرامت و. ځکه نوموړی په داسې سیمه کې اوسیده چې هلته امریکایانو بیا بیا پوځي عملیات ترسره کول. د نوموړي حفاظتي تدابیر هم ډیر معمولي او یوازې د هغه کور د ځښتن ابتکار و چې ملا صاحب په کې اوسیده. امریکایان څو ځله د ملا صاحب د اوسیدو تر ځایه هم راغلل. خو الله تعالی په خپل ځانګړي فضل سره هغه د امریکایانو له شر او اذیت څخه خوندي وساته.

په خپل عقل مکلف یم

د امریکایي یرغل لومړني کلونه د امریکایانو د ډیر پوځي فشار او استخباراتي تلاش کلونه وو. امریکایان چې د یرغل او پوځي بریا په مستۍ کې وو، د افغانستان په ټولو ښارونو، کلیو او حتی غرنیو او صحرایي سیمو کې یې ګزمو، عملیاتو او تلاشۍ جاري ساتلې وې. له بلې خوا یې د اسلامي امارت د مشرانو په خاص ډول د ملا محمد عمر مجاهد په سر هم ستر انعام ټاکلی او د پیدا کولو لپاره یې له الوتکو څخه تبلیغاتي پاڼې شیندلې. په دې کلونو کې په افغانستان کې دننه ژوند هغه هم د داسې مطلوب شخص لپاره له خطر څخه خالي نه و. خو له دې سره سره ملا صاحب په افغانستان کې هغه هم د زابل غونډې ولایت کې چې تر نورو سیمو وړاندې په کې جهادي تحرکات پیل شول او د امریکایانو توجه یي جلب کړه پاته شو او له هیواده وتلو ته یې زړه ښه نه کړ.

د ملاصاحب ملګری او استازی ملا عزیز الله اخند چې په دې کلونو کې لومړی له ملاصاحب سره یوځای اوسیده او بیا یي هم د استازي په حیث ورسره همیشه لیده کاته کول، وایي چې موږ به ملا صاحب ته ویل چې پدې سیمه کې اوسیدل ستا لپاره خطر دی. دغه راز د خلکو تر منځ به دا خبرې ګرځیدې چې له امریکایانو سره داسې سپیان شته چې د تلاشي په وخت خلک وربانديې پیدا کوي. دا کیسې به چې موږ اوریدې نو

په ملاصاحب به ویریدو چې هسې نه خدای مکړه د دښمن په لاس ورشي. خو چې کله به مو دا خبرې ملاصاحب ته کولې، ده به ویل: ماته دا خبرې مه کوئ، زه یوازې په خپل عقل او تدبیر مکلف یم، ما ته خپل عقل وایي چې همدلته په افغانستان کې ښه په امن یم او الله تعالی به مې ساتنه کوي. زه ستاسو په عقل نه یم مکلف.

د ملا صاحب توکل خورا لوړ و. هغه دا چې په ډېر سخت حالت کې یې هم په څیره کې وارخطایي نه معلومیده، په الله تعالی یې کامل باور درلود چې ساتنه به یې وکړي. حتی کله ناکله به یې قسم واخیست چې امریکایان او د هغوی ګوډاګیان ماته ضرر نه شي رسولای. د هغه توکل هغه وخت چا ته د فهم وړ نه و، خو وروسته معلومه شوه چې هغه الله تعالی همداسې وساته لکه ده چې څرنګه په الله تعالی توکل کړی و.

په لومړني میشت ځای کې د امریکایانو تلاشي

د اولني کور یو تن غړی حاجي عبدالاحد وایي: ملاصاحب چې زموږ کره و، څلور واره په کلي د امریکایانو چاپه او تلاشي راغله خو په هر ځل الله تعالی ترې وساتلو. یوه ورځ چې سهار وختي راپاڅیدو ګورو چې کلی امریکایانو په سر اخیستی دی. زموږ په کور کې د بوټو یوه لویه کوټه وه. موږ یې منځ خالي کړی و او د اړتیا په وخت سړی منځ ته ورداخلیدلی او په کې پناه کیدلی شوای. ملا صاحب له خپلو ملګرو سره احتیاطا همدلته پنا واخیسته. خو امریکایانو ځیني کورونه تلاشي کړل او بیرته لاړل. زموږ تر کوره تلاشي را ونه رسیده.

بل وار مازدیګر راغلل، موږ په کور کې نه وو، مور مې چې زموږ په نه شتون کې یې د کور سرپرستي کوله هم له کوره وتلې او د یوه ګاونډي کره وه. هغه چې د امریکایانو په راتګ خبره شوې وه په بیړه یې ځان کور ته د رسولو هڅه وکړه. امریکایان تر څه وخته شاوخوا ګرځیدل په کلي کې ځای ځای او زموږ د کور مخته یې هم ټانګان درولي و او بیرته لاړل ملا صاحب یې په راتګ نه و خبر شوی.

بله ورځ غرمه مهال کلي ته امریکایان راغلل او په ټول کلي کې یې تلاشي پیل کړه، ملا صاحب په خپله پټه خونه کې وه، امریکایانو د کور ټولې خونې وکتلې، سپیان هم

ورسره و. هغه ځای ته هم ورغلل او تلاشي يې وکړه چې د ملاصاحب ځانګړې خونې ته ترې د الماری له لارې دروازه پرې وه، خو دوی پوه نه شول او نه هم سپيانو ته درک معلوم شو. بيرته لاړل چې ملا صاحب ته ورغلو وارخطاء نه و او ويل يې تاسو بېغمه اوسئ، الله تعالی به مو وساتي.

بل وار د شپې آخر سپيده چاود مهال و چې ډېلډېنې طيارې په کلي راشيوه شوې، زموږ د کور له څنګ سره خوړ کې هم ۳ چينوک طيارې کيناستې د کلي له برسر څخه يې کور په کور تلاشي راشروع کړه. کوم سړي چې د سهار د لمانځه لپاره له کورو وتلي وو ټول يې بهر کينول او چاته يې کور ته د تګ اجازه نه ورکوله، موږ لا جماعت ته نه و وتلي چې په کور کې را ايسار شوو، دغه وخت زموږ کور ته تلاشي رانږدې وه، د تلاشي له خلکو مخکې دوه امريکايي ښځې او يوه افغانه ترجمانه زموږ د دروازې خواته راغلې، وروسته کورته راننوتې او زموږ د کور له ښځو سره يې مجلس شروع کړ، چې دلته خو به طالبان نه وي. هغوی ويل نشته طالبان، دوی مجلس ته دوام ورکړ چې وروسته د تلاشي والا راغلل، دغه ښځې ورووتلې او هغوی ته يې وويل چې دغه کور موږ وکوت، طالبان نشته او په دې ډول تلاشي زموږ له کوره واوښته.

حاجي عبدالاحد وايي چې ملا صاحب که څه هم ټول احتياط کاوه چې له دښمن څخه ځان وساتي. خو بيا يې هم په خپل استوګنځای کې وسله هميشه له ځان سره ساتله. يو کيوبايي کله کوف، يو کلاشينکوف او يوه شل ټکه ميګاروف تفنګچه له پريمانه مرميو سره هميشه د ملا صاحب تر څنګ وو، که احتمالا امريکايان د ملاصاحب په موندلو توانيدلي وای نو ملاصاحب ورته د تسليمي اراده نه درلوده.

د مرستيالانو ټاکل او رهبري شورى تشکيل

د امريکايانو د يرغل لومړنی کال د اشغالګرو د ډېر پوځي فشار او يو اړخيز تهاجم کال و. د اسلامي امارت مجاهدينو که څه هم په دې کال د تورې بوړې، شاهيکوټ، د بولدک د هډې غر او د زابل ولايت د خورو ورو جګړو په شان د اشغالګرو په وړاندې مقاومت ته دوام ورکاوه، خو دغه جهادي عمليات د اسلامي امارت د پخواني تشکيل

او ترتیب له مخې روان وو او لـه نـوي وضعیت سره سـم نـوي تشکیلات نـه و رامنځتـه شوي.

د دې تأخیر یو علت که یو اړخ ته د لومړي کال سختی، کړاوونه او اضطراري وضعیت و بله خبره دا هم وه چې ملا عبدالجبار عمري صاحب وايي چې ملا صاحب امریکايي یرغل ته د اسلام او کفر د یوه لوی جنګ په نظر کتل او ویـل بـه یـې چې مسلمانان او ټولـه اسلامي نـړۍ لـه یـوه سـتر ازمیښـت سره مخامخ ده. نوموړي تمـه درلـوده چې مسلمانان به د امریکايي یرغل په وړاندې بې تفاوته پاتـه نـه شي، د افغانستان د مجاهـد ملت ملاتړ به وکړي او له اسلامي خاورې د صلیبي تسلط د پای ته رسولو لپاره به خپلې هڅې سره شریکي کړي.

د اشغال له پیل نه د یو کال په تیریدو سره د هیواد په بیلابیلو سیمو کې جهادي مقاومت هم د نوې ساه اخیستو پـه حـال کـې و، داسـلامي امـارت یـو شـمیر لوړپوړو پـوځي او ملکي چارواکو د ځانګړیو استازو پـه توسط لـه ملاصاحب نـه غوښتنه کولـه چې لـه موجوده وضعیت سره سـم د جهـاد د رهبرۍ لپـاره نـوې تشـکیلات منظور کـړي چی بالآخره ملا صاحب د جهادي چارو د مخامخ رهبرۍ لپـاره پخوانی د دفاع وزیـر مـلا عبید الله اخند او ملا عبدالغني برادر مشران وټاکـل. څـه مـوده وروسته یـی یـو صـوتي پیغام ثبت کړاو په هغه کې یې نوي وضیعت ته په کتو سره رهبري شوری تشکیل کـړه چې لومړنی تشکیل یی ۱۱کسان وو. ملا عبیدالله اخند، ملا بـرادر اخنـد، مولـوي جـلال الدین حقاني، ملا محمد حسن اخند، ملا اخترمحمد منصور، مـلا دادالله اخنـد، مولـوی اخـتر محمـد عـثماني، حـافظ عبدالمجیـد صـاحب، مـلا ګـل اغـا اخنـد، مولـوي احمدالله (مولوي نانی صاحب) او ملا عبدالرزاق نافذ.

خو د همدې کـال پـه وروسـتیو کـې یـې د ۸ کسـانو پـه زیـاتولو سره د رهـبري شـوری تشکیل نور هم پراخ کړ لکه مولوي نور محمد ثاقب، مولوی عبدالکبیرصاحب، مـلا عبداللطیف منصـور، قـاری دیـن محمـد حنیـف، امیرخـان حقـاني، مـلا محمـد حسـن رحماني، ملا عبدالسلام کاتب او مولوي امین الله صـاحب. خـو وروسـته مـلا صـاحب وخت په وخت پـرې نـوي اعضـاء ور زیـاتول تـر دې چې د مـلا صـاحب د ژونـد تـر

وروستيو يې شمير ۲۵ کسانو ته ورسيد، چې په دې لړ کې ملا امير خان متقي، ملا عبدالقيوم ذاکر، ملا عبدالرزاق آخند، شيخ الحديث مولوی عبدالرشيد شينواری، ملا محمد رسول او ملا عبدالرؤف خادم هم د رهبري شوری اعضاء شول. د دې سره په هغه وخت کې د سياسي کميسيون د مشر طيب اغا په پيشنهاد او د ملا صاحب په منظوری د سياسي کميسيون درې تنه اعضاء شير محمد عباس ستانکزی، ملا عبدالسلام حنفي او مولوي نيک محمد هم په رهبري شوری کې شامل شول.

د رهبري شوری د جوړولو په تعقيب ملا صاحب د يوه بل پيغام په ليږلو سره د جهادي چارو د ښه تنظيم او مخامخ رهبری لپاره نظامي کميسيون تشکيل کړ، نظامي کميسيون دوه تشکيله درلودل، چې د افغانستان ولايات يې په شرقي او غربي حوزو ويشل. په شرقي حوزه کې ۲۲ ولايات راتلل چې د نظامي کميسيون مشر يې صدر ملا محمد ابراهيم صاحب وټاکل شو او په غربي حوزه کې ۱۲ ولايات راتلل چې مشر يې شهيد قاري فيض محمد سجاد صاحب وټاکل شو.

د نظامي کميسيون له جوړولو سره يو ځای د ملکي خدماتو د سرته رسولو لپاره لومړی اقتصادي، فرهنګي او سياسي کميسيونونه جوړ شول، چې په مربوطه برخو کې يې خپلې چارې تعقيبولې. ورپسې د قضاء او محاکمو اداره، د صحت کميسيون، د تعليم او تربيې کميسيون، اقتصادي کميسيون، د بنديانو د چارو کميسيون، د شهيدانو، معلولينو او يتيمانو د چارو کميسيون، د دعوت او ارشاد کميسيون، د مؤسساتو کميسيون، د ملکي تلفاتو د مخنيوي اداره او نورې خدماتي ادارې هم جوړې شوې او امارت يو ځل بيا د يوه بشپړ نظام په حيث بروز وکړ.

دا چې ملاصاحب په يوه مخفي ځای کې ژوند کاوه او له مجاهدينو سره يې يوازې د دوو استازو په توسط رابطه وه، ملاصاحب د چارو د چټک ترسره کيدو لپاره رهبري شوری ته پراخ واکونه ورکړي وو.

د میشت ځای بدلون

وړاندې وویل شول چې ملاصاحب د مخفي ژوند کلونه په دوو کورونو کې تېر کړل، چې په اول کور کې یې تقریبا پنځه کاله او په دوهم کور کې یې شاوخوا اوه کاله عمر تېر کړ. لکه څنګه چې په افغانستان کې د دننه پاته کېدل د ملا صاحب خپله فیصله او د ده په خبره د خپل عقل او تدبیر په مقتضا عمل و، د میشت ځای بدلون هم د نوموړي همداسې یوه ناڅاپي او هیښوونکې پرېکړه وه.

د ملاصاحب استازی ملا عزیز الله اخند وایي چې یوه ورځ ناڅاپه د هغه کور غړو چې ملاصاحب په کې دېره و راسره رابطه وکړه چې ملاصاحب وایي همدا نن را روان شه او ځان راورسوه. دې خبرې زه هک پک کړم او فکر مې کاوه چې شاید کوم عاجل کار پېښ شوی دی. سفر مې پیل کړ او د شپې ناوخته مې د ملاصاحب تر میشت ځای ځان ورساوه.

لومړی مې د کور له مشر سره مجلس وکړ او پوښتنه مې ترې وکړه چې څه خبره پېښه ده چې دومره عاجل یې راوغوښتم؟ هغوی ویل: موږ هم نه پوهېږو موږ ته ملا صاحب یوازې دا ویلي چې ملا عزیزالله اخند راوغواړئ. کله چې ملاصاحب ته ورغلم، الحمد لله جوړ او روغ ناست و، خپل لاسي بیګ او کلاشنکوف یې مخته ایښي و. له حالت نه داسې معلومېده لکه زما راتګ ته چې منتظر وي او دستي ولاړېږي، چې روغبړ مو سره وکړ، دستي یې وویل: درځه چې ځو د خیره. زه ور ته وایم چیري ځو د خیره؟ الله پاک دې خیر کړي، ولې څه مشکل خو به نه وي؟ وای هیڅ مشکل نشته،په همدې سیوري ولسوالۍ کې د عمرزو کلي ته ځو. زه ورته وایم اوس بیخي ناوخته هم دی، هغه خلګ چې ورځو هغه هم ناخبره دي او زه هم ښه بلد نه یم، تیاره هم ده او لاره ډیره اوږده ده.

بیا مې ورته وویل چې زه به ورشم د دې کور له غړو سره به دا خبره شریکه کړم. هغوی په بله کوټه کې ناست وو او چې کله زه ورغلم او هغو ته مې وویل چې ملاصاحب ستاسو له کوره د تګ اراده لري نو ډېر خپه شول او پوښتنه یې وکړه چې ولې خپه شوی خو به نه وي یا څه مشکل خو به نه وي؟ ما ورته وویل چې نه هیڅ خپه نه دی بلکې اراده یې کړې ده چې د اوسېدو ځای بدل کړي. بیا کورښو ویل چې موږ

به درسره لاړ شو او په لاره کې به مو ملګرتیا وکړو خو ملاصاحب وویل چې نه تاسو تکلیف مه کوئ موږ دواړه ان شاءالله لاره پیدا کولای شو.

بیا موږ خپله وسله او یو بکس چې د ملاصاحب د ضرورت سامان په کې وو، هغه مو را واخستل او روان شوو، دا ۱۳۸۵ لمریزکال و، له یوې خوا تیاره او بل زه هم پوره بلد نه وم او تر هغه کلي ښه اوږد مزل و، په لاره کې د امریکایانو اډه یا قرار ګاه هم وه، د حکومت ولسوالي او پوستې هم وې، موږ کوښښ کاوه چې بې لارې ولاړ شو، خو د امریکایانو د قرار ګاه بتۍ دومره تیزې وې چې هر څه کوښښ به مو وکړ نه به ور څخه نهامیدو (پټېدو) له لاري څخه هم ډېر نه شوای اوښتلای، د نابلدتیا په خاطر چې وابه وښتو لوړي او ژوري ډیري وې، ملا صاحب مرحوم ډېر په تکلیف شو، ډېر وخت نه وو ګرځیدلی، څه کم پنځه کاله ځای پر ځای پاته شوی و، نو ځکه یې مزل نه شوای کولای، بله دا چې په لاره کې په ترورمی سربیره لوړې او ژوري، خاشې او ځوځان هم ډېر وو، په دې شپه به مو ټول تقریبا پنځه ساعته مزل کړی وي. د سفر په جریان کې یو ځل ملاصاحب دومره ستړی شو چې مزل یې نه شوای کولای. خو بیا هم په ډېر تکلیف روان و، ما به ورته وویل چې په شا به مو واخلم، خو د ده زړه نه وه او خپله هڅه یې کوله، خو چې یو مخ له تګ ولوېد نو بیا به ما تر یو ځایه پورې یو وار هغه اسلحې او سامان ورساوه او بیا به مې د ملاصاحب سره په تګ کې کومک کاوه. یو څه لاره همداسې لاړو، خو وروسته ملاصاحب بیرته ښه شو او په خپلو پښو راسره روان شو.

کلي ته چې ورسیدو هغه کور ته چې موږ ورتلو د هغه تر څنګ له یوه دیوال سره، ملا صاحب کیناست (دا کور د مرحوم شیرعلي اکا و او دا هغه کور و چې ملا صاحب د کندهار څخه اول وار راغی همدلته یې د زابل مشرانو مجاهدینوسره غونډه وکړه او اولې شپې یې هم دلته وکړې) ما ویل زه به یو وار کورته ورشم معلومات به وکړم چې میلمانه څوک شته او که نه؟ او د کوټې دروازه به خلاصه کړم، ځکه که مو دروازې ټکولای شاید د شاوخوا کورونو خلک هم را خبر شوي وای. د شیرعلي اکا د میلمه ځای (کوټې) دروازه د سرای د دروازې څخه جلا وه، سرای بیا د ننه د میلمه ځای سره

لار درلوده، زه چې دروازې ته ورغلم د الله پاک فضل و، هم دروازه اسانه خلاصه شوه او هم په میلمه ځای کې میلمانه نه وو، بیخي ډېر خوشحاله شوم، ملا صاحب ته چې راغلم ما ور ته وویل الحمد لله هم دروازه خلاصه شوه او هم میلمانه نشته، ملا صاحب مرحوم هم ډېر خوشحال شو، کوټې ته ورغلو، ملا صاحب په کوټه کې کیناست، ما کور والا خبر کړل، کور والا ډېر وارخطا شول، چې دا څنګه په دا نیمه شپه او بې خبره راغلاست، څه مشکل خو به نه وي؟ ملا صاحب ور ته وویل خیر دی، هیڅ مشکل نشته، دوی ډېر حیران وو، بیا ملا صاحب مرحوم شیرعلي ته وویل چې ور شه ملاعبدالجبار عمري را خبر کړه. بیا یې هغه را خبر کړ او ملاصاحب له هغوی سره په موافقه د هغوی په کور کې واړول چې بیا یې پاته ټول عمر په همدې میشت ځای کې تېر کړ.

دوهم میشت ځای

د ملاصاحب همدغه دوهم د اوسیدو ځای هم د زابل ولایت د سیوري ولسوالی د عمرزو په کلي کې دی، په دې کور کې ملا صاحب د خپل ژوند وروستي کلونه (اوه کاله او پنځه میاشتې وخت) تېر کړي، د ملاصاحب له وفات څو کاله وروسته د همدې کتاب د موادو راټولولو په مهال زه (د دې کرښو لیکوال) دغه کور ته ورغلم او د کور غړو راته د ملاصاحب د ژوند او اوسیدو د څرنګوالي په اړه معلومات راکړل.

دا یو له ختو جوړ پخوانی کور دی، چې د سیمې د نورو غریبانه کورونو په شان یې ټیټ دیوالونه او په ابتدائي طریقه جوړې شوې کوټې درلودې، د مهمانخانې سرای یې زړه دروازه درلوده،د مهمانخانې د سرای دننه شمال اړخ ته یوه اوږده او نسبتا ښه جوړه شوې کوټه وه، دا د کور عمومي میلمه ځای دی، دلته به چې د ملا صاحب استازي راغلل ډوډۍ به یې خوړله، د همدې سرای نه د قبلې اړخ ته دروازه خلاصه ده او دننه کوټه ده، چې د احتیاطي مخفي کیدو ځای هم په کې جوړشوی دی، ملاصاحب اول په همدې کوټه کې واړول او دوه کاله په کې واوسید.

وروسته کورنو د همدې کوچني انګړ شاته یو بل سرای جوړ کړ،چې شمال دور ته یې دوه کوټې او مخې ته یې مامته (د پالیز کرلو ځای) جوړ کړل. په دې دوو کوټو کې د

شرق خواته کوټه د ملاصاحب لپاره جوړه شوې وه، چې مخې ته يې کوچنی برنډه، لمر ته د ناستې ځای او يو کوچنی چمن هم درلود. دې کوټې تشناب او د احتياطي مخفي کيدلو خاص ځای هم درلود چې د احتمالي خطر په وخت کې به ملاصاحب هغلته تلو.

زه چې دې سرای ته ورغلم نو ومې ليدل چې د کوټو مخې ته مامته باندې نهالونه ولاړ وو. د انګورو تاکان، د بادامو نارسيده ونې او د ګلانو بوټي هم وو، مخامخ د ملاصاحب د اوسيدو ځای و، يوه کوچنی برنډه، چې مخ ته يي د يونيم متر په طول او عرض کوچنی د چمن ځای درلود، له برنډې نه دننه خواته دروازه خلاصه ده، دا د ملا صاحب د اوسيدو ځانګړې کوټه وه، درې په درې متره کې ختينه کوټه چې سپين رنګ ورکول شوی و، په کوټه کې د قبلې اړخ ته لرګين کټ ايښی و، دا د ملاصاحب د ناستې خاص ځای و چې د ډيرې ناستې له امله يې په شاتنې ديوال د اوږو او سر نښې تر اوسه پاته وې چې ده به تکيه ورته کوله. له کټ سره نږدې ډېر کتابونه هم ايښي و چې ملاصاحب به مطالعه کول.

کوټې يو کوچنی حمام درلود او ورسره په ديوال يوه کوچنی الماری جوړه وه چې ژېړ رنګ ورکول شوی. همدا الماری اصلا د ملا صاحب د نجات ظاهري ذريعه وه. دا الماری په اصل کې کړکی يا دروازه ده چې شاته پورې وهل شي نو خلاصيږي او د ديوال په اړخ کې په مهارت جوړ شوي پټنځای ته د ورتګ لاره ده، کله به چې تلاشي راتله نو ملا صاحب به د همدې الماری له کړکۍ څخه مخفي ځای ته اوښت او د چا شک نه راته چې دلته دې کوم بل ځای هم وي

په دوهم ميشت ځای کې امنيتي خطرات

هغه سيمه چې ملاصاحب د خپل ژوند وروستي شاوخوا ۷ کلونه په کې تېر کړل د سيوري ولسوالی مرکز ته نږدې پرته ده. د امريکا خلاف جهاد کې زابل ولايت د هغو ولايتو د جملې څخه دی چې تر نورو ولاياتو وختي په کې جهادي عمليات پيل شول. شهيد ملا روزي خان آخند او ځينو نورو مجاهدينو آن له ۲۰۰۲ م کال څخه د چريکي بريدونو لپاره خپل تشکيلات منظم کړي او د زابل په جنوبي ولسواليو کې بې

کله کله په حکومتي او امریکایي اهدافو باندې بریدونه کول. همدا وجه وه چې امریکایانو په دې ولایت کې د خپلو ځواکونو د اکمال او پر وخت هوایي ملاتړ لپاره د سیوري په ولسوالۍ کې یوه لویه پوځي اډه جوړه کړه او بیا یې د زابل له مرکز کلات څخه پوخ سرک ورته را جوړ کړ. په دې اډه کې چې د څرخکو میدان هم په کې و، امریکایانو تر ډېره په ټول زابل کې چاپې اچولې او د څرخکو په واسطه یې هوایي عملیات ترسره کول.

کومه سیمه چې ملا صاحب په کې اوسیده، خلکو یې له مجاهدینو سره بشپړه همکاري درلوده او اکثره ځوانان یې عملاً مجاهدین وو، تر دې چې د امریکا ضد جهادپه لړ کې د دې کلي تر شلو زیات مجاهدین د شهادت مقام ته رسیدلي دي. همدا لامل و چې امریکایانو هم دې سیمې ته د مجاهدینو د نفوذ او ځواک د سیمې په نظر کتل او همیشه یې عملیات وربانديې ترسره کول. د دې کلي اوسیدونکي وایي چې امریکایان په لسګونو ځله دې کلي ته راغلي دي. خو هغه کور چې ملا صاحب په کې مخفي ژوند درلود امریکایي او داخلي عسکر یې ۹ ځله انګړ ته ورننوتي چې کله یې پوره تلاشي کړې او کله یې یوازې د کور له خلکو پوښتنې کړي دي. په دې لړ کې دوه ځله د ملا صاحب د اوسیدو اطاق ته هم ورغلي دي. خو ملاصاحب به په خپل ځانګړي مخفیګاه کې و او له عسکرو سره نه دی مخامخ شوی. البته له دې ټولو امنیتي خطراتو سره سره الله تعالی نوموړی ته نجات ورکړ او تر پایه دښمن ونه توانید چې د نوموړي په نیولو یا وژلو وتوانیږي. په داسې حال کې چې امریکایي اشغالګرو د نوموړي په سر میلیونونه امریکایي ډالر انعام ایښی و او د موندلو په مقصد یې همیشه له الوتکو څخه تبلیغاتي پاڼې خپرولې تر څو یې خلک په اړه امریکایانو ته معلومات ورکړي.

د خاص استازو په واسطه د امارت اداره کول

ملا صاحب له همدې مخفي میشت ځای څخه د اسلامي امارت چارې د ځانګړو استازو په واسطه رهبري کولې، دغه استازي په پیل کې دوه کسان ملا عزیزالله اخند او ملا عبدالباري آخند و، خو وروسته د چارو د توحید او ښه تنظیم په خاطر یوازې ملا

عزيز الله آخند استازی وټاکل شو. د جهاد په لومړيو کلونو کې چې جهادي فعاليتونه کم و نو ملاصاحب ته د استازو تګ راتګ هم لږ و، په څو مياشتو کې به يو ځل ورته راتلل. خو وروسته چې جهادي عمليات پراخ او د اسلامي امارت تشکيلات او فعاليتونه زيات شول نو د استازي راتګ هم ډېر و. خو دا وخت هم د استازو د راتګ کومه ټاکلې نيټه نه وه، کله به په مياشت کې څو وارې تګ راتګ و او کله به تر مياشت زيات وځنډېدل.

ملا صاحب په جهادي چارو کې ډېر واکونه رهبري شورى او خپلو مرستيالانو لکه ملا عبيدالله اخند، ملا برادر آخند او وروسته ملا اختر محمد منصور صاحب ته سپارلي و، نو ځکه ډېرو چارو تر ده پورې ارتباط نه پيدا کاوه، خو بيا هم ملاصاحب د جهاد په ټولو نظامي او ملکي چارو ځان باخبره ساته او د هرې برخې په اړه يې خپل نظر او هدايات له اړونده ادارو او مسؤلينو سره شريکول. ملاصاحب ته به زياتره هغه مسائل راجع کيدل چې په رهبري شورى کې به توافق وربانديې رانغی، يا به کومه د اختلاف يا په لوړه کچه د شکايت موضوع وه او يا به هم د کورنی يا بهرنی پاليسی په اړه کوم مهم اقدام و.

د ملاصاحب استازی وايي چې نوموړي د استشهادي عملياتو په اړه د ډېر دقت او احتياط توصيه کوله، چې دا عمليات بايد په ډېرو مهمو ځايونو باندې او په ډېر دقت سره ترسره شي. دغه راز يې د امريکايانو په اړه نظر دا و چې دوی تر ډېره جنګ ته دوام نه شي ورکولای، دوی به ډېر زر له جنګي سيمو ښخه ووځي او واک به داخلي عسکرو ته وسپاري. په دې اړه يې توصيه دا وه چې د امريکايانو له شاتګ وروسته په داخلي عسکرو بايد په داسې طريقه عمليات ترسره شي چې هغوی په کې مغلوب او د مقابلې روحيه يې ختمه شي. ځکه که په داخلي عسکرو کمزوري چريکي بريدونه کيږي نو بالاخره هغوی زړور کيږي او د مقاومت روحيه پيدا کوي. دغه توصيې چې د استازو په لاس د اسلامي امارت تر مرستيالانو پورې رسيدلې هغوی په ډېر دقت سره يادداشت کولې او نظامي مسؤلينو ته يې رسولې.

دا چې د اسلامي امارت مجاهدين ټول د ديني جذبې او عقيدې په اساس جهاد ته راوتلي وو او د اطاعت روحيه په کې موجوده و، ملاصاحب که څه هم جسما غائب و، خو په امارت يې بيا هم بشپړ کنترول درلود او دغه لوی او وسيع جهادي صف يې د يوې ورې ډلګۍ په شان رهبري کاوه، هيڅکله نه ده ليدل شوي چې د اسلامي امارت کوم فرد يا ډلګۍ به د ملاصاحب له امر څخه سرغړونه کړې وي. د ملاصاحب هره فرموده وروستۍ خبره وه چې ټولو مجاهدينو به په پوره شوق او اخلاص منله او عملي کوله.

د اشغال پر وړاندې جهادي بهير ته لنډه کتنه

د امريکايي يرغل په وړاندې د ملا محمد عمر مجاهد تر مشرۍ لاندې د افغان مجاهد ولس جهاد او تر کلونو کلونو د مبارزې تداوم د معاصر تاريخ له خورا نادرو او هيښوونکو وقائعو شميرل کيږي. دا يرغل چې د ناټو د غړو په شمول د ۴۸ کفري هيوادونو پوځيانو په کې عملا برخه درلوده او د سيمې او نړۍ د ۲۱ نورو هيوادونو استخباراتي همآهنګي هم ورسره وه، په مقابل کې يې د اسلامي امارت هغه تش لاسي مجاهدين وو چې نه خو د نړۍ هيڅ هيواد په رسميت پيژندل او نه يې هم ورسره مالي،نظامي او سياسي ملاتړ کاوه.

د اسلامي امارت مجاهدينو په خورا سختو شرائطو کې جهاد ته دوام ورکړ، د جهادي بهير لومړني کلونه ځکه ډېر سخت وو چې له يوې خوا د افغانستان په اکثرو سيمو د امريکايانو او د هغوی د ګوډاګيانو سلطه راغلې وه او د مجاهدينو د تعقيب، نيولو او له منځه وړلو په مقصد يې پراخ استخباراتي جالونه غوړولي وو. بل اړخ ته په ګاونډيو هيوادونو پاکستان او ايران کې هم مجاهدين په امن نه وو. د پاکستان د هغه وخت پوځي ديکتاتور پرويز مشرف چې له امريکايي ولسمشر جورج بوش سره يې په يرغل کې همکاري درلوده او حتی امريکايي پوځيانو او استخباراتي کارکوونکو ته په خپل هيواد کې د فعاليت اجازه ورکړې وه، د اسلامي امارت مجاهدين، ملاتړ کوونکي او هر هغه څوک چې د افغان ولس د جهادي داعيې حمايت يې کاوه يا يې ورسره مرسته کوله، د پاکستاني امنيتي ادارو لخوا نيول کيدل او بيا امريکايانو او يا هم د کابل

ګوډاګي رژیم ته سپارل کېدل. دغه راز په ایران او حتی عربي هیوادونو کې هم د اسلامي امارت ملاتړي تر څار لاندې او نیول کېدل. خو له دې ټولو ستونزو سره سره مجاهدینو مورال ونه بایله او په لوړ عزم یې جهادي بهیر ژوندی وساته.

د جهاد په لومړیو کلونو کې په پکتیا، زابل، کندهار او د هیواد ځینو نورو سیمو کې له یرغلګرو سره جګړې وشوې چې ورسره د مجاهدینو روحیات لوړ شول. وروسته د چریکي عملیاتو، په دښمن د ریموټ کنټرول چاودنو، میزایل توغولو او هدفي بریدونو لړۍ دوام وموند چې ورسره د مجاهدینو لخوا د شب نامو د خپرولو او د امریکا ملاتړو ته د ګواښونو په شکل رواني عملیات هم روان ول. له دې سره خال خال فدایي عملیات هم پیل شول چې په ښارو دننه یې یرغلګرو پوځیانو ته درانه تلفات اړول.

د ۱۳۸۵ هـ ش کال (۲۰۰۶م) له پیل سره د جهادي عملیاتو نوعیت هم تغیر وموند، مجاهدینو له شپنیزو عملیاتو او وړو حملو څخه ورځنیو بریدونو او لویو عملیاتو ته مخه کړه، تر دې وخته چې د هیواد په بیلابیلو ساحو او غرنیو سیمو کې د جهادي تدریب مراکز، د ریموټ کنټرول ماینونو او انفجاري موادو په لاس جوړولو کارځایونه او استشهادي معسکرات جوړ شوي وو، ورسره جهادي عملیاتو هم د خرنګوالي او کمیت له اړخه تغیر وموند. مجاهدین په لومړي ځل د هلمند په جنوبي ریګزارو سیمو کې د لویو تعرضي ګروپونو په ډول سره یوځای شول او د ګرمسیر ولسوالۍ په نیولو سره یې ګوډاګي رژیم ته ټکان ورکړ.

په همدې مرحله کې د کونړ او نورستان له غرونو بیا د فراه او هلمند تر دښتو پورې د افغانستان په ټولو سیمو کې جهادي پاڅون د بیداریدو په حال کې و چې وروسته په ټولو ولایاتو کې د اشغالګرو او د هغوی د ګوډاګیانو په مراکزو، کتارونو او لوړپوړو اشخاصو د مخامخ بریدونو، چاودنو، استشهادي عملیاتو او توغندویي ګوزارونو ناتمامه سلسله پیل شوه.

له نظامي عملیاتو سره په څنګ د مجاهدینو صوتي، چاپي او ویډیویي نشرات هم د جهاد له لومړیو کلونو پیل شوي وو. چې وروسته د انټرنیټي فعالیت په پیل سره د

امریکا په خلاف د جهاد چوپ شوی غږ په بیلابیلو ژبو د نړی تر گوټ گوټ پورې ورسید.

په دې کلونو کې د جهادي عملیاتو فوق العاده ډیرښت د کابل د رژیم پایې ولړزولې او اشغالگر په دې وویریدل چې د جګړې په ډګر کې یې آبرو رژیدونکې ده نو ځکه یې د جهادي بریدونو د مخنیوي لپاره د خپلو پوځیانو شمیر له شل زره څخه ۳۱ زره ته پورته کړ خو کله چې دغه شمیر پوځیان هم د جګړې په کابو کولو ونه توانیدل نو پینټاگون د خپلو پوځیانو شمیر دوچند کړ تر دې چې د ۲۰۰۹ م (۱۳۸۸ لمریز) کال تر پایه د امریکایي عسکرو شمیر ۶۷ زرو ته ورسید.(۱)

د جګړې په ډګر کې د امریکایي پوځیانو ډیرښت که له یوې خوا د امریکا لپاره د جګړې مصارف څو برابره زیاتول، بل اړخ ته د امریکایي پوځ ځاني تلفات هم بې

(۱) امریکایي اشغالگرو لکه څنگه چې د پوځیانو ډیرښت او د جنگي فشار زیاتول د فشار د حربې په شان کارول، بل اړخ ته یې د اسلامي امارت د مشرانو له منځه وړل او یا نیول هم د یو مهمې ستراتیژی په حیث تر کار لاندې ونیول. د بوش د واکمنۍ په وروستیو او د اوباما د واکمنۍ په لومړیو کلونو کې که له یوې خوا د اسلامي امارت ډیر نظامي مشران په جهادي سیمو کې په هدفمندو بریدونو او چاپو کې شهیدان شول. بل اړخ ته گڼ شمیر د سر کسان د پاکستاني چارواکو لخوا هم ونیول شول. د بیلگې په توگه د ۲۰۰۷ میلادي کال دجنوری د میاشتې په دریمه نیټه (۱۷ / ۱۰ / ۱۳۸۵ هـ ش) د ملا محمد عمر مجاهد مرستیال الحاج ملا عبیدالله اخند دپاکستاني چارواکو لخوا ونیول شو او د شهادت تر نیټې په زندان کې وساتل شو. همدا راز د ۲۰۱۰ م کال د فبروری په میاشت کې (دلو ۱۳۸۸ هـ ش) کې د اسلامي امارت بل مرستیال ملا عبدالغني برادر په داسې حال کې ونیول شو، چې په هلمند کې امریکایي پوځیانو په مارجه ولسوالی د مشترک په نوم ستر عملیات پیل کړي وو. له دې پراخو عملیاتو سره هم مهاله د اسلامي امارت د مرستیال نیول د هغو څو اړخیزو فشارونو بیلگه وه چې په مجاهدینو له بیلابیلو اړخونو واردیدل. خو د حق د لارې قهرمانانو مجاهدینو له دغو ټولو فشارونو سره همت ونه بایلود او په ځواکمن ایمان او لوړ عزم یې د امتحاني شرائطو مقابله وکړه.

اندازې زيات شول او مجاهدينو ته هره ورځ په امريکايي اشغالګرو د بريد کولو سهل الحصول اهداف په لاس ورتلل. په ۲۰۰۹م کال کې د امريکا نوي ولسمشر بارک اوباما په داسې حال کې واکمني پيل کړه چې د افغانستان ناکامه جګړه د سپينې ماڼۍ په وړاندې تر ټولو لويه معضله ګڼل کيده. اوباما د جورج بوش په شان د ځواک کارولو تجربه تکرار کړه او د نوې ستراتيژۍ په اعلان سره يې په افغانستان کې د امريکايي ځواکونو شمير نور هم زيات کړ، تر دې چې په ۲۰۱۰م کال کې په افغانستان کې دامريکايي عسکرو شمير سل زره ته ورسيد په داسې حال کې چې تر څنګ يې د ۴۸ نورو اشغالګرو غربي هيوادونو مجموعا ۲۹۴۶۹ پوځيان هم وو. خو همدا کال د امريکايي اشغالګرو لپاره تر ټولو له مرګ ژوبلو ډک کال ثابت شو او په زرګونو امريکايي او نور اشغالګر پوځيان د مجاهدينو په رسا بريدونو کې مړه او ژوبل شول.

بارک اوباما د افغانستان د جګړې د ګټلو لپاره لومړی د ستينلي مک کرسټل په نوم يو مشهور جنرال استخدام کړ، خو نوموړی له لنډې مودې دندې اجراء کولو وروسته بې اغيزې ثابت شو، چې وروسته يې دسپينې ماڼۍ او پينټاګون چارواکو ته په رسنيو کې بدرد ويل شروع کړل تر دې چې له دندې معزول کړای شو، د نوموړي په ځای په عراق کې د امريکايي ځواکونو مشر جنرال ډيويډ پيټرايس وټاکل شو، پيټرايس په افغانستان کې د اربکيانو په نوم د مليشه سازۍ پروسه پيل کړه، چې د هيواد په ډيرو سيمو کې يې د سلګونو مليونو ډالرو په لګولو پخواني ټوپکيان او نا اهله کسان د محلي پوليسو يا اربکيانو په نوم استخدام کړل. امريکايانو هيله درلوده چې په دې طريقه به هغه ځينې سيمې په خپل کنټرول کې وساتي چې له مجاهدينو يې په درنو تلفاتو نيولي، خو اربکيان چې ظالم او جنايت کاره خلک وو له ولسي- نفرت او کرکې سره مخامخ شول نو څکه څه موده وروسته دغه پروسه هم په ناکامی انجام شوه او اطرافي سيمې بيرته د مجاهدينو لخوا ونيول شوې.

هغه وخت چې ملا صاحب له دنيايي ژوند سره مخه ښه لا نه وه کړې، په افغانستان راغلي غربي اشغالګر په تر ټولو بد او د تيښتې په حالت کې وو. د ۲۰۱۱ م کال په وروستيو کې امريکايي ولسمشراوباما اعلان وکړ چې زيات شميرامريکايي عسکر به له

افغانستانه وباسي. له دې وروسته له امریکا سره په یرغل ګډونوالو ډېرى هیوادونو له پوځي قرارګاوو خپل بیرغونه کوز کړل او د خپلو زیات شمیر پوځیانو په ایستلو سره یې د تیښتې لار ونیوه. تر دې چې په وروستیو کې یوازې امریکا، جرمني او د ګوتو په شمیر څو نور هیوادونو د جګړې په میدان پاته شول. خو بالمقابل مجاهدین دا وخت د هر کله په پرتله د قوت او پرمختیا په حال کې وو. جهاد د افغانستان ټولو ۳۴ ولایاتو او د هیواد ټولو پرګنو ته رسیدلی او خپور شوی و. اسلامي امارت له نوي وضعیت سره په بشپړه توګه ځان عیار کړی او د مشرتابه شورۍ، کمیسیونو، ولایتي ادارو او نورو بېلابېلو کاري اورګانونو په تنظیم سره امارت یو ځل بیا په یو بشپړ نظام بدل شوی و. کله چې امریکایانو په افغانستان یرغل کاوه، نو طالبان یې ترهګر بلل او له هغوی سره هیڅ نوع خبرو او تفاهم ته یې آمادګي نه درلوده. مګر د ملاصاحب د ژوند په وروستي وخت کې نه یوازې اسلامي امارت یو ځل بیا په نړۍ کې سیاسي وجاهت موندلی و بلکې امریکایانو هم د سولې او مذاکراتو نتواتې پیل کړې وې. نو په دې سره ویلای شو چې امریکایان که څه هم د ملا صاحب په ژوند له افغانستانه ونه وتل خو ملا صاحب یې د شکست او ذلت نندراه وکړه، ځکه د هغه په ژوند لا امریکایان دې ته آماده شوي وو چې د تیښتې لار ونیسي نو ځکه یې د خبرو او سیاسي تفاهم زارۍ پیل کړې وې.

په نوې جهادي مرحله کې د اسلامي امارت اداري جوړښت

د ملا محمد عمر مجاهد د فرمانونو او هدایاتو له مخې د وړاندې وویل شول چې د جهاد له پیله د اسلامي امارت د نوي تشکیل کار پیل شوی و او پرلپسې د انکشاف په حالت کې و. د امریکا ضد جهادي مرحله کې که د اسلامي امارت اداري جوړښت ته نظر وکړو نو اوسنی حالت یې په لاندې نقشه کې خلاصه کولای شو.

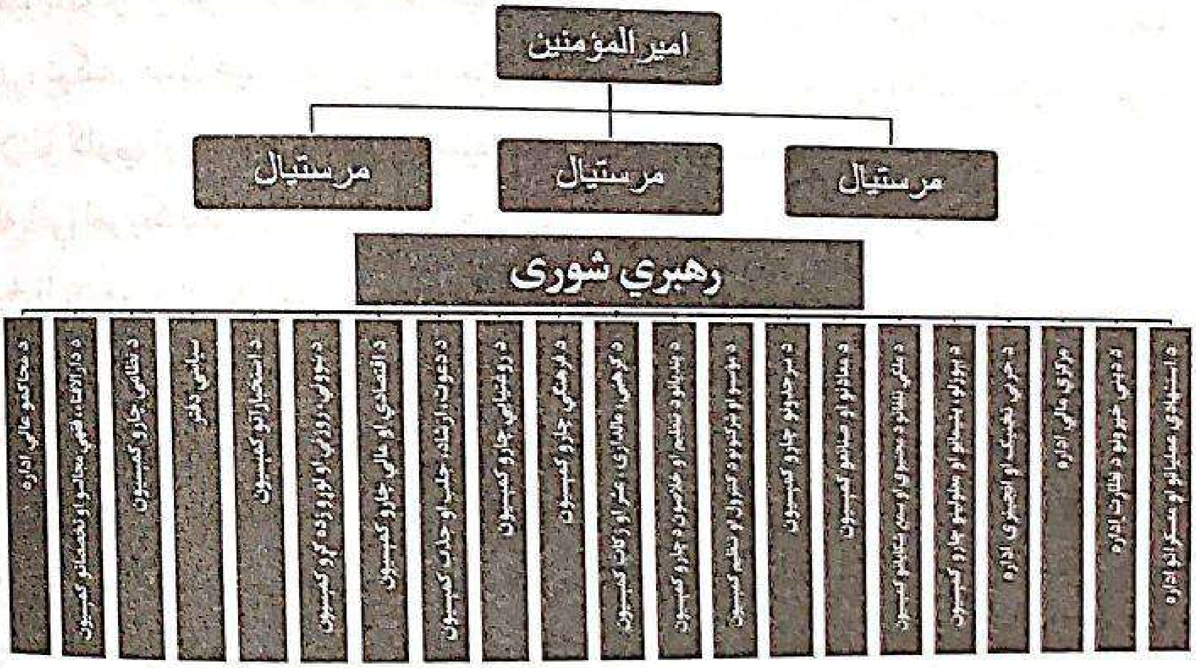

د سیاسي چارو رهبري او د قطر دفتر

د ملاصاحب په امر د سیاسي چارو کمیسیون د امریکا ضد جهاد له لومړیو کلونو رامنځ ته شوی و، چې وخت په وخت یې مشران تعینیدل او بدلیدل، په وروستو کې ملاصاحب خپل د دفتر پخوانی کارکوونکی سید طیب اغا د سیاسي چارو د کمیسیون د مشر په حیث وټاکه چې د ملاصاحب د وفات د اعلان تر وخته یې دغه کمیسیون رهبري کړ.

د سیاسي چارو کمیسیون چې د اسلامي امارت د بهرنۍ تګلارې ممثل و ملاصاحب په لاندې برخو کې اختیارات ورکړي او وظائف ورته مشخص کړي وو:

۱ـ له امریکا او نورو خارجي هیوادونو، سیاسي ډلو او اشخاصو سره لیدنې کتنې او مثبت روابط پالل.

۲ـ د خارجیانو، خصوصا امریکا په لاس کې د افغان بندیانو د خلاصون په اړه مذاکرات او د تبادلې یا کومې طریقې له لارې د بندیانو د خلاصون هڅه.

۳ـ د ملګرو ملتونو له سازمان او د هغه له اړوندو ادارو سره اړیکې او تفاهم.

۴ـ د افغانستان له نادولتي مخورو سیاسي څېرو او سیاسي ډلو لیدنې کتنې.

۵ـ له خارجي مؤسساتو سره لیدل او خبرې اترې.

۶ـ د افغانستان په هکله په نړیوالو کانفرانسونو کې اشتراک او د افغانستان د اسلامي امارت داعیه او موقف د نړیوالو غوږونو ته رسول.

د سیاسي چارو کمیسیون ته ملاصاحب د خارجي پالیسی په تمثیل او ګڼورو ارتباطاتو په راژوندي کولو کې پراخ اختیارات ورکړي وو. د ملاصاحب د استازي په وینا دغه کمیسیون یوازینی کمیسیون و چې چارې یې ملا صاحب خپله او د مستقیمو هدایاتو په توسط سمبالولې. حتی ملا صاحب رهبري شوری ته هدایت کړی و چې د سیاسي چارو کمیسیون ته چې کوم هدایت کوي لومړی یې باید له ده سره شریک کړي او د ده هدایت په کې واخلي. د استازي په وینا ملاصاحب د سیاسي چارو د کمیسیون په مشر سید طیب اغا باندې ډېر اعتماد درلود او له چارو یې راضي و. نو ځکه یې ورسره د استازي په واسطه مستقیمه رابطه ساتله او مخامخ یې د سیاسي پرمختیاوو راپور او تازه حال ترې غوښت. خو ملاصاحب همیشه په سیاسي مسائلو کې د شورى په نظریاتو هم عمل کاوه او په خپلو هدایاتو کې یې ځای ورکاوه.

د سیاسي چارو د کمیسیون په توسط د ملاصاحب د سیاسي اقداماتو یو مهم ګام له امریکایانو سره د مذاکراتو د پیل او په یوه بهرني هیواد کې د سیاسي دفتر د خلاصون موضوع وه. د دې مرحلې د پیل په اړه سید طیب اغا وایي چې ملا صاحب په ۲۰۰۹ م کال کې اجازه وکړه چې له امریکایانو او نورو یرغلګرو جهتونو سره دې مخامخ خبرې پیل شي. نوموړی وایي: د لومړی ځل لپاره په ۲۰۰۹م کال کی د جرمنیانو سره د سیاسي دفتر ملاقاتونه شروع سول او د هغوی غوښتنه دا وه چې باید د کابل ادارې سره خبرې وسي او په دې اړه د هغوی سره یو څو ملاقاتونه تر سره سول، بالاخره موږ

هغوی تـه د کابـل اداري پـه ځـای د امریکـا سره پـه خـبرو موافقـه وکړه او دا موافقه د ملامحمد عمر مجاهد د منظوری په اساس وسوه او د قطـر اسـلامي هيـواد وټاکل سو چی بالآخره د امریکا سره اولنی ملاقات په ۲۰۱۰ کی تـر سره سـو. پـه هغـه وخـت کې مونږ د خبرو پروسه په ۲ برخـو ویشلې وه اول د اعـتماد سـازی مرحلـه وه ځکـه چې د اعتماد عدم وجود د ډېر ليري والي عامل و.

د اعتماد سازي په مرحله کې درې شيان شامل و

۱- د گوانتانامو د بنديانو تبادله چی بيا وروسته ترسره سوه.

۲- تور لست، چې موږ د تورلست د يو ځايي ختمولو غوښتونکي وو او مقابل طرف په تدریجي ډول دا کار تر سره کول غوښتل خو دا کار هم که چيری خبرو دوام پيدا کړی وای حل ته رسيدونکی و.

۳- د سياسی دفتر خلاصول.

او دوهمه د مذاکراتو مرحله وه چی په هغه کې د خارجي عسکرو د وتلو په شمول به په يو شمير نورو موضوعاتو مذاکرات کيږي.

د ملا صاحب استازی ملا عزيزالله اخند وايي چې د سياسي دفتر د پرانيستې او د هغه د ځای د انتخاب لپاره ملا صاحب لاندې شـرائط ايښي وو.

الف: سياسي دفتر دې په يوه اسلامي هيواد کې پرانيستل شي داسې اسلامي هيـواد چې زموږ گاونډی نه وي.

با: داسې هيواد چې په افغانستان کې عسکر ونه لري.

جيم: داسې هيواد چې پخوا يې له اسلامي امارت سره دښمنانه چلند نه وي کړی.

دهمدې شرائطو په تناظر کې په قطر هيواد کې د اسلامي امارت سياسي دفتر پرانيستل شو، په قطر کې د طالبانو بروز ځکه ډېر د اهميـت وړ و چې پـه افغانسـتان د امريکـايي يرغل نه وروسته له يوې لسيزې زياته موده اسلامي امارت د سياسي اړيکو په برخـه کې کـاملا مخفيانـه فعاليت درلـود، خو پـه قطر کـې د دفتر لـه پرانيستې وروسته طالبان

وتوانيدل چې يو ځل بيا د سيال سياسي جهت په حيث خپل شتون ثابت کړي. په دې ډول په نړيوالو کانفرانسونو کې د سياسي دفتر د غړو ګډون، هلته د اسلامي امارت د داعيې او موقف تشريحول او له بيلابيلو حکومتونو او ډلو سره د مثبت تفاهم په اراده ليدنې کتنې پيل شوې.

د قطر د دفتر فعال کردار د اسلامي امارت په اړه هغه تصوير د نړۍ د ډيرو هيوادونو او ملتونو له اذهانو پاک کړ چې امريکايي تبليغاتو رامنځته کړی و، هغه دا چې اسلامي امارت يې يوه باغي او په اصطلاح ترهګره ډله بلله. د طالبانو سياسي بروز نړۍ ته ثابته کړه چې اسلامي امارت د افغان مسلمان ملت د خپلواکۍ غوښتنې د داعيې ممثل دی او يوه پرځای او موجهه تګلاره او پاليسي-لري. د سياسي دفتر بله ستره کارنامه د ګوانتانامو له زندان څخه د اسلامي امارت د پنځو تنو مشرانو مجاهدينو لکه حاجي ملا محمد فاضل مظلوم، ملا نور الله نوري، ملا خير الله خيرخواه، ملا عبدالحق وثيق او مولوي محمد نبي عمري ږاخلاصون و چې د يوه امريکايي عسکر برګډال په وړاندې تبادله کې راخوشي کړای شول.

د مخفي ژوند په مرحله کې د ملا صاحب ورځنۍ مصروفيت

ملا عبدالجبار عمري چې د ملاصاحب د وروستي شاوخوا ۱۳ کلن مخفي ژوند په مرحله کې ډيره موده له ملاصاحب سره يو ځای پاته شوی او د هغه خدمت يې کړی وايي: ملاصاحب به چې سهار لمونځ اداء کړ، نو د خپل پخواني معمول سره سم يې سهار د خفيه اذکارو وظيفه کوله، وروسته به يې سهارنی ناشته وکړه، په سهارنی ناشته بې له خواږه شين چای سره ډوډۍ خوړله، خو د ملاصاحب خوراک بيخي کم و. چای يې په ورځ کې يوازې سهار او ماسپښين خوړ.

له سهار تر غرمې او د ورځې په نورو برخو کې مصروفيت يې زياتره وخت تلاوت، مطالعه، ذکر او فکر و. د مطالعې لپاره د تفسير جلالين، معارف القرآن او تفسير کابلي په شمول بيلابيل تفاسير، د بخاري شريف اومشکوة المصابيح په شمول د احاديثو کتابونه او د هدايې په شمول د فقهې ځينې کتابونه ورسره وو، له دې علاوه يې نور هم

بیلابیل کتابونه لکه حیات الصحابه او داسې نور کتل. خو ډیره مشغولا یې د قران کریم تلاوت او د قران کریم د تفاسیرو مطالعه وه. د ورځې په جریان کې یې راډیو هم اوریده او د نړۍ او افغانستان له حالاتو یې همیشه ځان باخبره ساته.

عمري صاحب وايي: په دې اوږده موده کې ماته معلومه شوه چې د ملاصاحب یو امتیازي عادت دا و چې خوراک، خبرې او خوب یې خورا کم و. هیڅکله یې د امتیازي خوراک غوښتنه او هیله نه کوله، څه چې عموما د افغانستان په غریبانه کورونو کې خوړل کیږي هماغه یې خوراک و. خوراک یې دومره لږ و چې زما نه یادیږي چې تر نیمي ډوډۍ زیات خوراک یې کړی و. خبرې یې هم ډیرې نه کولې، حتی د ضروري مجلس په مهال به یې خبرې خورا لنډې وې او یوازې مهمه او د کار خبره یې کوله. د مجلس په مهال به یې ډیر وخت غوږ نیو، اول به یې په خبره ښه ځان پوه کاوه او بیا به یې خپل نظر وایه.

د ملاصاحب خوب داسې و چې سړي یې د ویښې له حالت څخه ډېر فرق نه شوای کولای. چې د هر رنګه خوب په حالت کې به غږ پرې وشو، داسې ځواب به یې وایه لکه ویښ چې وي، خوب یې له لویه سره کم و.

ملاصاحب چې له کندهاره راتلو نو له ځان سره یې یوازې دوه جوړه جامې را اخیستي وې، چې یوه یې اغوستې او بله اضافي ورسره وه، یو اندازه شخصي پیسې هم ورسره وې چې صدقة الفطر او ځیني شخصي مصارف یې له هماغو شخصي پیسو څخه کول. له کندهاره چې راته نو ملګرو یې د ده په ناخبرې کې په بکس کې یوه اندازه پیسې ورته ایښې وې چې د مخفي ژوند په موده کې د ده او د څو تنه ملګرو عمده مصارف له همدې پیسو کیدل.

ملاصاحب د مخفي ژوند په مرحله کې هم د پخوا په شان اوږده کالي اغوستل او د پاج لویه لنګوټه یې تړله، کالي به اکثرا د کورنۍ لخوا ورته رالیږل کیدل.

د کورنۍ سرپرستي يې

وړاندې يادونه وشوه چې د امريکايي يرغل په لومړۍ شپه ملا صاحب له خپلې کورنۍ څخه بېل شو او بيا يې د وفات تر نيټې له خپل اهل و عيال سره ونه ليدل. په دې مرحله کې د ملا صاحب د کورنۍ سرپرستي د ملا عبدالمنان عمري لخوا کيدله. ملا عبدالمنان آخند د ملا صاحب د مورنيو ورونو له جملې يوازينی پاته ژوندی ورور دی. چې دوه نور ورونه يې تر دې پخوا د اسلامي امارت د حاکميت په مهال شهيدان شوي وو.

ملا عبدالمنان آخند آن د اسلامي تحريک د پيل له وخته د ملا صاحب د کور چارې سرته رسولې، د تحريک له پيل سره د ملا صاحب وظيفوي ضرورتونه ډېر شول. په لومړيو کلونو کې به په اونۍ کې يوازې يو ځل کور ته راتلو. دا چې ټول وخت به په امارتي کارونو مصروف و نو ځکه يې د کور چارې او ضرورتونه سرته رسول ملا عبدالمنان آخند ته سپارلي وو. د امريکا له يرغل وروسته چې ملاصاحب له خپلې کورنۍ څخه بيل شو د ملا عبدالمنان عمري مسؤليت نور هم زيات شو. خو نوموړي په دې مرحله کې له ټولو خطراتو او ستونزو سره سره په پوره همت او اخلاص د امير المؤمنين د کورنۍ کفالت وکړ. د ملا صاحب زامنو ديني زده کړې وکړې او له دې سختې مرحلې په کاميابۍ راووتل.

ملا عبدالمنان آخند وايي په دې مرحله کې ملا صاحب يوازې يو ځل هغه هم له کندهاره د وتلو نه شاوخوا دوه مياشتې وروسته په سټلايټ ټيلفون له ما او مشر زوی مولوي محمد يعقوب صاحب سره خبرې وکړې او د کورنۍ حال يې وپوښت. له هغه وروسته يې بيا له خپلې کورنۍ سره ټيلفوني رابطه نه ده شوې او نه يې هم ورسره مخامخ ليدلي دي. البته د قاصدانو په واسطه يې هميشه خپل هدايات له کورنۍ سره شريکول او له حال يې ځان خبر ساته.

دامير المؤمنين ملا محمد عمر مجاهد مشر زوی مولوي محمد يعقوب صاحب وايي چې ملا صاحب وخت په وخت زموږ د کورنيو مسائلو په اړه موږ ته هدايات را استول

او مور به د کورنیو مسائلو اړوند مهمې او غټې پیښې څه بلکې په کوچنیو او عادي کارونو کې له ده څخه مشوره غوښته او هدایات به مو ځینې اخیستل.

په زابل کې د اوسیدو په وخت د ملا صاحب وروستی میشت ځای تـر پخوانیو ځایونو پـراخ و او د دې وړ و چې لـه ملاصـاحب سره یـې کـورنۍ او اولادونـه واوسي. ملا عبدالجبار عمري صاحب وايي چې ملاصاحب ته مو څو ځله پیشنهاد وکړ چې اهل و عیال به یې دلته راولو. خو د ده ځواب دا و چې اول خو امنیتي شـرئط نه دي مساعد او بل په دې وخت کې الله تعالی ماته گوښه نشیني او یوازیوالی محبوب کړی دی. په دې تنهایي کې مې چې د عبادت کوم خوند او روحاني کیفیات لیدلي دي لـه لاسه یې نه شم ورکولای.

ځینې عجیب خصوصیات

عمري صاحب وايي د ملاصاحب د ژوند په دې وروستۍ دیارلس کلنه مرحله کې یې د نومړي ځیني داسې خصوصیات لیدلي دي چې کـه یـې بیان کـړي کیدای شي د ډیرو خلکو زړه ته به ونه لویږي. له دې جملې د ملاصاحب یوعجیب حالـت د هغه د تفکر او مراقبې حالت و، ملاصاحب به د ورځې او شپې ډېر وخت د مراقبې په حالت ناست و او په ذکر او فکر به مشغول و.

ملا صاحب عادتا چاته غوسه نه کوله، خو یوه ورځ چې د ماښام آذانونه شـوي وو، زه د ملاصاحب اطاق ته ورغلم، ملا صاحب د مراقبې پـه حالـت کـې و، مـا فکـر وکړ چې ویده دی نو مې غږ ورباندې وکړ، چې د لمانځـه وخـت دی. خـو ملاصـاحب چې سر راپورته کړ، سخته غوسه یې راته وکړه. وروسته یې بیا راته وویل چې خـدای دي وکړي زما په غوسه به خپه شوی نه یې. زه ویده نه یم. خو دغـه د ذکـر او فکـر پـه وخت کې کله ناکله په ما باندې یو حالت راځي چې په هغه کې دومره لذت وي چې هغه لذت ما په هیڅ دنیوي نعمت کې نه دی لیدلی. هغـه وخـت زه پـه هغـه حالـت کـې وم چې تا راباندې غږ وکړ نو ځکه غوسه راغله.

عمري صاحب وايي چې نړيوال مطبوعات او د اسلامي امارت اکثره مخالفين دا تبليغ کوي چې ملاصاحب يو توند فکره او افراطي شخص و، اما له هغه سره په دې اوږده ملګرتيا او نږدې اوسيدلو کې ماته معلومه شوه چې ملاصاحب د معتدل مزاج خاوند و، د هغه هر څه په اعتدال و، له عام ژوند او چلند را ونيسه بيا تر عباداتو پورې. د ملاصاحب هغه صفات چې زه ترې متأثر شوم د ده صبر و.

په ديارلس کاله تنهايي کله هم ما په ده کې بې صبري نه ده ليدلې او نه يې هم شکايت کاوه، د خپلو اولادونو او مورکۍ يادونه يې کله کوله، خو د خپل يوازيتوب په اړه يې تأسف نه کاوه، حتی په مرض يې دومره صبر درلود چې اکثره وخت به مريض و خو د ده له حالته به داسې نه معلوميده چې مريض دی او نه به يې شکايت کاوه، مرضونه يې زغمل او سخت ترين صبر يې کاوه.

لکه وړاندې چې ووېل شول د ډيرو خبرو عادت يې نه درلود. که به يې ناجائزه خبره واورېده او يا به هم د کوم چا له ظلم او ناجائز کار څخه خبر شو. نو د نامناسبو خبرو او غيبت په ځای به يې نصيحت کاوه، د نصيحت په وخت به يې اکثرا غږ په زوره کيده او له(خدايه وويريږئ) جمله به يې ډيره تکراروله. ملاصاحب د آسايش او راحت مزاج نه درلود، ساده زندګي خوند ورکاوه او له چا يې د خدمت او يا کوم خاص امتياز توقع نه کوله. رحم يې ډېر زيات درلود او اکثره وخت به يې مجاهدينو ته توصيه دا وه چې په جهادي عملياتو کې ډېر زيات احتياط وکړي تر څو بې ګناه خلګو ته زيان ونه رسيږي. د ملکي خلکو د مرګ ژوبلو څخه په خبريدو به ډېر خپه کيده.

د نادرو خاطرو له جملې يې يوه دا ده، چې يو وخت په هغه سيمه کې چې ملاصاحب اوسيده واوره وشوه. واورې ځينې مارغان لاندې کړي و او يخزني شوي وو چې الوت يې نه شوای کولای او ماشومانو ژوندي نيول. د همدې کور يوه ماشوم هم يو يخ وهلی مارغه ژوندی نيولی و او ملاصاحب ته يې وروړ، ملاصاحب ماشوم د مارغه په ورکړه رضا کړ، بيا يې يخ وهلی مارغه بخارۍ ته تود کړ، کله يې چې وزرونه خلاص شول، په خپله يې له کوټې راويوست او پرې يې ښود چې والوځي.

په دې مرحله کې د ملاصاحب صحي حالت

په دې مرحله کې د ملا صاحب بدن په تدریج سره په عمري صاحب وايي دمخفي ژوند په وروستیوکي د ملا صاحب بدن په تدریج سره په کمزوري کیدو و او وزن یې کمېده. د وزن بایلل، بدن کمزوري کیدل، د رنګ سپینیدل او د سینې له درده شکایت یې د دې علائم و چې د نري رنځ (سیل) ناروغي یې درلوده خو موږ نه ورسره پوهیدو چې پر خپل وخت مو د علاج هڅه کړې وای. له دې علاوه یې عموما صحت ښه و، کله ناکله به موسمي امراض لکه زکام وغیره ورته پیښیدل خو د دوا له خوړلو پرته به ښه شو. عادت یې دا جوړ و چې د مرض په وخت یې صبر او مقاومت کاوه. له مرضه شکایت یې بیخي نه کاوه، که به یې ملګري ورباندې پوه شول او د دوا به یې ورته وویل نو هم به یې ویل چې دا عادي مرض دی په خپله ښه کیږي.کله به یې غاښونو هم درد کاوه، که څه هم کله ورته بدني امراض پیښیدل خو په روحي لحاظ یو مخ ښه وه، ستونزې او یوازیتوب یې په لوړ عزم تحمل کاوه او کومه داسې نښه په کې نه معلومیده چې د ده په رواني ناروغۍ دلالت وکړي.

وروستی مرض او وفات

د ملا صاحب کوربه حکایت کوي چې له وفات نه درې شپې وړاندې مې یوه شپه د ماخستن ډوډۍ وروړه او بیرته ترې لاړم. کله چې څه شیبه وروسته بیا ورغلم، ګورم چې دیوال ته یې اړخ لګولی دی. ما وربانديې غږ وکړ، خو ملاصاحب غږ ونکړ. چې ومې کوت، نو پوه شوم چې بې هوښې وربانديې راغلې ده. بیا مې په اړخ څملاوه.

د دې لپاره چې د دې موضوع په اړه مو سمه حل لاره موندلې وي، په همدې شپه مې په کلي کې یو همراز ګاونډي خبر کړ او د ملا صاحب د مرض د سختیدو مې ورته وویل. له هغه سره مو مشوره په دې شوه چې له دې ځانګړې میشت ځای څخه یې نږدې بل کور ته انتقال کړو. همدا د ۱۳۹۲ هجري شمسي- کال د ثور دریمه شپه وه، چې فضا سخته باراني وه او ټوله شپه د افغانستان په جنوبي ولایاتو سخت باران او برلی اوریدله. په همدې شپه د کندهار په هوایي ډګر د ډیرې غټې برلې د اوریدو له امله د ناټو او امریکایي ځواکونو شاوخوا ۵۰ هلیکوفتر په سطحي ډول زیانمن او له پرواز

ولویدل چې خبر یې په رسنیو کې هم راغی. ملا صاحب د ده د دریو تنو ملګرو لخوا په همدې شپه له خپل میشت ځای څخه یوه بل کور ته انتقال شو.

په سبا چې د ثور د میاشتې دریمه ورځ وه، ملا صاحب سهار مهال یو څه ښه شو، چای یې هم نوش کړ او څه خبرې یې هم وکړې، خو وروسته بیا ورباندې بې هوشي راغله. کوربنو او راټولو شویو ملګرو فیصله وکړه چې د اسلامي امارت نور مشران خبر کړي، په همدې ورځ دمشرانو د خبرولو لپاره استازی ولیږل شو. ملا صاحب په همدې ورځ او را روانه شپه کې کله پر هوښ او کله هم بې هوښي وربانديې راتله، ورسره یې د سینې درد او شکایت هم زیات شوی و.

په سبا ورځ د سیمې یو ډاکټر ورته راوستل شو، هغه چې معاینه کړ، نو ویې ویل چې حالت یې وخیم دی او که شفاخانې ته انتقال نه شي نو ژوند یې له خطر سره مخ کیدلی شي. فیصله په دې وشوه چې مازدیګر به یې د یوه عام افغان ناروغ په حیث په مخفي ډول د کلات او یا کومې بلې شفاخانې ته وړو او بستر کوو. خو ماسپښین ناوخته ملا صاحب خپل روح ملک الموت ته وسپاره او د فاني ژوند له دیاره یې کډه وکړه. انا لله و انا الیه راجعون

په مرحوم امیر المؤمنین ملا محمد عمر مجاهد باندې په را روانه شپه د شپې ۳ بجې شاوخوا د خپلو ورسره ملګرو او کوربنو لخوا د جنازې لمونځ اداء شو او بیا یې په مخفي توګه جسد خاورو ته وسپارل شو.

د امارت مسؤلین او کورنۍ یې څنګه خبره شوه؟

د ملا صاحب استازی ملا عزیز الله اخند وایي چې د ملا صاحب له وفات څلور ورځې وړاندې زه ورغلی وم او ملاقات مې ورسره وکړ. له ملا صاحب سره مې د شپې تر یوې بجې مجلس وکړ، خو له خیرې او حالت څخه یې داسې معلومیده چې ناروغ دی. کله چې رسمي کارونه خلاص شول، ما د صحت پوښتنه ترې وکړه. ده وویل یو څه مریض یم. ما ورته وویل تبه دې وي او که بل تکلیف دی؟ ویل یې ټول بدن مې درد لري.

پخوا به ملا صاحب دوا نه غوښتله خو دا وار چې ما ورته وویل دوا به درته راوړم راسره ویې منله. په سبا سهار زه ترې راغلم.

یوه شپه وروسته د ملا صاحب تکلیف زیات شوی و. کورښو یو څه دوا ورکړې وه خو گټه یې ورته نه وه کړې، نو یې یو ملگری ماته راولیږه او حال یې راوړ چې د ملاصاحب تکلیف زیات شوی دی، حتی خبرې نه شي کولای. موږ دلته له یو ډاکټر سره ولیدل د ملا صاحب د ناروغۍ علامې مو ورته بیان کړې، ډاکټر وویل چې دا علامې د تي بي (سیل) ناروغۍ دي. بیا هغه ډاکټر ضروري دواگانې راکړې، دا مې هغه ملگري ته ورکړل چې دا عاجل ورسوه او که ممکنه وه ډاکټر ته یې ورسوئ تر څو یې مرض مشخص شي او علاج یې وشي.

په همدې ورځ ما د ملا عبدالسلام آخند سره خبره شریکه کړه او د ملا صاحب د ناروغۍ حال مې ورته ووایه. بیا موږ په گډه د اسلامي امارت د هغه وخت له مرستیال ملا اختر محمد منصور صاحب سره ولیدل او ټول حال مو ورسره شریک کړ. په گډه مو موافقه وکړه چې د ملا صاحب د کورنۍ غړي په خاص ډول تره یې مولوي محمد جمعه صاحب او ورور یې ملا عبدالمنان عمري به هم له موضوع خبر کړو تر څو په گډه یې د تداوۍ یو مناسب تصمیم ونیسو.

د ملا صاحب ورور ملا عبدالمنان عمري وایي په همدې شپه چې استازي ملا عزیز الله آخند له منصور صاحب سره لیدلي وو، ماته یې هم حال راکړ بیا ما او زموږ اکا مولوي محمدجمعه صاحب د ملا عبدالغفار[1] آخند په کور کې سره ولیدل. هغوی د ملا صاحب د ناروغۍ خبره وکړه. مشوره په دې وشوه چې ضروري دواگانې او طبي سامان الات به سبا راسره واخلو او سیمې ته به ورشو تر څو یې د علاج یا انتقال کوم ترتیب برابر کړو. سبا سهار استازی وختي روان شو او موږ یو څل بیا له منصور صاحب سره

---

(۱) ملا عبدالغفار آخند د ملا صاحب د تره (اکا) زوی دی چې مولوي محمد جمعه صاحب هم د ده په کور کې اوسیده.

ولیدل او بیا موږ هم پسې روان شوو. استازي ملا عزیز الله آخند ته د ملا صاحب پخوانی کوربه حاجي عبدالاحد په مخه ورغلی و چې زموږ په خوا را روان و. حاجي عبدالاحد ورته ویلي و چې ملا صاحب وفات شو. نو ځکه دوی دواړه له نیمې لارې راګرځیدلي وو.

په همدې ورځ موږ (ملا عبدالمنان آخند، ملا عبدالسلام آخند او مولوي عبدالرحمن صاحب) هم چې د ملاصاحب د اوسیدو سیمې ته پر لاره وو، په نیمه لار کې مو له استازي ملا عزیز الله اخند او حاجي عبدالاحد سره پیدا کړل. هغوی د ملا صاحب د وفات خبر راکړ چې زموږ لپاره خورا دروند غم و. ځکه له نورو ارمانونو سربیره زموږ د کورنۍ دا ځانګړی ارمان پوره نه شو چې ټولو تمنا درلوده تر څو که یوه ورځ ټول یو وار بیا په یو ټغر سره را ټول او سره ووینو. همدلته مو مشوره وکړه چې د ملا صاحب مشر زوی مولوي محمد یعقوب صاحب هم راوغواړو .

مولوي محمد یعقوب صاحب وایي د جمعې شپه وه چې ناوخته ملا عبدالمنان آخند په ټیلفون حال راکړ چې موږ درته انتظار یو سبا وختي ځان راورسوه. سهار وختي له لمانځه وروسته روان شوم او له درې ساعته مزل وروسته ور ورسیدم. هلته دوی په موټر کې راغلل چې ملا عبدالمنان آخند، ملا عبدالسلام آخند، ملا عزیز الله آخند، مولوي عبدالرحمن صاحب او حاجي عبدالاحد صاحب وو، زه هم په موټر کې ورسره سپور شم. په همدې حال کې ملا عبدالسلام کاتب صاحب را ته وویل چې ملا صاحب یو څه ناروغ شوی و نو ځکه مو ته هم راوغوښتې چې د علاج یوه طریقه یې برابره کړو. خو وروسته یې په خبرو کې وویل چې الله تعالی دې رحم ورباندې وکړي او وفات کیدلو ته یې اشاره وکړه. د دې خبرې په اوریدو زه پوه شوم چې وفات شوی دی. نو ډېر زیات غمجن شوم. خو دوی مسلسل تسلي راکوله چې د الله تعالی فیصله وه او ته صبر کوه. له لږ مزله وروسته په یوه دښتي سیمه کې له موټر ښکته شوو او همدلته مو مشورتي مجلس وکړ.

فیصله مو وکړه چې زه او ملا عبدالمنان آخند به د زابل سیوري ولسوالۍ ته لاړ شو تر څو د ملا صاحب جسد مبارک په خپلو سترګو ووینو او د وفات ټول تفصیل یې مؤثق

کړو. په همدې ورځ د سیوري په خوا روان شوو او مازدیگر ورسیدو. لومړی د ملا صاحب هغه د اوسیدو ځای ته ورغلو چې ده په کې د عمر وروستي څو کلونه تیر کړي وو. په دې ورځ په سیمه د امریکایانو ډیرې طیارې گرځیدې او داسې خطره وه چې کیدای شي چاپه واچوي. نو ځکه کوربنو مشوره راکړه چې سبا سهار به د ملا صاحب قبر ته ورشو.

سبا سهار د ملا صاحب قبر ته ورغلو، د هغه جسدمبارک مو په خپلو سترگو ولید، د هغه د جسد په لیدو سره یو داسې کیفیت رابانديې راغی چې ټول غم مې سپک شو. د لیدلو ارمان مې وروسته له ډیرو کلونو پوره شو، داسې مې احساسوله لکه په ژوند مې چې ورسره لیدلي وي او زړه ته مې یو عجیب اطمینان او سکون حاصل شو. د ملا صاحب د جسد مبارک له لیدلو وروسته بیرته روان شوو او مازدیگر له ملا عبدالسلام آخند او نورو ملگرو سره بیا یو ځای شوو.

ملا عبدالسلام کاتب صاحب وویل: زه نور کار نه درلرم دلته مو یو وار بیا مجلس وکړ، که دا خبره پټوئ که یې نه پټوئ خو دا یوه خبره درته کوم چې دا امارت یوه دیني وجیبه ده، باید پر شریعت برابر روان شي. دلته نورمجلس نه دی شوی.

له څو ورځو تیریدو وروسته مو د اسلامي امارت مرستیال ملا اختر محمد منصور صاحب خبر کړ، دغه راز د امارت څو نور مشران او مشائخ لکه شیخ الحدیث مولوي هبة الله اخندزاده صاحب، شیخ الحدیث مولوي عبدالسلام صاحب او شیخ الحدیث مولوي عبدالحکیم صاحب مو هم خبر کړل. چې وروسته د منصور صاحب لخوا د امارت څو نور مشران لکه مولوي نور محمد ثاقب صاحب، ملا عبدالقیوم ذاکر صاحب، امیر خان حقاني صاحب او څو نور مشران هم خبر شوي وو او دوی په گډه یوه مجلس جوړ کړی و. چې په هغه مجلس کې له منصور صاحب سره د امارت د مشر په حیث بیعت شوی و او په عین حال کې یې دا فیصله هم کړې وه چې د ملا صاحب د وفات خبره باید تر یو وخته پټه وساتل شي. ځکه په همدې وختونو کې امریکایان د شکست په حال کې و او د خپلو عسکرو د ایستلو لړۍ یې پیل کړې وه. نو دوی ویل چې که په دې حساس وخت کې د ملا صاحب وفات اعلان شي دا به په

جهادي وضعيت بد اثر وکړي، امريکايان به زړور شي او د خپلو عسکرو د خروج لړی به متوقفه کړي.

****

اتم فصل

تأثرات او خاطرې

د عاليقدرامير المؤمنين ملامحمدعمر مجاهد رحمه الله د وفات د اعلان په اړه د اسلامي امارت د رهبري شورى او د مرحوم د كورنۍ اعلاميه

بسم الله الرحمن الرحيم

إن الحمد لله؛ نحمده، ونستعينه، ونستغفره، ونتوب إليه، ونعوذ بالله من شرور أنفسنا ومن سيئات أعمالنا. من يهده الله؛ فلا مضل له، ومن يضلل؛ فلا هادي له. ونشهد أن لا إله إلا الله وحده لا شريك له، ونشهد أن محمداً عبده ورسوله. صلى الله عليه وعلى آله وأصحابه وسلم تسليماً كثيرا.

أما بعد. فقد قال الله تبارك وتعالى:

﴿وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ أَنْ تَمُوتَ إِلاَّ بِإِذْنِ اللهِ كِتَابًا مُّؤَجَّلاً وَمَن يُرِدْ ثَوَابَ الدُّنْيَا نُؤْتِهِ مِنْهَا وَمَن يُرِدْ ثَوَابَ الآخِرَةِ نُؤْتِهِ مِنْهَا وَسَنَجْزِي الشَّاكِرِينَ١٤٥ وَكَأَيِّن مِّن نَّبِيٍّ قَاتَلَ مَعَهُ رِبِّيُّونَ كَثِيرٌ فَمَا وَهَنُواْ لِمَا أَصَابَهُمْ فِي سَبِيلِ اللهِ وَمَا ضَعُفُواْ وَمَا اسْتَكَانُواْ وَاللهُ يُحِبُّ الصَّابِرِينَ١٤٦ وَمَا كَانَ قَوْلَهُمْ إِلاَّ أَن قَالُواْ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَإِسْرَافَنَا فِي أَمْرِنَا وَثَبِّتْ أَقْدَامَنَا وانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ﴾ [آل عمران/۱۴۷]

ترجمه: او هيڅ يو كس لره دا واک نشته چې مړ شي مګر دالله تعالى په حكم سره په ليكل شوې ټاكلې نيټه به مري، او څوک چې د دنيا اجر غواړي نو له همدې يې برخه وركوو او څوک چې د اخرت اجر او ثواب غواړي نو له هماغه يعني اخرته يې وركوو، او زر به شاكرينو ته ښه بدله وركړو. او ډېر داسې نبيان دي چې په خوا كې يې ډېر خداى پالونكي جنګيدلي دي خو د الله په لاره كې د ور رسيدلو مصيبتونو له امله نه سست شول، نه كمزوري شول او نه يې سرټيټى وكړ او الله همداسې صابرين خوښوي.او د دوى له دې پرته بله خبره نه وه چې ويل به يې: اې زمونږ ربه ګناهونه مو راوبخښه او په خپلو چارو كې زمونږ تيرى راوبخښه او پښې مو ټينګې كړه او پر كافرانو نصرت او بريا راكړه.

مرگ حق دی موږ پردې ایمان لرو چې له الله تعالی پرته هر موجود د مرگ سره مخ کیږي، حتی دالله تعالی تر ټولو محبوب مخلوق د دووجهانونو سردار حضرت رسول اکرم محمد صلی الله علیه وسلم هم د مرگ څکه کړې او له دنیا څخه یې رحلت کړی دی.

همدې حقیقت ته په پام سره د افغانستان د اسلامي امارت مشرتابه او د ملامحمد عمر مجاهد کورنی اعلانوي چې داسلامي امارت مؤسس او زعیم امیرالمؤمنین ملا محمد عمر مجاهد د وریپښې شوې ناروغۍ له امله خپل روح ملک الارواح ته وسپاره او له دې فاني جهان څخه یې د ابدي نړۍ په خوا سفر وکړ. اناالله وانااليه راجعون. ورحمه الله تعالی رحمة واسعة

ملا محمد عمر مجاهد رحمة الله علیه د اسلامي امت یو ویاړلی او مخلص رهبر و، چې په ډیرو سختو شرائطو کې یې د اسلامي حاکمیت لویدلی بیرغ راپورته کړ، د اسلامي امارت تر نامه لاندې یې یو بشپړ منظم او د اسلامي سیاست په اصولو برابر شرعي نظام تأسیس کړ، الله تعالی د ده په توسط نه یوازې د افغانستان په سطحه مؤمنانو ته د اسلامي نظام نعمت وروليد، بلکې درست جهان ته یې د واقعي اسلامي حاکمیت نمونه وړاندې کړه.

دا څو کرښې شاید د نوموړي د ویاړمنو کارنامو د احتوا تاب ونلري، نوځکه اصلي خبرې ته څو او هغه دا چې عالیقدر امیرالمؤمنین رحمه الله نور له دې دنیا رحلت کړی، په دې شرائطو کې زموږ دنده دا ده چې له نوموړي راپاتې امانت اسلامي امارت هماغسې وپالو لکه ده مرحوم چې پاللی و، هماغسې اسلامي شریعت ته التزام وکړو، هماغسې مخلص او په الله تعالی متوکل واوسو، هماغسې قرباني ته حاضر او د حق په لاره کې مؤمن، متعهد، متوکل، صابر، ثابت او له الله تعالی څخه ویریدونکي واوسو تر څو الله تعالی همداسې د دې ستر بار د پورته کولو او تر منزله رسولو توفیق راکړي، او همداسې مو د دنیا او اخرت په سرلوړۍ او بریا ونازوي.

مرحوم ملامحمدعمر مجاهد چې د امریکا په مشرۍ د نړیوال کفري یرغل له تول فشار او تعقیب سره سره په هیواد کې اوسېده او په تیرو څوارلسو کلونو کې حتی د یوې ورځې لپاره هم له افغانستان څخه بهر پاکستان یا کوم بل هیواد ته نه دی تللی او له خپل میشت ځای څخه یې د اسلامي امارت چارې رهبرې کولې چې د نوموړي په دې ستر استقامت او له هیواده په نه وتلو کره شواهد او دلایل موجود دي، څه موده وړاندې د ورپېښې شوي ناروغۍ له امله چې ناجوړي یې په وروستیو دوه اونیو کې سختې زیاته شوه او په حق ورسید.

عالیقدر امیرالمؤمنین رحمه الله که جسما یو شخص و مگر په معنوي لحاظ نوموړی یو خوځښت، یوه نظریه او د یوه مقدس ارمان حامل و، که څوک غواړي د هغه روح خوشاله کړي او له هغه سره د وفا ثبوت وړاندې کړي، نو باید د نوموړي له میراث اسلامي امارت سره وفا وکړي، د اسلامي نظام د اعادې لپاره په دې شرائطو کې په حیث د مسلمان دا زموږ د فرد فرد وظیفه ده چې د اسلامي امارت د قوت، وحدت، پراختیا او بریا لپاره ټولې هڅې په کار واچوو، د دې گډ کور بنیادونه لا پاخه کړو، څکه زموږ د مسلمان ولس او مجاهد قشر عزت او سرلوړي یوازې د همدغه صف په قوت سره تضمینیدلی شي.

مرحوم امیرالمؤمنین ملامحمد عمر مجاهد رحمه الله اسلامي امارت د یوه ستر خوځښت په حیث په داسې ډول ودان کړی او روان کړی چې ترشا یې جوړ او محکم بنیادونه، مخلص او باتدبیره ملگري او منظم تشکیلات پرې ایښي دي. لهذا مجاهدین او ټول مسلمانان دې مطمئن اوسي، چې دا کاروان به د اسلامي امارت ټول مسؤلین او افراد د الله تعالی په نصرت او دمسلمانانو په ملاتړ د عالیقدر امیرالمؤمنین ملامحمد عمر مجاهد رحمه الله له ارمانونو سره سم منزل مقصود ته رسوي ان شاءالله تعالی و ما ذالک علی الله بعزیز

داسلامي امارت د مشرتابه، رهبري شورا او د عالیقدرامیرالمؤمنین رحمه الله د کورنۍ له پریکړې سره سم به سر له نن یعنې د ۱۴۳۶ هـ ق کال د شوال له ۱۴ څخه تر دریو ورځو پورې په ټولو سیمو کې د علماء کرامو، د مساجدو د امامانو، قومي او جهادي

شخصیتونو، داسلامي امارت د مسؤلینو، مجاهدینو او عام ولس لخوا د مرحوم امیرالمؤمنین ملامحمد عمر مجاهد رحمه الله روح ته د دعاء په خاطر دقران کریم د ختمونو، فاتحو او دعاګانو مراسم ترسره کیږي، او له الله تعالی څخه به مرحوم امیرالمؤمنین ته د مغفرت او اسلامي امارت ته د استحکام او بریالیتوب دعاګانې کیږي.

په پای کې باید یادونه وکړو چې د مرحوم امیرالمؤمنین ملامحمد عمر مجاهد مورنی ورور ملا عبد المنان اخند او د مرحوم ملامحمد عمر مجاهد مشر زوی مولوي محمد یعقوب صاحب له ټولومسلمانانو څخه خصوصي غوښتنه کوي چې د مرحوم ملا محمدعمر مجاهد په مشری د اسلامي امارت په واکمنی کې که د دوی کوم ډول حقوق تلف شوي وي، نو ټول دې ورته عفو وکړي او په دعاګانو کې دې تل یاد ساتي، موږ په دې ستر غم کې ټول مسلمان امت او په خاص ډول دافغانستان مجاهد ولس له ځان سره شریک بولو او ټولو ته له الله تعالی څخه د تسلیت او صبرجمیل غوښتونکي یو. والسلام

دافغانستان د اسلامي امارت رهبري شوری او د عالیقدر مرحوم ملا محمد عمر مجاهد کورنی

۱۴۳۶ هـ ق کال د شوال المکرم ۱۴مه

۱۳۹۴هـ ش کال د اسد ۸ مه

د اسلامي امارت د یو شمیر مشرانو او رهبري شورى د اعضاوو تأثرات

د اسلامي امارت د زعیم امیر المؤمنین شیخ هبة الله اخندزاده صاحب تأثرات

الحمد لله و کفی و سلام علی عباده الذین اصطفی. اما بعد فقد قال الله تعالی فی کتابه الحکیم

﴿مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ فَمِنْهُم مَّن قَضَىٰ نَحْبَهُ وَمِنْهُم مَّن يَنتَظِرُ وَمَا بَدَّلُوا تَبْدِيلًا﴾[الاحزاب]

عن ابن عمر رضي الله عنهما قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: اذكروا محاسن موتاكم ... رواه ابوداود و الترمذي.

حضرت عالیقدر امیر المؤمنین ملا محمد عمر مجاهد (الله پاک دې یې وبخښي او الله تعالی دې یې په ورځ د قیامت د عادلو او صالحو امراوو په ټولي کې راوپاڅوي او الله تعالی دې جنت الفردوس ورکړي) د اسلافو یوه نمونه وه. په داسې حال کې چې افغانستان د شوروي له ماتې وروسته د یو سخت بحران سره مخامخ و، هر ځای د قدرت پر سر جنګونه روان وو، د هیچا سر، مال او عزت په امن کې نه وو. په هر ولایت او ولسوالي کې مختلف حکومتونه وو. علماوو او نیکانو مجاهدینو یا د ملک څخه هجرت وکړی یا په خپلو کورونو کې کیناستل. شر او فساد دې حد ته ورسید چې یو کلی او ښار هم ترې خلاص نه و. د شریعت نوم چا نه سوای اخیستلای، فیصلې او پریکړې د ټوپک په زور وې، مطلق ټوپک حاکم و، په ټولنه کې هغه ارذال، جهال، بې دینه او بې حیا خلک په واک او قدرت کې وو. مسلمانان ورځ تر بلې له سختو مشکلاتو سره مخامخ کیدل. هغه جهاد چې افغان مؤمن ولس د شوروي یرغل په مقابل کې د بې شمیره شهیدانو، زخمیانو او مهاجرتونو او نورو قربانیو په ورکولو سره د یوه شرعي اسلامي نظام د راتګ لپاره کړی و هغه نظام هم لاسته رانغلی. چې دې حالت په کلونو دوام وکړ. په دې سخت حالت کې الله تعالی د مظلومو مسلمانانو د تعاون او کومک او د خپل دین د احیاء لپاره په انساني ټولنه کې قدرتمند انسانان د دیني علومو زده کوونکي طالبان او د هغوی استادان او مخلص مجاهدین د امیر المؤمنین ملا محمد عمر مجاهد په قیادت کې او د مخلصو او متدینو ولسونو په

حمایت کې راپورته کړل چې په کوم وخت کې یې د افغانستان ډېره حصه (په سلو کې ۹۵) د الله تعالی په نصرت سره فتحه کړه او د الله تعالی شرعي نظام په کې حاکم، شرعي حدود نافذ سوه، د ښه امنیت فضا د شریعت په نافذولو سره حاکمه سوه، مسجدونه په لمونځونو او شرعي تعلیماتو باندې آباد سول، امر بالمعروف و نهی عن المنکر جاري سو، کلي او ښارونه په مدارسو آباد سول، د علم قدر زیات سو. شرعي علومو ته توجه وسوه، علماوو ته د قدر په سترگه کتل کیدل، د هر سړي به دا کوښښ و چې خپل زوی د شرعي علومو طالب کړي، مظلوم قدرتمند سو، ظالم بې قدرته سو، عدالت تأمین سو، د ښځو او نارینه وو حقوق تأمین سول، د شعائر الله تعظیم پر ځای سو، د جاهلیت رسوم له منځه یووړل سول، لکه په بامیان کې د بودا بتان چې له منځه یووړل سول، چې د امیر المؤمنین صاحب په دې عمل سره ټولې نړۍ ته دا ثابته سوه چې د امیر المؤمنین صاحب د مخلوق تر رضا د الله تعالی رضا خوښه ده.

امیر المؤمنین رحمه الله تعالی په دې آخر الزمان کې د شرعي احکامو په عملي کولو سره شریعت په عملي شکل خلکو ته وروښود. هغه احکام چې موږ د شریعت د کتابونو په عباراتو کې ویلي او مطالعه کړي وو او په عملي میدان کې مو د هغو هیڅ بیلگه نه په خپل ملک نه په نورو ملکونو کې په خپل دور کې لیدلې یا اوریدلې وه، د مرحوم امیر المؤمنین رحمه الله په دور کې مو په عمل کې ولیدل. جزاه الله تعالی احسن الجزاء نور الله مرقده و جعل جنة الفردوس مأواه.

اسلامي امارت د ټولو مسلمانانو د زړونو یو ارمان و چې پوره سو او مسلمانانو په کې د آرام ساه واخیسته، چون واقعي اسلامي نظام د نړۍ کافرانو خصوصا امریکا ته چې د نړۍ د کافرانو په سر کې ده د زغملو وړ نه و، لهذا د نړۍ کافرانو قسم قسم بهانې لټولې، چې دغه اسلامي نظام له منځه یوسي چې بالاخره نړیوالو کفارو د امریکا په مشرۍ ایتلاف جوړ کړ، ظالمانه حمله یې پر اسلامي امارت خالص د اسلام په وجه وکړه چې په دې وخت کې جناب امیر المؤمنین رحمه الله تعالی پر خپل قوي ایمان ودریدی، د امریکا په مقابل کې یې جهاد اعلان کړ، د کفارو سره یې د اسلام او مسلمانانو پر سر هیڅ قسم سازش ونه مانه، تر دنیوي مفاداتو یې اسلام ته ترجیح ورکړه،

چې په نتیجه کې یې الله تعالی نصرت وکړ د امریکا او ملګرو په مقابل کې مخلصو مسلمانانو د ده جهادي اعلان ته لبیک ووایه. جهاد شروع سو، چې فعلا هم ادامه لري. دا جهاد به تر هغه وخته شروع تر څو چې د جهاد هدف چې اسلامي شرعي نظام دی د افغانستان پر پاکه او مقدسه ځمکه قائمیږي. په دې لار کې به د امیر المؤمنین رحمه الله تعالی په شان چې د اسلامي شرعي نظام په مقابل کې یې هیڅ معامله ونه کړه، هیڅ معامله نه کیږي. الله تعالی دې موږ هم په خپل عزم کې دغسې کامیاب کړي. لکه امیر المؤمنین رحمه الله تعالی چې کامیاب سو. په آخر کې امیر المؤمنین رحمه الله تعالی او د ده د شرعي او اسلامي لارې ټولو لارویانو ته دعاء کوم چې الله تعالی ټولو ته جنت الفردوس او د دنیا او آخرت کامیابي ورنصیب کړي. آمین

د اسلامي امارت د ریاسة الوزراء پخوانی مرستیال او د رهبري شوری غړی الحاج ملا محمدحسن آخند

ملا صاحب مرحوم د شورویانو پر خلاف د جهاد په دوره کې ډېر مشهور قومندان یا ډلګی مشر نه و، چې په هغه وجه دي د طالبانو د اسلامي تحریک لپاره مشر وټاکل شي او یا د پخوانی جهادي تجربې په وجه دي دا د طالبانو د اسلامي تحریک او بیا د اسلامي امارت دا دومره پراخ کار او نظام وچلوي، بلکې په مرحوم ملا صاحب کې یو شمیر داسې صفات وو چې د هغو په وجه الله تعالی د دې ستر خدمت د پاره غوره کړ.

ملا صاحب مرحوم، ډیره زیاته باطني سپیڅلتیا درلوده، تل یې پر دې فکر کاوه چې څرنګه له غرور او تکبر نه وساتل شي، زما یاد دي کله چې به موږ له ملا صاحب سره یو ځای شوو مجلس به مو کاوه نوموړي به دا خبره ډیره کوله او موږ به یې داسې مخاطب کړلو (شریکانو زه تر نور هرڅه پر خپل ځان ډیره پهره داري کوم، داسې نه چې شیطان لعین می لار ووهي، د دې قدرت او واکمني په وجه لویي او تکبر راڅخه ونشي، او یوې کندې ته ونه لویږم او له مستقیمې لارې څخه مي منحرف نه کړي...) نو باطني پاکي یو ډېر غټ صفت دی او دا په ملا صاحب کې موجود و.

دوهم، د الله تعالی پر فیصله یې ډیره کلک باور او عقیده وه، په دې یې باور و چې څه چې الله کوي هغه په بله نشي کیدای، له نورو افواهاتو او وهمونو څخه هیڅ نه ډاریدی.

زما یاد دي، کندهار ته د حرکت انقلاب اسلامي د ګوند مخکښ علماء او مشران راغلي وو او له ملا صاحب سره یې ملاقات و، په والي کوټي (میلمستون) کې، دې وفد ملا صاحب ته د خپل سفر موخه بیان کړه، چې موږ کابل ته ولاړو لوړی مو له رباني سره ولیدل او بیا له سیاف سره، تر څو له طالبانو سره صلح ته اماده شي، خو سیاف په څواب کې راته وویل چې زه به تر هغو مقاومت کوم او له کابل نه نه وځم تر څو پر سر مې زریدار ټانګ راتیر کړي، د وفد د علماو ډېر تشویش وو چې که طالبان کابل ته ورسیږي هغه وخت به ډېر بد حالت رامنځ ته شي ځکه دوي د استاد سیاف سختو خبرو او ګواښونو په تشویش کې کړي وو.

وروسته ملا صاحب ورته وویل چې، علماء کرامو خدای مو هرکله راوله، هیڅ تشویش مه کوئ، فیصلې چې کوي هغه بل ذات دی فیصلې د سیاف په لاس کې نه دي، که الله تعالی فیصله وکړي چې وځه سیافه! بس دا سیاف به تاسو وینئ نه به یې پر سر ټانګ تیر شوی وي او نه موټر خو له کابله به وځي، تاسو هیڅ تشویش مه کوئ څه چې الله کوي هغه به کیږي.

بیا هغسې وشول کله چې طالبان کابل ته ورښکاره شول، سیاف او ملګري یې بیا په پنجشیر کې ګرځیدل.

نو د الله تعالی پر فیصله یقین او باور درلودل، دا صفت هم یو د دې باعث و چې الله تعالی دی د دې ستر خدمت او کار لپاره انتخاب کړ.

دریم: ملا صاحب مبارک، ډېر زیات صابر و، په تکالیفو، مشکلاتو خواریو او تنګیو یې ډېر صبر کاوه او مایوسي یې نه ښکاره کوله، یوه نمونه یې داده، کله چې د اسلامي امارت حکومت سقوط وکړ، ملا صاحب ۱۳ کاله متصل له خپلې کورنۍ اولادو او قریبانو څخه جلا وخت تیر کړ او په وطن کې دننه اوسیده. زموږ د معلوماتو له مخې په دې دیارلس کاله کې یو ساعت هم له هیواده دباندې نه دی وتلی، له خپلو مجاهدینو سره یو ځای اوسیدی، په دې دیارلس کاله کې به یې ضرور ډیر تکلیفونه، تنګی او خواری تیرې کړې وي، او دیارلس کاله متصل له خپلې کورنۍ جلا اوسیدل او له هرڅه سهولیاتو لرې، دا یو ډېر قوي عزم غواړي او دا د ډېر صابر کس کار دی. نو زه

ویلای شم چې ملا صاحب ډېر زیات صابر سړی و، او صابر کس د الله تعالی ډېر خوښ وي.

اوس یو شمیر خلګ دا خبره تبلیغوي چې د ملا صاحب تداوي د کراچي په یوه روغتون کې کیدله، په داسی حال کې چې هغه مرحوم د مریضي له امله ډیرې خواری تیرې کړې مګر پر هغو یې صبر کاوه خو د یوه ساعت لپاره د پاکستان هیواد یا کوم بل هیواد ته نه لاړ.

څلورم: ملا صاحب ډېر غیرتي او شجاع سړی و، زه تاسو ته یو مثال درکوم، کله چې د امریکا په تجارتي مرکز کې چاودنې وشوې، له هغه وروسته امریکایانو دا تور په اسامه بن لادن رحمه الله پسي وتړی، امیرالمومنین ملا محمد عمر مجاهد ته امریکایانو او نورو خارجیانو وویل چې اسامه بن لادن به موږ ته سپارئ، ملا صاحب ورته وویل چې که تاسو کوم ثبوت لرئ او یا اسناد درسره وي د اسلامي اصولو مطابق او که له تاسو سره اسناد نه وي او هسي یو الزام وي، په هیڅ وجه زه دې ته تیار نه یم، امریکایانو په ځواب کې ورته وویل چې بې قید او شرطه به اسامه موږ ته سپارې، کنه موږ په افغانستان حمله کوو. امیرالمومنین رحمه الله ورته وویل چې زه له اسنادو پرته کفارو ته د یوه مسلمان سپارلو ته په هیڅ وجه تیار نه یم، که مې کور خرابیږي، که اره کیږم، سر او عیال مي ټول قرباني کیږي هم ستاسو غوښتنه نشم منلای، او نه تاسو ته سر ټیټوم، ځکه که نن ستاسو دا غوښتنه ومنم، سبا به وایاست چې په افغانستان کې اسلامي نظام نشو برداشت کولای دا نظام مه پیاده کوئ، نو هغه وخت به زه څه کوم. بیا موږ او تاسو ولیدل چې په دې لار کې هرڅه قرباني ته تیار شو خو له خپل غیرته تیر نشو.

دا چې اوس خلګ خبرې کوي چې ملا صاحب د پاکستان تر اثر لاندې کس و، ایا دا کیدای شی چې یو سړی دې دومره غیرت مند وي چې ټولې کفري نړۍ ته د مقابلې لپاره ور وړاندې کیږي، بیا دې یوازې د یوشخص چې هغه هم له هرې نګاه کمزوری وي دهغه تر اثر لاندې دې راشي، دا د یوه غیرتمن شخص له شانه سره بعیده خبره ده.

پنځم: د ملا محمد عمر مجاهد یو صفت او خصوصیت دا وو چې په خپله واکمني پوره مسلط و، خپلو اتباعو او پیروانو ته یې خپله سپېڅلتیا، قاطعیت او جدیت په عملي توګه ښودلی وو، چا یې له امره سرغړونه نه کوله.

ملا صاحب د کوکنارو د کښت د بندیدو حکم او امر صادر کړ، هم مهاله په ټولو هغو ساحو کې چې د اسلامي امارت واکمني وه، په کلکه بند شو، هیچا هم بیا د تریاکو د کښت کولو جرات نه دی کړی، په داسې حال چې نه د دې لپاره کوم کمپاین وچلیدی او نه څوک ووژل شول او نه څوک وځوریدل، ټولو په خپله خوښه او رضا د خپل امیر امر ته لبیک ووایه. نو دا یو ډیره ښه مثال دی چې ملا صاحب پر خپله واکمني باندي پوره تسلط درلودی.

ملا صاحب په خپل پوځ هم همداسې تسلط درلودی، د اسلامي امارت د دورې په مهال یو وخت یو شمیر کسانو، ملا صاحب ته د اسلامي امارت د یوه مشهور او تکړه قومندان داسی شکایت راوړ چې په ځینو امورو کې یې له شرعي اصولو مخالفت کړی و، ملا صاحب وزیردفاع مرحوم ملا عبیدالله اخند ته حال وکړ چې دا قومندان تر مازدیګره پورې مکمل خلع سلاح کړي او ماته یې راولیږئ، په هغه ټاکلي وخت کې دا مشهور قومندان چې دښمن به یې له نامه څخه لا بیریدي او امارت هم په همدې قومندان پوره حساب کاوه، خو ټولې دلګۍ او ګروپونه یې خلع سلاح شول. هیڅ چا سرغړونه ونکړه او نه یې مخالفت ښکاره کړ، دا هم پر خپل پوځ او مجاهدینو د تسلط یو ډېر ښه مثال دی.

شپږم: ملا صاحب د علومو شرعیه وو ډېر طرفدار وو، او د احکامو شرعیه وو یې ډیره زیاته پابندي کوله، او دیوه شرعي حکم په تعمیل کې یې هیڅ تاخیر نه خوښاوه، د اسلامي امارت په دوره کې په ټول هیواد کې علم خپور شو، مدارس او علمي مرکزونه خلاص شول، د دیني او شرعي علومو د زده کړې شوق او رغبت په خلګو کې زیات شو. او د همدې شرعي احکامو د پابندي په وجه په ټول ملک کې بې ساری امنیت راغی او اسلامي نظام پلی شو، هیچا د بد امني نه شوای جوړولای. هر چیرته به له خپلو مالو او پیسو سره په ډېر اطمنان په شپه او په ورځ تلل راتلل.

اووم: ملا صاحب مرحوم خپله باطني سپېڅلتيا درلوده، دهغې اثر او برکت يې تر ډېره حده په خپلو ملګرو او د ادارو په منسوبينو کې هم ښکاره و.

زه چې کله په کندهار کې په لومړي ځل د والي په صفت معرفي شوم او بيا کابل ته ولاړم په وزارت خارجه او بيا د رياست الوزرا د مرستيالۍ د دندې تر مهاله په دې ټوله دوره کې تر اوسه پوري داسي کس ماته نه دی راغلی او يا شخصا زه وربانديې پوهيدلی نه يم چې، ماته دې د يوه کار د خلاصيدو لپاره د رشوت وړانديز وکړي، دا د ملاصاحب برکت وو، چې داسې يو سوچه اسلامي نظام يې رامنځته کړی وو چې نه يو مسئول او نه عادي کس په ښکاره د دې جرأت کولای شوای چې اداري امورو کې غير شرعي قدم واخلي. د بل چا څخه دا يوه واقعه مي په ياد ده، زما يو نږدې ملګری يوه ورځ ډېر وارخطا او تيز زما د کار دفتر ته رانوت او په وارخطا حالت کې يې راته وويل چې هغه فلانکي تجار حاجي صاحب پرون راته وويل چي دا زما قضيه ولې ژر نه خلاصيږي، که ستا يا خپله د حاجي ملا صاحب څه ضرورت وي ماته ووایاست زه به يې ډېره ژر ضرورت پوره کړم. ما ورته ويل ته يې دلته راوله، حاجي صاحب يې ماته مخامخ کښيناوه او مخاطب مي کړ، چې تا څرنګه دا جرات وکړ چې د رشوت وړانديز دي کړی دی، تجار په خپل کار پښيماني ښکاره کړه او معذرت يې وغوښت بيا مې هم ملګرو ته وويل چې د يوڅه وخت لپاره يې بندي کړئ چې آينده کې نور عبرت واخلي. نور په دې اووه کاله کې ماته داسې واقعه مخ ته نه ده راغلي.

اتم: ملا صاحب مرحوم له خپل قدرت او واک څخه شخصي استفاده نه ده کړې، هيڅ څوک نشي ثابتولای چې ملا صاحب په ټول افغانستان کې چيرته يو تعمير، پوخ کور يا مارکيټ لري، دا هيڅ نشي ثابتولی. نو دا ټول د ملا صاحب او د هغه د جوړ کړي اسلام نظام برکت وو.او اثر يې په ملګرو او منسوبينو کې هم ښه ښکاره وو.

يوه نمونه يې زه درته وايم، کله چې د اسلامي امارت حکومت سقوط وکړ، کيدای شي له ځينو مشرانو ملګرو سره د خپلو ادارو مربوط څه نقدي پيسې پاته شوي وي، زموږ يو مشر ملګری چې نوم يې نه اخلم، او د امارت په مهمو وظيفو پاته شوی او اوس هم په غټه وظيفه دی، يو وخت يې راته وويل چې که کله امير المؤمنين شيخ هبة الله اخند

زاده صاحب ته ورتللې زه هم درسره ځم کار مي دی، نو موقع پیدا شوه شیخ صاحب ته ورغلو، کله چې په مجلس کې کښېنستلو، ما ورته وویل چې که ستا شخصي-او پټ کار وي زه به ووځم، هغه وویل نه ستاڅخه نه دی پټ، نوله جیب څخه یې یوه تړلې غوټه را وایستله او شیخ صاحب ته یې وړاندې کړه، چې دا څو لکه روپې دی، کله چې مونږ له کابل نه ووتلو له ماسره پاته وې، بیا په دې وجه چې دا پیسې رانه ضایع یا ورکې نه شي په یوه کار مو بندې کړې، وروسته دا پیسې بندې شوې او ماته په لاس نه راتلې، اوس دا دی وتوانیدم پیسې مي لاسته راغلې بیرته یې د امارت بودیجې ته سپارم نه کوم لیک غواړم او نه ضمانت، خو دا چې دا پیسې وځنډیدې که د دې تقصیر په وجه راته بخښنه وکړې. او شیخ صاحب ترې قبولې کړې.

نهم: ملا صاحب انتهایي خاکسار او غیر مقتضي سړی وو، د ډېر اسایش او مرفه ژوند تقاضا یې نه درلوده، هر وخت چې به مونږ ورغلو په خپل ځای کې به په یوه کمزوري (کټ)باندي ناست وو، او یا به یې کوم دیواله ته فرش غوړولی وو او پر یوه کمزورې نالي او بالښت به یې څنګ وهلی وو.

نو د پورته ذکر شویو صفاتو او خصوصیاتو په وجه چې په ملا صاحب مرحوم کې موجود و، الله تعالی ددې ستر خدمت لپاره غوره کړ، او د ژوند تر وروستۍ سلګۍ پورې یې ښه انجام کړ.

الله تعالی دي د ده قبر منور وګرځوي.

د اسلامي امارت سیاسي مرستیال الحاج ملا عبدالغني برادر تأثرات

د اسلامي امارت مؤسس مرحوم امیر المؤمنین ملا محمد عمر مجاهد د دې عصر یو له سترو شخصیتونو څخه و. له نوموړي سره زما تعارف او ملګرتیا له هغه وخت څخه وه کله چې په کندهار کې د ژړۍ ولسوالۍ د سنګ حصار په سیمه کې مو د فیض الله اخندزاده صاحب په جبهه کې جهادي ملګرتیا درلوده او د شورویانو خلاف مو جهاد کاوه. نوموړی په تمامه معنی یو واقعي مؤمن، مخلص، مجاهد او خپل دین او هیواد ته ژمن شخصیت و.

د ملاصاحب د غوره صفاتو له جملې یو دا و، چې قدرت او منصب وربانډې هیڅ منفي اثر نه کاوه، تکبر او عجب یې په کې نه پیدا کاوه. ما له ده سره د طالبۍ په وخت چې سخت د مسکنت او محتاجۍ وخت و، هم ګذاره کړې ده او وروسته چې ملا صاحب امیر المؤمنین و او د افغانستان واک یې په لاس کې و، هم ورسره نږدې وم. مګر په دې دواړو حالاتو کې ما په ده کې کوم تفاوت نه دی لیدلی. چې یا یې وضعیت او چلند بدل شوی وي او یا په کې نور فرق راغلی وي. ملا صاحب تر پایه د هماغه صداقت، اخلاص او تواضع چلند له هر چا سره درلود.

د ملا صاحب بل صفت چې ما ته ډېر جالب و هغه د ده غیرت و، دا چې الله تعالی غیرتي ذات دی او غیرتي خلک خوښوي، نو ځکه غیرتي انسان هر چا ته محبوب وي. ملا صاحب ډېر زیات غیرت او ځوانمردي درلوده. دا چې هغه د فساد او ظلم په خلاف قیام وکړ هم یو علت یې دا و چې نور د هغه دیني غیرت دا نه منله چې په افغانستان کې داسې حالت روان وي او دی بې تفاوته پاته وي. په جهاد کې شجاعت خو یې موږ ته هغه وخت معلوم و چې کله افغانستان د شورویانو تر اشغال لاندې و، او د هرات ـ کندهار پر لاره به شوروي کاروانونه تیریدل. هغه وخت چې زموږ مرکز په سنګ حصار سیمه کې و، ملا صاحب به همیشه هڅه کوله چې په عمومي سړک د روسانونو کاروانو ته په کمینونو کې شرکت وکړي. نومړي به داسې خطرناک عملیات ترسره کول چې ډېر ځلې خو به مجاهدینو ورسره په عملیاتو کې شرکت نه شوای کولای.

د ملا صاحب بل صفت سخاوت و، د اسلامي امارت له تأسیس مخکې ما او ملا صاحب د سنګ حصار په سیمه کې امامت درلود او اقتصادي حالت مو ډېر کمزوری و، دغه راز مو د خپلو مجاهدینو اطاق په مدرسه بدل کړی او پنځلس تر شل پورې طالبان په کې اوسیدل چې د خرڅ او خوراک هیڅ مدرک یې نه درلود. ملا صاحب په هماغه فقیرانه ژوند کې چې څه یې په لاس کې درلودل له همدې طالبانو یې قربانول. وروسته د اسلامي امارت د مشرتوب په وخت کې هم هغه فوق العاده سخاوت درلود. خصوصا په مجاهدینو، زخمیانو، معیوبینو او نورو محتاجو خلکو یې ډېره پراخي کوله.

ملا صاحب لکه څنګه چې په اصولي موضوعاتو کې ډېر جدي وو، په عام ژوند کې بیا بې تکلفه او خوشطبعه مزاج درلود. ځان یې له ملګرو لوړ نه باله.

له امریکایي یرغل وروسته چې کله ملاصاحب مخفي ژوند درلود. نو زموږ رابطه به د استازي په واسطه وه دا چې هغه وخت په امارت کې لوی مسؤلیت ماته سپارل شوی و، نو د استازي په واسطه مې له ملا صاحب څخه په ټولو امورو کې د بخشش غوښتنه وکړه چې وروسته ده هم په ټوله مهرباني د بخشش اطمینان راولیږه وروسته زه ګرفتار شوم او کله چې نوموړی وفات کیده زه لا بندي وم نوځکه مې بیا هیڅکله ورسره ونه لیدل.

د اسلامي امارت د مرستیال الحاج خلیفه صاحب سراج الدین حقاني تأثرات

الحمدلله رب العالمین، و العاقبة للمتقین، والصلاة والسلام علی خیر خلقه محمد و علی اله و صحبه اجمعین و بعد.

اسلامي تاریخ په خپلو پاڼو کې د تل لپاره د خپلو اسلافو او لوړو شخصیتونو زرینې کارنامې خوندي کړې دي.

په اسلامي تاریخ کې د حضرت ابوبکر الصدیق رضي الله عنه، حضرت عمر فاروق رضي الله عنه، حضرت عثمان ذي النورین رضي الله عنه، حضرت علي کرم الله وجهه، حضرت عمر ابن عبدالعزیز رحمه الله، سلطان محمود غزنوي رحمه الله، صلاح الدین ایوبي رحمه الله او ... زریني کارنامې هغه څه دي، چې مسلمانان د خپل اسلام په ساتلو او د هغه په دفاع کې ترې د سربښندنې او فداکاري الهام اخلي.

زموږ عصر که په زماني لحاظ د صحابه کرامو، تابعینو، تبع تابعینو او د امت د نورو اسلافو له عصر څخه ډېر واټن لري، مګر په معنوي لحاظ په دې عصر-کې هم ځینې داسې اشخاص شته دي، چې اخلاق، تعامل، عدالت او د اسلام د دفاع په لاره کې مواقف یې د خیرالقرون دورې اکابرو ته ورته دي.

موږ دلته پر مسلمانانو د ترحم او له هغوی څخه په شرعي دفاع کې د امیرالمؤمنین ملا محمدعمر (مجاهد) رحمه الله موقف او تعامل د بیلګې په توګه یادوو.

اميرالمؤمنين ملا محمدعمر (مجاهد) په داسې مهال په افغانستان کې د مظلومو مسلمانانو د دفاع داعيه پيل کړه، چې دلته چا له ظالم څخه د مظلوم انتقام اخيستلو تصور نشواى کولاى. خو نوموړي د توکل محض پر اساس دا ستره داعيه د سنگ حصار له يوې خړې حجرې څخه پيل او په خپل لوړ عزم سره يې د افغانستان تر گوټ، گوټ پورې ورسوله.

له اسلامي احکامو څخه د دفاع په لاره کې يې داسې مواقف غوره کړل، چې په نړۍ کې د حق په جرم ځورول شوي هر مظلوم مسلمان يوازې د ده د حاکميت تر سيورې لاندې خپل ځان محفوظ او خوندي گاڼه.

اميرالمؤمنين ملا محمدعمر (مجاهد) د معاصر دور هغه تاريخ جوړوونکې شخصيت دى، چې د مسلمانانو اوسنى او راتلونکي نسلونه به يې په تاريخي کارنامو وياړي.

اميرالمؤمنين د يوه مسلمان حاکم په حيث د ښو ټولنيزو مواصفاتو او مشخصاتو لرونکى انسان و، چې هر څوک يې له خپلې زاويې څخه د ده عالي مواصفات تر بحث لاندې نيسي.

زه هم غواړم د بيلگې په توگه دلته له يوځي اړخه د نوموړي د ثبات، شهامت او لوړ پوځي مورال په اړه يادونه وکړم.

له مرحوم والد صاحب څخه مې اوريدلي دي:

پر افغانستان د امريکايي يرغل ډېرې سختې او وارخطا کوونکي لحظې وې.

د امريکايي درنو بمباريو له امله د هيواد په شمال کې د مجاهدينو جنگي کرښې ماتې شوې او مجاهدين خوندي سيمو ته د عقب نشيني په حال کې وو.

په کابل کې هم د ملگرو د مجاهدينو د خونديتوب په غرض د کابل ښار د تخليې پرېکړه کړې وه.

زه په دې نظر وم، چې د کابل تر تخليې وړاندې بايد په شمال کې د محاصره مجاهدينو را ايستلو چاره وشي. مگر د کابل په جنگي کرښو او همدا راز د کابل پر ښار

د امریکایي B-۵۲ الوتکو او کروز توغندیو شدت دومره ډېر و، چې په کابل کې يې نور د مجاهدينو پاتې کېدل ستونزمن کړي وو. هماغه وه، چې د اسلامي امارت دفاع وزارت د ولس د حفاظت لپاره د کابل ښار د تخلیې پرېکړه وکړه او مجاهدينو د کابل له شمالي کرښو څخه عقب نشيني پيل کړه. د عقب نشيني پر مهال هم له پوځي نقطه نظره زما دا رايه وه، چې هغه بايد تدريجاً ترسره شي.

په دې ډول چې له کابل ښاره بهر د چهاراسياب او همدا راز د ميدان ښار په استقامتونو کې بايد مونږ دفاعي کرښې جوړې کړو. ترڅو دښمن ته د پر شاکيدونکو مجاهدينو د تعقيب امکانات په لاس ورنشي.-خو د ملګرو نظر دا و، چې بايد له جنګي کرښې جوړولو پرته د عقب نشيني مرحله تکميل شي.

فيصله په دې وشوه، چې په دې اړه له اميرالمؤمنين څخه هدايت وغوښتل شي، چې هغوی څه ډول لارښوونه وکړي نو هغه به عملي کيږي.

په دې حال کې ما له خپل ځان سره دا پرېکړه وکړه، چې که چېرته اميرالمؤمنين هم همداسې په بيړه له ټولو سيمو څخه د عقب نشيني پرېکړه وکړي، بس زما ملګرتيا به په همدې ځای ورسره ختمه وي. او که اميرالمؤمنين په دې موقف و، چې حتی الامکان بايد له يرغلګر دښمن سره مقاومت وکړل شي، بيا به مې د ژوند تر وروستۍ سلګۍ پورې ملګرتيا ورسره وي.

کله مو چې په دې اړه د امارت له مقام سره رابطه وکړله، د نصرت مخابرې سبا اته بجې وخت راکړ او ويې ويل، چې ټول مجاهدين او مسؤلين دې په ټاکلي وخت د اميرالمؤمنين پيغام ته منتظر شي.

زه په دې انديښنه کې وم، چې يا الله اوس به په دې اړه د اميرالمؤمنين پرېکړه او موقف څه وي؟!

د دښمن د برلاسي او د مسلمانانو د ماتې زړه لړزونکې شيبې وې، سيمه ټوله د امريکايي الوتکو تر بمبار لاندې وه او هر ځای به يې بې درېغه بمونه ورول.

د سهار تر اتو بجو پورې د انتظار شيبې ډېرې اوږدې شوې.

بالاخره ټاکلی وخت راورسېد، مونږ ټول په یوه ځای کې راټول وو، چې امیرالمؤمنین مخابروي وینا پیل کړه.

لـه حمد او ثنـا وروسته یـې د جهاد او مبارزې پـه لاره کـې د دغـه ډول ازمېښتونو او ستونزو په اړه خبرې وکړې او پـه دې لاره کـې یـې ثبات او استقامت د مجاهدینو لـه اساسي مواصفاتو څخه یاد کړل.

وروسته یې صریحاً زموږ د استهدا په اړه وضاحت وکـړ او ټـول چاروا کي او مجاهدین یې داسې مخاطب کړل:

(ټولو مجاهدینو او مسؤلینو! نن امریکایانو زمونږ پر هیواد یرغـل کـړی دی. د کـافرانو د دې یرغل مقابله کول پر مونږ فرض عین ده. لهذا تاسو که یو یاست، که دوه یاست، که یو میل وسله درسره وي او هغه هم یوه مرمۍ لري، لـه یرغلگـرو کفـارو سره وجنگېږئ، فرار عن الحرب حرام دی، حرام دی، زمـا درتـه امـر دی، چـې پـه هرځـای کـې یاست ورسره وجنگېږئ. پر شا مه ترې ځئ!)

چې دا خبره یې وکړه، په زړه مې سړې اوبه تـوی شـوې، مـا وویـل چـې پرېکـړه وشوه، اوس به د نوې کرښې ترتیبات جوړوو، ملگرو هـم دا توافـق وکـړ، چـې سـمه ده سبا بـه پرې مجلس وکړو.

د یرغل په دغه ډول سختو او امتحاني شېبو کـې د امیرالمـؤمنین لـه ثبات او مقاومت څخه دا جوتېږي، چې امیرالمؤمنین د همدې وحشیانه یرغل پـه مقابـل کـې د جهـاد پـه بریالیتوب یقین درلود، ځکه یې د دې نړیوال کفـري یرغـل او د یرغلگـرو د بې دریغه وحشت په مقابل کې یې د هیڅ ډول وارخطایي، تزلزل او تردد احساس نه کـاوه او د پـه شاتگ پر ځای یې له هغوی سره په مقاومت ټینگار درلود.

له نظامي اړخه د جگړې پـر مهـال تـر ټولـو بـریمن قومنـدان هغـه دی چـې د دښـمن د جنگي ځواک تر اغېز لاندې رانشي او ترلاس لاندې ځواک یې پـه پـوځي مـورال ډاډه وي.

اميرالمؤمنين د خپلې کلکې عقيدې او لوړ جهادي مورال له مخې له هغه نړيوال کفري ائتلاف سره چې د احزاب له غزا وروسته يې په اسلامي امت د دغه ډول پراخ کفري يرغل هيڅ بېلگه نشي ليدل کيدای په داسې موفقانه ډول مقابله وکړه چې د نړۍ ټول پوځي ماهرين او د پوځي پېښو شنونکي ورته گوته په غاښ دي.

له صليبي ټلوالې سره د اميرالمؤمنين د مقاومت او په دې مقاومت کې د غيرت او شهامت په اړه د عربي نړۍ د پوځي او سياسي پېښو مشهور څېړونکی دوکتور شامل داسې وايي: ((اې د نړۍ ژېبوهه اديبانو! راشئ د نړۍ د ټولو ژبو قاموسونه له سره وليکئ، له هغو ټولو څخه د رجوليت (نارينتوب) لغت وباسئ او پر ځای يې يوازې د ملامحمد عمر نوم ورځای کړئ!))

همدا راز له صليبي ټلوالې سره د اميرالمؤمنين د مدبرانه تاريخي مقابلې په اړه د اسلامي نړۍ بل مشهور عالم، څېړونکی او ليکوال دوکتور حاکم المطيري داسې وايي: ((ملا محمدعمر مجاهد په معاصر دور کې د اسلامي امت يو ستر مجاهد زعيم دی، داسې زعيم چې د يرغلگرې صليبي ټلوالې په خلاف يې تاريخي مقابله وکړه، نوموړی په واقعي ډول د اسلامي امت لپاره داسې جهادي امام دی، چې د اسلامي امت موجود او راتلونکي نسلونه، د هغوی ټول جهادي او فکري نهضتونه او فقهي مدارس به په ملا محمدعمر مجاهد پسې اقتداء کوي.))

اميرالمؤمنين د دې ترڅنگ چې د محاربې په ډگر کې يو تر ټولو مسلط او څواکمن قومندان و، د قراني ارشاد له مخې يې له خپلو مجاهدينو، ملگرو، علماؤ او عامو خلکو سره اخلاقي تعامل ډېر ښه او په زړه پورې و.

والد صاحب به د اميرالمؤمنين د همدې لوړ اخلاقي تعامل په اړه ويل: ((مرحوم ملا صاحب د خپلو ښکو عالي اخلاقو، جهادي بصيرت او هر اړخيزي ځيرکتيا له امله د داسې محبوبو صفاتو لرونکی امير و، چې که موږ ته الله تعالی د امير په توگه په اوسني عصرکې د يو چا د غوره کولو اختيار راکړی وای له ده پرته بل هيڅوک به مو د دغسې غوره صفاتو لرونکی شخصيت نه وو پيدا کړی.))

موږ باید څه وکړو؟

د قران کریم د ایتونو په ترتیب کې د عقایدو، احکامو، وعد، وعید او امثالو ترڅنګ د انبیاء علیهم السلام او پخوانیو امتونو د قصصو په باره کې هم د مفسرینو په قول (۱۶۰۰) آیتونه راغلي دي.

د قصصو له مبارکو آیتونو څخه اصلي هدف له هغوی څخه درس او عبرت اخیستل دي، چې الله تعالی مسلمانانو ته په قران کریم کې د همدې غرض لپاره راوړي دي.

د امیرالمؤمنین په جهادي ژوند له دې مختصر تأثر څخه هم زموږ غرض دا دی چې باید موږ خپل ځانونه د هغه مرحوم په حسنه اخلاقو، په شعائر الله غیرت کولو او په جهاد کې په صبر، استقامت او ثبات باندې متصف کړو.

زموږ مسؤلیت صرف د امیرالمؤمنین د جهادي کارنامو او مواصفاتو په بیانولو سره نه پوره کیږي؛ باید د هغه په څېر د الله تعالی د احکامو پیروي وکړو، د الله په دین غیرت وکړو، له مسلمانانو سره حسن سلوک او خپل ځوریدلي ولس خدمت وکړو، د مجاهدینو، شهیدانو، زخمیانو، معیوبینو، یتیمانو او د شهیدانو له کورنیو او د هغوی له ارمانونو سره خیانت و نه کړو.

کوم اسلامي مسؤلیت چې امیرالمؤمنین ته د اسلام، جهاد او خپل ولس په اړه راجع وو، هغه مرحوم په ښه ډول سره ترسره، خو موږ او تاسو ته اوس متوجه دی، باید د هغه په ښه ترسره کولو کې هیڅ ډول تمبلي او غفلت ونه کړو.

له متعال خدای څخه غواړم چې موږ ته د همدې مدبر، بابصیرته او شرعي مواصفاتو لرونکي قائد امیرالمؤمنین ملا محمدعمر (مجاهد) رحمه الله په جهادي نقش قدم د تللو توفیق رانصیب کړي. الله تعالی دې د نوموړي د حسنه اخلاقو صداقت، شهامت، غیرت او له دین سره د وفا اثرات په موږ او ټولو مجاهدینو کې پیدا کړي. الله تعالی دې د نوموړي درجې لوړې او په فردوس جنت کې ابدي خوښي ورنصیب کړي.

اللهم امین

وصل الله تعالی علی خیر خلقه مُحَمَّد وعلی اله و صحبه اجمعین

د ملا صاحب د ځانګړي محرر ملا عبدالسلام کاتب صاحب تأثرات

بسم الله الرحمن الرحیم

که څوک د مرحوم امیر المؤمنین ملا محمد عمر مجاهد رحمه الله ټول ژوند د امارت په وخت کې یې کړنې او ځانګړې صفات له دیني اړخه په پوره غور سره مطالعه کړي او په انصاف سره پریکړه وکړي نو هرومرو به ووایي چې ملا صاحب مرحوم د الله تعالی یو رښتینی بنده و او الله جل جلاله په دې خاص وخت کې د دین د خدمت لپاره منتخب کړی و. دلته د نمونې په ډول د ملا صاحب مرحوم د یو څو داسې عمده صفاتو یادونه کوو چې ان شاءالله د ټولو صفاتو د یادونې اړتیا به پاته نه شي.

اول: نیک نیت

نیت په اسلام کې خورا مهم ځای لري، د احادیثو په کتاب صحیح البخاري کې د حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم څخه په روایت شوي لومړني حدیث کې راغي چې د اعمالو تړاو تر نیته دی. یعني په کوم کار کې چې د چا نیت سم وي هغه کار یې سم دی او که یې نیت سم نه وي هغه کار یې ناسم دی. که څه هم په اوس وخت کې اکثره خلکو نیت یو مخ له پامه غورځولی دی، په خپلو کارونو کې د نفس او زمان تابع دي. خو ملا صاحب مرحوم بیا دومره نیت ته متوجه و چې په اوس وخت کې مونږ د ده په ډول بل څوک نه دی لیدلی.

د کارونو په جریان کې یې د نیت دومره زیاته یادونه کوله چې سړی ویلای شي چې هغه خپل ټول لوی او واړه کارونه لومړی پر نیت عرضول او بیا یې کول. په خپله خاصه اصطلاح به یې ویل چې په دې کار کې مې نیت برابر دی، ځکه مې وکړ او په دې کار کې مې نیت نه برابریږي نه یې کوم. او کله خو به یې یو کار په مخکې و، اقدام به یې نه کاوه، ویل به یې نیت مې نه برابریږي. بیا چې به یې یو مصلحت په زړه شو هغه کار به یې وکړ نو ویل به یې اوس مې نیت برابر شو. نه یوازې خپله دومره د نیت پابند و، بلکې د امارت نورو مسؤلینو او افرادو ته به هم متوجه و او د نیت د سموالي توصیه به

يې ورته کوله. مطلب ملا محمد عمر مجاهد د نبي کريم صلی الله عليه وسلم حديث ته په پام سره کوښښ کاوه چې خپل ټول کارونه په نيک نيت سره ترسره کړي.

دوهم: د حق په مقابل کې د نفس او هوی تر تأثير لاندې نه راتلل.

ملا صاحب مرحوم د حق په مقابل کې د نفس او هوی تر تاثير لاندې نه راتلی، ځکه يو وخت يې په خپل دفتر کې د کار په جريان کې قسم واخيست. ويل يې چې زما په ټول ژوند کله هم داسې نه ده پيښه شوې چې زما د نفس او شريعت دې ټکر سره راغلی وي او ما دې د نفس تابعداري کړې وي.

رښتيا هم همداسې و، دغه وجه وه چې هر ځا هر وخت د ملا صاحب په وړاندې په جرئت سره د حق او حقيقت بيان کولای شو، که څه هم د ده د شخصيت په اړه کومه خبره وای. ځکه ټولو ته معلومه وه چې ملا صاحب د حق په مقابل کې د نفس تر تاثير لاندې نه راځي ترڅو د انتقام او منفي عکس العمل سره مخامخ شم.

قدرت او حيثيت چې ډير خلک يې د نفسي تقاضا له وجې په طلب کې دي خو ملا صاحب مرحوم په دې چاره کې هم د نفس پيروي نه ده کړې. ځکه د لويه سره د ده مبارزه د قدرت لپاره نه وه، يوازې د دې لپاره يې مبارزه کوله چې په ملک کې مو بړ اسلامي نظام او شرعي قانون نافذ وي. په هغه وخت کې يو ځل مونږ ملګري د ده سره د کندهار ــ هرات پر لوی سړک په موټر کې روان وو، کله چې د ده هغه د شوروي ضد جهاد د وخت سنګر (سنګ حصار) سيمې ته ورسيدو، ملا صاحب د سړک بړه طرف ته اشاره وکړه ويل يې: چې دلته مې څه ځمکه (پټی) درلودای او پر اوسيدلای او په افغانستان کې يو شرعي اسلامي حکومت وای او بل چا حکومت کولای، خومړه خوند به يې کړی وای.

او دا خبره چې دی د حق په مقابل کې د نفس او هوی پيروي نه کوي د امريکايانو سره په مقابل کې يې عملا هم ثابته کړه. ځکه چې تر خپل ټول قدرت او هر څه تېر شو خو له خپل برحق دريځ په هيڅ وجه تېر نه شو.

دريم: پر الله تعالی ټينګ باور او اعتماد

امیر المؤمنین ملا محمد عمر مجاهد پر الله تعالی د اتکل څخه زیات اعتماد او باور درلود. که د طالبانو د اسلامي تحریک پیل راواخلو، ملا صاحب په کندهار کې د علماء کرامو هغې غونډې ته چې دی یې امیر المؤمنین وټاکه، د خپلې وینا په یوه برخه کې ویلي و چې موږ ولې او څرنګه پاڅون وکړ. ملا صاحب وایي: ما پر الله تعالی توکل محض وکړ او توکل محض ناکامي نه لري. مطلب د کامیابي لپاره مو ظاهري اسباب په هیڅ حساب وو، یوازې او یوازې پر الله تعالی اعتماد او باور و چې برحق پاڅون به مو ان شاءالله کامیابیږي.

او وروسته له ټوپکیانو سره د جګړې جریان چې رهبري یې مخامخ ده خپله کوله، په لږو نفرو او لږو وسلو به یې د د نظامي اصولو خلاف ناممکنې جګړې ګټلې. دا هم د توکل ثمره وه. همدا پر الله تعالی د ده اعتماد او باور و چې تر پایه نه مایوسه شو او نه یې حوصله له لاسه ورکړه، که نه نو څو ځله طالبان دې ته اړ شول، چې نیولې سیمې بیرته له لاسه ورکړي او شاته تګ به یې وکړ. یو ځل په لومړیو کلونو کې د هرات په لور چې د طالبانو د عمومي قومندان په شمول څه مشران شهیدان شول، طالبانو تر داسې حده شاتګ وکړ، چې حتی دا ویره وه چې طالبان به خپلې ټولې نیولې سیمې له لاسه ورکړي. خو ملا صاحب پر الله تعالی ټینګ اعتماد درلود، حوصله یې له لاسه ورنکړه او جګړه یې په نوې بڼه خپله رهبري کړه. طالبانو بیرته په مقابل لوري تعرضي عملیات پیل کړل، ټوپکیان یې پر شا وتمبول، پرمختګ ته یې دوام ورکړ، چې په لږو ورځو کې تر هراته ورسیدل او هرات ولایت یې فتح کړ.

نور هم داسې ډیر واقعات شته چې که ظاهري اسباب وسیله بلل شوي وای، هیڅکله به د هغې سیمې د نیولو او جنګ اقدام نه وای شوی. خو هغه هم پر الله تعالی د ملا صاحب د کامل اعتماد نتیجه وه چې ناممکن کارونه به ورته ممکن ښکاریدل.

د اسامه بن لادن په موضوع کې چې د امریکایانو غوښتنو ته تسلیم نه شو، هم یې دا باور و چې موږ به کامیاب یو. د هغه یوازې دا کامیابي نه وه مراد چې امریکا به په افغانستان حمله ونکړای شي. هغه د ډیرې لویې کامیابۍ په تمه و، ولې کله چې امریکا پر افغانستان برید پیل کړ، ملا صاحب د بي بي سي راډیو د یوه خبریال سره د په

راډيويي مرکه کې د اخطار په ډول خبرېال ته وويل چې امريکا به اوس نو د لست د سره څخه د لست پای ته څي. مطلب يې د نړۍ په کچه د امريکا ماته وه. چې وروسته همداسې وشول. امريکا نه يوازې په افغانستان کې ماته وخوړه، بلکې په ټوله نړۍ کې يې دبدبه او رول کمزوری شو.

او د اسامه بن لادن په نه سپارلو کې يې هم لويه کاميابي بلله. ده به خپله ملګرو ته ويل چې د اسامه موضوع تاسو سپکه مه ګڼئ، ځکه امريکا ته د ده له سپارلو او نه سپارلو سره د اسلام لوړوالی او ټيټ والی تړلی دی. مطلب که يې په لاس ورنکړو نو به اسلام لوړ او مسلمانان جرأتمند شي چې دښمن که هر څومره قوي وي بيا يې هم مقابله ممکنه ده.

او بيا د طالبانو د واکمنۍ تر سقوط وروسته چې تقريبا د نيمې نړۍ باطل قوتونه د هوايي او زميني عصري وسلو سره يو ځای پر افغانستان راغلل، په وړاندې يې په خالي لاس سره د ملا محمد عمر مجاهد په مشري او لاربښوونه د جهاد پيل چې چا يې خالي تصور هم نه شوای کولای او هم په دغه وخت کې په افغانستان کې په يوه محدوده سيمه کې په کلونو د ده مخفي ژوند او په اطمينان اوسيدل، يوازيوالی، صبر، حوصله او پر خپل دريځ ثبات دا ټول هغه څه دي چې پر الله تعالی د اعتماد او باور پرته يې څوک سر ته نه شي رسولای.

دغه وجه وه چې د هغه څه کارونه د عادت خلاف ښکاريدل. داسې نه وه چې د هغه سر نه خلاصيدی، هغه په پوره دقت سره خپل کارونه سرته رسول. ولې هغه که څه هم ډير دلاور او جرأتمند و خو بې پروا نه و چې د کارونو عواقب ونه سنجوي. هغه د تکليفونو او مشکلاتو احساس کاوه، د مجاهدينو په شهادت، زخميتوب او شکست به تر نورو زيات خپه کيده. پر څيره به يې له ورايه اثر معلوم و. په خوب خوراک او وزن کې يې د تېر په نسبت د پام وړ کموالی راغلی و. يوازې دې خبرې مطمئن کړی و چې ده به ويل په دې لاره کې مو مرګ او ژوند دواړه کاميابي ده.

د اسلامي امارت قاضي القضاة شيخ الحديث مولوي نور محمد ثاقب صاحب

لوی ملا صاحب عالیقدر امیر المؤمنین ملا محمد عمر مجاهد رحمة الله تعالی علیه رحمةً واسعةً ډیر لوی او درونـد شخصیت ؤ، د هیواد د دوو سترو معرکو او جهادونو اتل، د مجاهدینو سالار، د نړۍ په کچه پېژندل شوی قائد، ستر مفکر، نومیالی روحاني، جهادي، سیاسي، اجتماعي او انقلابي شخصیت ؤ او د بنده سره یې تعلق ډیر د صمیمیت، خلوص او اعتماد تعلق ؤ.

راځو دې خبرې ته چې د مرحوم ملا صاحب سره زما اولنۍ کتنه او ملاقات په کندهار کې د چهارشنبې په ورځ د ۱۴۱۵ هـ ق کال د شعبان المعظم په څلورمه نیټه ترسره شو او موږ د پنځلس کسه علماوو وفد وو، جریان داسې و. کله چې په همدې کال ۱۳۷۳ هـ ل کې د طالبانو تحریک راپیل شو او زمونږ ډیرو شاگردانو پکې اساسي او پراخ رول اداء کړاو مونږ یې هم له هماغه پیله ټینګ ملاتړ وکړ او د تحریک د پرمخ بیولو لپاره مو هلې ځلې شروع کړې او په هماغو اوائلو کې د تحریک د مشرتابه لخوا یو خصوصي لیک هم راغلی ؤ د بنده (مولوي نورمحمد ثاقب) او مولوي حاجي محمد صادق او مولوي موسی جان په نوم.

مونږ لومړی د طالبانو د تحریک په حمایت کې د چهارشنبې په ورځ د ۱۴۱۵هـ ق کال د رجب المرجب د میاشتې په شپږ ویشتمه(۲۶) په جامعه دارالعلوم حقانیه اکوړه ختک کې غونډه وکړه، په غونډه کې د تحریک په حمایت او ملاتړ کې ډیرې خبرې وشوې او په پای کې د بنده په شمول دولس(۱۲) کسیز هیئت وټاکل شو، چې یوه شورئ جوړه کړي چې د هر ولایت نه پکې درې درې جید علماء کرام شامل وي.

بیا مونږ پنځه ورځې پس د جلوزو کمپ په مهاجربازار کې پراخه غونډه وکړه، په غونډه کې د تحریک په حمایت کې مفصلې په زړه پورې او هر اړخیزې ویناوې وشوې او په پای کې زما په شمول دولس (۱۲) کسیز وفد وټاکل شو چې دوی به د تحریک د مشر ملا محمد عمر مجاهد سره گوري او هم به دغه وفد د کندهار ترځنگ ځینو نورو ولایتونو ته هم ځي، چې په هغه وخت کې د کندهار، ارزگان، زابل

ولایتونه مکمل او د هلمند ولایت د مرکز په شمول ددې ولایت زیاتره برخې د طالبانو په لاس کې وې.

بیا صبا د سه شنبې په ورځ د شعبان المعظم په دریمه نیټه مونږ دغه دولس کسیز وفد،کندهار ته روان شو، له کویټې څخه درې کسه علماء: مولوي باران آغا، مولوي قاضي نظر محمد او مولوي عبدالمنان هم راسره ملګري شول، نو دغه پنځلس نفري وفد د بولدک له لارې کندهار ته لاړو، چې بولدک ته ور واووښتلو هلته مو وکتل چې تقریباً ټول طالبان زمونږ شاګردان وو، دوی زمونږ راتلو ته ډیر زیات خوشحال شول.

بیا مو د کندهار په ښار کې د طالبانو له مشر ښاغلي مجاهد ملا محمدعمر اخند سره وکتل، چې د ده ملګري مولوي احسان الله احسان، ملا عبدالستار اخند او نور هم حاضر وو، ملا صاحب ډیر د تواضع، تقوی، ترحم، توکل، عمیق فکر، متین عزم، لوړ مورال او قوي شجاعت لرونکی شخصیت راته وبرېښېد، او نورې ډیرې ځانګړتیاوې راته پکې ښکاره شوې.

ملا صاحب ډیرې پخې او په زړه پورې خبرې وکړې، او مونږ له خپل طرفه او د شاته پاتې ټولو علماوو له طرفه د پوره حمایت او په دې لار کې د هر راز هلو ځلو ډاډ او اطمنان ورکړ.

د خاطرې په ډول به یادونه وکړم دلته چې مونږ او ملا صاحب د ماښام ډوډۍ یوځای او په یوه دسترخوان وخوړه هغه ډوډۍ د کورونو څیرې (وظیفې) وې او طالبانو ورسره یوڅه ساده وریژې پخې کړې وې هغه هم شاید د میلمنو د اکرام په خاطر.

زمونږ او ملا صاحب په دې خبرو کې یوه اهمه خبره دا وشوه، چې دغه علماء دې لاړ شي د هلمند د موسی کلا سیمې ته چې هلته عبد الغفار اخندزاده په مخالفت کې ولاړ دی چې خبرې ورسره وشي ترڅو له مخالفت څخه لاس په سر او د طالبانو ملګرتیا غوره کړي، نو مونږ هلته لاړو ددې کار لپاره، بیا مشر ملا صاحب مجاهد ملا محمد عمر اخند هلته سنګین ته راغلی ؤ هلته مو بیا ورسره وکتل او ناسته او خبرې مو سره وکړې.

وروسته د اسلامي امارت د واکمنۍ په مرحله کې مو له ملا صاحب همیشنی تعلق درلود او ډیرې ښې خاطرې یې شته. یو وخت چې زه په کندهار کې د دارالافتاء رئیس وم او کابل تازه فتح شوی و او په کندهار کې ډیر مسؤلین کابل ته تللي وو او هلته په مختلفو وزارتونو کې په خدمت بوخت وو. د ۱۳۷۵ هـ ش کال د عقرب د میاشتې په (۳۰) مه مې د امیر المؤمنین ملا محمد عمرمجاهد سره ملاقات ؤ، په ملاقات کې امیرالمؤمنین بنده ته وویل: حاجي مولوي صاحب! زه دغه د دارالافتاء کار ډیر اهم بولم، او زه د دارالافتاء څخه بغیر یو قدم هم نشم اخیستی، او په دارالافتاء کې خو به هم په یو چا اعتماد کیږي، نو مونږ غواړو چی ته دلته دارالافتاء کې پاته شې، او مونږ غواړو چې دا مرکزي دارالافتاء نوره هم فعاله کړو، او چې زه چیرته یم هلته به دارالافتاء یعنی ته هم یې، او که بیا کابل ته نقل کیدو هم یوځای به لاړشو، او (وزارتونو او نورو ته په اشارې سره یې) وویل یو کار به داسې وي چې هغه به منصب بلل کیږي خو اهمیت به یې دومره نه وي زه خو فکر کوم چی دا ټول کارونه راغونډ شي دومره اهمیت به یې نه وي لکه د دارالافتاء ځکه د شریعت نفاذ او هم محاکم دې ته ضرورت لري، په آخر کې یې وویل: دا زما خوشه ده نور نو چې ستا څرنګه خوشه وي هغسې به وکړو.

بنده ورته وویل: هُو بالکل همداسې ده زه هم دغه کار ډیر اهم بولم او چې ستا دغسې خوښه ده زما هم خوشه ده، نو امیر المؤمنین ډیر زیات خوشحال شو.

د ریاسة الوزراء پخوانی مرستیال او د رهبري شوری غړی مولوي عبدالکبیر صاحب

دا چې امیر المومنین ملا محمد عمر مجاهد (رحمه الله) په کم وخت کې د مبارزې په میدان کې د مخکښ مبارز، د جهاد په میدان کې د اعلی سرقوماندان، د سیاست په عرصه کې د کامیاب سیاست دان، د استدلال او پیشبیني په ډګر کې د بصیرت او فراست د اتل، د طالبانو، مجاهدینو او مسئولینو په اعلی کیفیت روزنه کې د عظیم مرشد او د خیر غوښتنې په صحنه کې د مُحسن بشریت په توګه تبارز وکړ، د دغو حیرت انګیزو پرمختګونو، بدلونونو، نوښتونو او کرامتونو تر شا ځینې هغو ځانګړیو مواصفاتو

وجود درلود چې رب العزت يې تر منصور او فاتح ګرځولو مخته خپلو خوښو بندګانو ته نصيب کوي.

د ملا صاحب مرحوم له هغو ځانګړو مواصفاتو چې ما د ملګرتيا په مهال په دوی کې ليدلي ځينې يې په لنډه توګه په لاندې ډول دي:

۱ـ امير المؤمنين ملا محمد عمر مجاهد (رحمه الله) نيک او صالح انسان و، په هېڅ ډول حالاتو کې هم له فتوا او تقوا څخه تېر نه و، له ظلم او حرامو څخه يې په کلکه ډډه کوله، خپل ملګري او امارتي مسئولين يې هم له ظلم او حرامو څخه وېرول او دا توصيه يې ورته کوله چې موږ را پاڅېدلي د ظلم، وحشت او حرامخورۍ په خلاف يو، د دوی تقوا او په دې هکله د دوامداره مراقبت نتيجه دا وه چې امارت او امارتي مسئولينو کې د الله په فضل د امانتدارۍ ګراف ډېر لوړ و، چې د اسلامي امارت مخالفين هم په دې هکله په ډاګه اعتراف کوي او هغه د امن او امانتدارۍ يوه نادره دوره بولي.

۲ـ ملا صاحب مرحوم حق پرسته انسان و، د قوم، ژبې، او سمت د پالنې هېڅ ډول آثار په کې نه ښکارېدل، له هر ډول تبعيض او تعصب څخه پاک و، له قوم پرست اشخاصو څخه يې کرکه درلوده او په آسانه يې د ملګري په توګه ځان ته نژدې نه پرېښودل.

۳ـ ملا صاحب مرحوم په لومړي ځل د سړي د معلومولو په هکله ښه توجه کوله، چې کله به له يو چا څخه مطمئن شو نو يې بيا د هغه د بار بار وزن کولو عادت نه درلود او نه په آسانه پرې بې اعتماده کېده، د اعتماد په صورت کې يې د خپل عادت له مخې شخص ته ټول هغه واک او اختيارات ورحواله کول چې د هغه له دندې سره به اصولا مناسب و.

د مثال په توګه: ملا صاحب به چې د ننګرهار په ولايت کې يو څوک مقرر کړ موږ چې هلته د رئيس تنظيمه په حيث مسؤليت درلود کله به مو چې هغه کس مناسب ونه باله، ملا صاحب سره به مو خبره شريکه کړه ملا صاحب به بېرته خپله خبره يا حکم واخيست چې دا د ښه اعتماد يوه ستره نښه وه.

۴ـ ملا صاحب سره به چې څوک بلد نه و، نو په لومړي ځل يې له دې امله چې خاموشي پرې غالبه وه د هغه د ځيركتيا او لوړ استعداد کچه نه شواى معلومولى، مګر د بحث او استدلال په مهال بيا سړى ته معلومېده چې هغه د ژورو معلوماتو، ښه بصيرت او لوړ استعداد څښتن دی.

۵ـ ملا صاحب خود خواه انسان نه و، خبرې او دليل ته يې غوږ ايښوده، د قوي استدلال او معقول نظر په نتيجه کې له خپل نظر څخه ډېر په آسانه منصرف کېده، حتى خپله فيصله يې هم ماتوله.

د مثال په توګه: يو ځل ملا صاحب سره د ملاقات لپاره قندهار ته ورغلي وو، له ملاقات نه مخکې د ملا صاحب سکرتر را ته وويل: ملا صاحب په افغانستان کې د يو تحريک د فعاليتونو د بندولو په هکله فرمان امضاء کړى خو تر اوسه صادر شوى نه دى، که تاسو ملا صاحب سره خبره وکړى که دا فرمان او حکم بيرته واخيستل شي ښه به وي، ملا صاحب سره مونږ خبره وکړه د هغه تحريک د بنديدو جانبي نقصانات مو ورته بيان کړل او ورته مو وويل چې د بنديدو په ځاى بايد د اصلاح کوشش يې وشي. ملا صاحب راسره ومنله فرمان يې معطل کړ او مونږ ته يې وويل چې تاسو او څو نور ملګري يې هم راته په ګوته کړل چې په شريکه يوه اصلاحي تګلاره ورته جوړه کړئ او دا يې هم وويل چې بيا يې عملي هم کړئ په تاخچه کې يې مه ږدئ.

د رهبري شورى غړى شيخ الحديث مولوي عبدالحكيم صاحب

مرحوم امير المؤمنين ملا محمد عمر مجاهد رحمه الله يو مخلص او باعزمه مجاهد و چې ټولې دنيا ته يې د دين اصلي صورت څرګند کړى و.

مرحوم ملاصاحب يو باکرامته شخص و، يو له کراماتو يې د ټولو مجاهدينو او عامو مسلمانانو په زړونو کې د ده مقبوليت او محبوبيت و. په صحيح حديث شريف کې راغلي دي: عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللّهم عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ اللهَ إِذَا أَحَبَّ عَبْدًا دَعَا جِبْرِيلَ فَقَالَ إِنِّي أُحِبُّ فُلَانًا فَأَحِبَّهُ قَالَ فَيُحِبُّهُ جِبْرِيلُ ثُمَّ يُنَادِي فِي السَّمَاءِ فَيَقُولُ إِنَّ اللهَ يُحِبُّ فُلَانًا فَأَحِبُّوهُ فَيُحِبُّهُ أَهْلُ السَّمَاءِ قَالَ ثُمَّ يُوضَعُ لَهُ الْقَبُولُ فِي الْأَرْضِ... رواه البخارى:

ابي هريرة رضی الله عنه وايي چې رسول الله صلی الله عليه وسلم وفرمايل: کله چې الله تعالی له يو چاسره محبت لري نو جبريل عليه السلام راوغواړي او ورته ووايي چې زه له فلان شخص سره محبت لرم ته هم ورسره محبت کوه، نو جبريل ورسره محبت کوي او بيا جبريل اهل السماء ملائکو ته ووايي چې الله تعالی له فلان شخص سره محبت لري تاسو هم ورسره محبت کوئ، بيا ملائکه هم له هغه شخص سره محبت لري تر دې چې وروسته الله تعالی همدغه کس په ځمکه کې هم محبوب وګرځوي.

مرحوم اميرالمؤمنين د ساده مزاج او تواضع خاوند و، متکبر نه و، زموږ کور چې هغه وخت په سنګين کې و زما يو ورور و عبدالحليم نوميده چې مشهور په صوفي و، د مرحوم امير المؤمنين د پخواني جهاد د وخت شناخته و، نو امير المؤمنين صاحب همالته زموږ کور ته راغلی و، ډېر ښه عاجزانه مجلس به يې کاوه او کله به يې مزاح هم کاوه.

مرحوم امير المؤمنين صاحب په اسلامي غيرت سمبال شخص و، هيڅکله يې د اسلام دښمنانو ته تنزل ونه کړ. د ده د اسلامي غيرت په وجه الله تعالی د وفات تر وخته د اسلام د دښمنانو له قبضې څخه محفوظ وساته، سره له دې چې ټول وخت له افغانستان څخه ونه ووت او لکه حضرت عاصم رضی الله عنه چې الله تعالی د مشرکانو د قبضې څخه د مچيو په واسطه وساته الله تعالی د مرحوم امير المؤمنين هم همداسې حفاظت وکړ.

مرحوم امير المؤمنين صاحب د اسلامي قوانينو او احکامو په اجراء کولو کې ډېر قوي عزم درلود، اسلام احکام يې پر خپل ځان، قريبانو او عامو مسلمانانو يو شان جاري کول. الله تعالی دې ټول خدمتونه ترې قبول کړي او الله تعالی دې قبر منور وګرځوي. آمين

د رهبري شورى غړى شيخ الحديث مولوي محمد شريف حقاني

در سال ۱۴۱۹ هـ ق عدۀ بشمول من خاکسار ارادۀ ملاقات امير المؤمنين وقت ملا محمد عمر مجاهد رحمه الله را داشتند. بمن وظيفه سپردند تا بحضور وی بنمايندگی از

حاضرین مشکلات را بیان کنم. بعد از اینکه مجلس ختم شد، بمن و حاضرین تأثرات مخصوصه رونما گردید. از جمله:

الف: در اطاق بالای کت و توشک فقیریکه لحاف خواب پشت سرش متکا گذاشته بود، بتواضع نشسته بود. عن عابس بن ربیعه قال: قال عمر بن الخطاب رضی الله عنه علی المنبر ایها الناس تواضعوا فانی سمعت رسول الله ﷺ یقول: من تواضع لله رفعه. المعجم الاوسط ۸/۱۷۲.

ب: هرگز بوی احساس تکبر نه می شد و آثار تقوی بچهره اش رونما بود: عن عائشة رضی الله عنها قالت قال رسول الله ﷺ من تواضع لله رفعه الله و من تکبر وضعه الله. المعجم الاوسط ۵/۱۳۹.

ج: سکوت وی غالب بود و تنها بر مقصود لب باز میکرد. قال رسول الله ﷺ: رحم الله من سکت فسلم. مسند الربیع بن حبیب ۱/۲۹۷

د: با حوصله تمام سخن را گوش میکرد. و من حسن الخلق أن یحسن الاستماع کما یحسن الکلام.

ه: کلامش صادق و اراده و عملش قاطع بود و همه چیزیکه به وی مربوط بود اجراء کرد.

این تأثرات در قبال وی تنها ازمن خاکسار نبود بلکه همهٔ مجلس متأثر شدند، و تا کنون افراد حقبین از کردار های مختلف وی متأثر اند.

د رهبري شورى غړى او د سياسي دفتر مرستيال مولوي عبدالسلام حنفي

نحمده و نصلی علی رسول الکریم و علی آله و صحبه أجمعین و بعد:

د مرحوم امیر المؤمنین ملا محمد عمر مجاهد رحمه الله په باره کې زما تأثر دا دی چې زما شناخت له مرحوم ملاصاحب سره د د تحریک په اول کال د کندهار ښار له فتحې وروسته پیدا شو. د ملا صاحب مرحوم په وجود کې ډېر خصوصیات موجود وو. مثلا

د ملا صاحب شجاعت او سخاوت دوه داسې بارز صفتونه وو چې هيڅوک ترې انکار نه شي کولای. که به يو عادي مجاهد هم درخواست ورتـه وکړ، مـلا صاحب مرحوم کوښښ کاوه چې مشکل يې په اساسي ډول يا حد اکثر حل کړي.

د ملاصاحب بل صفت حق پالنه او حقانيت و، که به ملا صاحب ته يو شـی معلوم شو چې دا د اسلامي شريعت مطابق عمل دی په ټول توان يې د هغه حمايـت کـاوه. د ملا صاحب بل صفت چې دی يې ډېر محبوب گرځولی و. هغـه د ده مهربـاني او لـه تکبر ځان ساتل و. بې نهايت متواضع او له تکبر او غرور څخه خالي شخصيت و. بايد د ملا صاحب دغه خصوصيات د تاريخ په زرينو پاڼو کې ثبت او د هميشه لپـاره پـاتې شي او بايد اسلامي امارت ټول مشران او کشـران د ملا صاحب مرحوم پـه دغـو صفاتو خپـل ځانونه متصف کړي.

د هرات پخواني والي ملا خير الله خير خواه صاحب

ملا صاحب څو ډېر ښه خصوصيات درلودل، که يو څوک قائد جوړيږي بايد چې دې صفاتو ته ډېر متوجه واوسي. اول دا چې خلوص النية يې درلود. په هغـه وخـت کـې پـه افغانستان کې ډېر اختلافات موجود و. حتی د همدې طالبانو او عالمانو په منځ کـې يـو د اختلافاتو ماحول و. ډيرو خلکو کوښښونه وکـړل چـې دغـه اختلافـات او تفرق ختم کړي خو نتيجه يې ورنکړه. خو هر چا تـه معلومـه ده چـې دا د مـلا صـاحب د اخلاص النية ثمره وه. بلکې د ملا صاحب د شخصيت د لوړوالي يوه لويه نښه او دليل همـدا دی چې څرنگه دومره خلک پسې روان شـول. لـه مختلفـو تنظيمونـو او ډلـو څخـه خلـک راووتل او ټول د ملا صاحب تر قيادت لاندې په متحد صف کې سره ملگري شول.

بله دا چې په ملا صاحب کې د قوميت پاللو ماده بالکل نه وه، يعني تر پايـه پـه دې کـې داسې شی احساس نه شو چې څـوک ووايـي چـې ده قوميـت پـاللی وي او دا يـو لـوی درس دی د هر چا لپاره چې بايد له دې څخه ځان وساتي.

بل دا و چې د ملگرو تر منځ يې فرق نه کاوه، هر ملگري تـه پـه خپـل ځـای پـه قـدر او اهميت قائل و. ملا صاحب په ملگرو واکمني هم درلوده او ورسره يې بې تکلفه چلند

کاوه کله به یې له ملګرو سره ښه خوشطبعي هم کوله، خصوصا ما به ورسره همیشه مخامخ یا په مخابره کې په ډېر خوشطبعۍ مجلس کاوه.

خو په ځینو اصولي مسائلو کې به که چا اعتراض یا انتقاد درلود ملا صاحب په پوره وضاحت اوریده. یو وخت کې زه په هرات کې وم. د سپین بولدک د خلکو څه شکایتونه را ته ورسیدل. بیا ما توند او له اعتراضونو ډک خط ولیکه او د طیب اغا په لاس مې ملا صاحب ته ولیږه. بیا ملا صاحب ملا محمد یونس آخند پسې رالیږلی و چې ده ته ووایه دلته راشه. بیا چې زه ورغلم، هلته متوکل صاحب هم ناست و. ملا صاحب وویل هغه خط تا رالیږلی و. ما ورته وویل: هو. ده راته وویل په دې خط خو به له ما سره محکمې ته ځې. ما ورته وویل: سمه ده پروا نشته. چې محکمې ته لاړ شو هم همدا ټول شیان درته وایم چې دا پېښ شوي دي. بیا مې د انتقادونو په تفصیل شروع ورته وکړه او هر یو مې بیان کړ. ملا صاحب په ډېره حوصله او زغم سره زما انتقادونه واوریدل. او بیا یې وویل دا څه دي چې وویل دا رښتیا دي. خو دا چې ما دا ځیني کارونه نه دي کړې په هغه کې دا دا حکمت و. بیا یې خپل دلائل وویل. یو ځای د دوو ولسوالیو تر منځ ځمکه ویشل شوې وه خو په نقشه کار نه و شوی. ما چې دا خبره په تفصیل بیان کړه، ده ومنله او سمدستي یې قضایاې امارت ته مکتوب ولیکه چې هلته نقشه عملي کړي. نو ملا صاحب دا مزاج درلود چې هر څومره توند انتقاد یې هم زغملی شوای او چې کله به وضاحت ورته وشو بیا یې جدي اقدام کاوه او پخپله یې موضوع تعقیبوله.

د رهبري شورى غړی او د دعوت او ارشاد کمیسیون مشر مولوي امیرخان متقي

دا یو واقعیت دی چې ستر شخصیتونه الله تعالی د خپل فضل او کرم له مخې د لوړ ظرفیت، عمده خویونو او د عزت، نصرت، کرامت او فتحې له اسبابو څخه برخمن کړي وي

مرحوم امیرالمؤمنین ملا محمد عمر مجاهد (رحمه الله) سره چې زما څومره تعلق و او د هغه کړه وړه مې له نږدې لیدلي نو څو داسي ځانګړتیاوي مي په مرحوم ملا صاحب

کي ليدلي چي د راتلونکو نسلونو لپاره د مبارزې يوه ښه تګلاره تـري جوړيـدای شي د مثال په ډول:

۱ ـ ملا صاحب (رحمه الله) تر ډيرو خبرو ډېر عمل تـه تـرجيح ورکولـه يعني قَوَّال نـه بلکې فعال و، خبرې يې کمې مگر عمل يې زيات و.

۲ ـ د کار او عملي ميدان سړي يې خوښېدل او د کار سړی ته يې توجه کولـه هغه که به هر څوک و او که به د کار ډېر سړي په يوه سيمه، ولايت، ولسوالی يا قوم کي په نظر ورغلل نو هم يې د مسئوليتونو په ور سپارلو کي دا پروا نه کوله چي بيا بـه د نـورو سيمو خلک پري گيله وکړي.

۳ ـ چي په چا کي به يې د باطني خبث او ظاهري خيانت نښي وليدې بيا يې هغه کس مخې ته نه دی پري ايښی که به هرڅومره لوړ او معتبرهم و.

۴ ـ له قوم پرستي نه يې سخته کرکه درلوده او چي چا بـه د قـوم پرستي مـزاج درلـود د کار اهل يې نه گاڼه.

۵ ـ د خپل ځان د آسايش راحت طلبي، او د خپلوانو د واکمنولو فکر يې نه درلود.

۶ ـ په عملي کړو وړو او داسي خبرو چي الفاظ پراني نه بلکي د زړه له تله به يې کولې په ملگرو او پيروانو کي د تزکيې او پاک سياست او خدمت فکر پيدا کاوه.

۷ ـ د سختي او فشار په وخت کي تر رعب او ويـرې لانـدي نـه راتـه، د هيڅ ډول زور، زر او تزوير په مقابل کې يې دريغ نه بدلاوه.

۸ ـ د مجاهدينو له حاله يې ځان با خبره ساته حتی د شپي به يې هم تر ناوخته مخابره چالانه ساتله.

۹ ـ د بوخ يقين او ټينگ عزم څښتن و، فوق العاده توکل يې در لود، له وهم او تذبذب نه خلاص و.

۱۰ ـ له خپلو ملگرو او عامو مسئولینو سره يې داسي برخورد کاوه چي هريوه به داسي فکر کاوه چي زه ډېر ور نږدي يم خو په عین حال کي يې دا فکر هم در لود چي که غلط پل کیږدم نو حتما به توبیخ او تهدید شم.

د رهبري شورى غړى قاري دين محمد حنيف

وقتیکه تحریک اسلامي طالبان آغاز و مطبوعاتی گردید همزمان طلاب مدارس دینی، جوق در جوق به این کاروان پیوستند. هر یک از سنگر برمیگشت پیام مثبتی بر دیگران داشتند که باعث تشویق همگان شده و با سرعت تحریک اسلامی طالبان افغان شمول گردید.

در آن وقت، طلبای اکثر ولایات کشور تحت عنوان جمیعت طلبه اهل سنت والجماعة نظم و انسجام نیز داشت.

همان بود که در ماه حوت همان سال بعد از فتح ولایت خوست،مایان (طلباءبدخشان) باتشکیل ۱۱۷ نفری عازم ولایت مذکور شدیم که از جمله شش و یا هفت نفر آن به اساس فیصله شورای ولایت بصفت (وفد) وظیفه داشتیم با محترم ملا محمد عمر (مجاهد) و دیگر افراد کلیدی تحریک اسلامی دیدار نمائیم تا از اهداف این جریان با خبر باشیم.

در قندهار اول با حاجی ملا محمد حسن آخند که در ابتدأ والی قندهار بود، ملاقات داشتیم. مجلس با ایشان تفصیلی و اطمنان بخش بود و فردای آن روز در مقر ولایت به زیارت محترم جناب ملا محمد عمر (مجاهد) شرف یاب گردیدیم. جالب اینکه نه تفتیش و بازجوی و نه حاجب و دربان وجود داشت. وقتیکه داخل اطاق دفتر شدیم همه با شمول ملا صاحب خاموش نشسته، شبیه مراقبت های أهل تصوف را داشت. و این در حالی بود که دو روز قبل طالبان کنترول چارآسیاب و نواحی کابل را از دست داده بودند و اولین باری بود که عقب نشینی چند کلومتری را تجربه میکردند. بعد از مصافحه و تعارف ملاصاحب صحبت مختصر فرمود.

بهر صورت در طول مدت زمان تحریک و حاکمیت پنج ساله امارت اسلامی که اول بصفت وزیر پلان و بعدا وزیر تحصیلات عالی ایفای وظیفه نمودم ملاقاتهای و دیدار های متعدد که با محترم ملا صاحب داشتم، چندین صفات را در ایشان مشاهده نمودم که قرار ذیل است:

زندگی فقیرانه

یقینا در دنیای معاصر زعماء و رهبران سیاسی زندگی مرفه، پرهزینه و صفره رنگین دارند مگر صفره ملا محمد عمر (مجاهد) بحدی کمرنگ بود که اکثر اوقات سبزی، بامیه و یا کچالو با نوشابه دوغ دیده میشد. کسانیکه باایشان شناخت قبلی نمیداشت درمیان انبوه نفر برایش مشکل بود که از سر وضع ساده و عادی که داشت، آنرا از دیگران تفکیک و شناسای کند. این بود زندگی ساده و فقیرانه آن.

انتقاد پذیری هر گاه شکایت و یا انتقاد دلیل موجه میداشت ملا صاحب آنرا با جبین کشاده میپذیرفت. چنانچه در دو مورد جداگانه شکایت و انتقاداتیکه داشتیم یکی آنرا طور نمونه قابل ذکر میدانم که ازین قرار است. روز های اول فتح کابل کم کم بی نظمی و خودسری از اینجا و آنجا سر بلند کرد و نیز وجود بعض از چهره های مشکوک الحال در بعض از ادرات دولتی که چنین حالات با اهداف تحریک سازگاری نداشت و باعث دلسردی طلباء گردید. فیصله بر آن شد، شکایات و انتقادات اصلاحی را طور مستند جمع آوری نموده با محترم ملا صاحب از نزدیک شریک سازیم تا ادای مسئولیت کرده باشیم. همین بود که ۱۳ مورد شکایات تهیه و ترتیب دادیم. همین بودکه چند نفر باهم یکجا شده موضوعات جمع آوری شده را از نزدیک با ملا صاحب شریک ساختیم. در ابتدا مجلس ملاصاحب نسبتا لحن تند داشت مگر با ارائه دلیل لهجه اش تغیر کرده نرم شد. در نتیجه بعض ازین موارد را پذیرفت و وعده اجرأات را داد و در بعض دیگری ما را قناعت داد که مجلس با قناعت و رضایت طرفین پایان یافت.

جدیت در کار و مدیریت:

مسلما در شرائط جنگی تطبیق قانون بالای افراد زورمند، تأمین أمنیت و آوردن نظم، کار سهل نیست. گذشته را بیاد داریم که بعض از قوماندانان جنگی وابسته به تنظیم های جهادی سابق خودسری و بی بندوباریهای داشتند که عام مردم رابستوه آوردند. و سران تنظیم های جهادی نتوانستند و یا بنا بر مجبوریت جنگی و یا مصلحت های دیگری که داشتند نخواستند آنها را مهار کنند. همین بود که باعث نفرت و انزجار مردم گردیده، در نتیجه همه ازایشان فاصله گرفتند. در صف امارت اسلامی نیز گاه گاهی افرادی سر بلند میکرد که حرکت های آزار و اذیت کننده داشتند. مگر بر خلاف دیگران ملا محمد عمر (مجاهد) با قاطعیت که داشت بهمچو افراد زیاد وقت نمیداد، هر گاه شکایات مردم بالا میشد فی الحال دست بکار شده کلا و یا قسما آنها را مهار مینمود.

همچنان دقت و احتیاط در تصامیم، همت عالی و عزت النفس و سخاوت و جوانمردی از برجسته ترین صفات مرحوم ملا صاحب بود که بهمه آشکار است.

د اسلامي امارت د واکمنۍ په مهال لوی درستیز ملا محمد فاضل مظلوم صاحب تأثرات

کله چې طالبان په لومړیو کې راپورته شول، په مدارسو کې د امارت سره د طالبانو یوځای کیدلو اړوند غونډې کیدلې، ما دغه وخت سبقونه ویل، خبر شوم چې د طالبانو تحریک راپورته شوی، هلته د حرکت انقلاب اسلامي تنظیم مدرسه وه، چې لویه غونډه په کې جوړه شوې وه، زیات طالبان راټول شوي وو مونږ هم ورغلي وو، په هغه غونډه کې علماؤ تقریرونه وکړل او له تحریک سره د وصل کیدو خبرې یې وکړې.

مونږ له هغې مدرسې څلورسوه طالبان راغلو بولدک ته د ماسپښین لمونځ مو په ویش کې وکړ، وروسته له هغه ځایه تخته پول او بیا کندهار ته راغلو. هغه مهال لاړ تولـه د هغه وخت د شر او فساد د ټوپکیانو تر لاس لاندې وه. کله چې د طالبانو تر واک لاندې سیمې ته راورسیدو، هلته یو کوچنی مسجد و په همدې مسجد کې مرحوم

امیرالمؤمنین، ملا بورجان اخند، ملا محمد اخند او یو څه نور ملګري راټول شوي وو، همدا مو له مرحوم امیرالمؤمنین سره لومړی لیدنه وه او له همدغه ځایه له دې سپېڅلي تحریک سره یو ځای شوم.

له مرحوم امیرالمؤمنین سره تر لومړۍ لیدنې وروسته په همدغه ځای کې ټولې ټولي طالبان راټول شول او له یو مشر سره به په ډلګۍ کې یوځای کېدل، مونږ څو طالبان هم د مرحوم امیرالمؤمنین د جهاد د وخت د ډلګۍ له ملګري قاري عبدالسلام صاحب سره چې د میوند ولسوالۍ د کشک نخود اوسېدونکی و یو ځای شوو. دغه مهال د د پاشمول په سیمه کې د صالح په نوم قومندان باندې جنګ شوی و، ښار د ګل اغا او ملا نقیب په لاس کې و. موږ به همدلته په مسجد کې وو. یوه ورځ ماسپښین مهال ملاصاحب راغی ، طالبانو ته یې څه خبرې او نصیحت وکړ، له طالبانو یې غوښتنه وکړه چې ترپایه له تحریک سره یو ځای پاته شي ویې ویل چې: په نیمایي کې مو ملا رامانه نکړئ او د نیمې لارې ملګرتیا راسره مه کوئ.

مرحوم ملاصاحب دغه مهال له ډلګیو یو شمیر طالبان راټولول، زمونږ په ډلګۍ کې ۳۰ تر ۳۵ پورې ملګري وو له هغو یې ٦ کسه انتخاب کړل چې زه او قاري عبدالسلام صاحب هم پکې وو.

هغه مهال به ملا صاحب په سپین بایفور موټر کې ګرځېده او له ملګرو سره یې ۲ ثقیلان هم وو چې د کندهار حاجي بشر ورکړي وو، زما له ثقیل سره ډېر شوق و او له ملاصاحب نه مې غوښتنه وکړه، ملا صاحب راته وویل : طالبه! چې پیدا یې کړم د یو پر ځای به دوه درکړم.

موږ ته پر دغه ځای ملاصاحب څه خبرې وکړې، داسې معلومیده لکه پر کوم ځای چې عملیات وي خو د جګړې یادونه یې ونکړه ، البته مونږ یې له خبرو وفهموله چې څه اراده لري، خو تر هغه وروسته حاجی ملا محمد اخند په خپلو خبرو کې د پروګرام یادونه وکړه او څو سپارښتنې یې وکړې.

د پروګرام عمومي مشـر حـاجي مـلا محمـد اخنـد ټاکـل شـوی و، دوه لـوی مـوټر یـې راوستي وو، د یوې موټر مشر ملا عبدالخالق اخند و او د بلې ملا محمد اخند و، خو د جګړې او پروګرام د ځای یادونه یې بیا هم ونکړه.

په دې لویو موټر کـې طالبـان سـپاره شـول مـوټر لـه دغـه ځایـه روان شـول بولـدک تـه نارسیده مو د ماسپښین لمونځونه وکـړل او همدلتـه یـې راتـه ښکاره کـړه چـې مونږ پـر بولدک حمله کوو.

د حملې لپاره د ملا عبدالخالق د موټر ملګرو ته د محکمې پرسیمه د اخترجان پـر اطاق د حملې پلان ورکـړل شو او زمونږ د موټر ملګرو ته د غلام محمد پر قرارګاه د برید پـلان راکـړل شو. د جګړې سیمې ته مازدیګر مهال ورسیدلو، د ملا عبـدالخالق دوی مـوټر پـر ځنځیر ورته ودریدله او مونږ پر قرارګـاه جګـړه پیـل کـړه، لږ ساعت وروسته مـو دغـه ځایونه له مهماتو او اسلحو سره ونیول.

یوه یادونه ضروري بولم هغه دا؛ چې ملا صاحب مرحوم او حاجی ملا محمد اخند هغـه مهال نه غوښتل چې دغه ټوپکیان مړه کړي، یوازې یـې غوښـتل چـې سیمه تـرې پاکـه کړي. مونږ ته یې سپارښتنه کوله چې که په جګړه کې ورسره ښکیل شوئ نو په پښـو یـې ولئ.

دوهمه ورځ دغې سیمې ته ملا صاحب او ملا بورجان اخند هم راغلل، زه پرې تیر شـوم یو کلاشینکوف او یو ثقیل راسره وو، ملا صاحب مرحوم رابانـدې غـږ کـړ: طالبـه ثقیـل دې لکه چې پیدا کړی؟ ما ورته و ویل : هـو کـې! ثقیـل مې پیـدا کـړ. هغـه رانـه د پټـو پوښتنه وکړه، چونکې زما پټو د راتګ پر مهال له موټر څخه لویـدلی وو مـا ورتـه وویـل چې هغه په لاره کې له موټره رانه ولویـده، بیـا یـې قـاري عبدالسلام صـاحب تـه پیسـې ورکـړلې چې پټو ورته رانیسه، دا د ملا صاحب یو شـفقت و چـې د عـادي طالـب د پټـو غم یې هم پخپله کاوه، نور ملاصاحب او ملا بورجان اخند لاړل.

مونږ څو ورځې همدلته تیرې کړې، وروسته د کندهار جګړه پیښـه شـوه او کنـدهار ښـار مکمل فتحه شو. له هماغه وخته مو د امیر المؤمنین ملا محمد عمر مجاهـد تـر مشـرۍ

لاندې په اسلامي امارت کې خدمت پیل کړ، چې وروسته مختلف مسؤلیتونه راوسپارل شول.

د مرحوم ملا صاحب د وضعیت په اړه به دومره و وایم چې هغه لکه د رسول (صلی الله علیه وسلم) د زمانې غونډې هر مشر او کشر سره یې داسې اړیکه وه چې هر چا به دا ویل چې له ما زیات څوک نه دی ورته ګران، ملا صاحب د یو باتدبیره نظامي مسئول په څیر هره شیبه له مختلفو لارو د جګړې لیکې څارلې، د بریا او ملګرو د ساتنې پوره پوره هڅه به یې کوله.

همداراز د ملا صاحب په اړه به د یوې خاطرې په توګه و وایم چې یو مهال زه د جبل سراج پل مټک په سیمه کې وم، مشر ملا صاحب کابل ته راغلی و، دا مهال چا زما د مشکلاتو او زیات مصروفیت اړوند ورته ویلي و. زما په غالب ګمان چې قومندان صاحب انور ډنګر ورته ویلي و. بیا ملا صاحب راغی د ستړیاوو او تکلیفونو په مناسبت یې پوښتنه وکړه ، او له هر مسئول سره یې جلا جلا ولیدل او د هر چا غږ یې واورېد او د مجاهدینو له مشکلاتو یې په خپله ځان خبر کړ.

مرحوم امیرالمؤمنین هر چا ته د هغه د وړتیا په مناسبت مسئولیت سپاره، هغه ته هیڅ رنګ واسطه یا نور کوم مناسبتونه ملحوظ نه ول، یوازې او یوازې د هغه کس وړتیا نه به یې کتل هغه که به بیا هر څوک و وظیفه به یې ورکوله.

یوه ورځ لویه شوری وه ، هغه رحمه الله وویل : زه به له یو مسلمان سره هم بې وفايي ونکړم، که پوه شم چې یو مسلمان په بل ملک کې دی خو هغه تر تاسو د شریعت زیات پابند وي، زه به تر تاسو له هغه سره زیات محبت ولرم او هغه ته به زیات اهمیت ورکړم، زمونږ او ستاسو تر مابین فقط اسلام ملحوظ دی. ملا صاحب ماده پرست او د قدرت جاه او مرتبې شوقي نه و.

د امارت د سقوط په وروستیو ورځو کې یوه ورځ کله چې د امریکا نړیوال تجارتي سنټر باندې برید شوی وو زه، ملا برادر اخند، ملاعبدالحق وثیق او یو شمیر ملګري ننګرهار ته لاړو بیا د مولوي جلال الدین حقاني صاحب لیدلو لپاره خوست ته ورغلو

چې شهید نصیرالدین حقاني او غالبا سراج الدین حقاني صاحب مو هم ولیدل او زموږ یې ډیر دروند استقبال وکړ، هلته مو له حقاني صاحب سره د راتلونکي جهاد اړوند ښې او ګټورې سلا مشورې وکړې. وروسته کندهار ته راوګرځیدو. په کندهار کې زه او ملا برادر اخند مشر ملا صاحب ته ورغلو، بیا یو ځای ته له هغه سره په موټر کې روان وو چې هغه مرحوم په لاره کې یوه پیشګویي وکړه؛ هغه وویل چې: ځینو خلکو د طالبانو د اسلامي نظام ناشکري وکړه خدای جل جلاله به یې ترې واخلي، خو یو څه مشکلات او تکلیفونه به راځي البته بیا به د هغو تکالیفو به بدل کې الله جل جلاله اسلامي نظام راکوي او اسلامي نظام به را اعاده کیږي.

د مشر ملا صاحب په اړه به دومره وو وایم چې اکثر وخت د نظامي عملیاتو لپاره پلان او تشکیل ملا صاحب ټاکلو او اکثر وخت به کامیاب و، ډیر کم به داسې و چې بریا به مو نصیب نه شوه هغه هم د ساحې د نابلدتیا له امله به یې داسې پریکړه کړې وه.

همدا راز یوه ورځ مونږ له کابله کندهار ته راغلي وو د شمال د جګړې لپاره چې تشکیل هغه ورځ هم د ملا صاحب له لوري مونږ ته راکړل شو دوه تشکیله وو، یو د زاړه سرک له خوا دوهم د کوه صافي له لوري چې د کوه صافي له لوري ملا عبدالقیوم ذاکر صاحب مشر و او له دا دوهم لوري زه وم.

یوه یادونه باید وکړم چې ملا صاحب کله داسې ټاکل کول چې یو کشر به یې په لوړو مسئولینو مشر ټاکلو خو چا به یې هم مخالفت نه کولو، لکه په همدغه جګړه کې د رئیس الوزراء معاون مولوي عبدالکبیر صاحب د یوې قطعې د مسئول چې محترم ذاکر صاحب و تر امر لاندې راتلو خو هغه یې په تمامه معنی اطاعت کاوه.

هغه ډیر متقي انسان و، پر خلکو زړه سواندی، مشفق او رحم کوونکی انسان و، ماده پرست نه و او قوم پرست هم نه و. موږ ته به یې تل د ولس د حفاظت او له هغوی سره د ښې رویې امر کاوه او همدا به یې له موږ غوښتنه وه.

د هغه د وفادارۍ په اړه به دومره ووایم چې په خپل نظام کې یې تر بل هر څه زخمیانو او د شهیدانو کورنۍ ته زیاته توجه وه هغه مهال به که په یو عادي زخمي لکونه مصرف راتلو نو منع به یې نه کول او هغه به یې ضرور ورکول.

د مشر ملا صاحب د جګړې د کربښې له مخالفینو سره د ښه چلند او تعامل په اړه به زما د سترګو لیدلې کیسه درته وکړم، په وریښمین تنګي کې د مخالفینو یو زخمي طالبانو راخیستی و په هغه باندې ډېر زیات مصرف راغی خو بیا هم ملا صاحب هغه مصرف ورکړ او د یاد مخالف کس تداوي یې وکړه.

ملا صاحب عادي بې تکلفه ژوند درلود، هغه به کله له مونږ سره په خپل پټو (څادر) ناست و کله په عادي کټ او کله به بیا په ځمکه په سپیرو خاورو راسره کښیناست. د هغه یو ساده دفتر و هغه داسې نه انګیرل کېدله چې یو مشر یا یو واکمن دی بلکې د عادي خلکو په څېر بلکې لا له هغوی یې هم عادي ژوند درلودلو.

هغه ویل کفار ماته هر څه راکوي که زه د دوی په خوښه ژوند وکړم او مادیاتو ته وګورم زمونږ دغه نظام به هم وي واک او قدرت به مو هم وي خو اخرت کې به مو بیا دا شیان په ګټه نه وي. زه پوهیږم چې زمونږ نظام به ړنګیږي خو د اسلام ښکته والی نشم منلی مونږ باید دین ته وفادار اوسو.

ډېر کله به چې د نظامیانو له لوري کوم مسئول یا طالب خپه شو هغه به ملا صاحب خپله خوشاله کاوه هغه نه سمتي، نه ژبني، او نه قومي توپیر کولو، هغه ته تر ښې مسلماني او تقوا پرته بل هیڅ نه شی مهم او مطرح نه و. الله تعالی دې رحم پر وکړي.

د رهبري شوری غړی ملا عبدالقیوم ذاکر صاحب

مرحوم امیر المؤمنین ملا محمد عمر مجاهد په اصولي موضوعات کې ټینګ خو په نورو چارو کې د نرم دریځ خاوند و، کله کله هغه څوک چې امیرالمؤمنین یې سم نه وي پېژندلی، وایي چې هغه سخت دریځه وو، او پر خپله خبره به په هر حالت کې ټینګ ولاړ و. خو خبره داسې نه وه، بلکه امیرالمؤمنین په دیني، اسلامي اومذهبي چارو کې (لکه د شیخ اسامه موضوع)، پر دریځ ټینګ او ترخبره نه تیریده. په نورو خبرو

کې ډېر نرم متواضع، قانع، او هر ډول خبره او عذر منونکی و. يو وخت د تخار پر خواجه غار باندي جګړه وه، زه ور روان وم، پر لاره مې موټر په ماين کې وخوت، يوه پښه مې ماته شوه، کابل ته يې را انتقال او په ۴۰۰ بستريز روغتون کې تر درملنې لاندې وم، د اسلامي امارت دفاع وزير حاجي ملا عبيدالله آخند راغی او راته ويې ويل چې اميرالمؤمنين وايي چې په کندز کې قول اردو جوړوو، ته به د هغې د جوړيدو چارې سمبال او مصارف به يې چې لوی مقدار پيسې کيدلې ورکوې او ستا پر لاس به دا کار کيږي، ما ورته وويل چې زه دا کار نه شم کولای، او همداراز مې د قول اردو له جوړولو سره مخالفت وکړ، حاجي ملا عبيدالله آخند اميرالمؤمنين ته دا خبره کړې او هغه ورسره قناعت کړی و. بيا هغه قول اردو جوړه نه شوه. همداراز يې څو ځله د لويو منصبونو د مسؤليت منلو لپاره پر ما باندي ټينګار کړی، ما ورسره نه دی منلی، قناعت مې ورکړی او هغه زما خبره راسره منلي ده. اميرالمؤمنين د لوړو اخلاقو، عزت او شرافت څښتن و، ډېر درونډ شخصيت يې و، اسلامي امارت او افغانستان يې داسې رهبري کړ چې د هغه ساری نه و، او نه به وروسته راشي. پر عاليقدر اميرالمؤمنين رحمة الله عليه باندي داسلامي امارت مسؤلين دومره ګران وو او دومره محبت يې ورسره درلود لکه خپل ګران پلار چې له خپلو ګرانو اولادونو سره مينه لري. لوی الله دې له اميرالمؤمنين څخه راضي اوهغه ته دې اعلی جنت ورکړي. آمين

په سعودي کې داسلامي امارت پخوانی سفير شيخ الحديث مولوي شهاب الدين دلاور صاحب

د طالبانو اسلامي تحريک له شروع نه مخکې ما په پيښور کې مدرسه درلوده، اته سوه شاوخوا طالبان راسره وو. کله چې د مرحوم ملا صاحب لخوا تحريک شروع شو او موږ ته يې حقيقت معلوم شو چې دا واقعا اسلامي تحريک دی او فساد له منځه وړي نو موږ يې کلک ملاتړ وکړ. اولنی مدرسه په پيښور کې زما وه چې بنده شوه. ټول طالبان په تحريک کې د شموليت لپاره کندهار ته لاړل. زما په هغو شاګردانو کې ډېرو يې وروسته په اسلامي امارت کې لوی لوی خدمتونه وکړل. لکه شهيد امير المؤمنين ملا اختر محمد منصور صاحب، د هلمند والي شهيد ملا عبدالمنان صاحب او داسې

نور مشران مسؤلين. کله چې تحريک پيل شو نو موږ د مدارسو علماوو هلته لويه جلسه وکړه له اسلامي تحريک څخه مو ملاتړ اعلان کړ او بيا موږ د علماء کرامو څو کسيز هيئت کندهار ته لاړو. هلته مو د اول ځل لپاره د اسلامي امارت مؤسس ملا محمد عمر مجاهد وليد. په لومړني ملاقات کې موږ ته معلومه شوه. موږ چې د نوموړي د تواضع او فقيرۍ کوم تصور کړی و تر هغه زيات متواضع او حليم شخص و.

د ده له ټول وضعيت څخه معلوميده چې د دين درد ورسره دی او صرف د الله تعالی د رضا او دين د لوړتيا لپاره راپورته شوی دی. ملا صاحب د پاټکونو او ګډوډۍ د وخت کيسه وکړه. چې څرنګه او ولې يې دا قيام وکړ او د طالبانو دا تحريک څنګه تر دې ځايه راورسېد؟ ده وويل: موږ قصد کړی که يوه لويشت ځمکه هم نيسو په هغه به د الله تعالی نظام حاکموو او شريعت به نافذوو. په هماغه لومړني ملاقات کې چې ده کومه خبره کړې و د مرګ تر وخته په هغه قائم پاته شو. ملا صاحب ډيرې خبرې نه کولې، مختصر بيان يې وکړ. بيا نورو علماء کرامو خبرې وکړې. ملا صاحب ته يې توصيې وکړې چې د پخوانيو رهبرانو او پروفيسرانو له برخليک څخه بايد عبرت واخيستل شي. ځکه اوس د ملت سترګې ستاسو خوا ته دي.

په دې ډول موږ د دې کاروان ملګري شوو او بيا مو په اسلامي امارت کې مختلف خدمتونه وکړل، په اولو کلونو کې درې نيم کاله زه په کندهار کې په تميز رياست کې وم. ورسره مې په جهادي مدرسه کې تدريس هم کاوه. هلته مو له ملا صاحب سره تګ راتګ او ليدل ډېر و.

د ملاصاحب دروازه د هر مظلوم پرمخ خلاصه وه، د ملاصاحب مرحوم پيغام او نصيحت به هميشه په مختصرو ټکو کې و، دا به يې ويل چې تاسو به هميشه د اسلام او دې مظلوم ملت لپاره کار کوئ، دين او مسلمان ملت په تاسو حق لري. له دنيوي اغراضو به ځانونه پاک ساتئ. ده به علماء کرامو ته دا خبره هم کوله چې تاسو علماء ياست او زه طالب يم، زما رهنمايي به کوئ. د قيامت په ورځ به زما لاس او ستاسو ګريوان وي.

ملا صاحب ډېر صفتونه درلودل، هغه په يوه ديندارہ او د عالمانو کورنۍ کې پيدا شوی و. نو طبعا ديندارہ و. خو زما لپاره يې يو صفت چې ډېر جالب و هغه دا چې دی يتيم پاته شوی و او ټول عمر يې د غربت زندگي کړې وه. دا قسم خلک طبعا په مالي امورو کې سخت وي. خو ملا صاحب يو عجيب سخاوت درلود. زه به يو مثال درته ووايم. کله چې زه به اسلام اباد کې سفير وم نو هلته يو زخمي مجاهد راغلی و د روزگان ولايت و نوم يې ولي جان اغا و. د ده په سينه کې مرمۍ بنده و او ايستل يې دلته ممکن نه و. خو په خارج کې يې د علاج امکان و. نو موږ د جرمني له سفارت سره وليدل، تر څو که ممکنه وي په جرمني کې يې علاج وشي. د جرمني سفارت د ده معاينات او ريپوټ جرمني ته وليږه او دوه هفتې بعد ځواب راغی چې هلته په کوم روغتون کې يې علاج ممکن دی خو اول به پنځوس زره ډالر د روغتون په اکاونټ کې جمع کوئ. نو دا پنځوس زره ډالر هغه وخت ډېر شي و او امارت ډېر مالي مشکلات هم درلودل.

نو ما ملا صاحب ته ټيلفون وکړ چې دلته يو زخمي طالب راغلی دی او په سينه کې يې مرمۍ بنده ده چې علاج يې په جرمني کې ممکن دی. خو شرط يې دا دی چې تر مخ پنځوس زره ډالر غواړي. ملا صاحب بې له تأمل څخه راته وويل چې له تاسره د سفارت په خزانه کې پنځوس زره ډالر شته؟ ما ورته وويل هو شته راسره. ده وويل بس هسې يې ورکړه چې د دې مجاهد علاج وشي.

نو بيا هغه طالب جرمني ته لاړ، هغه عمليات يې کامياب شول، بيا مې په کندهار کې وليد چې روغ جوړ شوی و او ډېر چاغ شوی و نو دا د ملا صاحب د ترحم او سخاوت يوه بيلگه وه چې په لاس کې به يې يو شی و له چا څخه يې نه دريغ کاوه.

د رهبري شورى غړی ملا نور الله نوري صاحب

ملا صاحب څو صفتونه زما لپاره ډېر جالب و چې غواړم دلته يې يادونه وکړم

- ملا صاحب له هر چا سره ډېر اخلاص درلود. يو طالب يا مجاهد به د افغانستان د ډېرې لرې سيمې و، په ژبه، قوم او هيڅ به ورگډ نه و. خو په ټول عمر به يې ليدلی نه و،

ملا صاحب به د مسلماني په خاطر داسې اخلاص ورسره درلود لکه تر ټولو نږدې ملگری.

ـ دوهم د ملا صاحب شفقت و. په هر چا خصوصا په مجاهدینو یې ډېر زیات شفقت درلود. زه یوه واقعه به درته ذکر کړم. موږ په لغمان کې و نو زموږ یو ملگری و چې په جهاد کې معیوب شوی و. د حج ورځې وې دې ملگري ماته وویل چې ته ملا صاحب ته پیشنهاد وکړه چې یو معیوب ملگری د حج خواهش لري گوندې د حج امر راکړي. ما ملا صاحب ته په مخابره کې دا خبره وکړه. ملا صاحب هم دستي راسره ومنله چې راویې لیږه. دلته یو بل مجاهد چې د پخواني جهاد په وخت کې یې پښه پرې شوې وه، د هغه هم شوق پیدا شو او په ډېر اصرار یې وویل چې زما عریضه هم ورته وکړه. زه اول زړه نا زړه وم چې ملا صاحب به وایي چې که ستا ټولو ملگرو د حج غوښتنه کوله زه به ټول لیږم. خو بیا مې زړه وکړ او ملا صاحب ته مې بیا مخابره وکړه د دې دوهم ملگري خواهش مې ورته بیان کړي. ملا صاحب پرته له ځنډه وویل: بس راویې لیږه او په دې سره د دواړه مجاهدینو د حج ارمان پوره شو.

دغه رقم یې په زخمیانو او معیوبینو سخت ډېر شفقت درلود، که ووایم نیم امارت یې پرې مصرفاوه، زما دوه ملگري ټپیان شوي وو، په افغانستان او پاکستان کې یې علاج ونه شو، بیا ملا صاحب د امارت په هغه غریب حال کې جرمني ته د علاج لپاره واستول. تر څو که علاج یې وشي او الله تعالی شفاء ورکړي.

ـ ملا صاحب عامو مسلمانانو، غریبانو او په خاص ډول علماء کرامو ته ډېر درناوی درلود. د عامو خلکو د شکایت اوریدلو لپاره یې با صلاحیته هیئت ټاکلی و چې په ولایاتو به گرځیده او د خلکو شکایتونه به یې اوریدل. دیني علماوو ته یې دومره احترام درلود. یو وخت زموږ د ځای یو عالم چې په پاکستان کې مهاجر و هلته وفات شوی و. کله یې چې جنازه کندهار ته راوړه، د ملا صاحب په امر یې له کندهاره د زابل شاجوی ته په څرخکه کې انتقال کړه. مطلب دا چې د خپل توان تر حده یې خلکو ته سهولت برابراوه.

ـ وفاداري يې درلوده، کوم ډلګی مشر به چې شهيد شو. ملا صاحب به يې په انډيوالانو او قريبانو خاصه توجه ساتله. د هغوی سره به يې مرسته کوله تر څو يې ډلګی په خپل حال پاته شي. د هغوی نوي مشر ته به يې د شفقت غيره خلاصه کړه، ډېر پام به يې وربانديې ساته تر څو مايوسه نه شي او د کمتری احساس ونه کړي.

ـ تقوی يې درلوده له الله تعالی څخه وېريده. شمال چې دوهم وار فتحه شو، نو هلته د دښمن ډېر بنديان نيول شوي وو. په پلخمري او شبرغان کې ډېر بنديان وو. ملا صاحب دا نه خوښول چې څوک په بند کې وساتي. دغه بنديان ټول د ده په اجازه آزاد شول.

ـ ملګرو ته به يې تل د خير توصيه او نصيحت کاوه، موږ ته به يي تل په خپلمنځي ښه ګذارۍ امر کاوه چې ګورئ په خپل مابين کې ښه اوسيږئ په خپل مابين کې شفقت کوئ يو د بل احترام کوئ. دا به يې ويل چې پر خپلو ځانو پيره داران اوسئ يعنی خپلو اعمال ته متوجه سئ چې اعمال مو خراب نه سي چې تقوا در څخه پاته نه سي.

څکه يوه ورځ عادي سړی وي بله ورځ وزير وي يوه ورځ عادي سړی وي بله ورځ والي وي نو حتما فرق پکښي راځي. يو وخت کې يي ملګرو ته توصيه کوله يعنی د تقوا په رابطه يي خبر ورته کوله هغه ورته ويل ملاصاحب ته له موږ څخه ملائکي جوړوې؟

ده په جواب کې ورته وويل والله دغسي مکلف يو تر دغه هم زيات مکلف يو، بايد به ځان کې اصلاح راولو.

د اسلامي امارت د واکمنی په مهال د استخباراتو د عمومي رياست مرستيال ملا عبدالحق وثيق صاحب

په ملا صاحب مرحوم دې الله تعالی رحم وکړي، ښه ښه صفات يې درلودل خو يو صفت چې ډېر بارز و هغه عدالت و چې په کمزوري او قدرتمند، طالب او عام سړي يې بلاتوپيره جاري کاوه. د دې مثال زه درته وايم. په اول وخت د امارت کې ما د کندهار ولايت په امنيه قومندانی کې وظيفه اجراء کوله. هغه وخت په هرات کې څيني

مجاهدین یا امارت ته منسوب کسان چې د ځینو ځواکمنو ډلګی مشـرانو ملګري هم په کې وو په ځینو جرمونو ګرفتار شوي وو. هغه وخت معمول دا و چې د نـورو ولایاتو مهمې قضیې به هم کندهار ته محول کیدلې. نو دغه نظامي کسان راوړل شول او له موږ سره دکندهار په توقیف خانه کې بندیان وو. چې کله یـې قضیې محکمې تـه وړانـدې شوې، نو محکمې وړاندې کومه فیصله ونـه کـړه. دلیـل یـې دا وایـه چـې د دې کسانو جرم او دعوی مکمله نه ده واضحه، نو تر څو چې مکمـل وضـاحت نـه وي فیصله نه وړاندې کیږي.

یوه ورځ چې مې د ملا صاحب سره ملاقات و مـلا صـاحب د همـدې نظامي کسانو د قضیې پوښتنه وکړه، ما ورته وویـل چـې محکمـه وړانـدې حکـم نـه کـوي. شاید ملا صاحب داسې برداشت اخیستی وي چې محکمه ترې ویریږي ځکه هغه نظامي کسان وو او قوي ملګري یې هم لرل. نو ملا صاحب ډېر خواشینی شو، غوسه ورغلـه او کاتـب ملا عبدالسلام آخند ته یې وویل چې محکمې تـه ولیکـه چـې ضرور بـه پـه دې خلکو شـریعت جاري کیږي او محکمې ته ولیکه چې تر هغو دې نورې قضیې معطلې کړي اول دې ددې کسانو قضیه وځیړي تر څو شـریعت وړباندې جاري شي.

وروسته ملا صاحب ماته وویل زما نوم څه دی؟

ما ورته وویل: عمر

ملا صاحب وویل: له خپل نوم څخه حیاء راځي . کـه طالـب وي، مجاهـد وي کـه هر څوک وي چې ظلم یې کړی وي والله که یې پریږدم. دا بـه کـوم عـدل او انصاف وي چې پر طالب به اسلامي الهي احکام نه جاري کیږي او په عامو خلکو به جاري کیږي. څومره طالبان او علماء چې شهیدان شول ټول د دې ارمـان لپـاره چـې اسلامي احکام باید بدون تفاوت په هر چا نافذ شي. نو محکمه به تر هغو پورې په دې قضیه کار کوي ترڅو په دې خلکو یو حکم وکړي.

خلاصه دا چې ملا صاحب محکمې ته قاطعانه امـر ولیکـه، خـط مـې تـرې راواخیست چې راوتلم، غږ یې پسې راوکړ، بیرته وروګرځېدم او راته ویـې ویل: زه ګوره پر چا ظلم

نه کوم، که دا خلک چېرې واقعا بې ګناه وي او جرم يې نه وي کړی نو محکمه دې دا اوس خلاص کړي او که نه وي بايد حکم ورباندې وشي، مطلب دا چې قضيه يې بايد سمه وڅېړل شي.

همداسې د ملا صاحب بل خصوصيت دا و چې د مظلوم فرياد يا شکايت به ورته ورسيده نو پر ځمکه يې نه غورځاوه، خامخا به يې يو اقدام کاوه. يو وخت کې چې ما په کابل کې د استخباراتو لوی رياست کې خدمت کاوه، کندهار ته راغلی وم. د کندهار د سرپوزې محبس ځيني بنديان يې د علاج لپاره روغتون ته راوړي وو او زه پوښتنې ته ورغلم. هلته يو بندي ډېر شکايت راته وکړ. ويل يې د قيامت په ورځ به زما لاس او ستاسو ګريوان وي. زه بې جرمه بندي شوی يم، په دروغو شاهدي راباندې ويل شوي ده. ما ته يې وويل چې زما فرياد ملا صاحب ته ورسوئ. د ملا صاحب لپاره يې يو مسواک تحفه هم راکړ. ما د هغه بندي فرياد ملا صاحب ته په ډېر ښه شکل سره ورساوه او دا مې هم ورته وويل چې که خدای مکړه څوک بې ګناه بنديان شوي وي نو د قيامت په ورځ به موږ او تاسو مسؤل يو. ملاصاحب ډېر په فکر کې شو. بيا يې وويل چې په دې سرپوزه کې شاوخوا دوه زره بنديان دي، نو چې دا يو وايي چې زه ناحقه بندي يم. کيدای شي نور به هم وي. نو بيا يې ماته وويل چې ته به يو څه وخت له کابل څخه راپاتې شې. دلته به د دې ټولو بنديانو ښه تحقيق وکړو. که څوک بې ګناه وو هغه به ازاد کړو او واقعي مجرمين به پاته شي.

بله دا چې د ملا صاحب په حقانيت او ښه مسلمانی باندې امريکايانو هم اعتراف درلود. د امريکا د حملې په اولو کلونو کې دا کار ډېر مشهور و چې ځينو جاسوسانو به د شخصي حسد او يا پيسو موندلو لپاره په يو چا نوم پورې کړ او امريکايانو ته به يې د مهم طالب چارواکي په نوم په لاس ورکړ. په کندهار کې د ګلالي به نوم په اولو کلونو کې د استخباراتو رئيس و. هغه يو څوک د شخصي دښمنی يا بل څه په اساس نيولی و او بيا يې امريکايانو ته په دې عنوان سپارلی و چې د ملا محمد عمر مجاهد ډرېور او مهم انډيوال يې ګير کړی دی. امريکايانو هم دغه کس باګرام ته راوستی و او ډېره تمه به يې شايد وه چې د ملا صاحب معلومات به ترې حاصل کړي.

نو دا کس په باګرام کې د ملا صاحب په ډرایور باندې شهرت درلود. حالانکه چې په حقیقت کې یو عام کس و، بلکې د طالبانو سره یې هیڅ تړاو نه درلود. خو څه وخت بعد دغه کس ناڅاپه آزاد شو. له موږ سره په ګوانتانامو کې یو ملګری و، د عبدالظاهر په نوم، هغه ویل چې زه امریکایانو د تحقیق لپاره بوتلم. نو ما ورته وویل چې تاسو په اصلي طالبانو کار نه لرئ او موږ بیچاره عام خلک مو دلته بندیان کړي یو. هغه پلانی کس چې د طالبانو د مشر ملګری او ډرایور و، تاسو ازاد کړ خو موږ ته آزادي نه راکوئ.

امریکایي په ځواب کې راته وویل چې هغه کس د ملا صاحب ملګری یا ډریور نه و. موږ ته په دروغو معرفي شوی و. ځکه موږ په هغه باندې تجربه وکړه چې آیا دی د ملا صاحب ملګری یا ډریور کیدای شي او کنه؟ موږ چې معلومات لرو ملا محمد عمر مجاهد یو واقعي مسلمان او ډیر متدین، له فساد او ناروا افعالو لرې سړی دی او د ده په شاوخوا کې هم بې دینه خلک ګذاره نه شي کولای. موږ چې په دې سړي تجربې وکړې. ده د مسلمانانو په دین کې ناروا کارونو لکه فحشاء ته میلان درلود او موږ پوه شوو چې دا سړی د ملا محمد عمر ډریور نه شي کیدلای نو ځکه مو آزاد کړ.

نو بناء د ملا صاحب مسلماني او دینداري د لمر غوندې روښانه و چې حتی دښمن هم ترې انکار نه شي کولای. الله تعالی دې وربانـدې رحم وکړي او الله تعالی دې ټول خدمتونه ورته قبول کړي.

د رهبري شورى غړی شیخ الحدیث مولوي محمد قاسم صاحب

شخصیت، غیرت، مردانګی، سیرت و طرز زندګی مرحوم امیر المؤمنین ملا محمد عمر مجاهد رحمه الله (که از تذکر آن یاد عمر فاروق رضی الله عنه می آید) نه تنها در بین ملت افغانستان بلکه در سطح جهان معلوم و عیان است. ولی باز هم در اینجا فرصت را غنیمت دانسته، قصد نمودم از جمله افتخارات ایشان چند کلمه را همراه قارِیین کرام شریک سازم.

اولین افتخاریکه برای امت مسلمه بخصوص برای ملت متدین افغانستان به میراث گذاشتند تفکر و ابتکار ساخت یک نظام اسلامی مبتنی بر اساسات اسلام، و احیاء سنتی که از قرنها بدینسو فراموش این ملت مظلوم و ستمدیده شده بود[بنام امارت اسلامی] میباشد. و دومین افتخار مرحوم امیر المؤمنین عزم راسخ و مقاومت آهنین ایشان در برابر کفر و الحاد و تعهد محکم ایشان بر حفظ نوامیس اسلامی میباشد. مثال بارز آن گذشتن از تمام داشته ایشان و آنهم صرف بخاطر حفاظت جان یک مسلمان (اسامه بن لادن رحمه الله) و بالمقابل بی پروایی ایشان در مقابل تمام تهدید های قوت های کفری که در رأس آن امریکای متجاوز قرار داشته بود.

و سومین افتخار ایشان عدم تمایل و عدم التفات به دنیا و اهلش به اندازه که یادآورنده قول معاویه رضی الله عنه در حق حضرت عمر رضی الله عنه میباشد. که میفرمایند: اما ابوبکر فلم یرد الدنیا و لم ترده و اما عمر فارادته فلم یردها و اما نحن فتمرغنا فیه ظهر البطن) و نیز صاحب استقامت و صابر در برابر تکالیف و مصایب گوناگون بودند که دلیلش در واقعات وفات ایشان معلوم و هویدا میباشد.

د رهبري شورى غړی الحاج شیر محمد عباس ستانکزی

خوشال یم چې د افغانستان د اسلامي امارت د مؤسس جناب عالیقدر امیر المؤمنین ملا محمد عمر مجاهد د تاریخ په رابطه لیکل شوی کتاب چاپ ته تیار شوی دی. مرحوم امیر المؤمنین ډېر صفات درلودل خو غواړم دلته د هغه د دوو صفتونو په اړه خپل تأثرات ذکر کړم.

یو دا چې امیر المؤمنین ډېر شجاع او غیرتي سړی و، الله پاک خپل غیرتي بندګان همیشه خوښوي او دا چې الله پاک ډېر غیرتي دی او د هغه رسول صلی الله علیه وسلم غیرتي و نو په امت کې چې هر څوک غیرتي وي هغه الله پاک او د هغه رسول صلی الله علیه وسلم ته ډېر نږدې وي. مشر ملا صاحب د ځوانی د ژوند ابتداء په غیرت کړې وه، د روسانو او کمونیستانو په مقابل کې یې په میړانه جهاد کړی و. د جهاد له بریا وروسته چې مختلفې ډلې ټپلې د قدرت او څوکۍ پر سر په جنګونو اخته شوې، ناخوالې شروع شوې، د خلکو جایدادونه او مالونه چور شول. د خلکو په سرونو کې

میخونه تېک وهل شول او د خلکو د ناموسونو سره لوبې وشوې، ټول ملت له دې مشکلاتو څخه کړېده. مگر په دې ټول ملت کې یوازینی کس چې د اول ځل لپاره راپورته شو هغه عالیقدر امیر المؤمنین ملا محمد عمر مجاهد و، چې دی راجگ شو او ټول ملت ورته لبیک وویل او تر شا یې ودریدل. هغه که ملا و، که امي و، که عالم و که طالب و که انجنیر و که معلم او که د نورو مسلکونو خلک.

بیا چې د افغانستان په پنځه نوي فیصده خاوره کې امن او شرعي نظام قائم شو. نو له دې نظام سره مخالفتونه شروع شول. هغه وخت ایران د افغانستان په مقابل کې یو قوي گواښ و، خو امیر المؤمنین یې په وړاندې ودرید او د ایران گواښونه له شکست سره مواجه شول.

وروسته امریکایانو چې نه یې غوښتل چې په دې خطه او منطقه کې یو اسلامي او شرعي نظام قائم شي تر څو هغه نورو ملکونو ته نمونه او مثال وي، نو گواښونه یې پیل کړل. په مختلفو بهانو یې افغانستان ته اخطارونه ورکول. خو د ملا صاحب په قیادت کې امارت اسلامي د امریکا گواښونو ته په ډېر میړانه ځواب ووایه او د دوی یو خواهش یې هم ونه مانه. ملا صاحب د امریکا په مقابل کې د غر غوندې ودرید په داسې حال کې چې د دنیا خلک دېته حیران و چې څرنگه د افغانستان غوندې یو وړوکی ملک د امریکا په مقابل کې دریږي او امریکا ته نه وایي. هماغه و چې ټوله کفري نړۍ له امریکا سره یو ځای شوه، په افغانستان یې یرغل وکړ، د ملا صاحب په قیادت جهاد پیل شو او تاسو نن وینئ چې لله الحمد د اته څلویښتو ملکونو د پوځونو په شمول امریکا په افغانستان کې په گونډو شوه.

بل صفت د ملا صاحب دا و، څنگه چې هغه یو متوسط او غریب سړی و له غریبې کورنۍ سره یې تعلق درلود، دغسې یې ساده ژوند وکړ او همداسې له دنیا څخه لاړ. د ملا صاحب څخه نه په جریبونو ځمکې، نه د بانک اکاونټونه، نه بلډینگونه او نه نور شیان پاته شول. د خدای په لار کې بېرته لاړ او په دنیا کې هیڅ شی ترې پاته نه شول. د ملا صاحب مثال په دې اوس نړۍ چې یوویشتمه پیړۍ ده بې نظیره دی. الله پاک دې د

ده په زامنو او د ده په پیروانو برکت کیږدي او الله پاک دې په افغانستان کې شرعي نظام، سوله اوامنیت راولي. آمین

د رهبري شورئ غړی ملا عبداللطیف منصور

په افغانستان کې د شرعي نظام بنیانګذار د اسلامي امارت مؤسس جناب مرحوم امیر المؤمنین ملا محمد عمر مجاهد د الله تعالی له هغو خاصو بندګانو څخه یو و، چې الله تعالی ده ته د ورکړل شویو استعدادونو څخه د دین عظیم کار واخیست، چې هغه د مسلمانانو متاع ګمشده (شرعي نظام قائم کیدل) و چې مسلمانانو ته د څو پیړیو راهیسې په لاس نه و ورغلی. هغه الله تعالی د ده په واسطه مسلمانانو ته ورنصیب کړ.

د ده شخصیت له رب تعالی سره په ټولو کارونو کې مخلص او له دیانته ډک و، د ټولو علماء کرامو، طالبانو او متدینو مؤمنانو په دې راټولیدل هم یو کرامتي او حیرانوونکي کار و. بله دا چې په عربو او عجمو کې یې محبوبیت درلود او په اسلامي تاریخ کې یې یو ځل بیا د شرعي امارت باب را ژوندی کړ.

زما په شخصي اند هغه د الله تعالی له مخلصو بندګانو څخه و او له خپلې داعیې سره چې د شریعت نافذول دي ډېر صادق و. مشفق رهبر و، په خپل رعیت مهربانه او د یوې اصلاحي او شرعي ټولنې جوړیدلو ته حریص او متمني و. الله تعالی د مصائبو او امتحاناتو د ګاللو لوی استعداد ورکړی و او د شریعت په مقابل کې یې د چا پروا نه کوله.

د رهبري شورئ غړی او د اقتصادي کمیسیون مسؤل الحاج ملا ګل اغا بدري

د مرحوم امیرالمؤمنین ملا محمد عمر مجاهد رحمه الله په اړه غواړم څو خاطرې او تأثرات درسره شریک کړم.

- ملا صاحب له قوم پرستی او قومي تعصب څخه ډېر بد وړل، نه یې خپله قوم پرستي کوله او نه یې د ملګرو لپاره خوښوله. د اسلامي امارت له پیل مخکې زه څلور کاله له نوموړي سره په مدرسه کې پاته شوی وم، خو ما ته د ده قوم نه و رامعلوم. کله چې اسلامي امارت پیل شو، بیا د خلکو له خبرو د ملا صاحب قوم را معلوم شو.

- ملا صاحب هغه وخت چې اسلامي امارت لا نه و تأسیس شوی او د ژړې ولسوالی په سنګ حصار کې يې امامت درلود، له غربت سره سره يې ډېر سخاوت درلود. که به کوم مسافر طالب په مدرسه کې بستره نه درلوده، ملا صاحب به له کوره ورته راوړه، که به يې پيسو ته ضرورت و، ملا صاحب به له نيستي سره سره چې څه پيسې به ورسره وې هغه به يې فقيرو طالبانو ته ورکولې تر څو خپل د ضرورت شيان ورباندې رانيسي.

وروسته د امارت په وخت کې چې زه د امارت د مقام مالي وم، هم ملا صاحب هماغه د سخاوت صفت ساتلی و. دغه وخت به له ماسره درې قسمه پيسې وې.

- يو هغه چې د امارت د خزانې مربوط پيسې وې او بيت المال بلل کيدلې.

- دوهم هغه پيسې چې ځينو مالداره خلکو به ملا صاحب ته د عامه مرستو لپاره ورکړې وې.

- دريم هغه پيسې چې مالداره خلکو به ملا صاحب ته د خپل کور د شخصي- مصرف لپاره ورکړې وې.

ملا صاحب ماته ويلي و چې کله مجاهدين ملګري ملاقات ته راشي او کور ته ځي نو ماته يې را په يادوه. نو بيا به چې د امارت ملګري راغلل نو اکثرا به يې له هماغو شخصي پيسو ورسره مرسته کوله تر څو خالي لاس کور ته لاړ نه شي.

- ملا صاحب مرحوم زيات زغم او حوصله درلوده. حتی کله به کشرانو ملګرو د ملا صاحب په مخکې ډيرې تيزې خبرې وکړې، انتقادونه به يې وکړل خو ملا صاحب د انتقاد د اوريدو زغم درلود. يو وخت د ملا صاحب په حضور کې د امارت د دوو مشرانو ملګرو ترمنځ خبره واوښته او شخړه رامنځته شوه. خو ملا صاحب په ځای د دې چې هغوی تهديد يا توبيخ کړې په ډېر زغم سره يې د هغوی لانجه هواره کړه او په همدې مجلس کې يې بيرته سره پخلا او خوشاله کړل.

د اسلامي امارت د واکمنۍ پر مهال د پکتیا والي مولوي شمس الدین پهلوان

له امیرالمؤمنین رحمه الله سره زما لومړی ملاقات هغه مهال ترسره شو چې زه کابل کې د چهار اسیاب ولسوالۍ ولسوال وم، له ولسوال کېدلو یو کال وروسته چې په سیمه کې څه اداري مشکلات راته پیښ شول نو د ملا صاحب رحمه الله د ملاقات اراده مې وکړه، هغه مهال زموږ یوه بله دلګۍ د ملاصاحب رحمه الله د محافظت دنده پر مخ وړله په نساجي کې چې د ملاصاحب کور هم په همدغه سیمه کې و.

نو لومړی لیدنه مې د هغه رحمه الله په کور کې ورسره وشوه، څرنګه چې ما فکر کړی و له توقع خلاف مې ملا صاحب رحمه الله ډېر رحمدله او ډېر مینه ناک وموند، د ملا صاحب رحمه الله برخورد له ماسره بالکل د مدرسې د یوه انډیوال برخورد و.

کوم اداري مشکلات چې ما څان سره رواړي وو ټول یې په سره سینه واورېدل او ټول یې ډېر اسانه راته حل کړل، همدا راز څرنګه چې زموږ د مسؤلیت ساحه چهار اسیاب د جنګ لومړی کرښه وه نو هلته یو شمیر مسافرین په لارو کې بند پاته وو چې هغوی د لارې په پیدا کولو کې مو له ملګرو سره عمده مشکل درلود چې د ملاصاحب په ملاقات کې مې دا خبره ورته وړاندې کړه نو د ملت د خوندیتوب له امله یې څنګه چې ما غوښتل مسافرینو ته د هغې لارې د خلاصولو امر هم وکړ، چې وروسته همداسې وشول او ټولو مسافرو ملاصاحب رحمه الله ته ډېرې دعاګانې هم کولې.

زه هغه مهال د ملاصاحب له برخورد څخه ډېر متأثر شوم او هغه مهال ما ته نه معلومېدله چې ملا صاحب رحمه الله ولې زه دومره تشویق کړم؟ او ولې یې زما دومره ډېر پیشنهادونه ومنل، وروسته زه پوه شوم چې ملا صاحب کوښښ کاوه ترڅو ټولو قومونو ته په یوه نظر وګوري او ټولو ته یوه درجه ورکړي، ملا صاحب رحمه الله کوښښ کاوه چې د ټولو قومونو د افرادو خبرې یو ډول واورې.

دا مې له ملا صاحب رحمه الله سره لومړی ملاقات و کله چې زه بیرته چهار آسیاب ته ستون شوم د شمالي ولایتونو له علماؤ او طالبانو مې یو هیئت تیار کړ چونکه ما جرئت پیدا کړی و او له ملاصاحب رحمه الله سره لیدنه راته کومه عادي خبره ښکاره شوه نو د کاپیسا، پروان، فارياب، کندوز، تخار، مزار او بدخشان له ولایتونو څخه مې ۱۶ کسیز

وفد تیار کړ بیرته د ملاصاحب رحمه الله ملاقات ته ولاړو، هغه مهال مو ځیني داسي غوښتني لرلې چې یواځي په جذباتو بنا وي، په ټول تحریک کې مو ځیني ملاحظې درلودلې د مثال په توګه زما یوه غوښتنه داوه چې ولي په امارت کې ډیر خربیلي شته دا څنګه د طالبانو تحریک دی؟ خو ځیني غوښتنې او نیوکې مو تر یوه حده پرځای وې لکه په ځینو ځایونو کې د پښتو او فارسي تر منځ سمتي توپیرونه چې مخ په زیاتېدو وو، خو د ملاصاحب رحمه الله ځواب دا وو چې زه هغه وخت ډاډه کېدای شم چې له بدخشان څخه یو کس په هرات ولایت کې والي وي او د هرات یو کس په کندهار کې والي شي، او موږ ته یې وویل چې تاسي په اطمینان خپل کار ته ادامه ورکړئ دې توپیرونو ته زه متوجه یم او په ټینګه به یې مخنیوی کوم او مثال یې داسي راته پیش کړ چې دا یو مرض دی او موږ اوس په جنګي حالت کې یو نو دا ډول یو خپرېدونکی مرض ژر تر ژره نه کنټرولیږي، موږ بوخت یو ترڅو په تدریج سره دې ستونزي ته د پای ټکی کېږدو.

زموږ یو اعتراض داوو چې بندیان ولي وژل کیږي ؟ د ملاصاحب ځواب دا وو چې که ته له علمي اړخه کومه نیوکه لري نو زه مفتي نه یم چې تاته مسئله روښانه کړم له مولوي عبدالعلي دیوبندي صاحب او نورو علماؤ سره وغږېږه ترڅو یو بل ته قناعت سره ورکړئ او هره پرېکړه چې مو په ګډه وکړه هغه به زه درته عملي کوم.

له دې ملاقات وروسته موږ ټول ملګري ډېر خوشحاله له ملاصاحب څخه رخصت شولو او زه بیرته چهار أسیاب ته ولاړم.

دریم ملاقات مي له ملاصاحب رحمه الله سره د کابل له فتحي وروسته وشو چې کله چې زه د پکتیا د والي په توګه مقرر شوم د بغلان، بدخشان او تخار غالباً له دغو درو ولایتونو څخه بیا یو هیئت زما په ګډون تیار شو چې داخل یې بیا ځیني ملاحظې له ځان سره درلودلې چې یوه ملاحظه بیا هم هغه د قومي او سمتي ستونزي د پراخېدو وه، ښایي هغه مهال به موږ له حالاتو سم برداشت نه وي کړی دا قومي او سمتي تعصبونو ته لمن وهل د ځینو افرادو له خوا وو، خو موږ به د افرادو د کړنې په توګه نه ورته کتل

موږ ته به داسي معلومېده لکه د تحريک له لوري چې دا ستونزه پراخيږي او داسي هيڅکله نه وه.

نو کله مو چې ملا صاحب ته دا ستونزه ياده کړه هغه له ما څخه سوال وکړ راته ويې ويل ته دې تحريک ته څنګه راغلې؟ آيا څوک درغلل دعوت يې درکړ؟ ما تاته خط در وليږی او ته مي راوغوښتلې ؟ او دې تحريک ته د راتګ علت دې څه وو چې خپل سبقان دې پرېښودل او تحريک ته راغلې ؟

هغه مهال چې ما ځواب ورکړ دا و چې په افغانستان کې فساد و د خلګو سر او مال خوندي نه وو پاټکونه وو او هر چا خپله پاچاهي چلوله او د مثال په توګه مې يوه خاطره ورته پيش کړه چې زه په ۱۹۹۲ کال کې له بدخشان څخه روان وم پيښور ته مدرسې تلم پيښورته چې ورسېدم فقط يو څو روپۍ راسره پاته وې نور ټول شته مې په لاره چور شول، حتی د لاس ساعت مي په لاره پاټکيانو راڅخه واخيست نو د همدې فساد په ضد يو پاڅون پيل شو چې زه هم ورسره ملګری شوم.

ملاصاحب رحمه الله ځواب راکړ ويل ته تحريک ته د فساد د مخنيوي په موخه راغلې يې کوم شيان چې تا ذکر کړل ټول فساد دي اوس ته د فساد د ورکولو مقابله کوې او که تېښته غوره کوې او له دې مقابلې تښتې؟ که ته له دې مقابلې شاته کېږې نو دا ستا ځای به هم يو مفسد ته په لاس ورشي او فساد به نور هم پسي-زيات شي. ملاصاحب رحمه الله پسي زياته کړه چې زه به هلته تا ومنم چې ته په تحريک کې چيري فساد ووينې او مقابله يې شروع کړې تر دې چې زخمي شې پکې شهيد شې او سر دې پکې ولاړ شي نو بيا ته د فساد په ضد له موږ سره يوځای شوی يې او که ته د فساد په ضد مقابله کې وې او ما دي ملاتړ ونه کړ او ما ستا د فساد ضد موقف څخه دفاع ونه کړه بيا ته حق لرې چې په تحريک نيوکه وکړې او موږ ته د فساد خورونکو په سترګه وګورې، موږ چې له ځان سره کومي ملاحظې راوړې وې تقريباً ۱۹ دانې وې او هره يوه به ما ويله بيا به مو بحث پرې کاوه بالاخره د مجلس په اخير کې ما ورته وويل چې يو کس چې کله مريض شي نو بيا د خپل بدن غړي نه غوڅوي ډاکټر ته ځي ترڅو هغه يو علاج ورته په ګوته کړي نو موږ د مريضانو او ته موږ ته د ډاکتر حيثيت لرې

ملاصاحب رحمه الله په خپله ځانګړې لهجه راته وویل چې ډاکټر په سلو مریضانو څه کولای شي ؟ مطلب یې داوو چې سل نور مریضان راځي راته زه خپله ټول ځنګه سره وچلوم تاسي هم خپله پوهان یاست مبارزه وکوئ فساد له منځه یوسئ زه مو همکار یم او هرڅه همکاري درسره کوم.

له ماسره په دغه راغلو کسانو کې ځیني داسي کسان هم وو چې ملاصاحب ته تر راتګ وړاندي یې ویل چې دا مو له ملاصاحب سره اخیرنی ملاقات دی که زموږ غوښتني ونه منل شوې نو بیا له موږ افغانستان پاته دی، خو له مجلس وروسته چې کله مو د ملاصاحب رحمه الله برخورد ولید او دهغه رحمه الله ځوابونه مو واورېدل د ټولو ملګرو زړونو ته یې لار وکړه او دا یې ثابته کړه چې ملاصاحب په پوره اخلاص او ټول توان د فساد په ضد درېدلی او ټول ډېر خوشحاله بیرته خپلو سیمو ته ستانه شولو ټولو ژمنه وکړه چې مقاومت به کوو او خپلو کارونو ته به ادامه ورکوو.

څلورم ملاقات مي له ملاصاحب رحمه الله هغه مهال وشو چې له پکتیا څخه د ځینو سمیزو ستونزو د حل په موخه ورغلم هلته د حزب اسلامي یو قومندان د انجنیر فیض محمد په نوم یو حرکت په لاره اچولی و، دغه راز د ځینو دولتي ځمکو د غصب موضوع وه او ځرنګه چې په پکتیا کې عنعنه او رواج ډېر غالب و چې له یو شمیر شرعي احکامو سره مخالف و، که هلته ما اقدام کړی وای بنایي له خلګو سره به په ټکر کې راغلي وای نو مي لازمه وګڼله چې په دې هکله له ملاصاحب رحمه الله څخه مشوره واخلم نو دغه موضوعات لامل شول چې زه له ملاصاحب سره ووینم او مشوره یې ترلاسه کړم.

له ملاقات وروسته یې ګڼې مفیدي لارښووني راته وکړې او د حزبیانو د کودتاه په هکله یې راته زیاته کړه چې په سیمه کې د قومي مخورو، ملکانو او علماؤ یو وفد تیار کړه، ما هم له رسېدو سره سم تقریباً سل کسه برابر کړل چې د سیمي مخور قومي مشران او علماء پکې وو او په ډېر لنډ وخت کې مو د حزبیانو ټول پلانونه خنثی کړل، په دې کار سره هم ولس خوشحال شو او موږ نه یوازې دا چې د حزبیانو شوم پلانونه

مو شنډ کړل بلکه ګڼ نور مقاصد مو هم ترسره شول او په سیمه کې د ډاډ او امن فضاء واکمنه شوه.

له ملاصاحب رحمه الله سره په دې ملاقات کې د پکتیا د قول اردو د فعالېدو پرېکړه هم وشوه چې سرپرستي یې لومړی زما په غاړه وه وروسته یې له جلال آباد څخه بل ملګری ورته راولیږه.

ملاصاحب رحمه الله زما هغه پیشنهادونه چې د درست امارت په سطحه وو یا هم د منطقې په سطحه وو د وخت له شرائطو سره یې منل او ډېرې مفیدې لارښوونې یې راته کولې.

وروسته مې له ملاصاحب رحمه الله سره د مخابرې له لارې هم رابطې کولې په ټوله کې د ملاصاحب هر فرمان او هره لارښوونه دومره مفیده او ګټوره تمامېدله چې بالکل عقل یې ادراک نشوای کولی، کاشکې هغه مهال ما د ملاصاحب رحمه الله د هغو مشورو او لارښونو په ګټو باندې څه لیکلي وای نو د لارښونو اثر به یې اوس ښه معلوم وو.

په پکتیا چې ما دوه کاله تېر کړل تقریباً څلور ځله مې له ملاصاحب رحمه الله سره ملاقاتونه وکړل، د ملاصاحب رحمه الله ټولې خبرې په ظاهره ډېرې ساده او عام فهمه وې خو په اصل کې په اصطلاح د کاڼي کرښې وې چې هر څوک یې د خبرې تل ته نشوای رسېدلی او د وخت په تېرېدو سره یې د خبرو پوخوالی ثابتېده.

ملاصاحب رحمه الله ډېر خوش اخلاقه او خوشطبعه کس وو یوځل له یوه ملاقات وروسته زه ترې ولاړېدم پوښتنه یې وکړه چې داخلګ تاته پهلوان وایي ته څرنګه پهلوان یې؟ غېږ باز یې ؟

ماورته وویل چې زموږ په منطقه کې پهلوان خپله معنی لري خو غېږ نیول مې هم زده دي ملاصاحب راته وویل نو غېږ راسره باسې؟

ماورته وویل یو شرط لرم هغه دا چې آمریت او ماموریت به یو طرف ته کوو بیا به غېږ باسو. لکه مدرسه کې دوه طالبان. یو کندهاری ملا ته یې زه یو بدخشانی ملا یم، غېږ به سره باسو. ملاصاحب رحمه الله قهقهه خندا نه کوله موسک شو، کله چې زه ور ولاړ

شوم خدای پاماني مي کوله لاسونه مې ورکړل، لاسونه یې ټینګ کړل شاوخوا یې ملګرو ته وکتل غالباً طیب آغا او څو نور ملګري وو. ویې ویل: والله لاسونه خو یې ډېر کلک دي، موږ خدای پاماني کوله چې د ډوډۍ وخت شو او ډوډۍ راغله، ملاصاحب وویل دا ده ډوډۍ راغله ته ډوډۍ وخوره بیا بـه ولاړ شې، ډوډۍ لـه کچالو پرته نور څه نه وو ماورته وویل دا څو ورځي زه دلته راغلی یم لـه کچالو پرتـه مـي نـور څه نه دي خوړلي اوس زه کچالو نه خورم ملا صاحب ځواب راکړ ،زموږ خوراک کچالو دی که یې خورې ویې خوره که نه وي څه ولاړ شه هوټلونو ته روشونه وخوره.

له ملاصاحب رحمه الله سره به ما لږ ترلږه شل ملاقاتـه کړي وي لـه دې ټولـو ملاقـاتونو هیڅ ترخه خاطره نلرم، هیڅ مي نه یادیږي چې ملاصاحب دي له ماسره داسې برخورد کړی وي چې په ما بوج شي او د وخت لپاره په ذهن کې راسره وي بالعکس مي پـه هـر ملاقات کې ډېر څه ترې زده کړي او ډېر خوشحاله ترې ستون شوی یم.

یوه بله مهمه خاطره چې اوس رایاده شوه، هغه داوه چې یو مهال زه د عـوت او ارشـاد د یوه مسؤل په حیث شمال کې وم چې له لوی درستیز ملا فاضل اخنـد سره مـي پـه ځینـو موضوعاتو بحث د جنجال ترحده ورسید بالاخره پرېکړه مي وکړه چې کنـدهار تـه ولاړ شم او ملاصاحب ته خپله عریضه پیش کړم، زه چې کندهار ته راتلم نو ملافاضـل اخنـد هم د الوتکي له لاري کندهار ته ځان رسولی وو، زه له ملافاضل اخنـد سره پـه جنجـال سخت خسته شوی وم او د ډېري مایوسی په حالت کې وم نو مـي لـه ځـان سره پرېکـړه وکړه چې ځیني داسي سخت نه منل کېدونکي پیشنهادونه ملاصاحب ته وکړم کله چې و نه منل شي نو زه به ځان خلاص کړم کرار به کور کېنېنم، خو کله چې مي ملاصـاحب ولید خپل هغه سخت پیشنهادونه مي وکړل ټول یې راسره ومنل او اجازه یې رانکړه چې زه خپل مسؤلیت پرېږدم، ما څو ځله وړاندي هـم ملاصـاحب تـه دحـج کولـو ویـلي وو چې زه حج ته ځم اجازه یې نه راکوله دا ځل چې مـي ورتـه وویـل دستي یـې اجـازه راکړه.

له ملاصاحب رحمه الله سره مي وروستی ملاقات د حاجي معاون صاحب د فاتحې په مهال وو چې وروسته بیا ماته د ملاصاحب د ملاقات زمینه مساعده نشوه، او یوائې د مخابرې له لارې مي کله کله خبره ورسره کوله.

د اسلامي امارت د کابینې غړی مولوي مخدوم عبدالسلام سعادت

الحمد لله رب العلمین والصلوة والسلام علی سید المرسلین وعلی اله وصحبه وسلم.

جهاد ومبارزات برحق ملت مسلمان افغانستان درمقابل کمونیستهای بی عقیده و دین فروش یک حقیقت انکار ناپذیر است. جهاد وشهادت ها وهجرت ها وبرداشت بزرگترین مصیبتهای طاقت فرسا برای یک هدف خاص (قیام حکومت اسلامی) صورت گرفته بود متاسفانه قدرت طلبان وامتیاز جویان جهادی تحت شعاع دسایس مکارانه دشمنان اسلام وافغانستان قرارگرفتند و بالنتیجه به جای اینکه حکومت اسلامی ونظام عدل الهی حاکم شود نظام بدبختی عیاشی، فحاشی، قتل، غارت، شر و فساد به میان آمد.عالیقدر امیر المؤمنین ملا محمد عمر مجاهد با آن تقوی و ایمان داری و دلسوزی که به اسلام و ملت مظلوم داشت قیام برحق تحریک اسلامی طالبان شروع و مدبرانه، شجاعانه برای آوردن نظام اسلام و نجات ملت مسلمان قد علم گذاشت.

واقعا برداشت ما از شخصیت امیرالمومنین این هست که جناب شان الگوی صداقت وفا و شجاعت بودند من بیست مرتبه باجناب ملاقات کردم و همیشه به جناب شان ملنگساری شجاعت؛ سخاوت؛ غیرمتعصب بودن را دریافت کردم و جناب شان را قائد امت اسلامی، رهبر جهاد و مبارزات آزادیخواهی علیه همه استکبار جهان میدانم.

مولوی عبدالفتاح بدخشی صاحب از منسوبین عالی رتبه امارت اسلامي افغانستان

الله پاک فرمودند که عزت وذلت از جانب الله است

شاعر چه خوب فرمودند:

این سعادت به زور بازو نیست

تا نبخشد خدای بخشنده

خواستم در باره محترم امیر المومنین ملا محمد عمر مجاهد رحمة الله علیه چیزی مختصر بنویسم .

محترم امیر المؤمنین صاحب مرد شجاع، بهادر، با تصمیم با توکل و با دیانت بودند. از جمله عادات شان پابند بودن با وعده خود بود. هر گز خلاف وعده خود کار انجام نمی دادند (باید امیر المومنین دارای چنین صفات عالی باشند) از ایشان خیلی خاطره های فراموش ناشدنی دارم اما بطور مثال یکی از آنها را با شما شریک می‌سازم .

من در قندهار در نساجی اتاق داشتم، در نزد خانه امیر المؤمنین، یک روز ایشان بطرف خانه شان می‌رفتند من در راه با ایشان هم کلام شدم، بعضی از مشکلات مجاهدین بدخشان را با ایشان تذکره نمودم. (چون من نماینده مجاهدین بدخشان بودم) ایشان از من خواستند تا صبح در دفتر شان حاضر شوم. صبح وقت در دفتر شان رفتم با کسی ملاقات داشتند (یا مصروف با کدام مهمان خارجی بودند) من لازم ندانستم تا مزاحم شان شوم. از آنجا برگشتم. وقتي از کار فارغ شدند از کسی در باره من پرسیدند که فلانی کجاست؟ من با او وعده دیدن را کرده بودم. حتی باوجود مصروفیت های شان پشت من به قول اردو نفر روان کردند من را آنجا پیدا نکردند. من صباح نزد شان رفتم به فارسی برایم گفتند (برادر دیروز کجا بودی کارهایت ماند) بعدا مشکلات مجاهدین بدخشان را از من دریافت کرده، خیلی زود آنها را حل نمودند.

خلاصه درباره زندگی شخصی ایشان باید بگویم که خیلی زندگی ساده و فقیرانه داشتند.

از جمله عادات شان این بود که با مجاهدین مسافر خیلی مهربان بودند حتی به مسؤلین را تاکید می‌کردند تا مواظب مجاهدین مسافر (که از ولایات دیگر مثل بدخشان و تخار آمده بودند) باشند.

ایشان از نژاد پرستی و قوم پرستی خیلی متنفر بودند. خیلی انسان بردبار و با حوصله بودند. ایشان یک امیر فراموش ناشدنی هستند. من شخصا ایشان را هیچ وقت فراموش نمی کنم و برای شان همیش دعا گوه هستم. والسلام

د بدخشان ولایت د مجاهدینو یو تن مشر مخدوم عبدالحق صاحب

زمانی که مایان طلباء ولایت بدخشان بتعداد ۷۰ نفردر صف تحریک اسلامی طالبان پیوستیم، چند روز را در ولسوالی سپین بولدک ولایت قندهار تیر کردیم. بعدا تشکیل شدیم. به شهر قندهار رفتیم، قرار بود بخط اول جبهه برویم. بنا بر مصلحت بزرگان (مولوی شمس الدین مشهور به حاجی پهلوان) به تعداد ۳۰ نفر تشکیل بخط اول جبهه غزنی اعزام شدند، باقی مایان ۴۰ نفردر قندهار در کماندو یک شب را سپری کردیم بعدا در تشکیلات امنیتي دروازه ورودی قندهار مؤظف شدیم.

البته آن ماه حوت بود بعد از سپری شدن چند ماه یک روز محترم امیرالمومنین آمد، نماز دیگر را اداء نمود، به طلباء امر کردم، انار آوردند، وقتیکه انار خورده شد. مرا گفت ماو تو به نساجی میرویم، وقتیکه رفتیم منطقه را معاینه کرد. برایم گفت اگر به آنجا (منطقه نساجی) میایید من فامیل خود را از منطقه سنگ حصار به اینجا انتقال میکنم، چراکه من میخواهم شمایان نزد ما باشید. من گفتم بالراس والعین.

امیر المؤمنین صاحب به ملا گل آغا آخند هدایت داد، که فورا در و کلکین یک خانه را درست کن، شیشه نصب کن، بعد از آماده شدن خانه ملا صاحب فامیل خودا را به انجا انتقال داد و ما چند سال در آنجا همرای مرحوم ملا صاحب بودیم و مسؤلیت امنیت اورا بعهده داشتیم.

در آن وقت دفتر کاری امیر المؤمنین در تعمیر ولایت بود. من چونکه از طرف یک تعداد مردم به حیث نماینده صفحات شمال کشور معرفی شده بودم، اکثر اوقات نزد امیرالمومنین صاحب تشریف میبردم، ملا صاحب به مؤظفین دروازه هدایت داده بود، هر وقتیکه مخدوم صاحب میاید برایش مانع نشوید، بلا توقف داخل شود. هر وقتیکه میرفتم مرا منتظر میساخت تا نان چاشت در دفترش صرف کنم، آخر وقت امر میکرد حالا پیشنهاد خود را بیاورید! بعد از ختم کار همانجا در دفتر امیر المؤمنین بعد از صرف طعام چاشت نماز ظهر به امامت امیرالمومنین صاحب اداء میکردیم و بعد مرا اجازه میداد به طرف اطاق خود می آمدم. کدام روز که کار میداشتم اجازه میخواستم خنده میکرد میگفت من دانستم ته چرا میروی. من استبصار نمودم ملا صاحب وجه

خنده تان را بگویید! گفت: طعام ما ضعیف است تو خود را به هوتل میرسانید، طعام روز مره جناب شان بامیه ،دوغ ،کدام روز کچالو،گاهی گاهی شوربا که برای فی نفر به اندازه بسیار کم گوشت می رسید. من که اکثر اوقات از طرف چاشت همرای جناب بودم از آن بهتر دیگر چیز را نه دیدم .

یک واقعه به یادم می آید فکر میکنم که دیروز تیر شده باشد، در یکی از روز ها بعد ظهر رفتم، یک تعداد مردم دیگر هم در آنجامنتظر بودند از قبیل دلگی مشران زابل، قندهار، ارزگان و هلمند تعداد شان تقریبا ده ۱۰ الی سیزده۱۳ نفر میرسید. نماز عصر را به امامت امیرالمومنین صاحب ادا نمودیم بعداً یک چپرکت در ما بین تعمیر گذاشته شد. مر حوم ملا صاحب همراه با رئیس دفتر اش وکیل احمد آخندزاده صاحب نشستند برای آخندزاده صاحب گفت اول مخدوم صاحب رارخصت کنید (بمن اشاره کرد) کارهای من اجرا شد، بیرون شدم، دیدم که در پشت دروازه قاری محمد طیب صاحب منتظر است، برایم گفت من یک عریضه دارم. عریضه اش گرفتم، از یک زاویه آمدم، مرحوم ملا صاحب خشمگین بود دقیقه ای مکث کردم. برای دلگی مشران میگوید به دروازه هر یک از شما رفته دقّ الباب کردم به محنت و زاری شما را از خانه های تان بیرون کردم، این آدم را میشناسید از بدخشان هم مرز با چین با عشق و علاقه ای که با جهاد داشت به جذبه ایمانی خود بدون آنکه از طرف کسی دعوت شده باشد،خود اینجا حاضر شده. آیا حق اولیت از و است یا از شما؟ خود قضاوت بکنید من از پشت سر آمده به وکیل احمد اخندزاده صاحب عریضه ای قاری صاحب تقدیم نمودم، و بعد از اجراء خارج شدم.

در یکی از روزها از طرف سنگ حصار به سرعت می آمد، یک زن دستِ یک طفل در دستش، از کوچه پهلو ناگهان در سرک برآمدند، ملا صاحب موتر خود را کات کرد، موتر افتید، بعد از چند ملاق باز سر تیرها ایستاد، شیشه های موتر شکسته موتر کپ کوپ شد و زن همرای طفلش سالم ماند. وقتیکه به جایش رسید بعض ها گفتند ملا صاحب چرا این کار کردی خود را به کام مرگ برابر کردی در جواب گفت : من

نخواستم قاتل شوم، چون بر سیاه سر وطفلش رحم کردم خداوند قدوس به من رحم کرد مرا حفاظت کرد، زن و من هر دو سر به سلامت بردیم.

زمانیکه یک نفر طالب زخمی میشد از سنگر برداشته میشد بلاتوقف به شفاخانه رانده میشد بدون آنکه گفته شود تو کی استی از کجا هستی ازکدام نژاد و زبان. بدون انکه شناخته شود زخمی های مجاهدین برای معالجه تا جرمنی حتی دیگر ملک ها برده میشد.

برای معیوبین ومعذورین موتر، یک دربند دوکان یا پول تجارت می داد تا ما یحتاج خود را پوره کرده به کسی محتاج نه شود.

اگر به تاریخ افانستان نظر بیندازیم هیچ یک از زعمای افغانستان این کار را نکرده، یگانه شخصی که به مردم خود دلسوز و مشفق بوده باشد او ملا محمد عمر مجاهد(رَحِمَه الله) بود.

لله الحمد مرحوم ملا صاحب در مقابله ابر قدرتهای کفری همچو امریکا و دیگران تاریخ زرین را پشت سر گذاشت ان شاء الله نسل آینده بر کارنامه هایش افتخار خواهد کرد.

حاجي خلیل الرحمن حقاني

د طالبانو د اسلامي تحریک له پیل وړاندې د لویې پکتیا اکثر ساحات د مولوي جلال الدین حقانی صاحب د جبهاتو تر تسلط لاندې و، کله چې د ملا محمد عمر مجاهد په مشرۍ اسلامي تحریک پیل شو او موږ ته معلومه شوه چې دا واقعا یو دیني او اصلاحي خوځښت دی نو له پیله مو ورسره خپل ملاتړ اعلان کړ. لومړی مو د منبع الجهاد او د خوست له مدارسو پنځوس تنه طالبان له ځو موټرو وسلو او نظامي لباس سره د تحریک مرستې ته واستول. وروسته جناب حقاني صاحب خپل ټول مجاهدین، جهادي جبهات او جهادي وسائل او امکانات اسلامي امارت ته وقف کړل او له ملا محمد عمر مجاهد سره یې بیعت اعلان کړ. الحاج حقاني صاحب ویل چې: د کوم مقصد لپاره چې موږ جهاد پیل کړی و، قرباني مو ورکړې، خلګ مو هجرتونو ته اړ

شول د همدغه مقصد د ترلاسه کولو لپاره د امارت ملاتړ کوم او هغه مقصد ته د رسېدلو یوازنۍ لار همدا ده. حقاني صاحب تر پایه له ملا صاحب سره په کړې بیعت قائم پاته و او د امریکا ضد جهاد کې یې تر همدې قیادت لاندې جهاد ته ادامه وکړه.

د مرحوم ملاصاحب رحمه الله له ګڼو خصوصیتونو څخه دا هم یو نادر خصوصیت و، چې د جګړې له ډګرونو سره به په رابطه کوو، سره له دې چې جګړه به څو ځایه روانه وه خو ده به یې خپله حال اخیست او لازم هدایات به یې کول که به چا څه ناغیړي کوله او خپل کار ته به متوجه نه و، نو ملاصاحب به پخپله غبرګ پرې کاوه او د کار تر خلاصولو پورې به یې یاد کس تعقیب کاوه.

د امیرالمؤمنین رحمه الله ناسته ولاړه تګ راتګ او له کسانو سره په لیدو کتو کې ډېره عاجزي موجوده وه نوموړی انتهایي تواضع کوونکی او لله فی الله شخص و. څومره چې زموږ شناخت ورسره وو د کبر او غرور یوه ذره هم موږ پکې ونه لیدله بالکل خاکساره او د ځانګړی اثر ښبنتن و.

ډېري کمي خبري یې کولې، خو خبري یې سره له دې چې په ډېرو ساده الفاظو وې د محتوا له لحاظه به بالکل پخې او په تول درنې خبري وې، موږ چې کله ولید په دې ډېر خوښ شو چې الحمد لله یو طالب دی د نظر خاوند دی او له تکبر څخه ډېر لیري شخصیت دی موږ ډېر ترې متأثر شولو ، نو له نوموړي سره مو خپل بیعت د ځان لپاره د فخر وړ خبره وګڼله او په اتفاق سره مو د نوموړي قیادت ومانه.

د رهبري شوری غړی شیخ الحدیث مولوي عبدالرشید صاحب

له هر څه نه مخکې دا وایم چې (لا ازکي علی الله احد) خو هغه څه چې واقعیت دي د مرحوم امیرالمؤمنین صاحب په اړه زما تأثرات دا دي چې نوموړي څو صفات درلودل.

الله ورته محکمه عقیده او کامل ایمان نصیب کړی و، د مخلوق د خوشالی لپاره یې د الله پاک حکم تر پښو نه لاندې کاوه، الله تعالی محکم توکل ورکړی و، د ملل متحد او یا د دنیا د کافرانو د رسمیت پیژندلو یا نه پیژندلو پروا یې نه ساتله. الله تعالی شجاعت او رعب ورنصیب کړی و. د زهد یې دا حال و چې په پنځه کاله محکم امارت کې یې نه

کومه شخصي ماڼۍ واخيسته او نه يې په خارجي يا داخلي بانکونو کې پيسې جمع کړې.

بل لوی صفت يې دا و چې هر کار يې د علماء کرامو په مشوره او فتوی ترسره کاوه او آخري خبره دا کوم چې د اولياء کرامو دا صفت په کې و، چې له اسبابو مخکې به يې اول مسبب (الله تعالی) ته رجوع کوله.

درهبري شوری غړی او د نظامي کميسيون د جنوب لويديځې حوزې مسؤل ملا محمد ابراهيم صدر صاحب

د امير المؤمنين ملا محمد عمر مجاهد مناقب او خاطرات خورا ډېر دي، که يې ليکم شايد د کتاب تطويل وربانديې راشي. مختصرا به ووايو چې امير المؤمنين ملا محمد عمر مجاهد يوازې د افغانستان د جهاد مؤسس نه و، بلکې د دنيا په سطحه د معاصر جهاد مؤسس و. ځکه دشورويانو له شکست وروسته چې کله د افغانستان تنظيمونه په خپل منځ کې په جګړو اخته شول، نو کفارو او د هغوی لاسپوڅو مجاهدين داسې بدنام کړل چې خلک د مجاهد په نوم شرميدل. خو الله تعالی د ملا محمد عمر مجاهد د جهاد په برکت يو ځل بيا مجاهدينو او ټولو مسلمانانو ته عزت ور په برخه کړ. چې اوس مسلمانان د مجاهد په نوم فخر کوي او د دنيا مسلمانان همدې مجاهدينو ته د اميد سترګې پر لاره دي چې ملا صاحب مبارک روزلي او تر شا پرې اينبي دي.

د امير المؤمنين رحمه الله بل خصوصيت دا و چې د دنيا او افغانستان نيک مسلمانان او مجاهدين که يې ملا صاحب ليدلی و يا نه، خو پر ده يې اتفاق درلود. هغه که علماء وو يا هم مجاهدين او عام مسلمانان. او په مجاهدينو کې هر چا دا فکر کاوه چې له ماسره ډېر محبت لري.

د رهبري شوری غړی الحاج ملا امير خان حقاني صاحب

د طالبانو د اسلامي تحريک د پيل په وخت کې چې کندهار ښار تازه فتحه شوی و. زما په شمول زموږ د جبهې ملګري له ملا صاحب سره د ملاقات لپاره کندهار ته لاړو. د کندهار ښار په والي کوټې کې مو له عاليقدر امير المؤمنين رحمه الله سره اولنی

ملاقات وشو. تر دې پخوا مې ملا صاحب نه و ليدلی او تعارف مو سره نه و. ملا صاحب يو ډېر خاکسار، خاموش مزاجه، مهربانه او نوراني شخص و. په لومړني ملاقات کې يې زما او ټولو ملگرو په زړه کې ځای وموند. نو بلاتاخيره مو ورسره بيعت وکړ. له هغه وخت څخه بيا تر اوسه د فساد او اشغال پر خلاف د جهاد په اوږده مرحله کې لله الحمد په هماغه بيعت وفادار پاته شوي يو.

له مرحوم امير المؤمنين صاحب سره زموږ دوه وروستي ملاقاتونه لومړی په کندهار کې هغه وخت و چې امريکايانو د افغانستان اکثر ښارونه نيولي وو او مجاهدين له کندهار ښاره هم د عقب نشينی په حال کې و او ملا صاحب له ملگرو سره وروستی مجلس وکړ. له هغه وروسته مو بيا په زابل ولايت کې ورسره وليدل. دا هغه وخت و چې د کندهار په شمول د افغانستان تقريبا ټول ښارونه او اکثر سيمې د امريکايانو او د هغوی د اجيرانو لاسته ورغلي وې. د دې دوو ملاقاتونو ځينې خبرې غواړم دلته شريکې کړم.

ملا صاحب په وروستي ملاقات کې دا وينا کوله چې دا افغانستان ډېر ځله د کفارو لخوا نيول شوی دی خو بيا وروسته د کفارو لپاره مقبره گرځيدلی دی. ملا صاحب په هغه سخت حالت کې چې ټول ښارونه امريکايانو نيولي وو، هم پوره مطمئن و په ارامی، دلاوری او قاطعانه ډول يې خبرې کولې. هغه وخت چې ځمکه او فضاء ټوله اشغالگرو نيولې وه. ملا صاحب وويل چې د افغانستان نيول آسان خو ساتل يې گران دي دا کفار به ضرور شکست خوري. موږ ته هغه وخت عجيبه ښکارېده. خو ملا صاحب په پوره يقين او اطمينان سره دا خبره کوله.

ملا صاحب نه يوازې زموږ او افغانستان لپاره سرمايه وه، بلکې د ټول امت مسلمه لپاره يو غمخور او سد سکندر و. رحمه الله تعالی و نور الله مرقده

د رهبري شورى غړى ملا تاجمير جواد

څوک چې الله تعالی ته محبوب شي الله جل جلاله په خپله لار کې ترې ستر خدمتونه اخلي. عاليقدر امير المؤمنين ملا محمد عمر مجاهد رحمه الله، الله تعالی ته محبوب و، څکه يې د افغانستان د جهاد د ثمراتو د احياء، د شر او فساد د له منځه وړلو، د گران

هیواد د تجزیې د مخنیوي او د رښتیني اسلامي نظام د حاکمیت په خاطر یې د مسؤلیت د درک او عملي حرکت د پیل توفیق ورکړ او سبقت یې ور په برخه کړ. دا د الله تعالی په نزد د قبولیت وجه وه، ور نه ډېرو لوړو دیني، عصري تعلیمي مؤسسو څخه سند په لاس اشخاص چې د افغانانود جهاد په رهبری کې یې قرار درلود، څوک په دې ستر امتحان کې واقع او ناکام شول او څوک د غفلت په خوب ویده او یوازې د ځان، کورنۍ او ډلې په فکر کې شول.

د کابل له فتحې د مخه عالیقدر امیر المؤمنین رحمه الله لوګر ولایت ته د جګړې د لومړۍ کرښې له نظامي مسؤلینو او د شاوخوا ولایتونو له ملکي مسؤلینو سره یوې غونډې ته راغلی و. زه د نوموړي د امنیت ساتنې په برخه کې د ګزمې مسؤل وم. کله چې نوموړی د غونډې ځای ته نږدې په یو مسجد کې د لمانځه له اداء کولو څخه وروسته راووت، زه یې په ملاقات مشرف شوم. ما یو معنوي اغیز محسوس کړ او یو مخ د نوموړي شخصیت د درنښت، وقار او جلال مجموعه راته ښکاره شوه.

نوموړي رحمه الله د قیادت ډېرې ځانګړنې درلودې. لږ خبرې، بې کچې درنښت، زیات رعب، بې کچې صبر، د غره په څېر استقامت، د خواصو توکل، قاطعیت، سیاسي ژور درایت، په پریکړو کې د تاریخي او عیني حقائقو په پام کې نیول، نظامي نبوغ، له وعیدونو او تهدیدونو څخه نه ویریدل، دتطمیع په جال کې نه راګیریدل، امت ته وسیع غېږه او تر هر څه وړاندې د امت وحدت ته ارزښت ورکول د نوموړي د قیادي شخصیت له ځانګړنو څخه وې.

عالیقدر امیر المؤمنین ملا محمد عمر مجاهد رحمه الله د دنیا د نورو واکمنانو په څېر د مادي او سیاسي امتیازاتو، استخباراتي میتودونو او نظامي زور په توسط په خپل لشکر او خپل ولس واکمني نه کوله. نوموړي د خپل لښکر او خپل ولس په زړونو واکمني کوله او د دوی په زړونو کې یې ځانګړی ځای درلود. د انډیوالی په څېر تعامل او د زړه د میني ورکول، شخصي تقوی، اخلاص، تواضع، صداقت، په خپل لښکر او ولس اعتماد، عدالت او په زړونو کې یې له الله جل جلاله څخه د ویرې پیدا کول په خپل لښکر د ټینګ کنترول په برخه کې غوراوي وو.

د امیر المؤمنین رحمه الله په لاس تأسیس شوی د افغانستان اسلامي امارت د معاصرو اسلامي او جهادي خوځښتونو په تولي کې ځانګړی مقام لري او په تاریخي لحاظ یې کم مثالونه موندل کیږي. د اسلامي امارت ځانګړنې په دې ډول یادولی شو.

ـ د زعامت د ټاکنې لپاره د اسلامي شورى د اصل احياء كول او د زعامت د ميراثي كولو دود ختمول.

ـ مسلمانانو ته د اخوت غېږ خلاصول، او د رښتینو اسلامي او جهادي خوځښتونو اجماع رامنځته كول.

ـ د مبارزې او جهاد د سختیو له امله له افراط او تفريط څخه ډډه كول.

ـ له خپل ولس او ګرد اسلامي امت سره د ترحم او احترام چلند

ـ داسې تشكيلاتي جوړښت رامنځته كول چې د دښمن د نفوذ او د ليكو د تفرق مخه نيسي.

ـ له مالي پلوه په خپل ځان اتكاء

ـ د مسلح جهاد تر څنګ د نبوي شرعي سياست تعقيب

ـ له پیړیو وروسته د اسلامي نظام د عملي تاريخي نمونې وړاندې كول.

ـ د اسلام په احكامو له سازش څخه ډډه او له مظلومو مسلمانانو څخه كلكه دفاع

په پای كې له لوی الله جل جلاله څخه امير المؤمنين رحمه الله ته د مغفرت، د نوموړي درنې كورنۍاو ټول امت ته د نعم البدل او د ده د شخصيت، ژوند او مبارزې په اړه كتاب ليكونكو ته د توفيق او اجر عظيم غوښتنه كوم. الله تعالى دې د ټولو سعی قبوله كړي او الله دې لويه فائده پرې مرتبه كړي. آمين يا رب العلمين.

د امارت د مقام د مخابرې مسؤل نصرت حاجي لالا

اميرالمؤمنين رښتيا هم له هر مظلوم او بې وزله سره ډېر زيات زړه سوی درلود. حتى كه دښمن به يې هم بندي يا ټپي شو د رحم معامله يې ورسره كوله. يو وخت زه خپله په

شمالي کې وم زموږ د مخالفو ځواکونو له قوماندانانو څخه يو لوړپوړی قوماندان چې د پير نظر په نوم په زخمي حالت کې ونيول شو. اميرالمؤمنين فورا ماته حال راکړ چې مجاهدينو ته امر وکړه چې ژر تر ژره دغه زخمي شفاخانې ته ورسوي، ماهغوی ته وويل هغوی هم سمدستي د کابل ۴۰۰ بستريز روغتون ته ورساوه، هغه به تل ويل چې که کوم وخت د دښمن له افرادو څخه څوک ژوندی ونيول شو، چې ويې نه ځوروئ، او زخمي يې فورا روغتون يا کلينک ته رسوئ، دا يې په نظامي ډګر کې زړه سوی و.

اوپه عمومي ډول د وچکالی په کال د کندهار، هلمند او نيمروز ولايتونو د ريګونو او لرې پرتو سيمو کوچيان په ريګونو کې بند پاته وو، يوه اړخ ته وچکالي وه او بل لوري ته قدرتي آفات اومرضونه يي مالونو ته راغلي اوټول مالونه او څاروي يې مړه شوي وو.

مرحوم اميرالمؤمنين ته د دې خلګو په هکله خبر راورسيد هغه سمدستي خپلو هوايي قواوو ته امر وکړ چې هليکوپټر ورته موظف کړي، په هليکوپټرو کې ټول دغه خلک له ريګونو څخه راوړل شول او په ابادو وطنونو او اوبه خور ته نژدې سيمو کې ځای پرځای او لازمې مرستې يې هم ورسره وکړي.

بله خبره دا چې يو وخت زه خپله د کندهار د سرپوزې زندان ته ورغلم هلته مي زيات شمير کشران زندانيان وليدل چې ډيرې يې نه درلودې، هغوی په جګړو کې نيول شوي وو، طبعا په جګړوکې خلګ د خپل صف د غښتلي کولو لپاره خلګ ډيروي او لغړزني هم راکشوي تر څو د خپلو جنګياليو تعداد زيات کړي، ما مسؤل چاروکي پيدا کړل او اميرالمؤمنين ته مي په مخابره کې حال ورکړ، مسؤل کس مي هم ورسره په تماس کې کړ، اميرالمؤمنين ورته وويل: ولي؟ هغه معذرت اوبخښنه غوښته او خپل دلائل يي ورته وويل: سبا يي دستي هيئت وټاکي او هغه زندان ته ورغلی، اکثر کمسنه بنديان يي په يوه وار خوشي کړل. دا د عاليقدر اميرالمؤمنين د بې کچې زړه سوي، مرحمت، مهرباني، شفقت، او د بې وزلانو سره د خواخوږۍ څو بيلګې وې. ټولې يې له شمير نه زياتې دي. الله تعالی دې وربانديې رحم وکړي.

د رهبري شورى غړى ملا شيرين آخند

د ملا صاحب له شخصيت څخه چې په اول ځل زه متأثر شوم، دا د شوروي اشغال او د ډاکټر نجيب د رژيم وروستي کلونه و. په دې وخت کې مجاهدينو له کندهار څخه د هلمند او هرات پر خوا تللې لاره د دښمن پر مخ بنده کړې وه او د هغوى قواوو او اکمالاتو ته يې لار نه ورکوله. دغه وخت داسې اوازه و چې يو شمير تش په نام مجاهدين له کمونيست حکومت سره رابطه لري او غواړي په دې لاره د دښمن اکمالاتي کتار ته د تيريدو زمينه برابره کړي.

يو وخت چې د مجاهدينو تر مابين مجلس دائر شوى و، همدا موضوع ياده شوه. په دې وخت کې په سيمه کې يو ځواکمن قومندان د استاد عبدالعليم په نامه و چې هغه وخت يې ډېر قوت درلود. يو چا په مجلس کې د کمونيستانو د کاروان تېرولو خبره ياده کړه، استاد عبدالعليم په ډيره بې پروايي وويل چې کاروان زه تيروم څوک به څه راته ووايي؟ په دې خبره ټول غلي شول، سره له دې چې په مجلس کې ډېر مجاهدين او مشران ناست وو، خو د استاد عبد العليم د خبرې ځواب هيچا ورنکړ.

تر دې چې استاد عبدالعليم نور هم زړور شو او يو وار بيا يې په جوش او خروش همدغه خبر تکرار کړه، چې زه د حکومت کاروان ته لاره ورکوم او تيروم يې. په دې وخت کې ملا صاحب تازه د فيض الله اخند زاده له جبهې راجلا شوى و او يوازې څو تنه ملګري ورسره و، چې کوم لويه جبهه يا قوت يې هم نه درلود. خو ملا صاحب په ډېر جرأت د استاد عبدالعليم ته وويل: ته څرنګه دا وايې چې زه د کمونيستانو د حکومت کاروان تيروم. په دې لاره روسانو کاروان نه دى تير کړى اوس يې ته تيروې. ته را ميدان ته شه چې سره معلومه يې کړو چې ته يې تيرولى شې او کنه؟

د ملا صاحب له جرأت او غيرت څخه ډک ځواب عبدالعليم هم وويراوه او بيا له دې خبرې څخه منصرف شو. له دې څخه ماته معلومه شوه چې ملا صاحب حق ګويه شخص و. هغه د حق په مقابل کې د هيچا پروا نه ساتله او نه هم له چا څخه ويرېده. دا د هغه وخت کيسه ده چې استاد عبدالعليم په کندهار کې ډېر قوت درلود او چا په آسانه ځواب نه شواى ورکولاى.

د ملا صاحب یو بل ښه صفت دا و چې د خپل جهادي خدمت او کارنامو هیڅ یادونه به یې نه کوله او نه به یې هم اثر وربانديې معلومېده. که به یې په جهاد کې هر څومره لوی کار او مهمه کارنامه ترسره کړې وه خو له وضعیت څخه به یې چا ته دا نه معلومېده چې دا کار دې ده کړی وي یا دې په هغه لویه کارنامه کې دی شریک وي.

د کمونیزم ضدجهاد په وخت کې یو ځل د کندهار ښار محله جات سیمې ته لویه قوه راغلې وه او مجاهدینو سخت جنګونه ورسره وکړل. په دې جنګ کې د دښمن ۲۲ شاوخوا ټانګان او پوځي وسائط له منځه لاړل. ملا صاحب هم په دې جنګ کې فعاله برخه درلوده او له پیله تر پایه په کې شریک و. له جنګ وروسته چې کله دښمن شکست وخوړ. له جنګ وروسته په زلخان سیمه کې چې د مجاهدینو اطاق و ما ملا صاحب ولید. حال دا چې ځینو مجاهدینو به د جنګ کیسې بیانولې خو ملا صاحب چې په دې جنګ کې یې مهمه برخه درلوده، حتی له وضعیت څخه یې هم دا نه معلومېده چې په جنګ کې به یې شرکت کړی وي.

د ملا صاحب بل صفات تواضع او علماء کرامو، نیکانو او صالحانو ته احترام و. په کندهار کې هغه وخت یو صوفي عالم اوسیده چې په تقوی او دیانت یې شهرت درلود او د صلاوات به حاجي بابا مشهور و. ده په امارت څه انتقاد درلود. ملا صاحب چې کله پرې خبر شو، نو په خپله ورغی د هغه صوفي عالم ځای ته. هلته ما ولیدل چې ملا صاحب اګر که د هیواد مشر او حاکم و خو د هغه عالم په وړاندې په ډېر ادب او تواضع سره ناست و. د هغه خبرې یې اورېدې او بیا یې په ډېر احترام ورته ځواب وایه تر دې پورې چې د هغه انتقاد رفع شو.

د اسلامي امارت د بهرنیو چارو وزیر مولوي وکیل احمد متوکل

د اسلامي امارت د بهرنیو چارو وزیر او د ملاصاحب د دفتر لومړنی منشي مولوي وکیل احمد متوکل صاحب خپلې خاطرې داسې راسره شریکوي.

امیرالمؤمنین ملاصاحب مرحوم داختر دعامې عیدګاه دلمانځه امامت اوخطبه او نور لمنځونه په خپل امامت ورکول ښه اواز او ښه په تجوید یې قرائت وایه. زما دوالد شهید

ابوالفیض علامه عبدالغفار بریالي اشعار یې ډېرخوښ وه د ده په وینا دهغه دشعرو کتاب (اهاړ) هم داول ځل لپاره دکندهار داطلاتو اوکلتور ریاست لخوا کمپوز اوچاپ سو.

ملا محمدعمر مجاهد په نه ستړي کېدونکي ډول ډېرکار کاوه ډېرې لیدنې یې کولې، په داخله کچه له روزمره ملاقاتو څخه علاوه یې د بهرنیو مېلمنو سره هم لیده کاته کول، د ملګرو ملتو د سرمنشي له استازي سره او د پاکستان، سعودي او اماراتو څخه علاوه د ترکمنستان او ازبکستان له خارجه وزیرانو سره یې هم ناستې درلودې، د قطر، چین او نورو پلاوو سره یې هم وکتل د ځینو عربي او پاکستاني ژورنالستانو او غربي راډیوګانو سره یې هم مصاحبې کړي وې.

یو وخت یوه لوړ پوړي پاکستاني پلاوي ورته ویل چې موږ په ځینو موضوعاتو کې د نړیوال فشار سره مخ یو او تاسي مو هم خبري نه منئ ملاصاحب ورته وویل زموږ د هیواد پر سر نړیوال مناسبات مه خرابوئ چي تاوان در رسیږي نو زموږ سره تعلقات وشکوئ. بیا هغوی بیرته خبره واړوله چي نه موږ خو ګاونډي هیوادونه یو.

د سعودي د استخباراتو مشر ترکي فیصل د پاچا فهد پیغام ملاصاحب ته وړایه چي اسامه بن لادن موږ او امریکا ته مطلوب دی. ملاصاحب ورته وویل ستاسو نیکه ګانو صحابه رضی الله عنهم چي تر موږ پوري اسلام راورساوه. اوس تاسي ولې دومره بې غیرته سواست چي د صدام څخه ځان په امریکا ساتئ؟ هغه خپه سو چي زموږ د کورنی توهین دي وکړ مجلس یې پرېښوی.

مشر ملاصاحب تل د ښځو د حقوقو په اړه ډېره اندېښنه لرله ویل یې موږ دکورونو د شخصي حریم د مصؤنیت له خاطره انګړ ته نفر نه سو ورلېږلای چي د ظلم او کورني تاوتریخوالي سملاسي مخه ونیول سي. خو پر نورو لارو چارو مو عملي کارونه روان کړي دي لکه د منابرو او رسنیو څخه د شرعي احکامو مسلسل ابلاغول د محجب تعلیم او جلا تحصیل زمینه برابرول د محاکمو د لاري د بېلابیلو جنایي او حقوقي مسایلو د حل لپاره د ښځو لاسرسی، همداراز په نظامي لیکو کي د ماشومانو نه استخدام او د موظفو کمیسونونو په مټ دوامدار تعقیب ترسره کول.

په پاکستان کې د اسلامي امارت دواکمنی په مهال سفیر ملا عبدالسلام ضعیف

تر ټولو لوی صفت د مشر ملا صاحب دا و چې شریعت یې د ټول ژوند، کړنلارو او کارونو معیار ټاکلی و، هره فیصله او موضوع چې به ورته ورسېده، تر هر څه لومړی به یې د شریعت په رڼا کې پرېکړه او عمل کاوه، هغه پرېکړه او مسئله چې د شریعت موافق به وه، هغه به یې عملي کوله اوکه به د شریعت خلاف وه هغه به یې سمدستي ردوله.

دوېم: دهغه د ټول پرسونل او کارکوونکو انتخاب د تقوی او یا هم د لیاقت پر بنیاد و، تر هغه ځایه چې د ده علم ورته رسیدلای وای تقوی لرونکي او یا هم لایق کسان یې گمارل، که څه هم ډېرو خلکو ته به دا معیار د سوال خبره وه.

درېم: لکه څنگه چې عمر نومیدی همداسي هغه د حضرت عمر (رض) غونډي د پوره صداقت خوی درلود، نه یې چاته دوکه ورکوله او نه خپله تر پایه د چا له خوا څخه دوکه سو. او دښمنانو د دوستي او دښمنۍ په دواړو حالتو کې پوره کوشش وکړ چې هغه ته دوکه ورکړي، ولي ونه توانېدل.

څلورم: هغه رښتونی او پاک انسان و، هیڅ نوعه اخلاقي او لساني کمزورتیا یې نه درلودله، هغه دروغ ویل نه خوښول، او نه یې له چا سره چل او دوکه خوښېدله، نه یې بې ځایه او بې مانا خبرې کولې او نه یې بې ځایه وخت تیراوه.

پنځم: هغه د غریبو او ساده خلکو سره مینه درلودله، د یتیمانو او معیوبو خلکو د حال څخه یې ځان خبراوه، پخپل ځاني او کورني ژوند کې ساده او هم یې ساده ژوند ته ترجیح ورکوله

شپږم: هغه د بل چا خبره په ډیرو سړو مغزو او پوره حوصله سره اوریدله، بیا یې د هو یا نه جواب مقابل لوري ته ورکاوه، په خبرو کې یې د چا سره ډیره مشاجره نه کوله، په وعده باندې یې وفا کوله، د خولې او زړه خبره یې هر وخت یوه وه. د متین عزم څښتن و، په هر کار کې به یې پرېکنده عمل کاوه.

اوم: د ښو او متدينو خلکو سره يې زياته مينه کوله، دعلماء کرامو احترام به يې کاوه، د هغوی خبرو او مشورو ته به يې ځانګړې پاملرنه کوله. تر کومه ځايه چې زه مرحوم ملاصاحب پېژنم، د يوه مؤمن مسلمان په توګه دهغه په حق کې دخدای پر وړاندې په لاندې څو شيانو شاهدي ورکوم:

اول: د الله جل جلاله سره د هغه په اخلاص او رښتنولي باندې. هغه خپل ځان هر وخت دخدای جل جلاله شريعت ته تسليم کړی و، د دين د شرائعو او د دين د علماء کرامو عزت يې کاوه، د الله جل جلاله کتاب قران کريم يې د ځان او ملت له پاره دستور او قانون ګرځولی و، ټولو ملګرو ته يې د خير توصيه کوله.

دوېم: هغه د هر ډول قومي او منطقوي تعصباتو څخه پاک انسان و، د هر څه سره يې معامله په تقوی باندې وه.

درېم: هغه د هيچا پر وړاندې، درواغجن، دوکه باز او خاين نه و.

څلورم: هغه پاک نفس او پاک لمن انسان و.

پنځم: د هغه دوستي اودښمني په شخصي تعصب نه، بلکې د خدای جل جلاله د دين او شريعت پر بنياد وه.

شپږم: هغه خپله مباشر ظالم نه و، او نه يې بل څه ته په ظلم سره امر کاوه، نه يې د ظالم دفاع کوله.

د نړۍ د جهادي شخصيتونو، علماء کرامو او قلموالو تأثرات

د قاعدة الجهاد د مشر شيخ أيمن الظواهري د پيغام يوه برخه

امير المؤمنين ملا محمد عمر مجاهد د مجاهدينو يو داسې امير او قائد و چې له خپل رب سره د لقاء تر وخته پر حق ثابت مجاهد او مرابط پاته شو. موږ په دې شاهدي اداء کوو چې هغه څه ويل هغه رښتيا و او کومه وعده يې چې کړې وه پر هغه يې وفا وکړه. هغه له خپلې عقيدې او دين څخه پر شا نه شو. هغه به د اسلام او مسلمانانو په تاريخ کې د صدق، توکل علی الله او پر دنيا د آخرت غوره ګڼلو يو مثال يادېږي. نو وياړ په

داسې امير او داسې امارت. هغه يو داسې قهرمان و چې نړيوالو كفارو ته يې سر ټيټ نه كړ. او پر لوى رب په توكل سره د خپلو پاكو لښكرو په ملتيا د نړيوال كفر مقابلې ته ووت، نو الله تعالى يې نصرت وكړ او د ده مرتبه يې لوړه كړه.

ملا صاحب هغه امير و چې ويل يې: د شيخ اسامه موضوع د يوه شخص موضوع نه ده بلكې دا اوس د اسلام د عزت مسئله گرځېدلې ده) الله تعالى د ده محبت د ټولو مجاهدينو او مهاجرينو په زړونو كې اچولى و. دى هغه أمير و چې بت پرستو مشركينو ته يې هم خپل ايمان وروښود او د ابراهيم عليه السلام په پيروى يې بتان مات كړل. هغه په حق ثابت پاته شو تر څو په همدې لاره كې مرگ ورته راغى. هغه واقعا د امت په سطحه يو (سړى) و. رحمه الله رحمة واسعة واسكنه الفردوس الاعلى.

د دارالعلوم حقانيه مهتمم شيخ الحديث مولانا انوار الحق صاحب

الحمد لله الذي أمر بالجهاد. لتطهير الأرض من الكفر والفساد. ووعد المجاهدين بعظيم الأجر والثواب. والصلاة والسلام على رسوله محمد الذي جاهد في الله حق جهاده بالقلب واللسان. والدعوة والبيان. وبالسيف والسنان، وعلى آله وأصحابه الذين بذلوا نفوسهم وأموالهم في الجهاد في سبيل الله طاعة لله وطلبا لثوابه، وسلم تسليما كثيرا. أما بعد فقد قال الله تعالى بعد أعوذ بالله السميع العليم من الشيطن الرجيم: (من المؤمنين رجال صدقوا ما عاهدوا الله عليه فمنهم من قضى نحبه ومنهم من ينتظر وما بدلوا تبديلا (سورة الأحزاب الآية ٢٣)

لقد قام الاتحاد السوفياتي السابق بالغزو لأفغانستان في ٢٥ ديسمبر/كانون الأول عام ١٩٧٩ في سياق مطامع استعمارية للغزاة الروس في المنطقة، وصراع الامبراطوريتين - الروسية والأمريكية —حول مناطق النفوذ في إطار الحرب البادرة، حينها نهض الشعب الأفغاني، صامدا وأعلن الجهاد والمقاومة ضد الاحتلال الأجنبي ، وضحى بأغلى ما يملك من دمائه الطاهرة ، فقد استشهد في ساحات الوغى مئات الآلاف من المجاهدين، ولم تضع الحرب أوزارها إلا إذا خلفت الملايين من الجرحى والمعوقين والأيتام والأرامل والثكالى، وذلك إثر الإبادة الجماعية لعامة الناس ، إضافة إلى الدمار الشامل لعمران البلاد.

وأخيرا انسحبت القوات السوفياتية من أفغانستان عام ١٩٨٩، بفضل الجهاد من جانب الأفغان بدعم سخي من العالم الإسلامي . ولم يتوقف هذا الفتح العظيم عند هذا الحد فقط، بل أخذ سيل دماء الشهداء الأبرياء يواصل جارفة أطغي قوة في العالم حتى انهيارها بالكامل وطي بساطها من على وجه الأرض ولله الحمد.

لكن للأسف الشديد لم يعد السلام الشامل للبلاد، فقد قامت حفنة من المرتزقة، وعملاء الأجانب، بإشعال فتيل الحرب الأهلية بين المجاهدين أنفسهم، فراحت البلاد ضحية الحرب الأهلية.

ومما زاد الطين بللا، أن هذا الوضع المأساوي شوه سمعة الجهاد والحركات الإسلامية في كافة أنحاء العالم الإسلامي، وحال دون وصول الشعب الأفغاني إلى تحقيق هدفه السامي وهو إقامة الحكومة الإسلامية وفق آمال الشهداء الأبرياء والمجاهدين المخلصين. لقد أصبح البلد مستنقع الرزائل والفوضى والنهب والقتل والسرقة وغيرها من الجرائم الوحشية، ولكن الله لا يضيع أجر عباده الصالحين، وفي هذه البرهة العصيبة من الزمن، فقد بايع عدد من طلبة المدارس الملا محمد عمر مجاهد – رحمه الله – أميرا لهم لإقامة الإمارة الإسلامية في البلاد.

لقد تمكنت هذه المجموعة المبايعة من طلبة المدارس الدينية بانتزاع السلاح من أيدي مجموعات من المقاتلين المفسدين، ثم قامت بأزالة نقاط جباية الضرائب التي نصبتها اللصوص في ولاية قندهار.

وهكذا شرعت في اقتلاع جذور الفساد والفوضى هنا وهناك، ثم اتجهت لتسيطر على ولاية قندهار.

ثم واصلت طالبان زحفها باتجاه بقية الولاية الأفغانية وسيطرت عليها الواحدة منها تلو الأخرى، ثم استمرت لها الانتصارات العسكرية إلى أن دخلت قواتها العاصمة – كابول – وأعلنت فيها الإمارة الإسلامية تحقيقا لآمال الشهداء. تلك هي كانت إمارة يضرب بها المثل في إقامة الحدود وترسيخ دعائم السلام في كافة نواحي البلاد، وحينها عاش الشعب الأبي آمنا مطمئنا على ماله ونفسه وعرضه.

ولكن للأسف الشديد أنى للعدو الصليبي أن يسمح بوجود هذا النموذج الأمثل من الإمارة التي كانت تستمد قوتها وإرشاداتها من سماحة الشريعة الإسلامية. لذا فقد احتال صهاينة العالم بنسج المؤامرة للاتاحة بالإمارة، حيث تكالب أشرس أعداء الله على وجه الأرض بقيادة أمريكا وبالمساهمة الفعالة من حلف الشمال الأطلسي (NATO) فبدؤا بالهجوم على الإمارة الإسلامية مستخدمين في هذه الحرب ،أحدث أنواع الأسلحة من طائرات وصواريخ وقنابل وغيرها من الأسلحة الفتاكة ، هذا وتجدر الإشارة بان الاحتلال الأمريكى كان أخطر وأكثر دمارة وشراسة من نظيره السابق على يد الجيش الأحمر الروسي.

فمما نتج من ذلك هو تاسيس الحكومة العميلة. فلم يكن للشعب الأفغاني المجاهد إلا أن يقوم من جديد بإنقاذ بلاده الطاهرة من مخالب الصليبيين ، والشيخ المجاهد الملا محمد عمر - رحمه الله - كان بالمرصاد فلم ييأس ويقنط من روح الله، وأعلن النفير العام ضد الصليبيين الغاشمين، والآن ولله الحمد ذاب الحديد وانتصرت العقيدة، لقد عجزت الأعداء من مواصلة احتلالهم، وبعد مضي ما يقارب عقدين من الزمن أعلن الانسحاب الفوري من أفغانستان حقا لقد أثبتت التجارب بان أفغانستان مقبرة الغزاة عبر القرون.

فإن كان هذا النصر المؤزر يدل على شيء فإنما يدل على فضل الله و نصرته لهذا الشعب ، ثم على فضل الجهود المشكورة التي قام بها الشيخ المجاهد أمير المؤمنيين الملا محمّد عمر -رحمه الله

اللهم ارزقه جنة الفردوس بمعية سيد الشهداء حمزة رضي الله عنه، آمين يا رب العالمين

أنوار الحق / أستاذ الحديث ومدير الجامعة دار العلوم الحقانية، أكوره حتك

مضافات إقليم خيبر پختونخوا

د دارالعلوم حقانيه استاد شيخ الحديث مولانا مغفور الله صاحب

حامدا و مصليا و بعد:

استلمت رسالتكم الكريمة التي أشرتم فيها أنكم تريدون إصدار كتاب عن حياة البطل الإسلامي الملا محمّد عمر مجاهد - طيب الله ثراه وجعل الجنة مثواه - وقد سررت بمشروعكم

المبارك الذي خطط له الإخوة الفضلاء، فلا يسعني إلا أن أشكر أولا للإمارة الإسلامية في أفغانستان الحبيبة على ثقتها الغالية بشخصي المتواضع، و بقامة قصيرة مثلي..

وقبل أن نتعرض لمآثر الراحل الكريم وبطولاته النادرة أود أن أذكر قطعة من أبيات شعرية رثي بها الشاعر طالوت اليمني لملا مُحمَّد عمر مجاهد بعد وفاته -رحمه الله-، فهي خلاصة وزبدة ما سأذكره في كلماتي البسيطة الآتية بعد:

تبكيك سانحة الأيام ياعمر

ويشكي لك منك الليل والقمر

تبكيك سانحة الأيام غربتها

قد أتعبتك ولماينقض السفر

وأنت تخطط فيها رسم عزتها

على قلوب ولماينمح الأثر

يا فارسا في ذرى الأفغان منبته

ومن سناه إليها النور ينتشر

يانارشاني قرى الأفغان مثبثه

هذا الذي طرد الكفار يغلبهم

حتى رأين عتاة الروم تندحر

و بعد! فإن التحرير حول هذا المجاهد العظيم وزعيم الإمارة الإسلامية وفقيد الأمة الإسلامية: تشبه جعل الزفر في زافر - عصر البحر في كوزة-؛ بما أن حياته متشعبة النواحي متعددة المعاني مليئة بالإنجازات حافلة بالإسهامات العظيمة والخدمات الجليلة عصارتها السعي لتخليص الأمة الإسلامية من براثن اليهود و استعمار الكفر العالمي والطواغيت والخونة الذين

يواصلون الليل بالنهار في تمزيق شمل الأمة الإسلامية وتقطيع أوصالها إربا إربا وتفريق أجزائها شلوا شلوا، ورحم الله القائل:

تكاثرت الظباء على خراش

فلايدري خراش مايصيد

ولا يختلف أحد أن الفقيد رحمه الله هو الوحيد الذي لم يتوجه إليه أصابع الاتهام طيلة حياته حتى وقد اعترف ببطولاته الأعداء، "والفضل ما شهدت به الأعداء" إلا من أنكر حسه أو غالط في حقائق نفسه حيث ان كثيرا من المصادر التاريخية أو المواقع و صفحات التواصل الاجتماعي تشير الى ان المقر الذي اتخذه لنفسه كان بمسافة قريبة جدا من مركز تواجد القوات الامريكية بحيث لو رأى أحدهم موضع قدمه لشاهد مكان القائد الراحل ولكن أنى لهم ذالک؟ و قد سلبوا قواهم العقلية والذهنية و طبع على قلوبهم، فكان العميان و المشلولين عهد اليهم مهمة القاء القبض على البطل الملا محمد عمر مجاهد.

فهذه الحالة شابهت بالحالة التي كانت في غار ثور للنبي ﷺ وصديقه الغار ابو بكر رضى الله عنه،لو رأى الكفار تحت اقدامهم لأبصرتهم ،لكن عمي الله أبصارهم وطبع على قلوبهم وخسروا في كيدهم.

هذا، ولم تكن رؤيته الجهادية وتطلعاته وطموحاته قاصرة على تحرير أرض الأفغان بل كانت تتعدى إلى العالم أجمع، وقد نوه بهذه الحقيقة كثير من الرؤساء والعلماء الربانيين الذين التقوا به في مناسبات مختلفة، إما في منطقة قندهار أو إما في مناطق أخرى متاخة لأفغانستان الحبيبة بالإضافة إلى أن عقيدته الراسخة وصلابته الإيمانية وغيرته الدينية تتجلى لنا من مقاطعه و كلماته و خطبه التي ألقاها على الشعب الأفغاني أو في مجالس العلماء أو حلقات المجاهدين الذين لازموهم ملازمة الظل، وزيارة الشيخ المحدث سليم الله خان - رحمه الله-والمفتي محمد تقي العثماني لهذا البطل الجليل معروفة بهذا لصدد...

و كان بخصوص تسليم أسامة بن لادن لليهود و الطاغوت الامريكي، واتخذ موقفا صارما من هذة القضية و رفض تسليمه لهم مهما كلفه الأمر. حتى سالت دموع الشيخ سليم الله خان تأثرا و انفعالا بشجاعة الشيخ ملا محمّد عمر مجاهد و حماسته الدينية الى ان قال الشيخ محمّد تقى العثماني - حفظه الله - أن ايماننا عند لقائنا بهذه الشخصية التاريخية كان ذرة صغيرة أمام جبل الأحد الايماني.

والقصص من هذا الباب كثيرة جدا سارت بها الركبان وتحدث عنها الفرسان، ولكن نظرا إلى أن كلمتي مهما بلغت من القوة والبيان لا توفى قطعا لهذه الشخصية حقها من الإطراء والتبجيل فاكتفي منها بهذا القدر.

وكما يتحدث عنه ممن عاشروه من زملائه المجاهدين بأنه في أغلب الأحيان بل في معظم أوقاته كان يكثر من تلاوة القرآن الكريم، وذكر الله عز وجل، والنافلة من الصلوات، وكأن بعض الصحابة - رضوان الله عليهم أجمعين- يتمثل أمام أعيننا، ولا غرو في ذلك، ففي التاريخ أمثلة كثيرة تشهد لمثل هذه الأخبارا و إن كذب الناس فالتاريخ لا يكذب.

وأشهد الله أن ملا محمّد عمر من نوادر الزمان والأفذاذ القلائل الذين نالوا قسطا وافرا من الزهد والتقى والتفرس الإيماني الحاد النفاذ، يتوسم بها الأشياء، ويزنها بمعياره الشخصي مع استشارة واسترشاد العلماء المعاصرين الذي كان لهم فضل كبير وإسهامات بارزة في المجالين: القتالي والعملي ، ففي ست سنوات مزهرة لدور الإمارة الاسلامية اصبحت افغانستان مليء من العدل والامن والرخاء والقضاء الاسلامي العادل وشهد عليه الأعداء ايضا

و مما يجب التنبه له أن الذين اتخدوا لأنفسهم قنوات خاصة ناوين أن يشوهوا صورة هذا البطل و أن يفسدوا على الناس عقائدهم و أخلاقهم، ففيها اجحاف لا يستسغيه العقل و لايقبله المنطق.

وجدير بالإشارة أننا بفضل الله أولا ثم بعناية زعيم الإمارة الإسلامية الملا محمّد عمر تسنت لنا زيارة الحرمين لأداء مناسك الحج والزيارة عام ٢٠٠١م، وذلك ضمن جماعة تضم كبار العلماء الربانين أمثال الشهيد - بإذن الله - الشيخ حسن جان والشيخ محمّد فريد والدكتور شير على

شاه ومرافقه الخاص الشيخ العلامة محمد نعيم المعروف ب كوڼ أخونزاده رحمه الله ، والشيخ المحدث حمد الله جان الداجوي رحمه الله، والفضل في ذلك كله يرجع بعد الله سبحانه إلى البطل الراحل الملا محمد عمر مجاهد.

وأخيرا وليس آخرا فقد وافته المنية وهوفي هذا الكفاح المرير والصراع المتواصل مع الأعداء الأمريكان وقوى الشر العالمي، ومآثره تتناقله الأجيال وستبقى بإذن الله مصدر فخر واعتزاز للأمة الإسلامية تبعث فيها روح الفدائية والانتفاضة ضد الطغيان والفساد والظلم والاضطهاد..

حلف الزمان ليأتين بمثله

حنثت يمينك يا زمان فكفر

و ما كان قيس هلكه هلك واحد

و لكنه بنيان قوم تهدما

هيهات لا يأتي الزمان بمثله

ان الزمان بمثله لبخيل

هذا بعض ما جادت به قريحتي وهو غيض من فيض من سيرة هذا البطل الشامخ ولنا عودة قريبة لبسط الكلام في الموضوع اكثر - إن بقي في الأجل فسحة، سائلين المولى -جل وعلا- أن يجزي الراحل الكريم عما قدم للإسلام والمسلمين خيرا ويجمعنا به في مقعد صدق عند مليك مقتدر، إنه سبحانه ولي ذلك والقادر عليه.

والسلام عليكم ورحمة الله وبركاته .

د مدارسو د لوی اتحاد وفاق المدارس د مشر شيخ الحديث مولانا عبدالرزاق سکندر صاحب تأثرات

لما كان مصطلح السياسة من مصطلحات الشرع و الدين فقام الأنبياء بسياسة مجتمع المسلمين على أسس الشرع و الدين و بعدهم رجال أولو العزم و النهى. و قد صح عند الامام مسلم رحمه الله انه ﷺ قال: كانت بنو اسرائيل تسوسهم الانبياء كلما هلك نبي خلفه نبي. و قال النووي رحمه الله في شرح هذا الحديث: أي يتولون أمورهم كما تفعل الامراء والولاة بالرعية و السياسة القيام على الشيئ بما يصلحه.

فكان سيدنا آدم عليه السلام اول خليفة على الارض، ثم جاءت من بعده ذريته و تعاقبت الأجيال من بعده، فكان كل حضارة و مجتمع يتخذ له حاكما يسوسه و يقوده، حتى ترى الأنبياء قائدين في أمور المملكة و تدبير المجتمع. فهذا سيدنا داود و ابنه سيدنا سليمان عليهما السلام، له المثل الأعلى في ذالک الصدد.

و يتضح هذا الأمر جليا بالحديث الصحيح الذي رواه الامام أبوداود رحمه الله في سننه عن جابر بن سمرة قال: سمعت رسول الله ﷺ يقول: لا يزال هذا الدين قائما حتى يكون عليكم اثنا عشر خليفة كلهم تجتمع عليه الأمة، و قال الملا علي القاري رحمه الله في مرقاة المصابيح: قال بعض المحققين: قد مضى منهم الخلفاء الاربعة و لابد من تمام هذا العدد قبل قيام الساعة.

فلما انتقل رسول الله ﷺ الى الرفيق الأعلى تولى الأمر أصحابه من بعده و استمر الأمر على هذا المنوال في زمن الصحابة و التابعين الى عصرنا الراهن.

فمن الذين بذلوا الجهود لاحياء النظام الخلافة و الدين هو أمير المؤمنين المجاهد ملا محمد عمر رحمه الله، الذي بسط العدل و الانصاف في عهده ما يشهد له أرباب العلم و المعرفة.

و أبرز نواحي حياة ملا محمد عمر المجاهد هو القيام بشئون عامة المسلمين و حل مشاكلهم حتى يسهل عليه المعيشة بمقتضى الشرع و الدين، فكان من الذين بذلوا حياتهم لتنفيذ الاسلام مقتديا لسنة الأنبياء عليهم السلام.

و من ميزاته قيام الأمن و الهدنة في منطقة أفغانستان و تطهير أراضيها من كافة أنواع المخدرات خلال العشر الأخير في القرن العشرين و كاله له مساهمة كبيرة في الحرب السوفيتية قبل ذالک.

فأبصر العالم الاسلامي في خلال سنوات من سيرة هذا البطل:

ـ أن النظام الاسلامي ضامن للأمن والسلامة اليوم ايضا ـ و حتى القيامة ـ كما كان يضمن بالأمس في زمن النبي ﷺ.

ـ أن نشر الأمن و الطمانية لايتوقف على كون المدبر صحابيا او تابعيا بل عزم أحد في هذا الزمن أيضا، بشرط أن يكون معتمدا على ربه، كما شهد التاريخ بأن هذا الشاب الناهض من المدرسة كيف قلب العالم بعزمه حتى أذعن له و أقر به كل العالم.

ـ و نبه العالم بقيادته الشخصية الفريدة أن النجاح و الكفاح لا يتوقفان على نشر الأخبار في المذياع و الاعلام فحسب، بل بالدأب و التضحية الذاتية.

هذا، و قضى ملا محمد عمر رحمه الله كل حياته في خفاء و صمات و رغم أنه كان أمير المؤمنين عاش حياة ساذجة في البوادي و الريف و على رؤوس الجبال، و أحيى به سنة السلف في الزهد من الدنيا و الرغبة في الآخرة، و نفخ الروح في الشعب الاسلامي من جديد، و بسبب تضحياته للهدف الأرقى و وفاءه بالمقصد الأعلى يجنى العالم فوائدها و ثمراتها.

رحم الله ملا محمد عمر المجاهد و رضى عنه، و أدار عليه من شآبيب رحماته و رضوانه، جعل تضحياته المبذولة مثمرة و جعل دماء الشهداء سببا لاعلاء كلمة الله و وفق لخلفه أن يتبع اثره. آمين

د بلوچستان د ستر عالم شیخ الحدیث مولانا منظور احمد مینگل تأثرات

محمّد عمر عامر الاسلام

لا يخفى على أحد أن الاسلام قد عمره الله بعمر الأول و هو ابن الخطاب لم يزل الاسلام مكتوما و

مخفيا لم يعلن باشاعته أحد قط قبل عمر رضى الله عنه، و قد أعز الله الاسلام و المسلمين بعمر و تقبل دعاء نبيه ﷺ فى حقه و هو قوله اللهم أعز الاسلام بعمر ابن الخطاب او بعمرو بن هشام فقد وفق الله الاول و بعد الثانى عن رحمته و أخساه في قليب بدر، واظهر الله به الاسلام فى جميع العالم و فتح بلاد الكفار فى زمنه المبارک و نفع به العباد و البلاد جميعا، فلذالک قال ابن مسعود رضى الله عنه كنا أذلاء فقد أعزنا الله بالاسلام و في رواية بعمر بن الخطاب.

و قد برک الله في ذريته و جعل العمر الثاني عمر بن عبدالعزيز في أولاده و جعله خلفا له مع بركات من الله فنعم السلف و نعم الخلف و قد سلک هذا الثاني مسلک الاول و حذا حذوه واقتفى بآثاره و لم يخالفه مخالفة وقد جعل العمرين سلفا للأمة الاسلامية و للسلاطين الاسلامية الى يوم القيامة يقتدى بهما الى يوم التناد.

و ما كان يظن أحد أن سيولد هنا أحدسميا للعمرين و يغلبه الله على الكفار قاطبة الروسيين و الامريكين و يذلهم الله به و يجعلهم خاسئين امامه ولا يخفى عليک أن عمرنا الثالث ملا محمّد عمر مجاهد له شأن ليس لغيره لاتدرک غيرته الدينية و لاتكنه شجاعته الايمانية، أعلن الجهاد عند ما كان الكفر و أوليائه مسيطرين على الاسلام والمسلمين، أعلن الجهاد عندما كان الروس و أهله يدعون الألوهية و الربوبية و قد هزم الله به و بانصاره من الافغان الروس و اوليائه . ثم هزم الأمريكين و حواريهم و أنصارهم و خذلهم و خذل أعوانهم من الذين يدعون الاسلام و يتخذون الكفار اولياء. و لايخفى عليه أن الاسلحة و الأمتعة و الطائرات الحربية اللتي كانت عند أمريكا ما كان عند هذا الفقير و لكن قد كان في حزب الله و حزب الله هم الغالبون.

لم يكن زمان دولته و امارته الا يسيرا و لكن رسم وكتب هناک تاريخا للعالم و أرى الكفار و أوليائهم أن الامارة الاسلامية، كيف تكون و أن العالم كيف يطهر عن الشر و الفساد و الزنا و السرقة و االقتل و غير ذالک من المنكرات و المنهيات. و ناهيک من شرفه و جلالته و ورعه و تقواه أن أحدا من المسلمين الكاملين الخلص الذين عندهم حياء لم يقدح و لم يطعن فيه و كيف يقدح فيه أحد لانه لم يكن ظالما و لا شارب الخمر و لا سارقا و لا خائنا في بيت المال كسلاطين المسلمين في زماننا الذين ليس لهم حياء و لا دين و لا ايمان و لا خوف من الله.

و عندما سيطر و صال الامريكا ذهب كثير من علماء باكستان الى لقاء ملا محمّد عمر و قد كان فيهم شيخنا العظيم رئيس المحدثين فى اوانه و استاذ الاساتذة سليم الله خان فتحدثوا معه حول تسليم اسامة بن لادن الى امريكا لتكون الامارة الاسلامية محفوظة فقال الملا محمّد عمر مجيبا هل عدد اصحابي أقل من عدد أهل بدر فقال العلماء لا أبدا لا. فقال الملا والله أن اسامة خرج من بلاد الرسول مهاجرا الى و عائذا بي و أنا أسلم الى امريكا لم يمكن هذا ان شاءالله قبل موتي. و عند ما رجع شيخنا الكبير سليم الله خان من افغانستان قال والله أن هذ الرجل (الملا محمّد عمر) كانه قد صحب الرسول ﷺ ما كان عالما كبيرا، لا شيخا للحديث و لا مفسرا و لا مفتيا ولكن ايمانه يفوق ايمان العلماء الكبار و يقينه بنصر الله يزيد يقين العلماء كانه قد تخلف أحد من الصحابة فالذي يصدق بايمانه رئيس المحدثين و يعترف بجرأته و شجاعته و اعتماده على الله و توثقه بالله لايشک في ايمانه أحد بعد تصديق هذا المحدث الكبير رحمه الله عليه.

هذا: و قد بين كثير من المجاهدين أمامي و حلفوا بالله و قالوا والله كثير احاط بنا الامريكييون و قد فينا الشيخ محمّد عمر و خفنا كل الخوف و تزلزلت أقدامنا و قذف في قلوبنا الرعب فقلنا للشيخ ما ذا نفعل الآن؟ فقال: لم تراعوا لاتخافوا و الله انهم لايروننا ان شاءالله فوالله ان الامريكيين قد تعامت قلوبهم و أعينهم و لم ير أحدهم الشيخ محمّد عمر. ان الامريكا يدعي انه

لا يخفى عليه أحد الا أنه يراه بالكاميرات و بالآلات التصويرية فأين غاب عنه هذا الفقير و كيف أعماه الله سبحان و تعالى.

و اليوم ان هذه الامة تحتاج الى ابى بكر و عمر و على و خالد ، اللهم نج هذه الأمة من هؤلاء السلاطين الجبابرة و الفراعنة. ندعو الله سبحانه و تعالى أن يجعلنا ممن يقتدى بالصحابة بهؤلاء الأتقياء الأبرار: ملا محمد عمر مجاهد والشيخ هبة الله اخندزاده و جلال الدين حقاني و امثالهم من المجاهدين الذين يجاهدون في سبيلك و لايخافون لومة لائم. اللهم اغفر لي و لوالدي ولاساتذتي ببركة هؤلاء المجاهدين. آمين

د عربي نړۍ لوی عالم شیخ ابو محمد المقدسي:

خدای دي پرامام ملا محمد عمر باندې رحم وکړي، د ده امثال په اوسنی زمانې کې ډېر کم ليدل کيږي، د الله نظام يي پر ځمکه نافذ کړ، مهاجرينو ته يي پناه ورکړه، د نصيحت گرو نصيحت يې ومانه او له کفارو سره ترهغو وجنگيدو تر څو يقين (مرگ) ورته راغی.

د سعودي عربستان ستر محدث او فقيه علامه شيخ علوان:

د تاريخ د کتابونو ډيرې پاڼې مې واړولې خو له ملا عمر پرته مې داسې حاکم پيدا نه کړ چې هغه دې خپله واکمني د الله تعالی له دين څخه قربان کړي وي الله دي پري ورحميږي او فردوس جنت دي ځای شي.

دکتور حاکم المطيري الکويتي:

د ملا محمد عمرمجاهد په وفات سره اسلامي امت يوستر مجاهد زعيم له لاسه ورکړ، داسې زعيم چې د يرغلگرې صليبي ټلوالې په خلاف يي تاريخي مقابله پيل کړه.

اي د اسلامي امت زعيمه! ته په رښتيا د اسلامي امت لپاره داسې امام وي چې د اسلامي امت موجود اوراتلونکي نسلونه، د هغوی ټول جهادي او فکري نهضتونو او فقهي مدارس به په تا پسي اقتداء کوي.

اي لويه استاذه! آيا ته په رښتيا له مونږه وکوچيدې؟!

د عربي نړۍ مخکښ عالم دکتورشامل:

ای د نړۍ ژبپوهانو ادیبانو!

راشئ د نـړۍ د ټولـو ژبـو قاموسـونه لـه سره ولیکـئ، لـه هغـو ټولـو څخـه د رجولیت (نارینتوب یا میړانې) لغت وباسئ او پرځای یې یوازې د (ملا محمد عمر) نـوم ورځـای کړئ.

أبو حمزة الدرعاوي:

دا شرعي مسئله ده چې څوک له دښمن سره د مقابلې په سنگر کې د رباط په حال کې وفات شي هغه شهید دی، که څه هم په عادي مرگ وفات شوي وی. خدای تعالی دې د شهید ملا محمد عمر (مجاهد) شهادت قبول او فردوس جنت ځای کړي.

دکتور هانی السباعی

اذهبوا شرقًا وغربًا وشمالًا وجنوبًا في تاريخ الممالك الإسلامية على مدار مائة عام، ستجدون أن هذا الرجل الحاكم المسلم الوحيد الذي يستحق أن يُلقب بالمجدد فعلًا. جدّد في كل شيء، لم يأتِ على حين غرة، لم يختاروه من مغارة، تاريخه ناصع وشاهد عليه، نشأ وترعرع في بيئة الإسلام، وكان الجهاد لازمة له.

هذا المجاهد بحق اسمه الملا مُحَمَّد عمر مجاهد -كانوا يلقبونه هكذا بالبشتون المجاهد مُحَمَّد عمر المجاهد ابن مولوي غلام نبي-، من أسرة عريقة، مات أبوه وهو ابن خمس سنين، هو من مواليد سنة ۱۹۶۰م، ونحن الآن في ۲۰۱۵ يعني مات ابن خمس وخمسين عامًا. لكن هذه السنون نجوم وكواكب ودرارٍ في سماء الجهاد، صفحة منيرة في سماء المسلمين، حفر لنفسه اسمًا بين هؤلاء العمالقة بين هذه الكواكب النيرات.

وعندما تذكر الملا عمر كأنك تستحضر عبق التاريخ؛ تتكلم عن عمر بن عبد العزيز، تتكلم عن الخلفاء الراشدين، وكأنك في عصر صحابي، لكن الناس في واد وهو في واد آخر!

هل رأيتم حاكمًا بهذا الوفاء؟ هل رأيتم حاكمًا مسلمًا يحكم بالعدل في هذه الحقبة التي نعاصرها نحن أو التي مضت؟

لم نجد، فهو مجدد، جدَّد شباب الإسلام، وأثبت أن الحاكم المسلم بحق يستطيع أن يأمر فيُطاع. كلمة (من يجدد لها أمر دينها) هذه الكلمة قد تشمل العلماء، تشمل الفقهاء، تشمل المجاهدين، تشمل كل من يبرز في فن من هذه الفنون ومن العلوم، ومن الزهاد والعباد، كلمة عامة تشمل كل مائة عام من يجدد لها أمر دينها. لكن الذي يستحقها بجدارة هم السلاطين إذا عدلوا، كعمر بن عبد العزيز كان في زمانه -رحمه الله- علماء، وسبقه من كان أفضل منه، وبعده جاء من الأخيار أيضًا، ورغم ذلك كان على رأس المائة الثانية المجدد بلا منازع؛ لأنه يأمر فيُطاع، هو سلطان له السلطة والقوة، ورغم ذلك زهد في ما عند الناس، زهد في الحياة الدنيا ومتاعها.

تيسير علوني د الجزيرې نړيوالې شبکې خبريال

ما د ۲۰۰۱ ميلادي کال د اپرېل مياشت کې له ملا محمّد عمر مجاهدسره وليدل او همدغه مياشت کې مې د طالبانو هغه پلاوي سره هم د قطر پلازمېنې دوحې ته د الجزيرې تلويزون د خبريال په توګه سفر وکړ.

له دوحې د راګرځېدو پر مهال د طالبانو پلاوي بايد له ملا محمد عمر سره د سفر د پايلو په اړه ليدلي واى، نو ما د طالبانو له يو چارواکي وغوښتل، چې ملا صيب سره د ليدو زمينه راته برابره کړي او چارواکي هم ژمنه وکړه، چې دا کار به کوي.

دغه مهال ملا محمد عمر مجاهد له ژورنالېستانو سره خپل ملاقاتونه بند کړي و او لا مل يې دا و، چې ژورنالېستانو به د ملا محمد عمر په انځور وېستلو ټينګار کاوه. په اولو وختونو کې د ملا عمر دفتر له ژورنالېستانو ژمنې اخيستې، چې د انځور اخيستو هڅې به نه کوي، مګر يو شمېر ژورنالېستانو به بيا هم د ژمنې ماتولو هڅه کوله او ما په دغسې يو سخت وخت کې د ملا محمد عمر د ليدو تلوسه کوله او ما دا خبره وکړه، چې زه د ژورنالېستيک رسالت لپاره ملا صيب سره نه ګورم، بلکې زما يوازنۍ غوښتنه د ملا صيب ژوند په اړه معلومات او د ده ليدل دي.

ملا محمد عمر مجاهد زما غوښتنه ډېره ژر ومنله او په سبا مازیګر یې د «امیرالمؤمنین دفتر» ته وروغوښتم. دغه دفتر ته وروسته له هغې ورغلی وم، چې د نوموړي پخوانی دفتر د یوې چاودنې ښکار شوی و او دغې چاودنه کې د ملا صیب تره او ځینې نور خپلوان وژل شوي وو او ما په خپلو سترګو هغه کنده هم وکتله، چې د چاودنې له امله رامنځته شوې وه.

د ملا محمد عمر دفتر او استوګنځای د عامو خلکو د کورونو په څېر و او د دفتر مخې ته هر ډول خلکو او موټرو د تلو راتلو اجازه درلوده.

موږ په وړوکي رسمي موټر کې په ډېره اسانۍ د ملا محمد عمر رسمي دفتر ته ننوتلو او د هغه ځینو همکارانو موږ یوې لویې خونې ته بوتلو، چې افغاني قالینې او له پاسه پرې وړې توشکې هوارې وې.

په دغه کوټه کې هېڅ داسې ځانګړې ځای، یا څوکۍ نه وه، چې نورو هېوادونو کې د مشر لپاره کېښودل کیږي او د خونې دیوالونه هم له هر ډول زینت او ښکلا بې برخې ساده باده وو.

لږه شېبه وروسته ملا محمد عمر مجاهد له خپلو دوو ساتونکو سره خونې ته راننوت او ناست خلک ټول د نوموړي سلام لپاره په کتار ودرېدل او زه په دغه کتار کې درېیم یا څلورم تن وم. د طالبانو د بهرنیو چارو وزیر، مولوي وکیل احمد متوکل زه ملا صیب ته ورو پېژندم.

نری دنګ سړی و، توره ګڼه ږیره یې وه، یو نیم سپین ټکي هم په کې و، ښکلې څېره یې وه، افغاني دودیز کالي یې په تن و او توره افغانی لونګی یې پر سر وه. د سړي رعب او هیبت زه دې ته پرېښبودم، چې زه ملا صیب ته څیر څیر وګورم، مګر هغه مهال، چې نوموړی د خونې په ښي کونج کې کیناست، بیا مې له یو اړخه په څیر څیر وروکتل.

نوموړی ډېر دروند او بارعبه مشر و، خپلو همکارانو او کشرانو سره یې تعامل د پام وړ و.

ملا محمد عمر مجاهد سره د ليدو پر مهال مې فکر وکړ، چې زه د يو ربښتيني حاکم په حضور کې يم او سره له دې، چې واکمني يې ډېره ساده او لـه هـر ډول رسمياتو خالي وه، مګر بيا يې هم په جلسه رعب ډېر زيات و.

د دفتر دروازه تل د ټولو پر مخ خلاصه وه. داسې ځانګړي او قوي امنيتي تـدابير نـه تـر سترګو کېدل او زه خو له رسمي چارواکو سره ورغلی وم، نـو ځکـه هېڅـا را څخـه هېڅ پوښتنه ونه کړه، مګر له عامو افغانانو مې چې پوښتنې کـړي، نـو راتـه يـې ويـلې، چې دروازه يې د عامو افغانانو او په ځانګړې توګـه د علـماوو او رسـمي مـامورينو لپاره تـل خلاصه وي او عام ولسي وګړو سره يې هم ليده کاته په ډېره اسانه کيدل.

ملا محمد عمر مجاهد به له عامو مناسبتونو لکه د جمعې او اخترونـو لمونځونـو څخه هېڅکله هم نه غيبېده. ښار ته به هم په داسې وخت کـې راووت، چـې مـوټر بـه يـې په خپله چلاوه او چې د لمونځ وخت به راغی، نو خپله به جمعې ته ورانـدې شو او لمـونځ به يې ورکړ. ډېرې وخت به مازيګر له خپلو ملګرو سره په چکـر ووت، خپـل څادر بـه يې وير کړ او خبرې به يې کولې. زه فکر نه کوم، چې ملا عمـر مجاهـد دې کومـه ورځ په څوکۍ کيناستلی وي.

په عامه توګه ويلی شم، چې ملا محمد عمر مجاهد هېڅ سختو امنيتـي تـدابيرو تـه اړتيا نه درلوده، ځکه چې ده ځان ولسي سړی باله او ټول کړه وړه يې د ولسي خلکو پـه څېر وو، هېڅکلـه يـې ګـڼ شـمېر سـاتونکي نـه درلـودل او نـه يـې د مـوټرو اوږده کتارونـه خوښېدل.

زه په لنډو ټکو ويلی شم، چې ملا محمد عمر يو ربښتينی افغـان و او اصـولي سـړی و او داسې ډېره ستونزمنه ده، چې يو وخت کې دې سړی هم اصولي وي او هم سياستوال.

زما د تجربې له مخې ملا محمد عمر مجاهد د کلمې په اصلي معنـا يـو نـر سـړی و او د سړيتوب ټول مثبت خويونه په کې راټول شوي وو. خو بيا هم له ټولو هڅـو سره سره به دې نه توانيږم، چې د ملا محمد عمر د ستاينې حق ادا کـړم او دغـه الفـاظ نـه لـرم، بس دومره وايم، چې ملا محمد عمر يو بې سارې قائد، زعيم او مشـر و.

مصرى ليكوال، مؤرخ او ژورناليست ابوالوليد المصري (مصطفى حامد)

ومضى سادس الراشدين (الملا عمر)

الحجه الدامغة على مسلمى هذا الزمان..

عاش وحيداً وغريبا،

حتى وهو أمير،

ثم تركنا وهو مازال.. وحيداً.. وغريباً،

سبق الجميع ولم يدركه أحد،

لحق بمن كان قبله من الأفذاذ،

وأتعب كل من يجيء بعده.

على مثال الرسول الذي أحب،

نشأ يتيماً وفقيراً..

فكان أباً لأمةٍ عانت اليتم والضياع..

قوياً كالأسد الهصور..

رقيقاً مثل نسائم الرحمة..

حزيناً.. شأن من يرى بداية الطريق ومنتهاه..

تركنا ملتحقاً بمن هم أفضل منا.

وضع أمته على أول طريق النصر،

ثم شهق مودعاً.

رحل وحيداً وحزيناً كما جاء.

الأفغان / آخر الرجال / إما أن ينقذوا أمتهم،

أو ليبحث المسلمون لأنفسهم عن كوكب آخر..

ومن يلومهم إن هم فعلوا ؟؟،

ألم يرحل عنهم.. وحيداً وغريباً وحزيناً،

" عمر".. سادس الراشدين ؟؟

ليكوال او ژورنالست أحمد موفق زيدان

نجح الملا مُحَمَّد عمر في نقل الجهاد الأفغاني من جهاد الفصائل والحزبية الضيقة، إلى جهاد الأمة، فكانت لحظة تاريخية مفصلية، سما فيها على الحزبية الطالبانية، فدعا كبار علماء أفغانستان ووجهاءها لتشكيل مجلس علمائي قبلي يسترشد بآرائه فاختاره أميراً، كان عاملاً بنصيحة ابن مسعود ﷺ: «لا يزال الناس بخير ما أخذوا عن أكابرهم وأمنائهم وعلمائهم، فإذا أخذوا من صغارهم وشرارهم هلكوا»، واستقطب الملاّ بحنكته عديداً من النخب الأفغانية، ببعده عن آفة التكفير والتخوين والعمالة، حتى ممن كان يقاتلهم، فكان مُقلاً في الحديث، فنجح في إحداث نقلة نوعية يدركها كل من عايش تلك الفترة وما بعدها حين نقل جهاده من الحزبية إلى الأمة الأفغانية؛ فوسّع حاضنته الاجتماعية مدركاً تماماً أن السؤدد مع السواد، لا بالتعالي والتكبر عليه، ولا أزال أذكر حين كانت قواته تدخل كابل وهو يصلي طوال الليل داعياً أن تُفتح بلا قطرة دم كما أخبرني من أثق به.

په شام کې اسلامي مبارز دکتور عبدالله محمد المحيسنى

ملا عمر وکوچید داسې کلمه ده چې ما نه گمان کاوه او نه مې غوښتل چې د اوریدو ورځې ته یې ژوندی پاتې شم، خو دالله تعالی عادت په دې جاري دی چې کل من عليها فان..

ملا عمر وکوچید... هو وکوچید خو!

چې د مسلمه امت راتلونکو نسلونو ته یې په توحید باندې د ثبات معنی ورښودله، دفداکارۍ او استقامت په معنا یې پوه کړل.

ملا عمر وکوچید! خو له هغه وروسته چې په عملي توګه یې مسلمانانو ته دسورة کافرون او سورة ممتحنه تفسیر وکړ.

ملا عمر وکوچید! خو له هغه وروسته چې کافرانو ورته وویل: چې بودا بتان پریږده، موږ به مالي مرسته درسره وکړو خپل جهاد پرې کوه.

لکه رسول الله صلی الله علیه وسلم ته چې کفارو ویلي وو، یو کال زموږ دبتانو عبادت وکړه، او دا ژمنه درسره کوو چې یو کال به موږ ستا د رب عبادت کوو.

ملا عمر وکوچید! له هغه وروسته چې دامت په حافظه کې یې دا نقش کړل چې هر مصلحت ولو که هر څومره لوی وي خو دتوحید د عقیدې د ساتنې سره په ټکر کې شي نو هغه تش سراب دی، نو وګورئ هغه له میلیونونو ډالرو تیر شو، خو شرک ته یې اجازه ورنکړه.

ملا عمر وکوچید! وروسته له هغه چې وربانډې د شوروي او ناټو امپراتورۍ راڅولې شولې نو د هغه خواب دا وو، حسبنا الله ونعم الوکیل، نو دهغوی دڅواکونو زور وخوت لکه په ابراهیم علیه السلام باندې چې اور بې وسه شوی و.

ملا عمر وکوچید! له هغه وروسته چې داسې کارنامې یې ترشا پریښودلې چې شاید راتلونکي نسلونه وربانډې د خیالي کیسو ګمان وکړي.

هغه په لسان حال سره د رسول الله صلی الله علیه وسلم دا حدیث ولوست: مسلمان د مسلمان ورور دی نه به یې دښمن ته سپاري او نه به ظلم وربانډې کوي، نو زه هم مسلمان یم خپل مسلمان ورور اسامه کافر ته نه سپارم.

پدې اړه په باریکو مسئلو پسې ونه ګرځید چې د مصلحتونو په باب کې د ځان لپاره لار پیدا کړي.

ملا عمر وکوچید! نوموړی له هغو لږ کسانو څخه و چې زما د زړه دا ارمان و چې تر هغو مړ نشم چې د هغوی په لیدلو مې سترګې نه وي یخې شوې، نو ای الله! ته مو له هغوی سره په جنت الفردوس کې یوځای کړه.

ملا عمر وکوچید! وروسته له هغه چې خپله مشهوره مقوله یې وویله: (الله تعالی دنصرت وعده راسره کړې او امریکا د ماتې، زه به وګورم چې کومه وعده ډیره رښتونې ده) ای امامه! الله تعالی رښتونی کړلې، امریکا ماتې وخوړله..

ملاعمر وکوچید! راتلونکو نسلونو ته یې تر ټولو ستر میراث او لویه مدرسه پریښوده، خلکو ته یې عملا وروښودله چې بریا د صف له وحدت او یو موټي کیدو پرته امکان نه لري.

نو ای زما قومه! آیا د شام لپاره کوم ملا عمر نشته؟

ملا عمر وکوچید! له هغه وروسته چې خلکو ته یې وروښودله چې شرعي سیاست چې کله په ارزښتونو باندې له ثبات او قربانیو سره مل وي نو سرسخته دښمنان زموږ د شرطونو منلو ته اړباسي.

په ټولو خلکو یې دا حجت قائم کړ چې د رښتوني اسلامي نظام د حاکمیت لپاره (لکه څنګه یې چې الله جل جلاله غواړي) لیار یوازې جهاد في سبیل الله دی، دیموکراسی او علمانیت د شریعت د نفاذ لاره نه ده.

کوچیدلو یې غمژن کړو، خو زموږ لپاره دا کفایت کوي چې دالله تعالی دین د رجالو په فقدان نه دریږي، زموږ لپاره دا کفایت کوي چې الله جل جلاله په خپل دغه قول تربیه کړي یو. (وما محمد إلا رسول قد خلت من قبله الرسل أفإن مات....)

ملا عمر وکوچید! زموږ لپاره دا کفایت کوي چې موږ پوهیږو چې ترشا یې داسې ملګري پرې ایښي چې د هغه یون به تکمیلوي او د هغه په مسیر به روان وي، موږ د طالبانو لښکر ته وایو: تاسې زموږ د سرونو تاج یاستئ، ډیر ځلې مو ارزوګانې کړې چې کاشکې له تاسې سره وای، ثابت قدمه اوسئ، ای د الله د دین رجالو، تاسې د ثبات په لوړو درجاتو فائز یاستئ.

د هیواد د څو لیکوالانو د لیکنو ځینې برخې

استاد محمد زمان مزمل

ملا محمد عمر مجاهد چې افسانو ته په نړدې ژوند او جهاد یې یوویشتمه پیړۍ پیل کړه، د هغه مرګ تېره اونۍ د هغه نږدې دوستانو تسلیم کړ.

هغه د نړۍ په تاریخ کې د تر ټولو لوی نړیوال ایتلاف سره د جنګ مشر و، بلکې هغه د یو قطبه نړۍ د مخکښې امریکا سره د مقابلې چلنج او جګړې ته په هغه سادګۍ او ایمانداری ننووت چې نن یې امریکا د پیل شوې جګړې پاتې او پیچلی پړاو د آسیا د ځواکمن هېواد چین په ثالثۍ حل یا هم بلې توطیې ته سپاري.

که څه هم سیکولران، کمونستان او غرب ته پناه وړونکي افغانان به د مرحوم امیر په هکله هر څه ووایي او ولیکي، خو هغه د افغانستان د تاریخ په حساس پړاو کې د امریکا د یو قطبه نظام د اشغال سره د ټکر او جنګ حماسه د تاریخ وروستی باب کړ.

افغان لیکوال عبدالرحیم ثاقب

که د مرحوم امیر المؤمنین په لاس تر سره شوې کارنامې ټولې دلته لیکل غواړو ښایي ډېر وخت او ډېره اوږده لیکنه وغواړي.

څکه د نوموړي د همدغه اسلامي تحریک ځانګړتیا یوازې د امنیت تأمینول نه بلکې د هغه ترڅنګ د شرعي احکامو تطبیقول، د هیواد په ټولو قضایي، تقنیني او تنفیذي اداراتو کې مطلوب اصلاحات راوستل هم ول.

د امیر المؤمنین د اسلامي امارت د واکمنی په مهال په افغانستان کې د شرعي حدودو د تنفیذ ترڅنګ په نړۍ کې د مستضعفو مسلمانانو له حقوقو دفاع کول او د هغوي مظلومو افرادوته د خپلې واکمنۍ تر سیوري لاندې پناه ورکول هم میسر ول.

د مرحوم امیر المؤمنین شخصیت د ټولو هغو نیکو مواصفاتو متمثل و چې یو مسلمان قائد یې باید ولري. تقوی، تواضع، خود ګذري، ایثار او خواخوږي یې د ژوند لازمه ځانګړتیاوې ولې.

د نوموړي د حاکمیت په مهال مسلمانانو د نړۍ په کچه په افغانستان کې یواځینی داسې حکومت درلود چې نړیوالو مستبدینو د ظالمانه اوامرو او غوښتنو په مقابل کې یې د اسلامي نخوت او سرلوړي له مخې د نه ویلو توان درلود.

د ده د فاتحانه قیادت په مهال د لومړي ځل لپاره د کفری نړۍ تبشیري منحرف منصرین (د شلټرنو مسیحي مؤسسې کارکوونکي) د تنصیر منحرفي عقیدې ته د دعوت په جرم ونیول شول، د زندان تورو تمبو ته واچول شول او په شرعي محکمې کې د خپلو ناروا اعمالو د ترسره کولو په جرم مجازات کړای شول.

د ده د شرعي واکمني په مهال شرعي حدود نافذ او مسلمانانو یې په ټولنې کې د تنفیذ مثبت اثرات ولیدل. او بالآخره د ده د شرعي واکمنی په مهال په هیواد کې په ښکاره د شرک، بدعتونو اونورو منکراتو په خلاف په دولتي سطحه هلې ځلې پیل شوې.

رښتیاهم د امیر المؤمنین په قیادت کې د اسلامي امارت د ۷ کلنې واکمنی په مهال په ډیرو سختو شرائطو او اقتصادي ناخوالو کې د ژوند په مختلفو برخو کې د توقع خلاف ډېر کار وشو.

له اداري اصلاحاتو نیولي، تر قضایي عدلي، فرهنګي اقتصادي او تعلیمي سمونو پوري د نظام په ټولو برخوکې مطلوب اصلاحات رامنځته شول، په عمراني برخه کې په ډیرو نامساعدو اقصادي شرائطو کې ډېر پرمختګ وشو، د حکومتي اداراتو په بیا فعالولو کې دومره کار وشو چې د هیواد په ډیرو لیري پرتو سیمو کې ټول حکومتي ادارات (ولسوالی) او علاقه داری په مکمل ډول فعاله او د خپل فعالیت په سیمه یي پوره کنټرول درلود چې داخبره د معاصر افغانستان په تیر ۲۷۶کلن تاریخ کې ساری نه لري.

لیکوال او مفکر استاد عبدالهادي مجاهد

ملا محمدعمر مجاهد د یوه رښتیني مسلمان رهبر په حیث نه د کفري نړۍ له لویو ځواکونو مرعوب شو، نه یې له نوي نړیوال نظامه سترګې وسوې، نه یې (د ملګرو ملتو) او (د امنیت د شورى) د کفري قوانینو بندګي ومنله، نه له چا سره په کوم کفري (نظامي) او یا کوم (سیاسي) تړون کې شامل شو، نه یې د غرب او یا شرق په نزد د منل کېدلو په مقصد په خپل نظام کې پردي معیارونه مراعت کړل او نه هم د چا سیاسي، اقتصادي او او نظامي بندیزونو او او تهدیدونو ته ورتسلیم شو.

هغه دا هرڅه ځکه وکړل چې هغه (مسلمان) و او پر دې یې عقیده درلوده چې لکه څنګه چې د (مسلمان) دین او عقیده اسلامي ده همداسې باید د هغه (سیاست) او نظام هم اسلامي وي. ځینې (پردي پالو) او لنډ فکره خلکو ته به کېدى شي د هغه له لوري د د دغه ډول دریځ خپلول د هغه ساده ګي او د معاصرې نړۍ له سیاسي وضعیت او حالاتو ناخبري ښکاره شي، خو حقیقت دا دی چې هغه ساده او ناخبره نه و، بلکه هغه یو رښتینی مسلمان رهبر و چې د اسلام په حقیقي روحیه سمبال او یو کلک (شعوري مسلمان) و چې په هېڅ صورت یې په اسلام او اسلامي سیاست کې (پیوندکاري) نه منله. زه د داسې یو چا په حیث دا څو کرښې نه لیکم چې هغه یې نه وي لیدلی او نه یې وي پېژندلی. ما هغه مرحوم له نیږدې لیدلی و او د هغه له فکر او نظریاتو مې له ډېرې نیږدې ځان خبرکړی وو.

د ملا محمد عمر مجاهد د فکر او د اسلامي سیاست د خالصتوب راز په دې کې و چې هغه د اوسنیو نورو سیاستمدارانو په څېر د معاصر غرب د سیاسي فلسفې د فیلسوفانو نظریات نه لوستي و او نه یې باور پرې ورلود. د هغه د عقیدې او سیاسي تفکر سرچینه د (ژان ژاک روسو)، (مونتسکیو)، (هوبز)، (جان لاک)، (سپینوزا)، (میرابو)، (داروین)، (کانت)، (سارتر)، (ماکیاولي) (فروېد)، (مارکس)، (نیچه)، (چرچل) او د (فوکویاما) له نظریاتو نه وه، بلکه هغه د رسول الله صلی الله علیه وسلّم او د صدیّق، فاروق، علي، عثمان، سلمان، ابوذر، بلال، خالد او عمر بن عبدالعزیز رضي الله تعالی عنهم کیسې او رېدلې وې او د هغوی ساده خو پوخ او اصیل فکر یې خپله

تګلاره ګرځولي وه. او له همدې امله يې تر ورو‌ستۍ ساه د شريعت التزام تـه د دنيا د خلکو پر توصيو او فرمايشاتو ترجيح ورکړه.

د حقيقت مجلې مسؤل مدير مولوي نعيم الحق حقاني هروي:

ملامحمد عمر مجاهد رحمه الله یک شخصیت فرا ملی و متعلق بـه همـهٔ جهـان اسلام بود او درست است که زادگاهش افغانستان بود اما آرمانش آرمان جهانی بـود حـرکتش حرکت اسلامی بود حرکتی که ملت های مسلمان از اقصی نقاط جهان برای موفقیت و پیشرفت شان دعای خیر می کردند و در یک کلام او چشم امید تمام آزادگان مسلمان در عصر حاضر بود.

ملاصاحب مرحوم یک افغان مسلمان بود امـا متعلـق بـه همـه جهـان اسـلام، متعلق به مظلومان و بی نوایان، متعلق بـه درد کشـیدگان مسـلمان، متعلـق بـه آنـانی کـه در عصر حاضر تشنهٔ کسی بودند که خوی و خصلت فاروق رضی الله عنه را داشته باشد، غیرت صلاح الدین ایوبی را صاحب باشد، چون خالد رض باشد که دشمنان از بـردن اسـمش به وحشت بیفتند و دوستان و مسلمانان از گرفتن نامش احساس عزت، آرامـش و غـرور بکنند...

ليکوال او مبصر أحمد فارسي

امیر المـومنین مـلا محمـد عمـر مجاهـد رحمـه الله رحمـة واسـعة، امـام عـادل، امیر با حکمت، قائد شجاع، رهبر متقی، مجاهد مرابط وعـالم بـا عمـل و مجـدد قـرن خـویش بود.

دنیا، حکومت وقـدرت بـا لـذت و متاع آن نتوانسـتند انـدکی از ایسـتادگی، اسـتحکام، پایداری، ثابت قدمی، وفا به عهد و وعده با خالق و مخلوق ایـن پیکـر آهنـین بکاهنـد. برای شخص عادی ممکن نبود که بخـاطر حکـم شـرع کـه بـه گـمان بعضـی از سـاده لوحان فرعی و ناچیز بشمار می رفت سر اطاعت به طواغیت جهـان خـم نکنـد و یـا در مقابل پیشنهادات آنان تسلیم نگردد. تنها ولی خداونـد متعـال مـی توانـد بخـاطر حکـم شـرع از پیشنهاد کفار مبنی بر به رسمیت شناختن حکومت وی توسط همه جهان، رفع

قیودات و محاصره های اقتصادی و کمک های بی مقابل چشم پوشی کند و اینهمه را در مقابل احکام شرع ناچیز بداند.

بالاخره این مجدد قرن و مجاهد مرابط آنچنان عزیز و مردانه وار از این جهان رحلت کرد که حتی دشمن نیز نتوانست از این عزت و سربلندی که الله متعال به وی ارزانی فرموده بود انکار کند.

د تولنیز رسنیو فعال عبدالسلام وزیروال

موږ لار ورکې وو، زموږ هرڅه لوټل شوي ول، موږ په سپیو داړل کیدو، په موږ د رقص مرده ابتکارات کیدل، زموږ له خوئندو څخه تیونه پرېکیدل، زموږ ښځې د مکروریانو له دنګو مانیو څخه غورځول کیدې، او زموږ ماشومان پوستو ته د لواط لپاره سوق کیدل؛ موږ په تیارو کې ورک وو، زموږ له پوهنتون څخه قصابخانه جوړه وه او له روغتونه مو زناخانه.

گرانه‌امیره

همدا ته وې چې زموږ لپاره د امید سپرغی شوې؛ ته زموږ لپاره د نجات پرښته شوې، ته زموږ د درد درمان شوې او زموږ د زخمي او پرهر پرهر وجود لپاره فضل د سبحان شوې.

تا موږ ته یو فکر را کړ؛ تا موږ ته په توره تاریکۍ کې یو مشال روښانه کړ، موږ ته دې لار وښوده او د مشال په تته رڼا کې دې د بقاء په لاره رهبري کړو.

نویسنده و عالم دین مفتی انعام الله حبیبي سمنگانی

حرکت ایمان آفرین ملا محمد عمر مجاهد (رحمه الله رحمتاً واسعا) اگر از یک سو ملت ستم دیده و الم رسیده ء افغان زمین را از پنجه های خونخوران مظلوم ستیز نجات داد از سوی دیگر در بدن هزاران مسلمان آسیای میانه (تاجکستان، ازبکستان وغیره) روح تازه بخشید، اهل جهان با دیده های عبرت تماشا نمودند چگونه یک بار دیگر با نعره های الله اکبر مجسمه های ننگین بودایان در خاک دلیران پارچه پارچه شد، بلی

امروز هم بسیاری از دیموکراتان افغان به یاد آن مجسمه ها اشک میریزند و لیکن فرزندان اصیل اسلام به تعمیل این سنت ابراهیمی (ع) صد ها سپاس به روح ملا محمد عمر مجاهد می فرستند. ملا محمد عمر مجاهد برای همه سیاست مداران دین فروش ثابت نمود که همچون محمود غزنوی بت شکن است نه همچون شما بت فروش، بلی بسیاری از رهبران جامعه ء اسلامی امروز با ترویج فرهنگ و عقائد جهان غرب به فرزندان اسلام بت می فروشند، ملا محمد عمر مجاهد در صحنه ء عمل ثابت ساخت میوزیم های ما به مجسمه های نیاز دارد که گذشته ء ما را به بت پرستان بپیوندد.

بتان شکست فراوان و بت پرستان کشت

وز آنچه کرد نجسته ست جز رضای اله

مفتي حسن زوی د شریعت مجلې مسؤل مدیر

د ملا محمد عمر مجاهد دینداري، تقوی، جهادي اهدافو اوملي منافعوته وفاداري، د شریعت په لاربنوونو استقامت او نا متزلزل قیادت اوسیاست د ده د ولسي محبوبیت تر ټولو اساسي او اصل لامل و. د ده همدې امتیازي شان هغه داسلامي نړۍ لوی قائد وګرځولو، نو ځکه د نړۍ ټول مسلمانان او جهادي حرکتونه ورته دامیرالمؤمنین خطاب کوي اوپه کارنامو یې ویاړي.

زه پوره باورلرم چې تاریخ به د هغه اتلولي هېره نکړي؛ پدې اړه به سم قضاوت وکړي؛ تاریخ به هغه رحمه الله د صلاح الدین ایوبي په څېر د اسلام د سترو او نامتو اتلانو څخه وګڼي.

سعید بدخشانی نویسنده افغان

پس از عقب نشینی امارت اسلامی و اشغال کشور توسط کفر جهانی بسرکردگی آمریکا حتی یک ساعت هم از خاک وحریم کشور مجاهد پرور خویش بیرون نشد، در طول اشغال همه تکالیف ومشکلات را متحمل گردید، در این سالیان متمادی یکی از اعضای خانواده و فرزندان مجاهد خویش را ملاقات نکرده بود، علاوه بر این

مرحوم امور جهادی و امارت اسلامی را بطور احسن تا آخرین لحظه و رمق حیات خویش پیشبرد که این زندگی فقیرانه وماهرانه، آنهم در داخل کشور همه دسایس، تبلیغات وتکنالوژی پیش رفته کفار جهانی را رسوا وخنثی ساخت، بلی! من کان لله کان الله له.

سلام علی روحک فی الخالدین !

****

ضمائم

د امیر المؤمنین ځینې ویناوې، مرکې، لیکونه او فرمانونه

پرافغانستان دامریکا له یرغل څو ورځې وړاندې

اسلامي امت او د افغانستان میړني ولس ته د عالیقدر امیر المؤمنین وینا

بسم الله الرحمن الرحیم

نحمده و نصلي علی رسوله الکریم

اما بعد: فاعوذ با لله من الشیطن الرجیم، بسم الله الرحمن الرحیم. قال الله تعالی: و انتم الاعلون ان کنتم مؤمنین.

محترمو مسلمانانو او د افغانستان غیور ولسه!

په تاریخ کې دا دریمه امپراطوري ده چې پر موږ باندي تپل کیږي او تحمیلیږي، تاسو ټول په دې خبر یاست چې د انگریزانو څه حق وو چې په افغانستان باندي یي حمله وکړه یا یي تعرض کاوه؟ هلته خو اسامه نه و؟ د روسانو څه حق و چې په افغانستان باندي یي حمله کوله یا یې تعرض کاوه یا یې اشغالولو ؟ هلته خو به اسامه نه وو ؟ اوس دا دریمه امپراطوري ده چې پر موږ باندي تحمیلیږي، تاسو ټوله په دې پوه یاست چې دا یواځي د اسامه موضوع نه ده، دا د اسلام سره ضد او عناد دی چې دې خلکو را اخستی دی، دا صحیح ده چې په امریکا کې دا پیښه شوي ده، هر سړی په پوه دی چې داسي پیښه په داسي منظم ډول پیښه دا د یوه مهاجر او بي وسائلو، بي سر و سامانه سړي په وس پوره نه ده.

دا هیڅ امکان نه لري، دا چې هر څوک دي او هر څوک چې یي کوي، دوی ته ښه معلوم دي، پرهغه باندي دوی لاس نه ړدي، دوی یو واري دا موضوع سر ته رسوي

چې هلته واقعي مسلمانان دي او واقعي اسلام دی، واقعي د يو دين رغ ځيني پورته کيږي، دا دوی د خطر زنګ بولي او دغه د خطر زنګ ته دوی متوجه دي، نو تاسي ټول په دې پوه سئ چې د دې بحران څخه وتل يوازې او يوازې پر خپل خدای جل جلاله باندي اعتماد کول او صبر او ثبات دی، يوازيني ذريعه د کاميابي دغه شيان دي.

دا چې امريکا کروز توغندي را غورځوي يا به بمبار کوي يا به تعرض کوي، هره خوا چې کوي دا زموږ او تاسو په مخکي ده، دا په بي غيرتيا زموږ او ستاسي د سره نه چېيږي، دا که دوی کوي او خدای جل جلاله اراده کړي وه چې داسي به پيښيږي، دا بيا زموږ له سره نه چپيږي، بايد مسلمانان لږ کښته او پورته وګوري، خپل اسلام ته وګوري، خپل غيرت ته وګوري، بايد په دې شيانو باندي وار خطا نسي. که مري که پايي، دا د دې څخه نا علاجي ده، ځکه چې مړ سي، خپل ايمان او اسلام خوندي کړي، خپل غيرت خوندي کړي، نو تر دې بله يوه باچاهي چيري ده؟ تر دې بله لويه کاميابي چيري ده؟ مرګ خو هسي هم هر چا ته ګوري، يا نن يا سبا، نو دا به ښه خوند کوي چې پر بې ايماني او بي غيرتي باندي مړ سي او که پر اسلام د غيرت کول او د اسلام په ننګه مړ سي، د مرګه څخه د هيچا چاره نسته، خو دغه تشويشونه دي خلک د مازغو وباسي، خپل ثبات دي وکړي، صبر دي وکړي، پر خپل خدای دي اعتماد او اعتقاد وکړي.

نو تاسو فکر وکړئ. الله تعالی خو وايي: و انتم الاعلون ان کنتم مؤمنين، چې اوس د الله تعالی خبره د اعتماد وړ ده او که د امريکې خبره؟ الله تعالی وايي چې تاسو به لوړ ياست، غالبه به ياست، که تاسي مؤمنان واست، نو ايمان داسي نه دی چې محض سړی و وايي چې زه مسلمان يم او په دې به خلاص شي.

اوس به ستاسې د ايمان درک معلوميږي، چې د کفر په مقابل کې د امريکې د دغه غرهاري په مقابل کې ته څه کوې؟ او څه وايې؟ کنه الله ته آسانه ده چې نه به د امريکي توغندي وي، نه به يي بمبار وي، نه به يي بل شی وي، هيڅ شی به پيښ نه سي، بيا چې پيښيږي، بيا دي پيښ سي، پر چا نه دي پيښ سوي؟ په کوم وخت کې نه دي پيښ سوي؟ انګريزانو او روسانو زموږ څو ميليونه انسانان له منځه يوړل، خو

خدای ورک کړل، د همدي قرباني په سبب باندي خدای ورک کړل، که قرباني ور نکړئ او غیرت پر دغه خپل اسلام او ایمان ونکړئ نو تاسو ملکونه وګورئ په څه شیانو باندې یې داسي کړي دي، خو په دې غرهاري باندي یې داسي اندازې ته رسولي چې ایمانونه یې هم ځیني وړي دي، غیرت یې هم ځیني وړی دی او هر څه یې ځیني وړي دي، په موږ او تاسي څه شوي دي؟ د دوی امپراطوري په تاریخ کې د افغانستان د لاسه ړنګي سولې، در په دره سولې، ټوک ټوک سولې، افغانستان هغه افغانسان دی، هغه یې نوم دی، هغه یې غیرت دی، هغه اسلام دی، هغه ایمان دی، څه پیښه سوې ده؟ خو دا به هم داسي یوه پیښه کیږي، و دي سي، خلک به پکښي مړه کیږي، مړه دي سي، د خپل اسلام ایمان او غیرت سره خو به مړه سي، دا به څه کوې چې ایمان هم د لاسه ورکړي، غیرت هم د لاسه ورکړي او مړه هم سي، دا څه په درد خوري، څوک دي دا تشویش نه کوي، هر مسلمان دي د دغسي اقدام په مقابل کي جهاد ته آماده اوسي، دې ته تیار اوسئ چې که ما ته ضرورت سي زه ځان پر اسلام باندي قربانوم، پر خپل ایمان باندي به ځان قربانوم، پر کلمه د لا اله الا الله محمد رسول الله به ځان قربانوم، محض د ځان دغه نیت وکړئ، دا فتنه وه که دا بلا وه، که هر شی وو، دا به الله تعالی ورک کړي، او که تاسي داسي په بې ایماني زندګي کوئ، پلرونو او نیکونو دا نردې چې اوس یې وینئ در ته ګرځي، ګوډان او شلیان، څنګه توره یې وهلي، د روس امپراطوري یې د ځمکي ووهله، ړنګه یې کړه، په ټوله دنیا کې، دا خو وینئ، هغه ولي په ژوندي سر در ته ګرځي؟ هغه مجاهدین، نو دا به هم داسي یوه پریکړه وي، دا به هم یوه فیصله وي چې کیږي به، که د خدای جل جلاله اراده سوي وي، داسي مه کوئ، تشویش په دې شیانو کي مه کوئ، چې یا ملامتي په طالبانو ورځي، یا ملامتي په اسامه ورځي، یا پر بل ورځي، زما د خدای پر وحدانیت قسم دی چې اسامه اوس دستي ورکړئ، بیرته دغه زوړ حال دی، دغه غرهاري دی، دغه کیسه ده چې ولي دي داسي کړي دي؟ ولي دي داسي کړي دي؟ دا به هم داسي کوئ، دا به هم داسي کوئ، دا به هم داسي کوئ، نو اخیر به څه شی در ځخه جوړ سي؟ اخیر به دي ایمان څه سي؟ اخیر به دي غیرت څه سي؟ اخیر به دي اسلام څه سي؟ اسامه نه دغه کار کولای سي، نه یې کړی دی، نه امکان د دغه سته چې د دغه ځایه ځخه دي په هغه ځای کې منظمه

پروسه جوړوي، بيا دي هم هغه کامیابه کيږي، دا د امکان لـه صـورتـه وتـلي ده او بـل دا بمان نه دي چې اسامه خلاص کړي دي، دا داسي کار سوی چې خلکو د سر په قرباني کړی دی، د سر قرباني څوک د اسامه لپاره نسي ور کولای، نه يي څوک ور کوي، نـه پر اسامه څوک ځان وژني او نه يي د اسامه پر نامـه بانـدي وژني، دا د سر قربـاني چې څوک ورکوي دا خپل ځان ته جلا غرض لري، خپل ځان تـه مطلـوب لـري، هغـه نـه د امريکي څخه ويريږي او نه د بل چا څخه ويريږي، څوک چې خپل سر قربانوي هغـه دې ته ضرورت نه لري چې اسامه ماته خوښ دی يا نا خوښه دی، اسامه ماته امـر کـړی دی يا يي نه دی کړی، دا د امکان لـه صـورتـه وتـلي ده، دا يـواځي او يـواځي د دريمي امپراطوري سلسله ده په جهان کې تحميليږي، خلـک غولـوي، خلـک خطـا بـاسي، بې ايمانان چې دي هغه ور سره ملګري کيږي، ورسره شـريک دي، کـه څـه هـم بـد ځيني وړي، که څه هم دښمنان دي، خو ستا لپاره بس دي، د امريکـي دوسـت دی، دوی يـي تر خوا دي، نو هر مسلمان ته خپل ايمان او غيرت بايد ور په ياد وي، په هره لحظـه کـې دي بايد ثابت قدم اوسي، که ايمان او غيرت نه وو هم به په ويره کې وي او هـم بـه يـي تاب پر روی زمين باندي نه کيږي، اخير به مري هم، خو پـه دغسي-بې ايمـاني او بې غيرتي کې به مري، اول خو د ټولي نړۍ مسلمانان بايد په دې خپل ايمان بانـدي غيـرت وکړي، بايد ننګه د افغانستان وکړي او بايد ننګه د مسلمان وکړي، هر څه ته بايـد حـاضر سي، د اسلام په قرباني کې، او که يي نه کوي هغه خو داسي نه کوي، هغه خو د هر چا خپل کـار دی، د افغانسـتان خلـک خـو بايـد پـر خپـل تـاريخ، غيـرت او ايـمان بانـدي ودريږي، د انګريزانو او روسانو په وخت کې خـو بـه نـه زه وم، نـه بـه طالبـان وو، نـه بـه اسامه وو، هغوی ولي راغلل؟ د افغانستان خلکو قرباني ورکړه، هغه خو بـه نـه مـا ور تـه ويلي وي، نه به اسامه ور ته ويلي وي، نه به يي ښوروولي وي سره چې ونيسـه دغـه کـار وکړئ، هغه د افغانستان خلکو وکړ، خو غيرت يي وکړ، ايمان يي وکړ، اوس هـم هغسي-يوه سلسله ده، هر مسلمان ته ثابت قدمي په کار ده، که مري که پايي، خو دغـه يـي لار ده او خامخا کاميابي په دغسي صورت کې حاصليږي، هيڅ شک نسته پکښې، په خپـل خدای بايد سړی اعتماد وکړي، د خپل خدای جلا جلاله په قـول او خبـره يقين ولـري، الله تعالی فرمايي: تاسي به کامياب ياست کـه تـاسي مؤمنـان واسـت، مؤمنـان خـو دا نـه

معنی چې بس بالا هیڅ نه سم کولای، بس زه مسلمان یم، بس محض مؤمن هستیم، په مؤمن هستیم خو نه سئ خلاصیدلای. واقعي مؤمن چې ته ځان جوړ کړي نو بیا به ته خامخا کامیابه وې، دا د خدای جل جلاله وعده ده او خدای تعالی د خپلې وعدې څخه مخالفت نه کوي. عجیبه ده زه نه وار خطا کیږم او د بې دینانو سره د دین او اسلام مخالفه لاره نه وړم، سره له دې چې قدرت مې هم په خطر کې دی، مشرتوب او چوکۍ مې هم په خطر کې دي، زندګي مې هم په خطر کې ده، ځان هم وژلو ته ورکوم، که زه اوس له کافرانو سره داسې لاره یوسم چې د اسلامه مخالفه لاره وي، جوړ جاړي وي او کار ورسره برابر کړمه، خو هر څه به مې پراخه وي، هم به مې باچاهي او سلطنت بر قراره وي او هم به زوروري پیسې- او جاه و جلال برابر وي، لکه د نورو ملکونو د رئیسانو چې برابر دي، دا به ټول برابر وي، زه دې قرباني ته حاضر یم، هر څه ته حاضر یم، ځان قربانومه، تر هر څه تیر یمه، هم تر سلطنته تیر یمه، هم تر قدرت تیر یمه، هم تر طاقت تیر یمه، تر هر شي تیر یمه، د اسلام غیرت کوم، پر اسلام باندې ننګ کوم، پر دې پاک وطن ننګ کوم، یو عام فرد ته به څه د دې ضرورت پیدا شي چې دی بې ننګي کوي او بې غیرتي کوي، چې هیڅ شی یې هم په خطر کې نه دی، یواځې به دی یو وخت په جهاد کې حاضریږي یا به نه حاضریږي، او بیا هم وار خطایي کوي او یا هم په خارجي ملکونو کې ناست دی، دوی ته څه ور پیښه ده؟ دوی د څه شي څخه وار خطا دي او دلته د څه شي څخه وار خطا دي، چې هیڅ شی یې هم په خطر کې نه دي، زما ټوله زندګي، ټول قوت او قدرت په خطر کې دي او بیا هم دا ننګ او غیرت کوم، نو تا لره یې د خیره چې ته یې نشي کولای، ته یې نه کوې، خو ایمان به دې ضعیفه وي، چې نه یې کوې، که ایمان در پکښې وي یا د ایمان غاور یې، یا د ایمان غوښتونکی یې نو ته خو یې باید چې بیخي وکړې، چې زه دې قربانۍ ته حاضریږم او تر ټولو شیانو تیریږم، نو ته څنګه نشي تیریدلای؟ زه خو تا ته حیران یمه، نو که چیرې په تا کې ایمان او وجدان وي نو باید چې و دریږې، که ایمان او وجدان در پکښې نه وي بیا زه ستا څه پروا کوم، زه بیا ستا څه خبره ومنمه، ولې یې ومنمه، د کومې لارې یې ومنمه؟ چې ستا څخه ننګ او ایمان او غیرت ټول الوتي دي، ټول تللي دي، نو زه ستا کومه خبره او څنګه ومنمه؟ ته ما ته مشوره راکوې او یا را ته

وايي چې داسي وكړه يا داسي وكړه، نو كه په تا كې قوي ايمان وي نو ته تر هغه شي خامخا نه شي تيريدلاى چې په هغه كې د ايمان زيان وي، په هغه كې د اسلام زيان وي، په هغه كې د خاوري د تماميت نقصان وي او يا په هغه كې نور تاوانونه وي، نو ترهغه شي ته خامخا نشي تيريدلاى، دا چې ته تر ټولو شيانو تيريږې نو په تا كې ايمان ضعيفه دى، په تا كې اسلام ضعيفه دى، ته بايد پر ځان پيره دار اوسې، ته بايد ايمان او اسلام قوي كړې، ته په خپله كړنلاره تجديد نظر وكړې.

دې شيانو ته خو چې ايمان او اسلام ولري او دى د دې خواهش وكړي چې زه بايد دا خپل ايمان او اسلام خوندي كړم او دا خپل غيرت بايد خوندي كړم نو خامخا داسي شي ته دى نشي حاضريدلاى او نه حاضريږي چې په هغه كې د دې شيانو تاوان وي، نو هر مسلمان دي فكر وكړي، او ښه ژور فكر دي وكړي، د خپل اسلام او قرآن ننګه دي وكړي، الله جل جلاله مهربان دى چې دې خلكو ته كاميابي وركړي، كاميابي بس دا كاميابي ده چې كه پر ايمان باندي مړ سي هم غټه كاميابي ده، كه هيڅ نسي پيښه هم غټه كاميابي ده، د اسلام د بيرغ لوړتيا په دغه كې ده، په دې كې نه ده چې دا ټول ختم سي، دا د اسلام ننګ او غيرت او كلمه د لا اله الا الله محمد رسول الله او بيرغ د اسلام به همدغسي لوړ او اوچت پاته سي نو كه تا و نړاوه او نړول يي دغه دي چې ته دغسي- شيانو ته حاضريږې چې د دوى په خوښه باندي وي ته چې دغسي-شيانو ته حاضريږې نو تا د اسلام او د غيرت نوم و نړاوه، او تا د خاورو سره خاوري كړ، په مړينه او په قرباني د اسلام بيرغ نه كږيږي، د اسلام بيرغ په هغه شيانو كږيږي چې په كومو شيانو ايمان او اسلام ته نقصان رسيږي او ته تري تيريږې، په دې شيانو كې د اسلام خبره ده، د اسلام د بيرغ كږتيا ده، كه جهاد ته ضرورت پيښ سي بايد هر مسلمان آماده وي بايد خپلي قرباني ته آماده وي، دا د خطا ايستو خبره نه ده، دا پخه خبره ده، هر سړى چې فكر ووهي دا د دې خبره نه ده چې زه څوك او څوك پر دې باندي باعث كوم او ور ته وايمه او يا يي خطا باسمه، د خپل قدرت لپاره، قدرت خو مي په دې كښې نه دى، قدرت خو مې په دې كښې دى چې لاره ورسره يوسمه، لكه دا نور ملكونه دغسي لاري ور سره يوسمه، ښه تام حمايت به مي كوي، حتى فوځ به هم را كوي، پيسي به هم را كوي، هر څه به راكوي، نو د قدرت لحاظ خو په هغه كې دى، په

دې کې نه دی چې سر لوڅ کړه بالا و دې قرباني ته حاضر سه، قدرت خو په دې کې نه دی قدرت خو په هغه شیانو کې دی، دا خو تاسي په دې پوه شئ زه تاسي د قدرت لپاره نه خطا باسم، دا د خدای جل جلاله قرآن در ته پروت دی، را وایي ړوئ او له علماوو څخه پوښتنه وکړه چې هغه تا ته څه وایي او تا ته څه هدایت کوي، زما هدایت همدا هدایت دی چې خدای جل جلاله را ته کړی دی، دا هدایت د خطا ایستو هدایت نه دی، خپله هم پوهیږئ، نو باید هر مسلمان ویښ او بیداره اوسي او تشویش و نکړي، د را دیوګانو په خبرو و نه غولیږو نو به په ایمان او اسلام ثابت پاته وي، خدای تعالی دي و ټولو مسلمانانو ته توفیق ورکړي چې پر دا خپل ایمان او اسلام ثابت پاته سي.

و من الله التوفیق

د امارت د مقام ځيني فرمانونه

په تحریک کې د ناوړه او غیر شرعي اعمالو د نه کولو په هکله د امارت د مقام توصیه

ټولو نظامي او ملکي محترمو مسؤلینو او عامو طالبانو ته!

السلام علیکم ورحمة الله وبرکاته

که په دغه پاک تحریک کې مو د قومي، قرابت او شناخت په اساس فاسد خلک داخل کړي وي او یا مو سلاح غیبه کړي وي او یا مو نوره غلا کړي وي او یا مو د مسلمانانو حقوق تلف کړي وي او یا مو ظلم ورسره کړی وي او یا زنا، لواطت یا بیلمازي کوئ او یا د آمر بې امري کوئ او په دیني چارو کې د آمر تر امر لاندې کوښښ نه کوئ نو دا سبب د خدای تعالی د دین د خرابی دی.

نو که پورته اعمال چا کړي وو او توبه نه پر وکاږي او یا د پورته ناوړه اعمالو آینده قصد لري او هغه غلا کړې سلاح بیرته معلومه نه کړي نو اصلي مخربین د دین مبین دغه خلک دي. د خدای تعالی څخه مې شرمنده په دواړه جهانه کې غوښتي دي.

او که پر دغو اعمالو باندې څوک رسوا سي د صف څخه به مطلقا سره د جزاء وځي، ځکه چې د دغه دین لپاره په زرګونو طالبان په شهادت ورسیدل او یا ګوډیان، ړانده یا فلج سوه، نو چې اوس یې څوک خرابوي زه دغه ښیرا ورته کوم او جزا به هم ورکوم.

و السلام

د اسلام خادم

امیرالمؤمنین ملا محمد عمر مجاهد

مأخذ(رسمي جریده، فوق العاده ګڼه پرلپسې شماره ۷۸۸)

امارتي منسوبينو ته د سګرټ نه څکولو په هکله د اميرالمؤمنين پيغام

د افغانستان د اسلامي امارت ټولو محترمو مسؤلينو او مجاهدينو ته!

السلام عليكم ورحمت الله وبركاته

ټول محترم مسؤلين دې خبر وي چې په آينده کې سګرټ څکول مطلق بند دي. په جواز او نه جواز کې به يې څوک خبرې نه کوي.

هر مسؤل بايد خپل ماتحت افراد تعقيب او نظارت کړي، جدي امر دی، مخالفت يې جواز نلري. د پورته هدايت سره به سم رفتار ترسره کيږي.

و السلام

د اسلام خادم

اميرالمؤمنين ملا محمد عمر مجاهد

مأخذ(رسمي جريده، فوق العاده ګڼه پرلپسې شماره ۷۸۸)

مخالفینو ته د ناوړه الفاظو د نه استعمال په هکله د امیرالمؤمنین توصیه

نیټه ۲۹/۲/۱۳۷۵ هـ ش

محترمو طالبانو او ټولو مسؤلینو ورونو ته!

السلام علیکم ورحمة الله وبرکاته

محترمو! لکه څنګه چې تاسو ته معلومه ده دا تحریک صرف او صرف د مفاسدو د دفعې او د دې اسلامي ملت پر ټولو اقشارو باندې د اسلامي شریعت د نفاذ او تطبیق لپاره د مخلصو او بادرده طالبانو کرامو لخوا منځته راغلی دی.

له همدې جهته الله تعالی داسې توفیق ورکړی او فتوحات یې ورته نصیب ګرځولي چې ټول یې د سر په سترګو وینو. نو په دې وجه له ټولو طالبانو کرامو او د هغوی له همسنګرانو څخه په ډېر ټینګار هیله کیږي چې د شریعت په رڼا کې دا لاندې توصیې مراعات کړي.

اول: تاسو ته معلومه ده چې د مخالفینو په لیکو کې فساقو او کمونیستانو ځای نیولی، هغوی قصدا د طالبانو له سنګرونو سره خپلې مخابرې رخ کوي، ناوړه الفاظ او ښکنځل کوي، دا دوی خپل فسقي عمل دی.

تاسو د دوی په مقابل کې بد الفاظ او ښکنځل مه کوئ، خپلې پاکې او سپیڅلې ژبې له ناوړه الفاظو څخه وساتئ، څکه دا کار دوی ته هنوز په ښکنځلو جرئت ورکوي. قران کریم په دې سره ناطق دی او مؤمنانو ته ارشاد کوي چې د مشرکانو بتانو ته ښکنځل مه کوئ خکه دوی د جهل او دشمنی په درلودلو سره الله جل جلاله ته ښکنځل کوي.

دوهم: دا چې موږ ټول قرآن او سنت ته تابع یو، د قرانکریم آمر دی (اطیعوا الله و اطیعوا الرسول و اولی الامر منکم... الایة) الله تعالی موږ ته امر کوي چې د الله تعالی او د هغه د رسول صلی الله علیه وسلم او د اولوالامر متابعت وکړئ. باید د دې مقدس امر په غوږ کې نیولو سره پوره اطاعت وکړو، بې د امر څخه بې ځایه ټکونه (فیرونه) ونکړو، تر څو د امر د مخالفت او د بیت المال د ضایع کولو په ګناه ملوث نه شو.

د الله تعالی په بندګی او د اولوالامر په اطاعت کې فتح او د خدای تعالی نصرت دی.د الله تعالی اطاعت او بندګي وکړئ تر څو مو نصرت نصیب شي.(ان تنصروا الله ینصرکم...الایة) یعني څوک چي د الله تعالی د دین سره نصرت کوي الله تعالی د هغه سره نصرت کوي.

(و من الله التوفیق)

و السلام

د اسلام خادم

امیرالمؤمنین ملا محمد عمر مجاهد

مأخذ(رسمي جریده، فوق العاده ګڼه پرلپسې شماره ۷۸۸)

د الله تعالی د حدودو او احکامو د برپایه کیدو په مقابل کې د هیچا د مراعات د نه ساتلو په هکله توصیه او پیغام

نیټه: ۲۷/۶/۱۳۷۴ هـ ش

محترمو طالبانو او د محکمو مسؤلینو ته!

السلام علیکم ورحمة الله وبرکاته

اولین ستاسو محترمینو کامیابي د الله تعالی څخه په کونینو کې غواړو و بعد: موږ او تاسو د الله تعالی د دین د خدمت او ساتنې په خاطر پاڅون کړی او ولاړ شوي یو، څو د خدای جل جلاله پر ځمکه د خدای جل جلاله دین قائم او دائم کړو.

په همدې لحاظ او اساس موږ د خپلې ذمې د فارغ کیدو په خاطر تاسو ته دا رنګه لیکو: هر عالم چې په ولایت یا په ولسوالي کې په محکمه کې شمولیت ولري. یا د هر ولایت والي یا ولسوال وي دا ورته زموږ له طرفه امر دی چې د الله تعالی د حدودو او احکامو د برپایه کیدو په مقابل کې به د هیچا مراعات نه ساتي. صرف د الله تعالی د دین مراعات به کوي. که فرضا داسې پیښه شي چې د الله تعالی دین پر ځمکه وغورځوي د اشنا او دوست مراعات وکړي، بیا به په ورځ د حساب الله تعالی ته مسؤل یاست.

او په دې دنیا که زموږ په چا علم راشي ان شاءالله حساب به حتمي ورسره کوو. دا په دې خاطر چې موږ په ډېر پاک نیت راولاړ شوي یو، باید همداسې وکړو چې قول او عمل مو یو او موافق شي. دا حدیث شریف باید مصداق وګرځوو.(انصر اخاک ظالما او مظلوما) و السلام

د اسلام خادم

امیرالمؤمنین ملا محمد عمر مجاهد

مأخذ(رسمي جریده، فوق العاده ګڼه پرلپسې شماره ۷۸۸)

د قوم پرستي د نه کولو په هکله د اسلامي امارت د مقام توصیه

۵/۴/۱۳۷۴ هـ ش

محترمو علماء کرامو، طالبانو او خاص بیا د کار او منطقو مسؤلینو ته!

السلام علیکم ورحمة الله وبرکاته

مور تاسو ته د خدای په خاطر یوه توصیه کوو.

په دغه مذکورو خلکو کې ډېر خلک د قومیت په بدبوی اخته دي، نور خلک خو تر تبلیغ تېر دي څکه چې قومیت یې اوس د رګو وینه ګرځېدلې ده. اوس دغه خواص خلک یې پرې اخته کړي دي. نن سبا زه وینم چې دغه خلک په دې مرض اخته دي، یو د بله بد سره وړي او د مجرم واسطه ګرځي، پر جرم یې سترګې پټوي او یو بل نه سره مني، د قومیت په تضاد بد سره وړي.

نو که دا وار دین خرابیده د دغه خلکو څخه به د دغه مرض په سبب خرابیږي نو په دغه مرض اخته خلکو ته زمور وینا دا ده چې د خدای دین مه خرابوئ. اثر مرتب د دې مرض د خدای جل جلاله دین خرابیدل دي. یو څوک چې د خدای دین خرابوي الله تعالی دې د جهنم اوسیدونکی وګرځوي. دا خط مې درته ولیکه مګر امید مې نشته چې دا عمل به پریږدئ، څکه یو وایي زه نه یم بل وایي زه نه یم. او یا وایي چې پلانی قومیت کوي نو زه هم مجبور یم.

مور خپلې غاړې خلاصې کړې که څان نه در معلومیږي خپل زړه ته متوجه شئ چې په زړه کې مو څه دي؟ او که هغه هم نه کوئ نو انتظار وباسئ د خدای تعالی عذاب ته. و السلام

د اسلام خادم

امیرالمؤمنین ملا محمد عمر مجاهد

مأخذ(رسمي جریده، فوق العاده ګڼه پرلپسې شماره ۷۸۸)

د مسلمانانو په کارونو او د دین په امورو کې د پوره توجه په اړه مسؤلینو ته توصیه

۲/۷/۱۴۱۹ هـ ق

محترمو مسؤلینو ته!

السلام علیکم ورحمة الله وبرکاته

دا چې تراوسه پورې موږ او تاسو ورسره جنګېدلو او په زرګونو قربانۍ مو ورکړې هغه خلک هم مخکې مجاهدین وو څو چې د خدای تعالی په ابتلاء کې ناکامه شول پر دوی خدای تعالی جهاد روا کړ. اوس نو زموږ او تاسو د ابتلاء وار دی.

هغو خلکو څه کول؟ هغو دغه کول چې پیسې به یې په یوه چم پیدا کولې، هر سړي به خپل خلک ډېرول، قومیان یا نور د وړې زامن چې آخر انجام یې دغسې شو. سبب د نورو بدو اعمالو یې همدغه د قدرت او عزت محبت وګرځید. د روسانو ضد جهاد په اولو وختو کې به که د مجاهدینو مصلح مرکزونه سل وو نامصلح به شل وو. په آخر کې هغه سل شل شول او شل سل.

نو د محمد رسول الله صلی الله علیه وسلم روی ته وګورئ! ابتلاء را روانه ده، دا اوس په دغه ابتلاء کې واقع یو او ډېر اوس بیا په کې ناکام یو. هر سړی په خپل مسؤلیت کې پر خپلو خلکو باندې، خپلو ځانو باندې، د مسلمانانو پر کارو باندې او د الله جل جلاله پر امورو باندې تر پایه باعث اوسئ. که مو بې پروایي وکړه دنیا او آخرت مو دواړه خرابیږي.

د بې ځایه مصارفو څخه اجتناب وکړئ، که یوه روپۍ وي که دوې پر هغه لائحه باندې در تقسیمیږي، دغه قدر به مو اقتصادي توان وي، د کفارو غلامي مه په راکوئ. د اقتدار، حیثیت او چوکۍ محبت مو په زړه کې ځای ونه نیسي.

نور مو هر کار په خیر دی څکه چې دا شیان په سړي کې نه وي هغه خدای ته هم عزتمند وي او په خلکو کې هم عزتمند وي. او دغه مرکزونه او ادارې مو د جهاد مرکزونه دي، د بې لمانځې او نورو ناروا اعمالو څخه یې وساتئ بیا برکت ترې تولیږي. الله تعالی فرمایي (والله یعلم ما تصنعون... الایة) یعني الله تعالی ستاسو په اعمالو باندې

ښه عالم او خبردار دی. نور نو چې کوم هدایت درته وشي باید اطاعت وکړئ او عملي یې کړئ.

و السلام

د اسلام خادم

امیرالمؤمنین ملا محمد عمر مجاهد

مأخذ(رسمي جریده، فوق العاده گڼه پرلپسې شماره ۷۸۸)

د علماء کرامو لخوا په اسلامي روحيه د خلکو د تربيې په هکله د اميرالمؤمنين پيغام

د اسلام د سپيڅلي دين خادمان او د رسول کريم صلى الله عليه وسلم حقيقي وارثان هغه علماء کرام دي چې د څوارلس سوه کلونو په بهير کې يې آسماني قانون په ښوونې او روزنې سره تر نن نيټې پورې را رسولی دی. خو څرنګه چې د وخت اميران د دين او ښکلي شريعت محبان نه وو معززو علماء کرامو نه شوای کولای چې په بشپړه توګه د مسلمه امت بچيان د قرآن کريم په نورانيت سره منور وګرځوي او هغه مسلمانان ورونه چې د مقدس دين له حکمونو څخه بې برخې لوی شوي وو هغه د دين له علم څخه برخمن کړي.

څرنګه چې نن ورځ د طالبانو د ځلاندو قربانيو په نتيجه کې علماء کرامو ته زمينه مساعده شوې ده چې هر مولوي صاحب په خپل جامعه او دايره کې د امام ابوحنيفه رحمه الله د روښانه مذهب په رڼا کې د بالغ او وړوکي نسل پوره تربيه په ديني قوانينو سره وکړي. څو ټول واړه او زاړه زموږ د مظلوم هيواد د اسلامي نظام په ګټورو ښيګڼو په وضاحت سره پوه کړي او هم قوم له هغه څخه ديني استفاده وکړي.

نو په دې منظور ټولو واليانو، ولسوالانو او واکمنو اشخاصو ته امر دی څو دوی د خپلو ولايتونو د ټولو سيمو خطيبانو او امامانو ته د نوموړي امر سره سم امر وکړي چې د ارشاد او اوقافو د مذهبي دستورونو مطابق خپلې هڅې ګړندۍ کړي، څو له دې ستر مسؤليت څخه د خلاصون لاره ومومي.

هغه دا چې لمونځونه په ټاکليو وختونو اداء کړي او د سهار له لمانځه څخه وروسته ۳۰ دقيقې د مذهب سره سم د دين هغه فرض احکام او عقائد تدريس کړي او مقتديانو ته هم امر دی چې ضرور به ورته ناست وي او پوره به پابند وي يعنې زده کړې به څنې کوي.

علماء کرامو او د کليو مشرانو ته امر دی څو په کليو او سيمو کې تارک الجماعت او بې دينه خلک اول پخپله اصلاح کړي او د نه اصلاح په صورت کې به اړوندي ځانګې ته خبر ورکوي څو د محمدي غراء شريعت په رڼا کې مجازات شي. او د ارشاد

اواوقافو له لارې باید په ټولو ولایاتو او ولسوالیو کې د علماء کرامو وفدونه هم د احتساب او تعقیب په هدف نوبت واره جوړ شي څو د سرغړونې په صورت کې له سرغړوونکو سره شرعي عمل وشي.

و السلام

د اسلام خادم

امیرالمؤمنین ملا محمد عمر مجاهد

مأخذ(رسمي جریده، فوق العاده ګڼه پرلپسې شماره ۷۸۸)

د رئیس الوزراء ملا محمد رباني د وفات په اړه د امیرالمؤمنین پیغام

نحمده و نصلی علی رسوله الکریم

امابعد:

فاعوذ بالله من الشیطان الرجیم (کل نفس ذائقة الموت.. الایة. صدق الله العظیم

زه د افغانستان مؤمن ولس ته او ټول مسلمان امت ته او په خاصه توګه د اسلامي امارت مسؤلینو او منسوبینو ته په داسې حال کې د تعزیت او خواخوږي پیغام وړاندې کوم چې خپل ډېر خوږ او مجاهد ملګری مې د لاسه وتلی یعني په حق رسیدلی دی. انا لله و انا الیه راجعون.

په حقیقت کې تر بل هر چا زیات زه خپله ډاډګیرنې ته اړتیا لرم ځکه زما لپاره د مرحوم الحاج ملا محمد رباني د وفات غمجنه پیښه ډیره دردوونکي ده. خو موږ د خدای جل جلاله په قضا او رضا ایمان لرو موږ ټول مرګ ته پیدا یو او نیکمرغه هغه څوک دی چې خپل ژوند د مرګ تر راتګه د الله تعالی په رضا کې تیر کړي. مرحوم الحاج ملا محمد رباني د الله تعالی یو نیکمرغه بنده و. هغه که په سنګر کې مجاهد و که په ممبر واعظ او که په اداره کې حاکم و ټول کردار او رفتار یې د خدای جل جلاله د رضا لپاره و. هغه یو وتلی متشرع او متدین شخصیت و د لوړ دیانت او تقوی تر څنګ د مصیبتونو او کړاوونو په مقابل کې د لوړې حوصلې خاوند او غښتلی مدبر شخصیت و د بلوغ څخه تر وفات یې ټول خوږ ژوند د الله جل جلاله د رضا په خاطر په دیني زده کړه او د اسلام او وطن د حفاظت لپاره د مقدس جهاد په سنګرونو کې کې د مظلومو هیوادوالو د سوکالۍ په هیله او د ادارو په سمبالښت کې تیر کړی دی.

خدای جل جلاله دې زموږ کشرانو ته توفیق ورکړي چې د داسې مشرانو لار تعقیب کړي او د دوی ارمانونه د خاورو سره خاورې نه کړي. زه اول ځان بیا د افغانستان

مسلمان ولس او په خاصه توګه د مرحوم متدينې کورنۍ ته د لوی خدای جل جلاله له درباره د جميل صبر او په نعم البدل سره ددې ژورې خلا د ډکولو غوښتنه کوم. الله جل جلاله دې رحم پرې وکړي.

آمين

د اسلام خادم

ملا محمد عمر مجاهد

(خلافت مجله پرلپسې ۲۱ مه ګڼه)

د افغانستان د اسلامي امارت د مقام خبرتیا

څرنګه چې اوس لیدل کیږي د اسلام د مقدس دین دښمنان په ټوله نړۍ کې د دغه مقدس دین د له منځه وړلو لپاره هلې ځلې کوي او د مسلمانانو په لباس کې په مسلمانانو کې داخل شوي دي او په ډول ډول چلونو او د نړیوي مادیاتو باندې غواړي چې مسلمانان د اسلام د مقدس دین څخه بې لارې کړي.

ځوک غواړي چې مسلمانان د عیسویت او یهودیت په منسوخو ادیانو اخته کړي، ځوک غواړي چې د مسلمانانو دین یعنی اسلام تحریف کړي چې دا اوس هم یو شمیر مسلمانان د پیسو او نورو مادیاتو په وسیله د عیسویت دین ته اوښتي او خپل مقدس دین یې پرې ایښی دی.نو له همدې امله ټولو هیوادوالو ته جدا خبر ورکول کیږي که چیرې کوم افغان مسلمان د عیسویانو عقیده قبوله کړې وه او یا دغه منسوخ دین ته رواوښت او یا هم په داسې حال کې ونیول شي چې د عیسویت یا یهودیت دین ته بې خلک دعوت کول او د هغه په ګټه یې تبلیغات کول، یا د هغو د عقیدې کتابونه او نشرات توزیع کول هغه به د مرګ په سزا محکوم شي.

دغه راز که په کومو کتاب پلورنځیو کې داسې کتابونه چې په هغه کې د غلطې عقیدې مواد او یا هم د صحابه کرامو سپکاوی په کې موجود وو ونیول شي د هغو کتاب پلورنځیو مالکان به په پنځه کاله بند محکوم شي.

داسلامي امارت مقام

مأخذ(خلافت مجله پرلپسې ۲۱ مه ګڼه)

بسم الله الرحمن الرحیم

۸ـ۸ـ ۱۴۲۰ هـ ق

د افغانستان د اسلامي امارت د مقام اعلامیه

څرنګه چې په اوسنیو وختونو کې د امریکایانو په غوښتنه او د ملګرو ملتونو په توسط د اسلامي هیوادونو څورونه ډیره شوي ده چې په دې لړ کې د کلنټن (دامریکا ولسمشر)او نورو اسلام دښمنه عناصرو په فرمایش ملګري ملتونه د افغانستان په مظلوم او کړیدلي ولس باندي ځیني اقتصادي بندیزونه ولګول او په همدي کار سره یي د ټول اسلامي امت احساسات او غصه را وپارول او هره ورځ په زرګونو مسلمانان په مختلفو ځایونو کې مظاهري کوي او د مظاهرو لړۍ په شدت سره روانه ده، داچې موږ الله پیدا کړي یو د رزق وعده یي هم را سره کړي ده نو کلنټن او د هغه ملګري خو موږ ته روزي نه را کولای شي او نه هم د الله له خوا را ټاکل شوی رزق را باندي بندولای شي او نه هم هغوی دومره بشر دوست او زړه سواندي دي چې د افغانستان په ځوریدلو او کړیدلو خلکو باندي د مظاهرو په وجه رحم وکړي.

زما هیله له تاسو ټولو نه دا ده چې نوري مظاهري مه کوئ، د صبر او زغم څخه کار واخلئ او په خپل ټینګ او اسلامي عزم او صبر سره د الله رضا حاصله کړئ او د لوی خدای څخه و دغه ظالمانو ته د یوي عبرتناکي سزا او انتقام غوښتنه وکړئ.

و السلام

نظامي مسؤلینو ته د عالیقدر امیر المؤمنین پیغام

کابل د ذي القعدي ۳۰ـ ۱۴۱۸ هـ ق

د جهاد د لومړیو کرښو مجاهدینو طالبانو او مسؤلینو!

السلام علیکم ورحمة الله و برکاته

تاسي چې د جهاد په لومړیو کرښو کې خپله مهمه اسلامي دنده تر سره کوئ باید اسلامي اصول په پام کې ولرئ، هغه کسان چې د جګړي په ډګر کې اسیران او یا ټپیان کیږي له هغوی سره په اسلامي اخلاقو او سلوک سره چال چلند وکړئ، هیڅوک نشي-کولای چې یو جنګي اسیر ووژني تر هغه وخته پوري چې د اسیر له خوا ده ته د مرګ خطر متوجه نه وي، هر هغه څوک چې اسیران او ټپیان ووژني په اسلامي محکمه کې محاکمه کیږي، ځکه د دوی دغه عمل له اسلامي اخلاقو او موازینو نه لیري دی، هغه کسان چې په دغه شان عمل لاس پوري کوي د افغانستان د اسلامي امارت مخالف دی چې په موږ کې یې ځای نیولی دی، له جنګي اسیرانو سره نیک او سم چال چلند زموږ اسلامي وجیبه ده.

و من الله التوفیق

د نړیوالو خبرو اترو په هکله د افغانستا ن د اسلامي امارت روښانه دریځ

د امیر المؤمنین دفتر کندهار............ ۹ ـ ۸ ـ ۱۴۲۰ هـ ق

څرنګه چې د افغانستان مسلمانو خلکو په هیواد کې د کمونیستي نظام او روسانو سره په جنګ کي بي ساري قرباني او بیا تر اوسه پوري د طالبانو د اسلامي تحریک په زرګونو قرباني او د اسلامي امارت قیام د دې لپاره دی چې په هیواد کې یو سوچه اسلامي نظام را مینځ ته شي او موږ هم د الله پاک او د افغانستان د ولس سره دا وعده کړې او کوو یې چې زموږ هره کړنه بـه د هیـواد والـو او نړیوالـو سره د شـریعت مطابق وي، نو په همدې خاطر زموږ سره چې د هر چا هره موضوع مطرح وي موږ ګورو کـه د اسلام د قوانینو سره کوم ټکر و نه لري موږ حاضر یو چې هره مسئله د هر چا سره په ډیـره اسهله او آسانه طریقه خلاصه کړو او کـه چیـري د اسـلام لـه قوانینـو سره ټکـر ولـري تـر هغه خبري موږ نه شو تیریدلای که څه هم په ډېر غټ قیمت را تـه تمامیږي او کـه مجبور کړل شوو نو پر داسې کار باندي د هر چا له خوا د هر قسم مشکلاتو په مقابل کې که لږ وي او یا ډېر مقاومت او د هر چا مقابلې ته کـه زورور وي کـه کمـزوری تیـار یـو څکه چې د اسلام زیان مـوږ نـه شـو قبلـولای او نـه د اسـلام زیـان د قبـول وړ دی او دا زموږ اختیار هم نه دی بلکي یـو خـدایي مکلفیـت دی، هـر څـوک دي زمـوږ سره پـه خپلو معاملاتو کې و دغه ټکي ته وګوري، که و نه ګوري څه کوچ نه شي تر لاسه کولای.

و السلام

د امریکي د ولس په نامه د عالیقدر امیر المؤمنین پیغام

۲۱-۱۰-۱۹۹۹ میلادي

د افغانستان اسلامي امارت چې په هیواد کې د ظلم، وحشت او فساد له یوې ناوړه دورې وروسته د طالبانو د اسلامي تحریک د قربانیو په نتیجه کې را مینځ ته شوی دی، چې د افغانستان ملت یې ملاتړ او هرکلی کړی دی دا په دې خاطر چې د افغانستان اسلامي امارت په هیواد کې د افغانانو د خوښې حکومت جوړ کړی، امنیت یې را وستلی، ظلم او بربریت یې له مینځه وړی، د ښه او آرام ژوند لپاره یې زمینه برابره کړې ده، خو بیا هم د امریکي حکومت د دې پر ځای چې د افغانانو هغه ښیګڼې چې په خپلو قربانیو سره یې د وخت شوروي اتحاد دړې وړې کړ او نړیوال یې د هغوی د ګواښ څخه خلاص کړل په پام کې نیولي وای او د غم ځپلو افغانانو د ستونزو د حل په لار کې یې هلې ځلې کړې وای زموږ په ضد یې په یو او بل نامه ډول ډول تورونه ولګول او دښمني یې را سره پیل کړه، له دې ټولو سره سره موږ بیا هم د تفاهم لاره خپله کړې او تل مو خبرو ته چمتو والی ښودلی دی خو د امریکي حکومت د زور لار خپله کړې او افغانانو ته په سپک نظر ګوري چې دا به د دوی په زیان وي ځکه روسانو هم داسې فکر کاوه خو انجام یې څه شو.

څرنګه چې موږ ستاسې واکدار حکومت ته د روان ۱۹۹۹ میلادي کال د سپتمبر په ٦ نیټه سپیني مانۍ ته یو لیک ور استولی دی او دا مو په کښې لیکلي وو چې پر واقعي ملامت باندې دې خدای جل جلاله زلزلې او طوفانونه نازل کړي له هغه را هیسې-دوه ځلې طوفانونه او یو وار زلزلې در باندې شوي دي، که یې نه منئ تاسې هغه خط ځینې طلب کړئ چې په کوم تاریخ لیکل شوی دی او په کومه نیټه زلزلې او طوفانونه در باندې راغلي دي، نو زه ګمان کوم چې د امریکي حکومت په موږ ملامت دی، زموږ ملت یو ځلې روسانو ټوټې ټوټې کړ او اوس امریکا دښمني را سره کوي او بندیزونه را باندې لګوي، نو خلاصه دا ده که امریکا پر موږ باندې بندیزونه ولګوي ګمان کوم چې

بیا به طوفانونه او زلزلي در باندي راځي ځکه د افغانستان ملت ډېر مظلوم دی او لوی خدای جل جلاله د مظلومانو مرسته کوي او د خدای تعالی سره مقابله د چا په توان کې نشته، نو تاسي د امریکا ولس په خپل حکومت فشار را وړئ چې له موږ سره دښمني و نه کړي او که تاسي په دې باب اقدام و نه کړئ نو بیا به حیرانیږئ چې څه پېښیږي او هیڅ به مو په وس هم نه وي پوره.

د افغانستان لپاره د هجري قمري تاريخ د رسمي گرځولو په اړه د عاليقدر امير المؤمنين د مبارکۍ پيغام

مسلمانو او مجاهدو هيواد والو !

السلام عليکم ورحمة الله و برکاته

دا چې د نبوي سنت سره سم قمري سنه د افغانستان رسمي سنه وټاکل شوه زه ټولو مسلمانو او متدينو هيوادوالو ته د زړه له کومي مبارکي وايم، لوی خدای جل جلاله دي د افغانستان اسلامي امارت ته لا توفيق ور نصيب کړي چې د نورو نبوي سنتونو په احياء کې هم زيات موفق شي تر څو د زرگونو هغه قربانيو چې د طالبانو د اسلامي تحريک په دوران کې مو ورکړي او د سلگونو زرو هغو قربانيو چې د روسانو په وړاندي په مقدس جهاد کې مو ورکړې، نتيجه يي نوره هم مثبته را ووزي.

مسلمانو ورونو او خويندو!

پاک الله جل جلاله شپې ورځې او فصلونه د دې لپاره پيدا کړي چې موږ او تاسو د خپل رب بنده گي پکښې وکړو او ټول کړه وړه مو خاص د الله جل جلاله لپاره وي او په هر څه کې مو نيت د الله جل جلاله رضا او د هغه د دين ساتل وي د ناکامي ستر علت د نيت خرابيدل دي، د اسلام د مقدس دين ساتل په کار دي نه د ځان ساتل، که څوک د دنيا او اخرت سرلوړي غواړي په هر څه کې دي نيت پاک ولري، خصوصا مجاهدين کرام بايد ټول ژوند د خدای جل جلاله په دين برابر کړي او هر کار چې د امير له لوري ور سپارل شوي وي په هغه نقشه يي سر ته ورسوي او يو د بل سره پوره محبت وساتي ځکه چې اسلام د مينې او محبت دين دی، محترم هيواد وال بايد د کفري ممالکو او د هغوی د مزدورانو تر اغيزي لاندي را نشي، مسلمانانو ته په کار دی چې د کفارو تبليغات ور سره بدرگه نه کړي.

د افغانستان اسلامي امارت تعليم او تربيې ته پوره توجه لري او غواړي چې د اسلام د مقدس دين په رڼا کې تعليم ته وده ورکړي ځکه په پخواني حکومتونو کې چې تعليم

د اسلام د مقدس دین مطابق نه وو جوړ شوی د هغه نتیجه وه چې زموږ هیواد وال تر اوسه لا ځوریږي.

محترمو هیواد والو! د نوي کال د را رسیدو له امله لوی خدای جل جلاله ته زاری او دعاوي وکړئ چې زموږ په هیواد کښي په بشپړه توګه اسلامي نظام حاکم کړي او ټول هیواد وال باید د اسلامي امارت د مجاهدینو لا ننګه او ملاتړ وکړي او د پاکو او نازکو طالبانو د قربانیو شکر ګذار شي، تر څو لوی خدای جل جلاله ته مسؤل نه شي، صبر او حوصله چې د مسلمانانو ابدي توښه ده باید په ټولو چارو کې صابر و اوسو، د ا د خدای جل جلاله هغه امر دی چې که چیري عملي شي ناکامي نشته، ځکه خدای جل جلاله وعده کړي چې تاسو غم او سستي مه کوئ تاسو به کامیابه یاست، که چیري پوره ایمان ولرئ.

په اخیر کې ټولو مسلمانانو ته اخروي خوشحالي غواړم، تر بله همدغه شرعي کال پوري مو په ټولو شرعي کارونو کې خدای جل جلاله کامیابه لره.

ستاسي د اسلامي ژوند په هیله

ستاسي عقیدوي ورور ملا محمد عمر مجاهد

د طالبانو د لوی سالار محترم ملا محمد عمر مجاهد پیغام

محترمو علمای کرامو، جهادي قوماندانانو، سپین ږیرو، قومي مشرانو، روشنفکرانو او طالبانو ورونو!

السلام علیکم ورحمة الله و برکاته

داچې د افغانستان په تیر اوولس کلن دور کښې هر څه وشول ټولي نړی ته او خلکو ته معلوم دي، د تبصري کولو ضرورت یي نشته، خو په اوسنیو حالاتو کښې زموږ عرض او پیشنهاد دا دی چې د الله جل جلاله په خاطر او همدي مظلوم ملت د تقاضا په منظور باید ټول مسلمانان خاص هغه کسان چې د دین او اسلام څخه پوهه ولري او خپل کورونه، ورونه، پلرونه او میندي یي د الله تعالی د قرباني میدان ته ورانډي کړي، له دین (اسلام) څخه په دفاع کولو کښې یي هر قسم سر ښندنه کړي، په طول د جهاد کښې نه تنها د روس سره ښامار ته ماته ور کړه بلکي د نړی د استعمار سور لوی خط یي چې د وارسا په ترون باندي یادیږي دړي وړي کړ، د اروپا لویه وچه یي د ټانګونو او پوځي تمریناتو څخه چې د اسلام سره د مقابلي په خاطر تربیه کیدل خلاصه کړه او د الله اکبر کفر ځپونکي نعره یي د مسکو او د ده د انډیوالانو په هر کور کښې پورته کړه، تاسي به اوریدلي وي د افغانستان اسلامي جهاد د مسکو اوسیدونکو ته داسي درس ورکړ چې نور به په هیڅ وخت کې ان شاء الله تعالی د کمونیزم نعره پورته نکړي، تاسو اورئ چې نن کمونیزم په دنیا کې یو پیغور ګرځیدلی، د کمونیزم د فلسفي مؤسسین په ټوله نړی کې وټکول شول او قوتونه یي تجزیه شول، دا ټول د الله تعالی نصرتونه او کومکونه وو چې وشول. خو متاسفانه چې د کمونیزم د بقایاوو د فعالیت په نتیجه کښې بیا هم زموږ مسلمان قهرمان ملت په جنګونو باندي اخته شوی، داسي حالات راغلل چې خلکو به جهاد او مجاهدینو ته بد ویلي، خدای نخواسته خلک ناپوهانه د غټي ګناه مرتکب شول ځکه د جهاد او مجاهدې عظمت په قرآن کریم کښې ثابت دی په همدې خاطر موږ یو تعداد طالبانو د علمای کرامو څخه په مشوره اخستلو د اسلامي حکومت د را وستلو، د مسلمانانو د امنیت ساتلو او د همدې وطن د استقلال په منظور قیام وکړ، تاسی ته معلومه ده او موږ ښه پیژنئ چې موږ ستاسو

مخلص همسنگره ورونه وو، په جهاد کې مو قرباني ورکړي وه خو بیا هم په موږ پسي څومره تبلیغات وشول، موږ ټولو خلکو خاص قومندانانو ته زیات دعوت ورکول او زاری به مو ورته کولي چې د الله تعالی په خاطر د بدو افعالو، بې ځایه محصولونو څخه لاس واخلئ او دغه مظلوم ملت له خانه جنګي څخه خلاص کړئ، خو له دې سره سره به هم کفري تبلیغاتو موږ یوه جنګجویه ډله معرفي کولو، خلاصه عرض مو دا دی الله تعالی په موږ علم لري، الله تعالی را باندي شاهد دی په ورځ د قیامت چې الله تعالی قاضي وي او (یوم یفر المرء من اخیه و امه و ابیه و صاحبته و بنیه) ورځ تحقق ومومي موږ به همدغه څه چې و مو کړل او تاسو ولیدل وړاندي کوو، له تاسو څخه مو هیله او خواهش دا دی چې د حق ملاتړ وکړئ، خپل ځانونه قرباني او ایثار ته اماده کړئ او د هر قسم تبعیض په مقابل کښي قیام وکړئ، هر هغه څوک چې د اسلام او مسلمانانو په ګټه کار کوي هغه زموږ ورور دی، له موږ سره د یوي خاصي طبقي د لوړولو فکر نشته او نه د یوې خاصي طبقي د حکومت کولو په خاطر جنګیدلي یو، خو ارزو مو دا وه او هم دا ده او هم به وي چې د اسلام په تاریخ کښي انبیاء علیهم السلام اولین قرباني ورکړي، د رسول الله صلی الله علیه وسلم په عصر کښي طالبان چې په هغه وخت کښي د اصحاب صفه په نوم یادیدل غته قرباني ورکړي، موږ هم په همدې تکل کړی دی چې هوسا او آرام ژوند دي آینده خلک وکړي موږ که ټوکر ټوکر شو هیڅ باک نه لري، تاسي ته معلومه ده او الحمد لله په ډیر جرآت سره باید ووایو چې موږ د هیڅ طاغوت سره سازش نه دی کړی او نه یې کوو، یوه مکمله بودیجه او سرمایه نه لرو، موږ لازمه وګڼله چې داسي صابرین کسان له موږ سره ملګري شي چې مادي تقاضا و نه لري په همدې حصه کښي هر څوک چې مسلمان، متدین، صالح انسان وي موږ ته منظور دي او خاص دغه ورونه چې په څوارلس کاله جهاد کې یې خپل کور د روسانو د ټانګونو هدف ګرځیدلی و، په تیرو دریو کلونو کې یې هم له ملت سره هیڅ قسم خیانت نه وي کړی، په اخیر کې بیا وایو چې موږ اول هم د علماؤ په شرعي فتوی باندي کار شروع کړی و اوس به هم خپلو کارونو ته په هم هغي فتوا دوام ور کوو او د دې آیت (وشاورهم في الامر فاذا عزمت فتوکل علی الله) د عملي کولو په خاطر هر څوک چې د مشوري قابل وي او ور څخه مشوري اخستلو ته

ضرورت پیدا شي موږ ته سالمه اسلامي مشوره راکړي موږ به يې خپله تګ لاره ګرځوو.

په ټوله نړۍ کښې د کفري طاغوتي قوتونو د سر نګوني او د اسلام د عالي کولو په هيله

و من الله التوفيق

د ملا محمد عمر مجاهد توصیه

محترمو مجاهدینو !

السلام علیکم ورحمة الله و برکاته

۱ ـ څرنګه چې یو کار شروع کوئ تر هر څه مخکې باید نیتونه اصلاح کړئ، نیت خاص الله جل جلاله وګرځوئ، ځکه اصل د اعمالو نیت دی، نبي کریم صلی الله علیه وسلم فرمایي (انما الاعمال بالنیات)

۲ ـ په دوهم قدم کې د شرعي آمر په شرعي امورو کې خاص په اوسني وخت کې د خپل امیر اطاعت وکړئ، د صحابه کرامو رضي الله عنهم تاریخ ثابته کړي چې په اطاعت سره د الله تعالی نصرت او کومک کیږي، صفونه محکم کیږي، زموږ له خوا څخه چې کوم امیران در ته تعین شوي خاص اطاعت یي وکړئ، حتی تر ډلګیو پوري، د هري ډلګی افراد باید د خپل ډلګی مشر اطاعت وکړي ځکه الله فرمایي: (و اطیعوا الله و اطیعوا الرسول و اولي الامر منکم) د اختلاف د بدی په حصه کې الله تعالی فرمایي: (و لا تنازعوا فتفشلوا و تذهب ریحکم)

۳ ـ هوش وکړئ، متوجه شئ چې د بیت المال په مال کې هیڅ خیانت و نکړئ، کوم ځای چې د بیت المال د مالونو د تجمع لپاره تعین شوي وي د بیت المال ټول مالونه هلته ورسوئ، موټر، سلاح هر څه چې وي، ځکه الله تعالی فرمایي (و من یغلل یات بما غل یوم القیمة).

۴ ـ په خپل ما بین کې ښه سلوک په ښو اخلاقو سره ګذاره وکړئ ځکه د مسلمانانو دا لوی صفت دی چې په خپل مابین کې به ترحم سره کوي، الله تعالی فرمایي: (رحماء بینهم).

۵ ـ د جنګ حالات اضطراري دي مایوسي به نه کوئ، صبر، حوصله به کوئ، د جنګ حالات اضطراري دي خدای نکرده په اکمالاتو کې ضعف راشي خو تاسو مایوسه کیږئ مه، ځکه خدای تعالی فرمایي : (و لا تهنوا و لا تحزنوا و انتم الاعلون ان کنتم

مؤمنین) په بل ځای کې فرمايي : (و لا تهنوا في ابتغاء القوم ان تکونوا تألمون فانهم يالمون کما تألمون و ترجون من الله ما لا يرجون).

٦ ـ که کامیاب شوئ غرور، تکبر و نکړئ ځکه الله تعالی فرمايي (و ما رميت اذ رميت و لکن الله رمی) د خپلې فتحې تفويض به الله ته کوئ.

٧ ـ د خلکو د شخصي مالونو مراقبت وکړئ، کوشش و کړئ د خلکو شخصي ـ مالونه محترم و ګڼئ، هیڅ غیر شرعي تصرف په شخصي مالونو کې و نه کړئ.

دغه (اوه /٧) مادې مو د دې لپاره ولیکلې چې قول او عمل مو سره موافق شي او څرنګه چې ټولو خلکو ته موږ د شریعت د عملي کولو وايو دغه قول به هم په عمل کې تمثيل او عملي شي، څه چې مو در ته ولیکل دا زموږ ویل نه، بلکې د الله جل جلاله او د هغه د رسول صلی الله علیه وسلم فرموده ده، دغه زموږ لیکل که عملي کړئ د دې آیت شریف مصداق به تاسو یاست: (و اطیعوا الله و اطیعوا الرسول و اولي الامر منکم).

د اسلام خادم

ملا محمد عمر اخند

د سرې میاشتې د ځانګړې اونۍ په مناسبت د محترم امیر المؤمنین ملا محمد عمر مجاهد پیغام

میزان ۱۹ ـ ۱۳۷۵ هـ ش

الحمد لله رب العلمین و العاقبة للمتقین و الصلوة و السلام علی خیر خلق الله محمد رسول الله حبیبنا و حبیب رب العالمین و علی آله و اصحابه اجمعین

اما بعد: فاعوذ بالله من الشیطن الرجیم، بسم الله الرحمن الرحیم (و احسن کما احسن الله الیک) صدق الله العظیم.

مؤمنو هیواد والو !

السلام علیکم ورحمة الله و برکاته

زیرې درکوم چې د سولې او سوکالۍ لمر به د لوی الله جل جلاله په فضل او نصرت د هیواد ټولې تیارې سیمې هم روښانه کړي، نور به په هیواد کې د ژبې، سیمې او نورو تعصباتو په نوم بې وزله هیواد وال نه ځورول کیږي، نور به وران او ویجاړ شوی هیواد په یو او بل نوم په کنډرونو او کنډوالو نه بدلیږي، نور به زموږ مؤمن ملت د پښتون، تاجک، ازبک و هزاره، پشه اي، نورستاني او..... په نومونو زندانونو او د ربړولو ځایونو ته په یو او بل راز تورونو نه بیول کیږي.

مؤمنو افغانانو!

له دې وروسته افغانان ټول افغانان دي او په هیواد کې له یو شانته برابرو حقوقو څخه برخمن دي، یو افغان پر بل افغان هیڅ راز لوړوالی او برتري نه لري مګر د الله جل و علا شانه د حکم مطابق لوړوالی او برتري د تقوا او پاکوالي په آساس ده.

ربړیدلو ورونو! تاسو ته معلومه ده چې هیواد ویجاړ، ملت بیمار او ولس ډېر ځوریدلی او زړونه ټپي ټپي دي، اوس پر موږ او تاسو ټولو فرض دي چې د دې رنځور ملت په ټپونو باندې د زړه سواندۍ مرهم پټۍ کیږدو.

سره میاشت په هیواد کې یواځنۍ ملي خیریه ټولنه ده او شپه ورځ په هر راز حالاتو او شرائطو کې یې له خپلې وسې سره سم د بې وزلو او ربړېدلو د لاس نیوني لپاره خپلې هلې ځلې نه دي سپمولي او د کونډو، رنډو او یتیمانو اوښکې یې هر وخت پاکې کړې دي، اوس چې د سرې میاشتې ځانګړې اونۍ ده، سره میاشت په هیواد کې ځانګړې عائداتي سر چینې نه لري، د دغې خیریه ټولنې اقتصادي بنسټ د مؤمنو بشر پالو هیواد والو په مرستو سره پیاوړی کیدا ی شي.

زه د مسلمانو هیواد والو په نماینده ګي د سرې میاشتي د حقوقو د حامي په توګه له ټولو هیواد والو څخه غواړم چې په هر وخت او هر ځای کې له سرې میاشتي او د ددې ټولني کار کوونکو سره خپلې مرستي و نه سپموي، سره میاشت او کار کوونکي یې زما او د اسلامي دولت له حمایت او ځانګړې پاملرني څخه برخمن دي او په ډاډ سره دې خپل کارونه وکړي، په دې ځانګړې اونۍ کې ټولو هیواد والو ته بلنه ورکوم چې د سرې میاشتي عالي خیریه ټولنه په خپلو مادي او معنوي مرستو پیاوړې کړي، الله جل و علا شانه فرمایلي : نیکي وکړه لکه څرنګه چې الله جل جلاله له تا سره نیکي کړې ده، دا فرمان ومنئ او په نیکو او خیریه کارونو او چارو کې هلې ځلې وکړئ.

و السلام

امیر المؤمنین

ملا محمد عمر مجاهد

د خپلواکۍ د یواتیایمې کلیزې په مناسبت د عالیقدر امیرالمؤمنین پیغام

نحمده و نصلي علی رسوله الکریم امام الاحرار والمجاهدین محمد و علی آله و اصحابه المجاهدین، الفاتحین، الغانمین. امابعد فاعوذ بالله من الشیطن الرجیم. بسم الله الرحمن الرحیم. قال الله تبارک و تعالی فی کتابه الکریم: وقاتلوا المشرکین کافة کما یقاتلونکم کافة واعلموا أن الله مع المتقین. التوبة۳۶

وعن ابي هريرة رضی الله عنه قال: قال رسول الله صلی الله علیه وسلم: والذي نفسي بيده لولا أن رجالا من المسلمين لا تطيب أنفسهم أن يتخلفوا عني، ولا أجد ما أحملهم عليه ما تخلفت عن سرية تغزو في سبيل الله والذي نفسي بيده، لوددت أن أقتل في سبيل الله، ثم أحيا، ثم أقتل، ثم أحيا، ثم أقتل، ثم أحيا، ثم أقتل. متفق عليه.

درنو هیوادوالو او زړور مجاهد ولسه!

السلام علیکم ورحمة الله وبرکاته

نن ورځ چې د زمري د میاشتې له اته ویشتمې نیټې سره سمون خوري، زموږ غونډې او ټولیدنه له نن څخه یواتیا کاله مخکې د اسلامي جهاد او سرښندنې په برکت زموږ د ویاړلي او مؤمن ولس د سترې فتحې، حریت او استقلال یاد تازه کوي.

کله چې په همدغه ورځ د دې سرلوړي او آزاد هیواد مسلمان او پر دین مین ولس د اسلام د مقدس دین د ارزښتونو په رڼا کې، د تودو ولولو په لرلو سره د هغه وخت د ستر او جابر استعمارګر قوت په مقابل کې جهاد تر بریا ورساوه. که څه هم د دوی لاسونه خالي، امکانات ضعیف او نظامي وسائل بیخي کم وو خو ایمان یې قوي و. دوی د دوو میاشتو په دننه کې د الله تعالی په فضل او نصرت سره وکولای شول چې په هغه وخت کې چې په اصطلاح د نړۍ ستر طاقت چې د نړیوال جنګ د فتحې غرور یې لا هم په ماغزو کې و له سختې ماتې سره مخامخ کړي او د خپل اسلامي او ازاد هیواد استقلال او حریت ترلاسه کړي.

د افغانستان په استقلال او جهاد کې د هیواد ټول اقشار، ټول قومونه، نر او ښځې، واړه او زاړه شریک او په ګډه یې د خدای جل جلاله په نصرت د خپل اسلامي او ملي

یووالي په برکت انګلیسانو ته سخته ماتې ورکړه. څرنګه چې موږ هم د هغو مجاهدو او قهرمانو نیکه ګانو اولادونه یو او د خپل هیواد د اسلامي او ملي حاکمیت ساتنه موږ ته په میراث پاتې شوې ده نو په دې اساس زموږ اوسنی ولس او د نړۍ خلک زموږ پر پاکه او اسلامي خاوره باندې د یوه بل جابر او خونخواره استعمارګر روس او فقید شوروي د بي رحمانه یرغل شاهدان دي. څرنګه چې د افغانستان مسلمان او پر دین او استقلال مین ولس ته اسلامي جهاد او حریت له خپلو نیکه ګانو څخه په میراث پاتې دی، نو په دې اساس نړیوالو ولیدل چې څرنګه سرلوڅو او پښې لوڅو افغانانو بې له دې چې د مادي وسائلو او نظامي تجهیزاتو نشتوالی یې په عزم او اراده کې بدلون راولي، یوازې د لوی خدای جل جلاله په توکل او خپل غیرت او میړانه د خپلو نیکه ګانو په اسلامي تاریخ باندې اتکاء وکړه او په تشو لاسونو یې د وخت د سترنظامي قوت چې ټوله نړۍ د امریکا په شمول ورڅخه په ډار کې وه په مقابل کې د جهاد اعلان وکړ او د علماء کرامو له فتوی سره سم ټول هیواد د سره استعمار لپاره سور اور وګرځېد.

سره له دې چې روسانو د نړۍ پرمختللې وسلې، ذروي قوت، لیري واټن ویشتونکي توغندي او زهر جن کیمیاوي بمونه د افغانستان پر مجاهد ولس او ازاده خاوره استعمال کړل، خو د ایمان او ټینګ عزم په مقابل کې یې څه ونشواى کړاى او نه یوازې دا چې په افغانستان کې یې نظامي ماتې وخوړه بلکې د نړۍ په نقشه کې د هغه شوروي اتحاد ټغر چې د ټولې نړۍ د هضمولو اراده یې کړې وه ټول او امپراتوري یې رنګه شوه. موږ بې له تردده ویلای شو چې دا د افغانانو اسلامي او ملي سوک و چې د نړۍ دغه تر ټولو لوی مستکبر یې راوپرځاوه (ذالک فضل الله یؤتیه من یشاء)

د افغانستان مجاهد ولس چې غوښتل یې د شورویانو او د هغوی د ګوډاګیانو له له منځه وړلو وروسته یو منظم او مستحکم اسلامي او ملي حاکمیت رامنځته شي، د شهیدانو ارمانونه پوره، د کونډو او یتیمانو هیلې او ارزوګانې پرځای شي. خو متأسفانه بیا هم د پردیو د لاسوهنې په نتیجه کې زموږ ارمانونه او هیلې پر ځای نه شوې او زموږ غریب هیواد یو ځل بیا د خپل منځي ناروا او د قدرت پر سر د جګړې شاهد و. په

زرهاوو بې ګناه انسانان قتل، چور او چپاو، پاټکونه، قطاع الطريقي، قومي، نژادي او سمتي نفرتونه ورځ په ورځ زياتيدل. په سلهاوو زره ميله ډول ډول خطرناکې وسلې په هيواد کې خپرې شوې وې او په يوه هيواد کې په سلهاوو خپلسري حکومتونه رامنځته شوي وو او زموږ د هيواد تاريخي دښمنانو دا ګډوډي د افغانستان د تجزيې د شوم پلان د عملي کولو لپاره ښه زمينه بلله.

د هيواد دې غمجن او له درده ډک وضعيت کې د هيواد اصيلو بچيانو طالبانو د علماء کرامو په فتوى او د مجاهد او زړور ملت په ټينګ ملاتړ خپل کتابونه کت کړل، مدرسې او حجرې يې وتړلې او په ډيرو قربانيو او د ډيرو تنکيو ځوانانو، د قران کريم د حافظانو، د حديثو، تفسير او فقهې د علماء کرامو په سر ورکولو سره يې د هيواد تقريبا پنځه نوي فيصده خاوره د شر، فساد، ظلم، بي عدالتي، ډول ډول وسلو او د پرديو له غلامانو خلاصه او ازاده کړه.

طالبانو په هيواد کې هغه څه چې په نړيواله سطحه يې کيدل ناشوني بلل کيدل ترسره کړل، د هغو له جملې څخه په افغانستان کې د ټولو خودسرو پاچاهيو له منځه وړل، يو قوي مرکزي اسلامي حکومت رامنځته کول، د افغانستان له بيلابيلو سيمو څخه په لکونو ميله درنه او سپکه خپره شوې وسله راټولول او بالاخره د افغانستان لپاره د تجزيې د خطرناکې دسيسې شنډول شامل دي.

د افغانستان اسلامي امارت چې د هيواد ټولو پرګنو او د ملت له پوره ملاتړ څخه برخمن دی د يوه آزاد، اسلامي او مستقل افغانستان لپاره و هرې قربانۍ ته تيار دی. اسلامي امارت د نړۍ له ټولو سوله غوښتونکو هيوادونو څخه غواړي چې په افغانستان کې موجوده واقعيتونه په نظر کې ولري او د هغو په بناء له اسلامي امارت سره خپلو اړيکو ته پام وکړي.

اسلامي امارت د اسلام او افغانستان د ټولو اسلامي او ملي اصولو په نظر کې نيولو سره د نړۍ له ټولو هيوادونو سره په متقابل احترام مبنى اړيکي غواړي. اسلامي امارت نور چاته اجازه نه ورکوي چې د مظلوم او غيور ملت، استقلال او ملي منافعو ته په بده سترګه وګوري. اسلامي امارت د اسلامي اصولو د ساتنې او د افغانستان د استقلال او

ملي حاكميت د دفاع لپاره پر ټول اسلامي امت غږ كوي چې په دې برخه كې له افغانستان سره مرسته وكړي. په پاى كې يو ځل بيا دا يادونه ضروري بولم چې افغانستان درې واره فرنگي استعمار او په آخر كې روسي استعمار ته چې د نړۍ د نيولو اراده يې لرله سختې ماتې وركړې او ټوله نړۍ د افغانانو د دې احسان پوروړې ده.

د افغانستان مسلمان او ميړني ولس اوس هم د خپل اسلامي او ملي استقلال د بقاء لپاره د هر هغه چا چې په افغانستان كې ناروا مداخله كوي بې له دې چې مادي وسائل او نورڅه په نظر كې ولري، د خپلو پلرونو او نيكونو په شان يوازې د لوى خداى جل جلاله په توكل او د غيور ملت د سربښندنې په مټ ورته غاښن ماتوونكى ځواب وايي.

په پاى كې د افغانستان د مخكني او اوسني استقلال د ټولو شهيدانو او غازيانو پاكو روحونو ته دعاء كوم او د هيواد د سالميت، ترقى او سرلوړۍ هيله د رب العزت و دربار ته وړاندې كوم.

والسلام عليكم ورحمة الله وبركاته

د اسلام خادم

اميرالمؤمنين

ملا محمد عمر مجاهد

۲۸/۵/۱۳۷۹ هـ ش

مأخذ (كندهار مجله، پرلپسې اتمه گڼه ۷۱ مخ)

د دار العلوم دیوبند د یونیم سل کلنو خدمتونو د یاد غونډې ګډون کوونکو ته د عالیقدر امیرالمؤمنین پیغام

الحمد لله رب العلمین و الصلوة والسلام علی قائد المجاهدین و علی آله و صحبه أجمعین.

محترمو علماکرامو، د دې پرتمینې غونډې ګډون کوونکو او د نړۍ ټولو مسلمانانو!

السلام علیکم ورحمة الله وبرکاته

د محمدي امت په دې حساسو او بوږنوونکو شرائطو کې د دا ډول لویو غونډو جوړول سره له دې چې ګټور او په زړه پورې ګام دی، مسلمانانو ته دا موقع ورکوي چې په خپلو ربړو او مشکلاتو سره خبرې وکړي. الله تعالی دې د جمعیت علماء اسلام منسوبینو ته د دغې سترې کارنامې اجرونه ورکړي.

فعلي شرائط ایجابوي چې د مسلمانانو په موجوده ستونزو باندې باید داسې نړیوالې غونډې وشي. د دارالعلوم دیوبند خدمتونه له چا څخه پټ نه دي. د هند په نیمه وچه کې له ډیرو خنډونو او موانعو سره سره د دارالعلوم دیوبند په برکت دیني علوم او اسلامي اقدار تراوسه ژوندي پاته شوي دي او اسلامي نړۍ ته یې داسې د کار او لوړ همت شخصیتونه وړاندې کړي دي چې د هغو علمي، اصلاحي او دعوتي کارنامې د هیرولو نه دي.

د غونډې برخوالو مسلمانانو ورونو!

د کفري نړۍ تیری او له مسلمانانو سره له کبره ډک چلند اوج ته رسیدلی دی او د نړۍ په هره برخه کې له مسلمانانو سره له تبعیضه ډک چلند کیږي. کفري نړۍ د ملګرو ملتونو تش په نامه نړیواله اداره د خپلو اهدافو لپاره استعمالوي، دغې ادارې که کله هم د مسلمانانو په ګټه کومه پریکړه کړې وي هغه په کلونو کلونو د کاغذ پر مخ پاته وي او نه عملي کیږي خو د دوی په ګټه مسائل په ډیره چټکه توګه عملي کیږي. د مسلمانانو نړیوال سیاسي موقعیت تقریبا د تحت الحمایه ګۍ درجې ته رسیږي او د نورو تر سیوري لاندې ژوند کوي.

دا په داسې حال کې ده چې د مسلمانانو جغرافيوي موقعيت له اقتصادي نقطه نګاه نه ډېر په زړه پورې دی اود خامو موادو بې شميره زيرمې لري خو له دې سره سره يې په ملل متحد کې دومره کمزوری حيثيت دی چې هيڅکله هم د دوی ستونزو ته نه شي درمل کيدلی.

د کفري نړۍ اهداف او مقاصد څرګند دي.هغوی اوس په نړۍ کې له اسلامي نظام پرته بل سيال نه ويني او له دې کبله خو دوی په افغانستان کې اسلامي امارت په هيڅ صورت نه شي زغملای او اسلامي امارت د هيواد د پنځه نوي په سلو کې خاورې له ولکې سره سره بيا هم د حکومت پر ځای د ډلګۍ په نامه يادوي.

د افغان مجاهد ولس په زور او همت سره شوروي اتحاد رانسکور شو. هغه شوروي اتحاد چې د امريکا او غربي نړۍ تر پولو پورې يې ځان نږدې کړی و. هغه شوروي اتحاد چې په ويتنام کې يې امريکا ته شرموونکې ماتې ورکړې وه. هغه شوروي اتحاد چې منځنۍ آسيا يې هضم کړې وه او هغه شوروي اتحاد چې تودو اوبو ته د رسيدو لپاره يو ګام څمکه ورته پاتې وه. په هغو شپو کې د نن په اصطلاح پياوړې امريکا وجود په لړزېدو و، هلته يې د شکست په ترخو حلق تريخ و او زبون وهلی ناست و.

خو دې بې وسه ولس د خپل ځواکمن ايمان په برکت هغه کمونيزم په ګونډو کړ او شکست نه منونکی شوروي اتحاد يې د نړۍ له نقشې څخه محو کړ او هغه انسانخوره بلا همدې افغانانو نابوده کړه او ګردې نړۍ ته يې نجات ورکړ.

د اسلام او کمونيزم په دې جګړه کې زموږ هيواد وران شو او له ډيرو درنو ستونزو او ربړو وروسته دې مظلوم ولس په خپله خاوره کې د خپلې خوښې اسلامي نظام پلی کړ. خو دې بې انصافۍ او جفاکارې نړۍ زموږ ټولې کارنامې هيڅ وبللې او اوس غواړي چې له خپلې دغې يوازينۍ موخې څخه مو هم واړوي.

هغوی په دې جهادي ټاټوبي افغانستان کې اسلامي حکومت په هيڅ صورت نه شي زغملای. په افغانستان باندې د هغوی بې رحمانه بنديزونه او هغه هم د ملګرو ملتونو په چوکاټ کې دا راښيي چې کفري نړۍ په ډيره سرتمبګۍ او تکبر سره د اسلامي امارت

مخالفت ته ملا تړلې ده. له اسلامي امارت سره د هغوی ټول مخالفتونه په هیڅ منطق نه دي بنا. د دلیل او منطق د نړۍ دعوه لرونکي د اصولو او پرنسیپ تش په خوله پلویان یوازې د زور په نیلي سپاره ده.

موږ له ټولې نړۍ سره د متقابلې همکارۍ او له اسلامي نړۍ سره د اخوت او ورورولۍ په فضا کې اړیکي ټینګول غواړو او هر چاته مو د سولې لاس اوږد کړی دی.

زموږ په هیواد کې د همدې نړیوالو استعمار ګرو په لاس د یو څه وخت لپاره د کورني جنګ او ورور وژني اور په غرغړو شوی و، دلته هغه پیښې رامنځته شوې وې چې زموږ د هیواد ځمکنی بشپړتیا یې په خطر کې اچولې وه. دلته ناروا او بې معنی جګړې روانې وې، خو همدې امریکا او غربي نړۍ چې نن یې په افغانستان کې د جنګ د ختمولو او د افغانانو د بشري حقوقو د ساتلو دروغجنه چیغه پورته کړې ده، مسلمانان ښه پوهیږي چې دا یوازې د خولې خبرې دي، دوی و چې د افغانستان په سخته بده ورځ باندې یې غوږونه کاڼه کړي وو.

اما نن چې موږ اسلام په واقعي او اصلي بڼه عملي کړی او اسلامي امارت مو رامنځته کړی، امنیت مو ټینګ کړی او وروروژنه مو له منځه وړې ده، د سولې د تامین لپاره مو زیاتې سپیڅلې وینې قربان کړي او په دې هیواد کې مو یو داسې حکومت قائم کړ چې ټول ولس پرې خوښ دی او زیاته مینه او خواخوږي ورسره لري، نو نړیوال یې کله د سخت دریځه اسلام او کله هم د طالبانو د تعبیر د اسلام په نامه د بدنامولو لپاره ډول ډول تبلیغات کوي.

موږ په ډاګه ویلای شو چې اسلامي امارت د افغانستان د خلکو د خوښې حکومت دی چې زموږ د دې ادعاء لپاره د مخدره موادو بندیز چې ټوله نړۍ یې مخنیوي ته حیرانه وه او شکایت یې کاوه ښه دلیل دی. سره له دې چې زموږ د هیواد ډیرو بزګرانو کوکنار کرل او په دې ړنګ هیواد کې یې همدا د عائداتو لویه سرچینه وه خو چې کله اسلامي امارت د هغو په کرلو بندیز ولګاوه، ټولو په یوه خوله زموږ خبره راسره ومنله. نړیوالو د دې پر ځای چې زموږ دغه اقدام وستایي او په عوض کې یې له بزګرانو سره مرستې وکړي خپل زهرجن تبلیغات یې نور هم [illegible] زیات کړل.

په هیواد کې زموږ امرونه او احکام په ډېره تېزۍ سره منل کیږي او زموږ د نظام هرې خبرې ته زموږ ولس لبیک وایي او یو څه بې لارې او غرب پلوه افغانان که مخالفت کوي هغه یو یا دوه فیصده هم نه دي خو اوازه او پروپاګنده یې ځکه دومره لوړه او تېزه ده چې هغوی د همدې غربي نړۍ په غېږ کې ناست دي، غرب او امریکا خپله میډیا ورته وقف کړې ده.

موږ خپلو خلکو ته هغه نظام پلی کړی چې په هغه دوی ایمان لري. زموږ اساسي قانون قرآني اصول دي او دا اصول د مؤمنانو ایمانیات دي. اسلامي امارت د هیواد او سیمې د سولې لپاره ډېرې وینې تویې کړې دي او له نړۍ سره په اړیکو ټینګولو کې یې له هرې ممکنې لارې کار اخیستی دی. موږ په زغرده وایو چې اسلامي اصول هیڅکله هم تر پښو لاندې کولای او په قرآني پریکړو باندې له هیچا سره سازش نه شو کولای.

زموږ مظلوم ولس روسي یرغلګرو ډېر ځورولی دی. انسانخوره کمونیزم زموږ هیواد په کنډواله بدل کړی، زموږ هیواد ویجاړ او کنډر پروت دی. زموږ ولس شل کلنو جګړو زیات ځپلی دی. زموږ مظلوم هیوادوال له ډېرو اقتصادي ستونزو سره مخامخ دي. موږ غواړو چې خدای جل جلاله دا جګړې ختمې کړي او د هیواد په بیا جوړولو لاس پورې کړو او خپلو مظلومو هیوادوالو ته دا ړنګ کورګی بیرته ودان کړو.

موږ تر هر چا زیات سولې ته اړ یو ځکه نړیوال استعمارګر تروریزم موږ ته هیڅ نه دي راپرې ایښي. نړیوال کفري ځواکونه موږ د خپلو هیوادوالو خدمت ته نه پرېږدي. موږ دې ته نه یو خلاص چې د خپلو یتیمانو اوښکې پاکې کړو. موږ دې ته نه پرېښودل کیږو چې خپلو کونډو او بورو ته سرپناه جوړه کړو. موږ له اسلامي نظام، ازادۍ او حریت سره مینه لرو. د اسلامي حکومت او ازادۍ لپاره موږ د سرونو ورکولو ته تیار یو خو نړیوال کفر غواړي چې موږ له خپل دغه هدف څخه تیر شو. هغوی په خپلو دغو دښمنانه او بې رحمانه پلانونو سره غواړي چې زموږ له سرونو څخه د آزادۍ مفکوره وباسي نو ځکه ویلای شو چې په اصطلاح د وخت زبرځواکونه زموږ خلاف سره یو شوي دي او په ډول ډول بهانو سره یې پر موږ ناروا بندیزونه لګولي دي.

د تروریزم په تور او د بشرد حقوقو د نه مراعتولو په پوچو نعرو سورو سره یوازې موږ نه بلکې هر ځای مسلمانان کړوي او سپکوي. تر پرونه پورې دې تش په نامه لویو ځواکونو د نړۍ کمزوري او مستضعف ولسونه ځبېښل، د هغوی هیوادونه یې مستعمرې ګرځولې وې، پرون لا روسانو ډېر هیوادونه تر خیټه لاندې کړي وو. او اوس یې هم د منځنۍ آسیا هیوادونه تر واک لاندې دي. څه موده وړاندې لویې برتانیا په نړۍ کې خپل استعماري جال غوړولی و او د هند نیمه وچه یې تر ځېښاک لاندې کړې وه. نن امریکا پر ټوله نړۍ د واک چلولو پلانونه جوړوي او موږ په خپلو هیوادونو کې د خپلې خوښې حکومتونو جوړولو ته نه پرېږدي او د نړۍ د ایل کولو په فکر کې یو ځای هم ولسونه په ارام نه پرېږدي او د مسلمانانو په نابودۍ پسې خو یې له یوې مخې را اخیستي ده. اسلامي نظام او جهاد له منځه وړل غواړي او د همدې هدف لپاره اوس هغوی ټول یو موټی شوي دي او تش په نامه د ملګرو ملتونو اداره د خپلو ګټو لپاره استعمالوي.

په ملګرو ملتونو کې غړیتوب اسلامي هیوادونو ته څه ګټه رسولې ده؟ د هغوی کومه ستونزه د ملګرو ملتو له لارې حل شوې ده؟

نو د مسلمان امت په دې ویرژلي حالت باندې یو څه کول په کار دي. په دې سختو حالاتو کې د مسلمانانو وحدت او یووالي ضروري دی او له دې بحران څخه د وتلو لپاره څه لارې چارې لټول په کار دي. د مسلمانانو لپاره دا ډول غونډې او اجتماعات ډېر ضروري دي څو په خپلو مسائلو، ستونزو او دردونو باندې سره وغږیږي.

نن چې د نړۍ پر مخ مسلمانان د یوه امت په حیث اوسي باید خپل اسلامي تشخص وساتي او په دې پوه شي چې مسلمانان ولې آرام ژوند ته نه پرېښودل کېږي. مسلمانانو د هیچا په هیواد تیری نه دی کړی همدا نور حکومتونه دي چې په دوی تیری کوي. دا جګړې او شخړې چې رواني دي د مسلمانانو په هیوادونو کې دي او پردي هیوادونه راغلي دي دوی په ارام نه پرېږدي. زموږ په هیواد روسانو تیری وکړ، موږ په هغو پسې نه یو ورغلي هغوی په موږ پسې راغلل. همداراز امریکا هم زموږ خاوره په کروز توغندیو وویشته. د فلسطین مسلمانان همداراز په خپل هیواد کې کړول کېږي. یهودیان

د دوی سیمو ته ورغلي دي. په چیچنیا او کشمیر کې هم همدا حال دی او هم په نوره گرده اسلامي نړۍ کې همداسې چلند کیږي.

نو په داسې حالاتو کې تر هرڅه مخکې د مسلمانانو وحدت او یووالي ته اشد ضرورت دی خو له بده مرغه چې مسلمانان په خپلو منځونو کې سره لاس او گریوان دي. په یوه هیواد کې د جزئي اختلافاتو په وجه په لسگونو اسلامي گوندونه جوړ شوي وي. دې تقسیماتو او جلاوالي په مورږ کې د امت د یووالي او د مسلمانانو د ستونزو د حل کولو فکر وژلی دی د یووالي لپاره د ېخو گامونو پورته کول په کار دي.

په پای کې یو ځل بیا هیله کوم چې زموږ مسلمان، مظلوم، ستړي او محصور ولس چې د نړیوالو بدمعاشانو له گواښونو سره مخامخ دی او د ایمان او اسلام په جرم کړول کیږي له خپله دعاگانو مه هیروئ.

په نړۍ کې د مسلمانانو د لازیات بریالیتوب په هیله

والسلام علیکم ورحمة الله وبرکاته

ستاسې ورور

داسلام خادم

ملامحمد عمر مجاهد

(مأخذ کندهار مجله پرلپسې څوارلسمه گڼه)

***

د ملاصاحب ځينې مرکې

له عاليقدر اميرالمؤمنين سره د الامارة الاسلاميه (عربي) او خلافت (پښتو) مجلې مرکه

پوښتنه

اسلامي امارت په افغانستان کې څه ډول نظام چلول غواړي؟

ځواب

موږ له هغه اول سر نه داسې کړنه غوره کړې، چې هغه سل په سلو کې په اسلامي شرعي نظام باندې ولاړه وي. او د ژوند په ټولو اړخونو کې د الله تعالى له لورې نازل شوي احکام حاکم وي او په راتلونکې کې به مو هم دا تګلاره وي چې مکمل اسلامي نظام حاکميت ولري او ټولې پرېکړې مو د خالق رب په قانون سره وشي، ځکه اسلام د الله تعالى په نزد غوره دين دی او اسلام دی چې انسانانو ته د دنيا او اخرت د نيکمرغۍ لارې چارې وربښيي.

پوښتنه

د نړۍ له هيواونو سره څه ډول روابط غواړئ؟

ځواب

زموږ اړيکي به د نړۍ له هيوادونو سره په بشري معيار د متقابل احترام په بناء وي، خو له اسلامي نړۍ سره د اسلامي اخوت او ورورلۍ په بناء مناسبات غواړو او له ګاونډيو هيوادونو سره د نيکې همجوارۍ او د يوه بل په چارو کې د نه مداخلت غوښتونکي يو.

پوښتنه

ځيني هيوادونو دا خبره کوي چې په افغانستان کې دې د خلکو د خوښې حکومت جوړ شي. نه دا چې په خلکو په زور حکومت وشي؟

ځواب

موږ په ډاګه ويلی شو چې اسلامي امارت د افغانستان د ملت د ارادو ممثل او د دوی په خوښه جوړ شوی حکومت دی. همدا وجه ده چې موږ په ډېر لږ وخت کې د افغانستان ٪۹۰ برخې ونيولې، تاريخ ثابته کړې ده چې پر افغانانو باندې کله هم چا په زور سره حکومت نه دی کړی نو طالبان چې پر افغانستان حکومت کوي دنياوال دې وپوهيږي چې د ملت رضايت موږ ته حاصل دی. که د خلکو رضايت حاصل نه وي طالبان نه شي کولای چې حکومت پرې وکړي، نو په دې مورد کې د بهرنيو هيوادونو مخالفتونو او اعتراضونه بې ځايه او نامناسب دي. اصلي خبره د ملت د عامو خلکو ده چې له موږ سره ملګري دي، نه د هغو څو قمار بايلونکو څخه چې په ساده فکر سره ځانونه د ملت نماينده ګان بولي دا خبره حقيقت ده، که څوک سترګې پرې پټوي نو ډېر سپک پرې معلوميږي.

پوښتنه

غربي هيوادونه د ځينو اسلامي هيوادونو په شمول دا خبره کوي چې اسلامي امارت دې په خپل دريځ کې بدلون راولي او نرمي دې غوره کړي آيا د امکان لري؟

ځواب

څرنګه چې زموږ په هغو کارونو کې چې د اسماني دين دلائل موجود دي په هغو کارونو کې زموږ د دريځ بدلون د امکان له صورت څخه وتلی ښکاري، نو همدا وجه ده چې يوازې او يوازې پر موږ باندې د امريکايانو فشار دی که د ملل متحد يا د کوم بل چا لخوا وي هغه هم د امريکا د فشار له کبله دی. نو په همدې خاطر د نړۍ د مسلمانانو څخه زموږ غوښتنه ده چې په ټينګه زموږ ننګه او ملاتړ وکړي. موږ هغه خلک يو چې د الله تعالی په مرسته مو نړۍ له روسي ښکيلاک څخه خلاصه کړه نو که

څوک مرسته او تعاون راسره کوي او که نه، زموږ توکل په يوه خالق او قـادر لايـزال رب جل جلاله باندې دی او بس.

پوښتنه

ملګري ملتونه او ځيني نور هيوادونه د پراخ بنسټه حکومت خبرې کـوي پـه دې هکلـه ستاسې څه نظر دی؟

ځواب

که له پراخ بنسټه حکومت څخه مطلب دا وي چې د افغانسـتان د ټولـو پرګنـو برخـه پـه کې وي نو دغه خو اسلامي امارت دی چې د هيـواد د ټولـو قومونـو اسـتازی، چې د تقوی په معيار غوره شوي دي پـه کې موجـود دي. او کـه يـې مطلـب دا وي چې زاړه کمونيستان او د هيواد ورانوونکي او د بيت المال لوټوونکي هم په کې شـريک شي نـو داسې کله هم نشي کيدلای. ځکه موږ دری عمده اهداف په مخکې لـرو چې عبـارت دي.د اسلامي شـرعي نظام د ټينګولو. د تجزيې څخه د هيواد ژغورلو او پـه ټـول هيـواد کې د مکمل امنيت راوستلو څخه. چې البته دغه اهداف د واحدې قومندې پـه صـورت کې ترلاسه کيدلای شي. که هغو خلکو ته چې کمونيستان او يا هم د هيـواد ورانـوونکي او د بيت المال لوټوونکي دي په حکومت کې برخه ورکول شي نو بيا د پورتنيو اهـدافو تحقق غير ممکن بريښي.

پوښتنه

د چيچنيا د په رسميت پيژندلو علت څه و؟ او ځيني خلک دا وايي چې اسـلامي امـارت په خپل دغه کار پښيمانه دی. په دې هکله څه وايـاسـت او اسـلامي امـارت لـه چيچنيا سره څه ډول مرستې کوي؟ که په دې هکله معلومات راکړئ؟

ځواب

د چيچنيا په رسميت پيژندل زموږ شرعي مسؤليت و. چيچنيا له پخـوا څخـه يـو مسـتقل هيواد و چې روسانو هم د خپل يوه تړون پـه تـرڅ کې د هغـوی پـه خپلـواکۍ اعـتراف

کړی دی. په دې کار موږ پښیمانه ځکه نه یو چې دا کار مو د شرعي مسؤلیت په بناء کړی او مسلمان ته د شرعي حکم په اداء کولو ندامت نه دی په کار. موږ له چیچنیا سره یوازې سیاسي او اخلاقي ملاتړ کوو. په اوسنیو شرایطو کې زموږ نور څه په توان کې نشته. ځکه افغانستان په خپله له داخلي او خارجي ستونزو سره مخامخ دی.

پوښتنه

نړیوال او او ملګري ملتونه وایي چې د اسلامي امارت په ساحه کې کوکنار کرل کیږي او د مخدره موادو تولید کیږي که مهرباني وکړئ دغه موضوع یوڅه روښانه کړئ؟

ځواب

د افغانستان اسلامي امارت د مخدره موادو له تولید، استعمال او قاچاق سره مخالفت لري او په دې لار کې یې وخت په وخت مثبت ګامونه پورته کړي دي د مثال په توګه د بنګو او چرسو د مخنیوي په هکله فرمانونه، د هیواد په سرحدي سیمو کې د هیروینو د تولید د فابریکو له منځه وړل او په تیر کال کې د کوکنارو د فصل دریمه برخه کمول او بالاخره ۲۴/۴/۱۴۲۱ هجري قمري نیټه د ۱۹ګڼه فرمان په اساس په ټول هیواد کې د کوکنارو د فصل د بیخي نه کرلو په هکله اقدامات د یادونې وړ دي. موږ پخوا په نړیوالو مرستندویه ټولنو او ملګرو ملتونو ته ویلي وو چې که د هیواد له بزګرانو سره مرسته وشي نو د کوکنارو فصل به ختم کړو خو هغوی په دې هکله هیڅ ډول مرستې ونه کړې او بالاخره موږ په دې هکله په خپله تصمیم ونیو چې له دې وروسته به په افغانستان کې نور د کوکنارو فصل نه کرل کیږي.

پوښتنه

د ښځو د حقوقو او تعلیم مسئله هم یو له هغو مسئلو څخه ده چې نړیوال یې اسلامي امارت په نه مراعتولو متهموي. په دې هکله ستاسو څه نظر دی؟

ځواب

د افغانستان اسلامي امارت ښځو ته د خپلو اسلامي حقونو په ورکولو کې ګټور ګامونه اخيستي دي چې هيڅوک سترګې نه شي پرې پټولی چې له هغه جملې څخه يو هم ۱۸/۵/۱۴۱۹ هـ ق نيټې د (۱۰۴) ګڼه فرمان دی چې ښځو ته د ميراث او خپلې خوښې ازدواج حق ورکول شوی دی چې د افغانستان په تاريخ کې ساری نه لري. همدا راز موږ د ښځو له تعليم سره مخالفت نلرو په دې شرط چې له شرعي اصولو سره برابر وي او د شرعي حجاب مراعات په کې شوی وي.

پوښتنه

ملګري ملتونه په دې ټينګار کوي چې که اسلامي امارت اسامه بن لادن محکمې ته ونه سپاري نور بنديزونه به پرې ولګوي. ددې ګواښونو په اړه مو نظر څه دی؟

ځواب

د ملګرو ملتونو او يا کوم بل چا ګواښونه به په اسلامي امارت باندې هيڅکله دا ونه مني چې اسامه بن لادن له افغانستان څخه وباسي او يا د خپلو اسلامي پاليسيو څخه تير شي ځکه موږ په دې باور يو چې اسامه بن لادن يو مسلمان دی چې افغانستان ته يې هجرت کړی دی او د افغانانو ميلمه دی. د هغه پر سر معامله کول به د اسلامي اصولو او افغاني عنعناتو خلاف کار وي. حقيقت دادی که چيرې اسلامي امارت او د افغانستان مسلمان ولس د اسامه بن لادن په هکله خپل اوسني دريځ ته تغير ورکړي نو هرومرو به تاوانيان شي او له سختو کړاوونو سره به مخامخ شي. اسامه بن لادن ته امر شوی دی چې د افغانستان له خاورې څخه د چا پر خلاف سياسي فعاليت ونه کړي. او نه د افغانستان د خاورې څخه د چا پر ضد ګټه واخلي او هغوی هم له موږ سره وعده کړې او ډاډ يې راکړی دی چې هغه به کله هم داسې خبرې او عمل ونه کړي چې د هغو له امله له نورې نړۍ سره د افغانستان اړيکي خرابې شي. هغوی همدا اوس هم له افغانستان څخه کوم فعاليت نه کوي دا هسې يوه پلمه ده چې امريکا او ملګري ملتونو

يې د افغانستان د اسلامي امارت په خلاف په کار اچوي. دوی په دې اړه تراوسه کوم شواهد نه دي وړاندې کړي.

پوښتنه

ځينې حلقې داسې تبليغ کوي چې ګواکې پرويز مشرف ته تاسو ويلي چې هغه دې د اسامه بن لادن پر موضوع افغانستان ته د خبرو کولو لپاره نه راځي.

ځواب

دا خبرې بې اساسه دي موږ کله هم هغه ته نه دي ويلي چې هغه دې د خبرو کولو لپاره افغانستان ته نه راځي. هغوی تل دا ويلي چې د اسامه موضوع بايد د اسلامي امارت او امريکا د مستقيمو خبرو د لارې حل شي. پاکستان نه موږ ته د اسامه د سپارلو خبره کوي او نه يې هم بايد وکړي. ځکه دا موضوع د افغانستان د اسلامي امارت او امريکا موضوع ده.

پوښتنه

که ملګري ملتونه نور بنديزونه لګه ګواښونه چې کوي، ولګوي اثر به يې څه وي؟

ځواب

افغانانو د روسانو د مداخلې په وخت کې ډېر څه د لاسه ورکړل او هيواد يې ويجاړ، لويې لارې خرابې او د زارعت سيستم يې له منځه تللی. له بلې خوا په هيواد کې د وچکالۍ له امله هم ډېر هيوادوال د ستونزو سره مخامخ دي. نو په داسې حال کې بايد له افغانانو سره بشري مرستې وشي نه دا چې بنديزونه پرې ولګوي. نو زه فکر نه کوم چې ملګري ملتونه به د افغانستان پر خلاف نور بنديزونه ولګوي او ستونزې به يې نورې هم ورزياتې کړي. په داسې حال کې چې د بنديزونو لګولو لپاره کوم مجوز هم نشته. خو په هر حال موږ له دې ستونزو څخه شکايت هم نه کوو. ځکه چې دا هر څه د الله تعالی له طرفه يو امتحان دی او الله تعالی به دا ستونزې يو وخت په خپل رحمت سره پای ته ورسوي.

پوښتنه

د افغانستان د مسئلې د حل په اړه مو څه نظر دی؟

ځواب

موږ هم مطمئن یو چې د افغانستان اسلامي امارت مخالفین به ماتې خوري. زه پیشگویي نه شم کولای خو زموږ ښتینوالي موږ د دې قابل کړو چې د هیواد ۹۵٪ برخې فتحه کړو، اسلامي نظام په کې پیاده کړو او هیوادوالو ته د هوسا او ډاډه ژوند زمینه برابره کړو. زه باور لرم چې اسلامي امارت به مخالفینو ته ماتې ورکوي او ټول افغانستان به تر یوې واحدې رهبرۍ لاندې متحد کړي. او د دې هدف ترلاسه کولو لپاره زموږ لومړنی کوښښ دا دی چې موضوع له جگړې پرته حل شي. ځکه دا اوس د مخالفینو د لیکو څخه ډېر قومندانان رابیل شوي دي او له اسلامي امارت سره یوځای شوي دي او امید دی چې نور قومندانان هم ورڅخه بیل شي.

پوښتنه

په دې وروستیو کې د هیواد په مرکز کابل کې یو لړ چاودنې شوي دي. آیا دا به امنیتي ستونزې راپیدا نه کړي؟

ځواب

دا ډول پیښې د نړۍ په پرمختللیو هیوادونو کې هم کیږي. سره له دې چې د مخنیوي لپاره یې ډېرې ادارې کار کوي. موږ یقین لرو چې په افغانستان کې امنیت ډېر ښه دی. خو زموږ دښمنان ډول ډول سازشونه کوي او کومې کوچنۍ پیښې چې وشي د هغو په تبلیغ کې مبالغه کوي او منفي تاثر ورکوي خو هیوادوال له دا ډول تبلیغاتو سره عادت لري او هیڅ ډول تشویش نه ورته پیدا کیږي. موږ امنیتي مقاماتو ته لارښوونه کړې ده چې د دا ډول پیښو د مخنیوي لپاره خپلې هڅې نورې هم تیزې کړي او هیچا ته اجازه ورنه کړي چې هیوادوال له تشویش سره مخامخ کړي. همدا راز ځینې هغه کسان چې دغه چاودنې یې کړې نیول شوي او د تحقیقاتو په ترځ کې یې په خپلو جرمونو

اعتراف کړي دی. موضوع تر څېړنې لاندې ده. د تحقیقاتو له بشپړېدو وروسته به محاکمه شي. تر څو په راتلونکې کې څوک د امنیت د خرابولو جرئت ونه کړي.

پوښتنه

ځینې خلک دا سې وايي چې د اسلامي امارت په ځینو ادارو کې بعضي- چارواکي رشوت اخلي. دا خبره څنگه ده؟

ځواب

دا خبره څکه بې اساسه ده چې تراوسه هم موږ ته چا په دې اړه شواهد نه دي راکړي. څکه موږ مخکې هم ویلي او اوس هم وایو چې که هر څوک داسې شواهد حاضر کړي چې هغه د رشوت اخیستلو ثبوت وکړي نو به هرومرو رشوت اخیستونکی د قانون منگولو ته وسپارو او لازمه جزا به ورکړو. هر چا چې له قدرت څخه ناوړه گټه اخیستې او یا د خیانت ثبوت پرې شوی دی موږ له له خپلو دندو څخه گوښه کړي او مجازات کړي مو دي.

پوښتنه

د کشمیر موضوع چې څه د پاسه پنځوس کاله کیږي جریان لري خو د حل لپاره یې تراوسه کومه لاره نه ده لټول شوې په دې هکله مو څه نظر دی؟

ځواب

موږ مخکې هم ویلي دي چې په کشمیر کې دې په مسلمانانو باندې ظلمونو بند کړل شي او دا مسئله دې د کشمیر د مسلمانانو له غوښتنو سره سم او یا هم د ملگرو د ملتونود پریکړو په اساس حل شي. څکه دغه کار د هند او پاکستان دواړو په گټه دی کشمیري مسلمانان د ازادۍ حق لري او دا حق باید ورکړل شي.

منبع : خلافت مجله پرلپسې اوولسمه گڼه.۶-۵-۴ مخونه)

تربیتي غونډې ته د عالیقدر امیرالمؤمنین پیغام

بسم الله الرحمن الرحیم

نحمده و نصلي علی رسوله الکریم. اما بعد:

درنو علماء کرامو او محترمو طالبانو او د قدر وړ حاضرینو!

السلام علیکم ورحمت الله وبرکاته وبعد

د هر څه نه مخکې ستاسو راتلو ته ښه راغلاست وایم او له لوی خدای جل جلاله څخه د دغه تکلیف او خدمت په عوض کې درته اجر عظیم غواړم.

محترمو وروڼو!

تاسو د اوسنیو روانو جریاناتو څخه ښه خبر یاست. چې له یوې خوا د الله تعالی د دین د حاکمیت په خاطر په هیواد کې دننه د داخلي دښمنانو سره چې د مجاهدینو د جهاد ضد دي او له بلې خوا د اسلام د مقدس دین دښمنان له هیواد نه دباندې د دین او اسلامي نظام په خلاف دسیسې جوړوي. او داسلام دښمنان وینئ چې د اسلام د مقدس دین په خلاف یو بل ته لاسونه ورکوي.

درنو حاضرینو!

دا چې اوس د الله تعالی په ستر کرم او نصرت سره د افغانستان په یوه لویه برخه کې د الله تعالی دین حاکم شوی د اسلام دښمنان الله رب العزت ذلیل کړل. اهل حق ته قدرت په لاس ورغی الله رب العزت عزت ورکړ، د شهیدانو وینو رنګ راووړ، د لکونو شهیدانو، کونډو، یتیمانو او ستمزده مؤمنانو ارمانونه الله رب العزت ستاسو د متو په برکت پوره کړل. خو ګورئ چې مغرور نه شئ د الله تعالی ددین خدمت تر همدې ځایه پوره ونه بولئ. په دې پوه شئ چې اوس تر بل هر وخت په زیات امتحان کې لویدلي یاست، ځکه چې مخکې به یوازې د خپل کور او مسجد مسؤلیت در په غاړه و نن د ټول مظلوم امت د امید سترګې ستاسو په لور [illegible] د سنګر، ممبر او دفتر

مسؤلیتونه ټول ستاسو پر غاړه دي. د درانه مسؤلیت لپاره باید ټینګـه اراده او کلـک عـزم وکړو، د بې ځایه بهانو او عذرونو په ځای خدمت ته ملاوتړو او زه خپلـه هغـه خبره یـو ځل بیا تکراروم چې که هر چا توان او طاقت درلود او په دغـه مقدسـه لاره کـې یـې لـه خدمت څخه ځان وکیښ د محشـر په ورځ کې بـه یـې د الله تعـالی پـه حضـور کـې لـه ګریوان نیسم او دغه شاهدي به پرې وایم چې دغو کسانو نـه د خـدمت زمینـه مسـاعده وه خو دوی غفلت وکړ.

ورونو!

زه یو سر لرم او له تاسو سره وعده کوم چې د دین په مقدسه لار کې به یې هیڅکله ونـه سپموم او هم به په دغه لاره د الله تعالی له رضا څخه بغیر د بل هیڅ کـوم ظـالم او جـابر قوت په مقابل کې له خپل عزم او داعیې څخه ونه ګرځم. خـو پـه دې لاره کـې ستاسـو مسلمانانو مرستې ته هم اړ یم. موږ او تاسو باید هیڅکله د نبي علیه السلام هغـه قـول لـه یاده ونه باسو چې فرمایي: زما امت که هر وخت جهاد ته شا کړه او جهاد یې پریښود نو الله تعالی به یې ذلیل کړي. او دا خبره د اسلام په تاریخ کې ښه ثابته شوه هر چا چـې پـه هر وخت کې جهاد پرې ایښی، الله تعالی بـې عزتـه کـړي. مـوږ او تاسـو پـه دې نـړد ې وخت کې، الله تعالی یو ځل له روسانو سره په جهاد کولو عزتمن کړو او بیا یـې د فسـاد په مقابل کې په جهاد کولو سره عزتمند کړو.

درنو علماء کرامو!

موږ جهاد ستاسو په فتوی پیل کړی، زموږ طالبانو خپل سرونه ستاسو په فتـوی د قربـانۍ میدان ته وړاندې کړي. بیا یې خپلې ټولې پریکړې ستاسې د فتـوی پـه رڼـا کـې عملـي کړي. نن هم طالبان ستاسو رهنمایي ته ضرورت لري. تاسو به یې اخلاقي تربیه کـوئ، د دیني، سیاسي، اداري، نظامي او اقتصـادي چـارو لارې بـه تاسـو ورتـه روښـانه کـوئ. د کبر، غرور او بې بـاکۍ د مخنیـوي لارې بـه یـې تاسـو سـنجوئ. او د اسـلام د دشـمنانو دسیسې به تاسو رسوا کوئ. خو مـوږ او تاسـو پـه دې هـم بایـد پـوه شـو چـې طالبـان د شکردرې، ګلدرې، نجراب، بنګي، خنجان او بامیان څخه موږ ته نـه شي راتـلای. ځکـه چې د دښمن په مقابل کې یـې سـنګرونه نیـولي. پـه کـار داده چـې مـوږ او تاسو پسـې

ورشو. نن ستاسې ډیرو شاګردانو ته الله رب العزت داسې عزت ورکړ چې تر څو شهید یا زخمی نه شي نه راځي. نو هلته به یې پوښتنه کوو.

محترمو!

په آخر کې یوه خبره چې ضرور راته ښکاریږي غواړم چې تاسو ته یې وکړم. هغه دا چې نن ځیني کسان د تحریک نه شکایت لري. او زیاتې خبرې پسې کوي چې په نتیجه کې یې د تحریک ځیني مخلص کسان د نه معلوماتو له امله په دغه مشکل ورسره اخته شي. د دې په هکله زه دا یوه خبره کوم چې له هغې ورځې نه چې الله رب العزت بشریت دنیا ته راوستی، د حق او باطل ترمنځ مقابله روانه ده او هیڅکله هم باطل له حق نه نه خوشاله کیږي. نو مقصد دا دی چې فساق او فجار به همیشه د اسلامي نظام مخالفت کوي او د بدنامولو کوښښ به یې کوي. نو موږ او تاسو ته په کار ده چې د اسلامي امارت په مقابل کې د داخلي او خارجي تبلیغاتو په مخنیوي کې کوښښ وکړو او د اسلامي امارت نه کوم فرد یا مسؤل کوم نامناسب کار کوي تاسو یې مشرانو ته خبر ورکوئ. تر څو عام مسلمانان مایوسه نه شي. په عامو مجالسو کې د اسلامي امارت او اسلامي نظام شکایت کول، عام مسلمانان له مایوسی سره مخامخ کوي. نور نو په آخر کې یو ځل بیا له تاسو نه مننه کوم. او د لوی خدای جل جلاله له دربار څخه درته لوی اجر غواړم

والسلام

د اسلام خادم

امیرالمؤمنین ملا محمد عمر مجاهد

د ولسوالانو او ښاروالانو تربيوي سمينار ته د عاليقدر اميرالمؤمنن د وينا لنډيز

يادونه :

د اسلامي امارت د مشرتابه په هدايت د بيلابيلو ولاياتو او ولسواليو د ښاروالانو، ولسوالانو او امنيه قومندانانو د ديني او اخلاقي روزنې په مقصد په کندهار کې لس ورځني سمينارونه ترسره کيدل، ددې سمينارونو د دريمې دورې غونډې ته د عاليقدر اميرالمؤمنين ملامحمد عمر مجاهد لخوا د ايراد شوې وينا لنډيز او مهم ټکي په لاندې ډول و.

نحمده و نصلي على رسوله الكريم امابعد: اعوذ بالله من الشيطن الرجيم.

و من لم يحكم بما انزل الله فاولئک هم الظلمون. الاية

محترمو مسؤلينو! السلام عليكم ورحمة الله وبركاته

تاسو او نورو مسؤلينو ته زما توصيه دا ده چې تر وسه وسه کوښښ وکړئ، چې خدای نخواسته له ولس سره ظلم او تيرى ونشي او هره فيصله د خدای جل جلاله په کتاب، د پيغمبر صلی الله عليه وسلم په سنت او د دين په احکامو برابره وکړئ.

ورونړو! د خلکو مشکلات په غور واورئ او له خلکو ځانونه مه پټوئ. په دې عمل سره ښايي ځيني مسؤلين د ځان د عزتمند کولو نيت لري. حال دا چې دا بيرته د دوی بې عزتي ده. ځکه د ولس خپګان او قلبي نفرت تر هر څه لويه بې عزتي ده. او الله تعالى هغه چا ته عزت نه ورکوي چې په خپله د ځان لپاره د عزت پيدا کولو کوښښ کوي. تر هر څه لوی معنوي عزت د مسلمانانو قلبي محبت دی. د مسلمانانو قلبي محبت له حکومتي مسؤلينو سره هغه وخت زياتيږي چې مسؤلين يې مشکلات په غور واوري او تر ځان يې تېر نه کړي.

ستاسې اصلي مسؤليت د ولس اواز اوريدل دي، د ولس زياته راشه درشه له ولسوالانو سره ده، تاسو ولسوالان نور کوم مهم مصروفيت نلرئ، په آساني سره د خلکو مشکلات حل کولای شئ او مشروع غوښتنې يې اوريدلی شئ.

باید ووایم چې د الله تعالی ویره په زړونو کې وساتئ او د الله تعالی د دین نفاذ او حفاظت لومړنی هدف وټاکئ. تاسو وینئ چې د کفري نړۍ د څومره زیاتو فشارونو سره سره مونږ تر خپل دریځ هیڅ نه تیرېږو. دا یوازې د دې لپاره چې د الله تعالی دین ته صدمه ونه رسیږي او دا هم ومنئ چې د دومره زیاتو داخلي او خارجي فشارونو سره سره له هیڅا څخه د یوه مچ د وزر په قدر ویره هم نلرم. ځکه چې دا مې عقیده ده چې په دې لاره کې مې مرگ او ژوند دواړه په گته دي. که مړ شم د الله تعال د دین د حفاظت په لاره کې به مړ یم او که ژوندی یم هم د الله تعالی د دین په خدمت به بوخت یم. په ژوند کې هیڅ داسې شی نه وینم چې پریښودلو ته یې د الله جل جلاله په لاره کې اماده نه یم. که نن مړ شم که سبا داسې څه نه رانه پاته کیږي چې ارمان پسې وکړم.

نو په آخر کې یو ځل بیا تاسو ته وایم چې د الله تعالی له مخلوق سره بې غوري مه کوئ، ځکه په دې سره الله تعالی درنه ناراضه کیږي. له خلکو سره په معاملاتو کې له ښو اخلاقو کار واخلئ.

له ولس سره بې پروایي مه کوئ او پام چې د دیانت او تقوی لاره پرې نږدئ.

والسلام

مأخذ (خلافت مجله پرلپسې اتلسمه گڼه، ۱۱ مخ)

دنیکمرغه کوچني اختر دړارسیدو په مناسبت دعالیقدر امیرالمؤمنین پیغام

بسم الله الرحمن الرحیم :الله أکبر الله أکبر، لاإله إلا الله و الله أکبر. الله أکبر و لله الحمد

الحمد لله الذي نصر عبده، وأعزّ جنده، وهزم الأحزاب وحده، والصلوة والسلام على من لانبي بعده وبعد!

د افغانستان مجاهد ولس او ټول اسلامي امت ته د نیکمرغه کوچني اختر له مبارکې سره یوځای په افغانستان کې د مسلسلو بریاوو تبریکي وایم، الله تعالی مو روژې، جهاد، او د حق په لاره کې ټول تکلیفونه قبول کړه. غواړم له دغه سپیځلي فرصت نه په استفادې سره د ځینو اهمو موضوعاتو په اړه درسره په لاندې توګه خپل نظر شریک کړم.

د روان جهادي وضعیت په اړه:

د اسلام او افغانستان دښمنانو سږ کال د مجاهدینو د ماتې او خپل شوم هدف ته د رسیدو یو پریکنده پړاو ګڼلی ؤ. ان تردې چې خپل ولسونه او نړیوال یې همدې بنسټیز بدلون ته په تمه کړي وو، خو الحمد لله په عمل کې د دوئ ټول پلانونه د دوئ د اټکل برعکس ثابت شول، او سږ کال دښمن د تیرکال په نسبت د سر او مال ډیر زیانونه ولیدل. مجاهدین اوس تر پخوا زیات د دښمن له تاکتیکونو سره بلد شوي،هغه وسایل چې دښمن ته زیات تلفات اړولی شي، د هرې ورځې په تیریدو د مجاهدینولاس ته ورځي چې اوس دا دي ټول خلک د دښمن د زیاتې مرګ ژوبلې او د هغوئ د الوتکو د راغورځولو شاهدان دي، بل لور ته د ولس بې کچې زیاتیدونکې همکاري، د دښمن په لیکو کې د مجاهدینو ډیریدونکی نفوذ، د هیواد ګوټ ګوټ ته د جهادي ساحې لا پراخیدل، د ورځنیو عملیاتو او نویو تکتیکونو بې سابقې ډیربښت، او د هیواد په شمال او جنوب کې د دښمن د سترو چاړواکو له منځه وړل، دا ټول هغه څه دي، چې موږ ته د چټک بري او روښانه مستقبل زیری راکوي.

که د بدر په نامه د سږنیو عملیاتو لاسته راوړنې له تیرو کلونو سره پرتله کړای شي او د دښمن پرله پسې شکستونه او بې سابقې متزلزل حالت ته په غور وکتل شي نو یو خوا د

مجاهدینو د ځواکمنو روحیاتو او لوړ مورال او بل پلو ته د دښمن د هر اړخیز زوال یو روښانه تصویر زموږ مخې ته ږدي.

همدارنګه په نړیواله کچه د امریکا لپاره اوس وضعیت هغسې نه دی لکه پخوا چې و. د امریکا اقتصاد د بل هر وخت پرتله له اساسي ستونزو سره مخ دی، د ناټو د غړو هیوادونو ولسونه ورځ په ورځ د افغانستان دجګړې په اړه حقایق درک کوي او په عامه اذهانو کې د دې بې هدفه جګړې په ضد دریځ پیاوړی کیږي، په یرغلګر ائتلاف کې شامل هیوادونه یو په بل پسې پوځونه باسي،د سیمې هیوادونه او ولسونه د امریکایي سرزوري سیاست له امله سخت بي حوصلې شوي، چې په مجموع کې دا حالت زموږ د مقدس جهاد د بري زیری راکوي.

له افغانستان څخه د امریکایي محدودو ځواکونو د ایستلو په اړه:

تر ټولو د مخه باید ووایم چې د یرغلګرو ځواکونو محدود ایستل په کلي توګه د افغانستان د ستونزي حل نشي کیدی، بلکې جهاد به په خپل قوت سره جاري وي، څکه دغه ډول نمایشي-اقدامات د افغانستان مسئله نوره هم پیچلې کوي او زیان لرونکې پایلې لري. یرغلګر قوتونه باید د ټولو پوځونو په سملاسي ایستلو سره نور دغې مسئلې ته یو دائمي او قناعت بخش حل ولټوي.

په افغانستان کې د امریکایي دائمي اډو په اړه:

د افغانستان ملت په هیڅ ډول دې ته تیار نه دی چې دلته دې امریکایان دائمي اډې ولري. افغانان دلته د یرغلګرو لږ یا ډېر پوځي موجودیت د اجنبي اشغال په معنی بولي. که امریکایان په دې هکله هم له سرزوری نه کار اخلي، د جهادي مقاومت او افغان ولس غوښتني په پام کي نه نیسي- نو له دې څخه دې هم داسې توقع ولري لکه د افغانستان له لس کلن اشغال څخه چې د ملیاردونو ډالرو له مصرفولو او زرګونو پوځیانو له وژل کیدو وروسته هم په کابل کې د یوې لحظې لپاره د آرامی او سکون احساس نشي کولای.

ټول ولس او په خاص ډول د هیواد علمي، سیاسي او مخور شخصیتونه باید د اسلامي امارت سره په تفاهم کې د یرغلګرو د اډو په وړاندې یو مشترک ملي موقف خپل کړي او امریکایانو ته دې دا ښکاره کړي چې زموږ په هیواد کې د بهرنیانو د دایمي اډو په اړه ټول ملت په اتفاق سره مخالف نظر لري.

د دایمي اډو د ملاتړ په بهیر کې برخه اخیستل هغه که د جرګې په نامه وي او که د پارلمان، یوازې او یوازې به له خپل دین او خپلې خاورې سره خاین او وفادار سره یـل کړي.

د هیواد د راتلونکې په اړه:

زموږ تګ لاره دا ده چې په راتلونکي افغانستان کې داسې واقعي اسلامي نظام وي چې د هیواد د ټولو اوسیدونکو لپاره د باور وړ وي، د هیواد ټولې پرګنې پکښې ځای ولري او کار اهل کار ته وسپارل شي. د نړۍ او سیمې له هیوادونو سره د متقابل احترام، اسلامي او ملي ګټو په دریغ ولاړې اړیکې ولري، او ټوله توجه یې دیته وي چې هیواد ته له څه باندې دیرش کلنې جګړې وروسته مادي اومعنوي زیانونه جبیره کړي. دا چې افغانستان د زراعت لپاره پراخې ځمکې، غني معادن او د انرژۍ پراخ منابع لري، نو یوازې د سولې او ټیکاو په حالت کې کولی شو په دغو برخو کې پانګونه وکړو. او د فقر، بیکارۍ، وروسته پاتې والي او ناپوهي له ناورین نه چې د نورو اجتماعي او اقتصادي ستونزو عامل بلل کیږي، ځان خلاص کړو.

د دښمنانو د تبلیغاتو پر خلاف اسلامي امارت د واک او قدرت په موضوع کې کله هم انحصار طلبه پالیسي نه لري، افغانستان لکه څنګه چې د ټولو افغانانو کور دی همداسې یې ټول افغانان په ساتلو او سمبالولو کې د مسؤلیت د ادا کولو حق لري، راتلونکي بدلونونه باید داسې نه وي لکه دکمونیزم تر شکست وروسته چې د هیواد هرڅه لوټ او دولتي ادارې په هر لحاظ تخریب شوې. بلکې د دې لپاره به کلک تدابیر نیول کیږي، چې د مجاهدینو د برې په صورت کې د ټولو ملي شتمنیو، دولتي دوایرو او په خصوصي سکتور کې د رامنځته شویو پرمختګونو ساتنه وشي او د هیواد مسلکي

کدرونه او ملي تجاران له کوم تبعیض پرته د دین او وطن خدمت ته لا نور هم زیات وهڅول شي.

د مذاکراتو په اړه :

اسلامي امارت د هیواد د رواني لانجې عامل، په هیواد کې د بهرنیو یرغلگرو عسکرو موجودیت، د هغوئ ړندې بمباری، د شپې حملې، ظلمونه، شکنجې او زورواکي بولي، او د مسائلو حل د دغو ناروااوو په پای ته رسیدو کې ویني. همداراز، د هیواد او هیوادوالو د دیني او دنیوي مصالحو تأمین د واقعي خپلواک اسلامي نظام په قیام کې گڼي. دغه هدف ته د رسیدو لپاره په هره مشروعه لاره غور او تامل کیدای شي. د اسیرانو د تبادلې په اړه چې تر اوسه پورې له کومو لوریو سره تماسونه ټینگ شوي هغه هیڅکله هم د هیواد د رواني لانجې د پای ته رسولو په برخه کې هر اړخیز مذاکرات نشي بلل کیدای. البته اسلامي امارت د یوه منظم سیاسي او نظامي ارگان په توگه پدې برخه کې ټاکلې او خپلواکه اجندا لري چې وخت په وخت یې څرگنده کړې هم ده.

د بن د راتلونکي کانفرانس په اړه:

دا کانفرانس به د لس کاله مخکې کانفرانس نه توپیر ونلري، ځکه چې د افغان ولس رښتیني استازي پکښې برخه نلري، او نه هم د افغانستان د مشکلاتواساسي او واقعي حل ته توجه پکښې کیږي، د تیرو نورو کانفرانسونو او جرگو غونډې دا کانفرانس هم یوازې تبلیغاتي او نمایشي اهداف لري، غواړي چې د یو څه وخت لپاره د نړیوالو توجه د افغانستان د مسئلې له واقعي حل څخه بلې خواته واړوي او هغه څه به پکښې ویل کیږي کوم چې له وړاندې نه لاپه سپینه مانۍ او پنټاگان کې فیصله شوي وي.

موږ ټولو هغو نړیوالو ته چې د افغانستان په موضوع کې دخیل دي، مشوره ورکوو چې د افغانستان د مسئلې د مصنوعي او نمایشي حل په ځای دې د دې مسئلې د واقعي او عملي حل په لټه کې شي. دوئ دې په افغانستان کې عیني واقعیتونه درک کړي، افغانان د خپلو مسائلو د حل او خپلمنځي تفاهم خورا ښه تاریخ لري، خوچې بهرنۍ مداخله بنده شي. د افغانستان اسلامي امارت د خپل یوه اصولي حق په توگه له خپل

دین، وطن او خاورې نه د دفاع روا مبارزه پرمخ بیايي چې علت يې په دې خاوره کې د بهرنیو یرغلگرو شتون دی. که نړیوال یرغلگر ائتلاف زموږ د خاورې اشغال پای ته ورسوي اسلامي امارت حاضر دی چې د یوه سوله خوښي او مسؤل نظام په حیث د سیمې او نړۍ له هیوادونو سره مثبتې اړیکې وساتي.

مونږ د گاونډیو هیوادونو په گډون له ټولو هیوادونو نه غوښتنه کوو چې د افغانستان د راتلونکي په اړوند د استعماري لوبو برخه ونه گرځي، ځکه دغه کار د هیچا په گټه نه دی. د افغانستان اسلامي امارت تصمیم لري چې د دوو میلیونو افغانانو د وینو د وارث په توگه به د افغانستان د راتلونکې په هکله د نورو له مداخلې پرته خپلواکې فیصلې کوي، چې په هغه کې به زموږ د شهیدانو ارمانونه، زمونږ ملي او اسلامي گټې، د افغانانو وقار او عزت نغښتي وي. موږ ټولو خواوو ته څرگندوو چې افغانان تپل شوي رژیمونه نه مني او نه دغه شان رژیمونه دلته دوام کولی شي.

د کابل د ادارې د چلوونکو په اړه:

د کابل په اداره کې ولاړو افغانانو ته یو ځل بیا بلنه ورکوو چې نور د یرغلگرو له ملاتړه لاس واخلئ! د اسلامي امارت له مجاهدینو سره اوږه په اوږه د اسلام او وطن د دښمنانو په مقابل کې ودریږئ! له مجاهدینو سره ستاسې یو ځای کېدل به نور هم اشغالگر ځواکونه زموږ د خاورې لا ژر پریښودلو ته اړکړي، چې په دې کارسره به زموږ د مظلوم ملت قرباني رنگ راوړي او هیواد به مو د خپلواکی، سوکالی او اسلامي نظام په گانه ښکلی او سمسور شي او دا د ټولو په گټه ده.

د حق د سنگر ساتونکو مجاهدینو ته:

الف: د شرائطو حساسیت ته په پام سره لازمه ده تربل هروخت زیات خپلو جهادي دندو ته متوجه واوسئ! ستاسو په هڅو اوس د هیواد ډیرې سیمې د دښمن له ناپاک وجود څخه پاکې شوې دي. کوشش وکړئ چې د هیواد پاتـه سیمې هم د دښمن له وجود څخه پاکې شي او په جهادي امورو کې هیڅ ډول غفلت مه کوئ! په خپلو

پوځي فعالیتونو کې له قوي عزم، لوړ تدبیر او منظم پلان نه کاراخلئ! په هر کار کې خپل نصب العین د الله (ج) رضا وګرځوئ!

ب: د جهاد د یوه مهم رکن په توګه د خپل امیر او درکړل شوې لائحې د اطاعت اصل په بشپړه توګه په پام کې ونیسئ!، د هیواد په ګوټ ګوټ کې زمونږ لخوا تعین شوي جهادي مسؤلین ستاسو شرعي آمرین دي، تاسو باید د دوئ پوره اطاعت وکړئ.

ج: کوم احتیاطي تدابیر چې وخت په وخت تاسو ته د خپلو مشرانو لخوا وړاندې کیږي تاسو یې باید په کلکه عملي کړئ، او که په دې برخه کې غفلت کوئ او د خپل وس په اندازه احتیاط نه کوئ، نو کیدای شي چې هم په دنیا کې د دښمن لخوا زیان در ورسیږي او هم به عندالله مسئول یاستئ.

د: له عام ولس سره د چلند په برخه کې باید ډیر هوښیار واوسئ، په ښو اخلاقو او نیک چلند سره د خلکو زړونه لاس ته راوړئ، زمونږ ولس مسلمان او مجاهد ولس دی او د اسلام په خاطر یې تر هر چا ډیرې قرباني ورکړې او ډیر ځوریدلی دی، تاسو باید د دې ولس هر عام وګړی، سپین ږیری، ځوان، ماشوم او ښځې ته په درنه سترګه وګورئ! کله چې د چا په هکله راپور درته رسیږي، نو لومړی ښه تحقیق پکښې کوئ، په غلطو او غرضي راپورونو چاته تکلیف مه ورکوئ. د ولس د نیکو مشورو او نظریاتو پوره خیال وساتئ! تاسو چې له عامو خلکو سره برخورد کوئ، نوله ځان سره دا فکر وکړئ چې که چیرې له ما سره وسله نه وای او یو عام سړی وای له خلکو سره به مې چلند ښنګه وو؟ یا هغه ځوک چې زه ورسره مخامخ یم که مي پلار، ورور، یا بل نژدې قریب وای نو څه ډول برخورد به مې ورسره کاوه؟ مجاهدین دې په هر حال له خلکو سره همداسې له عطوفت او مهرباني ډک چلند وکړي، او په هیڅ وجه دې ځان له خلکو لوړ او پر هغوئ برلاسی نه بولي.

هـ: ترڅو چې د امارت د مشرتابه لخوا درته د کوم کار په باره کې امر نه وي شوی، یا خپلو ولایتي مسؤلینو اجازه نه وي درکړې، په خپل سر په خلکو امرونه او بندیزونه مه تحمیلوئ! دغه کار جهاد او مجاهدین بدناموي، دښمن ته د منفي تبلیغاتو موقع په لاس ورکوي او د ولس او مجاهد ینو تر مینځ درز پیدا کوي. دغه راز تروسه وسه

درکول شوي اوامر باید د سیمې له خلکو او سیمزو علماء کرامو سره په مشوره عملي کړئ.

و: د اسلامي امارت مربوط هیڅ ته دا اجازه نشته چې په زور له چا څخه پیسې واخلي، نو که د مجاهد یا په کوم بل نامه څوک له ملي تجارانو، زمینداارانو او شتمنو خلکو څخه د ټوپک په زور پیسې اخلي او د پیسو لپاره خلک تښتوي په کلکه یې مخنیوی وکړئ! او که مو لاس پرې برشو نو لازمه شرعي سزا ورکړئ! د خلکو د سر او مال ساتنه د جهاد له سترو اهدافو څخه ده.

ز: په پای کې باید ووایو چې په جهادي عملیاتو سربیره علمي مطالعه او زده کړه، دیني دعوت، مأثوره اذکار او وظائف، بدني تربیه او جهادي تدریب ته هم خاص وخت ورکوئ، صورت او سیرت مو باید په مقدس شریعت برابر وي او د ولس په منځ کې د سپیڅلیو، خداپالو، مصلحو، او خیرخواه انسانانو په توګه ژوند غوره کړئ!

ح: د مجاهدینو لائحه اوس هرې جبهې او ولایت ته رسیدلې ده، د هر ولایت مسئول باید یقیني کړي چې مجاهدین یې د لائحې په موادو پوه شوي او عمل پرې کوي.

د هیواد په دننه او بهرکې د پوهنتونونو استادانو، محصلینو، منورینو او لیکوالو ته:

درنو! زموږ مستقبل زموږ په هر اړخیز استقلال پورې تړلی دی، که موږ یو مستقل هیواد ونه لرو زموږ مستقبل به غلامي وي او بادار هیڅکله غلام ته هغه څه نه غواړي کوم چې ځان ته یې غواړي، بلکې یوازې د یوې حربې او وسیلې په توګه یې استعمالوي، له همدې امله خو په تیره یوه لسیزه کې راغلو یرغلګرو دې خاورې ته سترې او ستراتژیکې پروژې چې په هغو کې د اوبو لوی بندونه، د برق د تولید ملي نظام او ستر صنایع شامل دي نه دي بشپړې کړې چې هغه زموږ د هیواد د اقتصاد لپاره حیاتي اهمیت لري، بلکې برعکس یې د سمتي او قومي توپیرونو اور ته په پټه او ښکاره لمن وهلې او ځوانان یې د ژبنیو او سمتي جګړو لورته هڅولي، چې دا زموږ د هیواد د مستقبل د تباهی په معنا ده، دا زموږ او تاسو ګډه اسلامي او ملي فریضه ده، چې خپل نوی نسل د دښمن د مغرضو تبلیغاتو له تاثیره وساتو.

لکه څنګه چې زموږ مجاهد ولس د سپیڅلي جهاد په برکت د غربیانو له لوري د هیواد د سیاسي او نظامي اشغال مخه ونیوله همدارنګه په کار ده چې په ټول جدیت سره به دې مسلمان او غیرتي هیواد کې د غرب د بې لارې او مفسد فرهنګ او د هغه ورانوونکو فکري تاثیراتو د خپریدو مخه هم ونیول شي او په پوره مینه، اخلاص او افغاني لوړ همت د خپلو راتلونکو نسلونو ژوند د اسلام د سپیڅلي فرهنګ په غیږ کې خوندي کړو او که داسې ونه شي خدای مه کړه زموږ غیّور ولس به هم د غرب زهرجن فرهنګ د تاثیر له امله له خپلې ځلانده اسلامي ماضي څخه پردی شي. استادان، محصلین، لیکوال او روڼ اندي ټول باید په فردي او اجتماعي ډول د هیواد د بشپړ استقلال، د ملي او اسلامي ارزښتونو د ساتلو او د افغانانو د متحد کولو لپاره عملي مبارزه وکړي، موږ تاسو ټول باید د یوه مشترک هدف لپاره یو موټی واوسو، او ترمنځ مو هر ډول فرضي او مصنوعي فاصلې ختمې کړو. یوازې اسلامي ارزښتونه کولی شي چې د افغانانو تر مینځ هر ډول، سمتي او ژبني توپیرونه له مینځه یوسي، خو د دې کار لپاره عملي قرباني ته اړتیا ده.

د افغانستان او نړۍ ولسونو ته:

د افغاني ټولنې مختلف قشرونه چې روان اسلامي جهاد یوه دیني وجیبه بولي، ترهرڅه وړاندې ترې مننه کوو چې له تیرو لسوکلونو راهیسې یې د جهاد او مبارزې په لاره کې ډیرې سترې او ستومانۍ وګاللې، له مجاهدینو سره یې هر اړخیزه همکاري کړې او جهادي فریضه یې ادا کړې ده، خو د دې لپاره چې د تیرو لسوکلونو قرباني مو نه وي ضایع شوې، باید نور هم خپلو همکاریو ته دوام ورکړئ! که د چا په لاس او ټوپک سره جهاد په وس پوره وي، باید خپله فریضه سرته ورسوي، د قلم څښتن باید خپل قلم د خپل دین د دفاع په لاره کې وکاروي او د مال خاوندان باید خپله شتمنی په جهادي ضرورریاتو مصرف کړي.

د نړۍ له مسلمانانو څخه غوښتنه لرو چې په خپلو مادي او معنوي مرستو د مجاهدینو همکاري وکړي، او همداراز د نړۍ له خپلواکو ولسونو او شخصیتونو څخه هیله لرو چې د افغانانو له دغې برحقې دفاعي مبارزې څخه حمایت وکړي او پرې نږدي چې

مستبد زورواکان د خپل زور او تشدد په مټ د نړۍ مستضعف ولسونه د خپلو استبدادي ناوړه عزائمو ښکار کړي.

په آخر کې یو ځل بیا د نړۍ ټولو مسلمانانو، ټولو ځوریدلو افغانانو، د سنګر غازیانو، زنداني مجاهدینو، د شهیدانو کورنیو او د جهاد دلارې ټولو یتیمانو، کونډو او نورو متأثرینو ته د اختر مبارکي وړاندې کوم، او د ټولنې په شتمنو بډګ کوم چې په دې ورځو کې محتاج او اړ کسان هیر نه کړي. په پای کې دعا کوم چې الله تعالي مو راتلونکې اخترونه د سولې، خپلواکۍ او اسلامي شرعي نظام تر سیوري لاندې نصیب کړي.

والسلام

د اسلام خادم امیرالمؤمنین ملا محمد عمر مجاهد

۲۹/۹/۱۴۳۲ هـ ق

۱۳۹۰/۶/۸ هـ ش

۲۸/۸/۲۰۱۱ م

د مرحوم امیر المؤمنین شخصي ځانګړنې

نوم

د ملا صاحب اصلي نوم محمد عمر و، په ځوانۍ کې او د روس ضد جهاد په کلونو کې د ملا محمد عمر آخند په نوم يادېده، د اسلامي امارت له تأسيس وروسته يې (مجاهد) تخلص هم د نوم برخه شو او په ملا محمد عمر مجاهد يې شهرت وموند. د پلار نوم يې مولوي غلام نبي، د نيکه نوم يې مولوي محمد رسول او د غور نيکه نوم يې مولوي محمد اياز و.

ترونه يا اکاګان

ملا صاحب څلور ترونه يا اکاګان درلودل: مولوي محمد انورصاحب، ملا محمد ولي صاحب، ملا محمد حنيفيا او مولوي محمد جمعه صاحب، چې د دې متن د ليکلو تر وخته يې يو اکا مولوي محمد جمعه صاحب ژوندی او نور وفات شوي دي.

وروڼه

ملا صاحب يو سکنی او درې مورني وروڼه درلودل. سکنی ورور يې شير علي نوميده چې په ماشومتوب وفات شوی دی. مورني وروڼه يې شهيد ملا عبدالخالق آخند، شهيد ملا عبدالسلام آخند اود اسلامي امارت د رهبري شورى غړی ملا عبدالمنان عمري دی. ملا عبدالخالق آخند او ملا عبدالسلام آخند په کندهار ښار کې د ملا صاحب پر کور په لويه چاودنه کې په شهادت ورسيدل.

اولادونه

ملا محمد عمر مجاهد ته الله تعالی اتلس اولادونه ورکړي چې څلور يې لوڼې او ۱۴ زامن دي. دوې لوڼې او يو زوی يې په کوچنيوالي وفات شوي دي او نور اولادونه يې ژوندي دي. د زامنو نومونه يې په ترتيب سره په دې ډول دي:

مشر زوی يې د اسلامي امارت مرستيال او د نظامي کميسيون مشر مولوي محمد يعقوب مجاهد دی. ورپسې حافظ محمد ادريس، مولوي محمد يونس، حافظ محمد

ابراهیم، ملا محمد اسرائیل، مولوي محمد اسحاق، ملا محمد یوسف، حافظ محمد هارون، ملا محمد داود، ملا محمد الیاس، ملا محمد موسی، ملا محمد ایوب او ملا احمد.

شخصي سرمایه او مصارف

ملا محمد عمر مجاهد په ټول افغانستان کي کومه شخصي سرمایه لکه بانکي حساب، ځمکه، شخصي کور، دوکان یا کوم بل جایداد نه درلود او نه یې تر پایه د شخصي- پانګې مونډلو هوس وکړ. کومه ودانۍ چې په وروستیو کې په کندهار کې جوړه شوه او اوس د ملا صاحب په کور شهرت لري، هغه یوه امارتي ودانۍ او د بیت المال ملکیت و چې امیر المؤمنین په کې اوسیده.

ملا صاحب له امارت څخه معاش نه اخیست، د کور مصارف یې د ځینو اهل خیر او مخلصو مسلمانانو له هغو شخصي مرستو څخه پوره کیدل چې له ملا صاحب سره به یې د ده د کور د مصرف لپاره کولې، ملا صاحب له دې جملې هغه پیسې چې د امیر په حیث یې ده ته اخیستل جائز نه و بیت المال ته سپارلې او هغه هدایا چې مصرف به یې ورته جائز و په کورنیو ضروریاتو لګولې. دا چې د نوموړي کورني لګښتونه د نورو حاکمانو په شان ډېر نه و، بلکې د عامو هیوادوالو په شان درمیانه ژوند یې درلود نو ځکه یې د کور چلښت کومې ځانګړې یا فوق العاده بودیجې ته اړتیا نه درلود.

کورنی ژوند

ملا صاحب د ژوند د نورو اړخونو غوندې په کورني ژوند کې هم د اعتدال پیرو و. خپلو ورونو، اولادونو او قریبانو ته یې د عیش او هوس امکانات نه برابرول. د کورني خدمت لپاره یې ځانګړي خادمان نه درلودل، بلکې کور یې د عامو افغانانو په شان یو عادي کور و. حتی کله به یې خپله هم په کورنیو کارونو کې د کورنۍ له غړو سره مرسته کوله، خصوصا کله چې به یې میلمانه درلودل. له اولادونو، میرمنو او د کور له نورو اعضاوو سره یې د نرمي او مهرباني چلند کاوه. د قریبانو او خپلوانو د حال پوښتنه

به يې کوله او کورونو ته به يې ورتلو، د امارت له درنې وظيفې سره سره يې د صله رحمۍ رشتې پالنې ته متوجه و.

لباس

ملا صاحب د لوی کندهار د عامو وګړو په شان نسبتا د پنډ تـوکر څخه جوړ اوږده کالي اغوستل چې کميس به يې ترخزي جوړ شوی و. کالي به يې اکثر له خړ يا تور ته نږدې رنګ ټوکر څخه جوړ شوی وو. کندهارۍ صدرۍ او څادر يې هم هميشه اغوست او د تور پاچ نسبتا غټه لنګوټه يې تړله. زياتره وخت يې بوټونه په پښو کول. لباس يې د شوروي ضد جهاد په مهال په کندهار کې د مجاهدو طالبانو لباس ته ورته و، چې وروسته همدې لباس د اسلامي امارت له پراختيا سره ډېر شهرت وموند او تر اوسه ډېر مجاهدين همدا ډول لباس اغوندي.

نورې ځانګړنې

ملا صاحب هميشه لمونځ په جماعت کاوه او په جماعت کې به يې پخپله امامت کاوه. که به په دفتر کې و يا په کور کې لمونځ يې په مسجد کې اداء کاوه.د جمعې لمونځونه به يې ډېر ځله د کندهار ښار په مختلفو مساجدو کې اداء کول او د اختر لمونځ به يې د کندهار په مرکزي عيدګاه کې په خپل امامت اداء کاوه.

دفتر ته د رسيدو سره سم يې لومړنی کار د عامو خلکو د عريضو کتل او اجراء کول وو. د غرمې له ډوډۍ وروسته يې لږ شيبه قيلوله (غرمنی خوب) کوله. راډيو يې په مواظبت اوريده، خصوصا د هغه وخت دوه مشهورې راډيوګانې بي بي سي او امريکا غږ يې هميشه اوريدې.

ملا صاحب په موټر کې د ګرځيدو په وخت هميشه خپل موټر پخپله چلاوه، چې څو نور ملګري به هم ورسره په موټر کې و. عموما يې لنډکروزر موټر استعمالاوه او هيڅکله يې مرمۍ ضد موټر نه دی کارولی.

د اسلامي امارت د بهرنيو چارو وزير مولوي وکيل احمد متوکل چې ډېره موده د ملا صاحب د دفتر مسؤل پاته شوی د ملا صاحب په اړه خپل خاطرات داسې بيانوي.

لوی ملا صاحب به کله کله مازدیگر مهال څو شیبې د خپلو ملګرو سره د تفریح لپاره بېلابېلو شنو ځایونو ته وتی هلته به یې سیمه ییزې لوبې کولې لکه غېږ نیونه، ډبره غورځونه یا داسې نور او ښه پکښې تکړه و. همداراز یې وخت ناوخته د نورو مروجو لوبو ننداره کوله لکه پهلوانې او کراټه. یوه ورځ یې د شهید مولوي اخترمحمد عثماني سره د تېزوالي په مسابقه کې وراندیوالی وګاټه.

زما په یاد دي چې یوه ورځ له لوی ملاصاحب او نورو اندېوالانو سره په پسرلي کې شنه دښت ته ووتو، د ځان سره مو د پخو غوښو بخاردیګ، ګرمه د تناره ډوډۍ، تازه میوه او پلاستیکي فرشونه هم وړي وو، هلته یو اړخ ته د کوچیانو کېږدۍ هم وې، کوچیان هم راغلل وروسته یې خپل تیار خوراکونه لکه مستې او سوړسکونه راوړل، په ګډه مو ډېر ښه مجلس وکړ او تیار شوي خوراکونه مو وخوړل، د ملا صاحب برخورد دومره عادي و چې هغوی تر پایه پوه نه شول چې دا کوم لوړ رتبه حکومتي شخص دی، ملا صاحب له دوی سره عادي مجلس وکړ او د هغوی له حاله یې ځان خبر کړ. چې رخصتېدلو ما د کوچیانو مشر ته ویل دا عام طالبان نه دي. دا د افغانستان پاچا دی. د کوچیانو مشر وویل: دا څومره ښه پاچا دی چې پر موږ یې د نږدې پوښتنه وکړه نو ملاصاحب بیا یوه اندازه نقدي کومک هم ورسره وکړ او په خوشحالۍ ورځخه ستانه سوو.

د ملا صاحب یو مهم صفت بې تکلفي وه، عموما معاصر سیاسي مشران ډېر تشریفات او آرګاه بارګاه لري، هغوی هر څه د یوه پروټوکول له مخې کوي. خو ملا صاحب د صدر اسلام د خلفاوو په شان ډېر ساده ژوند درلود. هغه په دفتر کې د کار پر مهال په تخت یا څوکۍ نه کیناست بلکې پر ځمکه او یا کټ کې به ناست و. د تشریفاتو کومه قطعه یې نه درلوده.

مفتي عبدالحکیم صاحب کیسه کوي چې یو وخت د پاکستان څخه علماء کرام د ملاصاحب ملاقات ته راغلي وو په دوی کې د پاکستان د مدارسو د لویې اتحادیې وفاق المدارس مشر شیخ الحدیث مولانا سلیم الله خان صاحب هم و. کله چې دوی د ملا صاحب ځای ته ورغلل، دا وخت ملا صاحب له خپل ځای څخه راوتلی و. له

روغبړ وروسته ملا صاحب د دفتر مخته پر ځمکه خپل څادر وغوړاوه او له میلمنو یې غوښتنه وکړه چې پر څادر کیني. ملا صاحب هم همدلته کیناست او له میلمنو سره یې مجلس وکړ. له مجلس وروسته کله چې علماء راووتل نو د وفد د ځینو اعضاوو له حالته داسې معلومیده چې د ملا صاحب دې ساده او بې تکلفه چلند خوند نه و ورکړی. خو مولانا سلیم الله خان صاحب چې لوی عالم و، ویې ویل: ملا صاحب عجیب کار وکړ، د رسول الله صلی الله علیه وسلم یو سنت چې له موږ څخه هیر و نه یوازې موږ ته یې را په زړه کړ بلکې عملي یې هم کړ. رسول الله صلی الله علیه وسلم چې په حنین کې و، کله یې چې رضاعي خور (شیماء) ورته راغله، نو نبی علیه السلام ورته خپل څادر په ځمکه وغوړاوه او هغه پرې کیناسته. په دې کې دا تعلیم دی چې میلمه ته پر ځمکه له کیناستو مخکې باید څادر وغوړوو، چې نن ملا صاحب هم همداسې وکړل.

ملا صاحب چې د افغان ولس په سوچه ماحول کې را ستر شوی و، فطري ځوانمردي یې درلوده او کله به یې د خپلې ځوانمردی له امله داسې چلند کاوه چې په مروجو قاعدو کې به نه ځایېده.

په هلمند کې د طالبانو په وړاندې جنګیدونکي د غفار اخندزاده او شیر محمد اخندزاده کورنۍ وه. د دې کورنۍ وروستی مشر شیر محمد اخندزاده چې په هلمند کې یې شکست خوړلی و طالبانو د روزګان د چارچینو ولسوالۍ په سراب سیمه کې له ۳۰ کسانو سره ونیو او د بندیانو په شکل یې کندهار ته انتقال کړل. خلکو فکر کاوه چې دې مهم مخالف مشر ته به ملا صاحب سـ ـ سزا ورکړي خو ملا صاحب دغه ټول کسان آزاد کړل، د هغوی مشر شیر محمد اخندزاده ته یې یو موټر او یو څه مقدار پیسې هم ورکړې او ورته ویې ویل چې ورځه د خپلو ماشومانو ساتنه او پالنه دې وکړه. شیر محمد اخندزاده څه موده په کور ناست و خو وروسته بیا مخالف شو او ایران ته وتښتید.

برتانوی خبریاله ایوان ریډلي په داسې حال کې افغانستان ته په پټه راغلې او نیول شوې وه چې د برتانیې حکومت له امریکا سره په ګډه د افغانستان پر خلاف جګړه اعلان

کړې وه او وروسته يې په بمباريو کې مهمه برخه درلوده. نړيوالو رسنيو اټکل کاوه چې ملا صاحب به د ايوان ريډلي د اعدام فيصله وکړي. اما ملا صاحب ته چې کله معلومه شوه چې ايوان ريډلي واقعا خبرياله ده او جاسوسي ماموريت نه لري، نو بلا قيد او شرطه يې د نوموړې د خلاصون فيصله وکړه. دې له ځوانمردی ډکې فيصلې دومره اغيز درلود چې ايوان ريډلي له خلاصون وروسته د اسلام مطالعه شروع کړه، بالاخره يې د اسلام مقدس دين ومانه، نوم يې مريم شو او اوس په غربي دنيا کې د يوې مشهورې دعوتگرې په حيث ديني وظيفه اجراء کوي.

ملا عبدالسلام محبور چې د اسلامي امارت د واکمنی په وخت کې يې د هوايي ځواکونو په برخه کې مسؤليت درلود وايي: کله چې احمد شاه مسعود ووژل شو او په پنجشير کې يې د جنازې مراسم ترسره کيدل، دې مراسمو ته د مخالفينو ټول مهم مشران او قومندانان را يوځای شوي وو. د اسلامي امارت هوايي ځواک د دې تياري نيولې وه تر څو په دې مراسمو درنه بمباري وکړي او د مخالفينو مهم مشران له منځه يوسي. خو کله چې دا خبره له ملا صاحب سره شريکه کړه. ملا صاحب وويل: بس دی په مرگ يې لاهم نه پريږدئ، نور کارمه په لرئ او مه جنازه بمباروئ.

له قومي، سمتي او لساني تعصب څخه د کرکې په اړه عبدالشکور مطمئن چې د کابل اوسيدونکی دی او د اسلامي امارت د واکمنی په وخت کې د اولمپيک د ملي کميټې مسؤل و، وايي: زه په لومړي ځل د دې لپاره کندهار ته لاړم او د ملا صاحب دفتر ته ورغلم تر څو د ورزشي پروگرامونو په اړه ورسره خپل نظر شريک کړم. د ورتگ په وخت يو چا راته وويل چې د ملا صاحب تر مخ په فارسي ژبه خبرې مه کوه ځکه فارسي ژبه خوند نه ورکوي. عبدالشکور مطمئن وايي زما سره له دې چې پښتو زده وه، خو قصدا مې ځکه له ملا صاحب سره فارسي ژبه شروع کړه تر څو وپوهيږم چې آيا واقعا ملا صاحب ژبنی تعصب لري او که څنگه؟

ما ملا صاحب ته وويل چې زه غواړم له تا سره په فارسي خبرې وکړم. ملا صاحب راته وويل: که په فارسي خبرې کوې يا په ازبکي، بلوچي، پښتو، عربي او يا بله هره ژبه، زما مسلمان ورور يې، زموږ ميلمه يې او بل ځل دلته د ژبني توپير خبره مه کوه. ما ورته د

ځینو خلکو د خبرې یادونه وکړه چې ملا صاحب له نورو ژبو سره نه دی جوړ. ملا صاحب وویل هر چا چې دا خبره کړې، هغه د اسلام او مسلمانانو دښمن دی او غواړي زموږ اسلامي صف بدنام کړي. دلته دا مسائل قطعا مطرح نه دي.

ملا صاحب چې کله د کندهار په نساجۍ کې میشت و، نو د کورامنیتي ساتونکې یې د بدخشان او تخار ولایتونو طالبان وو چې اکثره یې له تاجک او ازبک قومونو سره تړلي وو. هغه وخت د امارت یوه چارواکي ملا صاحب ته ویلي وو چې ساتونکي دې له خپل قوم څخه تعین کړي. په ملا صاحب دا مشوره دومره درنه تمامه شوې وه چې له ملاقات څخه وروسته یې د دې خبرې کوونکي په باب خپلو ساتونکو ته ویلي و چې بل وخت دغه کس دلته مه راپرېږدئ .

ملا صاحب طبعا خبرې ډېرې نه کولې، خو که به غږېده خبرې یې د زړه له تله ، لنډې او مؤثرې وې. د شهید ملا سیف الرحمن منصور د خولې حکایت دی چې یو وخت په جهادي صف کې د ځینو منکراتو له لیدو سره ډېر مایوس شوم، کلکه اراده مې وکړه چې ملا صاحب ته به ورځم او خپله استعفاء به ورته تقدیموم او نور به د اسلامي امارت په صف کې له خدمت څخه لاس اخلم. کله چې کندهار ته لاړم، د ملا صاحب ملاقات ته ورغلم او په ډېر تفصیل مې خپل بیان ورته وکړ. چې په امارت کې ځینې فاسد افراد ننوتي او ځینې ناروا کارونه کوي نور زه دا حالت نه شم برداشت کولای او له دې صف څخه وځم. ملا صاحب زما خبره واورېده او په ځواب کې یې راته وویل چې اخندزاده صاحب! که د اسلام په صف کې دې ناروا لیدلو نو ترې غورځه مه، بلکې پرې ورغورځه او مخه یې نیسه. د منصور صاحب له قوله د ملا صاحب دا لنډه خبره دومره له معنی ډکه وه چې د تل لپاره زما قناعت ورباندې وشو او بیا هیڅکله د صف د پرېښودو فکر راسره پیدا نه شو.

ملا عبدالمنان عمري حکایت کوي چې یو وخت د امارت د محاکمو یو لوړرتبه قاضي ورته راغی او ورته ویې ویل چې د قاضي لپاره په صورت دعوا او ځینو تحریراتو اجرت اخیستل جائز دي. ملا صاحب ورته وویل چې آیا نه اخیستل یې جائز

دي او کنه؟ هغه قاضي ورته وويل هو نه اخيستل يې هم جائز دي. ملا صاحب ورته وويل بس په همدې نه اخيستلو عمل کوئ.

دا څو لنډې خاطرې د ملا صاحب د شخصيت هغه ځانګړنې راښيي چې هغه يې له نورو بيلاوه.

الله تعالی دې ورباندې ورحميږي او د دين لپاره ترسره کړي خدمتونه دې الله تعالی ترې قبول کړي.

آمين يا رب العلمين

د امیرالمؤمنین د پیغامونو څو نمونې

د افغانستان اسلامي امارت
ISLAMIC EMIRATE OF AFGHANISTAN
دامیرالمؤمنین نصره الله دفتر
The Amir ul-Momineen's (May Allah Protect Him) Office

No. ۱۴
Date ۱۰ - ۴ - ۱۴۲۲

دافغانستان د اسلامی امارت په قلم رو کی دبهرنیو اتباعو داستوګنی دلاربنوونو په هکله
فرمان

اول بهرنی اتباع مکلف دی چی دافغانستان داسلامی امارت قلمرونه دننوتلو په وخت کی په دغه لاربنود پانه کی درج شوی مواد په کلکه په پام کی ونیسی

دوهم بهرنی اتباع مکلفیت لری چی دافغانستان داسلامی امارت په قلمروکی به داستوګنی په وخت کی دغه لاندی اعمال نه کوی.

۱ . دممنوعه مالونو قاچاق به نه کوی.
۲ . دافغانی ښځو سره به ملاقات او مصاحبه نه کوی.
۳ . د ذی الروح دساړونکی ، شیانو عکسونه به نه اخلی
۴ . غیر اخلاقی جامی به نه اغوندی او بربنډ به نه ګرځی.
۵ . ناقوس او سرود به په زوره نه غږوی.
۶ . په ښکاره سره به دخنځیر او نورو مردارو حیواناتو غوښی نه خوری، په ښکاره سره به شراب نه څښی، چرس به نه څکوی او نور مخدره مواد به نه استعمالوی او نه به یی پلوری (البته په دی مورد کی دمسلمان حکم له نا مسلمان سره فرق لری)
۷ . داسلام او اسلامی امارت دپالیسیو پر خلاف مجلی، ورځپانی، کتابونه، کیسټونه او نور فرهنګی مواد به نه توزیع کوی نه به یی تکثیروی او نه به یی پلوری
۸ . افغانی اتباع به له اسلام څخه پرته نورو باطلو ادیانو ته نه دعوت کوی.
۹ له افغانی ښځو سره به ناروا جنسی قرابت نه کوی .
۱۰ . دبهرنیو اتباعو په اره دافغانستان داسلامی امارت نافذه قوانین په کلکه رعایت کوی.
۱۱ . دافغانستان دخلکو مذهبی ،عقیدتی ملی او فرهنګی دودونو ته به پوره بوره احترام کوی او دهیواد دملی مصلحتونو او دینی حکمونو پر خلاف به فعالیت نه کوی

دریم : کچیری یی لاندی اعمال تر سره کړل نو دافغانستان داسلامی امارت مسئول مقامات کولی شی د (۴۸) ساعتونو په ترځ کی یی دبهرنیو چارو دوزارت له لاری دافغانستان له قلمرو څخه خارج کړی.

۱ الحاد نه ددعوت په صورت کی.
۲ . داسلامی حکمونو او دینی اخلاقو دنه درناوی په صورت کی
۳ . دامنیت او عمومی نظم دګډوډولو او جاسوسی داشتباه په صورت کی.
۴ . که چیری دیو مصلحت په خاطر یی او سیدل دافغانستان په قلمرو کی منع شی.

څلورم : داسلامی امارت مسئول مقامات کولی شی ددی لاربنود لیک په (۱.۲.۳.۴.۵.او ۶) اجزاو کی دسرغړونی په صورت کی یی له لسو ورځو څخه تر یوی میاشتی پوری بندی کړی

پنځم : امارتی مسئول مقامات کولی شی ددی لاربنودلیک په (۷.۸.۱۰.او ۱۱) اجزاو کی دسرغړونی په صورت کی یی له دری ورځو څخه تر لسو ورځو پوری بندی کړی او بیا یی د (۴۸) ساعتونو په ترځ کی دبهرنیو چارو وزارت له لاری له هیواد څخه وشړی.

شپږم : که چیری یی پر افغانی یا غیر افغانی ښځی باندی جنسی تیری وکړ هره سزا چی اسلامی شریعت تعین کړی وی هغه به وربانذی تطبیقیږی

اووم : (دمسلمانی ښځی لپاره) که یی سفر یا اوسیدنه دورسره محرم په ملتیا نه وی اخراجیدلای شی.

پورته لاربنودلیک دی دهغه ژمنلیک په عوض چی دامر بالمعروف اونهی عن المنکر وزارت په مقرره کښی وو ابلاغ شی.

والسلام
داسلام خادم امیرالمومنین
ملامحمدعمر (مجاهد)

د افغانستان اسلامي امارت

د امیرالمؤمنین حفظه الله خصوصي دفتر

گڼه: [redacted]۳۵ .... No: ....

نېټه: ۵-۲۰-۱۱-۲-۱۴۲۲ هـق Date: ....

فرمان

محترم ریاست الوزراء ته

السلام علیکم ورحمت الله وبرکاته

داسامه بن لادن دموضوع دحل په غرض ز مونږ مخکنی موقف همداسی وو چه دافغانستان داسلامی امارت سعودی اوبو بل اسلامی هیواد علماء دی غونډه وکړی اوپه دی هکله دی شرعی پریکړه صادره کړی دریم هیواد تاسی تعین کړی ترڅو د بهرنیو چارو وزارت له لوری هغوی ته بلن لیکونه واستول شی اوهغوی خپل علماء کرام معرفی کړی په دی هکله دی مناسبه طریقه ترتیب اومنظوری دی ترسره شی

والسلام

داسلام خادم امیرالمؤمنین

ملامحمدعمر(مجاهد)

د افغانستان اسلامي امارت

ISLAMIC EMIRATE OF AFGHANISTAN

No. ________ 		کڼه : ________

Date ________ 		نېټه : ________

دامیرالمؤمنین حفظه الله دفتر

The Amir-ul-Momineen's (May Allah Protect Him) Office

له ۱۳۵۷ هـ ش کال څخه تر ۱۳۷۱ هـ ش کال پورې دټولو شوو سیاسي بندیانو او ورکو شوو مجاهدینو دسر نوشت دټاکنې په هکله دافغانستان داسلامي امارت دمقام

فرمان

څرنګه چې محترمو هېواد والو ته معلومه ده چې دثور له کمونیستي کودتا وروسته خلقیانو او پرچمیانو دخپلو روسي بادارانو په امر زمونږ په زرګونو مجاهدین، علماء کرام ،مشایخ او نور مسلمان هېواد وال، له خپلو کورونو څخه وېستلي او یا په جنګونو او کمینونو کې لادرکه شوي د ۱۳۷۱ هـ ش کال دثور دانمي نېټې څخه راپه دې خوا دمسلسلو څېړنو وروسته دراجحو قرائینو او بینو دلائلو په نتیجه کې دا ثابته شوه چې څه شمیر یې دلارو په اوږدو کې شهیدان کړي او څه شمیر یا زندانونو ته لېږل شوي او له یو څه مودې وروسته په شهادت رسېدلي دي خو ددغو شهیدانو دکورنۍ پاتې کسانو له لاتر اوسه پورې هم ددوی دشهادت یا ژوند پته پوره نده معلومه ، چې په دې خاطر کونډې یې بې سر نوشته او مال او جایدادونه یې هم دورثه وو تر منځ شرعاً لاتر اوسه هم ندي ترکه شوي .

اګر چې د ذکر شویو څېړنو په نتیجه کې دا ثابته شوه چې د ۱۳۵۷ هـ ش کال دثور داومې نېټې دکودتا څخه د۱۳۷۱ هـ ش کال دثور تر اتمې نېټې یعنې دمجاهدینو تر کامیابۍ پورې چې زمونږ کوم مسلمان ورونه تري تم شویدي ، هغه دخلقیانو ، روسانو او پرچمیانو لخوا په شهادت رسیدلي دي خو بیا هم احتیاطاً دافغانستان اسلامي امارت دهدایت په اساس څه موده مخکې ستري محکمې دهېواد دټولو ولایتونو څخه جید جید علماء کرام کابل ته راوغوښتل تر څو له کمونیستي کودتا څخه دمجاهدینو تر کامیابۍ پورې دورکو شوو کسانو دقیقه څېړنه داسلامي شریعت په رڼاکې وکړي ددغه هیئت دڅېړنو په نتیجه کې جوته شوه چې زمونږ دغه مسلمان ورونه په شهادت رسیدلي دي او ددوی دژوند هیڅ امید نشته . نو په دې خاطر چې زمونږ ددغو شهیدانو کونډې بې سر نوشته او جایدادونه یې له شرعي ترکې او تقسیم څخه او نور شرعي حکمونه معطل پاتې نه وي، لاندې مراتب منظوروم:

لومړۍ ماده : د ۱۳۵۷ هـ ش کال له کمونیستي کرغېړني کودتا څخه د ۱۳۷۱ هـ ش کال دثور تر اتمې نېټې پورې زمونږ هغه مسلمان ورونه چې ترې تم شوي او دژوند او مرګ پته یې نده معلومه ، هغه ټول شهیدان بلل کېږي .

دویمه ماده : ددې فرمان په لومړۍ ماده کې درج شوي دشهیدانو کونډې کولی شي دشریعت دحکمونو مطابق په خپله خوښه نکاح وکړي .

دریمه ماده : ددې فرمان په لومړۍ ماده کې درج شوي دشهیدانو جایدادونه او ملکیتونه دشریعت دحکمونو مطابق ددوی پر ورثه وو باندې دترکې او تقسیم وړ بلل کېږي .

څلورمه ماده : دغه فرمان دهېواد دجیدو علماء کرامو دشرعي فتوی او دخپلو معلوماتو او څېړنو په اساس ابلاغوو که څوک دخپلو قریبانو دژوند په هکله موثق معلومات ولري

هغوی ددغه فرمان څخه مستثنی دي .

پنځمه ماده : دهېواد ټول محاکم او نوري حقوقي اداري دې ددغه فرمان دحکمونو مطابق اجراآت وکړي .

شپږمه ماده : دغه فرمان دتو شیح له نېټې څخه نافذ او په رسمي جریده کې دې خپور شي .

والسلام

داسلام خادم امیرالمؤمنین

ملامحمدعمر(مجاهد)

دافغانستان اسلامي امارت

ISLAMIC EMIRATE OF AFGHANISTAN

دامیرالمؤمنین حفظه الله دفتر

The Amir-ul-Momineen's (May Allah Protect Him) Office

ګڼه: ۳۰۶۰

نېټه: ۱۴۲۲/۴/۲۳

داسلامي امارت په قلمرو کې دځینو غیر شرعي اقلامو او اجناسو له واردېدو او صادرېدو څخه دمخنیوي او په ګمرکونو کې دهغو دنه محصولو په هکله

فرمان

شرنګه چې داسلامي امارت عمده مهمه وظیفه دمنکراتو ازاله او دمعروف اقامه ده، نو دهغه شرعي حکم دپه نافذولو په منظور لاندې مراتب منظوروم:

اومړۍ ماده: داسلامي امارت قلمرو ته: ۱. بالذات خوګ ۲. دخوګ غوړي ۳. دخوګ غوښې ۴. دانسان له ویښتو څخه جوړ شوي شیان ۵. په طبیعي صورت سره دانسان ویښتان ۶. دیش انتن ۷. دسینما توګرافي دستګاه دغږ ثبتولو دپروجکتور په شمول ۸. دمیکروتو ګرافي دستګاه په هغه صورت کې چې په سینما کې په کاروول کیږي ۹. ټول هغه آلات چې بالذات موسیقي تولیدوي لکه پیانو، هارمونیه، تولې، بانسرۍ، تنبور، رباب، سارنګ، په خلاصه ډول دموسیقي په آلاتو کې مندرج ټولې هغه الې چې په جمله دموسیقي مخلوطوي او دهغوي حفاظتي پوښونه او برزۍ ۱۰. دبلیارد میز او لوازم یې ۱۱. دسطرنج تخته ۱۲. کرم بورډ ۱۳. قطعي (پلي کارد) ۱۴. ماسک (څیره) ۱۵. خالص دالکولو مشروبات ټول اقسام ۱۶. دټیپ، کمپیوټر، ویډیو او تلویزیون هغه کستونه چې عکسي (فلم) له سره څخه ولري ۱۷. سرب (زنځیر) ۱۸. لابستر (یونوعه حیوان دی) ۱۹. رنګ ناخون ۲۰. دلویو پتاقی ۲۱. دمختلفو لیمو داتش بازۍ مواد ۲۲. دسینما توګرافي په فلمونه په هر ډول کې چې وي ولو که خارج ته هم ځي ۲۳. دذیروح مجسمې ۲۴. دخیاطي ذیروح تصویر لرونکي کټلاکونه ۲۵. چاپ شوي تېلو کاني (عکسونه) ۲۶. ذکر مرمن پوست کارتونه ۲۷. ذیروح تصویر لرونکي دتبریکي کارتونه ۲۸. مکتابي ۲۹. پروډیکتابي دنینګولوشي ۳۰. دنیکتابي خاص پن.

دویمه ماده: دهیواد سرحدي امنیتي مسئولین مکلف دي چې دهغه فرمان په لومړۍ ماده کې درج شوو اجناسو او اقلامو له واردېدو او صادرېدو څخه په کلکه مخنیوی وکړي.

دریمه ماده: (۱) ګمرکي، ددغه فرمان په لومړۍ ماده کې درج شوي اجناس او اقلام دستګیر شي، مربوطه مسئولین مکلف دي چې هغه دولایت مرکز ته په امانت طور ور انتقال کړي.

(۲) دهر ولایت والي مکلف دی چې نوموړي اجناس او اقلام دولایت دامربالمعروف او نهي عن المنکر د مسئول په مشرۍ دیو هیئت په ذریعه چې په ترکیب کې یې داستخباراتو، مرافعه څارنوالي، او دولایت مقام استازي ګډون ولري تثبیت کړي او دانسداد قاچاق دقانون مطابق اجراات ترسره کړي.

څلورمه ماده: دغه فرمان دتوشیح له نیټې څخه نافذ دی او په رسمي جریده کې دې خپور شي.

والسلام

اسلام خادم امیرالمؤمنین

ملامحمد عمر (مجاهد)

و ۵۱۰۰ ت

۱۴۲۲-۴-۲۶

١٦ - ١١ - ١٤٢٠

د افغانستان اسلامی امارت

گڼه: ....

نیټه: ....

No: ....

Date: ....

فرمان

د افغانستان د اسلامی امارت د عليا شورا د ١٤٢٠/١٠/٢٤ نیټی دفتری او دستری محکمی د ٤٢٤ - ١٤٢٠/١١/٨ نیټی تصویب په تائید چه د اسلامی امارت د قضائیه قوی د استقلال په هکله صادر او په شرعی مسائلو بناو ولاندی مراتب منظوردی.

١- د افغانستان د اسلامی امارت قضائیه قوه د اجرائیه قوی (ریاست الوزراء) او نورو قواوو په ردیف کی د اسلامی امارت یو مستقل رکن دی چه خپلی مربوطه چاری سرته رسوی او یواځی د امارت مقام ته خپل گذارش وراندی کوی.

٢- د مظنون قاضی یاد محکمی د نور پرسونل گرفتاری به د امارت د مقام په هدایت او یاد هدایت سره سم د ستری محکمی لخوا کیږی او بل هیڅوك حق نه لری چه هغه توقیف یا اذیت کړی.

٣- د کورنیو چارو وزارت امینتی ارگانونه مکلفیت لری چه د محاکمو او قضاتو امنیت تامین کړی.

پورتنی فرمان د توشیح له نیټی څخه منظوردی فرمان ، ٤٢٤ - ١٤٢٠/١١/٨ تصویب او د ١٠/٢٤/ ١٤٢٠ فتوی دی په رسمی جریده کی خپاره شی.

والسلام

د اسلام خادم امیرالمومنین

ملا محمد عمر (مجاهد)

د افغانستان اسلامی امارت

د امیرالمؤمنین حفظه الله خصوصي دفتر

گڼه: ۴۴

نیټه: ۵-۹-۱۴۲۰ هـ ق

No: ۱۸-۹-۱۴۲۰

Date:..................

فرمان

دکانواوصنائعو محترم وزارت ته

السلام علیکم ورحمت الله وبرکاته

په افغانستان کی دی دتیلو دتصفیی فابریکی جوړی شی اوددغوفابریکو دماشین آلاتودخریداری لپاره دی دهغوعوائدوڅخه کاروااخستل شی چه د هیواد په ځینو سیمو کی دکورونواومارکیټونودجوړیدلوپه خاطر کومی ځمکی پلورل کیږی که ترکمنستان ځپلی تصفیه خانی لیری کوی اوپه ارزانه بیه یی پلوری تاسو باید غورېری وکړی که دغو مستعملوماشینانومونږته دڅه رخت لپاره کارکاوه ورڅخه خریداري یی کړئ اویاکه ترکمنستان دی ته حاضرشی چه دسنګ رخام اویاکوم بل مناسب توکی په بدل کی اسلامی امارت ته دتیلوکومه نوی عصری تصفیه خانه ورکوی نوسودادی وشی .

والسلام

داسلام خادم امیرالمؤمنین

ملامحمدعمر(مجاهد)

( )

د افغانستان اسلامی امارت

د امیرالمؤمنین حفظه الله خصوصي دفتر

گڼه: ۴۳

نېټه: ۵-۹-۱۴۲۰هـ ق

No: ۱۴۲۰-۹-۱۸

Date: ....

فرمان

دوزیرا نو شورا ته

السلام علیکم ورحمت الله وبرکا ته

دتیلودفابریکودخریدارئ په خاطر د ی دښاروالیو څڼکی دکوروڼو اومارکیټونو دجوړولوپه خاطر په خلکو وپلورل شی او ددی کارلپاره دی ستا سو لخوا یوخاص هیئت تعین شی نو موړی هیئت دی ددی کارلپاره پروګرام جوړ کړی اوچه په کوم ځای کی بی عملی کوی دامارت مقام ته به داجراآتو مشخصا ت وراندی کړ ی اومنظوری به بی اخلی

والسلام

داسلام خادم امیرالمؤمنین

ملامحمدعمر(مجاهد)

د افغانستان اسلامی امارت

د امیرالمؤمنین حفظه الله خصوصي دفتر

No: ....

Date: ....

ګڼه: ....

نېټه: ۱۸/۷/۱۴۲۰ هـ ق

فرمان

دافغانستان داسلامی امارت دسر پرستی شوری پرځای به ریاسة الوزراء وی

اودپخوانی سرپرستی شوری رئیس به رئیس الوزراوی

همداراز څنګه چی سرپرست وزیران وواوس به هغه وزیران وی

له پورتنی فرمان سره سم دی اجرآت ترسره شی

والسلام

داسلام خادم امیرالمؤمنین

ملامحمدعمر(مجاهد)

د افغانستان اسلامي امارت

د امیرالمؤمنین حفظه الله خصوصي دفتر

No: ....

Date: ....

گڼه: ....

نیټه: ....

حکم

د چارو د ښه نظم او سمون په خاطر دی د ټولو ولایتونو د اداری شعبو اداری چاری دی د اداره امور دعمومی ریاست تابع و ګرځی او ددی کار دتنظیم په غرض دی دچارو د اداری عمومی ریاست په کابل کی د ولایتونو داداری شعبو د مسئولینو غونډه (سیمینار) ترتیب کړی تر څو اړونده چارو ته مناسبه کړنلاره جوړه شی .

والسلام

داسلام خادم امیرالمؤمنین

ملامحمد عمر(مجاهد)

(   )

بسم الله الرحمن الرحيم

طلباء کرامو ته د عاليقدر امير المؤمنين

پيغام

السلام عليکم ورحمة الله وبرکاته . وبعد :

هر مشر که لوي مسؤليت لری ؛ که کوچنی چی د طالبانو اکمالات ، اعاشه او نور د ضرورت وړشيان يی ترلاس لاندی وی که يی د ډلی د غټولو يا نورو مقاصدو لپاره په مجاهدينو کی فرق کړی وی او يا يی کوی ماته به اطلاع راکوئ چی چاره يی وکړم تاسی دا فکر ونکړئ چی يو څوك ښه شهرت لری او يا جنگی وی هغه به هر څه کولای شی زه د حق په مقابل کی د چا هيڅ پروا نلرم واقعی مسلمان که مشر وی که فرد ، څرنگه چی خدای (ج) ته معتبر دی ؛ ماته هم اعتبار لری او دا هم ضروری ده چی ناحقه شکايت به څوك نکوی . شکايت به سره له ثبوته وی او په مربوطه اصولي چارو کی به د مشرانو مکمل اطاعت کوی

والســــــــــــلام

د اسلام خادم ملامحمد عمر «مجاهد»

(   )

۳/۱۲/۱۴۱۸ هـ ق

د افغانستان اسلامي امارت

ISLAMIC EMIRATE OF AFGHANISTAN

د امیرالمؤمنین حفظه الله دفتر

The Amir-ul-Momineen's (May Allah Protect him) Office

No. ....

Date ....

گڼه : ٤٤٠٦٧٣

نیټه : ١٤٢٢/٦/٢٨

پر افغانستان باندي د امریکا د متحده ایالاتو د احتمالي برید په اړه
دافغانستان داسلامي امارت دمقام

اعلامیه

سره له دې چې د افغانستان اسلامي امارت خپل رغنده او پر حقیقت ولاړ مثبت موقف روښانه کړي دی، خو بیا هم د نیویارك او واشنګټن د تروریستي پېښو په هکله د ځینې امریکائي مقامانو څرګندونې او اشارات د اسامه بن لادن پر نوم تمرکز کوي، په داسې حال کې چې د افغانستان اسلامي امارت د امریکي د استخباراتو د خان خلاصولو دغه بې اساسه تورونه ځکه د منلو وړ نه بولي چې دغه حملې د امریکا په دننه کې ترسره شوې دي او اسامه بن لادن په هېڅ ډول د دومره امکانات او وسائل په واك کې نلري چې پیلوټان وروباندې وروزي اوبیا داډول حملې ترسره کړي او نه داسې سترد پروسه له شرقه څخه په غرب کې په کار اچولای شي.

داچې ځینې امریکایي مقامات په افغانستان باندې دحملو ګواښ کوي سره له دې چې نه یوازې موږ ته بلکې د نړې ډېرو هیوادونو ته په ډاګه ده چې داسې ظالمانه احتمالي اقدام به د یوه آزاد هیواد پر استقلال تیری وي نو که ګاونډي یا د سیمې نور هیوادونه په تیره بیا اسلامي هیوادونه د امریکا د نظامي اډو و غوښتنې ته مثبت ځواب ووائي دا به فوق العاده خطر وي.

همدا راز که هر ګاونډی هیواد زموږ د خاورې پر خلاف خپل ځمکني یا هوائي قلمرو امریکایانو ته په واك کې ورکړي نو موږ به په یوه تحمیلي جګړې کې له خانه سره ښکیل کړي؛ نا ممکنه نه ده چې د لاره ورکوونکي ملك په خلاف به د مجبوریت له مخې هجوم ورووړو ، او مجبوراً به مجاهدین د هغوې خاورې ته ننوځي او د ناوړو عواقبو او د سیمې د بې ثباته کیدلو مسوولیت به هم د هغوې په غاړه وي.

دملگرو ملتونو سرمنشی ښاغلی کوفی عنان

دایوحقیقت دی‌چه په دنیاکی په مختلفوځایونوکی قسم قسم واقعات پیښ شوی اویاروان دی اوتاسی په داسی یو مقام کی قرار لری چه ددنیاحکومتونوپه تاسی باندی اعتمادکړی دی اوتاسی ئی ددومره لوی حیثیت خاوندان کړی یاست ترڅوتاسی ددنیا دمسائلو په اړه یوشان اوبی‌طرفه موقف ولری اودنیاته دهمدی مسائلوحقائق بیان کړی خواوس مونږوینواوروچه دافغانستان په اړه ستاسی موقف دهغه موقف څخه چه دچچنیا فلسطین او کشمیر په اړه ئی‌لری فرق لری دچچنیا فلسطین او نورو په اړه تاسی یاخو بلکل خاموش یاست او یا مو داسی معتدل موقف غوره کړیدی چه هیڅ اصرار اوخواشنی پکښی نشته خو دافغانستان په اړه ستاسی موقف د اصرار اوشدت څخه ډك دی تاسی هغه بی اساسه راپورونه چه زمونږ دمخالفینو (ربانی اومسعود) لخوا درکول کیږی بیله تحقیق څخه نشر کو ی او هغه داسی یو پیښه وی چه یاخو هیڅ حقیقت نلری اویا داچی تش په نامه پیښه وی لکه ستاسو دکال (۱۹۹۹) په راپور کی چه مو کوم تور په اسلامی امارت لګولی وو چه هغه د طالبانو جنګیالیانو کی دماشوما نو موجودیت وو چه ستاسی هغی خبری هیڅ حقیقت نه درلودی او په کابل کی ستاسی د خپل نماینده لخوا رد شول اویا داچه په شمال کی په ملکی خلګود بمباری راپورونه دی د داسی تش په نامه پیښو داعلان څخه چه تاسوئي کوی داسلامی امارت سره ستاسی خصوصی بد بینی څرګندوی اودغه قسم بیانونه ستاسی طر فداری ښیی‌اوستاسی دحیثیت دلوړوالی پر ځای ستاسی دبی حیثیتی سبب ګرځی تاسی باید دنړی په مسا ئلو کی د دوومعیارونو او جانبداری څخه کاروانخلی اوحقایق معلوم او وروسته ئی ملا تړ اویاغندنه وکړی ځکه چه ستاسی دحیثیت اومقام تقاضاهمدغه ده

والسلام

داسلام خادم امیرالمؤمنین

ملامحمدعمر(مجاهد)

۱۴۲۰\۱۱\۱۶ هـ ق 2000\2\21

د افغانستان د اسلامي امارت د مقام خبرتیا

څرنګه چې اوس لیدل کیږي داسلام د مقدس دین دښمنان په ټوله نړۍ کې ددغه سپیڅلي دین د له منځه وړلو دپاره هلي ځلي پیل کړي او د مسلمانانو په لباس کې په مسلمانانو کې داخل شوي دي او په ډول ډول چلونو او دنیوي مادیاتو باندي غواړي چې مسلمانان د اسلام د مقدس دین څخه بې لارې کړي ځوك غواړي چې مسلمانان د عیسویت او یهودیت په منسوخو ادیانو اخته کړي . ځوك غواړي چې د مسلمانانو دین یعني اسلام نورو لارو ته تحریف کړي چې دا اوس هم یو شمیر مسلمانان د پیسو او نورو مادیاتو په وسیله د عیسویت دین ته اوښتي او خپل مقدس دین یې پریښی دی نو له همدې امله ټولو هیوادوالو ته جدا خبر ورکول کیږي که چیري کوم افغان مسلمان د عیسویانو عقیده قبوله کړي وه او یا دغه منسوخ دین ته وړ واوښت او یا هم په دسي حال کې ونیول شي چې د عیسویت یا یهودیت دین ته یې خلك دعوت کول او د هغوی په ګټه یې تبلیغات کول یا یې د هغوی د عقیدي کتابونه او نشرات توزیع کول هغه به د مرګ په سزا محکوم شي او دغه راز که په کومو کتاب پلورنځیو کې داسي کتابونه چې په هغه کې د غلطي عقیدي مواد او یا هم د صحابه کرامو سپکاوی پکښي موجود وو ونیول شي د هغو کتاب پلورنځیو مالکان به په پنځه کاله بند محکوم شي .

دافغانستان لپاره دهجری قمری تاریخ درسمي

گرځولو په اړه دعالیقدر امیرالمومنین

دمبارکي پیغام

مسلمانو او مجاهدو هیوادوالو ترهرڅه مخکی

السلام علیکم ورحمة الله وبرکاته :

داچي دنبوی سنت سره سم قمری سنه دافغانستان رسمي سنه وټاکل شوه زه ټولو مسلمانو او متدینو هیوادوالو ته دزړه له کومي مبارکي وایم لوي خدای (ج) دی دافغانستان اسلامي امارت ته لا توفیق ورنصیب کړي چی دنورو نبوی سنتونو په احیاء کي هم زیات موفق شي . ترڅو دزرګونو هغه قربانیو چی دطالبانو داسلامی تحریك په دوران کی مو ورکړي او دسلګونو زرو هغو قربانیو چی دروسانو په وړاندی په مقدس جهاد کی مو ورکړي نتیجه یې نوره هم مثبت راووزي مسلمانو وروڼو او خویندو ! پاك الله (ج) شپې ورځي میاشتي او فصلونه ددي لپاره پیداکړي چی موږ او تاسو دخپل رب بنده ګي پکښې وکړو او ټول کړه وړه مو خاص دالله (ج) لپاره وی او په هر څه کی مونیت دالله (ج) رضا او دهغه ددین ساتل وي دناکامي ستر علت دنیت خرابیدل دی داسلام دمقدس دین ساتل پکار دی نه دځان ساتل.که څوك ددنیا او اخرت سرلوړي غواړي په هر څه کي دی نیت پاك ولري خصوصا مجاهدین کرام باید ټول ژوند دخدای (ج) په دین برابر کړي او هر کار چی دامیر له لوري ورسپارل شوي وي په هغه نقشه یې سرته ورسوي . او یو دبل سره پوره محبت وساتی ځکه چی اسلام دمیی او محبت دین دی . محترم هیوادوال باید دکفری ممالکو او دهغوی دمزدورانو تر اغیزی لاندی رانشي مسلمانانو ته په کار ده چی دکفارو تبلیغات ورسره بدرګه نکړی . دافغانستان اسلامی امارت تعلیم او تربیې ته پوره توجه لری او غواړی چی داسلام دمقدس دین په رڼاکي تعلیم ته وده ورکړي ځکه په پخوانی حکومتونو کي چی تعلیم داسلام دمقدس دین مطابق نه وو جوړ شوی دهغه نتیجه وه چی زموږ هیوادوال تر اوسه لا ځوریږی . محترمو هیوادوالو دنوی کال د رارسیدو له امله لوی خدای (ج) ته زاری او دعاوي وکړي چی زموږ په هیواد کښې په بشپړه توګه اسلامی نظام حاکم کړی او ټول هیوادوال باید داسلامی امارت دمجاهدینو لاننك او ملاتړ وکړي او دیاکو او نازکو طالبانو دقربانیو شکر ګذار شي . ترڅو لوي خدای (ج) ته مسؤل نشي . صبر او حوصله چی دمسلمانو ابدی توښه ده باید په ټولو چارو کی صابره او سو . دا دخداي (ج) هغه امر دي چی که چیری عملي شي ناکامی نشته ځکه خدای (ج) وعده کړي چی تاسو غم او سستی مه کوی تاسو کامیابه یاست که چیری پوره ایمان ولري .

په اخیر کی ټولو مسلمانانو ته اخروي خوشحالی غواړم ترڅنګ همدغه شرعی کال پوری مو په ټولو شرعی کارونو کی خدای (ج) کامیابه لره .

ستاسی داسلامی ژوند په هیله

ستاسی عقیدوی ورور ملامحمد عمر (مجاهد)

بسم الله الرحمن الرحيم

امير المؤمنين مجاهد ملا محمد عمر آخند توصيه او نصيحت نامه

محترمو طالبانو !

دغه ټوله ناکامي دبي اعتمادۍ څخه پيښي دي يو اوبل ته نه ګوري اوداګناه کبيره ده . ددي بعد چه هر تکليف پيښ سي که هرچا خپل انډيوالان دجنګ دځايه څخه راويستل بيله مشوري دهغه به سلاح او موټر ځني اخلي اوبندي کوي به ئي مطلقاً ..زما دغه امر دي اول بايد ددي کاره څخه جداً .. اجتناب وسي داتفاق په صورت کي دونه تکليف نه راځي .

نوټ : *دغه نصيحت نامه بايد هري دلکي ته ورسيږي .*

والسلام:

داسلام خادم اميرالمؤمنين (مجاهد) ملامحمد عمر آخند

د افغانستان اسلامی امارت

د امیرالمؤ منین حفظه الله خصوصي دفتر

گڼه ۱۱ No:......................
نېټه [illegible] Date:....................

د کوکنارو دکښت دمخنیوی په هکله دافغانستان داسلامی امارت دمقام

فرمان

لومړی ماده :

۱ په ټول هیواد کی دکوکنارو کرل مطلقا منع دی

۲ کوم اشخاص چی دکوکنارو په کرلو لاس پوری کوی او له پورتنی امر څخه سرغړونه وکړی سخته شرعی سزابه ورکړل شی .

دوهمه ماده :

اړونده امارتی مسئولین مکلف دی چی په خپلو مربوطه سیموکی دکوکنارو دکرلو دمخنیوی په خاطر لازم تدابیر ونیسی .

دغه فرمان دتوشیح له نیټی څخه نافذ دی او په رسمی جریده کی دی خپورشی .

والسلام

داسلام خادم امیرالمؤمنین

ملامحمدعمر(مجاهد)

بسم الله الرحمن الرحيم

دامیرالمؤمنین مجاهد ملا محمد عمر آخند

(توصیه)

محترمو عامو طالبانو!

السلام عليكم ورحمة الله وبركاته!

وبعد: اول:- داخبره ده چه یو څه تقوا وکړی په متاعو پسی ددنیا مه ګرځی. الله یادوی.

دوهم:- دهرچا چه مشر زخمی شی یا شهید شی بیانه جنګ کوی او نه بیا دچا په قول کوی. آیا دغه جهاد تاسو دچا دیاره کوی؟ او په محشر به هم دغه خبره کوی؟ چه زموږ مشر نه ؤو او تاسو چه یو څه کوشش کولای مشران به دیر نه ناوانیان کیدلای. یو څه ایمانی غیرت پکاردی.

محترمو داجهاد دی باید دجهاد په طریقه وشی. په هر وطن، هر قوم اوهره موقع کی چه یاست باید هرڅه مو دشریعت مطابق وی او دهر نوع ظلم څخه باید ځان وساتی او دنفس په تقاضا ولاړ نه شی. خو مقصد می دادی چه په داخپل تجارت(جهاد) کنبی ناوانیان نه شی. یو څه فکر خو ووهی چه شپه او ورځ مرګ ته ولاړ یاست. دغه علتونه تول په اکثرو کی موجود دی. خدای دی داصلاح توفیق راکړی.

وما علينا الا البلاغ كفا بالله حسيبا.

والسلام:

داسلام خادم مجاهد ملا محمد عمرآخند.

د کتاب معلوماتي منابع

الف: هغه اشخاص چې د دې کتاب لپاره ورسره مرکې شوي دي.

ـ مولوي محمدجمعه صاحب د مرحوم ملا صاحب اکا

ـ د مرحوم ملا صاحب والده شریفه

ـ ملا عبدالمنان عمري د رهبري شورى غړی د ملا صاحب ورور

ـ مولوي محمد يعقوب مجاهد د اسلامي امارت مرستيال، د ملا صاحب مشر زوی

ـ مولوي عبدالرحمن د ملا صاحب استاد او اوښی

ـ مولوي عبدالحبيب د ملا صاحب استاد

ـ ملا عبدالغني برادر د ملا صاحب نږدې ملگری او د اسلامي امارت مرستيال

ـ ملا محمد حسن آخند د اسلامي امارت د رياسة الوزراء مرستيال

ـ ملا محمد فاضل اخند د اسلامي امارت لوی درستيز

ـ مولوي نور محمد ثاقب صاحب د اسلامي امارت د سترې محکمې رئيس او قاضي القضات

ـ ملا عبدالسلام کاتب د ملا صاحب د دفتر ځانگړی محرر

ـ ملا نور الدين ترابي د اسلامي امارت دعدليې وزير

ـ مولوي عبدالکبير د اسلامي امارت د رياسة الوزراء مرستيال او د ننگرهار والي

ـ ملا خير الله خيرخوا د اسلامي امارت د کورنيو چارو وزير او د هرات والي

ـ مولوي امير خان متقي د اسلامي امارت د معارف وزير

ـ قاري دين محمد حنيف د اسلامي امارت د پلان وزير

ـ ملا عبدالقيوم ذاکرد اسلامي امارت د رهبري شورى غړى

ـ مولوي شهاب الدين دلاور په رياض کې د اسلامي امارت سفير

ـ ملا نور الله نوري د شمال ولاياتو تنظيمه رئيس

ـ ملا عبدالحق وثيق د استخباراتو د عمومي رياست مرستيال

ـ ملا عبداللطيف منصور د اسلامي امارت د زراعت وزير

ـ مولوي شمس الدين پهلوان د پکتيا والي

ـ حاجي خليل حقاني جهادي قومندان

ـ ملا عبدالجبار عمري په وروستيو دوولسو کلونوکې د ملا صاحب کوربه او هميشنى ملګرى

ـ ملا عزيز الله آخند په مخفي ژوندکې د ملا صاحب قاصد

ـ حاجي عبدالاحد په مخفي ژوند کي د ملاصاحب لومړنى کوربه او ساتونکى

ـ ملا شيرين آخند د امارت د مقام د امنيتي چارو مسؤل

ـ ملا حيات الله حاجي لالا د امارت د مقام د مخابرې عمومي مسؤل

ـ ملا مير حمزه د روس ضد جهاد په وخت په روزګان کې د هغې جبهې قومندان چې ملا صاحب په کې جهاد پيل کړ.

ـ ملا عبدالرحمن د روس ضد جهاد په وخت کې د ملا صاحب ملګرى

ـ ملا يارانه د روس ضد جهاد په وخت کې د ملا صاحب ملګرى

ـ ملا ګل اغا بدري د ملا صاحب د دفتر د مالي چارو مسؤل او د اسلامي امارت د اقتصادي کميسيون مشر

ـ ملا جمعه خان د تنظيمي دور څخه د ملا صاحب ملګرى

ـ ملا محمد غوث آخند د اسلامي امارت د بهرنیوچارو سرپرست وزیر

ـ مولوي وکیل احمد متوکل د اسلامي امارت د بهرنیو چارو وزیر

ـ ملا عبدالرزاق آخند د اسلامي امارت د کورنیو چارو وزیر

ـ مفتي محمد معصوم افغاني د علماوو شورى ګانو د مرکزي دفتر مشر

ـ ملا سعدالله د روس ضد جهاد له وخته د ملا صاحب ملګرى

ـ ملا عبدالاحد جهانګیروال د ملا صاحب د دفتر کارکوونکى

ـ ملا محمد آخند د اسلامي امارت د واکمنۍ په مهال د کندهار لومړنى امنیه قومندان

ـ ملا عبدالخالق آخند د قشله جدید مسؤل

ـ ملا غازي د روس ضد جهاد له وخته د ملا صاحب ملګرى

با: کتابونه او کلکسیونونه

د شریعت اونیزې کلکسیون

د هیواد ورځپاڼې کلکسیون

د انیس ورځپاڼې کلکسیون

د طلوع افغان ورځپاڼې کلکسیون

د خلافت مجلې کلکسیون

د کندهار مجلې بیلابیلې ګڼې

د افغانستان اسلامي امارت د رسمي جریدې بیلابیلې ګڼې

د افغانستان پیښلیک، لیکوال حاجي ولي محمد

د افغانستان معاصر تاریخ، لیکوال محمد ابراهیم عطایي

افغانستان پیژندنه، لیکوال اورنګزیب ارشاد

طالبان - پیلامه - واکمني - او د یرغلگرو په وړاندې جهاد. ناچاپ کتاب
افغانستان و پنج سال سلطه طالبان، لیکوال وحید مژده
جنگ اشباح، لیکوال ستیو کول
بوش په جنگ کې، لیکوال باب ووډ وارډ
سي آی اې په پنجشیر کې، لیکوال گري شرون
۸۸ روز تا قندهار، لیکوال رابرت گرینیر
نړۍ د توپان پر اوږو، لیکوال محمد الله کمال
طالبان چگونه آمدند؟ لیکوال ظاهر عظیمي
افغانستان طالبان و سیاست های جهانی، ویلیام میلی
او بیلابیلې ویب پاڼې

د کتاب له مقدمې څخه

د ملا محمد عمر مجاهد په اړه له دې وړاندې هم ځینو کورنیو او بهرنیو لیکوالو کتابونه لیکلي دي. خو اکثر دغه کتابونو د تبلیغاتي مقاصدو او دښمنانه سیاسي اغراضو په اساس لیکل شوي دي. ځینو په لوی لاس د ملا صاحب د واقعي شخصیت د تشویه او ناسم معرفي کولو هڅه کړې او ځیني بیا د کره معلوماتو او مستندو منابعو د نه شتون له امله په غلطه تللي دي.
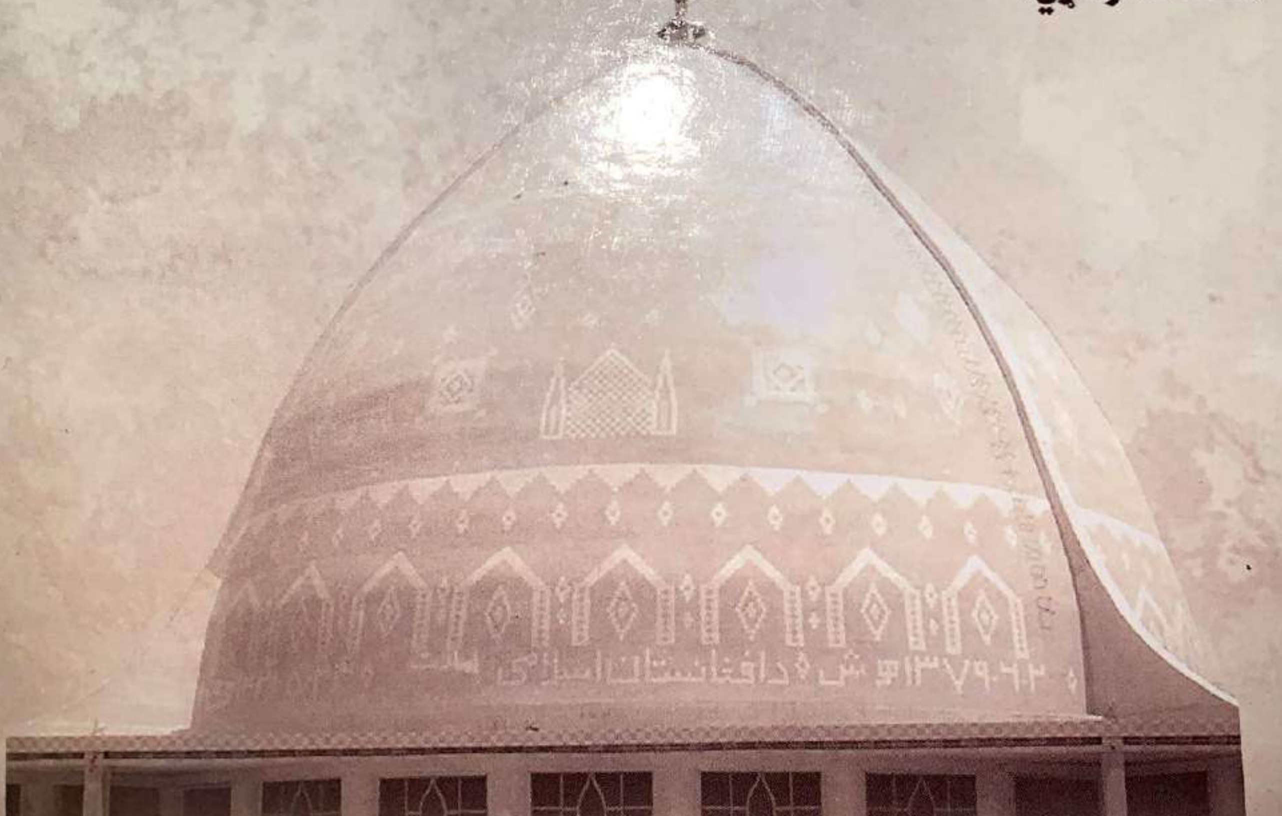
د دې کتاب د لیکلو مقصد دا دی تر څو د اسلامي امارت د زعیم ملا محمد عمر مجاهد ځانګړې دیني او سیاسي کړنې د اوسني او راتلونکي مسلمان نسل لپاره یوه ښه بیلګه او د اقتداء نمونه وګرځي. دغه راز د مرحوم ملا صاحب په اړه لومړی لاس، واقعي او مؤثق معلومات تر لوستونکو ورسول شي. تر څو د تاریخي پیښو څېړونکي او عام لوستونکي په خپلو قضاوتونو کې له همدې مؤثقو معلوماتو استفاده وکړي.